PETER JAMES

MIRUSIOJO GNIAUŽTAI

Serija apie detektyvą Roją Greisą

PETER JAMES

MIRUSIOJO GNIAUŽTAI

Iš anglų kalbos vertė Bronislovas Bružas

Jotema

UDK 821.111-31
Ja289

Peter James
DEAD MAN'S GRIP
Macmillan, London, 2011

ISBN 978-9955-13-442-8

Skiriu Evai Kleison-Lindeblad

1

Avarijos rytą Karlė miegojo ilgiau nei įprastai, nes buvo pamiršusi nustatyti žadintuvą. Atsibudo jausdama siaubingas pagirias, o kūną slėgė ant jos gulintis drėgnas šuo. Iš sūnaus miegamojo sklido beprotiškas būgnų ir lėkščių trenksmas, ūpo nepakėlė ir už lango pliaupiantis lietus.

Kelias sekundes gulėjo ramiai ir stengėsi surikiuoti mintis. Dėl skausmingos nuospaudos ketino pasimatyti su pedikiūrininke, po dviejų valandų biure ruošėsi priimti neapkenčiamą klientą. Nuojauta tikino, kad išaušo viena iš tų dienų, kai nemalonumai vys vienas kitą. Pradedant nuo būgnijimo.

— Taileri! — riktelėjo Karlė. — Dėl Dievo meilės, liaukis. Ar tu pasirengęs išeiti?

Otis nušoko ant grindų ir pasisukęs į sieninį veidrodį niršiai aplojo savo atspindį.

Būgnų keliamas triukšmas nutyko.

Ji įsvirduliavo į vonios kambarį, susirado paracetamolio tablečių ir porą įsimetė į burną. Aš esu prastas pavyzdys sūnui, tarė sau. Esu prastas pavyzdys netgi šuniui.

Lyg po signalo per slenkstį atiturseno Otis, šuo nasruose viltingai laikė pasaitėlį.

— Mama, kas pusryčiams? — sušuko Taileris.

Karlė įsistebeilijo į veidrodį, į keturiasdešimt vienerių metų moterį, šįryt atrodančią kaip dviejų šimtų keturiasdešimt vienerių. Laimė, didžiąją veido dalį dengė gelsvi susivėlę plaukai, kurie dabar priminė ištaršytų šiaudų kupetą.

— Aršenikas! — nuo vakar surūkytų cigarečių gausos jai perštėjo gerklę. — Su cianidu ir žiurkių nuodais.

Otis letenom patrepseno į vonios kambario plyteles.

— Atleisk, bet į lauką neisime. Tik ne ryte. Vėliau, gerai?

— Tokį patiekalą valgiau vakar! — atsiliepė Taileris.

— Bet jis, po velnių, nesuveikė, ar ne?

Paleidusi dušą, Karlė luktelėjo, kol vanduo sušils, ir žengė po čiurkšlėmis.

2

Stiuartas Fergiusonas, avintis „Totectors" auliniais, apsirengęs džinsais, uniforminiais polo marškinėliais ir darbine kompanijos striuke, sėdėjo aukštoje kabinoje ir nekantraudamas laukė, kol pasikeis šviesoforo signalas. Lietaus lašus braukė dusliai čeksintys valytuvai. Parpiant dvidešimt keturias tonas sveriančio, priekabą šaldiklį velkančio šešiolikaračio „Volvo" varikliui, kojas be perstojo kaitino šilto oro srovė. Jau buvo balandis, tačiau žiema gniaužtų neatleido ir kelionė prasidėjo apsnigtuose kraštuose. Ne, niekas jo nepriverstų patikėti pasaulinio atšilimo teorija.

Jis nusižiovavo, apsiblaususiomis akimis spoksodamas į pasibjaurėtiną rytą užsivertė „Red Bull" ir išlenkė didelį mauką. Tuomet įkišo skardinę į laikiklį, prakaituotomis mėsingomis rankomis perbraukė plikai skustą viršugalvį ir įniko barbenti į vairą pritardamas dainai „Šikšnosparnis iš pragaro", kuri griaudėjo pakankamai garsiai, kad prižadintų už nugaros sukrautas negyvas žuvis. Per pastarąsias kelias valandas ištuštino jau penktą ar šeštą skardinę, todėl nuo kofeino pertekliaus kūną krėtė drebulys. Bet šiuo metu užmigti neleido tik energinis gėrimas ir muzika.

Vakar popiet pajudėjęs iš Aberdyno Škotijoje, Stiuartas važiavo kiaurą naktį. Kol kas, kaip rodė spidometras, sukorė šešis šimtus tris mylias. Kabinoje pratūnojo tris ketvirčius paros, per tą laiką

tik sykį užsuko pavalgyti į Niuport Pagnelio poilsio zoną ir prieš porą valandų kiek numigo pakelės aikštelėje. Jei ne avarija M1 ir M6 greitkelių sankirtoje, šią vietą jis būtų pasiekęs prieš valandą, aštuntą ryto, ir nė minute neatsilikęs nuo grafiko.

Tačiau sakyti „jei ne avarija" beprasmiška. Jų pasitaiko nuolat. Keliuose tiesiog per daug žmonių, lengvųjų automobilių, sunkvežimių, idiotų, dėmesį blaškančių trikdžių ir skubančiųjų. Bėgant laikui jis prisižiūrėjo visko. Bet savo rekordu didžiavosi. Per devyniolika metų vilkiko nė nebuvo įbrėžęs — netgi nė karto negavo baudos kvito.

Kol peržvelgė prietaisų skydelį, patikrino alyvos slėgį ir temperatūros rodiklį, užsidegė žalias šviesoforo signalas. Šešiolikos laipsnių pavarų dėžės svirtį jis pastūmė į priekį, didėjančiu greičiu įveikė sankryžą, atsidūrė Karltono Terasos gatvėje ir šlaitu žemyn patraukė arčiau nei už mylios tyvuliuojančios jūros link. Neseniai lankėsi „Springs Smoked Salmon", lašišų rūkykloje, įkurtoje Pietų Daunso kalvose, už kelių mylių į šiaurę, ir dabar privalėjo pasiekti galutinę stotelę priemiestyje, „Holmbush Centre" veikiančią „Tesco" parduotuvę, kur atsikratys viso krovinio. Vėliau užsuks į Niuheiveno uostą, paims naują krovinį, šaldytą veršieną iš Naujosios Zelandijos, prieplaukoje snustelės valandėlę kitą ir grįš į Škotiją.

Pas Džesę.

Stiuartas neapsakomai jos ilgėjosi. Jis dirstelėjo į pritvirtintą ant prietaisų skydelio nuotrauką. Greta buvo jo poros atžalų, Donalo bei Logano, fotografijos. Stiprų ilgesį pajusdavo ir žiūrėdamas į sūnus. Buvusi žmona Medė, tikra kalė, vis trukdydavo su jais pasimatyti. Tačiau brangioji Džesė padėjo jam susitvarkyti gyvenimą.

Džesė pastojo prieš keturis mėnesius. Galų gale po trejų pragariškai sunkių metų, užuot temąstęs apie kartėlio ir priešpriešinių kaltinimų kupiną praeitį, jis susitelkė į ateitį.

Įprastomis aplinkybėmis Stiuartas būtų paklusęs taisyklėms, nurodančioms, kada vairuotojai privalo daryti pertraukas, ir keletą valandų kaip reikiant numigęs. Deja, šaldymo kamera baudėsi

išeiti iš rikiuotės, temperatūra nepaliaujamai kilo, ir jis baiminosi sugadinti vertingą moliuskų, krevečių, lašišų krovinį. Todėl važiavo faktiškai nestodamas.

Svarbiausia — neprarasti budrumo. Stiuartas žinojo, kur įrengti sunkiasvorių transporto priemonių tikrinimo centrai, o klausydamasis radijo stotelės sulaukdavo perspėjimų apie veikiančius kontrolės punktus. Kaip tik todėl skrodė miestą kiaurai, atsisakęs minties traukti pagrindiniu aplinkkeliu.

Vyras nusikeikė.

Priekyje ėmė žybčioti raudoni signalai ir leistis užkardos. Portsleido geležinkelio stoties pervaža. Automobiliams mažinant greitį ir stojant, vienos po kitų įsijungė raudonosios šviesos. Neilgai trukus sustingo ir vilkikas, čaižiai šnypšdamas stabdžių sistemomis. Kairėje pusėje Stiuartas pamatė blondiną vėjo taršomais plaukais, kuris dėl lietaus gūžėsi ir bandė atrakinti nekilnojamojo turto agentūros „Rendas & Co." duris.

Jis pasvarstė, kaip jaustųsi, jeigu užsiimtų panašiu darbu. Jei ryte keliautų į biurą ir vakare grįžtų į šeimos ratą, o ne leistų begalines dienas ir naktis vienui vienas, sėdėdamas prie vairo, užkandžiaudamas degalinių kavinėse arba čiaumodamas mėsainį savo kabinoje, priešais niekam tikusį televizorių. Galbūt iki šiol būtų vedęs. Kasdien ir kiekvieną savaitgalį matytųsi su vaikais.

Bet Stiuartas žinojo, kad nesidžiaugtų užstrigęs vienoje vietoje. Jis mėgavosi kelionių teikiama laisve. Juto jos poreikį. Dar paspėliojo, ar agentūros duris rakinantis vyrukas kada žvalgėsi į sunkvežimius ir mąstė: „O, kad galėčiau sukti degimo raktelį viename iš tokių vilkikų!"

Kitur žolė visada atrodo žalesnė. Per savo gyvenimą jis įsidėmėjo abejonių nekeliantį faktą — kad ir kas esi, kad ir ką veiki, vieną dieną vis tiek įminsi į mėšlo krūvą.

3

Tonis praminė ją Kalėdų Seneliu, nes Siuzė dėvėjo tamsiai raudonus atlasinius apatinius, kai snieginga gruodžio popietę Hamptonuose stovinčiuose jo tėvų namuose jiedu pirmą kartą pasimylėjo. Anuolaik jis tikino, kad jaučiasi, lyg išsyk švęstų visas per gyvenimą sutiktas Kalėdas.

Siuzė išsišiepė ir gan nesubtiliai atšovė, esą džiaugiasi, jog išsyk jam nutiko tik šitai.

Nuo tos dienos jų jausmai suliepsnojo. Taip stipriai, kad Tonis Reveras spjovė į planus Harvarde pasinerti į verslo studijas, paskui, dideliam valdingosios motinos nusivylimui, iš Niujorko persikėlė į Angliją ir įstojo į Braitono universitetą, kur mokėsi Siuzė.

— Tinginių panti! — sušuko jis. — Po velnių, tu esi tinginių pantis!

— Ir ką? Šiandien neturiu paskaitų, aišku?

— Jau pusė devintos.

— Aha, žinau. Girdėjau tave aštuntą. Paskui penkiolika po aštuntos. Ir dvidešimt penkios minutės po aštuntos. Man reikalingas grožio miegas.

Tonis ją nužvelgė ir atsiliepė:

— Tu ir taip graži. Beje, po vidurnakčio dar nesimylėjome.

— Ketini nuo manęs pabėgti?

— Regis, taip.

— Teks išsitraukti senąją juodąją knygą.

— Nejaugi?

Siuzė pakėlė ranką, tvirtai, bet švelniai sugriebė jį žemiau diržo sagties ir, Toniui aiktelėjus, plačiai nusišypsojo.

— Eikš į lovą.

— Aš privalau pasimatyti su savo kuratoriumi ir vėliau nueiti į paskaitą.

— Kokią?

— Apie Galbreito iššūkius, su kuriais susiduria šiandienos darbo jėga.

— Oho. Kaip tau pasisekė.

— Taip, taip. Jeigu reikia rinktis — mokytis ar su tavimi praleisti rytą lovoje, apsispręsti nesudėtinga.

— Nuostabu. Grįžk pas mane.

— Nė už ką. Ar žinai, kas bus, jei šį semestrą negausiu gerų pažymių?

— Skrisi atgal į Valstijas, pas savo mamytę.

— Juk pažįsti ją.

— Aha. Toji dama gąsdinanti.

— Kaip pirštu į akį.

— Vadinas, ji tau kelia siaubą?

— Mano mama kelia siaubą visiems.

Siuzė atsisėdo ir link pakaušio nubraukė palaidas ilgų tamsių plaukų sruogas.

— Labiau bijai jos negu manęs? Ar todėl čia atvykai? Aš tik suteikiau tau dingstį pasprukti nuo motinėlės?

Tonis pasilenkė ir įsisiurbė į mylimosios lūpas, su pasimėgavimu, giliai į plaučius traukdamas miegu atsiduodantį jos kvapą.

— Ar esu tau sakęs, kad esi žavinga?

— Kokį tūkstantį kartų. Ar aš tau sakiau, kad irgi esi žavingas?

— Kokį dešimt tūkstančių kartų. Kaip užstrigusi plokštelė, — paskelbė jis, ant pečių užsimesdamas lengvą kuprinę ir trūktelėdamas dirželius.

Ji pažiūrėjo į Tonį. Aukštą liekną vaikiną trumpais juodais plaukais, dėl želės stirksančiais tartum nelygūs dygliai, ir kelias dienas neskusta barzda, kuri maloniai kutendavo jai veidą. Buvo apsirengęs šilta striuke, po ja — dvejais trumparankoviais marškinėliais, džinsais, avėjo sportukais. Nuo jo kūno dvelkė Siuzei patinkantis „Abercrombie & Fitch“ odekolono aromatas.

Tonis tryško pasitikėjimu, kuris merginą užbūrė, kai jiedu susipažino Grenič Vilidžo rajone, blausiame „Pravda“ baro pusrūsyje. Anuomet Siuzė atostogavo Niujorke su geriausia drauge Keite. Vargšelė Keitė turėjo viena parskristi į Angliją, nes ji liko su Toniu.

— Kada grįši?

— Kaip įmanoma greičiau, — atsakė jis.

— Tavęs vis vien nebus per ilgai!

Tonis ją vėl apdovanojo bučiniu.

— Aš tave myliu. Tiesiog dievinu.

Siuzė sumataravo rankomis.

— Dar.

— Esi dangiškiausia, įstabiausia, dailiausia būtybė visoje planetoje.

— Dar!

— Kai mudu išsiskiriame, mane kiekvieną sekundę kamuoja skausmingas ilgesys.

Ji vėl pamostagavo rankomis.

— Dar!

— Tampi godi.

— Čia tavo kaltė.

— O tu velniškai mane jaudrini. Bėgsiu, kol neužsimaniau apmalšinti geidulių.

— Ir štai taip mane paliksi?

— Aha.

Trečią kartą ją pabučiavęs, Tonis užsidėjo beisbolo kepuraitę, iš buto išvežė dviratį, nusileido laiptais ir nėrė į vėjuotą, šaltą balandžio rytą. Už nugaros uždarydamas lauko duris įkvėpė druskingo jūros oro ir pažvelgė į laikrodį.

Prakeikimas.

Iki numatyto susitikimo su kuratoriumi beliko dvidešimt minučių. Jeigu jis mins pedalus kaip įkirptas, į vietą galbūt atkaks laiku.

4

Spragt. Pyyypt... cyyypt... hahaharrrrr... cyyypt... grrruuuup... dunkst, che che che... vrrrap, haha...

— Tas triukšmas varo mane iš proto, — prabilo Karlė.

Ji vairavo „Audi" nudengiamu stogu, o keleivio sėdynėje įsitaisęs, virš „iPhone" išmaniojo palinkęs Taileris kaip paprastai neatsiplėšė nuo „Piktais paukščiais" vadinamo sumauto žaidimo. Ir kodėl visa jo veikla susijusi su šurmuliais?

Iš telefono atvilnijo dūžtančio stiklo garsas.

— Mes pavėluosime, — tarė sūnus, nepakeldamas akių nuo ekrano.

Dziiingt-pryyyp-che che che...

— Taileri, prašau. Man skauda galvą.

— Ar ne? — išsišiepė jis. — Nederėjo vakar taip nusitašyti. Vėl.

Vaiko manieros rinktis suaugusiųjų posakius privertė Karlę krūptelėti.

Dziiingt... che che che, grrruuuup...

Mažai trūko, kad ji čiuptų nelemtą telefoną ir išsviestų pro langą.

— Ir tu būtum *nusitašęs*, jei būtum turėjęs taikstytis su tuo avigalviu.

— Taip tau ir reikia. Žinosi, kaip vaikščioti į pasimatymus su nepažįstamaisiais.

— Dėkui.

— Nėra už ką. Aš nespėsiu į pamokas. Manęs nepaglostys.

Jis tebespoksojo į išmanųjį, įsispiginęs pro ovalius akinukus vieliniais rėmeliais.

Spragt-spragt-pyyypt-pyyypt-pyyypt.

— Paskambinsiu į mokyklą ir pranešiu, kad atvažiuosi kiek vėliau, — pasiūlė Karlė.

— Tu nuolat ten skambini ir teisiniesi. Elgiesi neatsakingai. Gal mane turėtų globoti socialinės rūpybos darbuotojai?

— Jau daugelį metų jų meldžiu tave pasiimti.

Karlė įbedė akis į priekinį stiklą, pažvelgė į raudoną šviesoforo signalą ir per sankryžą plūstantį nesibaigiantį eismo srautą, dirstelėjo į laikrodį: 08.56. Jei pasiseks, išleidusi sūnų prie mokyklos, ji suskubs laiku atvykti pas pedikiūrininkę. Puikumėlis, rytas

žadėjo dvigubą kankynę! Pirmiausia nuospaudos šalinimas, vėliau pokalbis su klientu, ponu Niurnekliu. Nieko keista, kad žmona jį metė. Karlė nujautė, jog prieš save pakeltų ranką, jeigu būtų už jo ištekėjusi. Bet ei, jai moka ne už kritikavimą, o už tai, kad ponia Niurneklė nenužnybtų abiejų vyro sėklidžių ir nepasiglemžtų visko, kas jam — tiksliau, *jiems*, — priklauso.

— Mama, man tebemaudžia.

— Kas? O, taip, kabės.

Taileris palietė priešakinius dantis.

— Jos per standžios.

— Skambtelėsiu ortodontui ir paklausiu, kada galėtum pas jį apsilankyti.

Sūnus palinksėjo ir vėl susitelkė į žaidimą.

Užsižiebė žalia šviesa. Ji atkėlė dešiniąją koją nuo stabdžio pedalo ir nuspaudė akceleratorių. Radijo stotis ėmė transliuoti žinių laidą, ir Karlė pagarsino imtuvą.

— Savaitgalį turėsiu aplankyti *seniokus?*

— Norėčiau, kad jų taip nevadintum. Jie — tavo *seneliai.*

Porą kartų per metus Taileris praleisdavo dieną su velionio vyro tėvais. Pastarieji be galo jį mylėjo, tačiau berniukas juos laikė klaikiai nuobodžiais.

Jis patraukė pečiais.

— Ar man būtina ten važiuoti?

— Taip, būtina.

— Kodėl?

— Privalai *užsitarnauti testamentą*, kaip sakoma.

Taileris susiraukė.

— Ką?

Ji plačiai nusišypsojo.

— Aš pajuokavau — tik nekartok mano replikos.

— Užsitarnauti testamentą? — aidu atsiliepė sūnus.

— Mesk tai iš galvos. Taip kalbėti netaktiška. Aš tavęs pasiilgsiu.

— Prasta tu melagė. Tarti žodžius galėjai jausmingiau.

Berniukas pirštu brūkštelėjo „iPhone“ ekraną ir pakėlė aparatą.

Dziiingt... kvyyyyk... pryyyp... che che che...

Ties kitu šviesoforu ji pasuko dešinėn į Naująjį Bažnyčios kelią ir iššoko tiesiai priešais savivartį, kuris palydėjo „Audi“ signalo kauksmu.

— Bandai mus nužudyti, ar ką? — paklausė Taileris.

— Ne mus, tik tave, — prašiepė lūpas Karlė.

— Kai kurios tarnybos siekia apsaugoti vaikus nuo tokių tėvų.

Ji ištiesė kairiąją ranką ir pirštais perbraukė sušiauštus rudus sūnaus plaukus.

Taileris žaibiškai atmetė galvą.

— Ei, nesuvelk jų!

Motina meiliai nužvelgė sūnų. Berniukas sparčiai augo ir su trumpu raudonu bleizeriu, pilkomis kelnėmis, marškiniais bei kaklaraiščiu atrodė itin patrauklus. Dar nebuvo sulaukęs trylikos, bet jau neatsigynė mergaičių. Sulig kiekviena diena vis labiau panėšėjo į tėvą ir savo veido išraiškomis taip primindavo Kesą, kad protarpiais, kai ji užsimiršdavo, sūnaus vaizdas spausdavo ašarą — netgi dabar, prabėgus penkeriems metams.

Netrukus, kelios minutės po devintos, Karlė sustabdė automobilį greta raudonų Šv. Kristoforo mokyklos vartų. Taileris atsisegė diržą ir nuo užpakalinės sėdynės griebė kuprinę.

— Ar „Friend Mapper“ įjungta?

Jo žvilgsnis tarsi klausė: „Gal juokauji?“

— Taip. Bet žinai, aš nesu mažvaikis.

„Friend Mapper“, navigacinė „iPhone“ programėlė, Karlei leido per savo išmanųjį matyti tikslias vaiko koordinates.

— Kol apmoku sąskaitas, tu jos neišjungi. Toks mūsų susitarimas.

— Dėl tavo perdėtos globos turbūt užaugsiu emociškai atsilikęs.

— Šiuo atveju išdrįsiu surizikuoti.

Jis žengė į lietų ir stabtelėjo dvejodamas, prisilaikydamas už durelių.

— Verčiau susikurk normalų gyvenimą.

— Aš jį turėjau, prieš tau gimstant.

Taileris vyptelėjo ir užtrenkė duris.

Jai bežiūrint, sūnus praėjo pro vartus ir nužingsniavo į tuščią žaidimų aikštelę — kiti mokiniai jau buvo sulėkę į pastatą. Kaskart, kai berniukas dingdavo iš akiračio, Karlę apimdavo baimė. Ji nerimaudavo dėl Tailerio. Įsitikindavo, kad atžalai nieko nenutiko, tik tada, kai užmesdavo akį į „iPhone" ir išvysdavo pulsuojantį, jį ženklinantį tamsiai raudoną tašką. Vaikis teisus dėl perdėtos globos, tačiau ji neįstengė susivaldyti. Dėl sūnaus Karlė kraustėsi iš proto ir žinojo, kad Taileris ją myli neką mažiau, nors kai kurios jo nuostatos ir manieros stačiai siutino.

Ji patraukė Portlando kelio link viršydama leistiną greitį, būgštaudama pavėluoti pas pedikiūrininkę. Nuospaudą skaudėjo, ir Karlė nė kiek netroško sugaišti daugiau laiko nei derėtų. Jai verkiant reikėjo atsidurti biure anksčiau už poną Niurneklį, per kelias laisvas minutes perversti svarbius dokumentus ir pasiruošti artėjančiam bylos svarstymui.

Telefonas dzingsėjimu informavo apie atsiųstą trumpąją žinutę. Pasiekusi sankryžą ji perskaitė pranešimą.

Aš puikiai praleidau aną vakarą — mielai dar kartą su tavimi pasimatyčiau. XXX

Svajok toliau, branguti. Karlė sudrebėjo vien apie jį pagalvojusi. Apie Deivą iš Prestono, Lankašyro. Mintyse ji taip ir vadino — Prestonu Deivu. Į pažinčių tinklalapį pati įkėlė niekaip nekoreguotą savo nuotrauką... na, gal kiek pagražintą, bet labai nedaug! Ir ieškojo ne misterio Visatos, o paprasto mielo vyro, kuris nesvertų šimtu svarų daugiau ir nebūtų dešimtmečiu vyresnis už žmogų iš įdėtos fotografijos, kiaurą vakarą savęs neliaupsintų ir neaiškintų, kaip puikiai, anot kitų moterų, jis barškinasi. Nejau prašė per daug?

Negana to, šykštus tipelis pasikvietė ją į brangų restoraną, kurio Karlė tikrai nesirinktų eidama į pirmą pasimatymą, ir po vakarienės pasiūlė pasidalyti sąskaitą.

Koja numygusi stabdį, ji palinko pirmyn, ryžtingai ištrynė žinutę ir su nemenku pasitenkinimu įstatė telefoną į laisvųjų rankų įrangos laikiklį. Tuomet susuko vairą kairėn, išlėkė priešais baltą furgoną ir spustelėjo akceleratorių.

Į manevrą sureagavęs sirenos signalu ir tūžmingais žibintų blyksniais, furgonas suskato važiuoti įkandin „Audi". Ji parodė du pirštus.*

Vėliau, ateinančiomis dienomis ir savaitėmis, Karlė daugybę kartų graužėsi, kad skaitė ir trynė žinutę. Jeigu sankryžoje nebūtų kišusi nagų prie išmaniojo ir taip sugaišusi brangių sekundžių, jeigu kairėn būtų nurūkusi puse minutės anksčiau, įvykiai galėjo susiklostyti visiškai kitaip.

5

— Juoda, — tarė Glenas Brensonas, virš jųdviejų galvų laikydamas milžinišką golfo žaidėjų skėtį.

Vyresnysis detektyvas Rojus Greisas į jį pakėlė akis.

— Kitokias spalvas pamiršk!

Penkių pėdų ir dešimties colių** ūgio Greisas buvo keturiais coliais žemesnis už jaunesnį kolegą bei draugą ir anaiptol ne taip dabitiškai apsirengęs. Beveik keturiasdešimties jis neatrodė gražus tradicine prasme. Malonus veidas ir šiek tiek deformuota, tris kartus lūžusi nosis — kartą per muštynes ir du kartus regbio aikštelėje, — suteikė jam šiurkščiai vyrišką išvaizdą. Šviesius plaukus Greisas kirpdavo labai trumpai, o dėl skaisčiai žydrų akių, kaip sakydavo seniai pražuvusi žmona Sendė, priminė aktorių Polą Niumaną.

* Įžeidžiamas ženklas, pakelto viduriniojo piršto atitikmuo Didžiojoje Britanijoje.

** Apytikriai 178 cm.

*

Vyresnysis detektyvas giliai sugrūdo rankas į šiltos striukės kišenes ir pasijuto it vaikas saldumynų krautuvėlėje, kai nužvelgė virtinę lietaus lašais ir vašku blizgančių transporto priemonių, stovinčių kieme, priešais „Frosts“ naudotų automobilių prekybos saloną. Tačiau jo akys vis krypo į dviejų durų „Alfa Romeo“.

— Man patinka sidabrinė, sodriai raudona arba tamsiai mėlyna. — Jo balsą kone nustelbė užnugaryje pravažiuojantis, garso signalu baubiantis sunkvežimis.

Kol kas savaitė slinko ramiai, todėl Greisas pasinaudojo proga ir trumpam išsmuko iš kontoros. „Autotrader“ interneto svetainėje rastą automobilį, kurio išvaizda jam patiko, siūlė vietiniai prekeiviai.

Detektyvas seržantas Brensonas, vilkintis kreminį „Burberry“ lietpaltį, apsiavęs blizgančius rudus batus laivelius, pakratė galvą.

— Juoda yra geriausia. Labiausiai pageidaujama spalva. Tau ji pravers, kai užsimanysi parduoti ratus — nebent vėl ruošiesi nuvairuoti juos nuo skardžio.

— Ak, kaip šmaikštu.

Ankstesnis Rojaus Greiso automobilis, pamėgtasis kaštoninis „Alfa Romeo 147“ hečbekas, virto metalo laužu aną rudenį, policijai besivejant nusikaltėlį, ir nuo tada Rojus nuolat vaidijosi su draudimo bendrove. Galų gale abi pusės susitarė dėl niekingai menko žalos atlygio.

— Senučiuk, į tokius niuansus reikia atsižvelgti. Artėjant pensijai, privalai rūpintis savo pinigėliais.

— Man trisdešimt devyneri.

— Tuoj bus keturiasdešimt.

— Ačiū, kad priminei.

— Na, tavo amžiuje ima streikuoti senos smegenys.

— Atsiknisk! Beje, itališkai sportinei mašinai juoda spalva netinka.

— Ji tinka bet kam. — Brensonas subarbeno sau į krūtinę. — Pažiūrėk į mane.

Greisas įsispitrijo į bičiulį.

— Taip?

— Ką matai?

— Aukštą plikį, kuris visiškai nemoka rinktis kaklaraiščių.

— Čia „Paul Smith“ prekybos ženklas, — atšovė detektyvas seržantas, nutaisęs užgauto žmogaus miną. — O kaip mano gymis?

— Apie jį kalbėti man neleidžia Rasinės lygybės įstatymas.

Brensonas užvertė akis aukštyn.

— Juoda yra ateities spalva.

— Taip, taip, bet, kaip sakei, aš esu labai senas, todėl iki tokių laikų neišgyvensiu, ypač jei stovėsiu prakeiktame lietuje. Sustirau. Klausyk, man patinka šitas. — Greisas parodė į raudoną dvivietį automobilį atverčiamu stogu.

— Pasvajok. Ar užmiršai, kad tapsi tėvu? — Glenas Brensonas dūrė pirštu į „Renault Espace“.

— Ačiū, bet vienatūriai manęs nevilioja.

— Galbūt juos pamėgsi, jei turėsi daug vaikų.

— Kol kas mes laukiamės tik vieno. Be to, aš nieko nesirinksiu be Kleo pritarimo.

— Atsidūrei po jos padu?

Sumišęs Greisas nuraudo.

— Ne.

Vyresnysis detektyvas žengė link elegantiško, sidabrinio dviejų durų „Alfa Brera“ ir pavydžiai jį nužvelgė.

— Verčiau pamiršk. — Brensonas neatsiliko, pridengdamas draugą skėčiu. — Nebent esi akrobatas.

— Kokie žavingi ratai!

— Bet tik dvejos durys. Kaip tu sodinsi kūdikį ant užpakalinės sėdynės ir trauksi laukan? — jis liūdnai palingavo galvą. — Gyvensi su šeima, todėl privalai įsigyti ką nors praktiškesnio.

Greisas nesiliovė spoksojęs į „Alfa Brera“, vieną iš dailiausių automobilių, kokį jam teko regėti. Kortelė su užrašu skelbė: 9 999 svarai. Kaina įkandama, nors rida gan didelė. Einant artyn prie alfos, suzirzė mobilusis.

Akies krašteliu Rojus pamatė atskubantį pardavėją dabitiška eilute ir skėčiu. Žinodamas, kad po valandos, lygiai dešimtą, reikės susitikti su šefu, policijos viršininko pavaduotoju, Greisas dirstelėjo į laikrodį ir įjungė telefoną.

— Rojus Greisas.

Skambino dvidešimt šeštą savaitę nėščia Kleo, kuri, sprendžiant iš gąsdinančio balso, vos įstengė prakalbėti.

— Rojau, — sušvokštė ji, — aš ligoninėje.

6

Meat Loaf įgriso iki gyvo kaulo. Kylant pervažos užkardai, Stiuartas Fergiusonas paleido Elkės Bruks albumą. Nuskambėjo „Perla yra dainininkė“. Šios dainos garsai sklandė užeigoje, aplankytoje per pirmąjį pasimatymą su Džese.

Kai kurios moterys elgdavosi santūriai, kol geriau tave pažindavo. Tačiau jiedu ištisą pusmetį bendravo telefonu ir internetu. Pirmąsyk susitiko vieną vėlyvą vakarą, į šiaurę nuo Edinburgo veikiančioje pakelės užkandinėje, kur Džesė dirbo padavėja, ir šnekučiavosi ilgiau nei valandą. Tuo metu abu išgyveno vedybinę krizę ir skyrėsi su antrosiomis pusėmis. Ant kvito ji greitosiomis pakeverzojo savo mobiliojo numerį, bet nesitikėjo iš vairuotojo sulaukti kokių nors žinių.

Per tikrą pasimatymą jiedu įsitaisė ramiame šoniniame gardelyje ir Džesė prie jo prigludo. Kai pasigirdo „Perla yra dainininkė“, Stiuartas ją apkabino įsitikinęs, kad mergina krūptelės ir atšlis, bet ji dar stipriau prisispaudė, pakėlė veidą, ir jiedu įsisiurbė vienas kitam į lūpas. Bučiavosi nesustodami, kol baigėsi daina.

Vilkikui judant pirmyn ir dardant per geležinkelio bėgius, jis nusišypsojo, bet sykiu nenuleido akių nuo priešais, kitapus klaksinčių valytuvų, svirduliuojančio mopedo. Krūtinę varstė ilgesys, daina buvo graži ir tuo pat metu skausminga. Bet šįvakar jis grįš į Džesės glėbį.

— Už šimto jardų sukite į kairę, — įsakė moteriškas navigatoriaus balsas.

— Klausau, bose, — suniurnėjo Stiuartas ir pažvairavo į ekrane matomą strėlytę, kuri iš Stoties kelio krypo į Portlando kelią.

Jis parodė posūkio signalą ir perjungė pavarą, stabdydamas iš anksto, stabilizuodamas sunkaus vilkiko masę, kad ties staigiu gatvės išlinkiu nenuslystų šlapia asfalto danga.

Tolumoje ėmė tvykščioti priekiniai žibintai. Lengvąjį automobilį persekiojo furgonas. Tai mulkis, pamanė Stiuartas.

7

— Tai mulkis, — tarė Karlė, kai užpakalinio vaizdo veidrodėlį okupavo baltasis furgonas. Plačia gatve riedėdama Stoties kelio link, ji stengėsi neviršyti leistino trisdešimties mylių per valandą greičio. Pravažiavo pro tuziną krautuvėlių, paštą, indų restoraną, *halal** mėsos parduotuvę, dešinėje iškilusią didžiulę raudonų plytų bažnyčią, naudotų automobilių saloną.

Priekyje, greta buitinių virtuvės prietaisų parduotuvės, jos kelio dalį užstojo furgonas, iš kurio galo du vyrai tempė dėžę. Karlė atkreipė dėmesį į besiartinantį vilkiką, bet jis burzgė už kelių šimtų jardų, taigi erdvės netrūko. Tačiau, bandant išsukti į kitą juostą, suskambo telefonas.

Moteris nukreipė akis į mobiliojo ekraną ir suirzo pamačiusi, kad užmegzti ryšį mėgina Prestonas Deivas. Vos nesusigundė at-

* *Halal* — arabų kalboje terminas apibrėžia viską, kas tinka islamo religijai.

siliepti ir pasakyti, esą keista, kaip jam nešovė į galvą skambinti kito sąskaita. Kai vėl pažiūrėjo į gatvę, akiratyje lyg iš niekur išdygo dviratininkas, šis skuto kaip įkirptas ir lėkė per pėsčiųjų perėją, nors jam ką tik užsidegė raudonas šviesoforo signalas.

Akimirką apimta panikos Karlė pamanė, kad atsidūrė priešpriešinėje eismo juostoje. Iš visų jėgų susuko vairą kairėn, koja numygė stabdį, su trenksmu metėsi į kelkraštį, tik per plauką jo nekliudydama, ir užsiblokavus ratams nučiuožė drėgnu šaligatviu.

Link variklio dangčio sparčiai artėjo šalia kavinės sustatytos tuščios kėdės ir stalai, tarsi ji būtų sėdėjusi gąsdinančio atrakciono kabinoje. Gniauždama vairą, iš siaubo neįstengdama pakrutėti, Karlė bejėgiškai žvelgė į grėsmingai artėjantį kavinės mūrą. Vienam iš stalų skylant į šipulius, ji sekundėlę buvo tikra, kad mirties neišvengs.

— Šūūūūūdas! — paleido gerklę Karlė, kai „Audi“ pirmagalis įsirėžė į sieną, žemiau kavinės lango, ir ausis nudiegė griausmingas sprogimas. Petį sudrebino nuožmus krestelėjimas, regėjimo lauką aptemdė balzganas pavidalas išskydusiais kontūrais, šnerves pervėrė tvaikas, primenantis parako kvapą. Ant sulinkusio kapoto pažiro stiklo šukės.

Ją pasiekė slopus *brrrrrrrpppppp*, palydėtas ne tokio duslaus, it banšios* klyksmas raižaus sirenos žviegimo.

— Jėzau! — sukrėsta Karlė vos prašnopavo. — O Dieve. Jėzau.

Ausis užgulęs sunkumas atslūgo, ir triukšmas gerokai pagarsėjo.

Filmuose teko regėti, kaip po avarijos automobiliai užsidega. Ji žinojo, kad reikia sprukti iš salono. Apimta nežaboto klaiko, smogė per saugos diržo sagtį ir pamėgino atidaryti dureles. Bet šios nepajudėjo. Karlė pabandė dar sykį, tik kur kas energingiau. Ant savo kelių išvydo kažkokį baltą maišą. Oro pagalvė, suvokė ji. Stiprėjant panikai, trūktelėjo rankeną ir, kiek leido jėgos, pastūmė dureles. Jos atsivėrė, Karlė išvirto laukan, tačiau kojai užsikabinus už sėdynės diržo suklupo ir drėbėsi ant šlapio šaligatvio.

* Banšia — moteriška dvasia keltų mitologijoje, kurios pasirodymas skelbia kažkieno mirtį.

Gulėdama moteris kelias sekundes klausėsi banšios spiegimo. Taip staugė signalizacijos įtaisas. Netrukus garsą papildė dar vienas kauksmas — šaižus žmogaus riksmas.

Ar ji ką nors partrenkė? Gal sužeidė?

Kelį ir dešiniąją plaštaką dilgino velniškai stiprūs skausmo dūriai, tačiau Karlė pakilo nepaisydama sopulių, atsisuko į nuniokotą kavinę, tada pažvelgė kitapus kelio.

Ir suakmenėjo.

Priešingoje gatvės pusėje riogsojo keistu kampu persikreipęs vilkikas su priekaba šaldikliu. Iš kabinos lipo vairuotojas. Į važiuojamąją dalį bėgo žmonės. Jie lėkė pro kalnų dviratį, taip deformuotą, kad jis atrodė lyg abstrakti skulptūra, pro numestą beisbolo kepuraitę ir smulkias duženas, driuokė link objekto, nutrenkto už sunkvežimio ir panašaus, kaip jai iš pradžių dingojos, į kilimo ritinį, iš kurio galo sunkėsi tamsus skystis ir plito ant lietaus čaižomo juodo degutbetonio.

Eismas sustojo, skubantys praeiviai irgi netikėtai sustingo tarytum virtę skulptūromis. Karlė jautėsi lyg žiūrėdama į gyvąjį paveikslą. Jai nuklupčiojus į gatvę, žengus priešais nejudantį automobilį, spigią sireną kone užgožė anapus kelio skėtį laikančios, į kilimo rietimą spoksančios jaunos moters rėksmas.

Grumdamasi su savo smegenimis, kurios tikino, kad akys mato visai ką kita, Karlė pastebėjo prie ritinio pritvirtintą sportbatį.

Galop įsisąmonino matanti ne susuktą kilimą, o nukirstą žmogaus koją.

Vaizdas prieš akis ėmė sūkuriuoti, ir ji pratrūko vemti.

8

Devintą ryto Filas Deividsonas ir Vikė Donahju žaliomis paramedikų uniformomis šnekučiavosi įsitaisę „Mercedes Sprinter“ greitosios pagalbos furgone, kuris stovėjo dispečerio nurodytame

punkte — policijos automobilių zonoje, priešais taksi vorą, nutįsusią greta Braitono laikrodžio bokšto.

Pagal valdžios direktyvas greitoji pagalba privalo pasiekti A kategorijos nelaimės vietą ne vėliau kaip po aštuonių minučių, ir tiek laiko dažniausiai su kaupu užtekdavo, kad pajudėję iš savo taško, agresyviai laviruodami tarp kitų transporto priemonių jiedu nusigautų į bet kokį Braitono ir Hovo tašką.

Dvylika valandų trunkanti pamaina prasidėjo prieš devyniasdešimt minučių, ir dabar kitapus priekinio lango, į kurį tiško lietaus lašai, slinko išskydęs piko meto pasaulis. Kas porą minučių Vikė įjungdavo valytuvus, ir vaizdas prieš akis trumpam paryškėdavo. Abu žvilgsniais lydėjo taksi, autobusus, krovininį transportą, srautą žmonių — vieni gūžėsi po skėčiais, kiti vilko kojas permirkę ir paniurę. Ši miesto dalis maloniai nenuteikdavo netgi saulėtą dieną; o lietingu oru ji kėlė depresiją.

Iš visų pagalbos tarnybų daugiausia darbo turėjo medikai; šiandien, reaguodami į pirmą iškvietimą, jie jau lėkė į Rotingdiną, kur įvyko B kategorijos nelaimė, ir pasirūpino gatvėje, netoli savo namų, susmukusia senyva ponia.

Per aštuonerius savo profesinės veiklos metus Filas Deividsonas pirmiausia išmoko labai paprastą gyvenimo taisyklę: *Nepasenk. Jei vis dėlto taip įvyks, senatvėje nelik vienas.*

Maždaug devyniasdešimt procentų paramedikų darbo sudarė pagyvenusiųjų priežiūra. Pagalbos ranką jie tiesdavo įvairiems žmonėms — parkritusiems ir nebeįstengiantiems atsistoti, ištiktiems insulto arba širdies smūgio, tiems, kurie jausdavosi per silpni į ligoninę nuvažiuoti taksi. Netrūko ir suktų karšinčių, mokančių išnaudoti sistemą. Dideliam savo susierzinimui, paramedikai pusę darbo laiko teikdavo nemokamas taksi paslaugas dvokiantiems ir neretai klaikiai nusipenėjusiems individams.

Mielą senolę jiedu pristatė į Sasekso grafystės Karališkąją ligoninę ir perleido priimamojo darbuotojams; dabar abu budėjo laukdami naujo iškvietimo. Aure kuo Filui Deividsonui patiko darbas —

kaip klostysis įvykiai, atspėti neįmanoma. Greitosios pagalbos automobilyje nuskambėdavo sirena, ir organizmą užplūsdavo adrenalinas. Kelionė bus eilinė ar ilgam įstrigsianti į atmintį? Valdymo pulto ekrane nušvisdavo pranešimas apie nelaimės kategoriją, pradedant A ir baigiant C, kartu su koordinatėmis ir žinomais faktais, kuriuos vėliau atnaujindavo papildomai atsiųsti duomenys.

Jis dirstelėjo į ekraną tarsi vildamasis išvysti informaciją apie kitą užduotį. Per lietingą piko metą kaip šiandien pasitaikydavo apsčiai nelaimingų atsitikimų, ypač transporto priemonių *susidūrimų*. Pastarųjų niekas nebevadindavo eismo nelaimėmis, nes juos visuomet kas nors *sukeldavo*.

Filui labiausiai patikdavo gelbėti traumuotus asmenis. Automobilio spintelės buvo užgrūstos trauminiams sužalojimams skirtomis naujausiomis technologijomis. Stiprų kraujavimą stabdančių priemonių komplektu, Izraelio armijos tvarsčiais, per kautynes naudojamais turniketais, AKT, Ašermano krūtinės tvarsčiais, — standartiniais britų ir JAV kariuomenės reikmenimis. Štai karo privalumai, į galvą dažnai ateidavo ciniška mintis. Dauguma kraupių nelaimių aukų, kurias atgaivindavo laiku į vietą nusigavę paramedikai, nė nenutuokdavo, kad už išgelbėtas savo gyvybes jos turėtų dėkoti mūšio laukams pritaikytoms pažangioms gydymo priemonėms.

Vikė smuko laukan ir nubėgo į „Starbucks“ kavinę nusišlapinti. Taip elgdavosi, jei tik išpuldavo proga, nes paramedikai niekada nežinodavo, kada tiksliai privalės pasinerti į darbą, ir protarpiais valandų valandas negalėdavo apsilankyti tualete.

Grįžusi ir prisėdusi prie vairo ji pamatė, kad šiandieninis kolega telefonu kalbasi su žmona. Abu drauge budėjo vos antrą sykį, tačiau praėjusį kartą ji atsiminė su didžiausiu malonumu. Prie ketvirtos dešimties artėjantis, lieknas, tačiau raumeningas vyras, iki trumpų šerių nurėžtais plaukais, ilgomis žandenomis ir kelias dienas neskusta barzda išoriškai priminė tipišką filmo piktadarį, bet iš tiesų buvo šeimą mylintis, geraširdis žmogus. Jis gebėdavo padrąsinti nukentėju-

siuosius, mokėdavo kiekvieną apraminti švelniais žodžiais, be to, kaip ir pati Vikė, dievino savo darbą.

Baigęs šnekėti mobiliuoju, Filas vėl užmetė akį į ekraną.

— Kol kas neįprastai ramu.

— Vargu ar ilgam.

Jiedu kelias sekundes sėdėjo nugrimzdę į tylą ir klausėsi tekšenančio lietaus. Kai įsidarbino greitosios pagalbos tarnyboje, jai paaiškėjo, kad paramedikai turi savo pamėgtas veiklos sritis, į kurias juos, regis, nukreipdavo kažkokios likimo išdaigos. Vienam iš kolegų nuolat kliūdavo psichiškai nesveiki pacientai. Per pastaruosius trejus metus Vikė asmeniškai priėmė penkiolika naujagimių, o Filas, pavyzdžiui, ligi šiol nedalyvavo nė viename gimdyme.

Tačiau ji pati, paramediko kvalifikaciją įgijusi prieš dvejus metus, tik kartą — per pirmąjį budėjimą — turėjo vykti į skaudžios autoavarijos vietą. Braitone girtas vairuotojas sutiko pavėžėti namo keliaujančius du paauglius. Miesto centre skriedamas aštuoniasdešimties mylių per valandą greičiu, jis taranavo stovintį automobilį. Vienas berniukas žuvo iš karto, antras mirė šalikelėje. Nors anas incidentas pakurstė siaubą, darbas jai teikė be galo didelį pasitenkinimą.

— Žinai, Filai, — prabilo Vikė, — keista, bet į mirtiną avariją manęs nebuvo iškvietę beveik dvejus metus.

Jis atsuko vandens butelio kamštelį.

— Jei ganėtinai ilgai išliksi tarnyboje, tokio šanso būtinai sulauksi. Laikui bėgant, prisižiūri visko.

— Bet tu dar nesi priėmęs kūdikio.

Kolega sardoniškai nusišypsojo.

— Vieną dieną...

Užbaigti sakinio neleido kabiną pervėręs šaižus sirenos ūbavimas. Kai kada, ypač ramią naktį, staugimas varydavo iš proto. Taip kaukdavo iškvietimo signalas.

Jis bemat nudūrė akis į tarp sėdynių įtvirtintą ekraną ir perskaitė „Incidento apžvalgos“ informaciją:

Užreg. įvykis: 00521. B kat. nelaimė
Portlando kelias, Hovas
Lytis nenustatyta.
Trijų transporto priemonių avarija. Susijusi su dviračiu.

Filas spustelėjo mygtuką, patvirtindamas iškvietimą. Į palydovinės navigacijos sistemą automatiškai buvo įkeltas adresas.

Į B kategorijos nelaimės vietą derėjo nukakti ne vėliau kaip po aštuoniolikos minučių — reagavimo laikas buvo dešimčia minučių ilgesnis nei A kategorijos įvykio atveju, tačiau jie žinojo, kad veiksmų privalo imtis nieko nedelsdami. Vikė užvedė variklį, įjungė mėlynus švyturėlius su sirena ir, degant raudonai šviesoforo šviesai, atsargiai išvairavo furgoną į sankryžą. Pasuko dešinėn, didindama greitį nulėkė įkalnėn ir už Šv. Mikalojaus bažnyčios persirikiavo į dešiniąją juostą, priversdama sustoti priešpriešinio eismo srovę. Ji nepaliaudama keitė keturis skirtingus sirenos signalus, idant patrauktų maksimalų vairuotojų ir pėsčiųjų dėmesį.

Į incidentų ekraną įsispiginęs Filas veikiai perdavė naujus duomenis.

— Padėtis neaiški, — perskaitė jis. — Pagalba reikalinga ne vienam asmeniui. Nelaimės lygis pakilo iki A kategorijos. Į parduotuvę įsirėžė automobilis. O, velnias, į sunkvežimį atsitrenkė dviratininkas. Dispečerinė nežino, kas tiksliai atsitiko. Kviečiamas pastiprinimas.

Kai Filas pasilenkė ir iš kitos pertvaros pusės ištraukė fluorescencinę striukę, Vikė pajuto, kaip jai sutraukė gerklę.

Artėdama prie sausakimšo Seven Daelso rajono žiedo, susitelkusi vien tik į vairavimą, ji nepratarė nė žodžio. Juos praleido ant šaligatvio užriedėjęs taksi. Eik tu sau, nustebo Filas, nemiegantis taksistas! Jis atsisegė saugos diržą vildamasis, kad Vikė nesukels avarijos kaip tik dabar, ir pamažu įsirangė į striukę. Bet skvarbaus žvilgsnio nė sekundę neatplėšė nuo ekrano.

— Nei amžius, nei lytis nenustatyti, — pranešė kolegei. — Pacientų būklė nežinoma. Neaiškus ir jų skaičius. Prakeikimas... įjungta aukštesnė pavara. Gelbėtojai jau kelyje.

Tai reiškė, kad į avarijos vietą buvo iškviestas ligoninės priimamojo gydytojas.

Kitaip tariant, reikalai prastėjo sulig kiekviena minute.

Didelį nelaimės mastą patvirtino ekrane pasirodžiusi naujausia informacija.

— Nukirsta galūnė, — perskaitė Filas. — Ojojoi! Kai kam šiandien nepasisekė. — Atsigręžęs į Vikę pridūrė: — Panašu, tavo noras išsipildys.

9

Gydymo įstaigos, o ypač ši, Rojų Greisą nervino. Sasekso grafystės Karališkojoje ligoninėje paskutines savo dienas praleido abu jo tėvai. Pirmasis nuo storosios žarnos vėžio pasimirė tėvas, jam tebuvo penkiasdešimt penkeri. Po dvejų metų, sulaukusią vos penkiasdešimt šešerių, krūties vėžio metastazės įveikė motiną.

Viktorijos laikų neoklasikinio stiliaus pastato fasadas su bjauriu, iš juodo metalo ir stiklo suręstu portiku jam atrodė kaip prieglauda, į kurią įžengęs atgal nebeištrūksi.

Šlaitu aukštyn ir į rytus nuo komplekso nuvairavęs policijos ženklais nepažymėtą sidabrinį „Ford Focus“ universalą, jausdamas, kad skrandis veržiasi į mazgą, Greisas įriedėjo į nedidelę aikštelę, kur paprastai apsisukdavo sanitariniai furgonai. Čia stovėti galėjo tik taksi ir pagalbos tarnybų automobiliai, bet šįryt taisyklių jis nepaisė. Sustabdė fordą aikštelės pakrašty, idant neužkirstų kelio kitoms transporto priemonėms, ir išlipo į lietų.

Nors vaikystėje Rojus kalbėdavo maldas, nuo vėlyvos paauglystės nebepuoselėjo jokių religinių įsitikinimų. Bet dabar suvokė

nebyliai besimeldžiąs, kad tik brangiajai Kleo ir negimusiam jų kūdikiui nieko nebūtų atsitikę.

Jis nubėgo pro kelis greitosios pagalbos automobilius, atbulomis sustingusius greta ligoninės priimamojo, linktelėjo pažįstamam paramedikui, stoviniuojančiam šalia ženklo su užrašu LIGONINĖS TERITORIJOJE RŪKYTI DRAUDŽIAMA ir po stogine plėšiančiam dūmą. Tuomet, ignoruodamas paradinį įėjimą, žengė pro medicinos darbuotojų duris.

Greisas iš patirties žinojo, kad rytais čia viešpataudavo ramybė. Pamatė sėdintį jaunuolį su antrankiais ir kaktą dengiančiu storu tvarsčio sluoksniu. Prie vaikino stypsojo ir su slauge plepėjo policininkė. Ant stalo su ratukais gulėjo bereikšmį žvilgsnį į lubas įbedęs ilgaplaukis vyriškis alebastro spalvos veidu. Ant kėdės sudribusi verkė paauglė. Dar du pažįstami paramedikai pro šalį stūmė tuščią stalą.

Jis pripuolė prie registratūros, kuri telefonais šnekėjo, užpildytus blankus paskubomis skaitė ir kompiuterio klaviatūras stukseno nusiplūkę žmonės. Ant baltos, prie sienos pritvirtintos lentos kažką rašė sanitaras papurusiais gelsvais plaukais ir mėlynais mediko darbo drabužiais. Greisas palinko į priekį, žūtbūt mėgindamas į save atkreipti jų dėmesį.

Po kankinamai ilgos minutės sanitaras į jį atsigręžė.

Vyresnysis detektyvas mostelėjo policininko pažymėjimu nesukdamas sau galvos, kad į ligoninę prisistatė asmeniniu reikalu.

— Visai neseniai jūs priėmėte Kleo Morėj, teisingai?

— Kleo Morėj? — blondinas peržvelgė sąrašą ir nukreipė akis į baltąją lentą. — Taip, ji čia.

— Kaip man ją rasti?

— Ji paguldyta į Gimdymo skyrių. Žinote, kaip ten nukakti?

— Iš dalies.

— Eikite į Tomo Kento bokštą. — Sanitaras dūrė pirštu. — Ana ten. Rodyklės jus atves iki lifto.

Greisas padėkojo ir nuskubėjo koridoriumi. Iš pradžių pasuko kairėn, netrukus metėsi dešinėn, bet, kai už nugaros liko užrašas RENTGENOGRAFINIS IR ULTRAGARSINIS TYRIMAS. VISI KITI PASTATAI, stabtelėjo ir kišenėje sugraibė mobilųjį — širdis krūtinėje tartum virto švino luitu, batai sakytum prisiklijavo prie grindų. Laikrodis rodė 09.15. Jis paskambino savo bosui, policijos viršininko pavaduotojui Rigui, norėdamas perspėti, kad vėluos į dešimtą valandą numatytą pasitarimą. Atsiliepusi Rigo asistentė patikino, esą nėra ko jaudintis, nes policijos viršininko pavaduotojas ryte neplanavo dalyvauti jokiuose kituose susitikimuose.

Rojus Greisas pralėkė pro WRVS labdaros organizacijos kavinę ir leidosi tekinas antru koridoriumi, išdailintu plaukiojančių žuvų freska; galop prisilaikydamas rodyklių pasiekė du liftus, greta kurių stovėjo motorizuotas invalido vežimėlis. Pirštu bedė į vienos kabinos mygtuką, pasvarstė, ar nevertėtų pasirinkti laiptų, bet durys staiga prasidarė ir jis įpuolė vidun.

Liftas kilo aukštyn siaubingai lėtai... taip vangiai, kad vyresnysis detektyvas ėmė abejoti, ar jis išvis juda. Galų gale, jausdamas, kad širdis tuojau iššoks pro gerklę, Rojus žengė iš kabinos ir atlapojo GIMDYMO SKYRIAUS duris. Atsidūrė skaisčiai apšviestame, rožinių ir alyvinių kėdžių pilname priimamajame. Pro langus atsivėrė nuostabus vaizdas į Kemptauno stogus ir už jų tyvuliuojančią jūrą. Vieną kampą rėmė kopijavimo aparatas, kitame stiebėsi maisto ir gėrimo automatai. Iš sienų kyšojo skrajutėmis nukrautos lentynos. Šiuolaikinio televizoriaus ekrane žvilgėjo ryškiaspalvis parduotuvės pavadinimas: KIDDICARE.

— O, vyresnysis detektyve Greisai, — prabilo registratūroje sėdinti, mėlyną palaidinę vilkinti malonios išvaizdos moteris. — Iš apačios man pranešė, kad jūs tuojau ateisite. — Ji pamojo į koridorių geltonomis sienomis. — Septintoji palata. Ketvirtos durys iš kairės.

Greisas jautėsi toks įsiaudrinęs, kad nepajėgė pasakyti nieko daugiau, išskyrus suburblentą „ačiū“.

10

Eismo tėkmė lėtėjo, įsmeigusi akis į Portlando kelią Vikė Donahju matė, kad priešingomis kryptimis važiuojantys automobiliai tolėliau visiškai sustojo. Filas Deividsonas užsitempė chirurgines pirštines, mintyse pasirengdamas būsimam darbui.

Priešais pasirodė vilkikas atviromis vairuotojo durimis ir keletas žmonių, susispietusių netoli dešiniojo užpakalinės jo dalies krašto. Kitapus gatvės juodavo į kavinę įsiskrodęs „Audi" nudengiamu stogu. Kabrioleto vairuotojo durelės irgi buvo praviros, netoli jų stoviniavo apdujusi moteris. Kiti pagalbos tarnybų automobiliai dar neatvyko.

Vikė nukreipė greitosios pagalbos automobilį į priešpriešinę eismo juostą ir pajudėjo pro virtinę transporto priemonių, saugodamasi, kad po ratais nepakliūtų žmonės, kurie galbūt neišgirdo sirenos. Galiausiai nuspaudė stabdį, nutildė signalą ir vėžlio greičiu prisigretino prie sunkvežimio kabinos. Jos skrandis įsitempė, burna ūmai išdžiūvo.

Anot skaitmeninio ekrano, reaguodami į iškvietimą, jie sugaišo šešias minutes ir dvidešimt sekundžių. Net neviršijo aštuonių minučių, per kurias reikia prisistatyti į A kategorijos nelaimės vietą. Vis šiokia tokia paguoda. Filas Deividsonas sustabdė besisukančius švyturėlius, bet jų neišjungė. Prieš lipdami laukan, abu įdėmiai nužvelgė aplinką.

Prie „Audi" stovinti moteris banguotais gelsvais plaukais ir dabitišku lietpalčiu gniaužė telefoną, bet aparatą laikė atokiau nuo galvos, tarytum kriketo kamuoliuką, kurį ruošėsi sviesti atmušėjui. Aplink kabrioletą mėtėsi apversti ir sulaužyti stalai bei kėdės, tačiau prie išdaužtos vitrinos nebuvo matyti jokių aukų, ir ta vieta domėjosi tiktai vėjastriukę su gobtuvu vilkintis, mobiliuoju fotografuojantis jaunuolis. Visų dėmesį buvo prikaustę užpakaliniai vilkiko ratai.

Paramedikai išlipo iš furgono ir atidžiai apsidairė, mėgindami įžiūrėti kuo daugiau detalių, norėdami užsitikrinti, kad pavojaus nekelia pravažiuojantys automobiliai. Bet eismas išties sustingo.

Prie jų pribėgo rankoje mobilųjį spaudžiantis, maždaug keturiasdešimt penkerių metų žemaūgis kresnas vyras darbine striuke ir džinsais. Iš blyškaus veido, suapvalėjusių akių ir drebančio balso Vikė suprato, kad jis patyręs šoką.

— Po mano vilkiku... jis po mano vilkiku, — žmogus nusisuko ir parodė pirštu.

Gatvėje Vikė pastebėjo dviračio lempą, balnelį ir atšvaitą. Netoli jų išvydo objektą, panašų į džinsinį vamzdį su prikabintu sportuku. Moters ryklę sutraukė spazmas, ji pajuto kylantį šleikštulį, kurį pasistengė nuslopinti. Pliaupiant lietui jiedu sparčiai prisiartino prie užpakalinės šešiolikaračio sunkvežimio dalies ir švelniai pastūmė žiūrovus atgal, pasidarydami daugiau erdvės.

Po sunkiasvore transporto priemone klūpėjo moteris, bet ji pasitraukė užleisdama vietą atvykėliams.

— Pulsą užčiuopiau, — tarė.

Abu paramedikai dėkingai linktelėjo, priklupo ir įbedė akis po vilkiku.

Apšvietimas buvo prastas. Oras trenkė išvamų dvoku, sumišusiu su variklio alyvos, įkaitusio metalo kvapais ir dar kai kuo — gaižiu, variu atsiduodančiu kraujo tvaiku, kuriam riečiant šnerves Filas Deividsonas visuomet atsimindavo, kaip vaikystėje su motina lankydavosi mėsinėse.

Vikė pamatė jauną vyrą iškruvintais, trumpais juodais plaukais, apdraskytu veidu ir perkreiptu kūnu. Jis gulėjo užsimerkęs. Vilkėjo suplėšyta šilta striuke, mūvėjo džinsais. Viena koja įstrigo rato arkoje, iš kitos beliko virš kelio boluojančio, klešnės skurliais apsupto kaulo strampas. Iš po sudriskusių striukės ir marškinėlių virto žarnos, kurių ringė kėpsojo gatvėje plytinčiame skysčių klane.

Už kolegą smulkesnė Vikė pirmoji nušliaužė po sunkvežimiu, kur užuodė tepalų bei gumos smarvę, įsikibo į žmogaus riešą ir

paieškojo pulso. Jį pavyko rasti, bet širdis tvinksėjo silpnai. Filas atsekė įkandin, ir abu netruko išsiterlioti alyva, kelio nešvarumais bei krauju, kuris prasisunkė pro kelnes, permerkė alkūnes ir aplipdė plaštakas, mėlyną chirurginių pirštinių dangą paversdamas kruvinu purvo sluoksniu.

— *SMBDDG*, — niūriai sumurmėjo Filas.

Vikė kinktelėjo galva ir nugurkė aitrią tulžį. Pirmąsyk santrumpą išgirdo tada, kai lankėsi netoliese įvykusios pragaištingos avarijos vietoje. Juodasis paramedikų humoras, kaip apsauginis mechanizmas, padėdavo psichikai ištverti siaubingus vaizdus. Abreviatūra reiškė: *Sumaitotas mirtinai, bet, deja, dar gyvas.*

Auka, kurios vidaus organai išvirto ant degutbetonio, beveik neturėjo galimybių išgyventi. Net jeigu vaikinas pasiektų ligoninę gyvas, jį pribaigtų infekcijos. Vikė atsigręžė į labiau patyrusį kolegą laukdama nurodymų.

— Pulsas yra? — paklausė jis.

— Silpnas radialinis.

Tiksliau sakant, kraujo spaudimo užteko tik tiek, kad nenustotų funkcionuoti tam tikri organai.

— *Imkimės veiksmų*, — be garso pratarė Filas suvokęs, jog kitos išeities nėra, nes jie negalėjo judinti sužeistojo, kurio koja įstrigo į rato arką. — Aš atnešiu mūsų reikmenis.

„Imkimės veiksmų" tebuvo viena pakopa aukščiau už „Griebkime kūną". Kitaip tariant, nors aukos šansai menki, paramedikai darys, ką įstengs, — nersis iš kailio bandydami padėti, kol žmogus mirs, ir jie galės nutraukti darbą. Mažų mažiausiai atliks formalumą.

Vikės ausis pervėrė stiprėjantis sirenos kaukimas. Po akimirkos ji nugirdo, kaip Filas, radijo stotele susisiekęs su ugniagesių komanda, paprašė atgabenti keltuvą. Paramedikė spustelėjo jaunuoliui ranką.

— Laikykis, — paragino. — Ar girdi mane? Kuo tu vardu?

Jokios reakcijos. Širdies plakimas nenumaldomai silpo. Sirenos garsėjo. Ji įsistebeilijo į nupjautos kojos strampgalį. Kraujo beveik

nematyti. Šiuo metu tai buvo vienintelis teigiamas dalykas. Žmonių kūnai puikiai atlaikydavo traumas. Kapiliarai užsispausdavo. Taip nutiko ir prieš dvejus metus regėtoje avarijos vietoje, kurioje vienas iš paauglių merdėjo, bet faktiškai nekraujavo. Jei pasisektų galūnę įtvirtinti turnikete ir neužteršti vidurių, galima daiktas, jie sugebėtų vaikiną išgelbėti.

Paramedikės pirštai tebemygo radialinę arteriją. Toji pulsavo vis silpniau.

— Laikykis, — kartojo ji. — Tiesiog laikykis.

Vikė nužvelgė vaikino veidą. Jis atrodė išvaizdus. Bet sulig kiekviena sekunde pastebimai blyško.

— Tik nepalik manęs. Tu pasveiksi.

Širdies tvinkčiojimas nesiliovė silpnėjęs.

Sukrutę jos pirštai desperatiškai įniko ieškoti pulso.

— Tu išgyvensi, — pakuždomis tikino Vikė. — Garbės žodis! Nepasiduok!

Gelbėjimo operacija tapo asmeniško pobūdžio.

Nors Filui užduotis siejosi su SMBDDG atveju, Vikei ji prilygo iššūkiui. Paramedikė troško po dviejų savaičių užsukti į ligoninę ir rasti jaunuolį sėdintį lovoje, apsuptą atviručių bei gėlių.

— Būk tvirtas! — meldė dirsčiodama į tamsų sunkvežimio dugną, apskretusią rato arką, pajuodusias važiuoklės sijas. — Nepasiduok!

Filas nuropojo atgal po vilkiku nešinas raudonu krepšiu ir smarkų kraujavimą stabdančių priemonių komplektu. Iš esmės jiedu buvo apsirūpinę viskuo, ką šiuolaikinės medicinos technologijos galėjo pasiūlyti rimtų traumų aukoms. Tačiau kolegai atsegus krepšį, prikrautą gyvybę palaikančių vaistų buteliukų, prietaisų ir organizmo būklę kontroliuojančios įrangos, Vikė suprato, kad jie darbuosis tuščiai. Tiktai dėl akių.

Jauno vyro pulsas bemaž pranyko.

Suzvimbė EZ-IO kaulo grąžtas, kuriuo kritiniais atvejais galima sparčiausiai įtaisyti kaniulę. Gyvybiškai svarbi buvo kiekviena

sekundė. Profesionalės instinktams nustelbus emocijas, ji padėjo Filui aptikti kaulą žemiau sveikosios galūnės kelio. Nuleisti rankų nevalia. Jie ir *nenuleis*.

— Laikykis! — ragino Vikė.

Kai padanga pervažiavo diafragmą, įtrėškė kūną ir sudraskė pilvą, o nelaimėlio koją įtraukė į posparnį. Plušėdamas Filas Deividsonas pamėgino įvertinti vidaus organams ir kaulams padarytą žalą. Neskaitant kitų organų, ratas sulaužė dubenį — įprastomis aplinkybėmis dažniausiai pakakdavo vien tokios traumos, kad prasidėtų gausus vidinis kraujavimas ir auka išleistų kvapą.

Vaikinukui belieka tikėtis kuo greitesnės mirties, niūriai pamanė jis, rankose gniauždamas instrumentus.

11

Rojų Greisą šokiravo perbalusios Kleo vaizdas. Ji gulėjo aukštoje lovoje, stovinčioje melsvai nudažytoje, elektros lizdų ir aparatūros pilnoje palatoje. Rojui žengiant per slenkstį, greta jos stovintis vyriškis, trisdešimties su viršum metų aukštaūgis medikas, apsirengęs mėlynais darbo drabužiais ir įsispyręs į sportbačius, — į dokumentų grafą rašėsi rodmenis.

Kleo kūną dengė mėlyni ligoninės baltiniai, o aplink veidą kaskadomis krentantys gelsvi plaukai nebežvilgėjo kaip įprastai. Sprendžiant iš neryžtingos, blausios šypsenos, Kleo apsidžiaugė jį matydama, bet sykiu pasijuto nejaukiai, kad Rojus regi ją tokios būklės. Ant krūtinės bolavo daugybė lipnių elektrodų laikiklių, nykštys tūnojo po kontrolės įtaisu, išoriškai primenančiu antpirštį.

— Atleisk, — droviai prabilo moteris, kai Greisas suspaudė laisvąją jos ranką. Kleo savo ruožtu vangiai spustelėjo jo delną.

Rojų užvaldė šiurpą kelianti, stiprėjanti panika. Ar ji neteko kūdikio? Kai medikas atsigręžė, iš jo ženklelio paaiškėjo, kad priešais stovi gydytojas stažuotojas.

— Jūs esate ponios sutuoktinis?

— Sužadėtinis. — Dėl gerklę kaustančios įtampos jis vos iškošė žodį. — Rojus Greisas.

— O, taip, žinoma. — Vyriškis metė akį į sužieduotuvių žiedą. — Ką gi, pone Greisai, Kleo viskas gerai, tik ji smarkiai nukraujavo.

— Kas nutiko?

— Atvykusi į darbą ruošiau kūną skrodimui, — vos girdimu balsu atsiliepė Kleo, — bet netikėtai paplūdau krauju, tarytum viduje kažkas būtų sprogę. Jau galvojau, kad įvyko persileidimas. Paskui pajutau stiprų skausmą, pilvą ėmė raižyti mėšlungis — staiga suvokiau, kad tysau ant grindų ir žiūriu į viršuje iškilusį Dareną. Jis įsodino mane į automobilį ir atvežė čia.

Darenas morge dirbo jos pagalbininku.

Greisas atsisuko į Kleo jausdamas, kaip palengvėjimas susimaišo su netikrumu.

— O kaip vaikas?

— Mes ką tik ją patikrinome ultragarsu, — atsakė gydytojas. — Kleo sveikatos problema vadinama placentos pirmeiga. Jos placenta prisitvirtinusi nenormaliai žemai, apatiniame gimdos segmente.

— Kaip... kaip tai paveiks kūdikį? — Greisą apėmė siaubas.

— Nors kilo komplikacijų, jūsų vaikui kol kas niekas negresia, — gana maloniai atsakė medikas, tačiau balsas išdavė negerą nuojautą. Jis nelauktai atsigręžo į duris ir pasisveikindamas linktelėjo.

Palatoje išdygo tvirto stoto vyras ties apykakle prasegtais mėlynais marškiniais, pilkomis kostiuminėmis kelnėmis ir raštuotos odos batais. Jo nosį slėgė akiniai, tamsūs plaukai buvo trumpai nukirpti ir viršugalvyje aiškiai retėjo. Nepažįstamasis atrodė kaip geranoriškas banko valdytojas.

— Pone Holbainai, čia Kleo sužadėtinis.

— Sveiki. — Jis paspaudė vyresniajam detektyvui delną. — Aš esu Desas Holbainas, ginekologas konsultantas.

— Ačiū, kad atėjote.

— Ką jūs, toks mano darbas. Džiugu, kad pasirodėte. Mums teks priimti kelis sprendimus.

Rojų pervėrė baimės dūris. Tačiau dalykiškos konsultanto manieros bent jau įkvėpė pasitikėjimo. Jis palaukė, kol medikas pratęs.

Ginekologas atsisėdo ant lovos ir pakėlė akis į Greisą.

— Daugiau nei prieš mėnesį dvidešimt pirmą savaitę nėščia Kleo buvo atvykusi pasitikrinti echoskopu. Jau tada nustatėme, kad placenta prisitvirtinusi labai žemai, bet kūdikis vystėsi normaliai.

Jis pasisuko į Kleo.

— Šiandieninis tyrimas rodo, kad vaikas beveik nepaaugo. Jei atvirai, taip atsitinka nedažnai, ir ši aplinkybė kelia nerimą. Placenta funkcionuoja prastai. Nepadeda kūdikiui bręsti, viso labo palaiko jo gyvybę. Deja, susidūrėme su dar viena nemalonia komplikacija. Tai itin retas sutrikimas — peraugusi placenta, tai yra ji per daug įaugusi į gimdos sienelę.

Rojui į širdį prieš sekundę įsismelkęs nedrąsus optimizmas vėl išgaravo.

— Ką tai reiškia?

Desas Holbainas nusišypsojo lyg banko valdytojas, patvirtinantis paskolą su griežtomis sąlygomis.

— Na, mes galėtume priimti kūdikį tuojau pat.

— Dabar? — nustėro Greisas.

— Taip. Bet to daryti aš nenorėčiau. Iš dvidešimt šeštą nėštumo savaitę gimusių vaikų išgyvena penkiasdešimt nuošimčių ar net daugiau, tačiau procentas gerokai sumažėja, jeigu vaisius nuo dvidešimt pirmos savaitės nė kiek nepaauga. Jei pavyks normalizuoti kūdikio vystymąsi, kitą mėnesį jis gerokai padidės, ir procentinė tikimybė išaugs iki devyniasdešimties punktų. Sėkmingai išlaukus trisdešimt keturias savaites, ji pakils iki devyniasdešimt aštuonių.

Daktaras paeiliui juodu nužvelgė, ramus jo veidas neišdavė jokių emocijų.

Į konsultantą dėbsantį Rojų netikėtai persmelkė nepaaiškinamas pyktis. Juk kalbama apie jų vaiką! Tuo metu gydytojas

džiaugsmingai vardijo procentus tarsi lažindamasis dėl ateities įvykių tikslumo. Rojus po kojomis nebejautė žemės. Nesusigaudė, apie ką Holbainas šneka. Paminėtų problemų nebuvo nei jo skaitytose knygose, nei „Emos dienoraščio“ tinklalapyje, nei brošiūrose, kurias Kleo gavo iš Nacionalinės sveikatos priežiūros tarnybos. Visi leidiniai aptarė tik nepriekaištingus nėštumus ir nepriekaištingus gimdymus.

— Ką siūlytumėte? — paklausė Greisas. — Kaip elgtumėtės, jei čia būtų jūsų kūdikis?

— Patarčiau laukti ir atidžiai stebėti placentą. Jei Kleo vėl ims kraujuoti, pasistengsime išsaugoti vaiką perpildami kraują. Jei vis dėlto nedelsdami priimsime naujagimį ir jis išgyvens, kelis mėnesius vargšas praleis inkubatoriuje, tačiau motinai ir mažyliui tai nėra gerai. Šiaip jau Kleo atrodo sveika ir stipri. Spręsti, be abejo, jums, bet, Kleo, raginčiau jus porą dienų likti ligoninėje. Mes prižiūrėsime jūsų kraujotaką, kol, tikėkimės, pranyks bet kokie kraujavimo požymiai.

— Tada leisite man grįžti į darbą?

— Tik ne iš karto. Ir jums nebus galima kelti sunkių daiktų. Be to, labai svarbu, kad dieną rastumėte laiko poilsiui. Akių nuo jūsų teks nenuleisti iki pat nėštumo pabaigos.

— Ar tai gali pasikartoti? — pasiteiravo Greisas.

— Penkiasdešimčia procentų ne, kitais penkiasdešimčia — taip. Aš vadovaujuosi „trijų kartų“ taisykle. Jeigu Kleo pradės kraujuoti antrąsyk, rekomenduosiu papildomai sumažinti darbo krūvį, ir, atsižvelgiant į placentos peraugimo pokyčius, ją galbūt reikės hospitalizuoti iki pat gimdymo. Pavojus kilo ne vien kūdikiui. — Konsultantas pažiūrėjo į moterį. — Bet ir jums.

— Ar jis rimtas? — paklausė Greisas.

— Būna, kad dėl placentos peraugimo kyla grėsmė motinos gyvybei. — Ginekologas vėl atsigręžė į Kleo. — Trečias kartas išsklaidytų bet kokias dvejones. Likusį nėštumo laikotarpį jūs gulėtumėte ligoninėje.

— Kaipgi vaikas... ar jis nukentėjo?

Daktaras krestelėjo galva.

— Kol kas ne. Suprantat, nelabai gerai veikia tik dalis placentos. Ji yra organas, kaip inkstas arba plautis. Nieko baisaus nenutiks, jeigu kūdikis praras šiek tiek placentos. Bet jei neteks per daug, jis arba ji augs ne taip, kaip turėtų. Ir taip, blogiausiu atveju, gali mirti.

Greisas vėl suspaudė Kleo ranką ir pabučiavo į kaktą. Jo galvoje sūkuriavo gąsdinančios mintys, iš baimės skrandį traukė šleikštulys. Prakeikta statistika. Procentiniai santykiai. Vieno iš dviejų šansas nė velnio nevertas. Bet Kleo tryško stiprybe ir teigiamu nusistatymu. Jie įveiks bėdas. Pernai detektyvas konsteblis Nikas Nikolas turėjo atlaikyti panašius išbandymus, tačiau jo žmona ir kūdikis liko sveiki gyvi.

— Mieloji, viskas bus gerai, — patikino jis jausdamas, kad burna perdžiūvo.

Kleo linktelėjo, jos lūpas iškreipė šykšti ledinė šypsenėlė.

Pašnairavęs į rankinį laikrodį Greisas kreipėsi į gydytojus:

— Nieko prieš, jei mudu kelias minutes pabūtume kartu? Man netrukus reikės važiuoti į susitikimą.

— Be abejo.

Medikai apleido palatą.

Rojus veidu įsikniaubė Kleo į skruostą ir prie jos krūtinės švelniai priglaudė ranką. Širdį graužė verpetu vilnijantys bauguliai ir klaikus nevisavertiškumo pojūtis. Jis sugebėdavo griebtis veiksmų, kai tekdavo susidurti su nusikaltėliais, bet dabar ničnieko, po velnių, negalėjo padaryti dėl mylimos moters ir negimusio jųdviejų kūdikio. Padėties visiškai nekontroliavo.

— Aš tave myliu, — tarė. — Neapsakomai.

Greisas juto, kaip Kleo delnas glosto jo skruostą.

— Ir aš tave, — atsiliepė ji. — Tu peršlapęs. Lauke tebelyja?

— Taip.

— Automobilį apžiūrėjai? „Alfa“?

— Užmečiau akį. Manau, tie ratai nepraktiški. — Jis susilaikė į sakinį neįterpęs „mums ir kūdikiui“.

Laikydamas Kleo ranką, Rojus pabučiavo sužieduotuvių žiedą ant jos piršto. Pasijusdavo keistai kaskart, kai jį pamatydavo, — viduje išsikerodavo džiaugsmas, bet šį atmiešdavo bloga nuojauta. Organizuoti vestuves tebetrukdė rimta kliūtis, formalumų kupinas minų laukas, kurį reikėjo įveikti, idant prieš dešimt metų dingusią jo žmoną Sendę oficialiai pripažintų mirusia.

Jis stengėsi skrupulingai atlikti kiekvieną procedūrą. Civilinių aktų registratoriaus nurodymu į vietinius Sasekso laikraščius ir šalies spaudą įdėjo skelbimus, prašydamas Sendės arba per pastarąjį dešimtmetį ją mačiusių kitų asmenų su juo susisiekti. Kol kas jokių žinių.

Teisėsaugos pajėgose tarnaujantis bičiulis su antrąja puse tvirtino, esą praėjusių metų vasarą Sendę pastebėjo Miunchene, bet iš informacijos nieko nepešė nei pažįstami iš Vokietijos policijos, nei pats Greisas, asmeniškai nukeliavęs į Bavariją, todėl jis vis labiau buvo linkęs tikėti, kad draugas su žmona apsiriko. Šiaip ar taip, naujieną perdavė registratoriui, kuriam liepus patalpino skelbimus ir Vokietijos žiniasklaidoje.

Vyresniajam detektyvui teko sudaryti apklaustų žmonių sąrašą, įskaitant Sendės kolegą iš medicinos įstaigos, kur ji dirbo puse etato, nes anas paskutinis regėjo ją gyvą — tądien, kai Sendė išgaravo, vyriškis matė, kaip 13.00 ji išėjo iš savo kabineto. Greisas privalėjo pateikti duomenis apie visus policijos tyrimus ir žmonos bendradarbius bei kolegas, su kuriais buvo užmezgęs ryšį. Ir prisiekti, kad jai pranykus apieškojo namus, bet nepasigedo jokių daiktų, išskyrus Sendės rankinę ir automobilį.

Po dvidešimt keturių valandų mažąjį jos „Golf" pavyko aptikti Gatviko oro uoste įrengtoje trumpalaikio stovėjimo aikštelėje. Tą rytą, kai prapuolė, Sendė naudojosi kreditine kortele — „Boots" parduotuvėje išleido septynis su puse svaro ir vietiniame „Tesco" filiale už degalus paliko šešiolika svarų keturiasdešimt pensų. Ji nepasiėmė nei drabužių, nei kitokios mantos.

Dokumentų pildymas turėjo savotišką terapinį poveikį. Galų gale jis sulaukė tam tikro finalo. Jei nusišypsos sėkmė, procesas baigsis artimiausiu metu, ir jiedu su Kleo spės susituokti iki gimstant kūdikiui.

Greisas sunkiai atsiduso ir dar sykį paspaudė jai ranką.

Meldžiu, brangioji, atsigauk. Kleo, aš neištverčiau, jeigu tau kas nors atsitiktų.

12

Konsteblis Denas Patendenas aštuonerius metus tarnavo Eismo priežiūros inspekcijoje, todėl puikiai žinojo, kad pirmasis į nelaimės vietą atvykęs patrulio automobilis ras tikrą chaosą. Juolab jeigu pildavo lietus. Maža to, įsijungęs švyturėlius ir sireną, į Portlando kelią jis lėkė vienui vienas, nes porininką prarado dėl biudžeto apkarpymų.

Iš ekrano ir radijo stotelės sklindanti informacija taip pat atrodė pakrika. Apie avarijos rimtumą pirmiausia liudijo skaičius žmonių, susisiekusių su pagalbos tarnybomis — dispečerinė jau užfiksavo aštuonis skambučius.

Sunkvežimis prieš dviratį, figūruoja ir lengvasis automobilis, buvo pranešta jam.

Artėdamas prie įvykio vietos Patendenas sumažino greitį, netrukus, kaip ir tikėjosi, pro lietaus lašais aptaškytą priekinį stiklą išvydo sumaišties vaizdą. Priekabą šaldiklį gabenantį vilkiką, tiksliau, užpakalinę jo pusę, ir tolėliau stovintį greitosios pagalbos automobilį. Važiuojamojoje kelio dalyje nuvirtusį deformuotą dviratį. Atšvaito duženas. Beisbolo kepuraitę. Aplinkui būriavosi žiūrovų, dauguma stovėjo sustingę, kai kurie fotografavo mobiliaisiais. Ties dešiniąja sunkvežimio galo dalimi spietėsi negausi minia. Kitapus gatvės įsirėžęs į kavinės sieną kyšojo juodas „Audi“ kabrioletas įlinkusiu variklio dangčiu.

Ryškiais policijos ženklais pažymėtą BMW universalą konsteblis sustabdė skersai kelio, nes visų pirma derėjo atitverti gatvę, paskui radijo stotele iškvietė pastiprinimą, nuoširdžiai vildamasis, kad jis veikiai prisistatys — čia darbo užteks dar porai dešimčių žmonių. Užsimaukšlino kepurę, apsivilko fluorescencinę striukę ir stvėręs „Incidentų ataskaitos" bloknotą šoko laukan. Tuomet pasistengė žvilgsniu mitriai įvertinti avarijos vietą, atsimindamas visus reikšmingus dalykus, kuriuos jam į galvą įkalė pradiniai apmokymai, kvalifikacijos kėlimo kursai ir ilgametė patirtis.

Prie jo atbėgo lietuje permirkęs, šiltą treningą dėvintis jaunuolis.

— Pareigūne, čia buvo furgonas, baltas furgonas, jis važiavo per raudoną šviesą, partrenkė žmogų ir dingo.

— Įsiminėte registracijos numerį?

Jis pakratė galvą.

— Ne, atleiskite, įvykiai klostėsi per greitai.

— Galite apibūdinti furgoną?

— Rodos, tai „Ford Transit". Bet ant kėbulo nemačiau jokių išskirtinių ženklų.

Patendenas brūkštelėjo pastabą ir vėl nukreipė žvilgsnį į jaunuolį. Liudininkai dažnai pranykdavo, ypač per lietų.

— Man reikia jūsų vardo ir telefono numerio. — Bloknote užsirašęs informaciją pridūrė: — Sėskite į mano automobilį ir palaukite, gerai?

Jaunuolis sulinksėjo.

Jis tikriausiai nepaspruks, jeigu įsitaisys šiltoje ir sausoje vietoje, padarė išvadą konsteblis. Tada perdavė duomenis į dispečerinę, nuskubėjo prie vilkiko, ant kelio pamatė nupjautą koją, bet kol kas į ją nekreipė dėmesio ir priklupo šalia paramedikų. Nužvelgė sumaitotą, be sąmonės gulintį dviratininką, kraujo klaną, gatvėje išdrikusias žarnas, tačiau buvo taip susitelkęs į neatidėliotinus darbus, kad reginys jo nepaveikė.

— Ką papasakosite? — prabilo Patendenas, nors vargu ar jam išvis reikėjo klausti.

Iš matymo pažįstamas medikas papurtė galvą.

— Nieko gero. Jis merdėja.

Tokios informacijos konstebliui užteko. Kol nepavykdavo rasti įrodymų, kad įvyko nelaimingas atsitikimas, kelyje gyvybės netekusį asmenį policija laikydavo žmogžudystės auka. Kaip vienintelis čia esantis teisėsaugos atstovas, jis privalėjo aptverti zoną lyg nusikaltimo vietą, vėliau pasirūpinti, kad niekur nejudėtų nei transporto priemonės, nei liudininkai. Dideliam savo palengvėjimui, Patendenas tolumoje išgirdo sirenas, kurias greičiausiai skleidė artėjančios pagalbos tarnybų mašinos.

Konsteblis bėgte grįžo prie policijos BMW, pakeliui šūkčiodamas aplinkiniams:

— Jei kas nors iš jūsų matė incidentą, prašau ateiti prie mano automobilio, prisistatyti ir padiktuoti savo telefono numerį.

Atidaręs bagažinę ištraukė žodžiais POLICIJA KELIAS UŽDARYTAS pažymėtą sulankstomąjį ženklą ir pastatė jį už BMW. Per radijo stotelę suriko, esą žmogų parbloškęs vairuotojas, ko gero, spruko iš avarijos vietos. Be to, iškvietė ugniagesius, eismo įvykių tyrimų komandą, inspektorių, bendruomenės paramos ir uniformuotus pareigūnus.

Paskui jis griebė ritinį juostos su mėlynais ir baltais kvadratėliais bei užrašu POLICIJA STOP, vieną jos galą apvijo aplink gatvės žibintą, perbėgo kelią ir prie stovėjimo vietos ženklo pririšo kitą galą. Baigdamas darbą pastebėjo atskubančius du konsteblius iš Eismo priežiūros inspekcijos. Įsakė jiems užtverti kelią priešingoje sunkvežimio pusėje ir išsiaiškinti potencialių liudininkų vardus bei telefono numerius.

Galų gale Patendenas nusimetė šviesą atspindinčią striukę ir ja apklojo nutrauktą koją, norėdamas apsaugoti žmones nuo košmariško vaizdo ir sykiu atbaidyti vieną žmogėną — lietpaltį dėvintį, nepaliaujamai fotografuojantį išsigimėlį.

— Traukitės už juostos! — riktelėjo jam. — Jeigu esate liudininkas, sėskitės į mano mašiną. Jei ne, prašau pasišalinti.

Neilgai trukus prisistatė kiti pagalbos tarnybų automobiliai. Pasirodė ir antras paramedikų furgonas, kuriuo atvažiavo traumatologas. Bet dabar konstebliui labiausiai rūpėjo smalsuolių bei tikėtinų liudininkų minioje rasti sunkvežimio ir „Audi" vairuotojus.

Patendenui į akis krito dailiai apsirengusi moteris lietaus taršomais plaukais. Suakmenėjusi greta atvirų kabrioleto durelių ji žiopsojo į vilkiką.

Konsteblis nulėkė prie jos ir uždusęs paklausė:

— Ar jūs vairavote šį automobilį?

Moteris linktelėjo, bereikšmį žvilgsnį įbesdama virš pareigūno peties.

— Susižeidėt? Gal reikia medikų pagalbos?

— Jis išniro iš skersgatvio visiškai netikėtai. Lėkė tiesiai į mane. Teko mestis į šalį, antraip būčiau į jį atsitrenkusi.

— Kas toks?

Patendenas vogčiomis pasviro į priekį, pakankamai arti, kad užuostų jos kvapą, atsiduodantį išsivadėjusiu alkoholio tvaiku.

— Dviratininkas, — bejausmiu balsu atsiliepė moteris.

— Avarijoje dalyvavo kitos transporto priemonės?

— Man įkandin sekęs baltas furgonas.

Konsteblis paskubomis apžiūrėjo „Audi". Variklio dangtis suniurkytas, oro pagalvės išsprogusios, tačiau salonas atrodė nenukentėjęs.

— Ponia, gal kelias minutes pasėdėtumėte automobilyje?

Jis švelniai suėmė moteriškę už pečių ir nusuko nuo sunkvežimio. Žinojo, kad į autoavariją patekę vairuotojai neišvengdavo rimtų psichinių traumų, jeigu per ilgai žiūrėdavo į smarkiai sužalotą auką. O šoko apimta „Audi" savininkė jau baudėsi palūžti. Patendenas atvedė ją iki kabrioleto, luktelėjo, kol moteris įlips vidun, ir ne be vargo užtrenkė nuo smūgio deformuotas dureles.

Jis pamatė atidundantį bendruomenės paramos pareigūną.

— Ar jūsų yra daugiau? — pasiteiravo konsteblis.

— Taip, sere. — Vyrukas pamojo į šaligatviu atžygiuojančius dar du kolegas.

— Gerai. Likite čia ir pasirūpinkite, kad ši ponia neapleistų automobilio.

Patendenas nuskubėjo prie porelės bendruomenės paramos pareigūnų, įsakė jiems keliauti į priešingas nelaimės vietos puses, stoti į sargybą ir užregistruoti kiekvieną, kuris mėgins kirsti policijos juostą.

Konsteblis su palengvėjimu atsiduso, ūmai išvydęs savo inspektorių Džeimsą Bigsą ir budintį seržantą Polą Vudą — lietaus merkiami, paniurę vyrai traukė artyn, abu rankose laikė policijos juostos ritinius ir po pažastimis spaudė kūgines gaireles.

Jo mažų mažiausiai nebeslėgs atsakomybės našta.

13

Karlė pastėrusi kiūtojo „Audi" salone ir džiaugėsi bent tuo, kad tapo bemaž nematoma, nes dėl lietaus priekinis ir šoniniai stiklai virto matiniais. Ji įžvelgė lauke budinčio pareigūno figūrą. Jautė, kaip krūtinėje daužosi širdis. Veikiančiame radijo imtuve, kaip įprastai, buvo įsijungusi „BBC Sasekso radijo" stotį, transliuojančią vietines naujienas ir pokalbių laidas. Girdėjo guviai šnekantį Nilą Pringlą, bet nesuvokė, ką jis sako.

Galvoje nuolat sukosi mintys apie tai, kas dabar vyko po sunkvežimiu. Staiga Pringlo balsą nutraukė pranešimas, kad Hove dėl sunkios avarijos uždarytas Portlando kelias.

Dėl avarijos, į kurią pateko ji.

Prietaisų skydelio laikrodis rodė 09.21.

Prakeikimas. Karlė paskambino į darbovietę ir kreipėsi į džiugiai nusiteikusią savo sekretorę Siuzaną. Aiškindama, esą nežino, kada atvažiuos į biurą, ir prašydama atšaukti susitikimą su pedikiūrininke, ji ėmė plūsti ašaromis. Galiausiai baigusi pokalbį pasvarstė, kam dar skambtelėti — motinai ar geriausiai draugei Sarai Elis, Krolyje dirbančiai teisininkei. Ši buvo tvirta atrama nuo tada,

kai prieš penkerius metus Kanadoje slidinėjusį Kesą pražudė sniego lavina. Karlė surinko bičiulės numerį desperatiškai vildamasi, kad ji nebus užsiėmusi.

Sara, laimei, atsiliepė sulig penktuoju signalu. Tačiau Karlė vėl pratrūko raudoti, nespėjusi ištarti nė žodžio.

Į langą kažkas pastukseno. Po sekundės durelės atsilapojo ir vidun akis nudūrė jau matytas, sėdėti automobilyje liepęs policininkas. Daugmaž trisdešimt penkerių metų, tvirto sudėjimo vyras rimtu veidu ir balta pareigūno kepure rankoje spaudė į matuoklį panašų nediduką įtaisą.

— Ponia, prašau lipti laukan.

— Sara, aš tau perskambinsiu, — springdama sulemeno Karlė ir išniro iš salono. Dėl ašarų vaizdas prieš akis apsiblausė.

Konsteblis pasitikslino, ar ji sėdėjo prie „Audi" vairo, ir paprašė pasakyti vardą bei adresą. Tada, laikydamas instrumentą neperšlampamame, juodame ir geltoname dėkle, prabilo šaltesniu, oficialesniu tonu:

— Jūs susijusi su avarija, todėl privalėsiu nustatyti, ar nesate išgėrusi. Leistinos alkoholio normos viršijimas arba atsisakymas tikrintis tolygus nusikaltimui, už kurį galite būti areštuota. Supratote?

Karlė palinksėjo ir šniurkštelėjo.

— Ar per pastarąsias dvidešimt minučių vartojote alkoholio?

Įdomu, pagalvojo ji, kokie žmonės girtauja devintą valandą ryto? Staiga ją užplūdo panikos banga. Jėzau, kiek pati vakar išlenkė? Vargu ar padaugino. Svaigalai jau turėjo pasišalinti iš organizmo. Karlė pakratė galvą.

— Ar per pastarąsias penkias minutes rūkėte?

— Ne, bet dabar man reikėtų sumautos cigaretės.

Jos kūną virpino drebulys, gerklę veržė įtampa. Nuleidęs repliką negirdomis, konsteblis pasiteiravo, kiek jai metų.

— Keturiasdešimt vieneri.

Jis įvedė į aparatą skaičius, įrašė dar kelis rodmenis ir atkišo iš prietaiso styrantį, į celofaną įvyniotą vamzdelį.

— Prašau nuimti sterilų apvalkalą.

Paklusdama ji atidengė baltą plastikinį vamzdelį.

— Ačiū. Giliai įkvėpkite, lūpas priglauskite prie vamzdelio ir stipriai pūskite, kol liepsiu liautis.

Karlė įtraukė į burną oro ir iškvėpė. Kartu laukė, kol konsteblis paragins baigti, bet jis tylėjo. Kai ėmė rodytis, kad plaučiai tuojau subliūkš, pasigirdo šaižus signalas, ir policininkas linktelėjo.

— Dėkui.

Jis atsuko matuoklio ekranėlį, kuriame buvo matyti užrašas: *mėginys paimtas*. Žengė atbulas ir įsispitrijo į prietaisą. Po sekundės kitos pareigūno veidą sukaustė atšiauri išraiška.

— Deja, jums nepasisekė.

Konsteblis vėl pakėlė įrenginį, kad ji galėtų perskaityti ekrane užsižiebusius žodžius: *draudžiama norma*.

Karlei pakirto kojas. Suvokdama, kad iš kavinės ją stebi kažkoks vyriškis, moteris atsirėmė į kėbulą, idant neprarastų pusiausvyros. Tai neįmanoma. Ji negalėjo susikirsti. Tiesiog negalėjo.

— Ponia, prietaisas rodo, kad alkoholio kiekis jūsų kraujyje tikriausiai viršija leistiną normą. Mėginys teigiamas, todėl aš jus suimu. Kalbėti neprivalote, bet jei per apklausą neatskleisite detalių, kurias vėliau paminėsite per teismo procesą, tai gali pakenkti jūsų gynybai. Viską, ką pasakysite, traktuosime kaip parodymus.

— Ne, neįmanoma. — Karlė palingavo galva. — Aš ne... vakar lankiausi miesto centre, bet...

Prieš porą minučių ji nebūtų drįsusi pamanyti, kad diena dar smarkiau subjurs. Dabar, pliaupiant lietui, pareigūnas įsikibo jai į ranką ir nuvedė link savo BMW, stovinčio kitoje apsauginės juostos pusėje. Karlė pamatė du greitosios pagalbos furgonus, porą ugniagesių automobilių ir gausybę policijos mašinų. Užpakalinę vilkiko dalį slėpė brezentas, ir įaudrinta jos vaizduotė suskato spėlioti, kas vyksta kitapus jo.

Aplinkui tvyrojo šiurpi, kone antgamtiška ramybė. Ji viso labo miglotai girdėjo nuolatinį lietaus lašų tekšenimą. Praeidama pro gatvėje paliktą fluorescencinę geltoną striukę, ant kurios nugaros

buvo užrašyta POLICIJA, mintyse pasvarstė, kam prireikė čia numesti drabužį.

Pasilenkusią ir po juosta lendančią Karlę nufotografavo aukštas lieknas vyriškis su dviem po kaklu kabančiais fotoaparatais.

— Aš dirbu *Argus* laikraštyje. Ar galėtumėte prisistatyti? — paprašė reporteris.

Karlė tylėjo, galvoje tebeaidėjo frazė „aš jus suimu". Ji svyruodama įlipo į BMW universalą, sudribo ant užpakalinės sėdynės ir apgraibomis paieškojo saugos diržo. Lauke likęs konsteblis užtrenkė dureles.

Trinktelėjimas sakytum ženklino jos gyvenimo etapo pabaigą.

14

— Dulkės. Aišku? Nejau nematai?

Mergina bereikšmėmis akimis varstė šeimininkės rodomą vietą. Anglų kalbą mokėjo ne itin gerai ir nesuprato, ką moteris sako, nes ji taip sparčiai malė liežuviu, kad tariami žodžiai susiliejo į nenutrūkstamą čaižų šniaukrojimą.

Gal pusgalvei tarnaitei sutriko regėjimas? Fernanda Rever, apsirengusi vyšniniu „Versace" treningu ir „Jimmy Choo" sportukais, žvangindama apyrankėmis piktai nudrožė per virtuvę. Keturiasdešimt penkerių metų smulki moteris, kurios kūną patobulino daugybė plastinių operacijų, o raukšles išlygino nuolatinės botokso injekcijos, visada tryško dirglia energija.

Jos vyras Lu, virtuvės zonoje įsitaisęs ant baro kėdutės, pusryčių valgė riestainį ir stengėsi į žmoną nekreipti dėmesio. Greta lėkštės gulėjo „Kindle" skaityklė su įjungtu šiandienos „Wall Street Journal", virš galvos pritvirtintas televizorius transliavo žinias apie prezidentą Obamą.

Fernanda stabtelėjo priešais dvi marmurines kriaukles, pakankamai plačias, kad jose galėtų tilpti po nedidelį dramblį. Pro

milžinišką erkerį atsivėrė nuostabus vaizdas į lietaus plaunamą išpuoselėtą veją, jos gale vešančius krūmokšnius, kopas, smėlėtą Long Ailando sąsiaurio paplūdimį ir Atlanto vandenyną. Ant grindų riogsojo megafonas, kuriuo sutuoktinis naudodavosi tais retais atvejais, kai užsimanydavo pasireikšti ir grėsmingai aprėkdavo klajūnus, trypiančius į gamtos draustinių sąrašą įtrauktas kopas.

Bet šiuo metu moteris nesidairė pro langą.

Smiliumi ji perbraukė vieną iš lentynų, pakibusių virš kriauklių, ir iškėlė pirštą per kelis colius nuo tarnaitės akių.

— Matai, Mene? Žinai, kas čia? Tai vadinama *dulkėmis*.

Mergina nejaukiai įsižiūrėjo į tamsiai pilką dėmelę, kuri nudažė manikiūro išdailintą elegantišką šeimininkės pirštą. Į lakuotą, bemaž neįtikimo ilgio nagą. Ir deimantais inkrustuotą rankinį „Cartier“ laikrodį. Ji užuodė „Jo Malone“ kvepalus.

Fernanda Rever niršiai atmetė peroksidinius trumpus savo plaukus ir nušluostė dulkes į tarnaitės tarpuakį. Jauna moteris krūptelėjo.

— Mene, verčiau įsikalk į galvą, kad mano namuose dulkėms — ne vieta. Nori toliau dirbti man ar kitu lėktuvo reisu grįžti į Filipinus?

— Mieloji! — sušuko vyras. — Palik ją ramybėje. Vargšė mergaitė dar tik mokosi.

Lu Reveras nukreipė akis į televizoriaus ekraną. Prezidentas buvo įsitraukęs į kažkokias diplomatines iniciatyvas, susijusias su Palestina. Obamos diplomatija man praverstų šiuose namuose, pagalvojo Lu.

Fernanda atsigręžė ir užsipuolė sutuoktinį:

— Aš nesiruošiu tavęs klausytis, kol vilkėsi tuos drabužius. Primeni idiotą, nesugebantį pasakyti nieko protingo.

— Taip apsirengęs žaidžiu golfą. Juos dėviu visada.

Ir visada atrodai absurdiškai, mintyse pridūrė Fernanda.

Jis čiupo nuotolinio valdymo pultelį, apimtas noro padidinti garsą ir taip nustelbti žmonos balsą.

— Jėzau, kuo tau jie nepatinka?

— Kuo nepatinka? Tu apsirengęs cirko klouno kelnėmis ir sąvadautojo marškiniais. Esi panašus į... — Fernanda sumostagavo rankomis, mėgindama rasti tinkamą žodį, — ... į mulkį!

Paskui atsisuko į tarnaitę.

— Sutinki? Mano vyras tikrai panašus į mulkį, ar ne?

Menė tylėjo.

— Kurių galų žaisdami golfą rengiatės kaip klounai?

— Iš dalies tam, kad laukuose lengvai pastebėtume vieni kitus, — gindamasis atsakė jis.

— Ar nebūtų paprasčiau, jei ant galvų užsidėtumėte švyturėlius? — Fernanda įsmeigė akis į sieninį laikrodį ir bemat pasitikrino savąjį „Cartier": 09.20. Metas į jogos treniruotę. — Iki.

Ji atsisveikino bejausmiu mostu, tarsi nugindama įkyrią musę. Anksčiau jie apsikabindavo ir pasibučiuodavo, net jei išsiskirdavo tik pusvalandžiui. Lu nebeprisiminė, kada abu nustojo taip elgtis, — tiesą sakant, jam tai neberūpėjo.

— Brangioji, šiandien matysies su daktaru Gotlibu?

— Jis irgi tikras kvaiša. Aha, mes susitiksime. Bet man turbūt reikėtų kito psichoanalitiko. Polina iš jogos treniruočių lankosi pas kur kas geresnį specialistą. Gotlibas niekam tikęs.

— Paprašyk jo stipresnių vaistų.

— Nori, kad mane paverstų zombiu?

Lu neatsiliepė.

15

Policijos automobilio langu sruvo lietaus lašai, o ant galinės sėdynės susmukusios Karlės veidu — ašaros. BMW kilo į kalną riedėdamas A27 magistrale. Ji spoksojo į pažįstamą žolėtą Braitono priemiesčių kraštovaizdį, kurį temdė stiklą užtraukęs drėgmės sluoksnis. Jautėsi taip, lyg būtų atsiskyrusi nuo kūno ir į save žiūrėjusi iš šalies.

Baimės ir sąmyšio užvaldyta Karlė mintyse teberegėjo po vilkiku nubloкštą dviratininką. Ir per veidrodėlį matytą baltąjį furgoną, kuris pranyko it šmėkla.

Negi furgonas tebuvo vaizduotės padarinys? Nejau dviračio pedalus mynusį žmogų partrenkė ji? Kaip ir už lango plytintį peizažą, moters sąmonę pastarąją valandą gaubė migla. Karlė gniaužė kumščius ir klausėsi pranešimų, kuriuos su pertrūkiais šaudė traškanti radijo stotelė. Automobilio salone jautėsi šlapių striukių kvapai.

— Kaip manot, ar jis pasveiks?

Konsteblis Patendenas kažką tarstelėjo į radijo stotelę, neišgirdęs klausimo arba tiesiog nusprendęs jį ignoruoti.

— Čia Herbas Tango Trys Nulis Keturi, į Holingberį vežu įtariamąją.

Policininkas įjungė kairįjį posūkio signalą ir persirikiavo į išvažiuojamąjį kelią.

Įtariamoji.

Jos oda nuėjo pagaugais, skrandis susiveržė į mazgą.

— Kaip manot, ar dviratininkas atsigaus? — pakartojo Karlė, tik šįsyk garsiau.

Pareigūnas į moterį pažvairavo per veidrodėlį. Baltą kepurę buvo padėjęs ant keleivio sėdynės.

— Nežinau, — atsakė Patendenas, miniatiūriniame kelio žiede sukdamas vairą.

— Jis išlėkė iš niekur ir metėsi tiesiai manęs link. Bet aš įsitikinusi, kad jo nekliudžiau.

Nūnai jiedu leidosi papėdėn. Policininko žvilgsnis vėl sekundę smigo į ją. Atšiaurių akių gelmėje slypėjo gerumas.

— Privalau jus perspėti, kad viskas, ką pasakysite salone, bus automatiškai įrašyta.

— Ačiū.

— Tikėkimės, jis išgis. O kaip jūs? Ar gerai jaučiatės?

Po trumpos pauzės Karlė papurtė galvą.

BMW mažindamas greitį nuburzgė palei *art deco* stiliaus bruožus miglotai demonstruojantį statinį, kuris Karlei visuomet priminė nudrengto kruizinio lainerio antstatą. Priešais fasadą rikiavosi policijos automobiliai. Ironiška, bet apie šitą namą Karlė žinojo nemažai. Jo nuotraukos kabėjo asocijuotųjų matininkų firmoje, BLB, kurioje pradėdama savo karjerą ji darbavosi advokate stažuotoja. Vietines patalpas, kitados priklausiusias „American Express" kredito kortelių gamyklai, kompanija įsigudrino pritaikyti Sasekso policijos Kriminalinio skyriaus valdybai.

Netrukus konsteblis Patendenas lėtai pasuko kairėn ir priešais žalius grūdinto plieno vartus nuspaudė stabdį. Dešinėje stiebėsi aukšta dantyta tvora, už jos stūksojo didžiulis, pilkai rusvas mūrinis pastatas. Automobilis sustingo prie ženklo mėlynu fonu ir boluojančiu užrašu BRAITONO KARDOMASIS KALĖJIMAS. Pareigūnas iškišo ranką ir plastikine kortele perbraukė užraktą. Po akimirkos vartai pamažu nuslydo į šoną.

Jie pajudėjo stačion įkalnėn ir nuvažiavo palei mūrinio pastato užnugaryje žiojinčias nišas, panašias į fabriko krovos skyrius, galiausiai Patendenas susuko vairą kairėn ir nukreipė BMW į vieną iš lietui nepasiekiamų blausių ertmių. Išlipęs atidarė užpakalines dureles, suėmė Karlės ranką ir pagelbėjo išlipti. Sprendžiant iš tvirtų gniaužtų, konsteblis saugojosi, kad moteris nepabėgtų, užuot bandęs ją prilaikyti.

Priekyje pasirodė žalios durys su įstiklintu langeliu. Policininkas kortele vėl brūkštelėjo per užrakto skydelį, įėjimas prasivėrė, ir jis nusivedė įtariamąją į tuščią, siaurą penkiolikos pėdų ilgio ir aštuonių pėdų pločio kambarėlį, kurio tolimajame gale žaliavo dar vienos durys su nediduku langu. Margas rudas grindis supo valdžios įstaigoms būdingu kreminiu atspalviu dažytos sienos. Patalpoje nebuvo jokių baldų, išskyrus kietą suolą žaliu paviršiumi.

— Prisėskite, — tarė pareigūnas.

Karlė pakluso, į krumplius įrėmė smakrą. Beprotiškai geidė cigaretės. Ne, čia rūkyti niekas neleis. Staiga suskambo mobilusis.

Virpančiais pirštais negrabiai atsegė rankinę ir ištraukė telefoną. Bet atsiliepti nespėjo, nes konsteblis pakratė galvą.

— Deja, aparatą turėsite išjungti, — įspėjo Patendenas ir smiliumi dūrė į prilipdytą prie sienos skelbimą: ĮKALINIMO ĮSTAIGOSE NELEIDŽIAMA NAUDOTIS MOBILIAISIAIS TELEFONAIS.

Karlė padėbsojo į konsteblį, mėgindama prisiminti įstatymą, apibrėžiantį areštuotų asmenų teises į skambučius. Bet studijų laikais į baudžiamąją teisę veik nesigilino, specializavosi kitoje srityje ir dabar neturėjo jėgų ginčytis. Jeigu elgsis paklusniai ir vykdys nurodymus, košmaras, rasi, greitai baigsis, ir ji sugrįš į biurą. Su šiandieniniu itin reikliu klientu teks pasimatyti kada nors vėliau, tačiau į darbovietę būtina nusigauti iki antros valandos, nes ji privalėjo dalyvauti pasitarime su advokatu ir kitu klientu — moterimi, rytoj keliausiančia į teismo posėdį, kuriame bus nagrinėjami finansiniai jos skyrybų aspektai. Praleisti susitikimo nieku gyvu negalima.

Karlė išjungė telefoną ir jau ketino jį įsidėti į rankinę, kai policininkas sumišęs ištiesė ranką.

— Atleiskit, bet jūsų mobilųjį turės patikrinti teismo ekspertai.

— Mano mobilųjį? — jos balse nuskambėjo pykčio ir sąmyšio gaidos.

— Atleiskit, — pakartojo konsteblis perimdamas aparatą.

Ji įbedė žvilgsnį į pliką sieną. Į dar vieną laminuotą plastikinį ženklą: KIEKVIENĄ SULAIKYTĄJĮ NUODUGNIAI APIEŠKOS KARDOMOJO KALĖJIMO PAREIGŪNAS. JEIGU ATSINEŠĖTE DRAUDŽIAMŲ DAIKTŲ, NEDELSDAMI INFORMUOKITE KARDOMOJO KALĖJIMO ARBA JUS AREŠTAVUSIUS PAREIGŪNUS.

Karlė perskaitė ir trečią užrašą: JŪS SUIMTAS. PAREIGŪNAI JUS NUFOTOGRAFUOS, PAIMS PIRŠTŲ ATSPAUDUS IR DNR PAVYZDĮ.

Pabandė atsiminti, kiek vakar išgėrė. Bare susivertė dvi „Sauvignon Blanc“ taures... ar vis dėlto tris? Restorane išlenkė „Kosmopolito“ kokteilį. Vyno paragavo ir per vakarienę.

Šūdas.

Už nugaros į šoną nuslinko vidinės durys. Konsteblis mostu liepė žengti per slenkstį ir neatsilikdamas nusekė įkandin Karlės. Savo belaisvės.

Ji atsidūrė skaisčiai apšviestoje erdvioje patalpoje, kurios viduryje dunksojo pusapvalis centrinis sektorius, suręstas iš pilko, blizgaus, taškeliais nusėto medžiagų mišinio. Aplink paaukštinimą įrengtuose atskiruose postuose sėdėjo vyrai ir moterys, dėvintys baltus uniforminius marškinius juodais antpečiais ir pasirišę juodus kaklaraiščius. Perimetre nestigo žalių metalinių durų ir pro vidinius jų langelius tikriausiai buvo matyti apklausos kambariai. Karlė tarsi persikėlė į visiškai kitą pasaulį.

Viename punkte ji pastebėjo aukštą, nevalyvą, plinkantį vyrą nailoniniu treningu ir sportbačiais, kurio kišenes naršė mėlynas gumines pirštines mūvintis uniformuotas pareigūnas. Kitame tarp dviejų policininkų stoviniavo rūškanas jaunuolis apsmukusiais drabužiais ir už nugaros surakintomis rankomis.

Karlę lydintis konsteblis atvedė ją iki centrinės pakylos ir nurodė stotis priešais langelį, atsivėrusį sulig žmogaus kaklu. Už jo sėdėjo į penktą dešimtį įkopęs bejausmis individas, apsirengęs baltais marškiniais, ant kurių antpečių puikavosi po tris juosteles, ir ryšintis juodą kaklaraištį. Įkalinimo įstaigos darbuotojas elgėsi maloniai, tačiau veido išraiška bylojo, kad jis per visą savo gyvenimą niekam neleido pūsti miglos į akis.

Į platformos šoną akių lygyje įmontuotame melsvame monitoriaus ekrane Karlė perskaitė:

NELEISKITE, KAD JUS PERSEKIOTŲ PRAEITIES NUSIŽENGIMAI.

POLICIJOS PAREIGŪNAS PASIŪLYS JUMS PRISIPAŽINTI DĖL KITŲ ĮVYKDYTŲ NUSIKALTIMŲ.

Moteris nustėrusi klausėsi konsteblio glaustos ataskaitos, kokiomis aplinkybėmis ji buvo suimta. Vienmarškinis vyriškis nuo-

širdžiu balsu kreipėsi tiesiai į areštuotąją, tarytum darydamas jai paslaugą:

— Aš esu kardomojo kalėjimo pareigūnas seržantas Kornfordas. Jūs girdėjote, kas buvo pasakyta. Sankcionuosiu sulaikymą, leisdamas policijai apsaugoti surinktus įrodymus ir jus apklausti dėl pateikto kaltinimo. Aišku?

Karlė linktelėjo.

Jis įteikė sulenktą geltoną A4 formato lapą su antrašte: SASEKSO POLICIJA, SUIMTO ASMENS TEISĖS.

— Ponia Čeis, šitai jums pravers. Galėsite mums perduoti, ką informuoti apie jūsų areštą, ir pasimatyti su advokatu. Pageidausite, kad iškviestume budintį teisininką?

— Aš pati advokatė, — atsakė ji. — Norėčiau susisiekti su vienu iš kolegų, Kenu Eikotu iš „Eikoto Arlingtono" firmos.

Piktokas žvilgsnis, šmėstelėjęs žmogaus veide, Karlei suteikė tam tikro pasitenkinimo. Kenas Eikotas garsėjo kaip aukščiausios klasės advokatas, užsiimantis baudžiamosiomis bylomis.

— Koks numeris?

Ji padiktavo biuro telefono numerį tikėdamasi, kad šiandien Kenui nereikia dalyvauti jokiame teismo procese.

— Būtinai jam paskambinsiu, — prižadėjo kardomojo kalėjimo seržantas. — Vis dėlto, nors ir turite teisę pasimatyti su advokatu, jūs vairavote išgėrusi, todėl kaltinimo proceso nutraukti negalima. Dabar įgalioju pareigūną jus apieškoti.

Jis atkišo du žalius plastikinius padėklus ir kažką tarstelėjo į vidaus ryšio sistemos mikrofoną.

Patendenas perdavė Karlės telefoną seržantui ir atšlijęs užleido vietą jaunai uniformuotai policininkei. Moteris, pakeliui užsimovusi mėlynas pirštines, prisiartino prie centrinio sektoriaus, abejingai nužvelgė areštuotąją ir suskato ją plekšnoti, pradėdama nuo galvos, išnaršydama kiekvieną lietpalčio kišenę. Galop paprašė nusitraukti batus su kojinėmis, priklupo ir įdėmiai apžiūrėjo kojų tarpupirščius.

Nė žodžio nepratarianti Karlė jautėsi visiškai pažeminta. Po-

licininkė ją patikrino metalo detektoriumi, padėjo instrumentą į šalį ir iškratė rankinę. Ant vieno padėklo padėjo sulaikytosios piniginę, automobilio raktelius, „Kleenex“ popierines nosinaites, lūpdažį, pudrinę, kramtomąją gumą ir „Tampax“ tamponus, dėl kurių Karlė pasijuto nejaukiai, nes procedūrą įdėmiai stebėjo konsteblis Patendenas.

Kai moteris baigė darbą, Karlė pasirašė kvitą su išvardytų daiktų sąrašu, ir Patendenas ją nusivedė į kambarėlį, kuriame guvus pareigūnas — taip pat su mėlynomis pirštinėmis — elektroniniu įrenginiu nuskaitė jos pirštų atspaudus ir tamponu perbraukė vidinius burnos paviršius, imdamas DNR analizei reikalingą tepinėlį.

Rankoje sugniaužęs geltoną blanką, Patendenas išlydėjo ją atgal į didžiąją patalpą, numynė pro centrinę platformą ir atidarė duris į gretimą kambarį, iš pažiūros primenantį laboratoriją. Kairėje bolavo virtuvės spintelės, tolėliau ji pamatė kriauklę ir šaldytuvą. Pačiame gale įžvelgė pilką ir melsvą įrenginį, virš kurio buvo iškilęs vaizdo ekranas. Dešinėje stovėjo medinis stalas su dviem mėlynomis kėdėmis. Sienas dengė priklijuoti užrašai.

Ji perskaitė vieną: KAMBARYJE TUO PAT METU GALI BŪTI NE DAUGIAU KAIP VIENAS SULAIKYTASIS. AČIŪ.

Kitas skelbė: JŪS SUGRĮŠITE.

Karlė nukreipė žvilgsnį į greta kabantį trečią ženklą, baltas raides raudoname fone: NORĖTUMĖTE ŠIĄ PROCEDŪRĄ IŠTVERTI DAR KARTĄ?

Konsteblis dūrė pirštu į pritvirtintą prie sienos vaizdo kamerą.

— Turiu jus perspėti, kad viskas bus filmuojama. Supratote?

— Taip.

Policininkas paaiškino, kaip tikrins alkoholio kiekį jos organizme. Matuokliu du sykius nustatys girtumo laipsnį ir užregistruos žemesnį iš dviejų parodymų. Jeigu mikrogramų kiekis svyruos tarp 40 ir 51, jai bus leista duoti kraujo arba šlapimo mėginį.

Karlė papūtė į vamzdelį desperatiškai vildamasi, kad neviršys leistinos normos, ir šitas košmaras bent jau iš dalies baigsis.

— Negaliu tuo patikėti. Aš tikrai daug negėriau... garbės žodis.

— Pūskite antrą kartą, — šaltai įsakė Patendenas.

Po kelių sekundžių jis pateikė atspausdintą pradinio testo rezultatą. Dideliam savo siaubui, Karlė išvydo skaičių 55. Tuomet konsteblis ją supažindino su antrojo patikrinimo rodmeniu.

Šis buvo tapatus pirmajam.

16

Ligoninės palatoje suzirzė Rojaus Greiso mobilusis. Patraukęs pirštus nuo Kleo rankos, jis iškrapštė telefoną iš kišenės ir atsiliepė.

Pasigirdo dalykiškai nusiteikusio Gleno Brensono balsas.

— Labas, šefe. Kaip ji laikosi?

— Ačiū, gerai. Pasveiks.

Kleo nenuleido akių nuo Greiso, laisvuoju delnu glostančio jos kaktą. Staiga moteris krūptelėjo.

Sunerimęs jis pridengė mikrofoną.

— Kaip tu?

Ji silpnai nusišypsojo.

— Gumbiukas ką tik man įspyrė.

Brensonas tarė:

— Mums skambino Džeimsas Bigsas iš Eismo priežiūros inspekcijos. Portlando kelyje įvyko rimta avarija. Kaltininkas lyg ir pabėgo iš nelaimės vietos. Tenykščiai prašo Sunkių nusikaltimų skyriaus pagalbos, nes mano susidūrę su mirties atveju, kurio priežastis pavojingas vairavimas, arba netyčiniu nužudymu.

Šią savaitę, kaip budinčiam vyriausiajam tyrėjui, Greisui teko užsiimti kiekvienu Sasekse įvykdytu sunkiu nusikaltimu ir vadovauti nagrinėjant jo aplinkybes. Ką gi, metas Glenui, kurį jis laikė savo globotiniu, pademonstruoti gebėjimus.

— Tu laisvas?

— Taip.

— Puiku. Jiems nusiųsk nusikaltimo vietos tyrėjų vadovą, pats ten nuvyk ir padėk žiurkėms. Lai jie gauna viską, ko reikia.

Žiurkės, kaip žinoma, ėda savo jauniklius, o eismo patruliai nuo seno buvo vadinami „juodosiomis žiurkėmis". Pravardė kilusi iš tų laikų, kai policininkai važinėdavo vien juodais automobiliais ir, esant reikalui, bausdavo kolegas ar net savo šeimos narius. Kai kurie netgi šiandien išdidžiai segėjo ženklelį su juodo graužiko simboliu.

— Jau lekiu.

Greisui įkišus mobilųjį atgal į kišenę, Kleo suėmė jo ranką.

— Brangusis, nieko baisaus man nėra. Grįžk į darbą. Patikėk, jaučiuosi normaliai.

Vyresnysis detektyvas atsisuko, dvejodamas ją nužvelgė ir pabučiavo į kaktą.

— Aš tave myliu.

— Ir aš tave.

— Nenoriu tavęs čia palikti.

— Tu privalai gaudyti nenaudėlius. Žiūrėk, kad iki gimstant Gumbiukui visus pasodintum už grotų!

Jis vyptelėjo. Gulėdama lovoje, nešiodama jųdviejų vaiką, Kleo atrodė trapi ir pažeidžiama. Baisu pagalvoti, ant kokio plono plauko pakibo tiek mylimos moters, tiek negimusio kūdikio gyvybės. Kleo dažniausiai trykšdavo stiprybe bei pozityvumu, ir dėl šios savybės, nepaisydamas tūkstančio kitų, Greisas ją pamilo. Tiesiog neįtikima, kad galėtų nutikti kas nors bloga. Kad jų atžala keltų pavojų motinai. Ji atlaikys sunkumus. Išsikapstys. Kaip nors. Neabejotinai.

Dingus Sendei, vyresnysis detektyvas daugel metų gyveno kaip pragare ir būtent nauja meilė pagelbėjo jam atsigauti. Ne, dabar niekas iš jo neatimtų Kleo.

Žiūrėdamas į jos veidą, blyškią švelnią odą, mėlynas akis, dailią riestą nosytę, ilgą grakštų kaklą, kietai sučiauptas, provokuojamai perkreiptas lūpas, Greisas nujautė, tiksliau, *buvo tikras*, kad rimtų nemalonumų vis dėlto pavyks išvengti.

— Mudu su Gumbiuku greitai pasitaisysime. — Ji suspaudė Rojaus delną tarsi perskaičiusi jo mintis. — Mums paprasčiausiai kilo viena kita augimo problema. Važiuok į darbovietę ir pasistenk, kad mane su Gumbiuku suptų saugesnis pasaulis!

Ligoninėje jis užsilaikė dar valandą, akis į akį aptarti reikalus su ginekologu konsultantu, tačiau ponas Holbainas faktiškai nieko naujo nepridūrė. Tik tiek, kad nuo šiol Kleo turės kiekvieną dieną uoliai savimi rūpintis.

Greisas atsisveikino su Kleo, patikino vėliau sugrįšiąs, apleido ligoninę ir nuriedėjo Rytiniu keliu. Užuot traukęs kairėn, apvažiavęs priemiesčius ir parsigavęs į kontorą, jis susuko vairą į dešinę ir nurūko į Portlando kelyje įvykusios avarijos vietą.

Kaip daugumą kolegų iš Sunkių nusikaltimų skyriaus, jį traukė žmogžudystės. Siaubo seniai nebekurstė net ir klaikiausiai sumaitotos aukos, tačiau mirties atvejai keliuose — visai kas kita. Pastarieji drumsdavo ramybę, nes į tokią nelaimę galėjo patekti bet kas iš artimųjų. Tiesa, dabar Greisui būtų pravertusi bičiulio Gleno Brensono paguoda. Į pragariškas skyrybas įsivėlusio detektyvo seržanto, aišku, nesupo jam įprasta komforto zona, bet ryte draugas demonstravo pakilesnį ūpą nei įprastai.

Maža to, Greisas ketino išblaškyti niaurią jo nuotaiką. Pats manė, kad Glenui šįmet derėtų siekti inspektoriaus posto. Vyrukas turėjo užtektinai gabumų ir esminį gero faro bruožą — aukštą emocinio intelekto koeficientą. Bičiulis tikrai sulauktų paaukštinimo, jei tik kaip nors pagerėtų jo psichinė būsena, kurią sukniso yranti santuoka.

Įpusėjus rytui, Braitone praretėjo eismo srautas, iki dulksnos aprimo lietus. Parduotuvėmis, kavinėmis ir dideliais gyvenamaisiais kvartalais apsuptame Portlando kelyje bruzdesys neslopdavo kiauromis paromis, tačiau, kai Greisas į gatvę įsuko sidabrinį „Ford Focus“, paaiškėjo, kad vietiniame rajone tvyro vaiduoklių miesto ra-

mybė. Priekyje pamatė vidury kelio skersai riogsantį patrulio BMW universalą, už jo nutiestą apsauginę policijos juostą, registracijos žurnalą laikantį budintį bendruomenės paramos pareigūną ir šutvę smalsuolių, iš kurių keletas bandė fotoaparatais ir mobiliaisiais įamžinti sceną.

Už juostos kunkuliavo veikla. Jis išvydo didžiulį vilkiką su priekaba ir žalią brezentą, dengiantį užpakalinę sunkvežimio dalį. Kitapus gatvės į kavinę įsirėžusį juodą „Audi" atverčiamu stogu. Ugniagesių automobilį ir koronerio furgoną, prie kurio stoviniavo jaunatviškai laibas Darenas Volisas, Kleo padėjėjas, arba vyresniojo patologanatomijos laboranto asistentas, kaip dabar vadino lavoninės šeimininkų pavaduotojus, ir jo kolega Volteris Hordenas, penktą dešimtį įpusėjęs dabitiškas, paslaugus vyras. Abu atrodė tvarkingai apsirengę — virš baltų marškinių ir juodų kaklaraiščių vilkėjo šiltas striukes, mūvėjo juodas kelnes, avėjo juodus batus.

Tolėliau driekėsi antra užtvaros juosta, stiebėsi dar vienas sargybinis, gatvę skersai blokavo patrulio automobilis ir būriavosi kitas žioplinėtojų spiečius. Ten pat stovėjo du furgonai — Automobilių ir operatorių paslaugų agentūros bei Transporto priemonių susidūrimo skyriaus.

Jam į akis krito keletas matytų policininkų, įskaitant uniformuotą eismo priežiūros inspektorių Džeimsą Bigsą ir uoliai plušantį Džeimsą Gartrelą, fotografą iš NVT, nusikaltimo vietos tyrėjų, komandos. Kai kurie šukavo kelią, o vyresnysis pareigūnas iš Transporto priemonių susidūrimo skyriaus, puikiai pažįstamas Kolinas O'Nilas, vaikštinėjo aplinkui, rašėsi pastabas, sykiu bendravo su Glenu Brensonu, Treise Stoker, vadovaujančia NVT, ir koroneriu Filipu Kiju. Skirtingai nei daugumoje nusikaltimo vietų, niekas iš čia esančiųjų nedėvėjo nei apsauginių kombinezonų, nei antbačių. Mat avarijų zonos jau būdavo per daug užterštos.

Gatvėje gulintį išlinkusį dviratį ženklino geltonas nusikaltimo vietos žymeklis. Dar vienas stirksojo greta šukių, veikiausiai sudužusio žibinto. Trečias glaudėsi prie fluorescencinės striukės, už

vilkiko nuleistos ant kažkokio objekto. Kelią margino ir kiti numeruoti žymekliai.

Nespėjus šūktelėti Brensonui, tartum iš niekur akiratyje išdygo Kevinas Spinela, jaunas *Argus* laikraščio reporteris, panašiai užgriūvantis visas nusikaltimo vietas, į kurias pastaruoju metu atklysdavo Greisas. Apie dvidešimt penkerių metų vyras įžvalgiomis akimis, prakauliu veidu, nuo lietaus šlapiais, prie viršugalvio prilipusiais trumpais plaukais kramtė gumą, žiaumodamas ją aštriais smulkiais dantimis, dėl kurių priminė žiurkę. Dėvėjo tamsų lietpaltį pakelta apykakle, buvo pasirišęs rėksmingų spalvų kaklaraištį su didžiuliu mazgu ir įsispyręs į kutuotus batus laivelius.

— Labas rytas, vyresnysis detektyve! — pasisveikino žurnalistas. — Bjauru, ar ne?

— Kalbat apie orą? — atsiliepė Greisas.

Spinela išsišiepė ir keistai krustelėjo žandikauliu, lyg mėgindamas liežuviu iškrapštyti tarpdantyje įstrigusią gumą.

— Ne-e! Jūs suprantate, apie ką šneku. Iš to, ką girdėjau, įvyko žmogžudystė — taip ir galvojate?

Greisas neprarado budrumo, bet susilaikė nuo atvirai storžieviškų replikų. Policijai reikėjo vietinės žiniasklaidos palaikyti, nes visuomenės informavimo priemonės nepaprastais praversdavo. Bet tuo pat metu jos kartais gebėdavo stipriai ir skausmingai įkąsti.

— Jūs ir pasakykit. Aš ką tik atvažiavau, todėl veikiausiai žinote daugiau už mane.

— Mano apklausti liudininkai mini baltą furgoną, kuris nepaisė raudono šviesoforo signalo, partrenkė dviratininką ir dideliu greičiu nulėkė tolyn.

— Jums derėtų įsidarbinti detektyvu.

Greisas pastebėjo, kad jo link tiesiausiu keliu žygiuoja Glenas Brensonas.

— Gal verčiau apsiribosiu reportažais. Dar ką nors pridursite?

Aha. Atsikniskite, pamanė detektyvas. Tačiau prabilo maloniu balsu:

— Jei ką nors išsiaiškinsime, jums pranešime pirmam.

Net jei tylėsime, žinias vis tiek išrausite, vos nepridūrė jis.

Rojų Greisą nesiliovė erzinti suvokimas, kad Sasekso policijoje kažkas Spinelai nutekindavo informaciją, todėl į bet kurio nusikaltimo vietą žurnalistas prisistatydavo anksčiau už kolegas. Visus praėjusius metus Greisas slapta bandė atskleisti informatoriaus tapatybę, deja, jokios pažangos nepadarė. Bet sau prisiekė vieną dieną nudirsiąs tam išperai kailį.

Jis nusigręžė, pasirašė registracijos žurnale ir nėręs po juosta pasilabino su Glenu Brensonu. Abu detektyvai atsitraukė nuo vilkiko, kad jų negirdėtų reporteris.

— Ką papasakosi? — į bičiulį kreipėsi Greisas.

— Po sunkvežimiu pateko jaunas vyras. Radome studento pažymėjimą. Tai Entonis Reveras iš Braitono universiteto. Kas nors pasidomės smulkesniais vaikino biografijos faktais ir artimiausiais giminaičiais. Transporto priemonių susidūrimo skyrius kol kas nustatė, kad jis išvažiavo iš šoninio kelio — Šv. Heliero gatvės, — pasuko dešinėn, rytų linkme, ir įlėkė į priešpriešinę Portlando kelio juostą, priversdamas į vakarus važiuojantį „Audi“ mestis ant šaligatvio. Raudonos šviesos nepaisęs, įkandin „Audi“ sekęs baltas furgonas, rodos, „Ford Transit“, taranavo dviratininką ir nubloškė jį po šaldymo kamerą tempusio, rytų kryptimi traukusio vilkiko ratais. Furgonas paspruko.

Greisas trumpam susimąstė.

— Gal kas atpažino vairuotoją?

Brensonas pakratė galvą.

— Liudininkų netrūksta. Vienai komandai liepiau išnagrinėti vietinį rajoną filmuojančių stebėjimo kamerų medžiagą. Patruliams perdaviau nurodymą sustabdyti bet kokį baltą furgoną, kurį nuo šitos vietos skirtų iki dviejų valandų kelio. Bet mes ieškome adatos šieno stirtoje.

Greisas linktelėjo.

— Numerio nesužinojote?

— Dar ne, bet, jei pasiseks, duomenis pateiks vaizdo kamera.

— Kaip „Audi“ ir vilkiko vairuotojai?

— Moteris, „Audi“ savininkė, suimta, nes jai nustatytas neleistinas girtumo laipsnis. Prie vilkiko vairo sėdėjęs vyras patyrė šoką. Kolinas O'Nilas iš Transporto priemonių susidūrimo skyriaus patikrino jo tachometrą — žmogus važiavo be sustojimų gerokai ilgiau nei galima.

— Nieko sau, — sarkastiškai tarė vyresnysis detektyvas. — Vienas vairuotojas išgėręs, kitas nusiplūkęs, o trečias parodė padus.

— Kol kas turime tik vieną įkaltį, — tęsė Brensonas. — Tyrėjai rado apgadintą, regis, nuo furgono nuplėštą šoninį veidrodėlį. Ant jo matyti serijos numeris.

Greisas vėl sulinksėjo.

— Gerai. — Jis pamojo į kelią. — Kas ten guli po fluorescencine striuke?

— Dešinioji dviratininko koja.

Rojus Greisas nugurkė seiles.

— Džiaugiuosi, kad paklausiau.

17

Aukos giminaičius dažniausiai lankydavo specialiai apmokyti Šeimos centro pareigūnai, jie ir pranešdavo apie artimojo mirtį, tačiau dėl įvairių aplinkybių ir reikiamų žmonių stokos užduotis galėjo kliūti bet kokiam policininkui. Iš visų prievolių ši buvo nepopuliariausia ir ją paprastai tekdavo atlikti nepatenkintiems Eismo priežiūros inspekcijos atstovams.

Konsteblis Tonis Omotosas, juodaodis, kresnas ir raumeningas patrulis, savo skyriuje tarnavo jau dešimt metų ir sykį, kai dūmė policijos motociklu, pats akis į akį buvo susidūręs su mirtimi. Nors per visą karjerą prisižiūrėjo ir išgyveno siaubingų dalykų, neprarado pakilaus, pozityvaus nusiteikimo ir mandagiai elgdavosi net su nemaloniausiais prasižengėliais.

Iš pradžių, remdamasis informacija, gauta iš aptiktos po sunkvežimiu kuprinės, Omotosas privalėjo pasidomėti artimais giminaičiais. Labiausiai pravertė studento pažymėjimas, liudijantis, kad velionis mokėsi Braitono universitete.

Padedant mokymo įstaigos studijų skyriaus vedėjui, jis nustatė, kad Tonis Reveras, dvidešimt vienerių metų JAV pilietis, nesusituokęs gyveno kartu su Siuzana Kaplan, iš Braitono kilusia angle. Universiteto teritorijoje tądien niekas jos nematė, ateiti į paskaitas jai reikėjo tik rytoj, todėl piršosi tikėtina išvada, kad mergina liko namuose. Universitetas galėjo pasiūlyti Niujorke įsikūrusios Revero šeimos adresą bei telefonus, tačiau Omotosas ir studijų skyriaus vedėjas nusprendė, kad Siuzaną Kaplan vertėtų informuoti pirmą. Ji, ko gero, sugebės pateikti daugiau žinių apie velionį ir oficialiai atpažinti kūną.

Omotosas grįžo į incidento vietą paimti nuolatinio savo partnerio, konsteblio Jano Apertono — iš esmės dėl moralinio palaikymo. Aukštas liesas pareigūnas kone plikai kirptais, šviesiais plaukais buvo neseniai vedęs. Rimtas avarijas matydavo kiekvieną dieną, tačiau su jaunikliais susijusios nelaimės, tokios kaip šiandieninė, neiškrisdavo iš galvos net ir parsigavus namo.

Į kolegos prašymą palaikyti jam draugiją Apertonas reagavo gūžtelėjimu lyg pasiduodamas likimui. Eismo priežiūros inspekcijoje išmokdavai taikstytis netgi su atgrasiausiomis pareigomis. Ir vidutiniškai kartą per savaitę pamatydavai itin baisių vaizdų. Tarkim, ano sekmadienio popietę jis buvo priverstas sušluoti motociklininko kūno dalis. Nūnai, praėjus trims dienoms, važiuos pas aukai artimą žmogų ir praneš apie jos mirtį.

Jei darbo našta tave prislėgdavo, atsitiesti nebepajėgdavai, todėl Apertonas stengdavosi nuo to atsiriboti. Bet protarpiais, kaip dabar, negalėdavo iš galvos išvyti nykių minčių. Juolab kad pats neseniai įsigijo dviratį.

Kol Tonio Omotoso vairuojamas policijos ženklais pažymėtas automobilis lėtai burzgė plačia Vestburn Vilo alėja, nuo Naujojo

Bažnyčios kelio nudrykusia iki pajūrio, abu tylėjo ir įdėmiai dairėsi į pavienių bei sublokuotų, karalienės Viktorijos laikais iškilusių pastatų numerius. Lauke krapnojo, todėl kas porą sekundžių dusliai sučežėdavo valytuvai. Tolumoje, anapus kelio galo, tyvuliavo neramūs, apniukę, grėsmingai pilki Anglų kanalo* vandenys.

Prieblanda temdė ir jųdviejų širdis.

— Ana ten, dešinėje, — tarė Apertonas.

Jie pastatė automobilį priešais sublokuotą namą, iš pirmo žvilgsnio per prašmatnų studentams, ir užsidėję kepures nužingsniavo juodomis bei baltomis plytelėmis išklotu, link paradinių durų vedančiu taku. Peržvelgę telefonspynės skydelį su pavardžių sąrašu, ties Nr. 8 rado užrašą *Kaplan/Reveras.*

Konsteblis Omotosas nuspaudė mygtuką.

Tiek vienas, tiek kitas slapta vylėsi, kad niekas neatsilieps.

Lūkesčiai pasiteisino.

Jis vėl paskambino. Dar keli mėginimai, ir jie trauks savo keliu. Jei nusišypsotų sėkmė, užduotis taptų kažkieno kito galvos skausmu.

Aiman, netrukus pasigirdo traškesys, kurį lydėjo mieguistas balsas:

— Klausau?

— Siuzana Kaplan? — pasiteiravo Omotosas.

— Taip. Kas čia?

— Sasekso policija. Ar galėtume užeiti?

Tylos pauzė tęsėsi vos pora sekundžių, bet atrodė ilgesnė. Staiga nuskambėjo klausimas:

— Sakot, policija?

Omotosas ir Apertonas susižvalgė. Nestokodami patirties puikiai žinojo, kad žmonės paprastai neapsidžiaugdavo, kai į jų duris pabelsdavo teisėsaugos pareigūnai.

— Taip. Mes norėtume su jumis pasišnekėti, — maloniai, bet tvirtai tarė Omotosas.

* Lamanšo sąsiauris.

— Hmm... aha. Trečias aukštas, viršutinės durys. Atvažiavote dėl mano rankinės?

— Dėl jūsų rankinės? — klausimas jį suglumino.

Po akimirkos nuo įėjimo atsklido šaižus zyzimas ir spragtelėjimas. Konstebliui Omotosui pastūmus duris, jie įžengė į koridorių, atsiduodantį vakar gaminto valgio, turbūt šutintų daržovių, ir senos medienos bei aptriušusio kilimo kvapais. Sieną rėmė du dviračiai ir paprastas stovas su pašto dėžutėmis, ant grindų gulėjo skrajutės, reklamuojančios išsineštinio maisto užeigas. Namo fasadas gal ir kėlė asociacijas su prabanga, tačiau bendrosios patalpos buvo nudrengtos.

Pareigūnai ėmė kopti susidėvėjusia kilimine danga išklotais laiptais. Kai užlipo į trečio aukšto laiptinę, priešais juos atsivėrė durys besilupančiais dažais. Mieguistai šypsodamasi, įsigaubusi į didelį baltą rankšluostį, atvykėlius pasitiko basa daili mergina, Omotoso nuomone, ne vyresnė kaip dvidešimt kelerių metų. Pečius siekiantys tamsūs jos plaukai akivaizdžiai prašėsi sušukuojami.

— Tik nesakykit, kad ją radote! — sušuko jauna moteris. — O, kaip būtų šaunu!

Vyrai pagarbiai nusiėmė kepures. Įeidami į siaurą koridorių užuodė verdamos kavos aromatą ir vyriško odekolono dvelksmą.

— Ką radome? — nesuprato Tonis Omotosas.

— Mano rankinę? — ji klausiamai prisimerkė.

— Rankinę?

— Taip. Kažkoks avigalvis ją nudžiovė „Escape Two“ klube, kai ten šokome šeštadienio vakarą.

Užsukęs į atviro išplanavimo svetainę jis atkreipė dėmesį, kad butas mielas, bet netvarkingas ir, kaip būdinga studentams, menkai apstatytas. Omotosas nužvelgė patalpą — nublizgintos ąžuolinės grindys, milžiniškas plokščiaekranis televizorius, iš pažiūros brangus aukščiausios klasės aparatas, ir tamsiai ruda oda aptrauktas, minimalistinis, bet pigus minkštų baldų komplektas. Greta fasadinio lango stovėjo rašomasis stalas, ant jo veikė ir „Facebook“ pradinį puslapį rodė nešiojamasis kompiuteris. Kambaryje gulėjo bet kaip

išmėtyti pora sportbačių, suglamžytas nertinis, moteriškos apatinės kelnaitės, balta kojinė, šūsnis dokumentų, stovėjo pustuštis kavos puodukas, dar keletas DVD plokštelių, „iPod" grotuvas su prijungtomis ausinėmis ir kiniškas išsineštinis patiekalas.

Praėjusį kartą, kai jiems atiteko panaši nemaloni užduotis, į aukos artimąjį kreipėsi Janas Apertonas, todėl partneriai sutarė, kad šįsyk kalbės Omotosas. Kiekvienas pareigūnas savitai atlikdavo sunkią užduotį — Omotosas kalbėdavo švelniai, bet atvirai.

— Ne, Siuzana, jūsų rankinės neradome. Atleiskit, nieko apie tai nežinau. Mudu esame iš Eismo priežiūros inspekcijos. — Jis pastebėjo, kad mergina sumišo. — Sprendžiant iš Braitono universiteto įrašų, jūs gyvenate su Toniu Reveru. Teisingai?

Ji kinktelėjo galvą ir staiga įtariai nužvelgė policininkus.

— Nelaimei, važiuodamas dviračiu Tonis pateko į avariją.

Jauna moteris išplėtė akis, įsmeigdama jas į pareigūną.

— Siuzana, man labai gaila, bet dėl patirtų sužalojimų Tonis Reveras neišgyveno.

Konsteblis apdairiai nuščiuvo. Nuo senų laikų buvo linkęs palūkėti, kol pranešimo gavėjas suvoks žodžių esmę. Per tylos pauzę juos pavykdavo geriau ir greičiau įsisąmoninti.

— Tonis žuvo?

— Deja, taip.

Mergina ėmė svirduliuoti. Konsteblis Apertonas sugriebė ją už rankos ir pasodino ant masyvios rudos sofos priešais stiklinį žurnalinį staliuką. Sekundę kitą ji kiūtojo be žado, tuo metu pareigūnai nejaukiai lūkuriavo. Išklausyti baisias žinias nelengva. Kiekvienas į jas reaguodavo skirtingai. Siuzana Kaplan, pavyzdžiui, nutyko, bet neilgai trukus jos kūnu nuvilnijo vos įžiūrimi virpuliai.

Policininkai laukė stovėdami. Ji pradėjo kratyti galvą.

— O, šūdas! — netikėtai išspaudė. — O, šūdas. — Siuzana susmuko ir veidu įsikniaubė į delnus. — Meldžiu, pasakykit, kad tai netiesa.

Konstebliai vėl apsimainė žvilgsniais.

— Ar turite kokį pažįstamą žmogų, kuris sutiktų čia atvykti ir šiandien su jumis pabūti? — prabilo Tonis Omotosas. — Norėtumėte, kad paskambintume jūsų draugei ar giminaičiui?

Ji stipriai užsimerkė.

— Kas nutiko?

— Tonis atsitrenkė į sunkvežimį, bet visų smulkmenų kol kas nežinome.

Ilgam stojo tyla. Mergina apglėbė save ir pratrūko raudoti.

— Siuzana, ar kuris iš kaimynų galėtų jums palaikyti draugiją? — paklausė Omotosas.

— Ne. Aš... ne... aš... mes... aš... o, šūdas, šūdas, šūdas.

— Gal norite ko nors išgerti? — pasiūlė Apertonas. — Užkaisti jums arbatos arba kavos?

— Man nereikia prakeikto gėrimo, aš noriu savo Tonio, — kūkčiodama atsakė ji. — Maldauju, papasakokit, kas įvyko.

Sutraškėjo Omotoso radijo stotelė. Konsteblis maksimaliai sumažino garsą. Vėl ilgam pakibo tyla, kurią jis galiausiai nutraukė:

— Mes privalome įsitikinti, kad gyvybę išties prarado Tonis Reveras. Ar neatsisakytumėte šiandien, tik kiek vėliau, patvirtinti jo tapatybę? Tam atvejui, jei įsivėlė klaida?

— Tonio motina beprotiškai valdinga, — išpyškino Siuzana. — Verčiau kalbėkitės su ja.

— Aš kreipsiuosi į bet kokį žmogų, kurį pasiūlysite. Ar turite telefono numerį?

— Ji gyvena Hamptonuose, Niujorko valstijoje. Ir siaubingai manęs nekenčia.

— Kodėl?

— Atskris čia pirmuoju reisu, pamatysit.

— Norėtumėt, kad velionį atpažintų ji?

Siuzana vėl ėmė gokčioti.

— Aha, lai tuo užsiima Tonio motina, — pagaliau atsiliepė mergina. — Ji vis tiek manimi nepatikėtų.

18

Dantis buvo nedidukas. Nuo mažų dienų žemas ūgis keldavo problemų. Prie jo nuolat priekabiaudavo augesni vaikai. Bet nedaugelis drįsdavo užkabinti antrą kartą.

Pasaulį jis išvydo ne pirma laiko, tačiau pasirodė besąs vienas iš smulkiausių naujagimių, kuriuos teko priimti Bruklino akušeriui Harviui Šenonui. Nuo kvaišalų apspangusi motina pusmetį nenutuokė, kad laukiasi, bet įstengė atlaikyti visą nėštumo laikotarpį. Nors, kaip dingojos Šenonui, vargu ar suvokė gimdanti — maža to, ligoninės personalas daktarui užsiminė, esą ji dėbso į kūdikį priblokšta, lyg mėgindama suprasti, iš kur jis atsirado.

Tiesa, akušeriui nerimą kurstė rimtesnė bėda. Paaiškėjo, kad berniuko centrinė nervų sistema pažeista. Dantis, regis, neturėjo skausmo receptorių. Adata baksnojant mažyliui į ranką, jis niekaip nereaguodavo į dūrį, nors tokiu atveju kūdikis plyšautų, kiek leidžia plaučiai. Priežasčių galėjo būti įvairių, bet, Šenono manymu, labiausiai tikėtina, kad dėl anomalijos kaltos narkotinės medžiagos, kuriomis piktnaudžiavo motina.

Kai Dančiui sukako treji, gimdytoją pražudė heroino dozė su priemaišomis, ir didžiąją dalį vaikystės jis klaidžiojo po Ameriką, blaškomas po globos namus. Nė vienoje vietoje ilgai neužsilaikydavo, nes niekam nepatiko. Jis gąsdino žmones.

Būdamas vienuolikos, kai kiti vaikigaliai ėmė tyčiotis iš jo stoto, Dantis pradėjo domėtis kovos menais ir netrukus pramoko apsiginti — sužalodavo visus, kurie jį įsiutindavo. Sužalodavo taip smarkiai, kad jokioje mokykloje neužsibūdavo ilgiau kaip kelis mėnesius, nes per daug šiurpino bendramokslius, ir mokytojai pareikalaudavo jį perkelti kitur.

Paskutinėje mokykloje Dantis įsigudrino užsidirbti iš įgimto nenormalumo. Pasitelkęs per kovos menų treniruotes išlavintus savikontrolės įgūdžius, sulaikydavo kvėpavimą iki penkių minučių ir

taip įveikdavo kiekvieną, drįsusį mesti iššūkį. Arba už dolerį siūlydavo vaikams iš visų jėgų vožti jam į paširdžius. Penkis žalius kainuodavo galimybė šratinuku smeigti į ranką arba koją. Leisdamas jiems taip elgtis, Dantis rado bent kažką panašaus į draugų atitikmenį. Sulaukęs keturiasdešimt vienerių, iki šiol neįsigijo bičiulių. Tik šunį, Josarjaną.

Juodu siejo ne tiek draugystė, kiek *partnerystė*. Kaip su jį samdančiais asmenimis. Šuo, atgrasus padaras skirtingos spalvos akimis, ryškiai raudona ir pilka, priminė dalmatinės ir ją išdulkinusio mopso atžalą. Dantis jį pavadino vienos iš kelių iki galo perskaitytų knygų, „22-osios išlygos", veikėjo vardu. Romano pradžioje pagrindinis personažas Josarjanas kažkodėl iš pirmo žvilgsnio įsimyli savo kapelioną. Šunėkas irgi kažkodėl iš pirmo žvilgsnio dėl Dančio pametė galvą. Tiesiog ėmė sekioti įkandin — taip nutiko prieš ketverius metus Beverli Hilse, kai vienoje iš plačių, ramių, elegantiškų gatvių su nublukusiomis guobomis, didžiulėmis rezidencijomis ir privažiavimo keliais, užtvertais blizgančiais metaliniais vartais, Dantis dairėsi į apiplėšti nužiūrėtą namą. Greta prabangių būstų žaliavo vejos, rodos, apkarpytos nagų žirklutėmis, ir pukšėjo vandens šlakstyklės, o aplinka rūpinosi lotynų amerikiečių kilmės sodininkai.

Nususęs gyvūnas pūliuojančia akimi nė trupučio nesiderino prie rajono. Dantis nedaug ką išmanė apie veisles, vis dėlto spėjo susidūręs su mišrūnu, be to, jis neatrodė pakankamai subtilių formų, kad galėtų priklausyti Beverli Hilsui. Veikiausiai liuoktelėjo iš meksikiečio pikapo arba kas nors ištrenkė jį iš automobilio tikėdamasis, kad ciuckio pasigailės vienas iš turtuolių.

Tačiau šuo rado Dantį.

Jis davė padarui maisto, bet užuojautos neparodė.

Užuojautos nevirškino.

19

— Kas... kas bus dabar? — į policininką kreipėsi Karlė.

— Norėčiau, kad pasirašytumėte, — atsakė Denas Patendenas, atkišdamas pailgą baltą popieriaus lapą su antrašte: SUBJEKTO PATIKRINIMAS.

Viduryje puslapio ji išvydo savo vardą bei pavardę, gimimo datą ir žodžius SUBJEKTO PARAŠAS. Apačioje buvo matyti užpildyta grafa: *Mėginys Nr. 1: 10.42-55; Mėginys Nr. 2: 10.45-55.*

Karlė brūkštelėjo parašą, nors ranka taip smarkiai drebėjo, kad vos pavyko nulaikyti iš pareigūno gautą tušinuką.

— Nuvesiu jus į kamerą, joje palauksite, kol atvyks teisininkas, — tarė konsteblis, blanke irgi palikdamas savo autografą. — Vėliau būsite apklausta dalyvaujant advokatui.

— Man reikia važiuoti į svarbų pasitarimą su klientu. Privalau nusigauti į biurą.

Patendenas prijaučiamai vyptelėjo.

— Šiandien reikalų turėjo kiekvienas į incidentą įsivėlęs žmogus. Šiaip ar taip, aš niekuo negaliu jums padėti.

Jis pamojo į duris, švelniai suėmė dešiniąją moters ranką ir palydėjo išėjimo link. Staiga sustingo ir atsiliepė į radijo stotelėje traškantį kvietimą.

— Denas Patendenas. — Po trumpos pauzės pridūrė: — Aišku. Dėkui, viršininke. Dabar esu kardomajame kalėjime drauge su įkalintąja.

Įkalintoji. Žodis jai pakurstė šiurpulį.

— Taip, sere, ačiū. — Policininkas įdėjo radijo stotelę atgal į pritvirtintą prie krūtinės laikiklį ir atsigręžė į Karlę. — Atleiskit, bet man teks pakartoti įspėjimą, kurį girdėjote avarijos vietoje. Ponia Čeis, įtariama, kad jūs vairavote išgėrusi ir pražudėte žmogų, todėl jus areštuoju iš naujo. Kalbėti neprivalote, bet jei per apklausą neatskleisite detalių, kurias vėliau paminėsite per teismo procesą, tai gali pakenkti jūsų gynybai. Viską, ką pasakysite, traktuosime kaip parodymus.

Karlė pajuto tarsi gerklę imtų veržti stangri virvė. Burna netikėtai perdžiūvo.

— Dviratininkas mirė? — beveik pakuždomis sulemeno Karlė.

— Deja, taip.

— Tai ne mano kaltė. Aš nieko nepartrenkiau. Sudaužiau automobilį... stengdamasi nuo jo išsisukti. Mečiausi į šoną, nes jis važiavo priešpriešine eismo juosta. Jei nebūčiau užlėkusi ant šaligatvio, būčiau į jį įsirėžusi.

— Smulkmenomis pasidalysite per apklausą.

Per priimamąjį ir pro apskritą centrinį sektorių vedamą Karlę staiga užliejo panika.

— Mano „Audi"... — atsigręžusi į konsteblį išsižiojo ji. — Privalau paskambinti į Automobilininkų klubą, kad mašiną nuvarytų į remonto dirbtuves... ir sutaisytų.

— Mes tuo pasirūpinsime. Bet automobilį kol kas teks konfiskuoti.

Jie nužingsniavo siauru koridoriumi ir stabtelėjo prie žalių durų su stikliniu langeliu. Pareigūnas jas atidarė ir, dideliam moters siaubui, įvedė ją į kamerą.

— Negi mane čia užrakinsite?

Vėl sutreškėjo radijo stotelė, Patendenas atsakė į kvietimą. Kol jis su kažkuo bendravo, Karlė nustėrusi apžvelgė pailgą kambarėlį su atviru klozetu ir į sieną įmontuota praustuve. Tolimajame gale stovėjo kietas suoliukas, už jo į sieną rėmėsi plonytis mėlynas čiužinys. Patalpa dvokė dezinfekcinių chemikalų tvaiku.

Konsteblis Patendenas nutraukė ryšį ir atsisuko į Karlę.

— Čia palūkėsite advokato.

— Bet... kaipgi mano „Audi"? Kada jį suremontuos?

— Tai priklausys nuo tyrimui vadovaujančio pareigūno sprendimo. Kol atgausite automobilį, gali praeiti mėnesiai.

— Mėnesiai?

— Taip, atleiskite. Konfiskuotos bus visos avarijoje dalyvavusios transporto priemonės.

— O... salone likę mano daiktai?

— Savo mantą atsiimsite policijos aikštelėje, į kurią nuvairuosime jūsų „Audi". Mes pranešime jos adresą. Man jau reikia grįžti, todėl turėsiu jus palikti. Gerai?

Ne, nieko čia gero. Anaiptol. Bet Karlė jautėsi pernelyg sukrėsta, kad protestuotų. Todėl vangiai linktelėjo.

Durys užsitrenkė.

Karlė įsižiūrėjo į stebėjimo kamerą, nukreiptą tiesiai į ją, įbedė akis į suolą ir virš jo aukštai įremintą matinį langą. Tuomet prisėdo nesivargindama pasikloti čiužinio, mėgindama surikiuoti mintis.

Tačiau sąmonėje nepaliaujamai kartojosi avarijos vaizdai. Pavymui sekęs furgonas. Po vilkiku atsidūręs dviratininkas.

Jis negyvas.

Ausis pasiekė beldimas, po akimirkos durys prasivėrė. Karlė išvydo žemaūgę apkūnią moterį, apsirengusią baltus marškinius su juodais atvartais — ant jos krūtinės puikavosi išsiuvinėti žodžiai „Apsaugos personalas". Nepažįstamoji stūmė vežimėlį, pilną romanų nuzulintais plonais viršeliais.

— Knygos iš bibliotekos — gal ko norėsite?

Karlė papurtė galvą, į kurią staiga dingtelėjo mintis apie Tailerį. Šiandien sūnus užsilaikys mokykloje, nes jo dar laukė papildoma korneto pamoka.

Po sekundės durys vėl užsidarė.

Ji netikėtai užsigeidė nusišlapinti, bet stebint vaizdo kamerai tūpti ant tualeto nė už ką neketino. Širdį pervėrė įtūžio dūris.

Sumautas Prestonas Deivas! Jeigu ne tas mulkis, ji nebūtų taip įkaušusi. Įprastomis aplinkybėmis retai kada nusitašydavo. Be abejo, vakarais mielai išlenkdavo vieną ar dvi vyno taures. Bet dažniausiai neprisigerdavo, kaip anądien.

Jei tik ji būtų atsisakiusi eiti į pasimatymą.

Jei tik būtų keliomis minutėmis anksčiau išleidusi Tailerį prie mokyklos.

Kiek daug prakeiktų „jei tik".

Mirė.

Dviratininkas mirė.

Žmogus mynė pedalus dumdamas tiesiai link „Audi". Išniro iš niekur. Ir prarado gyvybę.

Bet jį parbloškė ne Karlė, dėl to nekilo jokių abejonių.

Dėl Dievo meilės, jis važiavo priešpriešine eismo juosta! O policija kaltina ją!

Durys vėl atsilapojo. Įkalintos moters akiratyje pasirodė aukštas liesas vyras baltais marškiniais ir juodais antpečiais. Šalia stiebėsi galantiška figūra, priklausanti Kenui Eikotui, vienam iš vyresniųjų jos firmos partnerių.

Kai kurie bendradarbiai teigė, esą baudžiamosios teisės specialistas primena jaunesnį Dastiną Hofmaną, ir dabar jis tikrai atrodė kaip didvyrio vaidmenį atliekanti kino žvaigždė. Trumpaplaukis advokatas elegantišku, pilku dryžuotu švarku ir nediduku juodu portfeliu spinduliavo kompetenciją ir pasitikėjimą savimi. Jis ryžtingai įžengė į kamerą blyksėdamas „Gucci" batų sagtimis.

Eikotas ne veltui garsėjo kaip vienas iš geriausių savo srities ekspertų. Kas jau kas, o Kenas tikrai sugebės ją išvaduoti iš bėdų liūno.

Kai jo veide nušvito padrąsinanti mina, Karlė palūžo, neteko savitvardos ir apsipylusi ašaromis nusvirduliavo kolegos link.

20

Prieš pat penktą vakaro Rojus Greisas sėdėjo savo kabinete, įrengtame Sasekso policijos Kriminalinio skyriaus valdyboje, Sunkių nusikaltimų tyrimo skyriuje, ir gurkšnojo arbatą. Ji tapo kone ledinė, kol vyresnysis detektyvas naršė internetą ir bandė surasti kokios nors informacijos apie Kleo būklę.

Dėl atvėsusios arbatos galvos nekvaršino, nes buvo pratęs prie šalto maisto ir drungnų gėrimų. Teisėsaugos pajėgose įsidarbino

vėlyvoje paauglystėje, daugiau kaip prieš dvidešimt metų, ir seniai suprato, kad policininkams labai pasisekdavo, jeigu jie bent jau rasdavo laiko užkrimsti arba numalšinti troškulį. Žmogui, negalinčiam gyventi be šviežiai sumaltų kavos pupelių arba sveiko namų maisto, derėtų rinktis kitą profesiją.

Ant stalo suverstas dokumentų kalnas, rodės, augo savaime it greitai besidauginantis organizmas, šiandien elektroninės žinutės plūdo sparčiau, nei pavykdavo jas perskaityti. Galvoje mintys sukosi vien tik apie Kleo. Nuo ryto, kai jiedu išsiskyrė, Greisas nesiliovė skambinęs į ligoninę ir teiravęsis, kaip ji laikosi. Akušerijos skyriaus slaugė turbūt įtikėjo, kad detektyvą kamuoja obsesinis kompulsinis sutrikimas, bet jis dėl to nė kiek nesijaudino.

Greisas nudūrė žvilgsnį į atverstą ant rašomojo stalo storą segtuvą. Kaip Sunkių nusikaltimų tyrimo skyriaus vadovas, negana to, einantis budinčio vyriausiojo tyrėjo pareigas, jis buvo susipažinęs su kiekviena pavaldinių byla. Vieniems policininkams darbas baigdavosi įtariamojo sulaikymu, o jam areštas tebuvo pirmoji stadija. Dauguma atžvilgių pastangos užsitikrinti apkaltinamąjį nuosprendį atimdavo daugiau jėgų ir laiko nei piktadarių gaudynės.

Jo pasaulyje knibždėjo begalė nenaudėlių, bet mažai kas savo koktumu gebėjo pranokti nutukusį išsigimėlį, kurio veido ir profilio nuotraukos buvo padėtos ant stalo. Karlas Veneris, anksčiau tarnavęs JAV kariuomenėje, dabar apgyvendintas Luise, Sasekso B kategorijos kalėjime, įkurdintas kardomojo įkalinimo flygelyje, kaip reikiant pasipelnė iš sadistinių filmų. Prieš kamerą kankindavo ir žudydavo žmones, paskui internetu įrašus parduodavo abonentą įsigijusiems, neapsakomai iškrypusiems turtuoliams. Sulaikant nelemtą šliužą, nuo šūvio nukentėjo Glenas Brensonas, todėl byla tapo asmeniškesnio pobūdžio nei kiti tyrimai. Grėsmingai artinosi teismo procesas.

Per trumpą pertraukėlę Rojus Greisas atsilošė krėsle ir pro langą dirstelėjo pietų linkme. Sasekso kriminalinio skyriaus valdyba buvo įsikūrusi pramonės objektų rajone, Braitono ir Hovo prie-

miestyje. Apačioje jis įžvelgė į skeletą panašų medį, apsuptą ovalo formos mūrinės sienelės, ir betono danga išklotą pastatui priklausančią siaurą automobilių aikštelę. Tolėliau, už plieninio barjero, matėsi judri gatvė, kitapus jos, už retos medžių voros, ASDA prekybos centras, iš išvaizdos primenantis pilką ir plokščią akmens luitą, Kriminalinio skyriaus darbuotojams neoficialiai atstojantis bufetą. Giedromis dienomis atsiverdavo vaizdas į Braitono namų stogus, nutolusius už parduotuvės, ir kartais į Anglų kanalo žydrynę. Bet šiandien tvyrojo pilkšva migla.

Akimis palydėjęs ASDA vilkiką su priekaba, kuris išsuko į kelią ir nušliaužė įkalnėn, Rojus atsigręžė į kompiuterio ekraną, subarbeno per klaviatūrą ir įsijungė nuolat papildomą incidentų sąrašą — peržiūrėdavo juos maždaug kas pusvalandį. Bet, išskyrus avariją Portlando kelyje, nerado jokių įdomių naujienų. Vien tik įprastos kasdienės bėdos. Susidūrusios transporto priemonės, triukšmingas kaimynas, dingęs šuo, užpuolimai, apiplėšimai, išlaužtas furgonas, nuvaryta lengvoji mašina, už užstatą paleisti prasižengėliai, smurto proveržis šeimoje, dviejų dviračių vagystės, prie automobilio pastebėti įtartini jaunuoliai, iš „Tesco“ degalinės nudžiauti šokoladai, netikėta, bet kol kas įtarimų nekelianti senyvos moters mirtis.

Neskaitant žaginimų bylos, kurios nagrinėjimui Greisas vadovavo, pirmieji naujų metų mėnesiai praslinko santykinai ramiai. Bet sulig pavasariu miestas tarsi nusikratė sąstingio. Per pastarąsias šešias savaites užregistruotos trys iš apytikriai dvidešimties kasmet Sasekse įvykdomų žmogžudysčių. Į juvelyrinių dirbinių parduotuvę įsibrovė ginkluoti plėšikai ir šūviu į koją sužeidė juos persekiojusį pareigūną, o prieš keturias dienas kažkas žiauriai išprievartavo Braitono pajūriu vaikštinėjusią medicinos seserį.

Štai kodėl užimti buvo kone visi iš keturių Sunkių nusikaltimų tyrimų skyriaus, įskaitant ir abu vietinius, kabinetai. Užuot iš Sasekso kriminalinio skyriaus valdybos persikėlęs į laisvos erdvės turintį Istborną, iki kurio reikėtų važiuoti pusvalandį, Rojus Greisas pasiskolino gretimą Džeko Skerito darbo kambarį, nes ten nusprendė

surengti pirmąjį pasitarimą dėl operacijos „Smuikas“ — kompiuteris taip pavadino šįryt Portlando kelyje nutikusios ir dviratininką pražudžiusios avarijos tyrimą. Kriminalinės policijos viršininkas dalyvavo apmokymuose, ir jo posėdžių stalas dydžiu pranoko stovintį vyresniojo detektyvo kabinete.

Jis planavo suburti negausią komandą. Iš įkalčių ir liudininkų parodymų susidarė įspūdis, kad byla elementari. Furgono vairuotojas galėjo sprukti iš nelaimės vietos dėl daugybės priežasčių — tarkim, transporto priemonę buvo pavogęs arba jos neapdraudęs, baiminosi, kad policija jam nustatys draudžiamą girtumo laipsnį, vežė kokias nors nelegalias medžiagas. Bet vargu ar bėglį bus sudėtinga rasti. Liza Mentl, jo mėgstama vyriausiojo tyrėjo pavaduotoja, atostogavo, todėl Greisas ketino išnaudoti progą ir jos pareigas perleisti Glenui. Byla patikrins detektyvo seržanto kompetenciją, sykiu atitrauks dėmesį nuo santuokinių problemų ir suteiks galimybę pademonstruoti gebėjimą narplioti rimtus tyrimus — sužibėjęs prieš įvairias svarbias komisijas, bičiulis dar šįmet bus paaukštintas iki inspektoriaus.

Pasibeldęs į duris, per slenkstį žengė detektyvas konsteblis Nikas Nikolas, išstypėlis pilku švarku, regis, pasiūtu dar augesniam žmogui, ir apsiblaususiomis akimis, už ką turėjo padėkoti savo naujagimiui.

— Viršininke, pasitarimas penktą valandą, ar ne?

Greisas linktelėjo. Vakarinius bylos aptarimus dažniausiai organizuodavo 18.30, bet šiandieninį paankstino, nekantraudamas grįžti pas ligoninėje gulinčią Kleo.

— Taip, gretimame vyriausiojo detektyvo Skerito kabinete.

Sekdamas paskui Niką, jis nužingsniavo į kaimyninį kambarį.

— Kiek girdėjau, Kleo atsidūrė ligoninėje. Ar ji gerai jaučiasi? — paklausė Nikas Nikolas.

— Taip, ačiū, neblogai. Jei gerai pamenu, per nėštumą tavo žmona irgi susidūrė su keblumais. Tiesa?

— Aha, du kartus prasidėjo vidinis kraujavimas. Pirmą sykį — apie dvidešimt ketvirtą savaitę.

— Skamba panašiai. Bet ji atsigavo?

— Ne iš karto.

— Dabartinis periodas kelia nerimą.

— Taip, turi jai pasakyti, kad kuo daugiau ilsėtųsi, tai gyvybiškai svarbu.

— Dėkui, aš pasirūpinsiu.

Policijos regbio komandai vadovaujantis Greisas didžiavosi privertęs futbolą žaidžiantį Nikolą susidomėti regbiu, ir jaunasis detektyvas konsteblis tapo puikiu kraštu. Bet kai prieš pusmetį gimė sūnus, jis dažniau skirdavo dėmesį kitiems reikalams ir nuolat stokodavo energijos.

Nikolas prisėdo prie pailgo posėdžių stalo, netrukus prie jo prisijungė Bela Moj, džiugiai nusiteikusi trisdešimt penkerių metų detektyvė seržantė chna dažytais rudais plaukai ir gan atmestinai pasirinkta apranga. Vienoje rankoje ji laikė „Maltesers" šokoladinių rutuliukų dėžutę, kitoje gniaužė butelį vandens. Gyvenimas ją atvedė į aklavietę, nes po darbo tekdavo prižiūrėti senyvą motiną. Greiso nuomone, pasigražinusi Bela būtų žavinga.

Vėliau į kabinetą užėjo detektyvė konsteblė Ema Džeinė Boutvud. Liauna mergina budria veido išraiška ir į kuodą susuktais ilgais šviesiais plaukais pernai vos nežuvo, kai į ją įsirėžė pavogtas furgonas, bet stebuklingai išgijo.

Pavymui atkėblino detektyvas seržantas Normanas Potingas. Dėl teisėsaugos pajėgose galiojančios pensijų sistemos dauguma pareigūnų po trisdešimties metų atsisveikindavo su tarnyba, nes likti neapsimokėdavo. Tačiau Potingą motyvavo ne pinigai. Jis mėgo faro darbą ir juo norėjo užsiimti kaip įmanoma ilgiau. Asmeninį gyvenimą lydėjo nesibaigiančios katastrofos, todėl jam vienintelę šeimą atstojo Kriminalinis skyrius — tiesa, dėl senamadiškų politiškai nekorektiškų pažiūrų daug kas, įskaitant ir policijos viršininką, kaip Rojus įtarė, detektyvui seržantui mielai būtų tarę sudie.

Nors kai kada jis siaubingai erzindavo aplinkinius, vyresnysis detektyvas negalėjo tam žmogui nejausti pagarbos. Normanas Potingas buvo faras iki kaulų smegenų tikrąja žodžio prasme. Rotveileris, įsisukęs tarp politiškai korektiškų kačiukų, kurių ratas nenumaldomai didėjo. Su atsikišusiu pilvu, retėjančiais, ant pliktelėjusio viršugalvio užšukuotais plaukais — šukuosena priminė nuzulintą kilimą, — apšepusiu švarku, tokį po Antrojo pasaulinio karo veikiausiai gavo demobilizuotas jo tėvas, prasmirdęs tabaku ir naftalinu. Jis prisėdo ir garsiu atodūsiu išgavo suslegiamos pagalvės šlamesį. Bendradarbio nepakenčianti Bela Moj įtariai į jį pašnairavo, spėliodama, ką detektyvas seržantas leptelės.

Potingas jos nenuvylė.

— Kas šitame mieste nutiko futbolui? — nepatenkintas paklausė sau įprastu kaimišku greblavimu. — Kodėl Mančesteryje ir Niukasle yra „United“ komandos, Londone žaidžia „Arsenal“? O ką turi Braitonas? Didžiausią sumautų pedikų koloniją visoje Anglijoje!

Bela atsigręžė ir jį užsipuolė:

— Ar pats esi kada nors spardęs futbolo kamuolį?

— Atvirai kalbant, taip, Bela. Nori tikėk, nori ne, bet jaunystėje žaidžiau „Portsmouth“ antroje komandoje. Vidurio saugu. Planavau tapti profesionaliu futbolininku, tačiau per vienas rungtynes man suskaldė kelio girnelę.

— Aš nesu to girdėjęs, — prisipažino Greisas.

Normanas Potingas patraukė pečiais ir nuraudo.

— Šefe, aš esu Vinstono Čerčilio gerbėjas. Visuomet buvau. Žinai, ką jis pasakė?

Greisas krestelėjo galva.

— Sėkmė — tai gebėjimas judėti nuo vienos nesėkmės prie kitos neprarandant entuziazmo. — Potingas vėl pagūžčiojo.

Rojus Greisas jį nužvelgė su užuojauta. Skyrybomis baigėsi trys detektyvo seržanto santuokos, neišdegė, rodos, ir su ketvirtąja žmona, jauna tailandiete, kurią jis rado per internetą.

— Kam tai žinoti, jei ne tau, — replikavo Bela Moj.

Vyresnysis detektyvas akimis permetė asistentės atspausdintas pastabas laukdamas, kol įsitaisys ką tik įėjęs Glenas Brensonas. Įkandin pastarojo atžygiavo Džeimsas Bigsas, guvus uniformuotas inspektorius iš Eismo priežiūros inspekcijos, kuris Sunkių nusikaltimų tyrimo skyriaus paprašė leidimo prisidėti prie bylos tyrimo.

— Ką gi, — tarė Greisas ant stalo nuleidęs darbotvarkę ir tyrimo strategijos bloknotą, — mes susirinkome į pirmąjį pasitarimą dėl operacijos „Smuikas", Braitono universiteto studento Tonio Revero mirties tyrimo. — Prieš pratęsdamas jis pristatė Bigsą, malonų, dalykišką vyrišką trumpai kirptais šviesiais plaukais. — Džeimsai, gal bendrais bruožais išklotum, kas šiandien atsitiko?

Inspektorius glaustai nupasakojo tragiškus ryto įvykius, išskirdamas liudininkų paminėtą, iš nelaimės vietos dingusį baltą furgoną, kuris lėkė per raudoną šviesoforo signalą ir partrenkė dviratininką. Iki šiol transporto priemonę įamžino dvi tenykštės stebėjimo kameros, bet nė viename kadre, net ir padidinus vaizdą, nepavyko įskaityti registracijos numerių.

Pirmoje filmuotoje medžiagoje apibūdinimus atitinkantis „Ford Transit" dūmė į vakarus nuo incidento vietos, po avarijos prabėgus mažiau nei trisdešimčiai sekundžių. Dar po minutės antroji kamera užfiksavo už pusės mylios dešinėn sukantį furgoną, kuriam vairuotojo pusėje trūko šoninio veidrodėlio. Pasak Bigso, ši detalė reikšminga, nes tokio pat veidrodėlio šukės aptiktos nelaimės vietoje. Kam jis priklauso, mėginama nustatyti pagal serijos numerį, pažymėtą ant aptaiso. Kol kas inspektorius informacijos turėjo tik tiek.

— Maždaug po valandos patologas iš Vidaus reikalų ministerijos pradės skrodimą, — pranešė Greisas. — Autopsijoje dalyvaus mane laikinai pavaduojantis Glenas Brensonas kartu su Treise Stoker ir koroneriu. — Jis įbedė žvilgsnį į draugą, kurio veidą perkreipė grimasa.

Staiga Brensonas pakėlė ranką. Greisas jam linktelėjo.

— Bose, aš ką tik bendravau su Eismo inspekcijos konstebliu, privalėjusiu susisiekti su žuvusiojo artimaisiais. Jam neseniai skambino pareigūnas iš Niujorko policijos departamento. Velionis Tonis Reveras buvo JAV pilietis, Braitono universitete studijavęs verslą. Nežinau, ar gauti duomenys mums pravers, bet aukos motinos mergautinė pavardė — Džordin.

Kabinete susispietusių žmonių akys smigo į detektyvą seržantą.

— Pavardė jums nieko nesako? — Glenas paeiliui nužiūrėjo kiekvieną veidą.

Jie papurtė galvas.

— Selas Džordinas? — pasufleravo jis.

Besiklausantieji vis dar nesuprato, apie ką kalbama.

— Ar kas matė „Krikštatėvį"? — pratęsė Brensonas.

Šįkart visi sulinksėjo.

— Marlonas Brando? *Capo di capi?* Tai yra, visų bosų bosas? *Krikštatėvis?*

— Taip, — atsiliepė Greisas.

— Štai kas jos tėtukas. Selas Džordinas yra dabartinis Niujorko krikštatėvis.

21

Pagal standartinį protokolą, sulaukęs naujienų apie užjūryje mirusį JAV pilietį, Niujorko policijos departamento Interpolo skyrius išsiųsdavo pranešimą teisėsaugos atstovams, kurių jurisdikcijai priklausydavo gyvenamoji artimiausių giminaičių vieta, ir pareigūnai jiems perduodavo žinią. Tonio Revero atveju, minėtą užduotį derėjo atlikti Safolko apygardos policijai, kontroliuojančiai Hamptonus.

Bet reikalai, susiję su tokia garsia šeimyna kaip Džordinai, tvarkomi kitaip. Informacinėje sistemoje buvo paženklinti visi ma-

fijos šeimos nariai, netgi tolimiausi pusbroliai bei pusseserės, kurių kontaktinius duomenis galėdavo gauti jais besidomintys policijos departamentai arba pareigūnai.

Detektyvas Petas Laniganas iš apygardos prokuratūros Specialiųjų tyrimų skyriaus sėdėjo Bruklino biure, kai jam paskambino kriminalistas iš Interpolo padalinio. Svarstydamas, kokią dovaną žmonai Fransinai įteikti per trisdešimtąsias vestuvių metines, Laniganas internete naršė „Tiffany" juvelyrinių dirbinių katalogą ir ieškojo įperkamų prekių. Tačiau po kelių sekundžių jis griebė tušinuką ir šimtu procentų susitelkė į skambutį.

Airių kilmės detektyvas buvo aukštaūgis vyras rauplėtu veidu, styrančiais žilstančiais plaukais, kalbėjo Bruklino gyventojo tartimi. Suaugusiojo gyvenimą pradėjo JAV kariniame jūrų laivyne, vėliau Manhatano prieplaukose dirbo uosto kroviku ir galiausiai prisijungė prie Niujorko policijos departamento. Dėl atšiaurios išvaizdos priminė filmuose vaizduojamus kietus riešutėlius ir savo galingu stotu mažai kam keldavo norą su juo susigrumti.

Penkiasdešimt ketverių metų pareigūnas jau tris dešimtmečius gaudė apsukruolius, taip mafiozus vadino Niujorko farai. Asmeniškai pažinojo gausybę žemesnio rango banditų iš įvairių mafijos klanų, iš dalies todėl, kad gimė ir užaugo Brukline, kur buvo įsikūrusios dauguma iš jų — Gambino, Dženovezės, Kolombo, Lukezės, Bonano ir Džordino šeimos.

Dvidešimto amžiaus aštuntajame dešimtmetyje neseniai Nujorko policijos departamente įsidarbinusį Laniganą paskyrė į komandą, kuri bandė susekti žudikus, prieš kelerius metus pribaigusius gangsterį Džo Galą. Pastarasis buvo nušautas per keršto akciją, kai lankėsi Mažosios Italijos „Umberto's Clam House" restorane. Tačiau Petui sunkiai sekėsi jam prijausti. *Beprotis Džojis*, kaip jį praminė, rūsyje laikė tikrą liūtą. Augintinį badu marindavo tris dienas, paskui atvesdavo skolininkus pas urzgiantį žvėrį ir teiraudavosi, kas jiems labiau maga — sumokėti pinigus ar pažaisti su naminiu gyvūnėliu.

Nuo tada Laniganas didžiąją savo karjeros dalį praleido gaudydamas mafiozus.

Jis išklausė Interpolo pareigūno perduotą informaciją. Nė kiek neapsidžiaugė, kad mirties kaltininkas pabėgo iš avarijos vietos. Atpildas buvo tiesiog įsigėręs į mafijos kultūrą. Priešų nestigo nė vienai šeimai — nei senų istorinių konkurentų, nei naujų, įsigyjamų bemaž kiekvieną dieną. Norint įsitikinti, ar tokios mintys turi pagrindą, reikės pačiam nuvažiuoti į Rytų Hamptoną ir susitikti su žuvusiojo artimaisiais. Detektyvas mėgdavo lankyti apsukruolius jų irštvose. Pamatydavo visai kitokią gangsterių pusę negu tuomet, kai jie sėdėdavo policijos tardymo kambaryje. Rasi, šokiruojanti žinia privers vieną iš jų ką nors išpliurpti.

Po pusvalandžio, žmonos gamintas makaronų salotas su vištiena užgėręs dietine kokakola bei kavos doze, jis suveržė kaklaraiščio mazgą, užsimetė švarką ir į kelionę pasikvietė bendradarbį bičiulį Denį Butlą. Abu patraukė į automobilių aikštelę ir sėdo į jokiais ženklais nepažymėtą, purvinai rudą „Ford Crown Victoria".

Petas Laniganas rėmė Obamą ir nemažai laisvalaikio aukojo labdaringai veiklai, padėdamas sužalotiems karo veteranams. Denis Butlas, užkietėjęs respublikonas, laisvu nuo darbo metu paprastai užsiimdavo ginklų lobizmu ir medžiodavo. Nors dvejais metais vyresnis už kolegą, jis puikavosi stirksančiais, bernioKiškai nurėžtais, jaunatviškais šiaudų spalvos plaukais. Kitaip nei Laniganui, nagrinėjusiam mafijos bylas, bet per visą tarnybos laikotarpį nė sykio nepaleidusiam kulkos, Butlui teko pašauti tris žmones, iš kurių pora žuvo. Jiedu tarpusavyje skyrėsi kaip dangus nuo žemės. Nuolat kivirčydavosi. Bet juos siejo artima draugystė.

Kai Laniganas užvedė variklį ir fordas šovė pirmyn, ant Butlo kelių šleptelėjo nuo prietaisų skydelio viršaus nuslydusi dvylikos kvadratinių colių kartoninė dėžutė su užrašu BRUKLINO APYGARDOS PROKURATŪROS NUOSAVYBĖ. Netardamas nė žodžio, nuleidęs galvą, detektyvas ją perkėlė ant užpakalinės sėdynės. Denis Butlas buvo mažakalbis ir protarpiais, kai išvis neturėdavo ūpo šnekėti, ga-

lėdavo tylėti ištisas valandas. Bet pro jo akis neprasprūsdavo jokios smulkmenos.

Automobiliui tolstant nuo kontoros, jis netikėtai paklausė:

— Kaip manai, su kuo mes susidūrėme?

Laniganas patraukė pečiais.

— Nežinau. O tu?

Butlas gūžtelėjo.

— Man rodos, kažkas užsakė jį nudėti. *Aiškiai* matyti samdomo žudiko braižas.

Ankstyvą rytą spūstys Long Ailendo nekaustė ir, jiems traukiant Hamptonų link, palankios eismo sąlygos išliko kitas pusantros valandos. Sezono įkarštyje šis kelio ruožas užsikimšdavo, automobiliai slinkdavo lėtai, kone sulipę buferiais. Atsipalaidavęs Laniganas viena ranka vairavo fordą vešliais krūmynais ir pievomis apsuptu greitkeliu, podraug budriai dairėsi į išvažiavimo ženklus, nes nepasitikėjo instrukcijomis, kurias kartais pateikdavo prie lango priklijuotas palydovinis navigatorius.

Butlas palaikė ryšius su nauja moterimi, Floridoje didelį ūkį turinčia turtuole, kaip jis tvirtino. Planavo išeiti į pensiją ir persikelti pas ją. Laniganas žinojo ilgėsiąsis draugo, todėl naujienos jį prislėgė. Pats nejautė jokio noro mesti tarnybos — pernelyg mėgo savo darbą.

Vos tik medžiai ir krūmokšniai užleido vietą Rytų Hamptono pakraščiui ir atokiau nuo kelio iškilusiems milžiniškiems namams, kuriuos veikiai pakeitė baltų prabangių parduotuvių virtinė, navigatorius priminė, kad netrukus reikės sukti dešinėn. Priešais „Mobil Oil“ degalinę Laniganas pasirinko nurodytą kryptį, ir automobilis nuriedėjo po medžių lapijomis tįstančiu, dviguba geltona vidurio linija paženklintu keliuku.

— Žinai, ką galima užtikrintai pasakyti apie Hamptonus? — dvidešimt minučių trukusią tylą ūmai sudrumstė Butlas, prabilęs kapota bostoniečio tartimi.

— Hmm? Ką? — Laniganas visada kalbėdavo taip, lyg burnoje vartytų kelis stiklo rutuliukus.

Bičiulis galva kinktelėjo į gigantišką kolonijinio stiliaus dvarą su portiku ir kolonomis.

— Čia tikrai nepamatysi į pensiją išėjusių Niujorko policininkų!

— Bet į čionykštes apylinkes dažniausiai nesikrausto ir apsukruoliai, — atšovė Petas Laniganas.

— Vaikio motina ištekėjusi už Lu Revero, teisingai?

— Aha.

— Kitaip sakant, už mafijos bankininko. Juk esi tai girdėjęs, ar ne? Sklando gandai, kad per anuos rinkimus respublikonai iš jos gavo dešimt milijonų.

— Štai dar viena svari priežastis, kodėl turėtume pričiupti Lu Reverą.

— Užsikrušk.

Laniganas išsišiepė.

Dviguba geltona linija nutrūko, ir gatvė susiaurėjo iki vienos juostos. Abiejuose kelkraščiuose stiebėsi dailiai apkarpytos gyvatvorės.

— Mes vietoje?

— Taip, taip.

Anot palydovinio navigatoriaus, tikslas pasiektas. Kelią užkirto žaliai dažyti aukšti vartai. Po garsiakalbio plokštele pritvirtintas ženklas skelbė: GINKLUOTA APSAUGA.

Petas sustabdė fordą, nuleido langą ir ištiesė ranką, siekdamas telefonspynės mygtuko. Į juos įtariai spitrijosi kiklopiška stebėjimo kameros akis.

Pasigirdo traškėjimas ir laužyta anglų kalba prašnekęs balsas.

— Taip, sveiki, klausau?

— Policija, — tarė Petas, priešais kameros objektyvą kilstelėdamas policininko ženkliuką.

Po sekundės vartai lėtai atsivėrė, ir detektyvai pajudėjo pirmyn.

Už vejos platybių ir atogrąžų miškams būdingų augalų stūksojo impozantiški, pilki šiuolaikiniai rūmai, kuriuos papildė kairėje pusėje suręstas apskritas priestatas, Lanigano nuomone, panašus į atominio povandeninio laivo bokštelį.

— Šiek tiek primena tavo naujos damos buveinę? — pasiteiravo Petas.

— Ne-e. Maniškės rezidencija gerokai didesnė — šita prilygsta nebent jos baseino stoginei.

Plačiai šypsodamasis Petas vairavo automobilį medžio skiedromis nusėtu taku ir artėjo prie garažo, pakankamai erdvaus, kad jame tilptų lėktuvnešis, kol pagaliau prisigretino šalia auksinio „Porsche Cayenne“ ir nuspaudė stabdį. Abu pareigūnai išlipę laukan akimirką pasidairė. Netoliese staiga atsidarė paradinės durys, ir į juos baugščiai pašnairavo filipiniečių kilmės uniformuota tarnaitė.

Jiedu nužygiavo prie įėjimo.

— Mes ieškome ponų Reverų, — tarė Petas Laniganas, atkišdamas policininko ženklelį.

Savąjį parodė ir Denis Butlas.

Tarnaitė dar labiau išsigando, ir Petui kaipmat jos pagailo. Kažkas blogai elgėsi su mergina. Skriaudžiamus asmenis nesunku atpažinti.

Ji sužiopčiojo, bet atsiliepė per tyliai, kad pavyktų nugirsti žodžius, tada palydėjo atvykėlius į erdvų vestibiulį pilkomis grindų plokštėmis ir priešais kylančiu įspūdingu sraigtiniu laiptatakiu. Sienas dailino veidrodžiai įmantriais rėmais ir abstraktūs paveikslai.

Paklusdami dirgliems tarnaitės mostams, detektyvai įžengė į didžiulę svetainę aukštomis lubomis ir virš galvų kyšančiu balkonu. Lyg būčiau persikėlęs į filmavimo aikštelę, kurios dekoracijos atkuria Tiudorų epochos Angliją, pamanė Petas Laniganas. Palubėje kabėjo ąžuolinės sijos, sienas puošė gobelenai ir protėvių portretai. Ne paveldėti, o įsigyti aukcionuose, įtarė jis.

Patalpoje dominavo antikiniai baldai: sofos, kėdės, šezlongas. Pro milžinišką langą buvo matyti veja, krūmai ir už jų plytintis

Long Ailendo sąsiauris. Grindų plokštes dengė kilimai, oras dvelkė silpnu muskusiniu kvapu, primenančiu muziejus.

Dėl tokio namo ir kambario žmónės mielai padėtų galvas, mąstė jis, šiuo metu neabejodamas tik dėl vieno dalyko. Daug kam tikrai teko atsisveikinti su gyvybe.

Svetainėje sėdėjo apie keturiasdešimt penkerių metų simpatiška, bet atšiauri moteris trumpais gelsvais plaukais ir plastikos chirurgo pakoreguota nosimi. Ji dėvėjo rožinį treningą, avėjo blizgančius sportukus. Vienoje rankoje spaudė „Marlboro Light“ pakelį, kitoje laikė žiebtuvėlį. Atvykėliams įeinant, blondinė išpurtė cigaretę, įspraudė ją tarp lūpų ir spragtelėjo žiebtuvėliu, tarytum arogantiškai ragindama juos užprotestuoti.

— Taip? — prabilo išpūtusi į lubas dūmą.

Petas parodė savo ženkliuką.

— Detektyvas Laniganas ir detektyvas Butlas. Jūs esate ponia Fernanda Rever?

Ji krestelėjo galva, lyg nuo veido atmesdama įsivaizduojamus ilgus plaukų garbinius.

— Kodėl klausiat?

— Ar jūsų vyras namuose? — kantriai tęsė Laniganas.

— Žaidžia golfą.

Policininkai apžiūrėjo kambarį. Abu dairėsi fotografijų. Šių nestigo ant židinio atbrailos, staliukų, lentynų. Bet, kaip Petas nustatė, jas permetęs akimis, visose įamžinti tiktai Lu ir Fernanda Reverai su atžalomis. Kad ir kaip apmaudu, jokių draugų, tiksliau, *bendrininkų*, nuotraukų jis nepastebėjo.

— Ar greitai sugrįš?

— Nežinau. Po dviejų, gal trijų valandų.

Pareigūnai susižvalgė. Po pauzės Laniganas tarė:

— Atleiskit, ponia Rever, bet privalau perduoti nemalonias naujienas. Jūs turite sūnų, vardu Tonis, ar ne?

Moteris ketino vėl įtraukti dūmą, tačiau sustingo, o jos veide įsirėžė nerimo raukšlės.

— Taip?

— Anglų policija iš Braitono mus informavo, kad jūsų sūnus šįryt žuvo autoavarijoje.

Vyrai nekviesti atsisėdo priešais ją.

Blondinė tylėdama stebeilijosi į detektyvus.

— Ką?

Petas Laniganas pakartojo žinią.

Ji dėbsojo lyg virtusi nesprogusia bomba.

— Jūs mane maustot?

— Deja, ne, — atsiliepė Petas. — Man labai gaila. Ar kas nors galėtų jums palaikyti draugiją, kol grįš sutuoktinis? Gal kaimynas? Draugas?

— Maustot, ar ne? Prisipažinkit, kad maustot.

Cigaretė beveik susmilko. Dalį pelenų ji nukratė į didelę krištolinę peleninę.

— Atleiskite, ponia Rever, bet aš sakau tiesą.

Jos vyzdžiai ėmė plėstis.

— Jūs mane maustot, teisingai? — po užsitęsusios pauzės tarė moteris.

Petas matė, kaip dreba Fernandos Rever rankos. Ji dūrė nuorūka į peleninę tartum besdama peiliu. Stvėrė krištolinį indą ir sviedė į sieną. Žemiau portreto atsimušęs į statmeną paviršių, jis pažiro šukėmis.

— Ne! — blondinės alsavimas nenumaldomai spartėjo. — Neeeeeeeeeeeeeee!

Namo savininkė griebė staliuką ir nutrenkė ant grindų, sulaužydama jo kojeles.

— Neeeeeeee! — pratrūko spiegti. — Neeeeeeee! Jūs meluojat. Pasakykit, kad meluojat!

Pašokusi nebyliai sėdinčių pareigūnų akivaizdoje, moteris nuo sienos nuplėšė paveikslą, smogė drobe per kelį ir sudraskė Madonos su kūdikiu veidą bei kūną.

— Tik ne mano Tonis. Ne mano sūnus. Neeeeeeeeee! Tik ne jis!

Fernanda Rever čiupo svarmenis suėmusio aukšto, laibo vyro statulėlę. Nė vienas iš policininkų nenutuokė, nei kas nulipdė šį meno kūrinį, nei kokia jo vertė. Ji suskaldė skulptūros galvą į grindis.

— Nešdinkitės! — užklykė. — Nešdinkitės, nešdinkitės, nešdinkitės!

22

Taileris, pilkomis mokyklinėmis kelnėmis, ties apykakle prasegtais baltais marškiniais ir pusiau atmazgytu uniforminiu pilku kaklaraiščiu, kūprinosi virš pušinio virtuvės stalo. Prie sienos pritvirtintas, griausmingai veikiantis televizorius rodė vieną iš jo mėgstamiausių „Aukščiausios pavaros“ serijų, kurioje laidos komanda sudaužė namelį ant ratų.

Vaiko akis iš dalies dengė ant kaktos krentantys, tiesūs rudi plaukai, jis nešiojo ovalo formos akinius vieliniais rėmeliais, todėl kai kurie žmonės tikino, esą Taileris panašus į jauną Harį Poterį. Dėl palyginimo berniukas nesipiktino, išvaizda jam netgi pelnė tam tikrą aplinkinių pagarbą, tačiau Karlei sūnus labiau priminė velionį vyrą Kesą. Taileris buvo miniatiūrinė tėvo kopija, ir, kai dzingtelėjo mikrobangų krosnelė, ji pasistengė užgniaužti ašaras. Viešpatie, kaip dabar Kėsas praverstų. Jis žinotų, ką daryti, kaip išsikapstyti iš bjaurios padėties, kaip prasklaidyti ją kamuojančią baisią savijautą. Karlė ištraukė lėkštę.

— Nuleisk alkūnes! — pareikalavo ji.

Grindų plytelėmis viltingai atiturseno Otis, juodas labradoro ir nežinomos veislės mišrūnas. Motina padėjo lėkštę priešais vaiką ir nuotolinio valdymo pulteliu sumažino televizoriaus garsą.

— Mėsos kukuliai su makaronais? — susiraukė Taileris.

— Tavo mėgstamas patiekalas, ar ne? — ji pristūmė salotų dubenį.

— Šiandien valgiau jų mokykloje.

— Tau pasisekė.

— Ten pietus gamina geriau už tave.

— Dėkui už įvertinimą.

— Tu man liepi visada sakyti teisybę.

— Kiek pamenu, liepiu visada elgtis taktiškai.

Taileris trūktelėjo pečiais.

— Ai, koks skirtumas. — Jis įtariai pabaksnojo kukulį. — Kaip aš rytoj pasieksiu mokyklą?

— Gal pėstute?

— Nuostabu, labai tau ačiū. — Berniukas netikėtai atkuto. — Ei, galėčiau nuvažiuoti dviračiu!

Karlė pašiurpo vien nuo tokios minties.

— Nė už ką. Į mokyklą dviračiu nelėksi. Aišku? Iškviesiu taksi.

Šuo viltingai įsispigino į vaiką.

— Oti, nebandyk melsti maisto! — perspėjo Karlė. Ir įsitaisė greta sūnaus. — Klausyk, mano diena buvo suknista.

— Bet ne tokia suknista, kaip tam dviratininkui?

— Ką tai turėtų reikšti?

Taileris staiga pakilo ir nuskuodė link išėjimo šaukdamas:

— Kertu lažybų, kad jo motina — ne girtuoklė!

Jis užtrenkė duris sau už nugaros.

Karlė įsispoksojo į duris. Perpus pakilo nuo kėdės ir vėl prisėdo. Netrukus antrame aukšte ėmė tūžmingai dundėti būgnai. *Au-au,* du sykius amtelėjo šuo, lūkuriuojantis gardaus kąsnelio.

— Nepyk, Oti, prastai jaučiuosi. Vėliau išvesiu tave pasivaikščioti.

Nuo kukulių kvapo traukė skrandį. Netgi smarkiau nei iki šiol. Karlė atsistojo, priėjo prie durų, atidarė jas ketindama surikti Taileriui, bet persigalvojo. Grįžo prie stalo ir prisidegė cigaretę, bereikšmiu žvilgsniu varstydama ekraną, iš lūpų skaitydama, ką šneka „Aukščiausios pavaros" vedėjai. Jos viduje išplito tirpulys.

Atgijo telefonas. Skambino Sara Elis. Už advokato Džastino ištekėjusi Sara buvo ne tik artimiausia draugė, bet ir nuovokiausias

žmogus iš visų pažįstamų. Dabar, kai išgyveno klaikiausią košmarą nuo tada, kai Karlė sužinojo apie sutuoktinio žūtį, jai verkiant reikėjo *nuovokumo.*

— Kaip laikaisi, šaunuole?

— Anaiptol ne šauniai, — niūriai atsakė Karlė.

— Matėm tave per televizorių — rodė per vietines žinias. Kalbu apie avariją. Ar policininkai tau minėjo, kad ieško balto furgono?

— Jie nedaug ką man pasakojo.

— Mes jau pakeliui pas tave, vežamės butelį šampano, kad pakeltume tau nuotaiką.

— Dėkui, draugijos neatsisakyčiau... bet man mažiausiai reikalingas sumautas alkoholis.

23

Kleo miegojo savo palatoje. Mėlynų ligoninės marškinių rankovė nuslydo virš alkūnės, ir Greisas, kuris jau valandą sėdėjo šalia lovos, pažvelgė į mylimos moters veidą, tada dirstelėjo į šviesius laibos rankos gyvaplaukius mąstydamas, kokia ji žavinga, kai užsnūsta. Paskui akys nukrypo į riešo apyrankę su pilka plastikine žymele, ir jo širdyje vėl išsikerojo bauguliai.

Prie pilvo prilipdyti laidai nepaliaujamai tiekė informaciją lovos kojūgalyje įtaisytam kompiuteriui, bet Greisas neįsivaizdavo, ką reiškė ekrane matomi rodmenys. Tegalėjo viltis, kad jai nieko bloga nenutiks. Šaltos, silpnos šviesos ir televizoriuje virpančio žvilgesio fone Kleo atrodė neįtikimai blyški ir pažeidžiama.

Kai pagalvodavo apie jos būklę, Greisą apimdavo baimė. Blogumą keliantis siaubas.

Jis įsiklausė į stabilų Kleo alsavimą. Erdvę nelauktai perskrodė graudus sirenos kauksmas, sklindantis nuo greitosios pagalbos automobilio, kuris artinosi prie ligoninės pastato. Kleo buvo tokia stipri ir sveika. Prisižiūrėdavo, valgydavo atitinkamą maistą,

mankštindavosi, palaikydavo puikią formą. Be abejo, prieš nėštumą nevengdavo vakarais išgerti, bet sužinojusi, kad laukiasi, bemat apribojo alkoholio kiekį iki vienos taurės, iš kurios gurkšnodavo tik tam tikromis progomis, o praėjusias kelias savaites, kaip pridera, visiškai atsisakė svaigalų.

Neskaitant kitų bruožų, Rojus ją mylėjo dėl pozityvaus nusistatymo, polinkio įžiūrėti gerąją žmonių pusę ir teigiamus bet kokios padėties aspektus. Jis buvo įsitikinęs, kad Kleo taps nuostabia motina. Bet kaskart, kai susimąstydavo apie galimybę prarasti kūdikį, pajusdavo stiprėjantį slogumą.

Dar didesnį šiurpą kurstė konsultanto perspėjimas, esą netekti gyvybės gresia ir pačiai Kleo.

Ant kelių jis laikė sąrašą dokumentų, kurių prireiks per Karlo Venerio, sadistinius filmus stačiusio išgamos, teismą. Visą valandą stengėsi susikaupti — privalėjo šįvakar perskaityti registrą, patikrinti, ar įtraukta kiekviena smulkmena, ryte pasimatyti su Emile Kertis, finansų tyrėja, ir užbaigti dokumentų konfiskavimo procedūrą, — bet mintys klaidžiojo kitur. Nūnai priminė sau pasiteirauti Emilės, kaip laikosi jos šuo, vardu Bobis. Dėl savo augintinio moteris kraustėsi iš proto, nuolat plepėdavo apie Bobį ir vyresniajam detektyvui demonstruodavo jo nuotraukas.

Buvo dešimt minučių po devintos valandos Maksimaliai nutildytas televizorius rodė naują kriminalinį serialą. Kaip dauguma policininkų, dėl erzinančių netikslumų Greisas retai kada žiūrėdavo filmus apie farus, ir į šį numojo ranka aną savaitę, kai sulig penkiolikta pirmos serijos minute pagrindinis veikėjas, neva didelę patirtį turintis detektyvas, apsirengęs kasdieniais drabužiais, išmindė nužudymo vietą.

Jis vėl sutelkė dėmesį į ryte įvykusią, mirtimi pasibaigusią avariją. Pirmines liudininkų ataskaitas jau girdėjo. Dviratininkas važiavo priešpriešine eismo juosta, bet nieko čia keista — idiotai dažnai taip elgiasi. Jei žmogžudystė užsakyta, tuomet dviračiu važiavęs jaunuolis suteikė furgonui idealų šansą. Bet iš kur „Ford Transit“

vairuotojas žinojo, kad jis išlėks į kitą gatvės pusę? Ne, teorija pernelyg pritempta, ir Greiso ji netenkino, nors furgonas nurūko per sankryžą, užsidegus raudonam šviesoforo signalui.

Tačiau nerimą žadino sąsajos su Niujorko nusikaltėlių šeima. Rojus nepajėgė įvardyti, kas konkrečiai jį nervina, bet į širdį vis tiek smelkėsi bloga nuojauta.

Daug kas teigė, kad šiandien italų mafija, kokią vaizduoja „Krikštatėvio" tipo filmai, išdraskyta ir sužlugdyta. Bet Greisas žinojo tiesą. Prieš šešerius metus viešėdamas Kvantike, Virdžinijos valstijoje, lankė FTB centro surengtus trumpus apmokymus ir užmezgė draugiškus santykius su Brukline dirbančiu detektyvu, kuris specializavosi mafijos srityje.

Taip, ji skyrėsi nuo kitados klestėjusios organizacijos. Prohibicijos laikais JAV nusikaltėlių šeimos vis augo ir stiprėjo. Dvidešimto amžiaus ketvirtojo dešimtmečio viduryje nuo romėnų legionų valdymo struktūrą nusižiūrėję mafiozai darė savotišką įtaką beveik kiekvienam amerikiečiui. Jie kontroliavo daugumą svarbiausių profsąjungų. Kišo nagus prie siuvimo pramonės, statybų, geležinkelių transporto ir Niujorko dokų, pardavinėjo cigaretes, užsiėmė azartiniais lošimais ir prostitučių sąvadavimu, valdė naktinius klubus, lupikavo, reketavo tūkstančius įmonių bei namų valdų, prievarta siūlydami apsaugą.

Šiais laikais tradicinės nusikaltėlių šeimynos mažiau krito į akis, bet išliko turtingos, nors su jomis ėmė konkuruoti gausėjanti vadinamoji rusų mafija. Didelę dalį pajamų gaudavo iš narkotikų, kadaise joms buvusių tabu, falsifikavo brangias dizainerių prekes, platino filmus pažeisdami autorines teises ir galvotrūkčiais veržėsi į internetinio piratavimo erdves.

Vakare, prieš apleisdamas darbovietę, Greisas į „Google" paieškos sistemą įvedė žodžius „Selas Džordinas", bet rasta informacija maloniai nenuteikė. Selas Džordinas vyto už grotų, tačiau gausi jo šutvė nė neketino nutraukti veiklos. Tai šutvei įstatymai sakytum neegzistavo, ir su varžovais ji susidorodavo taip pat negailestingai, kaip bet kokia kita anksčiau gyvavusi gangsterių šeima.

Negi jų čiuptuvai pasiekė Braitoną?

Narkotinės medžiagos Braitonui tapo rimta problema. Jungtinėje Karalystėje miestas devynerius metus iš eilės, deja, buvo tituluojamas intraveninių narkotikų pražudytų aukų sostine. Aptarnaujantieji vietinius narkomanus puikiai užsidirbdavo, bet dar didesnį pelną atnešdavo poilsio ir pasilinksminimo vietose vartojami kvaišalai, pavyzdžiui, kokainas. Per naujausią itin veiksmingą policijos iniciatyvą, operaciją „Sunaikinimas", pavyko likviduoti keletą pagrindinių gaujų, bet, kad ir kiek žmonių areštuodavai, jų veiklą nekantraudavo perimti užkulisiuose lūkuriuojantys nauji žaidėjai. Policijos žvalgybos biuras dar nenustatė jokių ryšių su JAV organizuotais nusikaltėliais, tačiau galbūt aplinkybės netrukus pasikeis?

Staiga ėmė zirzti mobilusis.

Atsiliepdamas Rojus išėjo iš palatos, baimindamasis prižadinti Kleo. Pasak ginekologo, dabar jai reikėjo kuo daugiau poilsio.

Skambino Normanas Potingas, uoliai tebeplušantis nusikaltimų tyrimo kabinete. Greisas žinojo, kokia bjauri priežastis nulėmė detektyvo seržanto stropumą — dėl pragariško šeiminio gyvenimo jis mieliau užsilaikydavo darbo aplinkoje, kurioje bent jau buvo pageidaujamas.

— Bose, su manimi ką tik susisiekė Interpolo skyrius iš Niujorko. Žuvusio dviratininko, Tonio Revero, tėvai jau išskrido privačiu lėktuvu. Gatviko oro uoste turėtų nusileisti šeštą ryto. Pamaniau, tau derėtų pranešti naujieną. Jie rezervavo kambarį Braitono „Metropolio" viešbutyje. Eismo priežiūros inspekcija pasirūpino, kad šiek tiek vėliau porelę į morgą palydėtų šeimoms skiriamas tarpininkas, bet gal norėsi ten nusiųsti ir Sunkių nusikaltimų tyrimo skyriaus atstovą?

— Įžvalgi mintis, Normanai, ačiū, — padėkojo Greisas.

Baigęs pokalbį, jis paniro į apmąstymus. Mielai pats būtų susitikęs su tėvais ir juos įvertinęs. Bet kol kas nesiruošė Reverų gąsdinti policijos įtarinėjimais, juolab kad išvydę aukšto rango pareigūną

atvykėliai tikriausiai nustebtų. Ne, taip rizikuoti nėra jokio reikalo, nusprendė Greisas. Jei maga ką nors išpešti iš akistatos su tėvais, teks elgtis labai atsargiai. Užduotį verčiau patikėti jaunesniam pareigūnui — amerikiečiams atrodytų, kad teisėsaugos pajėgos viso labo išreiškia pagarbą.

Jis surinko numerį ir po akimirkos išgirdo Gleno Brensono balsą. Fone skambėjo pažįstama teminė melodija iš Klinto Istvudo vesterno „Geras, blogas ir bjaurus". Brensonas dievino senus filmus.

Vyresnysis detektyvas mintyse regėjo bičiulį, drybsantį ant sofos — Greiso namuose, kuriuose Glenas apsistojo prieš kelis mėnesius, kai jį išspyrė žmona. Bet ilgai taip nesitęs, nes Greisas nutarė savo būstą parduoti.

— Ei, senučiuk! — sprendžiant iš tono, jis gėrė.

Prieš žlungant santuokai Brensonas nepiktnaudžiavo alkoholiu, bet pastaruoju metu sriuobdavo tiek, kad Rojui tai pradėjo kelti nerimą.

— Kaip skrodimas?

— Staigmenų nepateikė. Ant vaikio striukės dešiniojo peties aptikome baltų dažų, sutampančių su nubrozdinimų vieta, į kurią greičiausiai trenkėsi „Ford Transit" furgonas. Jaunuolį pražudė daugybinis vidinis kraujavimas. Į laboratoriją nusiųsti kraujo ir kitų skysčių pavyzdžiai — juos ištyrus paaiškės, ar auka vartojo kvaišalus.

— Anot liudininkų, vyrukas lėkė priešpriešine eismo juosta.

— Jis gimė ir užaugo Amerikoje. Į gatvę išvažiavo anksti ryte. Gal jautėsi pavargęs ir susipainiojęs. Arba elgėsi kaip tipiškas pakvaišęs dviratininkas. Susidūrimo momento neužfiksavo jokios vaizdo stebėjimo kameros.

Greisas pakeitė temą.

— Ar nepamiršai pamaitinti Marlono?

Jis kasdien turėdavo perspėti Brensoną, kad šis duotų maisto auksinei žuvelei.

— Aha, nusivedžiau į Džeimio Oliverio restoraną. Pavaišinau trimis patiekalais, įskaitant desertą.

Rojus plačiai nusišypsojo.

— Bet iš išvaizdos Marlonas liūdnokas, — netikėtai pasakė Brensonas. — Jam verkiant reikėtų bičiulio.

Kaip ir tau, mintyse tarė Greisas prieš paaiškindamas:

— Mėginau tokį surasti, bet jis, po velnių, kiekvieną prarydavo.

— Primena Arę.

Negirdomis nuleidęs repliką apie Brensono žmoną, vyresnysis detektyvas pasidomėjo:

— Tikiuosi, nesi numatęs rytoj ilgėliau pagulėti lovoje?

— Kodėl klausi?

— Norėsiu, kad vėl pasirodytum morge.

24

Rytą, septintą valandą penkiolika minučių, prabėgus vos dvylikai valandų nuo tada, kai iš čia išvažiavo, Glenas Brensonas sustabdė policijos ženklais nepažymėtą sidabrinį „Hyundai Getz" už Braitono ir Hovo miesto morgo plytinčioje, tuščioje lankytojų aikštelėje. Išjungė variklį ir pirštais įmygo smilkinius, mėgindamas nuslopinti kaktos srityje pulsuojantį svilinantį skausmą. Burna ir gerklė buvo perdžiūvusios, nors jis išlenkė porą pintų vandens, o pabudus, prieš valandą, nurytos dvi paracetamolio tabletės dar neapmalšino sopulių. Detektyvas seržantas ėmė abejoti, ar jos išvis suveiks.

Pagirios nuolat stiprėjo. Matyt, todėl, kad jis gerdavo vis daugiau. Šįkart už prastą savijautą reikėtų padėkoti ASDA prekybos centre įsigytam akciniam raudonajam vynui. Vakar Brensonas mikrobangų krosnelėje pasišildė vištienos troškinį ir įsitaisė valgyti priešais televizorių, ketindamas apsiriboti viena taure, bet kažkaip sugebėjo ištuštinti visą butelį.

Stengėsi nugramzdinti įtūžį.

Aptirpdyti širdį varstančius siaubingos nuoskaudos dūrius. Neblėstantį vaikų ilgesį, aštrius dieglius, smaigstančius vidurius kaskart, kai Glenas pagalvodavo apie kitą vyrą, gyvenantį su jo žmona, žaidžiantį su jo atžalomis ir, po šimts, maudantį juos vonioje! Kažkokį pataikūnišką asmeninį trenerį, kurį jis aistringai troško nudobti. O kur dar Arės prasimanymai, surašyti ištuokos dokumentuose! Jie gulėjo ant keleivio sėdynės, įkišti į baltą voką.

Popiet dėl skyrybų reikalų teks šnekėtis su savo advokatu, kartu išklausyti naujų jo patarimų dėl finansinių pasekmių ir bendravimo su vaikais.

Kokia nesąžininga padėtis! Kol policininkai neriasi iš kailio ir rizikuoja gyvybėmis, siekdami užkirsti kelią nusikaltimams ir už grotų patupdyti piktadarius, moralės kodeksas pranyksta lyg dūmas. Žmonai nebūtina likti ištikimai. Ji gali į tave numoti ranka, barškintis su visais iš eilės, išmesti iš namų ir atkraustyti meilužį.

Brensonas prislėgtas nėrė į dulksną ir išskleidė skėtį. Nuotaikos nepakėlė ir dabartinis apdaras — tamsiai mėlynas lietpaltis, tamsus kostiumas, neįprastai niaurios spalvos kaklaraištis ir neišvaizdūs juodi batai, nugludinti iki veidrodinio blizgesio, kaip ir visa jo avalynė. Vienas iš kelių Rojaus Greiso patarimų dėl drabužių, į kurį Glenas teikėsi atsižvelgti, skelbė, esą tokiomis progomis derėtų rengtis pagarbiai.

Gryname ore mažumėlę atsigavęs detektyvas seržantas nejaukiai įsispoksojo į uždarytas priėmimo skyriaus duris. Jį nukratydavo šiurpas kiekvieną sykį, kai čia atsidurdavo, bet dar bjauresnė savijauta kamuodavo per pagirias.

Statinys atrodė nykesnis ir pilkesnis nei įprastai. Iš fasadinės pusės priminė vienaukštį pailgą bungalo tipo namą su matiniais langais ir žvirgždėtu tinku aplipdytomis sienomis. Iš užnugario panėšėjo į sandėlį, ir abejuose jo galuose po stogeliais driekėsi įvažiavimo takai, kuriais, pasislėpę nuo visuomenės akių, furgonai pristatydavo arba išveždavo negyvėlius. Braitono centre netoli Luiso kelio žiedo

įkurtą lavoninę nuo kaimyninių namų voros skyrė aukšta mūrinė užtvara, apylinkėse tvyrojo ant stataus kalvos šlaito išdrikusių, miškingų Vudveilo kapinių tyla.

Jis lūkuriavo, kol nugirdo artėjančio automobilio burzgimą. Po sekundės purpurinis Belos Moj „Nissan Micra" įveikė posūkį ir sustojo šalia Brensono. Rojus Greisas pasiūlė jai atvažiuoti į morgą, nes Bela buvo ne vien Sunkių nusikaltimų tyrimo skyriaus detektyvė, bet ir gerai apmokyta, patyrusi tarpininkė, palaikanti ryšį su aukų šeimomis.

Glenas paslaugiai atidarė dureles ir palaikė skėtį virš išlipančios kolegės.

Padėkojusi ji blausiai vyptelėjo.

— Gerai laikaisi?

Detektyvas seržantas susiraukė ir pakinkavo galva.

— Aha, ačiū. Kaupiuosi.

Atvykėlei tiriančiu žvilgsniu įsispiginus jam į akis, Glenas paklausė savęs, ar tik Bela nepastebėjo, kad jos pasruvusios krauju. Jis puikiai žinojo esąs prastos fizinės formos. Treniruoklių salėje nesilankė jau porą mėnesių, ir pirmą kartą gyvenime ant raumeningo, kaip lenta plokščio pilvo išryškėjo nedidelis riebalų sluoksnis. Spėliodamas, ar ji užuodžia alkoholio tvaiką, Brensonas įkišo ranką į kišenę ir išsitraukė mėtinės gumos pakelį. Pasiūlė Belai, bet toji mandagiai papurtė galvą. Jis savo ruožtu į burną įsimetė vieną pagalvėlę ir įniko ją kramtyti.

Glenas užjautė bendradarbę, nuostabią detektyvę, kuri ničnieko neišmanė apie madas. Veidas simpatiškas, tačiau šukuosena beformė, apranga tradiciškai netvarkinga — duksli „Puffa" striukė, senamadiškas, tamsiai žalias dviejų dalių kostiumėlis, gremėzdiški juodi, kulkšnis siekiantys aulinukai. Apie skonio trūkumą bylojo kiekviena detalė, pradedant banaliu „Swatch" laikrodžiu nutrintu austu dirželiu ir baigiant, jo manymu, karšinčiaus automobiliu.

Rodės, tarsi trisdešimt penkerių metų moteris nusispjovė į savo išvaizdą, susitaikydama su mintimi, kad gyvenimą teks aukoti

darbui ir senyvos motinos priežiūrai. Jis neretai pagalvodavo, jog ryžęsis pagražinti Belą, panašiai kaip Rojų Greisą, gebėtų ją paversti žavinga moterimi. Tačiau kaip pasakyti tiesą? Be to, šiandienos politiškai korektiškame pasaulyje nuolat tekdavo balansuoti ant skustuvo ašmenų. Galimas daiktas, kolegė jį užsipultų ir apkaltintų moterų diskriminacija.

Išgirdę kito automobilio urzgimą, abu atsisuko. Į akiratį išniro mėlynas „Ford Mondeo", veikiai prisiartinęs prie detektyvų. Brensonas atpažino vairuotoją, konsteblį Deną Patendeną iš Eismo priežiūros inspekcijos. Greta kūprinosi į priekį palinkęs, arogantiškai atrodantis vyras, keturiasdešimties su viršum metų tipas link pakaušio suglostytais žilais plaukais ir įtarumą spinduliuojančia mina. Jam pakreipus galvą, Brensonas nusprendė, kad atvykėlis primena barsuką. Užnugaryje sėdėjo moteris.

Barsukas išlipo iš automobilio, nusižiovavo ir apsidairė mirksėdamas, tyrinėdamas aplinką pailsusiu sugniuždyto žmogaus žvilgsniu. Jis vilkėjo prašmatnų „Crombie" paltą aksomine apykakle, buvo pasirišęs akį rėžiantį rudą ir oranžinį kaklaraištį, avėjo rudus batus laivelius auksinėmis sagtimis ir puikavosi įmantriu vestuviniu žiedu su smaragdu. Dėl soliariumo įdegio ir bemiegės nakties oda įgavo blyškiai gelsvą atspalvį.

Kad ir kuo vyresnysis Reveras užsiėmė JAV nusikaltėlių pasaulyje, jis ką tik prarado sūnų, todėl Glenas instinktyviai pajuto gailestį.

Užpakalinės durelės atsilapojo it atidarytos spyriu. Nuleidusi ant žemės kojas, moteris bemat išsitiesė stačia, ir Brensonas užuodė kvepalų dvelktelėjimą. Savo ūgiu ji kiek pranoko sutuoktinį, buvo simpatiško, bet atšiauraus veido, kurį dabar kaustė sielvartas. Madingai pakirpti ir nepriekaištingai sušukuoti trumpi geltoni plaukai, kupranugario vilnos paltas, tamsiai ruda rankinė ir prie šios derantys krokodilo odos aulinukai atsidavė santūria prabanga.

— Ponai Reverai? — Brensonas pajudėjo pirmyn ir ištiesė ranką.

Moteris nužvelgė detektyvą kaip tuščią vietą, tarsi demonstruodama, kad su juodaodžiais nebendrauja, ir paniekinamai nusigręžė.

Vyriškis romiai nusišypsojo ir dar nuolaidžiau linktelėjo.

— Lu Reveras, — prisistatė. — Čia mano žmona Fernanda.

Jis paspaudė delną kur kas tvirčiau, nei Glenas tikėjosi.

— Aš esu detektyvas seržantas Brensonas, tai — detektyvė seržantė Moj. Mudu kartu su konstebliu Patendenu jumis pasirūpinsime ir kiek galėdami padėsime. Labai užjaučiame dėl sūnaus. Kaip kelionė?

— Sušikta, jeigu taip knieti žinoti, — neatsigrįždama pareiškė moteris. — Lėktuve nebuvo ledukų. Įsivaizduojate? Nebuvo ledukų. Vien tik padvisę sumuštiniai. Ar mes privalome stovėti prakeiktame lietuje?

— Ne, be abejo. Eime vidun, — tarė Glenas ir mostu parodė kelią.

— Brangioji, — į žmoną kreipėsi Reveras. — Brangioji... — Jis atsiprašydamas pažiūrėjo į abu detektyvus. — Mums pavyko susiorganizuoti reisą paskutinę akimirką. Laimė, La Gvardijos aerodrome stovėjo neseniai atskridusio bendradarbio lėktuvas. Jis paėmė mus iš vietinio oro uosto. Antraip būtume atvykę gerokai vėliau — gal net rytoj.

— Mums teko pakloti dvidešimt penkis tūkstančius dolerių, o jie neturėjo suknistų ledukų, — pakartojo blondinė.

Glenui Brensonui sunkiai sekėsi patikėti, kad žmogus, kurio vaikas ką tik mirė, nervinosi dėl tokios banalios smulkmenos kaip ledukų stygius, bet jis diplomatiškai atsakė:

— Nieko gero.

Apeidamas pastatą detektyvas seržantas nusivedė svečius link fasadinės morgo dalies. Prisiartino prie nedidelių mėlynų durų su matiniu langeliu, sustingo po vaizdo stebėjimo kameros objektyvu ir pirštu bedė į skambutį.

Duris atvėrė Kleo Morėj padėjėjas Darenas Volisas, guvus dvidešimtmetis vaikinas juodais plaukais, kurie buvo sutepti žele ir stirksojo kaip dygliai, jau apsirengęs melsvais mediko drabužiais, kelnių klešnes įspraudęs į baltus guminius batus. Juos sutikdamas vyrukas maloniai nusišypsojo ir mostu pakvietė vidun.

Kaip paprastai Gleną Brensoną perliejo žiaukčioti verčiantis dvokas. Šleikščiai salsvas „Trigene" dezinfekuojamosios priemonės tvaikas slopindavo, bet iki galo neišsklaidydavo lavoninėje tvyrančio mirties kvapo, kuris net ir išėjus likdavo įsigėręs į rūbus.

Svečiai įžengė į ankštą kabinetą, kur su jais pasilabino koroneris Filipas Kijis, niaurią tamsią eilutę dėvintis, pagarbiai ir dalykiškai bendraujantis aukštas lieknas vyriškis juodbruvu patraukliu veidu, trumpai kirptais juodais plaukais ir tankiais antakiais.

Vyresniosios patologanatomijos laborantės asistentas palydėjo žmones plytelėmis išklotu, palei izoliatoriaus langą tįstančiu koridoriumi, skubiai nuvedė pro atvirą skrodimų kambarį, kuriame gulėjo trys nuogi lavonai, ir paragino įeiti į nediduką pasitarimų kabinetą. Patalpoje stovintį aštuonkampį stalą supo aštuonios juodos kėdės, ant sienos kabėjo dvi švarios baltos lentos ir apskritas laikrodis nerūdijančio plieno rėmais. Buvo 07.28 val.

— Arbatos? Kavos? — pasiteiravo Darenas Volisas, gestu siūlydamas prisėsti.

Amerikiečiai pakratė galvas ir liko stovėti.

— Nežinojau, kad mes atsibeldėme į mėšliną „Starbucks" kavinę, — tarė Fernanda Rever. — Aš atskridau pamatyti sūnų, o ne gerti sumautą kavą.

— Brangioji... — sutuoktinis perspėjamai kilstelėjo ranką.

— Liaukis mane vadinęs brangiąja, — atšovė ji. — Burbuliuoji kaip subingalvė papūga.

Darenas Volisas susižvalgė su policininkais, ir po akimirkos koroneris negarsiai, bet ryžtingai kreipėsi į amerikiečius:

— Dėkui, kad sukorėte tokį kelią. Suprantu, jums nelengva.

— Ar ne? — nukirto Fernanda Rever. — Tikrai suprantat?

Ant kėdės prisėdęs it styga tiesus Filipas Kijis kelias sekundes diplomatiškai patylėjo, paskui vėl prabilo, paeiliui dirsčiodamas į Reverus:

— Deja, per avariją jūsų sūnus smarkiai susibraižė odą. Mes paguldėme velionį taip, kad matytųsi geresnioji veido pusė, nes, ko gero, kaip tik tokį norėsite jį atminti. Į kūną rekomenduočiau žiūrėti pro apžvalgos langą.

— Iš kito pasaulio krašto atskridau ne tam, kad pro langą žiopsočiau į sūnų, — lediniu balsu atsiliepė Fernanda Rever. — Noriu jį pamatyti, apkabinti, suspausti glėbyje. Jam čia šalta. Ir reikia mamos.

Morgo darbuotojas su policininkais vėl apsimainė nejaukiais žvilgsniais.

— Taip, žinoma, — po pauzės ištarė Darenas. — Sekite paskui mane. Tik būkite pasirengę.

Jie nužingsniavo į asketišką laukiamąjį su balzganais suoliukais ir karštų gėrimų automatu. Trys policijos pareigūnai stabtelėjo, o Reverai ir Filipas Kijis, eidami įkandin Dareno Voliso, pro tolimąsias duris įžengė į siaurą patalpą, atstojančią apžiūros kambarį ir visoms konfesijoms pritaikytą koplyčią.

Nuo lubų iki pečių lygio sienos buvo nudažytos kremine spalva, apatinę jų dalį dengė medinės plokštės. Vienoje iš netikrų langų nišų stovėjo vaza su dirbtinėmis gėlėmis. Altorių atstojo abstraktus paveikslas, vaizduojantis auksines žvaigždes juodame tirštų debesų fone. Iš priešingų sienų kyšančiose lentynose buvo padėtos gedintiems lankytojams skirtos mėlynos nosinaičių dėžutės.

Viduryje dunksojo stalas, ant jo gulėjo šilkine kremine marška apklotas žmogaus kūnas.

Moteris ėmė springdama gokčioti. Sutuoktinis apglėbė jos pečius.

Darenas atsargiai pakėlė drobulę, atidengdamas ant šono pasuktą jaunuolio galvą. Per apmokymus jis sužinojo, kaip dera elgtis sielvartaujančių artimųjų akivaizdoje, ir tokiu delikačiu momentu

gebėdavo rasti išeitį iš bet kokios padėties, tačiau nepajėgdavo nuspėti, kaip jie reaguos į mirusio mylimo žmogaus vaizdą. Priešais klykiančias motinas stoviniavo ne sykį, vis dėlto per savo darbo metus nebuvo girdėjęs nieko panašaus į staugimą, kuris ūmai ištrūko iš amerikietės gerklės.

Jis sakytum veržėsi iš perskrosto pragaro gelmių.

25

Perbalusio sutuoktinio prilaikoma Fernanda Rever tik po valandos išsverdėjo iš apžiūros kambario.

Laukiamajame Darenas Volisas juos nuvedė prie kėdžių. Moteris atsisėdo, rankinėje sugraibė pakelį cigarečių ir vieną prisidegė.

— Atleiskit, — mandagiai prabilo Darenas, — bet čia draudžiama rūkyti. Jūs galite išeiti į lauką.

Ji giliai įkvėpė, paspoksojo į vaikiną, lyg jis nebūtų prataręs nė žodžio, išpūtė dūmą ir įtraukė kitą.

Brensonas diplomatiškai pastūmė tuščią kavos puodelį.

— Naudokitės juo kaip pelenine.

Jis linktelėjo Volisui ir kolegoms, nebyliai ragindamas neprotestuoti.

Lu Reveras, kalbantis nežymiu Bruklino gyventojo akcentu, prašneko tyliu, bet valdingu balsu, tartum nusprendęs perimti vadovavimą į savo rankas, ir kartu paeiliui nužvelgė kiekvieną policininką.

— Mudu su žmona norėtume žinoti, kas tiksliai atsitiko. Žuvo mūsų sūnus. Suprantat, ką sakau? Informaciją gavome tik iš antrųjų lūpų. Ką papasakosite jūs?

Glenas Brensonas su Bela Moj atsisuko į Deną Patendeną.

— Ponai Reverai, kol kas bendras vaizdas iki galo nėra aiškus, — atsiliepė kelių patrulis. — Su avarija susijusios trys transporto priemonės. Anot liudininkų, jūsų sūnus iš šoninės gatvės metėsi

į pagrindinę, Portlando kelią, ir priešpriešine eismo juosta nulėkė tiesiai link „Audi", kurio vairuotoja, vengdama jį užkliudyti, atsitrenkė į kavinės sieną. Vėliau, tikrinant girtumą, moters kraujyje aptiktas draudžiamas alkoholio kiekis, ir mes ją areštavimo dėl vairavimo išgėrus.

— Apsišik, kaip puiku, — rėžė Fernanda Rever ir į plaučius vėl įsiurbė dūmą.

— Dar neišsiaiškinome, kaip ji konkrečiai susijusi su pačiu susidūrimu. — Patendenas nudūrė akis į padėtą ant stalo bloknotą. — Į jūsų sūnų rėžėsi pavymui „Audi" sekęs ir, regis, raudono šviesoforo signalo nepaisęs baltas „Ford Transit". Jaunuolį ir dviratį smūgis nubloškė į kitą kelio pusę, priešais atvažiuojantį sunkvežimį su priekaba. Mirtinus sužalojimus greičiausiai nulėmė kontaktas su šia transporto priemone.

Ilgam pakibo tyla.

— Sakot, sunkvežimis su priekaba? — prasižiojo Lu Reveras.

— Amerikoje vadinamas tiesiog vilkiku, — paslaugiai tarė Glenas Brensonas.

— Kaip „Mack Trucks" vilkikas?

— Taip, didžiulis.

Denas Patendenas pridūrė:

— Mes nustatėme, kad sunkvežimio vairuotojas viršijo valandų limitą.

— Ką tai reiškia? — pasitikslino Lu Reveras.

— Jungtinėje Karalystėje galioja griežtos taisyklės, nurodančios, kas kiek laiko sunkvežimio vairuotojas privalo ilsėtis. Keliones stebi transporto priemonėje įmontuotas tachometras. Vilkike, dalyvavusiame jūsų sūnaus žūtimi pasibaigusioje avarijoje, esantis įrenginys parodė, kad vairuotojas važiavo ilgiau nei leidžiama.

Fernanda Rever metė nuorūką į kavos puodelį, iš rankinės išsitraukė kitą cigaretę.

— Nuostabu, — tarė. — Velniškai nuostabu.

Paniekinamai perkreipusi lūpas ji spragtelėjo žiebtuvėliu, tada palenkė veidą, kurio skruostu nusirangė vieniša ašara.

— Kaipgi baltasis fordas? — pasiteiravo sutuoktinis. — Ką pasakysite apie furgono savininką?

Patendenas pervertė kelis bloknoto puslapius.

— Tas žmogus nuvažiavo nesustodamas, jo dar negalime apibūdinti. „Ford Transit" ieško visi patruliai, bet mes nenutuokiame, kaip vairuotojas atrodo. Tikimės, naudingų žinių suteiks vaizdo stebėjimo kamerų filmuota medžiaga.

— Ar gerai supratau? — paklausė Fernanda Rever. — Į avariją įsivėlė girta „Audi" vairuotoja, per daug valandų kelyje praleidęs vilkiko vairuotojas ir iš nelaimės vietos sprukęs furgono vairuotojas? Aš teisi?

Konsteblis budriai ją nužvelgė.

— Taip. Bet, įsibėgėjant tyrimui, viliamės gauti daugiau informacijos.

— Jūs *viliatės?* — moters balsas tryško pagieža. Ji pirštu dūrė į uždarytas duris. — Ana ten guli mano sūnus. — Dirstelėjusi į vyrą pridūrė: — *Mūsų* sūnus. Kaip, jūsų nuomone, mes jaučiamės?

Patendenas nuo jos nenuleido akių.

— Ponia Rever, bijau net pagalvoti, kaip dabar jaučiatės. Tegaliu prižadėti, kad Eismo priežiūros inspekcija, kurioje dirbu, ir Transporto priemonių susidūrimo skyrius stengsis kuo išsamiau atskleisti incidento faktus. Man nuoširdžiai gaila tiek jūsų, tiek kitų aukos giminaičių. Mane įpareigojo atsakyti į bet kokius jūsų turimus klausimus ir patikinti, jog dėsime visas jėgas, siekdami išsiaiškinti jūsų sūnaus mirties aplinkybes. — Konsteblis jai įteikė vizitinę kortelę. — Štai mano kontaktiniai duomenys. Nesivaržydami skambinkite bet kuriuo paros metu, ir, jei tik galėsiu, aš suteiksiu jums reikiamą informaciją.

Amerikietė paliko kortelę ant stalo.

— Sakykit, ar jums teko prarasti vaiką?

Porą sekundžių jis tylėdamas žiūrėjo į Fernandą Rever.

— Ne. Bet aš taip pat esu tėvas. Negaliu įsivaizduoti, kaip reaguočiau į tokią nelaimę. Negaliu įsivaizduoti, ką jūs išgyvenate, ir elgčiausi įžūliai, jeigu bandyčiau spėti.

— Aha, teisingai, — šaltai atsiliepė ji. — Verčiau nė nemėginkite.

26

Dantis su savo partneriu Josarjanu sėdėjo „Shark Bite" sporto baro terasoje, nuo kurios atsivėrė vaizdas į upelį, tekantį Providensialeso saloje, pietinėje Vėžlių įlankos prieplaukos pusėje. Trisdešimties mylių ilgio ir penkių mylių pločio Provas, kaip ją vadino čiabuviai, driekėsi Karibų jūroje, į pietus nuo Bahamų. Turistų traukos centras Terkso ir Kaikoso archipelage vis dėlto buvo iš esmės neapstatytas, ir tokia padėtis Dantį tenkino. Jis ketino persikraustyti kitur, vos tik saloje pasidarytų pernelyg ankšta.

Vakare temperatūra tebesiekė trisdešimt šešis laipsnius, karštį papildė didelė drėgmė. Džinsus iki kelių nupjautomis klešnėmis mūvintis, trumparankovius marškinėlius su Džimio Peidžo nuotrauka dėvintis, į šlepetes įsispyręs Dantis žliaugė prakaitu. Kas porą minučių priplodavo uodą, atsitupiantį ant apnuogintos odos. Jis rūkė „Lucky Strike" cigaretę ir siurbčiojo „Maker's Mark" burboną su ledukais. Greta tupintis, piktai į pasaulį dėbsantis šuo kartais palakdavo vandens iš dubenėlio, padėto ant lentinių grindų.

Bare buvo paskelbta laimingoji nuolaidų valanda, ir kondicionuojamoje patalpoje grūdosi iš savo gimtinių išsikėlę britai, amerikiečiai bei kanadiečiai, dauguma jų pažinojo vieni kitus ir amžinai čia prisiliuobdavo. Dantis su jais nė sykio nesišnekėjo. Nemėgo bendrauti su aplinkiniais. Jis šventė savo gimtadienį ir džiaugėsi galėdamas šią dieną praleisti su partneriu.

Vyras įteikė sau dovaną — plikai apsiskuto ir išdulkino juodaodę panelę, vardu Tija, kurią nuolat aplankydavo Oro uosto kelyje

veikiančiame „Cameos" naktiniame klube. Merginai, kaip ir Josarjanui, nerūpėjo jo gimtadienis. Na, ir puiku. *Rūpinimosi* Dantis nevirškino.

Iš baro atsklido griausmingas juokas. Prieš porą savaičių čionykštę užeigą varstė šūviai. Vidun įsiveržę du haitiečiai suskato mostaguoti pusiau automatiniais ginklais, rėksmingai liepė visiems išsitiesti ant grindų ir atiduoti pinigines. Vienas iš girtuoklių, kuris anksčiau gyveno Anglijoje ir dirbo teisininku, storapilvis tipas su švarku, baltomis medvilninėmis kelnėmis ir senu mokykliniu kaklaraiščiu, griebėsi .45 kalibro „Glock" pistoleto ir abu nupylė. Tuomet šūksniu liepė barmenui duoti dar vieną rožinio džino kokteilį.

Antai kokia šioji įstaiga.

Kaip tik todėl Dantis nutarė apsistoti Provo saloje. Vietiniai nieko neklausinėjo, jiems buvo į viską nusispjaut. Žmonės nekreipė dėmesio į juodu su šunimi, o jis savo ruožtu irgi paliko kitus ramybėje. Pats gyveno anapus upokšnio, pirmame butų komplekso aukšte, ir turėjo sodelį, kuriame savo partneriui leisdavo triesti, kiek širdis geidžia. Du tris sykius per metus, kai tekdavo išvykti verslo reikalais, Josarjaną pašerdavo į namus ateinanti valytoja.

Terkso ir Kaikoso salos priklausė britams, tik pastarieji nei norėjo, nei išgalėjo jas prižiūrėti. Bet tarp Haičio, Jamaikos ir Floridos plytinčiose strategiškose vietose pamėgo trumpam atsipūsti narkotikus gabenantys kurjeriai ir iš Haičio į Jungtines Valstijas keliaujantys nelegalūs imigrantai. Jungtinė Karalystė apsimetė jose palaikanti teisėtvarką ir į aukščiausią valdžios postą pasodino marionetinį gubernatorių, tačiau faktiškai vadovavimą perleido korumpuotiems policininkams. Nors apylinkėse nuolat sukinėjosi JAV pakrantės sargyba, amerikiečiai patruliuodavo tiktai atviroje jūroje.

Nieko nedomino Danties verslas.

Jis išlenkė dar porą burbono stiklų, sutraukė kitas keturias cigaretes ir nukulniavo link savo būsto, drauge su partneriu žingsniuodamas tamsiu, apleistu keliu. Visai įmanoma, kad šitas vakaras

taps paskutiniu gyvenime... arba ne. Kaip klostysis įvykiai, sužinos neilgai trukus. Dantis dėl to nė kiek nekvaršino galvos, bet jo atsainumą kurstė ne alkoholis. Likimą nulems namų spintelėje užrakintas metalo luistas.

Dantis metė mokslus sulaukęs penkiolikos ir kurį laiką tiesiog bastėsi. Atsidūręs Niujorke iš pradžių įsidarbino sandėlyje, vėliau Long Ailande veikiančioje „Grumman" naikintuvų gamykloje tapo šaltkalviu mechaniku. Prie kariuomenės prisijungė, kai vyresnysis Džordžas Bušas užpuolė Iraką. Armijoje paaiškėjo, kad įgimta ramybė jį apdovanojo išskirtiniu talentu itin taikliai šaudyti dideliais atstumais.

Po dviejų komandiruočių į karo veiksmų lauką jis paklausė dalies vado siūlymo ir stojo į snaiperių mokyklą. Būtent čia rado savo pašaukimą, apie kurį liudijo ant buto sienos sukabinta eilė medalių. Protarpiais Dantis abejingai juos nužiūrėdavo, tarytum muziejuje apžvelgdamas seniai mirusio nepažįstamo žmogaus gyvenimą.

Tarp apdovanojimų kabėjo įrėmintas padėkos raštas už narsumą, kurį jis gavo iš apšaudomos zonos ištempęs sužeistą kolegą. Dalis užrašo skelbė: *didis amerikietis patriotas.*

Plačiagerklis juristas, nudėjęs porelę haitiečių, prieš kelerius metus „Shark Bite" bare primygtinai pasisiūlė nupirkti jam išgerti. Anglas maukė džiną ir kinkavo galva, kol galiausiai pasiteiravo, ar jis patriotas.

Ne, ne patriotas, atsakė Dantis ir numynė šalin.

Teisininkas riktelėjo įkandin:

— Šaunuolis. Patriotizmas — tai paskutinis niekšo prieglobstis.

Dantis atsiminė storulio žodžius dabar, keturiasdešimt pirmojo gimtadienio vakarą, paskutinį kartą užmesdamas akį į medalius ir įrėmintus padėkos raštus. Paskui, kaip per kiekvieną gimimo dieną, su partneriu ir „Maker's Mark" stiklu žengė į balkoną.

Prisėdęs suplėšė cigaretę, išlenkė viskio ir mintyse apskaičiavo savo finansus. Sprendžiant iš einamųjų išlaidų, pinigų nepristigs dar penkerius metus. Nors pelningas kontraktas nepamaišytų. Šveica-

rijos banko sąskaitoje Dantis sukaupė daugmaž pustrečio milijono dolerių, nemenką sumą, bet, ei, kas žino, kada teks pakratyti kojas. Dviem „Mercedes" varikliais aprūpintai trisdešimt penkių pėdų ilgio jachtai „Avantiūra", kuria jis nuolat plaukdavo ieškotis maisto, reikėjo degalų.

Tikrą gyvenimą atstojo „Avantiūroje" praleistos dienos.

Dantis nenumanė, kiek dar jų liko.

Kasmet per gimtadienį jis tradiciškai žaisdavo rusišką ruletę. Įkišdavo šovinį į vieną iš šešių ertmių, pasukdavo būgną klausydamasis metalinio *spragt spragt spragt*, tuomet vamzdžiu durdavo sau į smilkinį ir paspausdavo gaiduką, bet tik vieną kartą. Jeigu gaidukas stuktelėdavo į tuščią lizdą, vadinasi, taip ir turėjo nutikti.

Vyras grįžo į kambarį, atrakino spintelę ir viduje sugraibė ginklą. Tas pats .38 kalibro užtaisas tūnojo lizde pastaruosius dešimt metų. Dantis atlaužė būgną ir ant delno išmetė šovinį. Prieš dešimtmetį savo rankomis jį patobulino. Antgalyje įpjovė du gilius statmenus rėžius, idant paleista kulka bet kokiame paviršiuje išsprogdintų skylę, didumo sulig teniso kamuoliuku. Jis nė už ką neišgyventų.

Dantis atsargiai grąžino šovinį atgal į ertmę, pasuko būgną ir įsiklausė į spragsėjimą. Galbūt ties gaiduku sustings lizdas su užtaisu, o gal ir ne.

Vamzdžio žiotis jis įbedė į smilkinio tašką, kurį perskrosdama kulka pridarytų daugiausia žalos.

Ir spustelėjo gaiduką.

27

Greisas nutarė atsisveikinti su Džeko Skerito kabinetu ir rytinį pasitarimą perkelti į posėdžių kambarį, kuriame tilptų papildomi žmonės — Treisė Stoker, vadovaujanti nusikaltimo vietos tyrėjams, Džeimsas Gartrelas, NVT fotografas, Polas Vudas, seržantas iš

Transporto priemonių susidūrimo skyriaus, vakar apsilankęs avarijos teritorijoje ir asmeniškai ją apžiūrėjęs.

Rojus Greisas į būrį priėmė dar du asmenis. Pirmasis, dvidešimt dvejų metų konsteblis Alekas Deivisas, tarnaudamas uniformuotu pareigūnu vyresniajam detektyvui padarė įspūdį, todėl jis paaukštino vaikiną iki Kriminalinio skyriaus darbuotojo ir dabar pakvietė į savo komandą. Tylus, drovios išvaizdos jaunuolis buvo atsakingas už tyrėjų grupę, sudarytą iš bendruomenės paramos pareigūnų, kurie mylios spinduliu nuo avarijos zonos naršė kiekvieną įstaigą, vildamiesi rasti daugiau stebėjimo kamerų duomenų.

Antrasis narys, Deividas Housas, aukštas, lipšnių manierų, apie keturiasdešimt penkerių metų detektyvas konsteblis tvarkingai sušukuotais rausvai gelsvais plaukais, dėvintis languotus marškinius ir pilką švarką su dryželiais, iš pažiūros priminė biržos maklerį arba korporacijos administratorių. Neskaitant kitų pareigų, jis buvo kvalifikuotas Kriminalinio skyriaus derybininkas. Anksčiau tarnavo policijos ir kalėjimų tarpininku.

Patalpoje ant kietų raudonų kėdžių aplink stačiakampį stalą galėjo susėsti dvidešimt penki žmonės, o prireikus dar trisdešimt stovėti. Neminint kitų paskirčių, šią patalpą naudojo per spaudos konferencijas, todėl prie tolimosios sienos stiebėsi išlenkta, dviejų mėlynos spalvos atspalvių, šešių pėdų aukščio ir dešimties pėdų ilgio lenta, iškilusi priešais vaizdo ekraną, akiplėšiškai demonstruojantį Sasekso policijos tinklalapio adresą, Kovos su nusikaltimais organizacijos raginimus ir telefono numerį. Jos fone pareigūnai kreipdavosi į spaudos ir televizijos atstovus. Nuo slogaus kardomojo kalėjimo reginio policininkus apsaugojo pakeliamosios žaliuzės.

Šalia plazminio ekrano kabančioje baltoje lentoje Džeimsas Bigsas pažymėjo, kaip dviratininkui pargriuvus išsidėstė su avarija susijusios transporto priemonės.

Baltasis „Ford Transit“ buvo pažymėtas TRANSP. NR. 1. Dviratis — TRANSP. NR. 2, sunkvežimis — TRANSP. NR. 3, o „Audi“ — TRANSP. NR. 4.

Rojus Greisas perskaitė iš savo užrašų:

— Balandžio dvidešimt antroji, ketvirtadienis, aštuonios valandos trisdešimt minučių. Tai antrasis pasitarimas dėl operacijos „Smuikas". Vakar Portlando kelyje atsitrenkęs į nenustatytos kilmės furgoną ir vilkiką, priklausantį Aberdyno „Ocean Fisheries" kompanijai, žuvo Entonis Vinsentas Reveras, Braitono universiteto studentas. Susirinkime nedalyvauja detektyvas seržantas Brensonas, konsteblis Patendenas ir detektyvė seržantė Moj, nes šiuo metu kartu su velionio tėvais, atskridusiais iš Jungtinių Valstijų, apžiūri kūną.

Jis atsigręžė į seržantą Vudą.

— Polai, manau, vertėtų pradėti nuo tavęs.

Seržantas pakilo nuo kėdės.

— Pirminius liudininkų parodymus, informaciją apie slydimo žymes ir nuolaužų išsklaidymą įvedėme į kompiuterizuoto projektavimo programą, ja pasinaudojome atkurdami nelaimingą atsitikimą. Į modeliuojamą avariją žiūrėjome iš dviejų taškų. Pirmiausia iš „Audi" pozicijos.

Vudas skaitmeniniu nuotolinio valdymo pulteliu įjungė ekraną ir šiame nušvito pilkšva, kaip Portlando kelias plati gatvė, kurią supančius šaligatvius ir statinius temdė blyškesni pilkumos atspalviai. Įkandin „Audi" sekė baltas furgonas, priešakyje iš skersgatvio niro dviratininkas, tolumoje kita juosta artinosi vilkikas su priekaba.

Jis bedė pirštu į mygtuką ir animacinis filmukas atgijo. Iš vietos pajudėjo priešinga kelio puse važiuojantis sunkvežimis. Dviratininkas iš šoninės gatvelės staiga išlėkė į priešpriešinę eismo juostą ir nušvilpė tiesiai „Audi" link. Paskutinę akimirką jis metėsi kairėn į kelio vidurį, o kabrioletas staigiai pasuko ant šaligatvio. Po sekundės furgonas tėškėsi į dviratį, nublokšdamas jį į kitą juostą, tiesiai po sunkvežimiu. Vilkikui stojant, dviratininkas įstrigo užpakalinėje rato arkoje, iš po dugno nuskriejo atplėšta dešinioji koja.

Kai animuoti kadrai sustingo, kambaryje stojo užsitęsusi tyla.

Ją nutraukė Greisas, pažvelgdamas į eismo priežiūros inspektorių:

— Džeimsai, iš simuliacijos neatrodo, kad „Audi" vairuotoja, ponia Karlė Čeis, būtų kliudžiusi Reverą.

— Remdamasis turima informacija, tokiai prielaidai pritarčiau. Bet kol kas nesu tikras, kad žinome visą istoriją. Galbūt moteriškei paprasčiausiai nepasisekė, kai iš karto po avarijos jai nustatė draudžiamą girtumo laipsnį. Nors kol kas nederėtų atmesti tikimybės, kad prasikalto ir ponia Čeis.

Rojus Greisas atsisuko į vyriausiąją nusikaltimo vietos tyrėją.

— Treise, ką nors mums papasakosi?

Treisė Stoker, vos daugiau kaip penkių pėdų ūgio miniatiūrinis energijos kamuolys, buvo viena iš gerbiamiausių pareigūnų, vadovaujančių NVT komandoms. Simpatiška griežtų bruožų moteris tiesiais rudais plaukais vilkėjo tamsiai mėlyną kostiumėlį su kelnėmis ir pilką palaidinukę. Po kaklu ant virvutės kabojo standartinė policininko kortelė su mėlynai ir baltai atspausdintais žodžiais: TARNAUJU SASEKSUI.

— Manau, šefe, netrukus gausime reikšmingų duomenų. Serijos numerį, pastebėtą ant šoninio veidrodėlio dalies, kurį radome nelaimės vietoje, persiuntėme „Ford" kompanijai. Tenykščiai nustatys, ar jis tikrai ženklino „Ford Transit" ir kuriais metais furgonas pagamintas.

— Furgonų yra tūkstančiai, ar ne? — paklausė Nikas Nikolas.

— Taip, — sutiko ji ir pridūrė: — Tik dauguma turės du šoninius veidrodėlius. Galbūt kokia nors vaizdo stebėjimo kamera užfiksuos „Transit", kuriam vieno stinga. Pats stiklas išlakstė į šukes, bet aš pasirūpinau, kad nuo aptaiso būtų nuimti pirštų atspaudai. Dauguma vairuotojų mėgsta reguliuoti veidrodėlius, todėl labai tikėtina, jog žymes aptiksime. Aišku, šiek tiek užtruksime, nes per lietų plastikas sušlapo, o išgauti atspaudus nuo tokios medžiagos paviršiaus nelengva net ir palankiausiomis aplinkybėmis.

— Dėkui. Gerai padirbėta, Treise.

Greisas dirstelėjo į Aleką Deivisą.

— Ką rodo apsaugos kameros?

Jaunasis konsteblis palingavo galvą.

— Nieko, sere. Mes patikrinome visus kadrus, bet dėl filmavimo kampų ir didelio atstumo neįžiūrėjome jokių ryškesnių detalių.

Deivisui kalbant, vyresniojo detektyvo dėmesį išblaškė mintys apie Kleo, kaip nutikdavo kas porą minučių. Kiek anksčiau jiedu bendravo telefonu, ir iš balso susidarė įspūdis, kad šįryt ji jautėsi kur kas geriau. Reikia tikėtis, rytoj jau bus pasirengusi grįžti namo.

Staiga Greisas suvokė, kad konsteblis tebedudena. Sekundę kitą į jį spiginosi bereikšmiu žvilgsniu ir buvo priverstas ištarti:

— Atleisk, ar galėtum pakartoti?

Kai Deivisas įvykdė prašymą, Greisas prisivertė susikaupti.

— Alekai, verčiau užmeskite didesnį tinklą. Jeigu furgonas riedėjo trisdešimties mylių per valandą greičiu, vadinasi, kas dvi minutes įveikdavo po mylią. Praplėskite paieškas iki dešimties mylių spindulio. Pranešk man, kiek žmonių prireiks tokiam darbui, ir aš suteiksiu tau įgaliojimus juos suburti.

Ranką pakėlė Normanas Potingas, ir Greisas mostu liepė jam šnekėti.

— Bose, jeigu atsižvelgsime į vakarykščius duomenis apie velionio sąsajas su Niujorko mafija, ar mums nederėtų sunerimti, kad nagrinėjame kai ką rimčiau nei paprastą avariją? Mes, be abejo, dairomės furgono, kurio vairuotojas spruko iš nelaimės vietos, bet jeigu atsitiktinumas čia niekuo dėtas?

— Normanai, tavo pastaba taikli, — atsakė vyresnysis detektyvas. — Iš to, ką nustatėme, pradedu manyti, kad gangsterių užsakytos žmogžudystės versija menkai tikėtina. Bet ją privalome ištirti ir įsitikinti, jog nelaimė neturi nieko bendra su mafija. Teks mažumėlę pasirausti, ieškant informacijos. — Jis įbedė akis į analitikę, kurią pasikvietė į komandą, Eleną Zorati, dvidešimt aštuonerių metų galvotą moterį. — Elena kreipėsi į Niujorko policiją mėgindama nustatyti, ar Tonio Revero artimieji, o gal jo motinos giminaičiai, kivirčijasi su kitais šeimos — arba kitos nusikaltėlių šeimynos — nariais.

Sučirškė Greiso mobilusis. Atsiprašęs detektyvas nuspaudė telefono mygtuką ir išgirdo savo bosą, policijos viršininko pavaduotoją Rigą. Šis pareiškė norįs tučtuojau su juo pasimatyti. Balso tonas liudijo, kad Rigas nepatenkintas.

Greisas prižadėjo atvykti po pusvalandžio.

28

Nuo jo kontoros iki Molinge įsikūrusios Sasekso policijos vyriausiosios valdybos reikėjo važiuoti penkiolika minučių. Iš senovinių ir šiuolaikinių pastatų komplekso, stūksančio Luiso, Rytų Sasekso „sostinės", priemiestyje, penkis tūkstančius teisėtvarkos pareigūnų ir tarnautojų kontroliavo administracijos bei vadovybės žmonės.

Pristabdydamas sidabrinį „Ford Focus" prie apsaugos užtvaros, Rojus Greisas pajuto į paširdžius įsismelkiantį nerimą — taip atsitikdavo ir mokykloje, kai sulaukdavo kvietimo į direktoriaus kabinetą. Nervinio drebulio niekada nepavykdavo suvaldyti. Jaudulys apimdavo kaskart, kai jis čia atvažiuodavo, nors naujasis policijos viršininko pavaduotojas Piteris Rigas, kuriam tekdavo atsiskaityti, pasirodė besąs gerokai malonesnis už savo pirmtakę, gaižiąją ir nenuspėjamąją Alisoną Vosper.

Jis linktelėjo sargui ir nuvairavo fordą pro užkardą. Staigiai pasuko dešinėn, užnugaryje paliko Eismo priežiūros inspekciją ir vairavimo mokyklą, galop sustojo automobilių aikštelėje. Pamėgino prisiskambinti Glenui, vildamasis iš draugo išgirsti atnaujintą informaciją, tačiau kaipmat buvo sujungtas su balso paštu. Nieko nepešė ir pabandęs susisiekti su Bela Moj. Greisas išniro į dulksną ir palenkęs galvą nudrožė per komplekso teritoriją.

Piterio Rigo kabinetas buvo pirmame impozantiško karalienės Anos dvaro aukšte, priešakinėje pagrindinio statinio dalyje. Pro platų pakeliamąjį langą atsivėrė vaizdas į žvyruotą įvažiavimo kelią ir tolėliau vešančią apskritą pievą. Kaip ir kiti vietiniai kam-

bariai, jis puikavosi dailia medžio apdaila ir įspūdingomis lubomis, puoštomis subtiliais tinko pagražinimais — po gaisro, prieš kelerius metus kone sunaikinusio dvarą, visa tai buvo kruopščiai restauruota. Greisas žinojo, kad padarė neblogą įspūdį policijos viršininko pavaduotojui, perėmusiam šias pareigas nuo naujų metų pradžios. Rigui puoselėjo simpatiją, bet jo akivaizdoje visada jautėsi tipenąs skustuvo ašmenimis.

Rigas buvo penktą dešimtį įpusėjęs elegantiškas, išvaizdus vyriškis sveika veido spalva, trumpai ir konservatyviai kirptais šviesiais plaukais, kultūringu privačios mokyklos auklėtinio balsu. Savo augumu truputį nusileido Greisui, bet puiki, bemaž kariška laikysena, rodės, pridėdavo jam kelis colius. Vilkėjo tamsiai mėlyną švarką, ruoželiais pamargintus marškinius, ryšėjo dryžuotą kaklaraištį. Jo kabineto sienas dailino lenktyninių automobilių nuotraukos.

Tuo metu, kai detektyvas žengė per slenkstį, Rigas šnekėjo telefonu, bet jis gestu maloniai pasiūlė atvykėliui įsitaisyti viename iš dviejų odinių krėslų, stovinčių priešais milžinišką palisandro stalą, delnu uždengė ragelį ir pasiteiravo, ar Greisas ko nors išgertų.

— Kavos, sere... stiprios ir su pieno šlakeliu.

Rigas perdavė prašymą — tikriausiai savo asistentei arba kažkam iš personalo. Tuomet nutraukė ryšį ir šyptelėjo. Paprastai bendraudavo maloniai, bet dalykiškai. Kaip dauguma pavaduotojų, turėjo visus šansus vieną dieną tapti policijos viršininku. Greisas asmeniškai niekada netroško užimti tokių pareigų, nes stokojo politiniuose žaidimuose reikalingos savitvardos. Jis teikė pirmenybę savarankiško detektyvo darbui, kurį dievino ir puikai išmanė.

Dauguma atžvilgių Greisas mieliau būtų likęs detektyvu inspektoriumi ir veržęsis į priešakines kiekvieno tyrimo pozicijas. Prieš kelerius metus paaukštintas vyresniuoju detektyvu ir visai neseniai pradėjęs vadovauti Sunkių nusikaltimų tyrimo skyriui, jis nelengvai pakėlė biurokratijos ir politinių subtilybių naštą. Laimė, užsimanęs galėjo pasiraitoti rankoves ir prisidėti prie bet kokios

bylos nagrinėjimo. Niekas jo nesulaikydavo. Išskyrus nebent kabinete nenumaldomai augantį dokumentų kalną.

— Rojau, jūsų draugė pakliuvo į ligoninę, ar ne? — paklausė Rigas.

Greisas nustebo, kad bosas apie tai žino.

— Taip, sere, dėl nėštumo komplikacijų.

Jo akys smigo į dvi įrėmintas, ant rašomojo stalo iškilusias fotografijas. Viena įamžino savimi pasitikintį jaunuolį sušiauštais gelsvais plaukais, regbio žaidėjo marškinėliais, išsišiepusį taip, lyg jo gyvenimo netemdytų jokie rūpesčiai, kitoje buvo matyti šelmiškai vypsanti, prijuostę pasirišusi kokių dvylikos metų mergaitė šviesiomis ilgomis garbanomis. Greisą nutvilkė pavydo dūris. Jeigu pasiseks, kada nors ant jo stalo irgi puikuosis tokios nuotraukos.

— Apmaudu girdėti. Kreipkitės į mane, jeigu jums prireiks daugiau laisvo laiko. Kelintą savaitę ji laukiasi?

— Dvidešimt šeštą.

Rigas suraukė antakius.

— Tikėkimės, ji pasitaisys.

Kai į kabinetą užsuko kavos puodeliu nešina asistentė, policijos viršininko pavaduotojas nudūrė žvilgsnį į savo užrašų knygą, kurią dengė atspausdintas dokumentas su ranka brūkštelėtomis pastabomis.

— Operacija „Smuikas“, — mąsliai pratarė ir nusišypsodamas pakėlė galvą. — Malonu, kad mūsų kompiuteris turi humoro jausmą.

Susiraukti atėjo eilė Greisui.

— Humoro jausmą?

— Nepamenat filmo „Džiaze tik merginos“? Gangsteriai automatus slėpė smuikų dėkluose, ar ne?

— O, taip! Žinoma. Į tai neatkreipiau dėmesio.

Vyresniojo detektyvo veide irgi nušvito šypsena. Bet širdį netikėtai pervėrė dilgsėjimas. „Džiaze tik merginos“ buvo mėgstamiausias Sendės filmas, kurį abu žiūrėdavo atėjus Kalėdoms, kai jį rodydavo per televizorių. Žmona idealiai pakartodavo daugelį frazių.

Ypač paskutinę. Ji pakreipdavo galvą ant šono, atsisukdavo ir išrėždavo: „Tobulų nėra.“

Piteris Rigas ūmai surimtėjo.

— Rojau, man nerimą kelia ryšiai su mafija.

Greisas linktelėjo.

— Tėvai jau prisistatė atpažinti kūną.

— Žinau. Bet mane erzina mintis, kad atsidūrėme mums nepažįstamoje teritorijoje. Byla potencialiai grėsminga.

— Kokia prasme, sere?

Detektyvas akimoju pasigailėjo nenulaikęs liežuvio už dantų, bet jau nieko nebuvo galima pakeisti.

Rigo veidas apniuko.

— Juk gyvename prakeiktos recesijos įkarštyje. Čionykštės įmonės patiria rimtų nuostolių. Turistų srautai sumenko. Braitonas jau septynis dešimtmečius be jokio pagrindo garsėja kaip Jungtinės Karalystės nusikaltimų sostinė, ir mes bandome pakeisti stereotipus, įtikinti žmones, kad mieste saugu, kaip ir kitose lankytinose planetos vietose. Mums mažiausiai reikia laikraščių antraščių, kurios trimituotų apie nelemtą amerikiečių mafiją.

— Su *Argus* palaikome neblogus santykius, todėl šitą faktą, manau, sugebėtume nuslėpti nuo visuomenės.

— Tikrai?

Rigo bruožus pamažu iškreipė pyktis. Greisas pirmą sykį matė jį nirštantį.

— Taip, sere, jeigu elgsimės atsargiai ir *Argus* laikraščiui anksčiau nei šalies žiniasklaidai suteiksime užtektinai duomenų.

— O kaipgi premija?

Pastarasis žodis Greisui smogė it kūjis.

— Premija? — apstulbęs pasitikslino jis.

— Taip, premija.

— Atleiskite, sere, nesuprantu, apie ką jūs kalbate.

Rigas mostu nurodė jam apeiti stalą, pasilenkė, subilsnojo per klaviatūrą ir pirštu dūrė į kompiuterio ekraną.

Vyresnysis detektyvas išvydo juodomis raidėmis užrašytą ir raudona apatine linija išryškintą pavadinimą **ARGUS**. Žemiau pamatė: **Naujausios žinios. Atnaujinta 09.25.**

MAFIJOS BOSO DUKTĖ SIŪLO
100 000 DOLERIŲ ATLYGĮ UŽ SŪNAUS ŽUDIKĄ

Jis skaitė pastraipas, jausdamas stiprėjančią neviltį.

Selo Džordino, dėl žmogžudysčių vienuolika kartų iš eilės iki gyvos galvos kalėti nuteisto Niujorko mafijos boso, duktė Fernanda Rever, prie Braitono ir Hovo morgo vartų *Argus* reporteriui Kevinui Spinelai pranešė, kad už informaciją, padėsiančią atskleisti jos sūnų, Tonį Reverą, pražudžiusio furgono vairuotojo tapatybę, sumokės 100 000 dolerių. Dvidešimt vienerių Reveras, Braitono universiteto studentas, žuvo vakar, kai Hove, Portlando kelyje, važiuodamas dviračiu pateko į avariją, kurioje dalyvavo „Audi" lengvasis automobilis, furgonas ir sunkvežimis.

Policija prašo liudininkų atsiliepti. Inspektorius Džeimsas Bigsas iš Hovo eismo priežiūros inspekcijos pasakė: „Mes norime kuo skubiau rasti „Ford Transit", dideliu greičiu sprukusį iš nelaimės vietos. Vairuotojas pasielgė beširdiškai."

— Rojau, žinot, kuo konkrečiai man nepatiko straipsnis?

Greisas puikiai numanė, kas jį suerzino.

— Atlygio siūlymo formuluotė, sere?

Rigas kinktelėjo galva.

— Taip. Nerimą kursto žodis „tapatybė". Paprastai premija žadama už „informaciją, padėsiančią sulaikyti ir nuteisti įtariamąjį". Manęs nė kiek nedžiugina frazė „atskleisti tapatybę". Tai kvepia linču.

— Galbūt moterį slėgė nuovargis, ir ji neturėjo omeny nieko panašaus.

Rojus Greisas dar prieš užsičiaupdamas suvokė, kaip kvailai skamba tokia prielaida.

Rigas jį nudelbė priekaištingu žvilgsniu.

— Kai mudu kalbėjomės paskutinį sykį, teigėte, neva Spinelą kontroliuojate.

Šiuo metu detektyvas mielai būtų pribaigęs reporterį plikomis rankomis. Tiesą sakant, jis nė nenusipelnė greitos mirties.

— Ne visai, sere. Minėjau su žurnalistu užmezgęs neblogus darbinius santykius, bet nerimavau, kad kažkas iš Sasekso policijos jam nutekina slaptus duomenis. Straipsnis tai įrodo.

— O man, Rojau, įrodo kitką.

Žiūrėdamas į pašnekovą Greisas ūmai pasijuto itin nejaukiai.

Policijos viršininko pavaduotojas pratęsė:

— Regis, mano pirmtakė Alisona Vosper ne veltui ragino nuo jūsų nenuleisti akių.

29

Rojus Greisas išsinešdino iš policijos valdybos siaubingai pažemintas ir virdamas pykčiu, dabar jis vyko į ligoninę, vairuodamas automobilį aplink Braitono priemiesčius.

Per praėjusį tyrimą, serijinio prievartautojo paieškas, tarp jųdviejų su Rigu atsirado geranoriškumo atmosfera, kuri, deja, pranyko kaip dūmas. Jis vylėsi amžiams atsikratęs Alisonos Vosper šmėklos, bet dabar, dideliam savo nusivylimui, suprato, kad jos palikti nuodai niekur nedingo.

Pasinaudojęs laisvųjų rankų įranga Greisas surinko Kevino Spinelos mobiliojo numerį. Žurnalistas atsiliepė beveik iš karto.

— Jūs ką tik suknisote bet kokius draugiškus santykius, kuriuos buvote užmezgęs tiek su manimi, tiek su Kriminalinio skyriaus valdyba, — tūžmingai paskelbė Rojus.

— Vyresnysis detektyve Greisai, kodėl... kas atsitiko? — Spinela atsiliepė ne tokiu įžūliu tonu kaip įprastai.

— Po velnių, jūs puikiai žinote, apie ką šneku. Apie sensaciją pirmame laikraščio puslapyje.

— O... hmm... taip, aišku.

Iš telefono atsklido žlegsėjimas, tarsi reporteris būtų kramtęs gumą.

— Negaliu patikėti, kad jūs taip sukvailiojote.

— Mes tai atspausdinome ponios Rever prašymu.

— Nepasivarginę aptarti su tyrimo grupės nariais?

Po pauzės Spinela atsakė dar nuolankesniu balsu:

— Nemaniau, kad būtina.

— Ir negalvojote apie pasekmes, ar ne? Kai policija siūlo atlygį, jis svyruoja ties penkių tūkstančių svarų riba. Ką, jūsų nuomone, tuo pasieksite? Norite Braitono gatves užtvindyti linčiuotojais, kurie lakstytų pikapais, prie stogų pritvirtinę ginklų stovus? Ponia Rever gal tokiu būdu tvarko reikalus savo šalyje, bet jūs iš patirties žinote, kad mes taip nesielgiame.

— Atleiskit, jeigu jus prislėgiau.

— Nepanašu, kad atsiprašote nuoširdžiai. Bet jūs dar pasigailėsite. Pažadu, šitai jums atsirūgs.

Greisas nutraukė ryšį ir atsakė į praleistą Gleno Brensono skambutį.

— Ei, senučiuk! — šūktelėjo bičiulis, vyresniajam detektyvui nespėjus pratarti nė žodžio. — Man ką tik šovė viena mintis. Operacija „Smuikas“ — kaip gudru! Pavadinimas tinka tyrimui, susijusiam su Niujorko mafija!

— Turi galvoje „Džiaze tik merginos“?

Brensonas akivaizdžiai nusiminė.

— O, tu jau perpratai...

— Aha, nepyk, kad sumoviau rytą. — Greisas nusprendė neatskleisti žinių šaltinio ir pasimėgauti viena iš retų akimirkų, kai draugą pavykdavo pranokti filmų išmanymu. Jis nedelsdamas pakeitė temą: — Kas vyksta?

— Prie morgo slenksčio mus pasitiko nuopeza Spinela. Manau, šįvakar *Argus* ką nors atspausdins.

— Straipsnį jau galima rasti laikraščio tinklalapyje.

Greisas trumpai papasakojo apie siūlomą premiją, policijos viršininko pavaduotojo užkurtą pirtį ir pokalbį su reporteriu.

— Atleisk, bose, neturėjau pasirinkimo. Žurnalistas lūkuriavo greta lavoninės, jis žinojo, kas toji porelė, ir abu nusivedė į šoną.

— Kas jam suteikė neoficialius duomenis?

— Apie atskrendančius tėvus girdėjo tuzinai žmonių. Ne vien iš Kriminalinio skyriaus, bet, pavyzdžiui, ir iš viešbučio. Spinela, tenka pripažinti, pluša nesudėdamas rankų.

Greisas sekundėlę nutilo. Be abejo, išplepėti apie Reverus galėjo ir viešbučio darbuotojas. Tarkim, šveicorius, kuriam už informaciją laikraštis kyštelėdavo grynųjų. Matyt, taip ir atsitiko. Bet Spinelos gebėjimas tinkamu metu atsidurti reikiamoje vietoje kėlė pagrįstų įtarimų.

Ne, slaptas žinias jam tikrai perduoda kažkas iš policijos.

— Kur dabar jo tėvai?

— Su Bela Moj ir koroneriu. Piktinasi, kad neatgauna palaikų, — sprendimą priims koroneris. Kaltinamojo advokatas, galima daiktas, pareikalaus antro skrodimo.

— Kokie jie?

— Tėvas šiurpokas, bet nesusipykęs su sveiku protu. Tik labai sukrėstas. Motina trykšta nuodais. Ei, bet ji atpažino savo sūnaus kūną, teisingai? Morge nedera kitų smerkti, tad bala žino, kaip ten yra iš tiesų. Tačiau ponia Rever — šeimos galva, dėl to abejonių nekyla, ir ji primena iš pragaro atsibeldusią žiežulų karalienę. Man nesinorėtų konfliktuoti nė su vienu iš jų.

Greisas traukė A27 greitkeliu. Priekyje dešinėje driekėsi Sasekso universiteto teritorija. Kairiuoju išvažiuojamuoju keliu jis pasuko į Falmerį, netrukus už nugaros paliko dešinėje stūksančius Braitono universiteto pastatus, žuvusio jaunuolio mokymo įstaigą,

ir įspūdingą „American Express“ bendruomenės stadioną, būsimus vietinės futbolo komandos „Albion“ namus, kurių ryškėjanti forma Greisui krito į širdį, nors jis ir nepriklausė futbolo gerbėjų ratui.

— Spinelos minimas atlygis... ar siūlymo formuluotė tau neatrodo pavojinga? Kalbu apie pinigus, žadamus už informaciją, padėsiančią atskleisti furgono vairuotojo tapatybę, o ne jį sulaikyti ir nuteisti.

Klausimą pasitiko tyla, Rojus suprato, kad ryšys nutrūko. Palinkęs į priekį vėl surinko bičiulio numerį.

Kai Glenas atsiliepė, vyresnysis detektyvas jam išklojo, dėl ko nerimauja policijos viršininko pavaduotojas.

— Ką reiškia „byla potencialiai grėsminga“? — paklausė Brensonas.

— Nežinau, — nuoširdžiai atsakė Greisas. — Manau, daug ką nervina žodis „mafija“. Policijos viršininką spaudžia, kad jis išvaduotų Braitoną nuo istorinio nusikaltėlių sostinės įvaizdžio. Todėl, kaip spėju, valdžia privengia dalytis žiniomis apie sąsajas su gangsteriais.

— Aš galvojau, kad Niujorko mafiozai sunaikinti.

— Jie ne tokie galingi kaip anksčiau, bet savo veikla užsiima iki šiol. Mes privalome rasti baltąjį furgoną ir areštuoti vairuotoją. Tuomet aistros atslūgtų.

— Kitaip tariant, bose, uždaryti įtariamąjį kameroje dėl jo paties saugumo?

— Tu prisižiūrėjai per daug filmų apie mafiją, — atkirto Greisas. — Nebesuvaldai savo vaizduotės.

— Šimtas „gabalų“, — susniaukrojo Glenas sakytum burną prisikimšęs akmenėlių, mėgdžiodamas „Krikštatėvio“ tartį. — Kai kas tikrai neįstengs atsisakyti šitokio pasiūlymo.

— Liaukis makalavęs liežuviu.

Bet Greisas nujautė, kad Brensonas gali būti teisus.

30

Lu Reverui niekada nepatikdavo, kai sutuoktinė nusitašydavo, o pastaruosius kelerius metus, nuo tada, kai trys jų vaikai užaugo ir išsikraustė kitur, Fernanda su buteliu nesiskirdavo daugumą vakarų. Jau tapo įprasta, kad maždaug aštuntą valandą vakaro ji namuose svirduliuodavo linkstančiomis kojomis.

Girtėdama žmona vis labiau irzdavo ir pratrūkdavo priekaištauti Lu dėl visko, kas jai keldavo nepasitenkinimą. Aiškindavo, esą televizorius prie sienos pritvirtintas per aukštai, todėl žvelgiant į ekraną paskausdavo kaklą. Arba pykdavo, kad jis miegamajame ant grindų numesdavo golfo drabužius. Bet dažniausiai kaltinimų tiradomis apipildavo dėl beprotiškai jos mylimo jaunesnio sūnaus Tonio, kuris persikėlė į Angliją susidėjęs su ta mergše.

— Jei būtum *tikras* vyras, — surikdavo Fernanda, — būtum trenkęs kumščiu į stalą ir privertęs Tonį baigti mokslus Amerikoje! Mano tėvas nė už ką nebūtų sutikęs, kad sūnus va taip išvyktų!

Lu tik gūžtelėdavo pečiais.

— Šiuolaikinė karta kitokia. Vaikams tenka leisti elgtis savo nuožiūra. Toniui proto nestinga. Jis pats sau šeimininkas — siekia gyventi savarankiškai. Aš irgi pasiilgstu sūnaus, bet džiaugiuosi jo sprendimais.

— Džiaugiesi, kad nutolo nuo mūsų šeimos? — atrėždavo ji. — Kitaip sakant, nuo *mano* šeimos?

Kaip tik tai Lu ir turėdavo galvoje, bet niekuomet nedrįsdavo prisipažinti. Slapta vylėsi, kad vaikis susikurs gyvenimą atokiau nuo Džordinų letenų. Kartais gailėdavosi stokojąs drąsos išsivaduoti iš jų nagų. Tačiau keistis jau per vėlu. Jis savo noru pasirinko tokį likimą, beje, visai neblogą, turintį apsčiai pliusų. Netgi drąsiausiose svajonėse nesitikėjo taip pralobti. Na, gerai, turtas — dar ne viskas, ir per jo rankas eidavo purvini, retsykiais net kruvini pinigai. Bet taip jau sutvarkytas pasaulis.

Kad ir kaip žmona elgėsi, Lu ją mylėjo. Didžiavosi sutuoktinės išvaizda, jos organizuojamais prašmatniais pobūviais, negana to, Fernanda tebešėldavo lovoje — kai neprisigerdavo iki sąmonės netekimo.

Dėl teisybės reikėtų pridurti, kad jos pažintys, švelniai tariant, nė kiek nepakenkė Lu karjerai.

Harvardo universitete baigęs verslo studijas, Reveras įsidarbino finansininku. Nors palaikė ryšius su konkuruojančia Niujorko gangsterių šeimyna, iš pradžių neketino skverbtis į nusikaltėlių pasaulį. Kai per labdaros pokylį sutiko būsimą žmoną, viskas apsivertė aukštyn kojomis. Anuomet lieknas, patrauklus vyras Fernandą sužavėjo gebėjimu ją prajuokinti ir savo bruožais priminė vidinę jos tėvo stiprybę.

Selui Džordinui padarė įspūdį strateginė Lu mąstysena, jis netgi užsigeidė sudaryti sąjungą su Revero konsultuojama nusikaltėlių šeima. Dukrai trokšdamas geriausios kloties, nusprendė padėti žmogui, už kurio ji geidė ištekėti. Tikėjosi, kad vėliau, galimas dalykas, vyrukas pravers ir jam.

Neprabėgus nė penkeriems metams, Džordino šeimynoje Lu Reveras tapo vyriausiuoju finansiniu patarėju — jis plovė šimtus milijonų dolerių, gautų iš narkotikų, prostitucijos, dizainerių gaminių klastočių. Per kitus du dešimtmečius sumaniai investavo lėšas į teisėtas verslo įmones, iš kurių pelningiausios buvo Jungtinėse Valstijose bei Kanadoje išplitusi atliekų tvarkymo imperija ir pornografiniais filmais prekiaujanti kompanija. Praplėtė šeimos valdas, iš esmės pirkdamas nekilnojamąjį turtą besivystančiose užjūrio valstybėse, įskaitant Kiniją, Rumuniją, Lenkiją ir Tailandą.

Per šį laikotarpį Reveras apdairiai pridengė savo ir artimiausių giminių kailį. Kai Selą Džordiną apkaltino mokesčių slėpimu, Lu nuo problemų išsisuko. Kilus grėsmei prarasti visus pinigus, Džordino bendras sudarė sandėrį su prokurorais ir praleido tris mėnesius duodamas parodymus prieš bosą. Todėl istorinis mokesčių vengimo tyrimas baigėsi tuo, kad mafijos galva atsidūrė teisme, su-

laukęs kaltinimų prisidėjus prie daugybės asmenų nužudymo. Kalėjime *capo* tūnos, kol išleis kvapą, bet jei tokia lemtis senajam pabaisai ir kurstė nerimą, jis velniškai puikiai apsimetė dėl to nekvaršinąs galvos. Laikraščio reporteriui pasidomėjus, kaip Džordinas jaučiasi žinodamas, kad į laisvę gyvas nebeištrūks, jis viso labo urgztelėjo: „Kažkur vis vien teks mirti."

Fernanda jau spėjo prisiliuobti. Pakeliui į Angliją jos išplūstas „Gulfstream" reaktyvinio orlaivio ekipažas pasimokė ir prieš sugrįžimą namo apsirūpino „Grey Goose" degtine, ledukais, spanguolių sultimis, taip pat įvairiausiu maistu, prie kurio ji nė neprisilietė. Septynių valandų trukmės skrydžiui artėjant į pabaigą, Lu sutuoktinė ištuštino vieną butelį ir stvėrėsi antro. Ji tebegniaužė stiklą delne, kai 14.15 val. vietos laiku lėktuvas nutūpė Rytų Farmingdeile įrengtame Respublikos oro uoste.

Lu pagelbėjo žmonai nulipti trumpu trapu. Abiem praeinant pro atsipalaidavusius imigracijos kontrolės pareigūnus ir įžengiant į Jungtinių Valstijų teritoriją, ji sunkiai susigaudė, kas vyksta aplinkui. Po penkiolikos minučių, limuzinu važiuodama į netoliese, Rytų Hamptone, esančius jų namus, Fernanda įniko naršyti gėrimų spintelę.

— Brangioji, gal jau pakaks? — Lu ištiesė ranką, idant ją sutūrėtų.

— Mano tėvas žinotų, ką daryti, — išvogravo žmona. — Tu nenutuoki, kaip elgtis, ar ne? — ji nerangiai sugraibė „iPhone" išmanųjį, peržvelgė adresų sąrašą, prisimerkdama patyrinėjo mažumėlę išskydusius asmenvardžius bei numerius. Ir pirštu bedė į brolio vardą.

Fernanda prasiblaivė tiek, kad, priglaudusi telefoną prie ausies ir laukdama pypsėjimo, patikrintų, ar juos nuo vairuotojo skirianti stiklinė pertvara pakelta ir vidaus telefonas išjungtas.

— Kam skambini? — paklausė Lu.

— Rikiui.

— Jam jau pasakojai naujienas, tiesa?

— Aš neketinu dėstyti jokių naujienų. Man reikia, kad jis kai ką nuveiktų. — Po pauzės ji burbtelėjo: — Prakeikimas, mane sujungė su idiotišku balso paštu. Riki, čia aš. Susisiek su manimi. Privalau tuojau pat su tavimi pasišnekėti, — tarė į mobilųjį ir nutraukė ryšį.

Lu atsigręžė į sutuoktinę.

— Kam tau jo prireikė?

Jos brolis buvo šlykštus tipas. Tingus, atgrasus pasipūtėlis. Paveldėjo tėvo polinkį į nuožmų smurtavimą, bet ne senio gudrumą. Neturėdamas kitos išeities, Lu toleravo Rikį, bet jo nemėgo.

— Tuojau pasakysiu, — suliedama žodžius atšovė ji. — Dėl prasigėrusios „Audi" vairuotojos, nelemto furgono vairuotojo, nesustojusio prie šviesoforo, ir vilkiko vairuotojo, kuriam išvis nederėjo būti kelyje.

— Ko Rikio prašysi?

— Jis ras kokį žmogų.

— Žmogų?

Fernanda atsisuko ir į vyrą įsmeigė pastiklėjusias, it grąžtas varstančias, niršias akis.

— Mano sūnus negyvas. Aš noriu prigriebti girtuoklę bobšę kartu su furgono ir vilkiko vairuotojais, kurie nužudė Tonį. Noriu, kad jie kentėtų.

31

Sasekso kriminalinio skyriaus valdyboje Rojus Greisas, skaitydamas iš paruoštų užrašų, kreipėsi į posėdžių kambaryje susibūrusią komandą:

— Balandžio dvidešimt ketvirtoji, šeštadienis, aštunta valanda trisdešimt minučių. Tai šeštasis pasitarimas dėl operacijos „Smuikas", prieš tris dienas žuvusio Tonio Revero mirties tyrimo.

Buvo savaitgalis, bet tai neturėjo reikšmės. Pirmas kelias savaites tirdama sunkų nusikaltimą komanda darbuodavosi ištisomis

paromis, tiesa, dėl dabartinių finansinių suvaržymų valdžia griežčiau kontroliavo viršvalandžius.

Per praėjusį pasitarimą konsteblis Alekas Deivisas parodė vaizdo kameros filmuotą medžiagą, gautą iš greta nelaimės vietos veikiančios lažybų kontoros. Nors ir grūdėti, kadrai paliudijo, kad „Audi“ neatsitrenkė į dviratininką, beje, tik per plauką išvengė susidūrimo. Pasak Džeimso Bigso iš Eismo priežiūros inspekcijos, po antrojo pokalbio su vairuotoja, ponia Karle Čeis, ir transporto priemonės ekspertizės pareigūnai galutinai įsitikino, kad „Audi“ nekliudė dviračio. Ir, neskaitant vairavimo išgėrus, kitų kaltinimų jai nepateikė.

Kaip dauguma žmonių, Karlė Čeis klydo vildamasi, kad vakare gurkšnoto alkoholio poveikis per naktį išgaruos. Anksčiau Greisui nerimą keldavo panašus Kleo elgesys. Prieš nėštumą pasitaikydavo atvejų, kai ji po darbo gerokai įkaušdavo. Retsykiais Rojus pagalvodavo, kad plušėdamas lavoninėje irgi neatsisakytų prisisiurbti. Vyresnysis detektyvas tikėjosi jau anądien ją vežtis namo, bet ginekologas konsultantas paskutinę akimirką nusprendė palaikyti Kleo ligoninėje. Greisas ketino ją pasiimti po pietų.

Per rytinį pasitarimą derėjo susitelkti į klausimą, kaip apriboti žalą, kurią padarė milžinišką atlygį pasiūlę velionio tėvai. Daugumą šalies laikraščių išmargino skambios antraštės, ir žadama premija pakurstė įvairias konspiracines teorijas, pradedant nuo tos, kad Tonį Reverą nužudė narkotikais prekiaujanti, dėl įtakos zonų kovojanti Braitono gauja, baigiant konkuruojančios nusikaltėlių šeimos kerštu arba prielaida, jog Tonis buvo slaptasis CŽV agentas.

Glenas Brensonas ir Bela Moj dar kartą smulkiai nupasakojo, kaip į sūnaus mirtį reagavo tėvai. Sprendžiant iš pastarųjų elgesio, vaikino nenudaigojo samdomas žudikas ir jis neturėjo jokių priešų. Dėl Reverų kilo vienintelė bėda — jie įtūžo sužinoję, kad savo atžalos palaikų negalės parskraidinti namo, nes, visai įmanoma, patologui iš Vidaus reikalų ministerijos teks atlikti antrą skrodimą. Koroneris Filipas Kijis sakė jaunuolio gimdytojams, esą užlaiko kūną

jų pačių labui. Jeigu furgono vairuotojas bus sulaikytas ir atsidurs teisme, jo advokatas gali pareikšti nepasitenkinimą pirmosios autopsijos rezultatais.

Tonio Revero tėvas nedviprasmiškai atkirto, kad, norint nustatyti jo sūnaus mirties priežastį, nereikia į pagalbą kviestis *suknisto Šerloko Holmso.*

Ranką kilstelėjo nusikaltimo vietos tyrėjams vadovaujanti Treisė Stoker, ir Greisas mostu paragino ją kalbėti.

— Šefe, mudu su Filipu Kiju paaiškinome tėvams, kad kūno jiems neatiduosime, net jeigu antro skrodimo neprireiks, nes privalome gauti toksikologinės analizės ataskaitas, o jos bus pateiktos ne anksčiau kaip po dviejų savaičių. Tonis Reveras važiavo priešpriešine eismo juosta, todėl man peršasi mintis, kad išvakarėse jis galbūt vartojo narkotikus arba alkoholį.

— Rojau, mums atlikti nuodugnų toksikologinį tyrimą? — paklausė Deividas Housas.

Policijos viršininką Tomą Martinsoną vyriausybė primygtinai spaudė kasmetinį teisėsaugos pajėgų biudžetą apkarpyti penkiasdešimt dviem milijonais svarų. Kriminalinis skyrius sulaukė prašymo į laboratorijas siųsti tik tai, kas būtina, nes kiekviena ekspertizė atsieidavo labai brangiai. Išsami toksikologinė analizė, įskaitant akių skysčių tyrimą, kainavo daugiau kaip du tūkstančius svarų.

Šiaip jau Greisas būtų pasistengęs sutaupyti tuos pinigus. Dviratininkas akivaizdžiai važiavo priešingos krypties eismo juosta. „Audi" savininkės kraujyje nustatytas draudžiamas alkoholio kiekis, bet vaizdo kameros užfiksuoti kadrai bylojo, kad dėl avarijos baigties kalta ne ji. Furgonas savo ruožtu nepaisė raudono šviesoforo signalo, todėl areštavusi vairuotoją policija pareikš jam rimtus kaltinimus. Vilkiką vairavęs žmogus per daug valandų praleido kelyje, tačiau išvengti susidūrimo niekaip negalėjo. Toksikologinė ataskaita faktų nepapildys naujais duomenimis, tik, geriausiu atveju, paaiškins, kodėl dviratininkas išlėkė į kitą gatvės pusę. Bet ja, ko gero, remsis furgono vairuotoją ginsiantis advokatas.

Maža to, padėtis anaiptol nebuvo įprasta. Velionio tėvai niršo, ir taip būtų reagavęs bet kuris gimdytojas, tačiau Reverai turėjo galimybių išlieti pyktį. Greisas numanė, kad grįžę į Niujorką jie keliaus tiesiai pas savo teisininkus. Tomas Martinsonas visuomet elgdavosi itin apdairiai. Jeigu tėvai kaltinimais apipils „Audi", dingusio furgono ir sunkvežimio vairuotojus, draudikai pirmiausia užsuks į policiją siekdami nustatyti, ar avarijos nesukėlė pats dviratininkas. Ir neradę išsamios toksikologinės analizės rezultatų pateiks aibę nepatogių klausimų.

— Taip, Deividai, — atsakė Greisas, — deja, neturime iš ko rinktis. — Jis bendrais bruožais nusakė priežastis ir pakeitė temą: — Man malonu pranešti, kad šįryt įvyko tikėtinas persilaužimas. Nelaimės vietoje, kaip žinote, radome apgadintą šoninį veidrodėlį, kuris, mūsų manymu, atlūžo nuo „Ford Transit", kai furgonas įsirėžė į Tonį Reverą. Ant vakar rastos dar vienos jo aptaiso dalies aptikome piršto atspaudą ir nustatėme, kam šis priklauso.

Visų akys smigo į vyresnįjį detektyvą. Kambaryje pakibo mirtina tyla. Ją ūmai nutraukė mobiliojo skambutis, melodija iš filmų apie Indianą Džounsą. Normanas Potingas užčiaupė prietaisą ir murmtelėjimu atsiprašė Greiso. Dar po akimirkos kapotai sučirškė konsteblio Deiviso telefonas. Nudūręs žvilgsnį į ekraną jis patikrino, kas skambina, ir taip pat skubiai išjungė mobilųjį.

— Atspaudą paliko Juvanas Prisas, šešeriems metams į Fordo kalėjimą uždarytas trisdešimt vienerių metų narkotikų prekeivis, kuris turėjo išeiti į laisvę po trijų savaičių, — tęsė Greisas. — Jis dalyvauja reabilitacijos programoje ir dienomis išleidžiamas dirbti į Arandelo statybvietę. Balandžio dvidešimt pirmąją, trečiadienį, kai įvyko avarija, vakare negrįžo į kamerą. Svonsyje pasitikslinau, kokią transporto priemonę Prisas vairuoja, bet jo vardu registruotas tik aštuoniasdešimt ketvirtaisiais pagamintas „Vauxhall Astra". Automobilį dėl nesumokėtų mokesčių arba draudimo policija prieš kelis mėnesius konfiskavo ir sunaikino.

— Pažįstamas tipas, — įsiterpė Potingas. — Juvanas Prisas. Eilinis niekšelis. Prieš daugelį metų dėl mašinų vagysčių patupdžiau jį už grotų. Jaunystėje vyrukas buvo vienas iš Molskumbo ramybės drumstėjų.

— Normanai, ar dabar apie jį ką nors žinai? — pasidomėjo vyresnysis detektyvas. — Tarkim, kur apsistojo? Kodėl spruko iš cypės, iki laisvės likus vos trims savaitėms?

— Žinau, į kokius žmones kreiptis, šefe.

Greisas sau brūkštelėjo pastabą apie planuojamus veiksmus.

— Gerai, imkis žygių. Prieš mūsų susitikimą bendravau su Liza Seterington, vyresniąja prižiūrėtoja iš Fordo. Anot jos, kalinys nekėlė jokių problemų. Pats užsirašė į amatų programą ir ėmė mokytis tinkavimo. Pareigūnė tikino puikiai jį pažįstanti, esą taip elgtis Juvanui nebūdinga.

— Nebūdinga tokiam nenaudėliui kaip Prisas? — pašaipiai sušnarpštė Potingas. — Atsimenu tuos laikus, kai jam buvo penkiolika. Anuomet tarnavau bendruomenės paramos pareigūnu. Jį oficialiai įspėjo nesivalkioti su šutve jauniklių, kurie pakliuvo į nuovadą, nes važinėjosi nuvarytais ratais. Man pagailo vaikinuko, todėl radau jam darbą „Wenban-Smith“ medienos gaminių kompanijoje, bet Juvanas į pokalbį dėl darbo neatėjo. Vieną vakarą, po kelių savaičių, sustabdęs Prisą su pora bičiulių paklausiau, kodėl jis nepasirodė. Ir sužinojau, kad jo šeimą iškraustė iš municipalinio namo. — Potingas linktelėjo. — Nieko čia gero, kai augini mažus vaikus, o tave išveja iš komunalinio būsto — jo tėvai buvo tikri atmatos. Jis neturėjo jokio šanso pakeisti likimo. Bet aš užjaučiau bernioką ir laikiau jį padoriu. Pasiūliau iš dešimtinės kirsti lažybų, kad jis pateks į kalėjimą nespėjęs sulaukti šešiolikto gimtadienio. Juvanas sutiko.

Bela Moj skeptiškai nužvelgė kolegą.

— Lažinais iš savo pinigų?

Potingas palinksėjo.

— Buvau tikras, kad nepralošiu. Po šešių mėnesių jį areštavo dėl automobilio vagystės. Nesistebiu, kad vyruko gyvenimas taip

susiklostė. — Detektyvas seržantas liūdnai susimąstęs vėl kinktelėjo galva.

— Skolą tau grąžino? — pasiteiravo Deividas Housas.

— Cha cha! — atsiliepė Potingas.

— Bose, — staiga prabilo Nikas Nikolas, — gal žinią apie atlygį vertėtų paskleisti Forde? Kas nors iš tenykščių veikiausiai girdėjo, ką Pirsas rezgė. Visi kaliniai žino apie saviškių reikalus.

— Gera mintis, — atsakė Greisas. — Normanai, nuvažiuok tenai. Pažiūrėk, ar įstengsi prakalbinti kurį nors iš įkalintųjų.

— Taip ir padarysiu, šefe. Beje, numanau, kur Braitone pradėti paiešką. Toks tipas kaip Juvanas Prisas nesugebės ilgai slapstytis.

— Juolab kad už jo radybas paskirta šimto tūkstančių dolerių suma, — pridūrė Greisas.

32

Kaip ir kiekvieną rytą, Dantis atsikėlė brėkštant, kol neįsitvyrojo sunkiai pakeliamas, svilinantis karštis. Vienais marškinėliais, šortais ir sportukais leidosi į perdžiūvusias, netoli namų iškilusias kalvas, kur drauge su šalimais liuoksinčiu partneriu nubėgo tradicinį dešimties mylių ratą.

Po pusantros valandos jis grįžo namo ir, kol Josarjanas kantriai lūkuriavo pusryčių, kondicionieriaus vėsinamame treniruoklių kambaryje pakilnojo svarsčius. Vėliau atliko kovos menų pratimus. Kartais, kai atsiduri priešų valdose, naudotis ginklu nepraktiška. Dantis puikiai išsiversdavo ir plikomis rankomis. Mieliau pasitelkdavo jas nei peilius. Pirštais įmanoma sukelti gerokai didesnį skausmą, jei tik žinai, kur spausti. Pavyzdžiui, perverti žmogaus ausų būgnelius, įtrėkšti akių obuolius arba sėklides. Galima užkankinti priešininkus, prieš juos nužudant. Ir nepalikti kraujo pėdsakų.

Jis suskato lavinti judesius. Daugiausia dėmesio skyrė rankų raumenims, svarmenims, talžydamas bokso kriaušę. Paskui ėmė

stiprinti savo gniaužtus. Nors buvo nedidukas, ir dešinės, ir kairės plaštakos pirštais pajėgdavo į dulkes suknežinti plytą.

Pasitreniravęs nusiprausė duše, į partnerio dubenį įbėrė sausainukų, atidarė šuns ėdalo skardinę, išskobė jos turinį ir viską pernešė į balkoną. Po kelių minučių prisijungė prie Josarjano ir taip pat papusryčiavo. Gurkšnodamas vandenį su energiniais milteliais, žvalgėsi į lygų Vėžlių įlankos paviršių, žemiau „Shark Bite" sporto baro prie pontoninio tilto prišvartuotus laivus ir „Kindle" skaitykléje vartė šiandienos *New York Times* laikraštį.

Kaip įprasta čionykštėms apylinkėms, diena išaušo puiki, prognozės žadėjo idealų orą laivybai. Netrukus jis nusives Josarjaną į „Avantiūrą", išplauks į jūrą, įjungs šoninio skenavimo sonarą ir ims žvejoti. Kad ir ką sugaus, pasidalys su partneriu. Jie drauge vilko mėšlino gyvenimo jungą ir prižiūrėjo vienas kitą.

Prieš porą mėnesių, kai jis išvyko apsipirkti, į butą prasmuko kažkoks vietinis šunkara. Įsibrovė, aišku, lengvai, nes Dantis neuždarė į terasą ir sodelį vedančių durų tam atvejui, jeigu kambario pavėsyje snausti mėgstantis Josarjanas užsimanytų nusilengvinti. Apie neprašytą svečią jis sužinojo tiktai iš keturių nurėžtų, prie valgomojo stalo rastų pirštų, kurie iškruvino grindų plyteles. Partneris savo darbą atliko.

Prieš žūklę būtina atlikti vieną užduotį. Ritualą, atliekamą kitą rytą po gimtadienio. Gyvenimas paprastas — reikia rūpintis tais, kurie rūpinasi tavimi. Jis rūpinosi partneriu ir „Colt" revolveriu.

Iš spintelės ištrauktą ginklą Dantis padėjo ant laikraštinio popieriaus ir ėmė ardyti. Jam patiko liesti šaltą metalą. Patiko žiūrėti į išdėliotus vamzdį, gaiduką, korpusą, taikiklius ir saugiklį. Patiko žinoti, kad šis nuostabiai pagamintas įtaisas nuspręs, kada jam ateis laikas mirti. Kaip gera nusikratyti bet kokios atsakomybės.

Jis pavertė skardinę, nuvarvino ant skudurėlio alyvą ir sutepė vamzdį. Dantį žavėjo ginklų tepalo kvapas, kaip tikriausiai kitus žmones — aukščiausios kokybės vyno aromatas. Per televizorių

teko matyti, kaip šio gėrimo ekspertai kalba apie kedrų, cigarų, pipirų, cinamono, agrastų arba citrusinių vaisių dvelktelėjimus. Alyva atsidavė metalu, šiek tiek sėmenimis, variu bei trūnijančiais obuoliais ir jam kvepėjo kaip įstabiausias vynas.

Dantis labai daug laiko vienui vienas praleido priešų teritorijoje, teturėdamas šautuvą ir pistoletą. Ginklų ir jų sklandų funkcionavimą užtikrinančio tepalo kvapsniai veikė stipriau nei dailiausios moters aromatas. Nes pasitikėti galima tik jais.

Staiga suzirzė ant stalo padėtas telefonas.

Įbedęs akis į juodo „Nokia“ ekraną, Dantis pamatė nepažįstamą Niujorko valstijos numerį. Jis nutildė prietaisą ir porą sekundžių luktelėjo rikiuodamas mintis.

Su juo užmegzti ryšį galėjo vienintelis asmuo, žinantis vienkartinio mobiliojo numerį. Dantis seife slėpė penkis tokius telefonus. Po kiekvieno skambučio prietaisą sunaikindavo. Taip saugotis praversdavo. Tarpininkas, vienos Niujorko nusikaltėlių šeimos boso dešinioji ranka, suprato, kodėl Dantis taip elgiasi, ir šis tuo žmogumi pasitikėjo.

Jis iškrapštė SIM kortelę iš mobiliojo ir palaikė ją virš žiebtuvėlio liepsnos, kol plastikas susilydė. Tada iš seifo prigriebė kitą telefoną, užsitikrino, kad pašnekovas savo ekrane nematys, kas skambina, ir surinko numerį.

— Taip? — beveik iškart atsiliepė vyriškas balsas.

— Ką tik mėginote užmegzti ryšį.

— Man sakė, kad galite pagelbėti.

— Jūs susipažinęs su mano sąlygomis?

— Jos tinka. Kaip greitai atvyktumėte? Šįvakar?

Dantis mintyse apskaičiavo kelionės laiką. Puikiai žinojo, kada lėktuvai skrenda į Majamį, kokiais jungiamaisiais reisais galima pasiekti jam reikalingas sostines. Ir gebėdavo išsiruošti per valandą.

— Jums padėjęs su manimi susisiekti žmogus duos kitą numerį. Šeštą vakaro man paskambinsite ir nurodysite adresą.

Dantis išjungė mobilųjį ir kitu telefonu skambtelėjo valytojai,

kuri, jam nesant, globodavo Josarjaną. Paskui į krepšį įsimetė kelis daiktus ir išsikvietė taksi. Laukdamas automobilio pakalbino šunį ir įteikė jam didžiulį kaulo formos sausainį.

Josarjanas jį sukando ir prislėgtas nusliūkino prie savo pintinės, kėpsančios tamsioje buto nišoje. Įbrukęs didįjį sausainį gaujos vadas dažniausiai pranykdavo ir nebevesdavo jo laukan. Šuo jausdavosi baudžiamas, tik nesusigaudydavo, ką bloga padarė. Dabar metė gardėsį į kraitelę, bet nepuolė jo ėsti. Suvokė laiko turintis pakankamai.

Po minutės kitos Josarjanas išgirdo pažįstamus garsus. Nutolstančius žingsnius. Ir durų trenksmą.

33

Po pusės trečios Rojus Greisas paliko komandos narius Sasekso kriminalinio skyriaus valdyboje pranešęs jiems, kad grįš iki pusę septintos rengiamo pasitarimo, ir įveikė porą mylių, darbovietę skiriančių nuo namų. Norėjo pasiimti korespondenciją, patikrinti, kaip atrodo kambariai, nes rytoj juos apžiūrės nekilnojamojo turto agentas, ir įsitikinti, kad auksinės žuvelės Marlono piltuvėlyje netrūksta maisto. Neaišku, ar Glenas, kurio dėmesį blaškė žlunganti santuoka, atsiminė papildyti šėryklą.

Popietė buvo saulėta, orą šildė pirmieji artėjančios vasaros pažadai. Bažnyčios kelyje aplenkiant gerai žinomus orientyrus, širdį staiga nutvilkė liūdesio dieglys. Prieš dešimtmetį ji virpėdavo iš džiaugsmo kiekvieną sykį, kai Rojus plačia gyvenamojo rajono gatve riedėdavo namo. Pas dievinamą moterį. Pas Sendę.

Bažnyčios kelio gale jis luktelėjo, kol priešais praslinks senyvas vyriškis motorizuotame invalido vežimėlyje, ir patraukė jūros kryptimi. Abipus gatvės rikiavosi vienodi, pseudotiudorinio stiliaus sublokuoti namai su trimis miegamaisiais, integruotais garažais, priešakiniais sodeliais ir užnugaryje nudrykusiais didesniais

sklypais. Bėgant metams, čia mažai kas pasikeitė, išskyrus kaimynų automobilių modelius ir atsirandančius ženklus su užrašu „Parduodama" — šiuo metu vienas toks, priklausantis „Rendas & Co." bendrovei, stiebėsi priešais jo namą.

Kai sumažinęs greitį įsuko į privažiavimo keliuką, Rojui pasirodė, tarsi jis žvelgtų į vaiduoklių namą. Jau kelis mėnesius stengėsi panaikinti bet kokius žmonos egzistavimo pėdsakus, netgi sukrovė Sendės drabužius į dėžes ir viską atidavė labdaros parduotuvėms, tačiau jos buvimą tebejuto. Greisas sustabdė „Ford" prie garažo durų, nes už jų riogsojo dulkių sluoksniu apkepęs, senutėlis juodas Sendės „Volkswagen Golf" kadaise nusigalavusiu akumuliatoriumi. Jis pats nesuprato, kodėl nepardavė mašinos, kuri, tiesą sakant, nieko nebeverta. Praėjus dvidešimt keturioms valandoms nuo žmonos dingimo, golfas buvo rastas trumpalaikio stovėjimo aikštelėje, prie Gatviko oro uosto pietinio terminalo. Automobilį jis, ko gero, išsaugojo giliai širdyje tikėdamasis salone atrasti kol kas neaptiktų pėdsakų. Arba tiesiog kaip brangų prisiminimą.

Nežinia, kas praeitį palygino su svečia šalimi, bet tas žmogus neklydo. Nors apylinkėse daug permainų nematyti, namas ir gatvė jam rodėsi vis svetimesni.

Išlipdamas laukan Greisas pastebėjo priešingoje kelio pusėje gyvenančią Noriną Grinsted, kuri šeštadienio popietę nuolat sukiodavosi kieme. Aštuntą dešimtį įpusėjusi skvarbiaakė moteris prieš porą metų palaidojo Alzheimerio ligos pakirstą sutuoktinį. Šiuo metu mūvėdama gumines pirštines taip energingai blizgino seną „Nissan", tartum nuo kėbulo švaros priklausytų jos gyvybė. Kaimynė atsigręžė, išvydo Rojų ir niūriai pamojavo.

Dabar, kai žengė vidun, jam kone teko pasitelkti drąsą, nes atsiminimai kėlė nenumaldomai stiprėjantį skausmą. Jiedu su žmona įsigijo seną laužą iš žmogaus, kuris statinį paveldėjo iš mirusio giminaičio, bet Sendė, turėjusi įspūdingą skonį ir potraukį minimalistiniam dzenbudistų stiliui, jį transformavo į žavingą šiuolaikinį

gyvenamąjį plotą. Dabar namas kartu su neprižiūrimu dzenbudistišku sodeliu pamažu atgavo pirminę būseną.

Gal jį nusipirks ir išskirtine vieta pavers kita svajonių kupina laiminga pora? Tačiau dėl rinkoje ilgam stojusio sąstingio nuosavybės šeimininkai keitėsi retai. Kai nekilnojamojo turto agentūros vadovas Grehemas Rendas pasiūlė sumažinti kainą, Greisas taip ir padarė. Įsibėgėjus pavasariui, prekyba turbūt išsijudins ir, jei nusišypsos sėkmė, jis parduos namą. Neilgai trukus gaus Sendės mirties liudijimą ir galės toliau normaliai gyventi. Bent jau tokie buvo jo lūkesčiai.

Didelei Greiso nuostabai, laiškai gulėjo tvarkingai sudėti ant prieškambario staliuko, dar labiau pribloškė koridoriuje viešpataujanti švara. Spindėjo ir svetainė, kurią Glenas per keletą mėnesių sugebėjo paversti kiaulide. Vyresnysis detektyvas laiptais užlėkė į antrą aukštą ir įkišo nosį į draugo miegamąjį. Rado nepriekaištingai iškuoptą kambarį, paklotą lovą. Tikras pavyzdinis būstas. Negi čia Gleno darbas?

Keista, bet dabar aplinka atrodė dar svetimesnė. Tarytum būtų grįžęs Sendės vaiduoklis. Žmona tvarką palaikydavo su beveik maniakišku užsidegimu.

Marlono šertuvė buvo pilna, ir jis, regis, apsidžiaugė pamatęs Roją, su sąlyga, kad auksinių žuvelių minos išvis ką nors reikšdavo. Akvariumo rutulyje mitriai apsuko porą ratų, stabtelėjo galva į stiklą ir ėmė žiopčioti nutaisęs graudžią išraišką.

Vyresniojo detektyvo nesiliovė stulbinęs padaro gajumas. Prieš vienuolika metų Greisas jį laimėjo atrakcionų aikštelės tire ir vis dar puikiai atsiminė džiugų Sendės spygavimą. Vėliau, kai „Google“ paieškos sistemoje įvedė raktažodžius „atrakcionai“ bei „auksinė žuvelė“ ir brūkštelėjo patarimo prašymą, gavo atsakymą, kad tokiems gyviams reikalingas partneris. Tačiau Marlonas surydavo kiekvieną jam nupirktą porininką.

Kai pažiūrėjo pro langą, jo laukė dar vienas sukrėtimas — nupjauta veja. Ką bičiulis sau mąstė? Nejau Gleną išgąsdino lentelė su

užrašu „Parduodama“, negi jis tikrai manė, kad sutvarkęs namus privers Greisą apsigalvoti ir su jais nebesiskirti?

Detektyvas dirstelėjo į rankinį laikrodį. Artinosi trečia valanda, bet iš ligoninės pasiimti Kleo bus galima tik po ketvirtos, kai baigsis ginekologo konsultanto vizitacija. Jis užsikaitė arbatos ir peržvelgė paštą, išmesdamas reklaminį šlamštą. Likusią korespondencijos dalį iš esmės sudarė sąskaitos ir priminimas sumokėti metinį mokestį už „Alfa Romeo“, nors automobilis seniai buvo sudaužytas ir nurašytas. Staiga akiratyje pasirodė poniai Sendei Greis adresuotas kvietimas į Braitono meno galerijoje rengiamą uždarą parodos peržiūrą. Neskaitant kitų dalykų, ji aistringai žavėjosi šiuolaikiniu menu. Rojus sviedė laiškelį į šiukšlių dėžę, nusprendęs, kad žmonos pavardė veikiausiai įtraukta į seną, kompiuteryje saugomą sąrašą, kurį reikėjo atnaujinti prieš šimtą metų.

Po dvidešimties minučių, pajūriu važiuodamas Kemptauno link, Greisas vis dar laužė galvą, kas paskatino Gleną Brensonas taip išblizginti namus. Kaltės pojūtis? Vėliau detektyvas prisiminė, kaip Piteris Rigas jam karšė kailį, dėl to širdį tebevarstė nuoskauda. Neįtikima, kad toji kalė Alisona Vosper įspėjo naująjį policijos viršininką nuo jo nenuleisti akių.

Kodėl? Per pastaruosius dvylika mėnesių jis pasiekė neblogų rezultatų. Sėkmingai užbaigė kiekvieną savo tyrimą. Na, taip, pora įtariamųjų mirė automobilyje, du komandos nariai, Ema Džeinė Boutvud su Glenu Brensonu, neišvengė rimtų sužeidimų. Tikriausiai derėjo elgtis atsargiau... bet ar tokiu atveju būtų pavykę skinti darbo vaisius? Net jeigu policijos viršininko pavaduotojas juo nepasikliovė šimtu procentų. Greisas žinojo, kad jį palaiko vyriausiasis detektyvas Džekas Skeritas, vadovaujantis Sasekso policijos Kriminalinio skyriaus valdybai.

Beje, po velnių, argi Piteriui Rigui jis nepateikė įspūdingų rezultatų, išnarpliojęs prieš dvylika metų prasidėjusių serijinių prievartavimų bylą?

Greisas sutelkė mintis į dabartinį tyrimą. Dviratininką partrenkęs ir iš nelaimės vietos sprukęs furgono vairuotojas... Pirma, nežinia ar prie vairo tikrai sėdėjo Juvanas Prisas, net jei ant veidrodėlio rasti jo pirštų atspaudai. Nors vyrukas savotiškai įrodė esąs kaltas, kai tą vakarą negrįžo į Fordo kalėjimą. Pagal Okamo skustuvo principą, *teisingas dažniausiai būna paprasčiausias ir akivaizdžiausias atsakymas*, todėl Greisui bemaž nekilo abejonių, jog „Ford Trasit" vairavo Prisas.

Jis buvo tikras ir dėl to, kad įtariamąjį greitai sugaus. Iš veido nusikaltėlį pažinojo pusė Braitono policininkų — tiek uniformuoti, tiek Kriminalinio skyriaus pareigūnai, — ir vyresnysis detektyvas daugybę sykių regėjo jo nuotrauką, kabančią ant nuovados sienos, tarp skelbimų apie ieškomus asmenis. Jeigu vyručio pirmi nesučiups teisėsaugos atstovai, kas nors jį įskųs panorėjęs gauti prižadėtą atlygį.

Jei pasiseks, Prisas atsidurs už grotų ne vėliau kaip po kelių dienų, ir tada detektyvai išsiaiškins, kodėl jis leidosi į kojas. Turbūt todėl, kad trečiadienį, devintą ryto, privalėjo lieti prakaitą netoli kalėjimo esančioje statybvietėje, o ne furgonu trankytis po Braitoną, nuo darbovietės nutolęs per dvidešimt penkias mylias. Labai tikėtina, vežė kokius nors nelegalius daiktus.

Greisas vylėsi, kad iš Juvano Priso išpešęs pasiaiškinimą tyrimą užbaigs dar prieš pasibaigiant kitai savaitei. Ir, reikia tikėtis, už gerą darbą nusipelnys Piterio Rigo prielankumo. Byla gana nesudėtinga.

Laimė, Rojus Greisas nenumanė, kokius brutalius įvykius žada ateitis, antraip jam iš karto būtų sugedusi nuotaika.

34

Priešais Rūmų tiltą — konservatyviu Rojaus Greiso požiūriu, neteisingai pervadintą *Braitono tiltu*, — ties žiedu grūdosi ilga auto-

mobilių virtinė. Lėtai šliauždamas eismo spūstyje, jis neatplėšė akių nuo porelės, taku stumiančios sportinį vežimėlį. Suvokė, kad juos stebi apimtas stiprėjančio smalsumo. Šiuo atžvilgiu viduje visiškai pasikeitė. Anksčiau nė trupučio nesidomėjo kūdikiais. Bet pastarosiomis savaitėmis mieste nuolat stebeilydavosi į sportinukuose tūnančius mažylius.

Prieš kelias dienas greta biuro veikiančiame ASDA prekybos centre pirkdamas sumuštinį, jis pasišnekučiavo su vežime gulinčio naujagimio motina bei tėvu ir tuo metu jautėsi, lyg visi trys būtų privilegijuoto klubo nariai.

Dabar, varikliui burzgiant tuščiąja eiga, per „BBC Sasekso radijo“ stotį grojant senai „Kinks“ dainai, Greisas save pagavo žvilgsniu ieškantį kitų sulankstomų vežimėlių. Prieš Kleo atsiduriant ligoninėje, vieną ilgą vakarą jiedu praleido naršydami internetą ir mėgindami sudaryti kūdikiui tinkamiausių ratų sąrašą.

Kleo ieškojo tokio vežimėlio, kurį jis galėtų stumti bėgiodamas. Moters manymu, taip Rojus užmegs ryšį su kūdikiu, nes dėl darbo nepajėgs daug laiko skirti šeimai. Viena jų skaityta knyga perspėjo, esą kol vaiko ir namuose likusios motinos santykiai tvirtės, tėvas keliaus į darbą ir nenumaldomai tols nuo artimųjų.

Kitapus gatvės, įsikibęs į „Mountain Buggy Swift“ vežimėlio rankeną, risnojo apytikriai jo amžiaus vyras. Neilgai trukus Greisas išvydo bėgančią moterį, ši stūmė jiems patikusį „iCandy Apple Jogger“. Po sekundės į akis krito kitas sportinukas, nusižiūrėtas dėl pavadinimo, „Graco Cleo“. Tolimoje pasivaikščiojimo tako pusėje žingsniavo moteriškė su juos labiausiai sužavėjusiu — ir, deja, brangiausiu — vežimėliu „Bugaboo Gecko“.

Laimė, pinigai — ne problema. Kleo pasakė, kad tokią dovaną ketina įteikti jos tėvai. Įprastomis aplinkybėmis Rojus griežtai atsisakytų ir pats už viską sumokėtų. Taip buvo auklėtas nuo mažų dienų. Bet jis apskaičiavo su naujagimiu susijusias išlaidas, ir gautos sumos pakurstė siaubą. Maža to, rodės, kad tai niekada nesibaigs. Visų pirma laisvą kambarį Kleo namuose teks paversti kūdikio mie-

gamuoju. Ir iš anksto, kaip jiems patarė, nudažyti sienas, idant vaiko sveikatai pavojaus nekeltų dažų garai. O kur dar Kleo pageidaujami skaitmeniniai monitoriai, kad jie girdėtų, kaip mažylis alsuoja. Lovelė-pintinė, kurioje kūdikis miegos pirmus porą mėnesių. Kambario apdaila. Nederėtų užmiršti ir drabužių, nors pastarųjų jie dar nepirko, nes nežinojo, kas ateis į pasaulį — berniukas ar mergaitė.

Keista, kai negali įvardyti savo vaiko lyties ir jį tiesiog vadini *atžala*. Bet jos aiškintis nė vienas nenorėjo. Tiesa, Kleo retsykiais užsimindavo galvojanti, esą gims berniukas. Nuojautą žadino aukšta išsišovusio pilvo padėtis ir, kaip skelbė kita bobučių pasakėlė, potraukis ne saldžiam, o aštriam maistui.

Greisas dėl to nesuko galvos. Tetroško, kad naujagimis būtų sveikas ir, svarbiausia, nieko neatsitiktų Kleo. Jam teko skaityti, kad kilus komplikacijoms tėvams kai kada reikėdavo priimti sunkų sprendimą ir pasirinkti kūdikio arba motinos gyvybę. Jis asmeniškai niekada neabejojo, kad pirmiausia gelbėtų Kleo.

Pro šalį nudardėjo „Ziko Herbie" sportinukas. Iš paskos sekė „Phil & Ted's Dash", „Mountain Buggy" ir „Mothercare Mychoise". Argi ne apgailėtina, pamanė Greisas, kiek enciklopedinių žinių, susijusių su vaikiškais vežimėliais, jis įgijo per tokį trumpą laiką. Staiga suzirzė mobilusis.

Skambino Normanas Potingas.

— Bose, turiu naujienų, — pranešė detektyvas seržantas, — tik... nekokių. Beje, mano „Blackberry" elementas tuojau nusibaigs.

— Dėstyk.

Raginimą pasitiko tyla.

35

Englischer Garten, Anglų sode, *Seehaus*, Name prie ežero, ant medinio pastolinio stalo, prie kurio ji sėdėjo vienui viena, kažkas paliko *Münchner Merkur*, vieną iš dviejų vietinių Miuncheno laikraščių. Tituliniame puslapyje buvo atspausdinta nuotrauka su

turistiniu sidabriniu autobusu, kuris autostradoje šonu prislėgė ir deformavo priešingos krypties juostas skiriantį barjerą. Aplinkui spietėsi pagalbos tarnybų brigados, ant neštuvų tysojo pridengtas, kruvinas aukos kūnas.

Mintyse į anglų kalbą išversta antraštė skelbė: AUTOSTRADOJE PER AUTOBUSO AVARIJĄ ŽUVO SEPTYNI ŽMONĖS.

Vokiškai ji bendraudavo visiškai laisvai, bet iki šiol *mąstydavo* ir, kaip suvokdavo rytais, tebesapnuodavo angliškai. Įdomu, klausdavo savęs, ar kada nors tai pasikeis? Jos gyslomis sruvo iš dalies vokiškas kraujas — močiutė iš motinos pusės gimė ir užaugo gretimame miestelyje. Bėgant dienoms, širdyje stiprėjo įsitikinimas, kad Bavarija įkūnija tikruosius jos dvasinius namus. Ji dievino Miuncheną.

Viena iš pamėgtų miesto vietų buvo šitas parkas. Jeigu tik galėdavo, ji čia užsukdavo kiekvieną šeštadienį. Danguje plieskė neįtikimai kaitri balandžio saulė, ją džiugino nuo ežero dvelkiantis vėjelis. Kūną viso labo dengė trumparankoviai marškinėliai, „Lycra" bėgimo šortai, tačiau ristele įveikus dešimt kilometrų oda žliaugė prakaitu. Ji vienu mauku palaimingai ištuštino pusę ką tik įsigyto šalto mineralinio vandens butelio. Tuomet sustingo, į šnerves traukdama malonius žolės, ežero, lakuoto medžio ir tyro oro aromatus. Staiga užuodė šalimais vilnijančius cigaretės dūmus. Ir, kaip nutikdavo beveik kaskart, pajuto liūdesio dūrį — kvapas atgaivino prisiminimus apie kitados be galo mylėtą vyrą.

Vėl atsigėrusi ištiesė ranką į *Münchner Merkur*, nes grįžti ir atsiimti laikraščio, regis, niekas nesiruošė. Laikrodis rodė tik vienuoliktą valandą ryto, bet *Englischer Garten* jau netrūko lankytojų. Anglų sodo stalus apgulė tuzinai savaitgalio pradžia besimėgaujančių žmonių, daugiausia vietiniai, nors šen bei ten buvo įsitaisę ir turistai. Priešais daugumą stiebėsi litriniai alaus bokalai, tačiau vienas kitas gurkšnojo mineralinį vandenį, kaip ji pati, arba kokakolą. Kai kurie ežere irstėsi valtimis ir mynė vandens dviračių pedalus; ji

akimirką žvilgsniu lydėjo antį, drauge su vora rudų ančiukų plaukiančią aplink miškingą salą.

Priekyje nelauktai pasirodė šiaurietišku ėjimu užsiimanti ryžtingos išvaizdos sveikuolė — ryškiai raudonus „Lycra" šortus užsitempusi, dantis kietai sukandusi, į septintą dešimtį įkopusi moteris, kuri slidžių lazdomis caksėjo į žemę ir žygiavo tiesiai jos link.

Palikite mane ramybėje, nesibraukite į mano asmeninę erdvę, pamanė ji, į stalą įremdama alkūnes ir įžūliu žvilgsniu perverdama nepažįstamąją.

Tai suveikė. Atėjūnė liovėsi taukšėjusi ir prisėdo prie stalo, tik gerokai atokiau.

Gyvenime pasitaikydavo akimirkų, kaip šiuo metu, kai neapsakomai norėdavosi vienumos, ir troškimas retsykiais išsipildydavo. Antai viena iš priežasčių, kodėl ji taip vertino bėgiojimą šeštadienio rytais. Apgalvoti reikėjo begalę dalykų, bet niekaip nepakako laiko į juos susitelkti. Naujieji mokytojai peno apmąstymams suteikdavo kiekvieną savaitę, ir šįkart jie pasakė: *Prieš pradėdama dairytis naujų horizontų, privalai įsidrąsinti ir nusigręžti nuo kranto.*

Argi ne taip ji pasielgė prieš dešimt metų?

Užuodus kitą cigaretės dūmo dvelksmą, vėl skausmingai sudilgčiojo širdis. Diena buvo prasta, kaip ir visa savaitė. Ją graužė dvejonės. Vienatvės, nykumos ir netikrumo jausmai. Ką jai, sulaukusiai trisdešimt septynerių, praeityje nutraukusiai artimus santykius su dviem vyrais, žadėjo ateitis?

Kol kas nieko.

Senasis gerasis Nyčė teigė, esą jeigu ilgai žiūrėsi į bedugnę, tai bedugnė ims žiūrėti į tave.

Ji suprato, ką vokiečių filosofas turėjo omenyje. Mėgindama prasiblaškyti, peržvelgė straipsnį apie siaubingą autobuso avariją. Visi keleiviai priklausė krikščionių draugijai iš Kelno. Septyni negyvi ir dvidešimt trys sunkiai sužeisti. Įdomu, ką aukos dabar galvoja apie Dievą, paspėliojo. Tuomet pyktelėjo ant savęs, kad leidosi užvaldoma tokių minčių, ir atvertė naują puslapį.

Vienoje nuotraukoje nuo policijos spruko dviratininkas, kitas kadras įamžino avariją — šį kartą ant stogo pūpsantį „Volkswagen Passat“. Trečio puslapio straipsnis pasakojo apie uždaromą fabriką, bet istorija jos nesudomino. Kaip ir mokyklinės futbolo komandos fotografija. Ji vėl pervertė lapą.

Ir suakmenėjo. Spitrijosi į išspausdintus žodžius, negalėdama patikėti savo akimis, viską išsiversdama į anglų kalbą.

Ji antrąsyk perskaitė tekstą.

Vėl į jį įsistebeilijo, lyg pavirtusi druskos stulpu.

Prieš save matė skelbimą. Nedidelį, vos skilties pločio ir šešių centimetrų ilgio.

SANDRA (SENDĖ) KRISTINA GREIS

Anglijoje, Rytų Sasekso grafystėje, Braitono ir Hovo mieste, gyvenančio Rojaus Džeko Greiso žmona.

Dingusi, turbūt mirusi, prieš dešimt metų. Paskutinį kartą pastebėta Hove, Rytų Sasekse. Penkių pėdų ir septynių colių (170 cm) ūgio, smulkaus sudėjimo. Prieš pranykdama nešiojo pečius siekiančius šviesius plaukus.

Jeigu žemiau pateiktu adresu niekas nesikreips į ponus Edvardus iš „Edvardų“ firmos ir nepateiks įrodymų, kad ponia Greis tebėra gyva, jos mirtis bus oficialiai pripažinta.

Ji priblokšta paskaitė žodžius keletą sykių.

Ir dar kartą.

36

— Žinai, kas man knieti? — paklausė Kleo. — Ko geidžiu?

— Nežaboto sekso? — viltingai atsiliepė Rojus Greisas, ją apdovanodamas kreivu vypsniu.

Atsisveikinę su gydymo įstaiga abu važiavo namo. Mylimos moters išvaizda neapsakomai pagerėjo — veidas atgavo įprastą spalvą ir vėl nušvito. Ji netgi atrodė gražesnė nei visada. Poilsis ligoninėje aiškiai pravertė.

Kleo pirštu dviprasmiškai perbraukė per jo šlaunį, brėždama liniją tarpkojo kryptimi.

— Tuojau pat?

Greisas sustabdė automobilį prie Eduardo gatvės šviesoforo, beveik priešais Džono gatvėje esančią centrinę policijos nuovadą, paprastai vadinamą *Braitono nuovada.*

— Išsirinktume ne pačią geriausią vietą.

— Nežabotas seksas man patiktų. — Kleo gundančiai tebeglostė vidinę jo šlaunies pusę. — Bet rizikuodama tau užgauti savimeilę turiu pripažinti, kad kai ko trokštu labiau nei tavo kūno, vyresnysis detektyve Greisai.

— Jei konkrečiau?

— Tokių dalykų, kurių man negalima. Storo bri griežinio ir raudonojo vyno taurės!

— Nuostabu! Dėl tavo prielankumo man teks konkuruoti su sūriu?

— Nieko nepeši. Sūris laimės be jokio vargo.

— Gal tave nuvežti atgal į ligoninę?

Pasvirusi į šoną ji pabučiavo Rojų į skruostą. Kai nušvito žalia šviesa, jo koją spaudžiantys Kleo pirštai slystelėjo aukščiau.

— Neimk taip giliai į širdį.

Vairuodamas Greisas apsimestinai patempė lūpą.

— Aš išnaršysiu visą miestą ir areštuosiu kiekvieną prakeiktą bri gabalėlį.

— Na, ir puiku. Sudėk juos į šaldiklį, nes gimus Gumbiukui būtinai visus sukirsiu. Bet iš pradžių pasimėgausiu tavimi. Prižadu!

Kai įsuko į Didžiosios Promenados gatvę, persirikiavo į išorinę juostą ir artėjo link dešinėje pusėje stūksančio Braitono karališkojo paviljono, Greisą užliejo euforija. Porą dienų jis klaikiai

bijojo dėl Kleo ir kūdikio, tačiau problemos išgaravo. Kleo jautėsi normaliai, vėl tryško guvumu ir pasitikėjimu savimi. Vaikui nieko bloga nenutiko. Palyginti su šiomis permainomis, policijos viršininko pavaduotojo užkurta pirtis staiga tapo nereikšminga. Furgoną vairavusį apgailėtiną smulkų nenaudėlį Juvaną Prisą policija ras per artimiausias kelias dienas ar net valandas, ir tada Piterio Rigo nepasitenkinimas atslūgs. Tiesą sakant, dabar Rojui Greisui rūpėjo tiktai šalimais sėdintis žmogus.

— Aš be galo tave myliu, — tarė jis.

— Išties?

— Aha.

— Įsitikinęs? Nesijaudini, kad užsiauginau pilvuką ir vietoj tavęs renkuosi sūrį?

— Gerai, kad tavo apimtys išaugo, — yra ką mylėti.

Kleo nelauktai griebė kairiąją jo ranką ir priglaudė prie savo pilvo. Greisas pajuto krustelėjimus, nežymius, bet energingus judesius, ir iš džiaugsmo jam suspaudė gerklę.

— Čia Gumbiukas?

— Spardosi! Patenkintas, kad grįžta namo!

— Oooo!

Kleo paleido jo delną ir nuo savo kaktos atmetė plaukus. Greisas sustabdė automobilį dešinėje eismo juostoje, priešais paviljoną.

— Na, ar ilgėjaisi manęs? — paklausė ji.

— Kiekvieną sekundę.

— Melagis.

— Garbės žodis. — Užsižiebus žaliam šviesoforo signalui, Greisas nuvairavo automobilį per sankryžą ir apsuko ratą Old Staino gatve. — Per „Google“ vis ieškojau sportinių vežimėlių ir tyrinėjau vaikiškus vardus.

— Aš daug mąsčiau apie vardus.

— Ir?..

— Jeigu gims mergaitė, nors tuo abejoju, siūlau ją pavadinti Amelija, Tilija arba Frėja — kol kas šitie man labiausiai patiko.

— O jei berniukas?

— Tuomet Džeku, tavo tėvo garbei.

— Tikrai?

Ji sulinksėjo.

Suskambo telefonas. Greisas atsiprašydamas pakėlė pirštą ir laisvųjų rankų įrangoje spustelėjo mygtuką.

Vėl pasigirdo Normano Potingo balsas:

— Atleisk, šefe, mano telefono baterija vis dar nusėdusi. Bet tau derėtų žinoti...

Automobilio salone stojo tyla.

— Ką žinoti? — paklausė Greisas.

Tačiau ryšys jau buvo nutrūkęs.

Jis susisiekė su nusikaltimų tyrimo kabinetu norėdamas išsiaiškinti, ar Potingas nepaliko žinutės. Atsiliepęs Nikas Nikolas pranešė, kad detektyvas seržantas neskambino. Greisas paskelbė atvyksiąs į vakarinį pasitarimą ir baigė pokalbį.

Kleo į jį nukreipė viliojantį žvilgsnį.

— Ką ten sakei apie nežabotą seksą? Apsiribosime greituku?

— Kaip tau nepasisekė! — atsakė Greisas. — Ir nepamiršk, kad minkštą sūrį pakeis kietulys.

— Minkštuose sūriuose būna listerijų. — Kleo vėl jį pabučiavo. — Kietumas man tinka.

37

Noras bėgioti praėjo. Ir užleido vietą alkoholio poreikiui. Priėjus padavėjai, ji užsisakė „Maß“ alaus. Litrinį bokalą. Paskui įbedė akis į *Münchner Merkur* atspausdintą skelbimą.

Viduje išsikerojo aklas įniršis, kurį reikėjo kaip nors nuslopinti. Neskaitant kitų dalykų, ji mokėsi apmalšinti pyktį. Bėgant laikui vis veiksmingiau sugebėdavo save kontroliuoti, tačiau tramdydama

neigiamas emocijas turėdavo pasitelkti visas jėgas. Dabar mintimis derėtų pamažu grįžti į praeities momentą, kai jos dar nebuvo apėmęs siutas. Kai akiratyje pasirodė *Merkur*.

Ji užvertė laikraštį, pastūmė į šalį ir truputėlį aprimo. Bet tebekovojo su savimi. Įtūžis grasino prasiveržti, tačiau jį privalėjo užgniaužti. Negalima leisti, kad nirtulys laimėtų. Pyktis ją valdė didžiąją gyvenimo dalį — nei gerai, nei išmintingai.

Užgesink jį kaip degtuko liepsną, liepė sau. *Lai vėjas ją užpučia. Stebėk, kaip ugnis blėsta.*

Rimdama ji vėl atsivertė *Merkur* puslapį su skelbimu ir peržvelgė apačioje surašytus duomenis. Paprasto ir elektroninio pašto adresus bei telefono numerį.

Pirmoji reakcija: *kurių galų?*

Po sekundėlės dar labiau atlyžusi paklausė savęs: *koks skirtumas?*

Ji pasidomėdavo, kaip jam sekasi — ypač pastaraisiais keleriais metais, kai Sasekso laikraštis *Argus* tapo prieinamas internete. Apie karjeros laiptais kopiantį, garsėjantį policininką informacijos netrūko. Žurnalistai dažnai cituodavo detektyvą, rašydami apie jo atliekamus tyrimus. Apie teisėsaugos pareigūnų darbą, kurį jis dievino. Nevykęs sutuoktinis, bet nuostabus faras. Kaip žmona ji privalėjo su tuo susitaikyti. Vienos palaikydavo savo vyrus. Kitos buvo policininkės, todėl savo antrąsias puses suprato. Tačiau ji geidė ne tokio gyvenimo. Bent taip manė.

Dabar, kai liko viena, dvejonės dėl priimto sprendimo stiprėjo sulig kiekviena diena. Ir ji nė neįsivaizdavo, kad skelbimas taip smarkiai išmuš iš vėžių.

Mirusi?

Aš?

Kaip tau patogu, ar ne, vyresnysis detektyve Rojau Greisai, jau vadovaujantis Sunkių nusikaltimų ir nelaimingų atsitikimų tyrimo skyriui? O, taip, tavo gyvenimą stebiu, nuo naujausių įvykių atsilikdama vos per porą žingsnių. Kaip tave persekiojantis vaiduoklis. Tau gerai, esi užsidegęs darbu. Tėtušis išsitarnavo tik iki seržanto

laipsnio, o tu pasiekei daugiau negu vyleisi slapčiausiose svajonėse — mažų mažiausiai tose, kurias man atskleidei. Kiek dar ruošiesi kilti? Į kokias aukštumas ketini užsikarti? Į pačią viršūnę? Nors ji, kaip aiškinai, tavęs nė kiek nevilioja?

Ar jautiesi patenkintas?

Ar pameni, kaip mudu šnekėjomės apie laimę? Ar atsimeni, kaip prisigėrėme „Browns" restorano bare, ir tu pareiškei, neva gyvenime įmanoma džiaugtis palaimos akimirkomis, bet tik idiotas gali visą laiką būti laimingas?

Tu neklydai.

Ji atvertė laikraštį ir dar sykį perskaitė skelbimą. Viduje ėmė kunkuliuoti siutas. Nebylus įtūžis. Liepsna, kurią derėjo užgesinti. Mokytojai iš pat pradžių įkalė į galvą, kad jai rimtų problemų daro pyktis. Ir nurodė, kokią mantrą nuolat sau sakyti.

Prisiminusi tuos žodžius ji sukuždėjo:

Jei nori gyventi, nelauk, kol praslinks audra, o išmok šokti lietuje.

Nepaliaujamai kartodama frazę ji vėl pamažu nurimo.

38

Tonis Keisas, pagalbinio personalo vadovas, ankstyvą popietę paskambino Greisui ir pranešė, esą Sasekso kriminalinio skyriaus valdyboje anksčiau nei tikėtasi sėkmingai baigėsi vienos iš einamųjų bylų nagrinėjimas, kitaip tariant, atsilaisvino nusikaltimų tyrimo kabinetas Nr. 1. Keisas, su kuriuo Greisas puikiai sutarė, žinojo, kad narpliodamas nusikaltimą vyresnysis detektyvas mėgdavo įsikurti kaip tik toje vietoje.

Prieš pusę septintos vakaro organizuojamą pasitarimą, Rojui žingsniuojant link kabineto Nr. 1, suzirzė mobilusis. Jis stabtelėjo koridoriuje greta pakabintos ant sienos diagramos — prie raudonos lentos prisegto balto popieriaus lapo su užrašu NUSIKALTIMO VIETOS ĮVERTINIMAS.

Iš telefono atsklido Kevino Spinelos balsas:

— Vyresnysis detektyve, gal man skirtumėte sekundėlę?

— Neskirčiau nė nanosekundės. Laisvos neturiu nei pikosekundės, nei femtosekundės.

— Cha cha, kaip šmaikštu. Viena milijoninė vienos milijardinės sekundės. Neturite netgi tiek?

— Jums pažįstamos šitos sąvokos? — mažumėlę nustebo Greisas.

— Esu girdėjęs, kad nanosekundė lygi vienai milijardinei sekundės, o pikosekundė — vienai trilijoninei. Todėl taip, žinau, ką reiškia femtosekundė.

Reporteris, kaip įprastai, čiaumojo kramtomąją gumą, ir garsas priminė žlegsėjimą, tokį išgautų per purvynę risnojantis arklys.

— Nemaniau, kad esate fizikas.

— Gyvenime apstu staigmenų, tiesa? Tai kaip, ar galėtume pakalbėti apie operaciją „Smuikas“?

— Aš skubu į pasitarimą.

— Kuris rengiamas pusę septintos?

Rojus Greisas vos susivaldė nepratrūkęs pykčiu. Ar egzistuoja kas nors, ko nelemtas šūdgalvis nežinotų?

— Taip. Jūs, matyt, su darbotvarke susipažinęs geriau už mane.

Spinela nuleido kandžią repliką negirdomis.

— Juvanas Prisas, pagrindinis jūsų įtariamasis...

Greisas trumpam prarado žadą. Galvoje mintys sukosi verpetu. Kaip žurnalistas išsiaiškino apie Prisą? Kaip?

Staiga detektyvas suvokė, kad atskleisti pavardę galėjo tuzinai potencialių informacijos šaltinių, pradedant nuo Fordo kalėjimo. Todėl dabar jis nieko nepasiektų, jei bandytų į tai gilintis.

— Pagrindinio įtariamojo dar nėra, — atsiliepė įtemptai mintydamas, kaip priversti Spinelą padėti tyrimui. — Mums rūpi apklausti Juvaną Prisą, kad atmestume jo, kaip kaltinamojo, kandidatūrą, — miglotai pridūrė, idant laimėtų laiko.

— Ir grąžintumėte atgal į Fordą? Turbūt svarstote, kodėl žmogus spruko iš kalėjimo, iš kurio jį būtų paleidę po trijų savaičių?

Greisui vėl teko apdairiai rinktis atsakymą. Tokį klausimą jis jau spėjo gana nuodugniai apmąstyti. Mėgino įsijausti į Priso būseną. Užduotis pasirodė besanti nelengva, nes kiekvienas recidyvistas savitai reaguodavo į kintančias aplinkybes. Likus trims savaitėms iki laisvės iš už grotų bėgtų tiktai idiotas, nebent jo sprendimui įtaką darytų itin svarbi priežastis. Tarkim, pavydas arba pelningas komercinis pasiūlymas.

O gal tai, kad jis nepalankiu metu atsidūrė netinkamoje vietoje? Pavyzdžiui, Braitone sėdėjo prie furgono vairo, užuot darbavęsis Arandelo statybvietėje?

— Manau, šimto tūkstančių dolerių premija pagelbės rasti furgono vairuotoją, — tarė Spinela. — Nusikaltimų tyrimo kabinetas, be abejo, jau sulaukė skambučių?

Taip, bet neįtikimai mažai, dėl to Greisas stebėjosi. Šiaip jau, sužinoję apie atlygį, iš visų plyšių išropodavo įvairūs puspročiai ir avantiūristai. Tačiau dabartinis pokalbis suteikė progą geriau išnaudoti viešumą ir, tai dar svarbiau, spustelėti žmones, numanančius, kur Prisas gali slėptis.

— Teisingai, — sumelavo jis. — Esame labai patenkinti visuomenės reakcija ir skubiai tikriname kelias nuorodas, dėl kurių, kaip galvojame, turėtume būti dėkingi pažadėtam dideliam atlygiui.

— Leisite jus pacituoti?

— Prašom.

Greisas nutraukė ryšį ir įžengė į kabinetą Nr. 1. Paprastai, kai tekdavo užsiimti sunkaus nusikaltimo narpliojimu, koks nors šmaikštuolis kambaryje prisegdavo paveikslėlį, šaipydamasis iš operacijos pavadinimo. Šįkart ant durų puikavosi itin taiklus piešinys — vyriškis, užsimaukšlinęs minkštą fetrinę skrybėlę, užsimetęs lietpaltį pakelta apykakle, gniaužia smuiko dėklą ir rūko storą pigų cigarą.

Sasekso kriminalinio skyriaus valdybos pastate, atliekant rimtus tyrimus, kabinetai Nr. 1 ir Nr. 2 virsdavo nervų mazgais. Nors pro aukštai įstiklintus matinius langus nieko nepavykdavo įžiūrėti,

gerai apšviestas Nr. 1 kurstė erdvumo ir teigiamos energijos pojūčius. Iš visų Kriminalinio skyriaus patalpų šioji jam labiausiai patiko. Kituose valdybos sektoriuose Greisas ilgėdavosi pakrikumo ir gausmo, būdingo nuovadose įrengtiems detektyvų kambariams, prie kurių jis buvo pratęs, tačiau vietinis kabinetas priminė tikrą vadovavimo centrą.

L raidės formos patalpą dalijo trys darbo vietos, kiekvieną iš pastarųjų sudarė išriestas stalas, prie kurio tilpdavo aštuoni asmenys, ir kelios didžiulės baltos lentos. Ant vienos, pažymėtos OPERACIJA „SMUIKAS“, kabėjo į avariją patekusių transporto priemonių diagrama — ją kiek anksčiau rodė Bigsas iš Eismo priežiūros inspekcijos. Kitoje buvo po truputį augantis Tonio Revero šeimos medis, įskaitant artimų jo merginos giminaičių vardus. Trečioje kabojo liudininkų pavardžių ir telefono numerių sąrašas.

Kabinete viešpataujantį susikaupimą pabrėžė nuolatinės telefonų trelės, į kuriuos pripuolamai reaguodavo gausėjančios komandos nariai.

Jis pamatė Normaną Potingą, kalbantį mobiliuoju ir tuo pat metu rašantį pastabas. Po dviejų nenusisekusių detektyvo seržanto skambučių į automobilį jiems taip ir nepavyko šnektelėti. Greisas prisėdo už tuščio darbo stalo ir priešais pasidėjo savo užrašus.

— Ką gi, — ištarė, kai Potingas baigė pokalbį. Prabilo garsiai, kad patrauktų aplinkinių dėmesį. — Dabar balandžio dvidešimt ketvirtoji, šeštadienis, aštuoniolika valandų trisdešimt minučių. Tai septintas pasitarimas dėl operacijos „Smuikas“, Tonio Revero mirties tyrimo. — Jis pažiūrėjo į nusikaltimo vietos tyrėjų vadovę. — Treise, kiek supratau, turi naujienų?

Erdvę nelauktai perskrodė klubinės muzikos pliūpsnis. Sumišęs konsteblis Alekas Deivisas skubiai nutildė mobilųjį.

— Taip, šefe, — atsiliepė Stoker. — „Ford“ bendrovė identifikavo serijos numerį, aptiktą ant šoninio veidrodėlio, ir patvirtino, kad šis montuojamas prie du tūkstančiai šeštų metų modelio furgonų. Atsižvelgdami į laiką ir vietovę, kurioje radome veidrodžio aptaiso

skeveldrą, manau, galime pagrįstai teigti, kad jis priklauso įtariamojo vairuotam „Ford Transit". — Ji pirštu dūrė į lentą. — Diagramoje pirmu numeriu pažymėtai transporto priemonei.

— Ar žinome, kiek dar furgonų tais metais nuvažiavo nuo konvejerio? — pasiteiravo Ema Džeinė Boutvud.

— Taip, — atsakė Stoker. — Du tūkstančiai šeštaisiais Jungtinėje Karalystėje parduota penkiasdešimt septyni tūkstančiai keturi šimtai trisdešimt keturi „Ford Transit". Devyniasdešimt trys procentai nudažyti baltai, tai yra mūsų apibūdinimą atitinka penkiasdešimt trys tūkstančiai keturi šimtai trisdešimt furgonų. — Ji kreivai nusišypsojo.

Seržantas Polas Vudas iš Transporto priemonių susidūrimo skyriaus tarė:

— Mums vertėtų susisiekti su visomis automobilių remonto dirbtuvėmis ir pasidomėti, ar kas nors jų prašė pataisyti nulaužtą „Transit" veidrodėlį. Jie dažnai nukenčia.

Greisas linksėdamas brūkštelėjo pastabą.

— Taip, jau apie tai galvojau. Bet tik puskvailis taip greitai remontuotų furgoną. Labiau tikėtina, kad jis nugrūs mašiną į kokį garažą.

— Juvanas Prisas man neprimena proto bokšto, — įsiterpė Glenas Brensonas. — Bose, tokio varianto atmesti nereikėtų.

— Gerai, užduotį pavesiu informacijos paieškos komandai. Gal dar jai priskirsiu porą bendruomenės paramos pareigūnų. — Greisas atsisuko į Potingą. — Normanai, yra žinių iš Fordo kalėjimo?

Detektyvas seržantas sučiaupė lūpas.

— Taip, šefe, — po užsitęsusios pauzės nuskambėjo kaimiškas greblavimas.

Iš išvaizdos Greisui jis panėšėjo į rūstų seržantą registratorių, triūsiantį atokiame provincijos miestelyje, tarsi persikėlusį iš kitos epochos. Lėtai ir metodiškai dudenantis Potingas į pagalbą pasitelkė tiek atmintį, tiek bloknotą. Kas porą sekundžių prisimerkdavo, mėgindamas iššifruoti savo rašyseną.

— Aš apklausiau vyresniąją kalėjimo prižiūrėtoją Lizą Seterington, su kuria tu, šefe, bendravai.

Vyresnysis detektyvas linktelėjo.

— Ji dar sykį užtikrino, kad Prisas, rodės, buvo pavyzdinis kalinys, ketinantis grįžti į doros kelią.

Potingą nutraukė kelių pareigūnų, kuriems praeityje teko sulaikyti minėtą žmogų, prunkštimas.

— Jeigu mes tikrai susidūrėme su pavyzdiniu kaliniu, — sarkastiškai pratarė Bela Moj, — kaip čia atsitiko, kad trečiadienio rytą jis vairavo furgoną už dvidešimt penkių mylių nuo tos vietos, kurioje privalėjo būti?

— Taikliai pastebėta, — atsakė Potingas.

— Ir pavyzdiniai kaliniai neneša kailio iš cypės, — kandžiai pridūrė ji.

— Teisingai, Bela, — globėjiškai sutiko detektyvas seržantas, tartum bendraudamas su vaiku.

Greisas budriai abu nužvelgė spėliodamas, ar jie įsivels į tradicines tarpusavio rietenas.

— Man malonu pranešti, — toliau kalbėjo Potingas, — kad gandas apie premiją, kaip ir tikėtasi, Forde išplito. Keletas įkalintųjų, palaikiusių ryšį su Prisu, jau kreipėsi į kalėjimo viršininką ir pasidalijo prielaidomis apie dabartinę jo slaptavietę. Į sąrašą įtraukiau šešis adresus ir Priso pažįstamus, kuriuos tučtuojau derėtų aplankyti.

— Puikus darbas, Normanai, — pagyrė Greisas.

Didžiuodamasis savimi Potingas vyptelėjo, nugėrė arbatos ir pratęsė:

— Deja, turiu ir prastų žinių. Fordo kalėjime Juvanas Prisas bičiuliavosi su kitu kaliniu — jie draugavo nuo senų laikų. — Detektyvas seržantas pažvelgė į užrašus. — Su Vorenu Taliu, teistu ne mažiau kartų nei Prisas. Pasodinti už grotų jiedu laikėsi vienas kito. Vyresnioji prižiūrėtoja man suorganizavo pokalbį su Taliu. Kažkas nuėjo atvesti jo į kabinetą... ir rado negyvą kameroje. Pasikorusį.

Komandai stengiantis suvokti informaciją, trumpam stojo tyla. Greisui visų pirma į galvą šovė mintis, kad naujiena dar nepasiekė Spinelos.

— Ką apie jį žinome? — išsižiojo detektyvas konsteblis Deividas Housas.

— Kalėti buvo likę du mėnesiai, — atsakė Potingas. — Vedęs, augino tris mažus vaikus — santuoka, regis, nusisekusi. Liza Seterington pažinojo ir jį. Anot jos, Talis nekantravo ištrūkti iš kalėjimo ir grįžti pas savo atžalas.

— Žodžiu, nepanašus į žmogų, dėl rimtos priežasties nusiteikusį sau atimti gyvybę? — pasitikslino Housas, anksčiau tarnavęs policijos ir įkalinimo sistemos tarpininku.

— Ne, — sutiko Potingas.

— Aš tik spėju, bet Vorenas Talis veikiausiai numanė, kur ieškoti Priso. — Housas trūktelėjo pečiais.

— Todėl ir mirė? — paklausė Greisas. — Savižudybė čia niekuo dėta?

— Kalėjimo valdžia pradeda nuodugnų tyrimą, glaudžiai bendradarbiauja su Sunkių nusikaltimų skyriaus vakariniu filialu, — atsiliepė Potingas. — Sutapimo tikimybė jiems kelia didelių abejonių.

— Ar Forde pasikarti sudėtinga? — paklausė Glenas Brensonas.

— Lengviau nei daugumoje tokių pačių įstaigų. Tenykščiai gyvena asmeninėse kamerose, lyg kokiuose motelių kambariuose. Forde, atvirojo tipo kalėjime, jie gauna daugiau laisvės ir dažniau nei kitur paliekami vieni. Jeigu užsimanai kartis, su gyvenimu gali atsisveikinti be jokio vargo.

— Kaip ir tuo atveju, jei kam kitam maga tave įkišti į kilpą, — tarstelėjo Housas.

Kabinete užsitęsė nejauki tyla. Pirmas ją nutraukė Glenas.

— Šimtas tūkstančių dolerių — pakankamai didelė suma, kad atsirastų norinčių sudoroti Prisą.

— Pakankamai didelė, kad atsirastų norinčių sudoroti bet ką, — pridėjo Nikas Nikolas.

— Žudoma ir už mažesnius pinigus, — niūriai pasakė Housas.

Ranką pakėlė Alekas Deivisas.

— Sere, aš turbūt konstatuosiu akivaizdų faktą, — droviai prašneko konsteblis, — bet jei Vorenas Talis nujautė, kur ieškoti Priso, tuomet, galima daiktas, kažkas jį pribaigė dėl vienintelės priežasties. Nes irgi žino, kur Prisas slapstosi.

39

Ant žalios sofos krašto sėdinti Fernanda Rever nenustygo vietoje. Vienoje rankoje spaudė taurę, kitoje laikė cigaretę, kurios galiuką kas porą sekundžių nekantriai tekšeno į krištolinę peleninę. Staiga sušnarpštė, nutrenkė cigaretę į šoną ir griebusi mobilųjį tūžliai įsispoksojo į ekraną.

Lauke šėlo audra. Nuo Long Ailando sąsiaurio pusės tvoskė vėtra, liūties šuorais čaižė kopas, išsikerojusius žolynus ir krūmokšnius. Ji girdėjo, kaip į langą barbena lietaus lašai, jautė pro stiklą besismelkiančius ledinius gūsius.

Gigantiška svetainė su balkonu, puošniais baldais ir sienas dengiančiais gobelenais šįvakar priminė mauzoliejų. Židinyje spragsėdamos pleveno liepsnos, bet ugnis šilumos neskleidė. Televizorius rodė rungtynes — Niujorko „Giants" varžėsi su priešininkais, kuriuos jos brolis be paliovos aprėkdavo. Fernandai nė velnio nerūpėjo futbolas. Bukagalvių vyrų žaidimas.

— Kodėl tie puskvaišiai anglai man neatskambina? — valdingu tonu paskelbė ji, vėl dėbtelėdama į telefoną, lyg ragindama aparatą atgyti.

— Brangioji, ten vidurnaktis, — atsiliepė vyras, užmetęs akį į rankinį laikrodį. — Penkiomis valandomis vėliau nei pas mus. Dabar Anglijoje — pirma nakties.

— Na, ir kas? — Fernanda piktai įtraukė dūmą ir kaipmat jį išpūtė. — Kurgi tas *partneris?* Jis pasirodys? Tikrai? Riki, tu įsitikinęs?

Ji įtariai pažiūrėjo į priešais sėdintį brolį, šis gniaužė viskio stiklą ir papsėjo cigaru, ilgumo sulig vibratoriumi.

Lu Reveras, dėvintis polo marškinėlius ir languotą alpakos vilnos megztinį V formos apykakle, mūvintis chaki spalvos kelnes, įsispyręs į batus guminiais padais, ūmai nutaisė atšiaurią veido išraišką ir atsisuko į Rikį.

— Jis atvyks, tiesa? Jis patikimas? Tą vyrutį pažįsti?

— Taip, taip, patikimas. Vienas iš geriausių. Jau važiuoja pas mus — bus bet kurią akimirką.

Rikis čiupo rudą voką, dar sykį peržvelgė turinį, patenkintas jį nuleido ir vėl sutelkė dėmesį į rungtynes.

Keturiasdešimtmetis Rikis Džordinas savąja italo išvaizda nesiskyrė nuo tėvo, bet stokojo griežtų senio bruožų. Jo veidas atrodė glebnas, kūdikiškai putnokas ir nusėtas raupų žymėmis. Dėl įgimtos, su prakaito liaukomis susijusios problemos odą beveik visada blizgino riebalų apnašos. Tamsūs plaukai buvo pakirpti ežiuku, burna — nežymiai perkreipta, tarytum vaikystėje jam būtų operavę kiškio lūpą. Jis vilkėjo storą juodą palaidinę su metalinėmis sagomis, mūvėjo dukslius mėlynus džinsus, slepiančius pistoletą su dėklu, dirželiais pritvirtintu prie blauzdos, avėjo juodus aulinukus. Kol kas, dideliam motinos nusivylimui, Rikis vestuvių neplanavo. Nuolat tąsydavosi su įvairiomis tuščiagalvėmis mergšėmis, bet šiandien, savitai išreikšdamas pagarbą, prisistatė vienas.

— Esi turėjęs reikalų su tuo tipu? — paklausė Fernanda.

— Man jį rekomendavo. — Rikis su pasididžiavimu išsišiepė. — Vienas kolega. Gausim ir premiją — vyrukas pažįsta Braitoną. Kartą ten darbavosi. Padarys, ką užsigeisi.

— Tikiuosi. Noriu, kad jie kentėtų. Sakei jam, ar ne?

— Jis žino. — Rikis užtraukė cigaro dūmą. — Kalbėjai su mama? Kaip ji laikosi?

— Kaip pats manai?

Fernanda susivertė „Jūros brizo“ kokteilio likučius, atsistojo ir nusvirduliavo prie gėrimų spintelės.

Brolio žvilgsnis vėl įsmigo į televizorių. Po sekundės jis pašoko nuo fotelio ir pratrūko grūmoti ekranui, visur barstydamas cigaro pelenus.

— Kas per šūdas! — užstaugė. — Ką tie šunsnukiai išdarinėja?

Jam atsisėdant, vestibiulį perskrodė šaižių skambučių serija.

Rikis vėl pakilo.

— Jis atvažiavo.

— Menė atidarys duris, — tarė Lu.

„Lincoln Town Car" limuzine, užpakalinėje salono dalyje, sėdintis Dantis buvo apsitaisęs kasdieniškai, bet tvarkingai — su švarku, ties apykakle prasegtais marškiniais, chaki spalvos kelnėmis ir rudais odiniais batais laiveliais. Toks apdaras leisdavo klaidžioti bet kur, nepatraukiant aplinkinių dėmesio. Rudas krepšys gulėjo šalia.

Kenedžio oro uoste svečią pasitikęs vairuotojas ketino įkišti kelionmaišį į bagažinę, tačiau Dantis niekuomet jo nepaleisdavo iš akių. Ir, užuot atidavęs į bagažo skyrių, pasiimdavo į lėktuvą. Į krepšį buvo įsidėjęs švarių apatinių, marškinius, kelnes, batus, nešiojamąjį kompiuterį, keturis mobiliuosius, tris atsarginius pasus ir įvairių suklastotų dokumentų, kuriuos slėpė minkštais viršeliais įrištose ir išskobtose trijose knygose.

Neskaitant sąmonę sujaukiančios cheminės medžiagos, 3-chinuklidilo benzilato, arba BZ, talpyklų, atrodančių kaip pieštukiniai dezodorantai, higienos reikmenų rankinėje, Dantis niekada nekeliaudavo ginkluotas. Kam rizikuoti? Juolab kad geriausias jo ginklas buvo plikos rankos.

Priekinių žibintų šviesoje jis regėjo pilančią liūtį ir elektra valdomus atsiveriančius didžiulius vartus. Kai pilkoji užkarda prasidarė, linkolnas nuburzgė pirmyn, galų gale akiratyje pasirodė milžiniškas, neskoningas šiuolaikinis dvaras.

Per visą kelionę vairuotojas nepratarė nė žodžio, ir tyla Dantį kuo puikiausiai tenkino. Pokalbių su nepažįstamaisiais jis nevirš-

kino. Nuo tada, kai oro uoste pasitikslino atvykėlio vardą, vyriškis prabilo pirmą sykį:

— Atvažiavome.

Dantis neatsiliepė. Pats matė.

Vairuotojui atlapojus keleivio dureles, svečias išniro į lietų nešinas savo krepšiu. Kai jiedu nusigavo iki prieangio, laukujes duris atidarė baugšti filipinietė tarnaitės uniforma. Po sekundės prie jos prisijungė storą cigarą laikantis, rūsčiaveidis, pilvotas individas prašmatnia juoda palaidine, džinsais ir juodais auliniais.

Dantis pirmiausia sureagavo į cigarą — geras ženklas, bylojantis, kad name galima rūkyti. Jis žengė į neįtikimai erdvų prieškambarį pilkomis grindų plokštėmis.

Priešais kilo platus sraigtinis laiptatakis. Ant sienų kabojo paauksuoti veidrodžiai ir milžiniški abstraktūs paveikslai, kurių prasmės Dantis nesuvokė. Meno nevirškino.

Žmogus atkišo mėsingą ranką, ant kurios pirštų tviskėjo žiedai.

— Ponas Dantis? Rikis Džordinas. Kaip kelionė?

Dantis krestelėjo drėgną vyro delną ir bemat paleido, tarsi būtų palietęs nudvėsusį, yrantį graužiką. Jam nepatikdavo spausti rankų. Ant šių netrūkdavo mikrobų.

— Normaliai.

— Išgersite? Viskio? Degtinės? Vyno? Galime pasiūlyti, ko tik norite.

— Dirbdamas svaigalų nevartoju.

Rikis plačiai nusišypsojo.

— Kol kas darbo nepradėjote.

— Kaip sakiau, dirbdamas svaigalų nevartoju.

Vypsnis pranyko, užleisdamas vietą sąmyšį išduodančiam šnairam žvilgsniui.

— Tebūnie. Pageidausite vandens?

— Gėriau automobilyje.

— Nuostabu. — Rikis dirstelėjo į cigaro galiuką ir pasirūpino, kad jis neužgestų, porą sykių įtraukdamas dūmą. — Užkąsite?

— Pasisotinau lėktuve.

— Per skrydžius maitina tikru mėšlu, ar ne?

— Man tiko.

Po penkių kovinių komandiruočių — į kelias netgi teko leistis vienui vienam, — per kurias reikėjo išgyventi priešų teritorijoje, neretai kiauromis dienomis misti vabalais, graužikais ir uogomis, Dančiui tikdavo bet koks lėkštėje arba dubenyje esantis valgis. Jis nesiruošė tapti gurmanu. Delikatesų nevirškino.

— Puiku. Kaip pasakysite. Norėsite, kad paimčiau jūsų krepšį?

— Ne.

— Gerai. Eikite su manimi.

Sekdamas įkandin Rikio Džordino, iš rankos nepaleisdamas kelionmaišio, Dantis nužingsniavo koridoriumi, pro antikvarinį staliuką su puošniomis kiniškomis vazomis, palei svetainę, panašią į neseniai filme matytą anglų baronų menę. Ant sofos sėdėjo kažkokia bobšė, apsirengusi tamsiai mėlynais veliūriniais drabužiais ir plėšė cigaretę, greta pasidėjusi nuorūkų pilną peleninę, o priešais ją kiurksojo nevykėlis ir per televizorių stebėjo, kaip šutvė avigalvių žaidžia amerikietiškąjį futbolą.

Štai dėl ko rizikavau savo gyvybe, dėl ko viską atidaviau? Kad tokie mulkiai galėtų lindėti prabangiuose namuose, puikuotis įmantriais telefonais ir įsitaisę priešais plačiaekranius televizorius žiopsoti į rungtyniaujančius puspročius?

Rikis smuko į kambarį, beveik iš karto grįžo nešinas rudu voku, paragino svečią žygiuoti atgal į vestibiulį ir galiausiai laiptais nusivedė į pusrūsio aukštą. Apačioje sieną dengė Danties augumo paveikslas, nusėtas, kaip rodės, keistų veidų nuotraukomis. Jo akyse šmėstelėjo nežymus susidomėjimas.

— Tai išskirtinis kūrinys, — tarė vyriškis. — Santloferio. Perspektyvaus nuostabaus šiuolaikinio menininko. Dabar už jį tenka mokėti trisdešimt tūkstančių. Po dešimties metų reikės atseikėti milijoną. Reverai garsėja kaip mecenatai. Be kitų dalykų, mano sesuo ir svainis žvalgosi daug žadančių talentų. Meną būtina remti. Teisingai? Globoti.

Dančiui paveikslas priminė vieną iš kreivų veidrodžių, regėtų atrakcionų parkuose. Netrukus jiedu nusigavo į erdvią biliardinę, kurioje žaidimo stalas bemaž susiliejo su raštuotu kilimu. Viename kampe Dantis išvydo barą su paaukštintomis odinėmis kėdutėmis ir vyno buteliais užgrūstą šaldytuvą stiklinėmis durimis.

Vyriškis vėl ėmė papsėti cigaru, kol jo veidą trumpam apgaubė kunkuliuojantis pilkų dūmų debesis.

— Supraskit, mano sesuo sielvartauja. Juk prarado jauniausią sūnų. Ji beprotiškai mylėjo vaikį.

Dantis neatsiliepė.

— Biliardą mėgstate?

Svečias gūžtelėjo pečiais.

— O boulingą?

Džordinas mostu liepė eiti iš paskos ir nudrožė į gretimą patalpą. Šįkart vaizdas Dančiui padarė įspūdį.

Jis atsidūrė požeminėje standartinio dydžio kėglinėje. Priešakyje driekėsi tik vienas blizgantis medinis takas. Bet šis buvo nepriekaištingas. Latake rikiavosi rutuliai. Sienų tapetai kurstė iliuziją, kad iš jų kyšo knygų prikimštos lentynos.

— Žaidžiate?

Užuot atsakęs, Dantis pasirinko rutulį ir įkišo pirštus į skylutes. Prisimerkė, pažiūrėjo į kitą takelio galą ir įsitikino, kad dešimt tviskančių, baltų kėglių stovi vietose.

— Pirmyn, pasismaginkite!

Dantis avėjo netinkamus batus, todėl prie linijos pribėgo atsargiai. Pusrūsio tyloje paridentas rutulys suskato dundėti lyg tolimas griaustinis. Į priekinį kėglį rėžėsi ten, kur jis taikėsi — kiek į šoną nuo vidurio, — ir veiksmingai atliko savo darbą. Parvirto visa kėglių dešimtinė.

— Ei, koks taiklus šūvis! Matau, jūsų įgūdžiai neprasti.

Žmogus vėl užsitraukė cigarą ir po akimirkos, suapvalėjus skruostams, išpūtė tirštus dūmus. Tada nuspaudė pradinės padėties mygtuką ir palūkuriavo stebėdamas, kaip mechaninis griebtuvas stato kėglius.

Įkišęs ranką į kišenę, Dantis susirado „Lucky Strike“ pakelį. Vos tik jis užsirūkė, Rikis staiga išplėšė cigaretę iš rankos ir sutrynė ant atbrailos stovinčioje onikso peleninėje.

— Aš ką tik ją prisidegiau, — tarė Dantis.

— Pigus šlamštas neterš mano Havanos cigaro dūmo. Jeigu jo norite, tiesiog paprašykite.

— Cigarų nerūkau.

— Jokių cigarečių! — Džordinas svečią pervėrė įžūliu žvilgsniu.

— Ji rūkė svetainėje.

— Bet jūs esate su manimi. Reikalus tvarkysime, kaip pasakysiu aš, arba atsisveikinsime. Man nelabai patinka jūsų manieros.

Dantis apsvarstė galimybę pribaigti vyriškį. Nudobtų nesunkiai, per kelias sekundes. Bet atlygis buvo viliojantis. Pastaruoju metu darbų pasitaikydavo ne taip jau dažnai. Jis žinojo, kad bendraus su turtuoliais, dar prieš išvysdamas namą. Užduotis pelninga. Tad verčiau nesusimauti.

Todėl kilstelėjo rutulį, parideno takeliu ir vėl vienu smūgiu numušė visus dešimt kėglių.

— Tikras meistras, — nenoriai pripažino Rikis.

Dantis neatsiliepė.

— Jūs lankėtės Anglijos mieste, kuris vadinamas Braitonu? Kaip Braiton Bičas Niujorke?

— Nepamenu.

— Dirbote mano pusbroliui. Vietiniame uoste likvidavote estų laivo kapitoną, kuris nusprendė papildomai užsidirbti gabendamas kvaišalų krovinius.

— Nepamenu, — tyčia miglotai pakartojo jis.

— Prieš šešerius metus. Pusbrolis sakė, kad šauniai pasirodėte. Kūnas dingo be pėdsakų. — Rikis palankiai sulinksėjo.

Dantis patraukė pečiais.

— Štai koks sandėris. Vokelyje rasite žmonių pavardes ir visus jų duomenis, kokius tik mums pavyko surinkti. Mano sesuo pasi-

rengusi mokėti milijoną dolerių. Pusę duos dabar, likusią dalį — kai baigsite darbą. Nori, kad jie kentėtų. Labai smarkiai. Jūs specializuojatės tokioje srityje, ar ne?

— Kaip konkrečiai kentėtų?

— Pasak gandų, nukopijavote Ledinio triuką su žiurkėmis. Tai tiesa?

— Aš nieko nekopijuoju.

Lediniui sumokėjo, kad jis nukankintų užsakytą auką. Klientas prašė įrodymų. Todėl samdomas žudikas žmogų išrengė, apvyniojo lipnia juosta, neužklijuodamas tik akių, lūpų bei genitalijų. Ir paliko požeminėje ertmėje, kurioje tebuvo vaizdo kamera ir daugybė savaitę badu marintų žiurkių. Vėliau, gavęs filmuotą medžiagą, klientas galėjo žiūrėti, kaip graužikai jį ėda, pradėdami nuo nepridengtų kūno dalių.

— Gerai. Jai patiktų kūrybiški metodai. Ar mes sutarėme?

— Visą sumą mokate iš anksto, — atsakė Dantis. — Aš nesideru.

— Po velnių, ar žinot, su kuo bendraujate?

Dantis, būdamas šešiais coliais žemesnis už Džordiną, atšiauriai įsispigino jam į akis.

— Taip. O jūs? — sukandęs iš pakelio išpurtytą kitą cigaretę paklausė: — Ugnies turite?

Rikis kurį laiką įdėmiai spoksojo į svečią.

— Ką gi, įžūlumo jums netrūksta. — Jis spustelėjo mygtuką, idant griebtuvas grąžintų kėglius į vietą. — Bet kaip aš galiu būti tikras, kad mūsų neapvilsite? Ir sėkmingai atliksite darbą visais trimis atvejais?

Dantis iš latako pasirinko rutulį. Nusisuko, pribėgo prie linijos ir susilenkęs jį parideno — dešimt kėglių vėl išlakstė į šalis. Tuomet kišenėje susirado plastikinį žiebtuvėlį ir jį parodė Džordinui, provokuodamas pašnekovą, geisdamas, kad šis pabandytų jį sulaikyti.

Bet Rikis nustebino Dantį, kai išsitraukęs auksinį „Dunhill“ žiebtuvėlį atšovė dangtelį ir palaikė liepsnelę prie cigaretės.

— Manau, mes beveik radome bendrą kalbą.

Dantis leido pridegti cigaretę, tačiau pats nepratarė nė žodžio. Bendros kalbos nevirškino.

40

46-erių vyras, pasitikintis savimi, pasiturintis, švelnus, mokantis užjausti, mėgsta roką ir klasikinę muziką, šokoladą, išgyvenimo meną gamtoje. Ieško 40—50 metų doros, ištikimos, protingos ir nuoširdžios moters, su kuria tiek daug kuo galėtų pasidalyti.

Išgyvenimo menas gamtoje?

Ant sofos susirangiusi Karlė rankoje laikė raudonojo „Rioja" vyno taurę, per televizorių netrukus turėjo prasidėti „Aukščiausios pavaros" laida. Ją supo paskleisti sekmadieninio laikraščio priedai. Po avarijos alkoholį gurkšnojo pirmą sykį — poreikį išgerti pakurstė klaikiai slogi nuotaika.

Sunday Times buvo atverstas ties jai labiausiai rūpimu, kas savaitę tyrinėjamu Pažinčių skilties puslapiu. Kaip įprastai, Karlė ieškojo ne princo ant balto žirgo, o vyro, su kuriuo bent jau smagiai praleistų vakarą mieste.

Išgyvenimo menas gamtoje? Ką, velniai rautų, tai reiškia? Ji iš patirties žinojo, kad šitų skelbimų formuluotėse dažnai slypi potekstė. Dėl ko vyrukas eina iš proto? Mėgsta lauke vaikštinėti nuogas? Keliauti po tyrus? Lanku šaudyti gyvūnus? Kitos jo savybės neblogos. Bet išgyvenimo menas gamtoje? Ne, ačiū.

Ji veikiausiai būtų suteikusi žmogui šansą, jeigu tas būtų parašęs, kad domisi *fosilijomis* arba *archeologija*, Tailerio pamėgtomis sritimis. Bet dabar vaizduotė piešė iš senutėlio „Land Rover" lipantį barzdotą ekscentriką, kuris nešioja barsuko kailio kepurę ir iš žolės stiebelių nuvytus apatinius. Tiesą sakant, jos niekas nebestebintų.

Nuo tada, kai paskutinį sykį teko miegoti su vyru, praslinko daugiau nei metai. Tačiau anas kartas pasibaigė fiasko. Kaip, beje, ir dar ankstesnis. Neišdegė nė vienas pasimatymas, o pažintis su Prestonu Deivu tebuvo naujausia nesėkmė, įsiliejusi į ilgą jų virtinę.

Savaitgalį jis atsiuntė dar tris žinutes, bet Karlė visas ištrynė.

Viešpatie, prabėgo penkeri metai, tačiau Keso ilgesys taip ir neatslūgo. Klientai neretai sakydavo, kad ja pasitiki dėl nepalaužiamo būdo. Šiandien Karlė aiškiau nei visada suvokė, jog tie žmonės klysta, nes ji paprasčiausiai užsidėdavo kaukę. „Plušančios Karlės Čeis“ kaukę. Jeigu išties būtų tvirta, po darbo mestų iš galvos ją samdančius asmenis. Bet dažniausiai taip elgtis nesugebėdavo.

Kesas protarpiais užsimindavo, esą Karlė per daug rūpinasi klientais, todėl šių problemos vis labiau ją slegia. Puikūs vedybiniai saitai, vieniję Čeisus, kurstė vidinę stiprybę ir leido džiaugtis gyvenimu. Skirtingai nei kalėjimui tolygios nepavykusios santuokos — jų pavyzdžiai į akis krito kiekvieną dieną, kai bendraudavo su ašarojančiais klientais, kurie šnekėdavo drebančiais balsais ir virpančiomis rankomis pasirašydavo dokumentus.

Straipsniai apie avariją margino *Argus* kiekvieną dieną, išskyrus sekmadienį, kai jis nebuvo leidžiamas. Ketvirtadienį tituliniame puslapyje pasirodė pranešimas, kad žuvusio vaikino tėvai siūlo šimtą tūkstančių dolerių už informaciją, padėsiančią nustatyti furgono vairuotojo tapatybę. Antrame puslapyje puikavosi Karlės nuotrauka: **Mirtinos avarijos vietoje suimta Braitono teisininkė.**

Į laikraštį ji pakliuvo ir penktadienį, ir vakar. Naujiena sudomino šalies žiniasklaidą, apie įvykius ištrimitavo tiek bulvariniai laikraščiai, tiek šiandieninis *Sunday Times*. Sensaciją sukėlė tai, kad Tonis Reveras buvo Niujorko mafijos boso Selo Džordino anūkas. Reporteriai netgi skambino Karlei į biurą, tačiau ji paklausė Eikoto, kolegos ir advokato, patarimo ir atsisakė šnekėtis su žurnalistais. Kad ir kaip troško jiems atskleisti nesanti kalta dėl nelaimės ir nė nekliudžiusi dviratininko.

Namus ir gyvenimą, rodės, užgriuvo visos įmanomos blogy-

bės. Širdyje sūkuriavo rūškanas tamsos verpetas. Dvylika valandų anksčiau nei paprastai atslinko pirmadienio ryto slogutis, kuris ją kamuodavo, kiek tik Karlė save atsiminė, nuo ankstyvos vaikystės.

Po Keso mirties ištverti sekmadienio vakarus pasidarė dar sunkiau. Maždaug prieš penkerius metus į laukujes duris pasibeldė du teisėsaugos pareigūnai. Padedant Interpolui, su jais ryšį užmezgė raitosios policijos atstovas iš Vislerio, Kanados. Atvykėliai perdavė, kad griuvus sniego lavinai dingo ir greičiausiai žuvo slidinėjęs, į kalną sraigtasparniu pakilęs jos sutuoktinis. Karlė keturias dienas nerado sau vietos, bergždžiai vildamasi stebuklo, kol paieškos komanda galų gale aptiko vyro kūną.

Ji svarstydavo, ar nevertėtų parduoti būsto ir išsikraustyti į kitą miesto rajoną. Tačiau pati siekė Tailerio gyvenimui suteikti tęstinumo bei stabilumo, negana to, per Keso žūtį lydėjusius mėnesius keletas draugų, įskaitant motiną, kurią Karlė dievino, ragino nepriimti skubotų sprendimų. Per penkerius metus ji taip ir neišsikėlė kitur.

Statinio išorė akies netraukė. Dvidešimto amžiaus septintame dešimtmetyje suręstas, virš dviviečio garažo dunksantis raudonų plytų namas turėjo griozdišką priestatą ir ankstesnių savininkų įstiklintus atgrasius dvigubus langus, kuriuos Kesas su Karle ruošėsi pakeisti. Bet jiedu žavėjosi milžiniška svetaine su terasos durimis, vedančiomis į nuožulnų, erdvų sodą. Pastarajame tyvuliavo pora tvenkinėlių ir stiebėsi alpinariumas. Viršutinę kieme įrengto vasarnamio dalį Kesas su sūnumi pavertė vyrų valdomis. Ten Taileris mielai mušdavo būgnus, o tėvas mėgdavo sėdėti, mąstyti ir dūmyti cigarus.

Kesas su Taileriu buvo artimi ne vien kaip tėvas ir sūnus, bet kaip tikri draugai. Abu palaikė „Albion“ komandą ir, kai ši rungtyniaudavo namuose, kartu važiuodavo į futbolo stadioną. Vasarą keliaudavo į žūklę, kriketo varžybas arba į labai mėgstamą berniuko įstaigą, Buto gamtos mokslų muziejų. Retsykiais Karlė bemaž pavydėjo glaudžių jųdviejų santykių ir galvojo, kad vyras su atžala nuo jos slepia kai kurias savo paslaptis.

Kai tėvas mirė, Taileris pernešė būgnus į miegamąjį ir nuo to laiko vasarnamyje nebesilankė. Jis ilgam užsisklendė. Karlė kaip galėdama stengėsi su vaiku suartėti — nuolat vežė į futbolo ir kriketo stadionus, netgi laivu plaukė žvejoti į atvirus vandenis, nors per iškylą ją kankino jūros liga. Tam tikrą ryšį užmegzti pavyko, vis dėlto juos tebeskyrė spraga, kuri taip ir neužsivėrė, tarytum motinos ir sūnaus santykius būtų amžiams aptemdęs tėvo vaiduoklis.

Karlė nužvelgė ant tapetų plintančią rudą dėmę. Į sienas smelkėsi drėgmė. Namas tiesiog byrėjo prieš akis. Reikėtų pagaliau apsispręsti, kaip elgtis: imtis kapitalinio remonto ar persikelti kitur. Tačiau kur? Be to, jai patiko gyventi šioje vietoje. Patiko jausti Keso buvimą. Ypač svetainėje.

Jų pastangomis didžiajame kambaryje tvyrojo jauki atmosfera — priešais televizorių stovėjo dvi plačios sofos, šiuolaikiniame elektriniame ugniakure plazdeno liepsnos. Ant židinio atbrailos rikiavosi kvietimai į pobūvius, vestuves ir kitokius renginius, kuriuose jiedu ketino dalyvauti, Kesui grįžus iš slidinėjimo, jo ir bičiulių kasmetinės tradicinės kelionės. Karlė savyje nerado jėgų viso to pašalinti. Puikiai suvokė, kad jai laikas tarsi sustojo. Vieną dieną teks judėti toliau. Bet ji dar nebuvo pasirengusi. Ir juolab dabar, po psichologinės traumos, išgyventos per pastarąsias kelias dienas.

Karlė nukreipė akis į vyro nuotrauką, ant židinio atbrailos įspraustą tarp kvietimų, darytą per jų vestuves, priešais Visų šventųjų bažnyčią Pečeme. Kesas pozavo drauge su ja, pasipuošęs juodu fraku, dryžuotomis kelnėmis, su cilindru rankoje.

Sutuoktinis, aukštas ir išvaizdus vyras šiek tiek neklusniais, lyg degutas juodais plaukais, spinduliuodavo tam tikrą arogantišką lengvabūdiškumą. Bent toks įspūdis susidarydavo jo nepažįstantiems. Po apgaulinga išore, kurią demonstruodamas teismo salėje jis pasiekdavo stulbinamų rezultatų, slėpdavosi švelnus ir, tai stebino, nelabai savimi pasitikintis žmogus.

Ji nurijo vyno gurkšnį ir pamojavo sau prieš nosį, idant prasklaidytų itin smardų prie kojų miegančio Očio pirstelėjimą.

Stvėrusi nuotolinio valdymo pultelį padidino garsą. Įprastomis aplinkybėmis Taileris atlėkdavo į svetainę, šokdavo ant sofos ir susiraitydavo greta motinos. Pamėgta sūnaus laida buvo viena iš kelių, kurias jie žiūrėdavo kartu. Ir dabar, rūškaną lietingą vakarą, jai kaip niekada reikėjo kompanijos.

— Taileri! Prasideda „Aukščiausia pavara“!

Šūksnio prižadintas Otis stryktelėjo, netikėtai pastatė ausis ir urgzdamas išdūmė iš kambario.

Džeremis Klarksonas, apsitaisęs neskoningesniu švarku ir dukslesniais džinsais nei visada, kalbėjo apie naują „Ferrari“. Ji vėl čiupo pultelį ir sustingdė vaizdą, kad Taileris nepraleistų nė vieno kadro.

Po avarijos vaiką apėmė keistos nuotaikos. Karlė nesuprato kodėl, bet sūnaus elgesys ją slėgė. Rodės, lyg dėl nelaimingų įvykių Taileris kaltino motiną. Bet kai mintyse atkurdavo incidentą, nuo trečiadienio jau kokį tūkstantąjį kartą, piršosi ta pati išvada: dėl vaikino mirties ji niekuo dėta. Net jeigu dėmesio nebūtų išblaškęs telefonas, o stabdis būtų nuspaustas puse sekundės anksčiau, dviratininkas vis tiek būtų metęsis į šoną ir įsirėžęs į furgoną.

Ar ne?

Nuo virtuvės durų staiga atsklido šuns angą dengiančio atvarto čežėjimas, ir į sodą išbėgęs Otis suskato niršiai loti. Įdomu ant ko? Retsykiais į kiemą atklysdavo mieste gyvenančios lapės, ir ji baimindavosi, kad vieną dieną amsius užpuls sau lygiavertį priešininką. Karlė pašoko nuo sofos, tačiau, jai įžengiant į virtuvę, Otis sunkiai šnopuodamas parlėkė atgal.

— Taileri!

Kaip ir prieš tai, sūnus į šūksnį nereagavo.

Ji užlipo į antrą aukštą vildamasi, kad vaikas nenusprendė laidos žiūrėti savo kambaryje. Didelei jos nuostabai, Taileris sėdėjo prie rašomojo stalo ir naršė atsiminimų dėžutės turinį.

Berniukas puoselėjo dvylikamečiui neįprastus tikslus. Jis troško tapti muziejaus direktoriumi. Jei tiksliau, gamtos mokslų muziejaus vadovu. Apie užsibrėžtą siekį liudijo ir į muziejų panašus

nedidukas miegamasis, kuris Taileriui bręstant atskleidė kintančius vaiko polinkius. Jo paties išsirinkta atspalvių gama — sienų melsvumas, pastelinė medinio apkalo žaluma, ryškios skersai išilgai palubę marginančių vėliavėlių spalvos — kambariui įkvėpė ekologiškos aplinkos pojūtį.

Ant lentynų buvo sudėlioti plastikiniai augalai, roplių modeliai, „Tintino nuotykių" ir „Žvaigždžių karų" komiksai, gamtotyros veikalai, knygos apie paleontologiją ir vienas tomas, puikiai jį atspindintis, pavadintas „Labai labai svarbūs klausimai".

Sienas dengė kruopščiai parinktos ir išrūšiuotos laukinių gyvūnų fotografijos, fosilijų nuotraukos ir keletas jo paties pieštų paveikslėlių. Vienas iš Karlės mėgstamų piešinių buvo pavadintas „Tailerio svajonė". Jis pavaizdavo save kaip išprotėjusį mokslininką, kuriam iš kairės stūkso „Tailezauru" paženklinto priešistorinio siaubūno griaučiai, o dešinėje pusėje driekiasi virtinės kreivų šleivų smulkių objektų su „Fosilijų" žymekliu. Apačioje brūkštelėta: *Aš noriu būti fosilijų specialistu, dirbti gamtos mokslų muziejuje... turėti didžiausią fosilijų kolekciją visame pasaulyje... atrasti dinozaurą.*

Vieną kambario dalį užėmė ant sienos suklijuotos „Tintino nuotykių" iliustracijos. Kitą, muzikinę, okupavo būgnų komplektas. Greta vienišų bongų ant kabliuko kabėjo gitara, lentyną slėgė kornetas ir knyga „Nauja melodija per dieną".

— Taileri, jau rodo „Aukščiausią pavarą", — tarė ji.

Sūnus nė nesujudėjo. Kiūtojo paniręs į tylą, apsirengęs pilku džemperiu su užrašytais ant nugaros žodžiais NIUJORKO JETS ir žvelgė į seną batų dėžę, kurią po Keso mirties užpildė tėvą primenančiais daiktais. Karlė nenutuokė, kas berniuką pakurstė apsirūpinti atsiminimų dėžele, turbūt koks nors jo matytas amerikiečių serialas, bet ji iki šiol džiaugėsi, kad Taileriui šovė tokia mintis.

Į šoną pastūmęs kompiuterio klaviatūrą ir pelytės kilimėlį, jis dėstė turinį nedideliame laisvame stalo plotelyje, neužgriozdintame lavos lempa, teleskopu, mikroskopu ir skaidrių projektoriumi. Iškrapštė dėmėtą šilkinę tėvo nosinę, mėlyną akinių dėklą, leidimą

žvejoti, abonentą į Braitono ir Hovo „Albion“ komandos rungtynes, dėžutę su jauku upėtakiams ir paveikslėlį, kuriame jis nupiešė Kesą kaip angelą, skrendantį pro kelio ženklą su nuoroda į rojų.

Ji atsargiai apėjo būgnus ir nuleido rankas sūnui ant pečių.

— Kaip laikaisi? — švelniai pasiteiravo.

Nepaisydamas motinos Taileris ištraukė tėvo žvejybinį peilį. Tuo pat metu pasigirdo nuožmus Očio urzgimas. Po sekundės pokštelėjo durų angos atvartas, ir tūžmingai lojantis šuo vėl nuskuodė į sodelį. Suglumusi Karlė prisiartino prie lango.

Lauke buvo tamsu, bet ne aklinai, maža to, prieblandą truputį atmiešė pro Čeisų namo ir kaimynų langus besismelkianti šviesa. Leidusi žvilgsniui nuslysti stačia žolėta įkalne, palei tvenkinius, vasarnamio link, Karlė pastebėjo, kad Otis blaškosi vejoje ir piktai skalija. Ant ko? Ji neįžiūrėjo nė gyvos dvasios, bet pasijuto išmušta iš vėžių. Jų augintiniui taip elgtis nebūdinga. Nejau į kiemą įsibrovė neprašytas svečias? Šuo nustojo amsėti ir vėl ėmė sukiotis žolėje, snukiu baksnodamas žemę, tarsi kažką užuodęs. Lapę, dingtelėjo jai. Greičiausiai lapę. Karlė atsigręžė į Tailerį ir nustebo pamačiusi, kad jis verkia.

Ji grįžo prie stalo, kurį nuo lango skyrė pora žingsnių, priklupo ir apkabino sūnų.

— Kas yra, mielasis? Pasakyk.

Iš už akinių į motiną smigo ašaromis plūstančios jo akys.

— Man baisu.

— Dėl ko?

— Po ano įvykio bijau nuolat. Kas, jeigu pakliūsi į kitą avariją? — Tailerio veidą sukaustė rimta išraiška. — Mama, aš nenoriu antros tokios dėžutės. Nenoriu jos pildyti, kad atsiminčiau tave.

Karlė rankomis apsivijo vaiką ir stipriai suspaudė glėbyje.

— Mama tavęs nepaliks, aišku? Niekur nedingsi, turėsi taikstytis su manimi. — Ji pabučiavo Tailerį į skruostą.

Sodelyje zujantis Otis pratrūko dar įnirtingiau loti.

Karlė atsitiesė ir nuėjo prie lango. Apimta stiprėjančio nerimo, dar sykį įsistebeilijo laukan.

41

Lėktuvas nutūpė su trenksmu, sakytum lakūnas būtų nenumatęs, kad po ratais drieksis takas. Iš virtuvėlės atvilnijo barškesys ir žvangėjimas, atsilapojo ir griausmingai užsidarė vienos spintelės durys. Dėl skrydžių Dantis nekvaršindavo galvos. Nuo tada, kai tarnavo armijoje, papildomu pliusu laikė vien galimybę nusileisti ten, kur žmonės į tave nešaudo. Pilotui mažinant greitį, jis šiek tiek įsitempė, idant pasipriešintų inercijai, bet išliko ramus, nugrimzdęs į apmąstymus.

Iš Niuarko pakilęs orlaivis skrido šešias su puse valandos, daugumą laiko Dantis prasnaudė ir sėdėdamas puikiai išsimiegojo. Taip sumerkti akis įprato per savo, kaip snaiperio, kovines misijas. Kai prireikdavo, toje pačioje padėtyje tūnodavo kiauras paras, nusilengvindamas į butelius arba maišelius, ir sudėti bluostą gebėdavo bet kokiomis aplinkybėmis.

Jis galėjo iš kliento paprašyti verslo arba pirmos klasės bilieto, bet pats teikė pirmenybę ekonominės klasės anonimiškumui. Ekipažas lengviau tave įsidėmėdavo, jei keliaudavai priešakinėje lėktuvo dalyje, o Dantis nė kiek netroško, kad vėliau kuris nors iš įgulos narių jį prisimintų. Atsargumo priemonė gal ir nežymi, bet jis elgdavosi apdairiai, atsižvelgdamas net į menkiausias smulkmenas. Kaip tik todėl pasirinko ne Kenedžio, o mažiau dėmesio traukiantį ir, kaip bylojo patirtis, ne taip stropiai saugomą Niuarko oro uostą.

Iliuminatoriumi slydo lietaus lašai. Buvo 07.05 Jungtinės Karalystės laiku, kurį Dantis nustatė savo laikrodyje. Šiame įmontuotas skaitmeninis vaizdo registratorius ir ciferblate paslėpta miniatiūrinė kamera praversdavo, kai užsakovai pageidavo išvysti jo rankų darbą. Kaip dabartinis klientas.

Į tranzitinius keleivius kreipėsi moteriškas balsas, tačiau pranešimas su juo neturėjo nieko bendra. Dantis nužvelgė pilką dangų, betoninį aerodromo taką, žalią veją, stovinčius lėktuvus, kelio ženklų stulpelius, tako žiburius ir į akmens luitus panašius Gatviko

statinius. Civiliniai oro uostai, jo nuomone, tarpusavyje beveik nesiskyrė. Nebent žolės atspalviu.

Šalia įsitaisęs akiniuotas amerikietis rankoje gniaužė pasą ir išsilaipinimo kortelę, kurią jau buvo užpildęs.

— Nusileidžiant gerokai sukratė, tiesa?

Dantis nuleido jo repliką negirdomis. Lygiai taip pat kaip vakar, kai į orlaivį įlipęs vyriškis prisėdo greta ir pabandė užmegzti pokalbį.

Po penkiolikos minučių imigracijos tarnybos pareigūnas su turbanu atsivertė Jungtinės Karalystės pasą, dirstelėjo į Džeimso Džono Robertsono nuotrauką, skeneriu perbraukė dokumentą ir be žodžių grąžino savininkui. Namo grįžtančiam eiliniam Britanijos piliečiui.

Kai patikrinimo punktas liko už nugaros, Dantis prisilaikydamas rodyklių nužingsniavo prie atiduodamo bagažo zonos ir išėjimo. Niekam nerūpėjo smulkus, mažutis plikagalvis vyras, dėvintis pilkus polo marškinėlius ir tamsiai rudą švarką, mūvintis juodus džinsus, avintis aulinius kubietiškais kulnais. Jis patraukė žaliuoju muitinės koridoriumi, vienoje rankoje laikydamas nedidelį kelionmaišį, per kitą persimetęs šiltą smėlio spalvos striukę.

Muitinės sektorius buvo tuščias. Kulniuojant pirmyn, į akis krito dvipusis virš nerūdijančio plieno stalų iškilęs veidrodis, prie kurio darbavosi tikrintojai. Jis praėjo pro paskutinę neapmuitinamų prekių parduotuvę, galop žengė į atvykimo salę, kur pamatė nekantraujančių veidų jūrą ir pavardėmis sužymėtų lentelių sieną. Iš įpročio atidžiai nužvelgė žmones, bet jokių pažįstamų bruožų neišvydo. Niekas juo nesidomėjo, taigi nerimauti nebuvo jokio reikalo.

Dantis nusigavo iki „Avis“ automobilių nuomos punkto. Darbuotoja paskaitė jo užsakymą.

— Jūs pageidavote tamsaus nedidelio sedano su automatine pavarų dėže, pone Robertsonai?

— Taip. — Jis puikiai mokėjo kalbėti angliška tartimi.

— Gal jus domina kokybiškesnis modelis?

— Jei man reikėtų geresnių ratų, būčiau iš anksto jų paprašęs, — bejausmiu balsu atsakė Dantis.

Moteris jam davė pasirašyti blanką, pasižymėjo Jungtinės Karalystės vairuotojo liudijimo duomenis ir grąžino dokumentą, sykiu įteikdama voką su didelėmis juodomis raidėmis atspausdintu registracijos numeriu.

— Puiku. Raktai voke. Mašiną parvairuosite su pilnu degalų baku?

Dantis trūktelėjo pečiais. Jeigu darbo eiga, kaip įprastai, klostysis pagal numatytą planą, bendrovė sedano nebepamatys. Grąžinti išsinuomotų automobilių jis nevirškindavo.

42

Jeigu narpliojant sunkų nusikaltimą kurį laiką nepaaiškėdavo naujų aplinkybių, pradinis detektyvų užsidegimas sparčiai priblėsdavo. Rojaus Greiso nuomone, tyrimui vadovaujantis pareigūnas, be kitų esminių prievolių, turėdavo pasirūpinti, kad neatslūgtų komandos narių susitelkimas ir energija. *Įtikinti* juos daroma pažanga.

Tiesą sakant, jeigu greitai nepavykdavo pasiekti rezultatų, nagrinėjamas rimtas bylas dažniausiai užtvindydavo smulkmenų gausa ir jų tyrimas užsitęsdavo. Įvykiai per lėtai rutuliodavosi tiek aukų artimiesiems, tiek Molingo policijos valdyboje įsitaisiusiai viršenybei, kuri visada atsižvelgdavo į žiniasklaidą, įsipareigojimus bendruomenei ir nuolatinį nusikaltimų statistikos šešėlį. Dienos veikiai prailgdavo iki savaičių, šias pakeisdavo mėnesiai. Pastarieji kai kada virsdavo metais.

Vienas iš jo garbinamų veikėjų, Arturas Konanas Doilis, pa-

klaustas, kodėl jis, gydytojas, tapo detektyvų rašytoju, atsakė: „Norint nustatyti medicininę diagnozę, reikia pasitelkti protą ir tiksliai atpažinti bei įvertinti menkiausius skiriamuosius ligos požymius. Būtent taip derėtų elgtis ir geram sekliui, ar ne?“

Dabar, drauge su kitais dalyvaudamas pirmadienio pasitarime, Greisas įtemptai mąstė apie tuos žodžius. Buvo šeštoji tyrimo diena. Laikrodis rodė 08.30. Lauke tvyrojo drėgna pilkuma. Viduje kerojo nusivylimas. Visų požiūrį išsakė Normanas Potingas:

— Juvanas Prisas — tikras padugnė. Ir mulkis. Mes ieškome ne protingo žmogaus, o kretino, kuris murkdosi genofondo dugno gleivėse. Už jį nuovokesni net mano snargliai.

Bela Moj pasibjaurėjusi susiraukė.

— Dėkui, Normanai. Ką konkrečiai bandai pasakyti?

— Ką girdėjai. Vyrukas per kvailas, kad sugebėtų ilgai slėptis. Kas nors Prisą įskųs, jei tik jo anksčiau nesulaikys policija. Premija siekia šimtą tūkstančių dolerių. Tas žioplys neturi jokių šansų.

— Kitaip tariant, mums verčiau laukti ir nesigilinti į šią tyrimo kryptį? — neatlyžo Bela.

Potingas pirštu dūrė į baltą lentą, į Juvano Priso pavardę, raudonomis didžiulėmis raidėmis užrašytą jos viduryje, apibrėžtą ir papildytą nusikaltėlio nuotrauka. Toji įamžino jaunuolį prakauliu veidu, stirksančiais trumpais plaukais, perkreiptomis lūpomis, dėl kurių Greisui jis priminė bliaunantį asilą, ir žiedelio formos auskaru. Nuo skritulio driekėsi linijos iki Priso giminaičių, draugų, pažįstamų ir bendrininkų pavardžių.

— Vienas iš tos šutvės žinos, kur jis slapstosi. Prisas mieste, paminėsite mano žodžius.

Greisas linktelėjo. Vargu ar toks individas kaip Juvanas Prisas galėtų ką nors pažinoti už vietinių smulkių nusikaltėlių pasaulėlio ribų. Jo akiratis nebuvo išplitęs toliau Braitono ir Hovo. Todėl dar didesnį susierzinimą kurstė mintis, kad nelemtas šunsnukis laisvėje bastosi jau penkias dienas.

Asistentės atspausdintuose užrašuose figūravo keturi tyrimo krypčių punktai:

1. Juvanas Prisas — šeima, bičiuliai, žinomi bendrininkai, pažintys.
2. Furgono paieška — liudininkų parodymai ir vaizdo kamerų duomenys.
3. „Ford Transit“ šoninis veidrodėlis.
4. Fordo kalėjimas — (žr. Nr. 1).

Vyresnysis detektyvas pažiūrėjo į baltąją lentą, nužvelgė sudaromus genealoginį medį ir pažįstamų ratą. Dirstelėjo į vyruko veidą, suktą, randuotą ir tokį liesą, kad atrodė išsekęs. Su Prisu turėjo reikalų prieš ateidamas į Kriminalinį skyrių, kai porą metų važinėdavo patrulio automobiliu. Kaip dauguma miesto piktadarių, Juvanas Prisas gyveno probleminiame rajone, vien tik su apgailėtina motina, nė nesivarginusia auklėti sūnaus. Kartą, kai keturiolikmetį Prisą suėmė lakstantį nuvarytu automobiliu, Greisas pas ją lankėsi. Iki šiol prisiminė, kaip moteris stovėjo tarpduryje įsikandusi cigariuką ir klausė: „Ko iš manęs norite? Aš vykstu žaisti bingo.“

Jis pasisuko į konsteblį Deivisą, kuris atrodė nusiplūkęs.

— Alekai, ar yra naujienų?

— Taip, šefe. — Pareigūnas nusižiovavo. — Atsiprašau. Visą naktį analizavau filmuotą medžiagą. Mums rūpimu laiko tarpu furgonas galimai buvo pastebėtas keletą sykių.

— Ar bent viena kamera užfiksavo numerį?

Konsteblis pakratė galvą.

— Ne, bet kai kuriais atvejais nekyla jokių abejonių, kad priešais objektyvą prašvilpė ieškomas „Ford Transit“, nes aiškiai matyti, jog jam trūksta šoninio veidrodėlio. Pirmuose kadruose furgonas traukė į vakarus, toldamas nuo Karltono Terasos gatvės ir Senojo Šorhamo kelio sankryžos. Vėliau jis nufilmuotas ties Trafalgaro ir

Epelšamo kelių sankirta. Ir pagaliau — važiuojantis į pietus, Sautviko linkme.

— O vairuotojas įamžintas? — pasiteiravo Glenas Brensonas.

Deivisas linktelėjo.

— Taip, bet nepakankamai aiškiai tapatybei nustatyti. Filmuotą medžiagą perdaviau Krisui Hiveriui iš Vaizdo gavimo skyriaus. Galbūt jis sugebės paryškinti kadrus.

— Gerai, — tarė Greisas.

— Manau, jis slepiasi centrinėje Sautviko dalyje. — Alekas Deivisas atsistojo ir neryžtingai žengė prie kitos baltos lentos, ant kurios buvo prisegtas Braitono ir Hovo gatvių planas. — Va kaip samprotauju. Paskutinį kartą transporto priemonė užfiksuota čia. — Jis smiliumi parodė į stambaus mastelio žemėlapį. — Šioji vaizdo kamera veikia priešais Sautviko alkoholio parduotuvę, netoli Žaliosios gatvės. Tolimesnėse miesto zonose furgonas kol kas nepastebėtas. Pareigūnams liepiau išžvalgyti teritoriją, be to, ten nestinga kamerų, kurios tikrai būtų nufilmavusios „Ford Transit", jeigu jis būtų važiavęs ligi uosto, apsisukęs ir grįžęs Senuoju Šorhamo keliu arba keliavęs į A27 magistralę. — Deivisas atsisuko į vyresnįjį detektyvą. — Todėl, sere, galvoju, kad automobilis tebėra šiame sektoriuje. — Konsteblis pirštu apibraukė Sautviką ir Portsleidą, į ratą įtraukdamas šiaurinį Šorhamo uosto pakraštį.

— Puikus darbas, — pagyrė Greisas. — Aš tau pritariu. Apibrėžk zoną, susisiek su informacijos paieškos komanda ir rajoną pažįstančiais vietiniais pareigūnais, nurodyk paeiliui išnaršyti visas gatves. Lai beldžiasi į kiekvieną garažą turintį namą ir prašo šeimininkų leidimo patikrinti jų valdas. Pasidomėk, gal ten yra kokių nors sandėliukų ar kitokių patalpų, kuriose galima slėpti „Ford Transit". Ir tegul tavo žmonės pašnekina tenykščius. Galbūt ras liudininkų, maždaug tuo metu regėjusių dideliu greičiu lekiantį arba neatsargiai vairuojamą furgoną.

— Taip, sere.

— O dabar tau metas atsipūsti.

Deivisas išsišiepė.

— Aš prisipumpavęs kofeino, sere. Jaučiuosi normaliai.

Prieš atsiliepdamas Greisas jį pervėrė griežtu žvilgsniu.

— Šaunuolis. Tik nepersitempk. — Vyresnysis detektyvas nudūrė akis į antrą sąrašo punktą ir kreipėsi į seržantą Polą Vudą iš Transporto priemonių susidūrimo skyriaus. — Kas naujesnio apie šoninį furgono veidrodėlį?

— Gaila, šefe, kad avarijos vietoje iš karto neradome visų detalių, — atsakė Vudas. — Mano prašymu, žmonės iš Specialiosios paieškos skyriaus patikrino nutekamuosius griovius ir aptiko tai, ko man trūko. Paaiškėjo, kad stipinas nulūžęs švariai, taigi, jeigu nieko daugiau neatkapstysime, o tuo aš labai abejoju, peršasi išvada, jog šoninio veidrodžio įtvirtinimai nenukentėjo. Todėl bet kas galėtų nusipirkti arba pavogti naują veidrodėlio bloką ir per kelias minutes, su elementariais įrankiais jį pritaisyti.

Vakar, sekmadienį, dauguma — jei tik ne visos — atsarginių dalių parduotuvių nedirbo, todėl Greisas užsirašė pastabą ir atsigręžė į Normaną Potingą, žinodamas, kad detektyvas seržantas pasižymi kruopštumu. Sunkaus darbo nevengdavo ir Nikas Nikolas.

— Normanai ir Nikai, perkratykite visas vietas, kur galima įsigyti naujus arba naudotus furgono šoninius veidrodėlius. Kreipkitės į „Ford“ atstovus, detalių prekyvietes, tokias automobilių priedų parduotuves kaip „Halfords“, laužynus. Ir pažiūrėkite, ar Braitone ir Hove neužregistruotos panašių veidrodėlių vagystės. Praneškit man, jei reikės daugiau žmonių. Noriu, kad iki vakarinio pasitarimo patikrintumėte kiekvieną variantą.

Nikolas pakinkavo galva tarsi uolus mokinukas. Potingas sau brūkštelėjo porą žodžių, jo veide buvo susitelkimo išraiška.

— Kaipgi „eBay“ tinklalapis? Reikalingą dalį įmanoma nusipirkti ir internetu.

— Gerai mąstai, Normanai. Pasikalbėk su Rėjumi Pekemu iš Pažangiųjų technologijų nusikaltimų skyriaus. Jis mokės užsiimti veiksminga internetine paieška.

Greisas vėl užmetė akį į savo sąrašą.

— Paskutinis darbotvarkės klausimas susijęs su Fordo kalėjimu. Glenai ir Bela, noriu, kad judu ten nuvažiuotumėte ir pabandytumėte išpešti kuo daugiau informacijos iš Prisą arba Voreną Talį pažinojusių kalinių. Kreipiausi į Juvaną Prisą prižiūrėjusią pareigūnę, Lizą Seterington, kuri juos išrikiuos. Beje, ji palaiko ryšį su mūsiškiu policijos ir kalėjimų tarpininku. Jums derėtų pabrėžti Priso dingimą, o ne tai, kad jį įtariame partrenkus žmogų ir sprukus iš avarijos vietos. Apie Talį išvis neužsiminkite. Lizai Seterington patirties netrūksta, ji atves visus Forde pasodintus Priso bendrus. Jei kuris nors atsivers, akcentuokite žadamą premiją. Mažumėlę prigąsdinkite — sakykite, kad Prisą vis tiek kas nors įduos, tad kodėl to nepadarius jūsų pašnekovui.

— Šefe, Talio skrodimo ataskaitą jau turime? — paklausė Nikas Nikolas.

— Aš jos laukiu, — atsiliepė Greisas ir žvilgtelėjo į užrašus. — Priso, kaip įtariamojo, kandidatūra mums puikiai tinka. Kiekvienas iš jūsų privalo susisiekti su savo informatoriais. Gatvėse paskleisti žinią apie jo paiešką ir atlygį. Ne visi skaito laikraščius arba klausosi naujienų.

Detektyvė konsteblė Boutvud pakėlė ranką.

— Šefe, aš kalbėjau su priedangoje dirbančiu operacijos „Sunaikinimas“ nariu, kuris, mano paprašytas, apklausė daugybę informatorių. Pastarąją savaitę nė vienas iš Priso pažįstamų apie jį nieko negirdėjo.

Aš irgi nesikreipčiau į pažįstamus, jei už mano galvą siūlytų šimtą tūkstančių dolerių, pagalvojo Greisas, tačiau balsu ištarė:

— Akivaizdu, jis įlindęs į kažkokią slėptuvę. Bet vieną dieną tikrai išnirs į paviršių.

Jeigu vyresnysis detektyvas būtų turėjęs krištolinį rutulį, jis veikiausiai būtų pasirinkęs kitokią frazę.

43

Kai pasitarimas baigėsi, Greisas paprašė Gleno Brensono po dešimties minučių užsukti į jo kabinetą. Paskui, vienas eidamas koridoriumi, skambtelėjo Kleo. Nors ginekologas konsultantas liepė ilsėtis, ji užsispyrė šiandien grįžti į darbovietę, bet prisiekė Rojui nieko sunkaus nekilnoti.

Sprendžiant iš balso, Kleo jautėsi puikiai, tačiau šiuo metu buvo užsiėmusi ir negalėjo kalbėtis. Savaitgaliais mirdavo daug žmonių — nuo kopėčių nukrisdavo namuose remontus darantys mėgėjai meistrai, kvapą išleisdavo save tenkinantys vyrai, greitais motociklais užsimušdavo atgimę baikeriai, laisvadienių nebepakeldavo vienišiai. Greiso nesiliovė stebinti entuziastingas jos potraukis niauriam patologo darbui. Bet Kleo savo ruožtu tą patį sakydavo apie jį.

Arbatinuką, stalviršį, kriauklę ir šaldytuvą turinčiame, už sieninę spintą neką didesniame kambarėlyje, kuris Sasekso kriminalinio skyriaus valdyboje atstojo nevykusį bufetą, vyresnysis detektyvas užsikaitė kavos ir nusinešė puodelį į kabinetą. Vos spėjo prisėsti, kai pro duris įžengė Glenas.

— Ei, senučiuk. Kas šviečias?

Paskutinis bičiulio žodis privertė Greisą plačiai nusišypsoti. Kriminaliniame skyriuje jis neseniai išplatino DVD plokštelę, gautą iš Los Andželo detektyvo, su kuriuo susipažino pernai, kai dalyvavo Tarptautinės žmogžudysčių tyrėjų asociacijos surengtame kasmetiniame simpoziume. Tąkart pranešėjai pasakojo apie lotynų amerikiečių kilmės banditų šutves, vyraujančias Los Andželo gatvėse bei kalėjimuose, aiškino, kaip atpažinti ir suprasti jų žargoną, aprangos ir tatuiruočių simbolius, rankų ženklus — visa tai kopijuodavo

prasčiau organizuotos, bet tokios pat nuožmios Jungtinės Karalystės gaujos.

— Šviečias?

— Aha.

— *Šviečias* tai, kad perleisiu tau vadovavimą vakariniam pasitarimui. — Greisas išsišiepė, atkreipdamas dėmesį į pilką, tamsiais raudonais dryželiais pamargintą, dailesnį nei įprastai Brensono švarką. — Nebent šįvakar ketinai pasimatyti su savo siuvėju.

— Taip, taip, man derėtų aprengti ir tave, parūpinti tau naujų vasarinių drabužių.

— Dėkui, bet taip elgeisi anais metais, ir tavo pastangos man atsiėjo du tūkstančius svarų.

— Tu gyveni su jauna, žavinga sužadėtine. Negi su ja klaidžiosi po miestą apsitaisęs kaip sukriošęs vėpla.

— Būtent todėl prašysiu mane pavaduoti. Šiandien vežuosi ją į Londoną. Nupirkau bilietus į koncertą „O2“ salėje.

Brensonas išplėtė akis.

— Puiku. Kas koncertuoja?

— „Eagles“.

Draugas palingavo galvą, žvilgsniu tarsi sakydamas: *apgailėtinas šmikis.*

— Juokauji? „Eagles“? Tai iškaršėlių muzika! Ji „Eagles“ gerbėja?

Greisas bakstelėjo sau į krūtinę.

— Ne, juos mėgstu aš.

— Žinau, senučiuk. Mačiau plokšteles tavo namuose. Negaliu patikėti, kiek daug jų albumų esi įsigijęs.

— „Meluojančios akys“ ir „Nesijaudink“ yra vieni iš geriausių visų laikų singlų.

Detektyvas seržantas vėl papurtė galvą.

— Spėju, kad į „iPod“ grotuvą įsirašei ir Veros Lin dainas.

Greisas nuraudo.

— Jei atvirai, „iPod“ iki šiol neturiu.

— Nesistebiu. — Brensonas atsisėdo, įrėmė alkūnes į rašomąjį stalą ir rūsčiai pažiūrėjo jam į akis. — Kleo ką tik išrašė iš ligoninės, o tu jai užkarsi „Eagles“? Netikiu savo ausimis!

— Bilietus pirkau prieš amžinybę, jiems išleidau krūvą pinigų. Beje, vėliau aš jai atsilyginsiu.

— Nejaugi?

— Mainais sutikau nusivesti Kleo į miuziklą. — Jis bejėgiškai pažvelgė į Gleną. — O man nepatinka miuziklai. Padarėme abipuses nuolaidas, aišku?

Brensonas išsprogino akis.

— Susimildamas. Eisit į „Muzikos garsus“?

Greisas nusišypsojo.

— Tik nepradėk.

44

Dantis išvairavo automobilį iš „Avis“ nuomos sektoriaus, ratu apsuko oro uostą ir nuriedėjo pro užrašu „Ilgalaikė stovėjimo aikštelė“ pažymėtą įvažiavimą. Užuot laikęsis į „Šiandienos aikštelę“ vedančių rodyklių, ėmė kursuoti tarp sustatytų mašinų ir dairytis kitų „Toyota Yaris“, kurios savo pagaminimo metais ir spalva nesiskirtų nuo jo modelio.

Per dvidešimt minučių pasisekė surasti penkis automobilius. Trys dunksojo tuščiose zonose, atokiau nuo vaizdo stebėjimo kamerų. Dantis skubiai nuo kiekvieno nuėmė priekinius bei užpakalinius numerius ir juos įkišo į bagažinę. Tuomet, sumokėjęs minimalų mokestį, apleido aikštelę ir patraukė link „Premier Inn“, vieno iš viešbučių, įkurtų netoli oro uosto.

Jis išsinuomojo antro aukšto kambarį su vaizdu į viešbučiui priklausančią automobilių aikštelę ir pagrindinį įėjimą. Pirmenybę visada teikdavo antram aukštui. Nes iš lauko niekas jo nematydavo, be to, prireikus greitai išsinešdinti, buvo galima šokti pro langą

ir neužsimušti. Prieš atsisveikindamas su registratore pridūrė, kad laukia „FedEx" siuntinio.

Dantis užrakino duris, ant lovos padėjo kelionmaišį, jį atsegė ir ištraukė Rikio Džordino duotą rudą voką. Paskui užsikorė ant stalo, kurį prieš tai nustūmė nuo lango, ir lipnia juosta apklijavo lubose įtaisytą dūmų detektorių. Galop prisėdo ant purpurinės kėdės ir nukreipė akis laukan. Viešbutis rūpinosi savo automobilių aikštele. Jis regėjo puikiai apgenėtus krūmus, žemas dekoratyvines gyvatvores, apvalius medinius staliukus, stoginę rūkaliams. Ir lygiomis eilėmis sustatytus septyniasdešimt du automobilius, įskaitant jo mažąjį, tamsiai pilką „Toyota". Dantis įsiminė kiekvieno markę, spalvą ir vietą. Taip elgtis išmoko tarnaudamas kariuomenėje. Dėtis į galvą reikėdavo viską, kas atsidurdavo tavo akiratyje. Pakitus bent menkiausiai smulkmenai, derėdavo sunerimti.

Už tolimojo aikštelės galo kyšojo aukštas raudonas kranas, už pastarojo stiebėsi tamsus statinio karkasas ir greta stogo bolavo žodžiai GATVIKO ŠIAURINIS TERMINALAS.

Jis užsikaitė tirpios kavos ir vėl patyrinėjo voko turinį.

Trys nuotraukos. Trys pavardės.

Stiuartas Fergiusonas. Keturiasdešimt penkerių metų kresnas vyras plikai skustu viršugalviu ir trigubu pagurkliu, dėvintis žalius polo marškinėlius su geltonu užrašu ABERDYNO „OCEAN FISHERIES". Keturiasdešimt vienerių Karlė Čeis, pusėtinai simpatiška moteris balta palaidinuke ir elegantišku juodu švarkeliu. Trisdešimt vienerių Juvanas Prisas, dygliaplaukis padugnė pilkais marškinėliais ir tamsia neperšlampama striuke su gobtuvu.

Jis turėjo pirmų dviejų adresus, o Priso duomenys buvo papildyti telefono numeriu.

Dantis paėmė vieną iš savo mobiliųjų, į aparatą įdėjo Gatviko oro uoste įsigytą SIM kortelę ir surinko numerį.

Sulig šeštuoju signalu nuskambėjo irzlus vyriškas tonas:

— Taip?

— Rikis liepė tau paskambinti.

— O... aha, luktelk. — Dantis išgirdo brūžavimą, ir pašnekovas prabilo tylesniu, slapukišku balsu: — Taip, klausau. Man nelengva kalbėtis, supranti?

Dantis nesuprato.

— Turi man adresą?

— Taip, teisingai. Rikis žino sąlygas, ar ne?

Žmogaus manieros nuteikė nemaloniai. Todėl jis nutraukė ryšį.

Užsigeidęs cigaretės, Dantis žvilgsniu pervėrė dūmų detektorių. Staiga mobilusis atgijo. Ekranas numerio nerodė. Jis nuspaudė sujungimo mygtuką, bet neištarė nė žodžio.

Po sekundėlės prašneko tas pats vyras:

— Čia tu?

— Duokš adresą arba užsikrušk.

Nepažįstamasis pasakė adresą. Dantis užsirašė informaciją bloknote ir nepadėkojęs išjungė telefoną. Tada iš prietaiso iškrapštė SIM kortelę, palaikė virš žiebtuvėlio liepsnos, kol plastikas ėmė lydytis, sviedė ją į klozetą ir nuleido vandenį.

Jis praskleidė „WH Smith" knygyne įsigytą Braitono ir Hovo žemėlapį ir paieškojo įvardytos vietos. Kol ją aptiko, užtruko nemažai laiko. Galiausiai susirado kitą savo telefoną, „Google Android", užregistruotą jo partnerio Josarjano vardu, ir į palydovinės navigacijos sistemą įvedė adresą.

Programa parinko maršrutą ir apskaičiavo kelionės laiką. Važiuojant automobiliu, „Premier Inn" viešbutį nuo nurodyto adreso teskyrė keturiasdešimt viena minutė.

Nešiojamajame kompiuteryje Dantis įsijungė „Google Žemės" programą ir įrašė Karlės Čeis adresą. Po kelių akimirkų padidino iš viršaus matomą jos namo vaizdą. Regis, pastatą supo gana nuošalus sodas. Neblogai.

Jis nusiprausė duše, pasikeitė apatinius ir užsivirė dar kavos. Vėl sėdęs prie „Google Žemės", atgaivino prisiminimus apie kitą miesto dalį, per ankstesnę viešnagę puikiai ištirtą rajoną, į vaka-

rus nuo Braitono plytintį Šorhamo uostą. Per septynias mylias nudrykęs tenykštis pajūrio sektorius priminė labirintą, pilną niekam nerūpimų, apleistų vietų. Ir prieinamą dvidešimt keturias valandas per parą. Jis buvo išžvalgęs tą zoną ne blogiau negu kai kurias priešų teritorijas.

Netrukus po vienuoliktos sučirškė kambario telefonas. Paskambinusi registratorė pranešė, kad jo lūkuriuoja kurjeris su paketu. Nusileidęs į pirmą aukštą Dantis pasiėmė siuntinį, parsigavo atgal, iškrapštė turinį ir paslėpė jį krepšyje. Tada sudegino sąskaitą, pristatymo kvitą ir pakuotės kilmę galinčias atskleisti dalis.

Jis išėjo nešinas kelionmaišiu, į kurį sugrūdo visus savo daiktus. Prieš apsistodamas viešbutyje, iš anksto susimokėjo už savaitę, bet nežinojo, kada — ir ar išvis — čia grįš.

45

Pirmadienio rytą Karlė pasitiko prastos nuotaikos. Menką, slogią paguodą teikė tik viltis, kad, jei pasiseks, būsima savaitė klostytis ne taip šlykščiai kaip praėjusioji. Bet, atsižvelgiant į priešais ją įsitaisiusią klientę, galima sakyti, kad diena prasidėjo nieko gero nežadančia gaida.

Kenas Eikotas informavo, kad teismo posėdis numatytas kitos savaitės trečiadienį. Advokatas ketino kuo greičiau paimti jos „Audi“ iš policijos aikštelės, bet automobilis buvo smarkiai apgadintas, per kitas dešimt dienų jo tikrai nepavyktų suremontuoti. Karlė neabejojo prarasianti vairuotojo pažymėjimą ir tiesiog vylėsi jį atgauti po metų, kitaip tariant, atsipirkti švelniausia bausme.

Klerė Mei, savo sūnų į tą pačią Šv. Kristoforo mokyklą vedanti motina, su kuria Karlė palaikė artimus draugiškus ryšius, šįryt nuvežė Tailerį į pamokas ir prižadėjo vakare jį pargabenti namo. Negana to, užtikrino galinti padirbėti vairuotoja tiek laiko, kiek tik reikės, ir Karlei nuo širdies nusirito bent jau vienas akmuo. Ji nė ne-

įsivaizdavo, kokia bejėgė jausis netekusi automobilio, bet šiandien buvo pasiryžusi nepasiduoti blogoms emocijoms. Kesas nuolat ragindavo visuose neigiamuose dalykuose įžiūrėti teigiamų aspektų. Kaip tik taip, po velnių, ji ir elgsis.

Išaušus Karlė patikrino užsakomųjų taksi kainas, per „Google“ sužinojo autobusų tvarkaraščius ir pasidomėjo galimybe nusipirkti dviratį. Artimiausią stotelę nuo namų skyrė netrumpas kelias, ir grafikai atrodė nepatogūs. Geriausia išeitis būtų minti pedalus — bent jau tomis dienomis, kai nepliaupdavo lietus. Tačiau iš atminties dar neišblėso ryškus avarijos vaizdas, ir šiuo metu ji nedegė noru tapti dviratininke.

Ant stalo gulėjo atversti klientės dokumentai. Ponia Kristina Lavinija Gudinaf. Penkiasdešimt dvejų metų. Nežinia kokią figūrą moteris turėjo anksčiau, bet dabar jos kūnas priminė beformę masę, o žilstantys plaukai, regis, buvo sušukuoti pudelių grožio salone. Mėsingomis rankomis ji gniaužė ant kelių padėtą rankinę, tarytum nepasitikėdama advokate, ir spinduliavo nuoskaudos išraišką.

Vedybinį gyvenimą retai kada sužlugdydavo rimti įvykiai, pamanė Karlė. Santuokos neretai ištverdavo tokias problemas, kaip vyro arba žmonos meilės romanas. Bėdų dažniausiai pridarydavo smulkmenos, o paskutinį kantrybės taurės lašą perpildydavo koks nors mažmožis. Kaip tas, apie kurį papasakojo priešais sėdinti moteris.

— Nuo anos savaitės aš daug ką apmąsčiau. Neskaitant knarkimo, kurį vyras kategoriškai atsisako pripažinti, mane siutina, kaip jis naktimis *šlapinasi*. — Tariant pastarąjį žodį, jos veidą perkreipė grimasa. — Taip daro tyčia, norėdamas mane suerzinti.

Karlė išplėtė akis. Jos kabinetas nebuvo nei didžiulis, nei prašmatnus. Ant stalo vos tilpo užrašų knyga, gaunamų ir išsiunčiamų bylų dėklai, jos ir Tailerio nuotraukos. Pro langą atsivėrė puikus vaizdas į Braitono karališkąjį paviljoną, ir vidun smelkėsi ne itin malonus eismo gausmas, bet, neskaitant dokumentais perpildytų, ant grindų sustatytų dėžių krūvos, kabinetas atrodė spartietiškas, tarsi ji čia būtų įsikėlusi ne prieš šešerius metus, o prieš kelias dienas.

— Ką reiškia „tyčia"?

— Jis čiurškia tiesiai į vandenį, ir man tenka klausytis griausmingo tekšenimo. Į tualetą visada užsuka antrą nakties. Ir dar kartą po dviejų valandų. Jeigu būtų dėmesingas, aplietų keraminius klozeto šonus, ar ne?

Karlė pagalvojo apie Kesą, bet neįstengė prisiminti, ar jis naktimis lengvindavosi — nebent tada, kai visiškai nusitašydavo.

— Jūs tikrai taip manote?

Ji uždirbdavo firmai pinigus tvarkydama santuokinius reikalus, bet stengdavosi atkalbėti klientus nuo bylinėjimosi. Jausdavo didesnį pasitenkinimą, kai juos įšnekindavo problemas spręsti bendru sutarimu.

— Gal jūsų vyras prisitaikyti nepajėgia dėl nuovargio?

— Nuovargio? Jis sąmoningai taip elgiasi. Dievas vyrams suteikė pimpalus kaip tik dėl šios priežasties, teisingai? Kad šlapindamiesi jie galėtų nukreipti srovę ten, kur reikia.

Nagi, nagi, Viešpats atsižvelgė į viską, ar ne?

Užgniaužusi pagundą įgarsinti savo mintis, Karlė tarstelėjo:

— Vargu ar teisėjus įtikins tokie argumentai.

— Nes jų vietas užima vyrai su trumpais pimpaliukais?

Karlė nužvelgė moteriškę sukaupdama valios jėgas, idant išsaugotų savo, kaip specialistės, principingumą ir išliktų neutrali. Bet viduje jautė sparčiai stiprėjantį įsitikinimą, kad jei pati būtų šitos karvės vyras, jau seniai būtų pabandžiusi ją nudobti.

Toks požiūris, be abejo, netinkamas. Et, velniop.

46

Įsukęs į gyvenamąjį kvartalą ir pervažiavęs greitį ribojantį kauburį, Dantis apniuko. Jis atsidūrė medžiais beveik neapsodintoje, plačioje, atviroje gatvėje. Tiek priešais, tiek užnugaryje vaizdo niekas netemdė. Čia pasislėpti sudėtinga. Aplinkui driekėsi trumpa

parduotuvių virtinė, stūksojo sublokuoti ir vienaukščiai bungalo tipo namai. Vieni turėjo integruotus garažus, kitų šeimininkai juos pavertė papildomais kambariais. Iš abiejų pusių prie kelkraščio rikiavosi transporto priemonės, bet laisvos erdvės nestigo. Tolėliau buvo įrengta mokykla, o tai nieko gero nežadėjo. Šiandien žmonės budriai stebi vienišus vyrus, lindinčius prie mokymo įstaigų pastatytuose automobiliuose.

Į akis beveik iš karto krito ieškomas Nr. 209. Kitapus parduotuvių iškilusiame name su garažo priestatu, pasak informatoriaus, slapstėsi pirmoji auka, Juvanas Prisas.

Dantis pravažiavo pro šalį, atitolo nuo statinio, pavinguriavo skersgatviuose ir po penkių minučių sugrįžo. Greta namo, tarp aptriušusio kemperio ir autentiškojo kreminės spalvos „Volkswagen Beetle", kurio sparnus margino rūdys, išvydo laisvą vietą ir į ją įriedėjo atbuline eiga.

Jis užėmė puikią padėtį, nes iš savo vietos namą matė gana aiškiai. Pastatui verkiant reikėjo remonto. Kitados baltai dažytos sienos įgavo pilką atspalvį. Palangės buvo sutrūnijusios. Šalia fasado juodavo šiukšlių maišai, nutrenkti prie rūdijančios, turbūt daugelį metų lauke kėpsančios skalbimo mašinos. Žmonėms trūksta savigarbos, į galvą dingtelėjo mintis. Į savo priešakinį kiemą nedera versti atliekų. Bendraujant su Prisu, ko gero, vertėtų tai paminėti. Pokalbiams jiedu turės pakankamai laiko.

Tiksliau, Juvanas Prisas turės pakankamai laiko jį išklausyti.

Dantis šiek tiek pravėrė langą, nusižiovavo ir išjungė variklį. Nors lėktuve miegojo, jautėsi pavargęs ir nebūtų atsisakęs dar vieno kavos puodelio. Jis prisidegė „Lucky Strike" cigaretę ir užsitraukė dūmą, neatplėšdamas akių nuo namo, apmąstydamas įvairius planus, kiekvienas iš jų priklausė nuo to, kas nutiks artimiausiomis valandomis.

Jis susirado ir patyrinėjo aukos nuotrauką. Iš pažiūros Prisas priminė subingalvį. Jeigu išeis iš namų arba grįš, jį bus nesunku atpažinti. Su sąlyga, kad informatorius nesumelavo, ir vyrukas tebėra pastate Nr. 209.

Dantis nežinojo tam tikrų svarbių dalykų. Pavyzdžiui, kas dar įsitaisęs stebimame name. Tiesa, dėl to keblumų nekiltų. Jis be vargo susidorotų su tokiais nesklandumais. Nes Juvano Priso tipo žmogėną, be jokių abejonių, saugotų panaši atmata. Anokia čia problema. Priekinį stiklą aptaškė keli lašai. Neblogai. Lietus praverstų. Miela smarki liūtis užtamsintų langus ir iš gatvės išvaikytų praeivius. Taip sumažėtų galimų liudininkų.

Staiga jis įsitempė. Kelio gale iš už posūkio išsuko du uniformuoti policininkai. Porelė nužygiavo prie pirmųjų laukujų durų ir spustelėjo skambutį. Palūkėję vėl nuspaudė mygtuką ir pastukseno į duris. Vienas kažką užsirašė bloknote, tuomet abu prisigretino prie kito namo, stovinčio arčiau Danties, ir pakartojo procedūrą.

Šįsyk tarpduryje išdygo senyva moteris. Po trumpo pokalbio su pareigūnais ji smuko vidun, po akimirkos nėrė laukan apsigaubusi lietpalčiu, nušlepsėjo prie garažo ir atidarė pakeliamąsias duris.

Norint perprasti, ko policininkai ieško, nereikėjo būti raketų inžinieriumi. Bet farų pasirodymas visiškai sumaišė planus. Jam bežiūrint, policininkai linktelėjo moteriškei, apsisuko ir patraukė prie trečio namo, dar labiau priartėdami prie Danties. Jis mikliai apsvarstė, kaip elgtis.

Galima, žinoma, nuvažiuoti šalin. Tačiau netoliese žingsniuojantys pareigūnai tikriausiai į jį atkreiptų dėmesį, o Dantis nenorėjo, kad porelė įsimintų automobilį. Jis atsigręžė į kitoje gatvės pusėje nutįsusią parduotuvių ir paslaugų įstaigų vorą. Ne, verčiau nejudėti iš vietos ir išlikti ramiam. Stovėjimą ribojančių ženklų niekur nematyti. Be to, įstatymai nedraudė sėdėti savo automobilyje ir dūmyti, ar ne?

Stebėdamas teisėsaugos atstovus, jis sumaigė nuorūką salono peleninėje. Pabilsnoję į kito namo duris, bet nesulaukę atsakymo, policininkai trumpai pasitarė ir išsiskyrė — vienas jų nudrožė per kelią, paėjo šaligatviu ir įžengė į pirmąją parduotuvę.

Kolega jau beldėsi į Nr. 209.

Dantis panoro suplėšti dar vieną cigaretę. Iškratė vieną iš pakelio, sukando ir prisidegė, žvilgsniu varstydamas namo langus, tuo metu pareigūnas prieangyje bergždžiai lūkuriavo, kol kas nors sureaguos į beldimą. Antrame aukšte staiga krustelėjo užuolaida, bet taip nežymiai, kad Dantis nė nebūtų pastebėjęs judesio, jeigu nebūtų atidžiai tyrinėjęs pastato.

Taigi namuose kažkas tūnojo. Ir neketino atverti farui durų. Puiku.

Policininkas vėl ėmė belsti, vėliau pirštu bedė į mygtuką, greičiausiai skambutį. Dar sykį jį paspaudė, apsisuko, bet, užuot numynęs kaimyninio namo link, žengė prie automobilio.

Dantis neprarado šaltakraujiškumo. Jis įtraukė dūmą ir tarp savo kojų numetė Juvano Priso fotografiją.

Susilenkęs uniformuotasis pabarbeno į keleivio langą. Dantis užvedė variklį ir nuleido elektra valdomą stiklą.

— Labas rytas, sere, — prabilo pareigūnas, apie dvidešimt penkerių metų vyras skvarbiomis, įžvalgiomis akimis ir rimta uolaus faro išraiška.

— Sveiki, — angliška tarsena atsiliepė Dantis.

— Mes ieškome balto „Ford Transit“ furgono, kuris aną trečiadienį chaotiškai blaškėsi šiame rajone. Nieko tokio nepamenate?

Jis papurtė galvą ir sumurmėjo:

— Ne.

— Ačiū. Beje, privalau atlikti formalumą ir paklausti, ką čia veikiate?

Dantis jau buvo paruošęs atsakymą.

— Laukiu draugės. — Mostelėjęs į „Džeinės“ grožio saloną pridūrė: — Ji nusprendė pasidaryti šukuoseną.

— Jeigu jūsų mergina panaši į mano žmonelę, spėju, kad lūkuriuosite ilgai.

Policininkas akimirką į jį paspoksojo, galop atsitiesė ir nužingsniavo prie kito namo. Dantis uždarė langą, per veidrodėlį stebėda-

mas farą. Šis netikėtai sustingo ir vėl nukreipė akis į automobilį. Po sekundėlės prisiartino prie laukujų pastato durų.

Dantis žvilgsniu sekė, kaip jiedu paeiliui tikrina kiekvieną namą, kol porelė galų gale dingo iš akiračio. Jis nusprendė išvažiuoti — tam atvejui, jeigu pareigūnai užsimanytų grįžti. Šiaip ar taip, vidury dienos čia sukinėtis nebuvo jokio reikalo. Į vietines apylinkes jis parsigaus sutemus. Iki tol teks atlikti begalę darbų.

47

Rojus Greisas įsitaisė kabinete Nr. 1 su kavos puodeliu rankoje. Vyresnįjį detektyvą slėgė nuovargis ir prastokas ūpas. Juvanas Prisas slapstėsi, ir neaišku, kiek dar laiko jis kiurksos savo prieglobstyje. Po avarijos jau praslinko šešios dienos, bet kol kas niekas nepranešė matęs furgono vairuotoją. Jo susekti nepagelbėjo net siūlomas atlygis.

Tiesa, žinant, kad Prisas — ne itin galvotas, buvo galima tikėtis, kad anksčiau ar vėliau jis suklys ir bus pastebėtas arba įskųstas. Bet vyresniajam detektyvui ramybės nedavė Piteris Rigas, o pastarąjį prie sienos rėmė policijos viršininkas Tomas Martinsonas, reikalaujantis kuo greitesnių rezultatų.

Bėgant laikui spaudimas neabejotinai atslūgs, ypač kai žiniasklaidą sudomins kokia nors nauja sensacija, bet šiuo metu operacija „Smuikas“ daug ką vertė jaustis nepatogiai. Ypač Braitono ir Hovo tarybos vadovą Džoną Baradelą. Pastarasis nėrėsi iš kailio, kad miestas atsikratytų nepageidaujamo Jungtinės Karalystės nusikaltimų sostinės titulo. Kaip tik jis smarkiausiai mygo policijos viršūnėles.

— Balandžio dvidešimt septintoji, antradienis, aštuonios valandos trisdešimt minučių, — rytinį pasitarimą pradėjo Greisas. Ir dirstelėjo į savo atspausdintus užrašus. — Iš Fordo kalėjimo gavome naujų duomenų apie Juvano Priso bičiulio Voreno Talio mirtį.

Jis atsigręžė į Gleną Brensoną ir nužvelgė sulig kiekviena diena didėjančią likusią komandą. Erdviajame kambaryje jie buvo priversti prasisklaidyti ir užimti vietas prie kitų dviejų darbo stalų. Naujausiu tyrimo grupės nariu tapo detektyvas seržantas Dankanas Krokeris, jį Greisas paskyrė rūpintis informacijos analize. Keturiasdešimt septynerių metų vyras praretėjusiais, banguotais, ties smilkiniais žilės palytėtais plaukais nuolat trykšdavo pasitenkinimu, tarsi bylojančiu, kad vakarais jis visada mėgaujasi gėrimais, nesvarbu kokia bjauri būna darbo diena. Bet geraširdžio linksmuolio išorė neatspindėjo Krokerio produktyvumo. Jis buvo pedantiškai kruopštus specialistas, pastabus ir nuovokus detektyvas.

Glenas Brensonas tarė:

— Bose, aš gavau Talio skrodimo duomenis. Jį rado savo kameroje, karantį po plieniniu strypu, iš paklodės juostų surištos virvės kilpoje. Kalinį aptikęs pareigūnas nupjovė mazgą ir pabandė suteikti pirmąją reanimacijos pagalbą, bet po dvidešimties minučių į vietą atvykęs paramedikas jį pripažino mirusiu. Apibendrinant pranešimą... — detektyvas seržantas kilstelėjo dokumentą parodydamas, kad šį sudaro keletas puslapių, — ... nemažai požymių liudija, jog Talis nenusižudė. Pasak KVPIP — Kalinio vertinimo, priežiūros ir pagalbos — sistemos ataskaitos, įkalintas asmuo nebuvo linkęs į savižudybę, be to, kaip ir Juvanas Prisas, po trijų savaičių turėjo išeiti į laisvę.

Suskambo Normano Potingo mobilusis, ir kambaryje nuskambėjo griausminga melodija iš filmų apie Džeimsą Bondą. Suniurnėjęs jis išjungė aparatą.

— Nusprendei pasikeisti „Indianos Džounso" muzikėlę? — paklausė Bela Moj.

— Šita jau buvo užprogramuota naujame telefone, — vengdamas tiesaus atsakymo burbtelėjo Potingas.

— Kaip banalu.

Brensonas nudūrė akis į užrašus.

— Talio kameroje pastebėti kovos pėdsakai, ant kūno rastos kelios mėlynės. Patologas teigia, kad jį iš pradžių pasmaugė ir tik tada įkišo į kilpą. Po nagais aptiko žmogaus odos skutelių, juos nusiuntė į laboratoriją DNR analizei atlikti. Tai akivaizdūs grumtynių požymiai.

— Jeigu jį išties pasmaugė kitas Fordo kalėjimo gyventojas, žudiko tapatybę atskleis DNR tyrimas, — pareiškė Dankanas Krokeris.

— Tikiuosi, mums nuskils, — pridūrė Brensonas, — ir laboratorija pateiks rezultatus dar šiandien arba rytoj.

Jis vėl žvilgtelėjo į bloknotą ir atsisuko į Rojų Greisą, lyg užsigeidęs išgirsti padrąsinimą. Vyresnysis detektyvas jam nusišypsojo, didžiuodamasis savo protežė. Glenas pratęsė:

— Anot pareigūnės Seterington, šnekinusios kalinius, kurių draugijoje sukinėdavosi Prisas su Taliu, pastarasis nesiliovė malęs liežuviu apie prižadėtą premiją. Naujienas visi išgirdo per televizorių arba jas perskaitė *Argus* laikraštyje. Vyrukas gyrėsi žinąs, kur Prisas tūno, ir svarstė, kaip elgtis — likti ištikimam draugui ar susigundyti šimtu tūkstančių dolerių.

— Ar jis iš tikrųjų žinojo? — pasiteiravo Bela Moj.

Brensonas pakėlė smilių ir subarbeno į savo mobiliojo klaviatūrą.

— Jungtinėje Karalystėje kiekvienam kaliniui suteikiamas PIN kodas, leidžiantis naudotis įkalinimo įstaigos telefonu. Ir skambindami — ne daugiau kaip dešimt kartų — jie privalo įvardyti numerį.

— Aš maniau, kad visi apsirūpinę mobiliaisiais, — nusivaipė Potingas.

Glenas Brensonas irgi išsišiepė. Normanas pasidalijo nuolat kartojamu sąmoju. Kalėjime buvo griežtai draudžiama turėti mobiliuosius, štai kodėl jų vertė pranoko net narkotikų.

— Aha, laimė, mūsų vyrutis jo neturėjo. Paklausykite telefoninio pokalbio — Vorenas Talis skambino Juvano Priso numeriu.

Jis vėl pirštu dūrė į klaviatūrą, ir aplinkiniai išgirdo traškesį, kurį lydėjo slopiai kalbantys, atgrasūs padugnių balsai.

— Juvanai, po velnių, kur prapuolei? Tu negrįžai. Kas vyksta?

— Ai, iškilo šiokia tokia problema.

— Kokia dar sumauta problema? Nepamiršk, kad esi man skolingas. Juk dėl sandėrio paaukojau savo pinigus.

— Taip, taip, neviduriuok. Ką tik buvau pakliuvęs į nedidelę avariją. Šneki kalėjimo telefonu?

— Aha.

— Kodėl nesinaudoji savuoju?

— Nes jo neturiu, aišku?

— Šūdas. Kad tu nusprogtum. Man teks trumpam pas ką nors pasislėpti. Vėliau susimatysime. O dabar atsiknisk.

Po duslaus žvangtelėjimo ryšys nutrūko.

Brensonas pažiūrėjo į Rojų Greisą.

— Įrašyta aštuonioliktą valandą dvidešimt penkios minutės, aną ketvirtadienį, kitą dieną po avarijos. Aš apskaičiavau laiką. Apmokamose integravimo programose dirbantys kaliniai gali apleisti įkalinimo įstaigą pusę septintos ryto ir grįžti prieš dešimtą vakaro. Kitaip sakant, jis turėjo pakankamai laiko iki devintos ryto pasiekti Portlando kelią.

— *Pas ką nors pasislėpti*, — mąsliai tarė vyresnysis detektyvas. — Ieškant slėptuvės, reikia dairytis patikimo žmogaus. — Jis atsistojo ir žengė prie baltos lentos, ant kurios buvo nubraižytas Juvano Priso šeimos medis. Po sekundės atsigręžė į Potingą. — Normanai, tu nemažai apie jį žinai. Kaip galvoji, su kuo jis artimiausiai bendravo?

— Aš paklausinėsiu rajono policijos.

— Furgonas dingo kažkur Sautvike, todėl spėju, kad ten gyvena jo mergina arba giminaitis. — Greisas peržvelgė surašytas pavardes.

Kaip įprasta mažas pajamas gaunančios vienišos motinos vai-

kui, Prisui nestigo nei įbrolių, nei įseserių, kurių daugumą policija gerai pažinojo.

— Bose, aš jau ėmiausi šio darbo, — tarė Dankanas Krokeris, pakildamas nuo kėdės ir prieidamas prie lentos. — Prisas turi tris seseris. Viena, Mendė, prieš ketverius metus emigravo į Australiją ir įsikūrė Perte. Antroji, Eimė, apsistojusi Soltidine. Nenumanau, kur dienas leidžia trečioji, Evė, bet vaikystėje jiedu su Juvanu faktiškai nesiskirdavo. Policija abu pričiupo už įsilaužimą į savitarnos skalbyklą, kai Prisui tebuvo keturiolika, o jai — dešimt. Vėliau, kai bernioką sulaikė lakstantį nuvarytais ratais, paaiškėjo, kad su juo važiavo ir Evė. Ieškoti vertėtų jos.

— Papildomas pliusas būtų naujiena, kad ji gyvena Sautvike, — atsiliepė Greisas.

— Žinau, iš ko gauti informacijos, — paskelbė Krokeris. — Iš lygtinai nuteistuosius prižiūrinčio inspektoriaus.

— Ji lygtinai teista? — sukluso Brensonas. — Už ką?

— Už prekybą vogtais daiktais. Dėl savo brolio!

— Skambink tam pareigūnui, — liepė Greisas.

Krokeris nužingsniavo į tolimiausią kambario galą ir, kol likę komandos nariai tęsė pasitarimą, susisiekė su inspektoriumi. Po dviejų minučių grįžo plačiai šypsodamasis.

— Šefe, Evė Pris gyvena Sautvike!

Slogią Greiso nuotaiką ūmai ištirpdė adrenalino antplūdis. Jis kumščiu džiaugsmingai trinktelėjo į stalą. *Valiooo!*

— Gerai padirbėjai, Dankanai. Adresą gavai?

— Žinoma! Sautvikas, Meinor Holo kelias, du šimtai devyni.

Kiti pasitarimo klausimai staiga tapo nebesvarbūs.

Greisas pažvelgė į Niką Nikolą.

— Mums kuo skubiau reikia kratos orderio apieškoti šiuo adresu esantį būstą.

Detektyvas konsteblis linktelėjo.

Rojus Greisas atsisuko į Brensoną.

— Ką gi, mobilizuokime Vietinės operatyvinės pagalbos komandą ir užsukime pas jį į svečius. — Vyresnysis detektyvas pažvelgė į rankinį laikrodį. — Jei pasiseks, jeigu tuojau pat gausime orderį ir mikliai ten nusigausime, galėsime jam į lovą pristatyti pusryčius!

— Šefe, tik žiūrėk, kad vyrukui nesutriktų virškinimas, — tarė Potingas.

— Be abejo, Normanai, aš liepsiu mūsiškiams elgtis su juo kuo švelniau. Paklausiu, kaip jam išvirti kiaušinius, ar nuo skrebučio nupjauti pluteles. Juvanas Prisas yra toks žmogus, kuris sužadina puikiausias mano savybes. Prikelia vidinį gerąjį samarietį.

48

Po pusantros valandos Sautvike, Meinor Holo kelyje, vyresnysis detektyvas su Brensonu lėtai pravažiavo pro 209 numeriu pažymėtą namą. Keleivio vietoje sėdintis Greisas žvilgsniu tyrinėjo pastatą. Iš užtrauktų užuolaidų piršosi prielaida, kad tenykščiai dar nepakirdo ar bent jau lindėjo viduje. Garažo durys buvo nuleistos. Jei nusišypsos sėkmė, ten pavyks rasti furgoną.

Kai Rojus Greisas radijo stotele užmezgė ryšį su kitais į vietą atvažiavusiais komandos nariais, Brensonas stabtelėjo numatytame susitikimo taške ir apsuko automobilį. Apie Evę Pris gauti papildomi duomenys skelbė, kad ji išsiskyrė su gyvenimo draugu ir dabar viena gyveno šitame name. Dvidešimt septynerių metų moterį policija ne kartą buvo areštavusi dėl grasinimų smurtu, alkoholio vartojimo gatvėse, vogtų daiktų įsigijimo, prekybos narkotikais. Dėl asocialaus elgesio jai uždrausta pusmetį lankytis Braitono centre. Visus tris vaikus, gimusius nuo skirtingų tėvų, atėmė socialinės tarnybos. Evė ir Juvanas Prisai panašūs kaip du vandens lašai, dingtelėjo Greisui. Vidun įsibrovusią policiją ji, be abejo, sutiks keiksmų tiradomis.

— Ei, senučiuk, kaip vakarykštis koncertas? Kaip Kleo reagavo į apgailėtinų karšinčių grupę?

— Jei atvirai, „Eagles" ją sužavėjo.

Brensonas ironiškai jį nužvelgė.

— Nejaugi?

— O, taip!

— Gal ji tik stengėsi tau prisigerinti?

— Kleo sakė, kad mielai apsilankytų kitame jų koncerte. Ir vėliau nusipirko plokštelę.

Glenas pastukseno sau į smilkinį.

— Žinai, kai kurie iš meilės truputį pakvaišta.

— Labai juokinga!

— Tau, kaip senoliui, per vidurį koncerto turbūt reikėjo nusnūsti, kad atgautum jėgas. Manau, taip elgtis teko ir grojusiems iškaršėliams.

— Ką tu išmanai! Juk kalbi apie vieną geriausių visų laikų grupių.

— Penktadienio vakarą keliausi į Londoną pasižiūrėti „Vaikinus iš Džersio"?

— Į šuns dienas išdėsi ir juos?

— Frenkis Valis ir „The Four Seasons" — tie visai neblogi.

— Tau tikrai jie patinka?

— Kai kurios dainos. Nemanyk, kad šlamštu laikau *visą* baltųjų muziką.

Išsišiepęs Greisas jau žiojosi atsakyti, bet veidrodėlyje nelauktai pamatė iš už nugaros artėjantį policijos ženklais pažymėtą kinologų furgoną. Po sekundėlės kelią trumpam užtvėrė greta sustojęs baltas mikroautobusas su aštuoniais vyrais iš Vietinės operatyvinės pagalbos komandos. Dar du patrulio automobiliai pranešė, kad jie užėmė pozicijas tolimajame gatvės gale.

Į detektyvus žvilgsnį nukreipė Džeisonas Hazardas, inspektorius iš rajono policininkų būrio, ir Greisas pakėlė nykštį, be garso ištardamas: „Pirmyn."

Hazardas nuleido antveidį, ir visos trys mašinos staigiai didindamos greitį nurūko į priekį. Kai jos sustingo greta namo, pareigūnai išvirto ant šaligatvio. Pasinaudoję „Google Žemė“ programa, jie iš anksto buvo susipažinę su teritorijos ypatumais.

Dvi kinologų grupės nubėgo į šoną — pridengti užpakalinį kiemą. Vietinės operatyvinės pagalbos komandos nariai mėlynais kombinezonais, plastikinėmis kelių apsaugomis, kariniais šalmais, virš akių nuleistais antveidžiais ir patvariomis juodomis pirštinėmis atskubėjo prie laukujų durų. Vienas nešėsi metalinį cilindrą, didumo sulig gesintuvu — taraną, dar žinomą kaip „Didysis geltonasis raktas“. Jeigu durys būtų armuotos, iš paskos sekantys kiti du atvilko hidraulinį taraną su energijos šaltiniu. Dar pora stabtelėjo prie garažo, pasirengę sulaikyti bet ką, sprunkantį šituo keliu.

Pirmieji komandos nariai kumščiais pradėjo trankyti duris ir sykiu šaukti, sąmoningai pasitelkdami gąsdinimo taktiką:

— POLICIJA! ATIDARYKITE! POLICIJA! ATIDARYKITE!

Vienas iš pareigūnų užsimojo taranu, ir durys išlakstė į šipulius.

Jų šešetas įsiveržė į pastatą staugdami, kiek leidžia plaučiai:

— POLICIJA! POLICIJA!

Pavymui sekantys Greisas ir Brensonas žengė į siaurą koridorių, atsiduodantį sudvisusiu cigarečių dūmų tvaiku. Vyresnįjį detektyvą užtvindė adrenalino srautas. Kaip daugumai policininkų, jam patiko antpuolio keliamas virpulys ir baimės pojūtis. Tu niekada nežinai, ką rasi viduje. Kokie svaidomieji ar šaunamieji ginklai bus prieš tave panaudoti. Greiso akys šmaižė į šonus, jis budriai dairėsi neatmesdamas ginkluoto priešininko tikimybės, puikiai suvokdamas, kad jiedu su Glenu, po švarkais viso labo užsidėję dūriams atsparias liemenes, smarkiau nukentėtų negu geriau apsisaugoję reide dalyvaujantys kolegos.

Tokioms užduotims tinkamai parengta ir patyrusi operatyvinės pagalbos komanda prasisklaidė, vieni jos nariai nubildėjo į kambarius, kiti laiptais užlėkė į antrą aukštą griausmingai riaumodami:

— POLICIJA! NĖ IŠ VIETOS! NEJUDĖT!

Abu detektyvai, likę ankštame, tuščiame prieškambaryje, išgirdo, kaip viršuje su trenksmu atsilapojo durys. Subildėjo žingsniai. Ir pasigirdo nerimastingas Vikės Džouns, kurią Greisas laikė itin sumania ir narsia pareigūne, balsas:

— Sere, verčiau ateikite čia.

Kartu su įkandin sekančiu Glenu Brensonu jis smuko pro dešinįjį atvirą tarpdurį ir atsidūrė pasibjaurėtinai apšnerkštoje, rūkalų dūmų ir šlapimo įsigėrusioje svetainėje. Greisui į akis krito nedidelė sofa mediniais rėmais, ant purvino kilimo išvartyti vyno bei alaus buteliai drauge su neskalbtais drabužiais ir prie sienos pritvirtintas milžiniškas plazminis televizorius.

Ant šiukšlėmis nenusėto grindų lopinėlio veidu žemyn raitėsi ir dejavo moteris raudonu pūkuotu chalatu, jos burna buvo užkimšta, rankos ir kojos suveržtos pilka lipnia juosta.

— Viršuje nieko nėra! — riktelėjo Džeisonas Hazardas.

— Garažas tuščias! — nuskambėjo dar vienas šūksnis.

Greisas skubiai užbėgo į antrą aukštą, patikrino abu miegamuosius ir vonios kambarį, galiausiai nusileido žemyn ir priklupo greta moters, tuo metu Vikė Džouns su kitu komandos nariu nuo jos plėšė pančius.

Maždaug dvidešimt penkerių metų moteris trumpais gelsvais plaukais, rūsčiu veidu ir titnago atspalvio veidu prašneko, vos tik pareigūnai nuo burnos nulupo juostą:

— Šūdžiai! Kur jūs, avigalviai, taip ilgai užtrukote? Velniai rautų, kiek dabar valandų?

— Penkios minutės po dešimtos, — atsakė Vikė Džouns. — Kuo esat vardu?

— Evė Pris.

— Jūs sužeista, Eve? — ji atsigręžė į kolegą. — Iškviesk greitąją pagalbą.

— Man nereikia sumautos greitosios pagalbos. Duokit, po galais, išgerti ir sutraukti cigariuką.

Greisas nužvelgė blondinę. Jis nenutuokė, kiek laiko Evė taip

išgulėjo, bet kaip žmogus, kuris tysojo surištas ir užkimšta burna, ji atrodė stebėtinai rami. Rasi, čia tebuvo gudrybė. Tokios moters žodžiais pasikliauti negalima.

— Kur jūsų brolis? — pasiteiravo vyresnysis detektyvas.

— Kuris?

— Juvanas.

— Kalėjime. Ten, kur jūs, kiaulės, jį įgrūdote.

— Vadinasi, jis neviešėjo jūsų namuose? — neatlyžo Rojus Greisas.

— Pas mane išvis niekas nesilankė.

— Kažkas miegojo laisvoje lovoje.

— Tikriausiai marsietis.

— Kas jus supančiojo? Marsietis mėgsta žaisti vergus?

— Man reikia advokato.

— Eve, jūs nesuimta. Advokatui turėtumėte skambinti, jeigu jums pateiktume kokius nors kaltinimus.

— Pateikite.

— Būtinai, — prižadėjo Greisas. — Apkaltinsiu trukdymu policijai dirbti. O dabar sakykite, kas nakvojo laisvame kambaryje.

Ji neatsiliepė.

— Jus surišęs asmuo?

— Ne.

Gerai, pagalvojo jis. Tai didelis žingsnis į priekį.

— Mes nerimaujame dėl jūsų brolio.

— Eikit sau, kaip sujaudinot. Juvaną nuo vaikystės kišate už grotų, bet staiga dėl jo pradėjote nerimauti? Ot juokdariai!

49

Per vakarinį pasitarimą kreipęsis į komandos narius, vyresnysis detektyvas glaustai išklojo apie reidą. Evė Pris nepajėgė duoti informacijos apie užpuoliką, bet sutiko, tegul ir nenoriai, kad ją ap-

žiūrėtų medikai, todėl piršosi prielaida, jog antpuolis tikrai įvyko ir ji su broliu nebuvo suplanavusi jokių machinacijų, kaip Greisas iš pradžių įtarė. Dėl name viešpataujančios netvarkos nepavyko nustatyti, ar jame kas rausėsi — naršymo pėdsakai bylotų apie tikėtiną apiplėšimą.

Policijos gydytojos nuomone, ant Evės sprando juoduojančios mėlynės atsirado po stipraus smūgio. Ir ji pridūrė, esą į tokią kaklo vietą rėžtų kovos menus išmanantis žmogus, siekiantis, kad auka bemat prarastų sąmonę.

Daktarės spėjimai sutapo su Evės pasakojimu: anądien, vienuoliktą vakaro, ji išėjo į užpakalinį kiemą laukan išleisti katę, o kitą akimirką pasijuto gulinti svetainėje surištomis rankomis bei kojomis. Moteris tebeneigė įtarimus, kad name slapstėsi jos brolis, ir užsispyrusi tvirtino, jog pastaruoju metu garaže nestovėjo joks automobilis, nors įkalčiai rodė kitką. Garažo grindys buvo išterliotos šviežia alyva. Antra, svarbiausia, viename iš miegamųjų rasta vyriška apranga. Juvano Priso sudėjimo žmogui tinkantys sportbačiai, džinsai ir skalbimo mašinoje aptikti jo dydžio trumparankoviai marškinėliai.

Greisas įsakė ją areštuoti, kaip įtariamąją bėglio slėpimu ir bandymu sutrukdyti policijai atlikti savo darbą. Vėliau liepė kvalifikuotai kvotėjai Belai Moj apmąstyti apklausos taktiką, kol Evė Pris sėdės kardomajame kalėjime.

Paskui vyresnysis detektyvas nurodė itin prityrusiam PTP, policijos tyrimo patarėjui, ir jo būriui išversti moters namus, pažiūrėti, galbūt viduje arba vidiniame kieme pavyktų dar ką nors atkapstyti. Kol kas, neskaitant alyvos šlakelio ir drabužių, pareigūnai rado pėdsakus, kurie, jų požiūriu, liudijo, kad į pastatą įsibrauta pro užpakalines laukujes virtuvės duris. Darbą kruopščiai atliko užraktų specialistas, pasitelkęs atsuktuvą primenantį instrumentą.

Greiso įsitikinimu, narkotikų arba pinigų užsigeidę atmatos, su kuriais Juvanas Prisas ir jo sesuo palaikydavo ryšį, taip nesielgtų.

Jie paprasčiausiai išdaužtų langą arba laužtuvėliu sugadintų spyną. Kad ir kas įsėlino vidun, tas žmogus nestokojo įgūdžių. Mokėjo įsilaužti į namus, užpulti ir supančioti savo aukas. Pirštų atspaudų — nė ženklo, nebuvo nieko, kas atskleistų DNR, jokių kitų įkalčių. Daryti išvadas dar per anksti, tačiau užfiksuotas incidentas ūpo nepakėlė.

50

Deividas Harisas, apsirengęs sunkia multino striuke, storais džinsais, pamušta kepure, apsiavęs guminiais batais, lygiai 07.00, kaip ir kiekvieną dieną per keturiasdešimt vienerius metus, ėmė tikrinti patalpas, kuriose pernakt buvo rūkoma žuvis. Jautėsi puikiai: šalies ekonomika išgyveno nuosmukį, bet verslas klestėjo, ir jis dievino savo darbą.

Jį ypač maloniai nuteikdavo degančios medienos kvapas ir sodrus, tirštas žuvies aromatas. Diena išaušo saulėta, bet ore tebetvyrojo žvarba. Tokie rytmečiai jam patikdavo labiausiai. Harisas pažvelgė į rasos lašus, mirguliuojančius ant žolėtų Pietų Daunso šlaitų, kurie stiebėsi už rūkyklos — akiratyje atsiveriantis vaizdas niekada neatsibosdavo, nors čia jis plušėjo ištisą amžinybę.

Tiesa, vargu ar Harisas būtų tokios pakilios nuotaikos, jeigu žinotų, kad yra stebimas nuo tada, kai atvyko į darbovietę.

Europoje pagarsėjusi „Springs Smoked Salmon“ rūkykla priklausė vienai šeimai, ir ši labai didžiavosi savo gaminių kokybe. Hariso valdomą kompaniją įkūrė jo tėvai. Netoli Braitono, Pietų Daunso slėnyje, pasirinktas užkampis atrodė visiškai netinkamas žuvies apdorojimo įmonei, ir jos valdos akies netraukė — aptriušę vienaukščiai pastatai labiau priminė nustekentą ūkį, o ne tarptautine legenda tapusią bendrovę.

Kildamas įkalnėn jis nužingsniavo pro krautuvą su šakėmis ir krovininius furgonus, stovinčius tarp dviejų identiškų šaldyklų.

Viduje gulėjo išrūkyti upėtakiai ir škotiškos lašišos nupjautomis galvomis — ant kablių pakabintas firminis kompanijos asortimentas. Jis palubėje driekėsi per šimto pėdų ilgio saugyklą arba buvo supakuotas baltose polistirolo dėžėse, paruoštas išsiųsti į visame pasaulyje veikiančias gurmanų parduotuves, restoranus ir maistu bei gėrimais prekiaujančias įmones. Be to, padėklus slėgė klientams tiekiamos kitos žuvys ir jūrų gėrybės — pastarąsias daugiausia sudarė langustai su norveginiais omarais, dauguma buvo atvežti iš Škotijos, taip pat moliuskai, omarai ir krabai.

Atrakinęs spyną jis pradarė pirmas duris ir patikrino temperatūrą. Tuomet užmetė akį į likusias tris šaldyklas ir patraukė į rūkyklas, pastatytas beveik prieš penkiasdešimt metų, tačiau puikiai išsilaikiusias. Iš plytų ir plieno suręstose didžiulėse suodinose patalpose plieskė mediena kūrenamos džiovinimo krosnys, lubas dengė rėmai su kabliais, po kuriais kabojo rožinė ir rudai gelsva rūkomos žuvies filė.

Harisas baigė apžiūrą, pripildė krosnis ąžuolinių malkų ir nudrožė į krautuvėlę. Siaurame pailgame statinyje per visą sienos ilgį tįso prekystalis, kitoje pusėje ant lentynų gulėjo įvairiausių jūrų delikatesų konservai drauge su uogienėmis, džemais ir paštetais. Mažmenos skyriuje triūsiantys darbuotojai tamsiai mėlynais drabužiais ir baltomis kepurėmis vitrinose dėliojo ką tik išrūkytą žuvį ir vykdė pernakt telefonu arba elektroniniu paštu gautus užsakymus.

Džeinė, vedėja, pranešė apie kilusią problemą. Vieną iš naktinių pavedimų atsiuntė maisto krepšeliais prekiaujanti kompanija, kuri beviltiškai lėtai atsilygindavo už produktus. Bendrovė nesiteikė sumokėti jau tris mėnesius, ir gerokai padidėjusi skola kurstė nerimą.

— Pone Harisai, manau, prekių siuntą derėtų sustabdyti, kol su mumis bus atsiskaityta, — tarė Džeinė.

Valdytojas linktelėjo. Per kitas dešimt minučių jiedu aptarė užsakymus, paskui Harisas prisėdo prie kompiuterio, norėdamas

patikrinti savo išteklius, bet staiga suskambo telefonas. Jis sėdėjo arčiausiai aparato, todėl ir pakėlė ragelį.

— Kada galėtumėte atsiųsti du su puse tūkstančio langustų? — pasigirdo amerikietiška tartimi kalbantis balsas.

— Kokio dydžio ir kada pageidautumėte, sere?

Po akimirkos amerikietis atsakė:

— Stambiausius, kokius turite. Iki savaitės pabaigos. Mus apvylė tiekėjai.

Harisas paprašė lukteleti ir peržvelgė kompiuterio duomenis.

— Kol kas mūsų atsargos išsekusios, bet per naktį iš Škotijos sulauksime naujos partijos. Ją išgabens antradienį ir atveš ankstyvą trečiadienio rytą. Jeigu jums reikalingas minėtas kiekis, krovinį papildysiu gauta siunta.

— Kada man patvirtinti užsakymą?

— Kuo skubiau, sere. Pageidausite išgirsti kainą?

— Dėl jos nesuku galvos. Krovinys tikrai bus čia? Trečiadienio rytą?

— Siuntas iš Škotijos mums pristato kiekvieną trečiadienį, sere.

— Gerai. Aš su jumis susisieksiu.

Netoli rūkyklos pastatytoje išsinuomotoje tojotoje sėdintis Dantis baigė kalbėti mobiliuoju. Apsuko automobilį ir nuriedėjo siauru keliu, pravažiuodamas ženklą su užrašu SPRINGS SMOKED SALMON — PARDUOTUVĖ ATIDARYTA.

Dantis pasvarstė, gal užsukti į klientų aikštelę ir išžvalgyti krautuvėlę. Ką nors įsigyti. Tačiau nusprendė pamatęs pakankamai, maža to, rodyti savo veido nebuvo jokio reikalo. Taip rizikuoti nevertėjo.

Juolab kad rūkytos žuvies jis nevirškino.

51

Savaitės dienos slinko, bet Rojaus Greiso komanda nepadarė jokios reikšmingos pažangos. Nors ištyrus po Talio nagais aptiktus odos skutelius paaiškėjo, kad DNR priklauso gigantui, vardu Li Roganas, patekusiam į Fordo kalėjimą dėl ginkluoto apiplėšimo ir sunkaus kūno sužalojimo. Po kelių mėnesių jį turėjo lygtinai paleisti į laisvę.

Roganą suėmė įtarus Voreno Talio nužudymu, bet jis teigė, esą tądien, prieš Talio mirtį, jiedu susipliekė dėl pinigų. Vidaus tyrimas nenustatė, kad areštuotasis skambino pasinaudodamas PIN kodu arba savo kameroje slepiamu mobiliuoju. Jei Roganas ir siekė atsiimti premiją, nepavyko rasti jokių jo ketinimų įrodymų. Tačiau žinant, kokia galybe mobiliųjų apsirūpinę Fordo kaliniai, labai tikėtina, kad telefoną jis pasiskolino arba išsinuomojo. Tuomet skambučio būtų veik neįmanoma atsekti. Sunkių nusikaltimų skyriaus vakarinis filialas nuolat informuodavo Greisą, kaip rutuliojasi įvykiai.

Dėl galvoto valstybinio advokato Leitono Loido, su kuriuo Greisas praeityje daugybę kartų buvo susikirtęs, Evė Pris neatsakinėjo į jokius klausimus, ir po aštuoniolikos valandų ją teko paleisti už užstatą. Vyresnysis detektyvas liepė saviškiams stebėti moters namą, jeigu kartais grįžtų jos brolis. Vargu ar taip galėjo nutikti, antra vertus, Juvanas Prisas buvo pakankamai menko proto, tad galėjo iškrėsti tokią kvailystę.

Greisas telefonu aptarė bylą su paslaugiu Niujorko teisėtvarkos atstovu iš apygardos prokuratūros Specialiųjų tyrimų skyriaus, detektyvu Petu Laniganu. Šis pasidalijo detaliomis žiniomis apie mirusio jaunuolio tėvus, bet amerikietis nepateikė su dabartinėmis aplinkybėmis susijusios papildomos informacijos, tik papasakojo, kaip Fernanda Rever įniršo išgirdusi naujienas apie sūnaus žūtį — apie tūžmingą motinos reakciją bylojo ir tai, kaip ji elgėsi Jungtinėje Karalystėje.

Kai *Argus* reporteris liaudavosi skambinęs, ramybės periodą Greisas laikydavo blogu ženklu — Spinela jau keletą dienų nebandė užmegzti su juo ryšio. Vyresnysis detektyvas nusprendė rytoj, penktadienį, surengti spaudos konferenciją, vildamasis, kad atkurta avarijos eiga padės galimiems liudininkams prisiminti kokias nors smulkmenas. Be kitų sumetimų, jis siekė parodyti Reverų šeimai, kad policija neriasi iš kailio ieškodama vairuotojo, taip beširdiškai prisidėjusio prie incidento, pasibaigusio jų sūnaus mirtimi.

Vienuoliktą valandą Sasekso kriminalinio skyriaus valdyboje konferencijų salę užkimšo žurnalistai. Sąsajos su mafija ir šimto tūkstančių dolerių atlygis pakurstė nepaprastą žiniasklaidos susidomėjimą — gerokai didesnį nei vyresnysis detektyvas tikėjosi. Balandžio 21-osios, trečiadienio, rytą netoli Portlando kelio buvusius piliečius Greisas paprašė prisiminti, ar jiems į akis krito baltas „Ford Transit“ furgonas, ir dalyvauti kitą dieną atkuriant avariją.

Paskui jis kreipėsi į Sautvike, konkrečiau, Meinor Holo kelyje, gyvenančius žmones, ragindamas pagalvoti, gal jie kartais matė furgoną arba Juvaną Prisą — sykiu parodė policijos ir kalėjimo pareigūnų darytas įtariamojo nuotraukas. Nors Spinela jam stovėjo skersai gerklės, dabar nelemtas šūdgalvis bent jau bendradarbiavo.

Po akistatos su spaudos atstovais kulniuodamas į savo kabinetą, Greisas „Blackberry“ telefone pasitikrino dienotvarkę. Antrą popiet jis privalėjo nueiti į pasitarimą dėl daiktinių įrodymų.

Vyresnįjį detektyvą prisivijo Glenas Brensonas.

— Žinai, kaip senučiukas, su tomis konferencijomis tvarkaisi visai neblogai.

— Aha, pačiam irgi teks išmokti elgtis su žurnalistais. Spauda mums reikalinga. Ir nesvarbu, mėgstame reporterius ar jų nekenčiame. Gal pats norėtum vadovauti kitam susitikimui?

Brensonas pažiūrėjo į draugą.

— Kodėl klausi?

— Kitą kartą šnekėtis su žiniasklaida leisiu tau.

— Prakeikimas.

— Tai kartoju kiekvieną sykį prieš spaudos konferenciją. Dar vienas dalykas. Noriu, kad perimtum vadovavimą vakariniam komandos pasitarimui. Tu nieko prieš?

— Aišku, kad ne. Juk aš neturiu asmeninio gyvenimo, gal pamiršai?

— Kas naujesnio?

— Arės advokatas mane kaltina priekabėmis, agresyvumu ir nepagrįstais seksualinio pobūdžio reikalavimais.

— Nejaugi?

— Aha, regis, prašiau žmonos ant manęs atsisėsti. Pagal jos religinius principus mylėtis galima tiktai misionieriaus poza.

— Religinius principus?

— Kai kurių JAV valstijų įstatymai iki šiol draudžia kitokias pozas. Pastaruoju metu Arė vaizduoja religinę fundamentalistę. Dievo akyse, rodos, tapau iškrypėliu.

— Tada Jį derėtų vadinti vujaristu, ar ne?

Suzirzė Greiso mobilusis. Jis atsiprašydamas linktelėjo ir pakėlė telefoną prie ausies.

Skambino nusikaltimo vietos tyrėjams vadovaujanti Treisė Stoker.

— Rojau, — prabilo ji. — Aš esu Šorhamo uoste. Verčiau atvyk. Manau, radome Prisą.

52

Greisas leido Glenui Brensonui vairuoti. Išlaikęs greitaeigio vairavimo egzaminą, gavęs leidimą automobiliu persekioti įstatymo pažeidėjus, detektyvas seržantas nuolat degdavo noru pademonstruoti draugui savo įgūdžius. Kaskart, kai sutikdavo, kad Brensonas jį vežtų, Greisas kaipmat dėl to pasigailėdavo.

Įveikę nuožulnų A27 magistralės vingį, užnugaryje palikę link A23 autostrados vedantį kelią, jiedu nulėkė įkalnėn; spidometro rodyklė persirito per 120 mylių atžymą — Greiso požiūriu, bičiulis pernelyg pasikliovė mėlynais švyturėliais ir staugiančia sirena. Į iškvietimus privalantis reaguoti sveiko proto policininkas gana greitai suvokdavo, kad gatvėmis dažniausiai trankosi akli, kurti, pakvaišę arba neretai visų trijų savybių kombinacija pasižymintys asmenys.

Jei bent vienas iš jų lenkiamų automobilių netikėtai išsuktų į kitą juostą, jie turėtų mestis šalin, tada įsirėžtų į priešingos krypties eismą skiriantį barjerą ir garantuotai prasmegtų nebūtyje, todėl Greisas tvirtai įrėmė kojas į salono grindis melsdamasis, kad bičiulis sumažintų greitį. Pagaliau jiedu atsidūrė link Šorhamo uosto besidriekiančiame kelyje, iš dešinės apvažiuodami Hovo lagūną, kuri tyvuliavo netoli Greiso namų, bet už galimybę likti sveikiems gyviems ir neištampytais nervais tikriausiai reikėjo padėkoti laimingam atsitiktinumui, o ne vairuotojo įgūdžiams.

— Ei, senučiuk, ką pasakysi apie mano vairavimą? Gerėja, tiesa? Jau pramokau slysti visais keturiais ratais!

Vyresniajam detektyvui rodės, kad jo balso stygos kažkur pranyko. Turbūt pametė jas už kelių mylių nuo šitos vietos.

— Tau derėtų įdėmiau stebėti kitus eismo dalyvius, — diplomatiškai atsiliepė jis. — Privalai lavinti atidumą.

Jie nušvilpė nedideliu žiedu, tik per plauką nesusidurdami su „Nissan Micra", prie kurio vairo sėdėjo suplotą skrybėlę užsimaukšlinęs vyriškis, ir veikiai pateko į pramoninę zoną. Dešinėje stiebėsi aukštas mūrinis sandėlis, kairėje geltonavo dviguba linija ir dunksojo iš gofruoto metalo suręstas mėlynas sandėlis. Detektyvai pasuko į pastatus skiriančią spragą, pro kurią atsivėrė vaizdas į banguotus Aldringtono įlankos vandenis, rytinį Šorhamo uosto kanalo pakraštį. Aplenkė furgoną su užrašu *„D & H" elektros instaliacija* ir virš vieno statinio išvydo naminių gyvūnėlių maistą reklamuojantį ženklą. Priekyje staiga pamatė policijos automobilį mirguliuojan-

čiais švyturėliais. Artėdami įžiūrėjo kitas transporto priemones, tarp jų priklausančią Treisei Stoker, kuri vadovavo nusikaltimo vietos tyrėjams, ir antrą policijos mašiną, šonu riogsančią tarp dviejų statinių. Ji užstojo vielinėje tvoroje įtaisytus atvirus vartus. Už jų driekėsi krantinė. Pastatai buvo apjuosti nusikaltimo vietos juosta, o priešais ją sargybą ėjo bendruomenės paramos pareigūnė.

Greisas su Brensonu išlipo laukan, kur juos pasitiko šuoringas drėgnas vėjas, žengė prie moters ir prisistatė.

— Jums teks apsirengti apsauginius kombinezonus, — vyresniajam detektyvui tarė ji. Po sekundėlės pagarbiai linktelėjo Glenui Brensonui. — Taip liepė Treisė Stoker.

Tyrėjų vadovas prisiimdavo atsakomybę už potencialią nusikaltimo vietą, vos tik į šią nusigaudavo. Visų pirma atlikdavo du svarbiausius darbus — apribodavo į užtvertą zoną įleidžiamų asmenų skaičių ir nurodydavo, ką jie turėtų vilkėti, kad teritorijos neužterštų tokiomis smulkmenomis kaip drabužių siūleliai, galinčiomis nukreipti dėmesį netikrais pėdsakais.

Jiedu grįžo prie automobilio ir įsispraudė į mėlynus popierinius kombinezonus su gobtuvais. Nors Greisas rengėsi šimtus kartų, su nesklandumais susidurdavo kiekvieną sykį. Batai niekaip neprasiskverbdavo pro klešnes. Ir aukštyn tempiama medžiaga užstrigdavo ties juosmeniu.

Galiausiai susiruošę detektyvai nėrė po juosta ir nužygiavo į prieplauką. Pakeliui apėjo purviną ženklą, skelbiantį ATSARGIAI PAVOJINGA ZONA. Greisas pasidairė vaizdo stebėjimo kamerų, bet, dideliam savo nusivylimui, nė vienos neišvydo. Priekyje matė užpakaline dalimi į juos stovintį geltoną furgoną — mobilųjį operacijų centrą, kuriuo atvažiavo žmonės iš Specialiosios paieškos skyriaus, prišvartuoto žvejybinio tralerio pirmagalį, surūdijusį keltuvą, pilnutėlį šiukšlių konteinerį, taip pat anapus kanalo kyšančius sandėlius ir vienoje iš didžiausių vietinių medienos sandėliavimo aikštelių sukrautas sienojų rietuves.

Čionykštis rajonas jam visada patiko. Greisas giliai įkvėpė, mėgaudamasis vaikystę primenančiais druskos, alyvos, dervos ir lynų kvapais, kai jiedu su tėčiu įsitaisę ant molo žvejodavo. Anuomet Šorhamo uostas atrodė kaip paslaptinga, neapsakomai įdomi vieta, jo akis traukdavo prie kranto išsirikiavę, tarptautines vėliavas iškėlę tanklaiviai ir konteinervežiai, gigantiški kranai, sunkvežimiai, knechtai, sandėliai ir milžiniška jėgainė.

Užsukę už kampo jie išvydo triūsiančius žmones. Tarp apsauginius kombinezonus dėvinčių policijos pareigūnų Greisas bemat atpažino nedidukę, kresną Treisę Stoker, vadovaujančią nusikaltimo vietos tyrėjams, aukštaūgį NVT fotografą Džeimsą Gartrelą ir laibą koronerį Filipą Kijį.

Aplinkui stovėjo Specialiosios paieškos skyriaus nariai tamsiai mėlynomis multino striukėmis, neperšlampamomis kelnėmis, guminiais batais ir juodomis beisbolo kepuraitėmis, virš kurių snapelių puikavosi žodis POLICIJA. Vienas jų stypsojo greta raudono, geltono ir mėlyno kabelių, nuo dėžės formos aparato tįstančių į vandenį. Greisas suprato, kad įlankoje darbuojasi naras.

Visų dėmesys krypo į aplamdytą, balzganą „Ford Transit“ furgoną, kurio stogu ir kėbulu vingiavo dumblo ruožai. Pro slenksčius nepaliaujamai plūdo vandens srautas. Vairuotojo pusėje nebuvo šoninio veidrodėlio. Nuo ratų arkų statmenai aukštyn kilo plieniniai perlyniai, siekiantys mobiliojo krano skriemulį.

Tačiau Greisui kranas nerūpėjo. Jis įdėmiai nužvelgė kabinoje sėdintį, virš vairo susikūprinusį, nejudantį žmogų.

Pasilabinti su detektyvais prisiartino Treisė Stoker. Jai draugiją palaikė stambus, šiurkščių bruožų, vyresnis nei penkiasdešimties metų vyras nugairintu veidu, sutaršytais, žilstelėjusiais plaukais ir dilbius marginančiomis jūreivio tatuiruotėmis. Ant baltų trumparankovių marškinių jis buvo užsimetęs fluorescencinę geltoną striukę, mūvėjo tamsias darbininko kelnes, avėjo patvarius guminius batus ir visiškai nepaisė žvarbių vėjo gūsių.

— Rojau, Glenai, sveiki, — džiugiai prabilo ji. — Tai Kytas Veidis, vyriausiojo mechaniko padėjėjas iš Šorhamo uosto. Kytai, čia vyresnysis detektyvas Greisas, tyrimui vadovaujantis pareigūnas, ir jo pavaduotojas, detektyvas seržantas Glenas Brensonas.

Jie paspaudė vieni kitiems rankas. Greisas kaipmat nusprendė, kad jam patinka Veidis, kurio veido išraiška spinduliavo pasitikėjimą savimi, patirtį ir draugišką nusiteikimą.

Rojus paklausė Treisės:

— Nustatėte, kam priklauso furgonas?

— Bandėm, šefe. Numerio skydeliai netikri. Serijos numeris nuzulintas ir nuo važiuoklės, ir nuo variklio bloko, todėl beveik nekyla abejonių, kad automobilis nuvarytas, bet kol kas nieko daugiau neišsiaiškinome.

Greisas jai padėkojo ir atsigręžė į Veidį.

— Na, ką papasakosite?

— Šoninio skenavimo sonarais mes nuolat zonduojame kanalą, tikrindami sąnašų lygį ir ieškodami pasitaikančių kliūčių. — Veidis atsakė vyresniajam detektyvui, bet podraug kreipėsi ir į Brensoną. — Vakar popiet, apytikriai pusę penktos, už šimto dvidešimties pėdų nuo krantinės aptikome objektą, kaip spėjome, transporto priemonę, į dvidešimt penkių pėdų gelmę nuskendusią aukštyn ratais — taip nutinka visiems automobiliams, panirusiems į gilų telkinį. Jie apsiverčia dėl pirmagalyje sumontuoto variklio.

Greisas linktelėjo.

— Apačioje tamsu, nors į akį durk. Atsidarantys ir užsiveriantys šliuzo vartai sukelia srovę, kuri plaka dumblo sluoksnį. Pasitelkęs lyną su svoriu ir lejerį nustačiau, kad furgonas per keturias pėdas susmegęs dumble. Prisilaikydamas standartinės procedūros informavau policijos narus — Specialiosios paieškos skyrių — ir šįryt, maždaug prieš valandą, padėjome jiems ištraukti automobilį iš vandens. Deja, kabinoje radome aną vargšelį. Nežinau, ar jis pats sau atėmė gyvybę, savižudžių randame neretai, nes išsiropšti laukan, regis, nemėgino.

Greisas apsidairė. Pažvelgė į surūdijusį sandėlį, iš pažiūros apleistą, nors greta stovintis atliekų konteineris liudijo, kad jame kažkas dirba.

— Kokia čia vieta?

— „Dudman", mineralų kompanijos, nuosavybė. Įsigyta prieš kelis mėnesius. Ne vienerius metus ji buvo tuščia — ankstesni šeimininkai bankrutavo.

— Ten kas nors darbuojasi? Budi sargai?

— Nėra nei sargų, nei stebėjimo kamerų, sere. Praeitą savaitę sukinėjosi keli darbininkai, bet vėliau jiems pavedė remontuoti kitus bendrovės pastatus.

Apylinkės nuošalios, dingtelėjo Greisui. Todėl jas pasirinko? Į tokį rajoną sunku pakliūti atsitiktinai.

— Teritorija vakarais uždaroma?

— Taip, sere, grandine ir kabamąja spyna. Bet šiandien atvykę įėjimą radome atvirą. Kažkas atrakino vartus arba juos išlaužė.

Pajudėjęs furgono link Greisas žengė prie vairuotojo durelių.

— Kiek laiko jis praleido vandenyje?

— Manau, daugiausia tris ar keturias dienas, — atsakė mechanikas. — Lavonas išbrinkęs — kūnas pampsta pirmas dvidešimt keturias valandas, — bet kol kas nepaliestas, nes žuvys su vėžiagyviais paprastai laukia apie savaitę, kol mėsa pašvinksta, ir tik tada apspinta negyvėlį.

— Ačiū.

Greisas įsispiginęs į kabiną pastebėjo, kad nuleistas ir vairuotojo, ir keleivio langas. Kažkas siekė greičiau nuskandinti furgoną? Užpakalinės durys taip pat buvo pravertos. Dabar jo galvoje sukosi vienintelis klausimas — tai nelaimingas atsitikimas, savižudybė ar žmogžudystė? Vyresnysis detektyvas iš patirties žinojo, kad skubotų išvadų daryti negalima.

Nuo susikaupusių dujų numirėlis papurto, tačiau veidas išliko liesas. Skruostus raižė purvo dryžiai, siaubo kupinos, suapvalėjusios akys stebeilijosi pirmyn. Jis atrodė dar prakaulesnis nei fotografi-

joje, o želė sutepti, stirksantys plaukai virto viršugalvį aplipdžiusiu kaltūnu. Bet atpažinti žmogų nebuvo sudėtinga. Rojus Greisas dėl visa ko iš kišenės iškrapštė Juvano Priso nuotrauką ir pakėlė priešais save.

Bet kokios abejonės išsisklaidė. Dešinįjį paakį vagojo peilio įskobtas randas, po kaklu kabėjo auksinė grandinėlė, riešą dengė odinė apyrankė. Vis dėlto tapatybei patvirtinti reikės pirštų atspaudų arba DNR pavyzdžio. Jis neketino palaikų rodyti artimiausiems giminaičiams, nes nepasikliovė nė vienu iš suktos Prisų šeimos. Greisas apžiūrėjo lavono rankas.

Prisas spaudė vairą, tarsi apimtas niauraus ryžto. Lyg būtų įtikėjęs kad, jei tik jo nepaleis, sugebės išvairuoti iš bėdų liūno.

Kažkokia nesąmonė.

— Mirusiojo gniaužtai, — šalia nuskambėjo moters balsas.

Vyresnysis detektyvas apsisuko ir pamatė Specialiosios paieškos skyriui vadovaujančią seržantę Lorną Denison-Vilkins.

— Lorna! Kaip einasi?

Ji plačiai nusišypsojo.

— Mums trūksta personalo, esame neįvertinti ir apsivertę darbais. Kas geresnio pas tave?

— Taikliau pats nepasakyčiau. — Greisas smakru kryptelėjo į negyvėlį ir staiga išgirdo iš furgono atvilnijusį keistą metalinį čežėjimą. — Mirusiojo gniaužtai?

— *Rigor mortis,* arba pomirtinis sąstingis. Dėl staigaus panardinimo kūnas stėrsta kur kas greičiau nei įprastai. Jei žmogus nuskęsta už ko nors laikydamasis, vėliau jį sudėtinga atplėšti nuo to objekto.

Greisas pažiūrėjo į didelį vairą apsivijusius Priso pirštus.

— Mes nebandėme jų atlaužti, — pridūrė seržantė. — Baiminomės pakenkti įkalčiams.

Tiek anksčiau, kai tekdavo bendrauti su šia moterimi ir jos komanda, tiek dabar vyresniajam detektyvui įspūdį darė tai, kad ji

puikiai suvokė, kaip svarbu neužteršti potencialios nusikaltimo vietos. Bet kodėl Prisas laikėsi vairo? Iš baimės suakmenėjo? Greisas žinojo, kad griebtųsi visų įmanomų priemonių, mėgindamas ištrūkti iš automobilio, jei pats nuo uosto prieplaukos nulėktų į vandenį.

Galbūt po smūgio jis prarado sąmonę? Tokia tikimybė egzistavo. Ant galvos jokių žymių nematyti, vyrukas buvo užsisegęs saugos diržą, bet prielaidą patvirtins arba paneigs skrodimą atliksiantis patologas. Dėl kokios kitos priežasties Prisas galėjo įsikibti į vairą? Sąmoningai siekė nuskęsti? Tačiau jis nepriminė žmogaus, trokštančio prieš save pakelti ranką. Iš skaitytos informacijos apie Juvaną Prisą ir asmeninės pažinties su šituo nusikaltėliu susidarė įspūdis, kad jam gyvenime nė velnio niekas nerūpėjo. Vargu ar dėl dviratininko žūties jį būtų apnikusi savižudiška širdgėla. Juolab kad artimiausiu metu Prisą turėjo paleisti iš kalėjimo.

Greisas užsimovė kombinezono kišenėje buvusias vienkartines pirštines, pasviręs įgrūdo rankas pro langą ir pabandė atlaužti negyvėlio smilių nuo vairo. Tas nė nepakrutėjo. Prietaiso skydelio viršumi nuskuto nago didumo krabas.

Iš furgono gilumos vėl atsklido metalinis šiugždesys. Būgštaudamas nudrėksti odą ir netekti piršto atspaudo, jis dar sykį atsargiai patrūkčiojo smilių, bet nieko nepešė.

— Kad mane kur skradžiai! — ūmai nugriaudėjo Kyto Veidžio balsas.

Uosto mechanikas palinko ir įkišo galvą pro užpakalinį atvirą tarpdurį. Po akimirkos atsitiesė, rankose laikydamas įnirtingai besirangantį dviejų pėdų ilgio juodą omarą, kurio žnyplės ilgiu nenusileido žmogaus plaštakoms.

— Nieko sau egzempliorius! — Veidis radinį pademonstravo Specialiosios paieškos skyriaus nariams.

Į jį smigo visų žvilgsniai.

— Gal kam maga šįvakar „Omaru termidoru" pavaišinti savo antrąją pusę?

Norinčiųjų neatsirado. Aplinkiniai į siūlymą reagavo tik pasibjaurėjimo išraiškomis ir vienu kitu šūksniu.

Mechanikas sviedė omarą atgal į kanalą, ir padaras dingo banguotame vandenyje.

53

Telefonu pasikalbėjusi su Rojumi Greisu ir nusikaltimo vietos tyrėjams vadovaujančia pareigūne, patologė iš Vidaus reikalų ministerijos sutiko, kad jai derėtų vietoje apžiūrėti lavoną ir tik tada leisti kūną gabenti į morgą. Ji privalėjo baigti darbą Londono laboratorijoje, o tai reiškė, jog komanda turės ilgai lūkuriuoti šaltoje uosto prieplaukoje.

Bent tiek gerai, kad iš dviejų šiai zonai priskirtų patologų užduoties imsis Nadiuška De Sanča, su kuria Greisui ir kitiems labiau patiko bendradarbiauti. Stuomeninga raudonplaukė ispanė ne vien puikiai dirbo, bet ir buvo graži pažiūrėti.

Kone penkiasdešimties Nadiuška De Sanča atrodė dešimtmečiu jaunesnė. Niurzgliai, ko gero, aiškintų, esą už nuostabų kūną ir veidą iš dalies turėtų būti dėkinga savo sutuoktiniui, plastikos chirurgui. Tačiau dėl atviro nuoširdaus moters būdo retam kuriam kildavo noras ieškoti priekabių. Gerokai daugiau žmonių tiesiog pavydėjo Nadiuškai išvaizdos, o pusė vyrų iš Sunkių nusikaltimų tyrimo skyriaus jos troško — beje, jie geidė ir Kleo Morėj.

Paprastai jūroje rastas skenduolis būdavo gabenamas į morgą, ir rytojaus dieną jį išskrosdavo čionykštis patologas. Bet jei koroneriui kildavo pagrįstų įtarimų, vienas iš kvalifikuotų specialistų, kurių gretas Jungtinėje Karalystėje sudarė trisdešimt asmenų, atlikdavo nuodugnią autopsinę ekspertizę. Standartinis skrodimas netrukdavo nė valandos. Jeigu jis atitekdavo patologui iš Vidaus reikalų ministerijos, tuomet, atsižvelgiant į aplinkybes, kūno būklę ir tai, kam kliūdavo darbas, procedūra užsitęsdavo nuo trijų iki šešių ar net daugiau valandų.

Kaip tyrimą kontroliuojantis pareigūnas, Rojus Greisas buvo įpareigotas dalyvauti autopsijoje. Jis apniuko supratęs, kad neturi nė menkiausio šanso šįvakar su Kleo nuvykti į Londoną ir pamatyti „Vaikinų iš Džersio" miuziklą. Sostinėje jiedu rezervavo viešbučio kambarį ir rytoj, prasidėjus šventiniam gegužės 1-osios savaitgaliui, ketino Tvikenhame pažiūrėti, kaip regbį žaidžia sausumos pajėgų ir karinio jūrų laivyno komandos — į rungtynes pakvietė Nobis Holas, senas draugas, kuris Kipre vadovavo jūrų policijai, ir jo žmona Helena.

Laimė, Kleo jį suprato... skirtingai nei Sendė, pagalvojo vyresnysis detektyvas jausdamas, kaip širdį nudiegia liūdesio dūris. Bėgant savaitėms, žmona blėso iš atminties, tačiau kaskart, kai apie ją susimąstydavo, Greisą tarsi įsupdavo iš vėžių išmušantis tamsus debesis. Nors jis atsargiai aiškindavo, kad dėl žmogžudystės tyrimo tenka atsisakyti bet kokios kitos veiklos, ir vardydavo priežastis, Sendė visada užsiplieksdavo pykčiu.

Žmona tvirtindavo negalinti pakęsti, kad Greisui darbas rūpi labiau už ją. Kad ir kaip karštai jis protestuodavo, Sendė beveik maniakiškai laikydavosi savo nuomonės.

Kas tau svarbiau, sykį paklausė. *Jei tau reikėtų pasirinkti tarp manęs ir darbo, Greisai?*

Į Rojų ji visada kreipdavosi pavarde.

Tu.

Meluoji, išsišiepė Sendė.

Ne, aš sakau tiesą!

Stebėjau tavo akis. Juk pats mane išmokei to triuko — jeigu jos krusteli į vieną pusę, tu skiedi, jeigu pajuda į kitą, vadinasi, kalbi nuoširdžiai. Taviškės, Greisai, pakrypo į dešinę, ten, kur žiūri pūsdamas miglą!

Danguje suklykė kiras. Jis pašnairavo į laikrodį. Be kelių minučių pusė pirmos.

Vidurio kanalu nuslinko žemsemė, traukianti link šliuzo, kuriam atsivėrus laivas išplauks į atvirą jūrą. Nadiuška spėjo atva-

žiuosianti apytikriai antrą. Ir čia ji praleis ne mažiau kaip valandą, tyrinėdama lavono padėtį, viską fotografuodama, ant Priso kūno dairydamasi mėlynių ir nubrozdinimų, nesiderinančių su žymėmis, kurias paliko sąlytis su furgono kabinos objektais, ieškodama drabužių siūlelių, plaukų ir kitokių smulkmenų, nes pernešant negyvėlį jos gali pasimesti. Skenduolis į vandenį pateko prieš kelias dienas, todėl Greisas abejojo, kad ant numirėlio pavyktų aptikti kokių nors skaidulų arba plaukelių, tačiau jį nuolat stebindavo patologų ekspertų gebėjimas rasti detales, į kurias dėmesio neatkreipdavo žvitriaakiai detektyvai ir gerai apmokyti nusikaltimo vietos tyrėjai.

Vyresnysis detektyvas pažvelgė pro nuleistą vairuotojo langą. Nuotraukose įamžintas liesas Priso veidas su ryškių kontūrų bruožais faktiškai nepasikeitė, bet oda įgavo vaiduoklišką, kone perregimą žvilgesį. Požymių, kad jį kramsnojo maitėdos, nematyti. Vyrukas buvo apsirengęs dumblu ištepliotais marškinėliais ir užsitempęs juodus džinsus, tačiau batų neavėjo. Basam sėstis prie vairo neįprasta, pagalvojo Greisas ir atsiminė jo sesers namo miegamajame rastus sportbačius. Nejau Prisas taip skubinosi išlėkti, kad pamiršo juos apsiauti?

Trumpas, apgailėtinas, iššvaistytas gyvenimas baigėsi visiškai neoriai, dingtelėjo Greisui. Mažų mažiausia jį pasisekė išgelbėti nuo vėžiagyvių. Arba atvirkščiai, žinant, kokia žmogiška atmata skendėjo vandenyje.

54

Rojus Greisas paskambino į kabinetą Nr. 1, liepė saviškiams nutraukti Juvano Priso ir „Ford Transit“ paiešką ir apklausti artimiausius įtariamojo sesers kaimynus — galbūt balandžio 27-osios, antradienio, naktį ar ankstyvą rytą jie ką nors pastebėjo arba girdėjo. Tuo pat metu jis ėmė spėlioti, ar brolio mirtis sukrės Evę Pris tiek, kad ji atskleistų, kas vakar įvyko — jei tik išties žinojo.

Per kitą valandą Greisas kruopščiai išžvalgė aplinkinę teritoriją. Ypač uoliai dairėsi vaizdo kamerų, nukreipusių objektyvus į šios krantinės prieigas, bet ničnieko nepešė. Sustiręs į ožio ragą dėkingai priėmė pasiūlymą išgerti kavos Specialiosios paieškos skyriaus furgone, kuriame stovėjo staliukas, apsuptas jaukiomis sėdimosiomis vietomis.

Vyresnysis detektyvas kartu su įkandin sekančiu Brensonu laipteliais užsikorė į kabiną, ir abu suskato trintis delnus, idant atlėgtų rankas stingdantis šaltis. Vienas iš bendruomenės paramos pareigūnų jau buvo nusiųstas į artimiausią prekybos centrą sumuštinių. Netrukus prie jųdviejų prisijungė aukšta koronerio Filipo Kijo figūra ir Treisė Stoker, informavusi, kad su ja ką tik susisiekė Nadiuška De Sanča ir pranešė prisistatysianti po kelių minučių. Padarydami vietos, į šoną pasislinko du Specialiosios paieškos skyriaus nariai, stambus vyras, kolegų pramintas Sulčiumi, ir smulkaus sudėjimo blondinas, pravardžiuojamas PB, Pusgalviu Buriuotoju.

Greisas bandė prisiskambinti Kleo mobiliojo ir morgo telefono numeriais, bet abu kartus įsijungė balso paštas. Širdį nutvilkė nerimo dilgsnis. O jeigu ji sukniubo, lavoninėje likusi viena? Kai nebūdavo skrodimų, pastate dažniausiai sukiodavosi tik trys žmonės — Kleo, Darenas ir Volteris. Pastariesiems dviem išvažiavus atgabenti numirėlio, ji plušėdavo savarankiškai. Pargriuvusi ant grindų Kleo gulėtų porą valandų, kol ją kas nors aptiktų.

Rojui ir praeityje ramybės nedavė suvokimas, kad ji morge triūsia be jokios draugijos, bet dabar tokios mintys dirgino dar smarkiau. Jis skambtelėjo į namus, bet vėl nesulaukė jokio atsakymo. Jau ėmė rimtai svarstyti, ar nereikėtų nulėkti į lavoninę ir įsitikinti, kad Kleo gerai laikosi, kai jį nustebino netikėtai pasigirdęs mylimos moters balsas.

— Vaje! Ir tai vadinama darbu? — stovėdama tarpduryje šelmiškai sušuko ji.

Greisas pakilo nuo sėdynės. Skirtingai nei dauguma, Kleo taip apsirengdavo mėlyną popierinį kombinezoną, kad jis primindavo

dizainerio apdarą. Dėl atsikišusio pilvo, gnybtuku susegtų plaukų ir į batus sukištų kelnių ji atrodė tartum ateivė, erdvėlaiviu atskridusi iš planetos, kurios gyventojai kur kas dailesni už žmones. Vyresnysis detektyvas vis dar neįstengė patikėti priklausąs šiam naujam pasauliui. Greiso širdis suspurdėjo iš džiaugsmo, ir taip nutikdavo kaskart, kai ją išvysdavo.

Sulčius ir PB švilptelėjo pamatę žavingą atėjūnę.

Dabar, kai veidas iš dalies atgavo įprastą spalvą, Kleo švytėjo kaip niekada, sau tarė jis ir nulipęs laipteliais pakštelėjo jai į skruostą.

— Ką čia veiki? — paklausė trokšdamas ją apkabinti, bet tik ne priešais šutvę ciniškų kolegų, kurie nepraleistų progos jo paerzinti.

— Miuziklo jau nepamatysime, todėl nusprendžiau apsilankyti pajūryje. Kiek suprantu, radai labai įdomios rūšies povandeninį gyvį.

Jis išsišiepė.

— Gydytojai tau griežtai uždraudė kilnoti sunkius daiktus, aišku?

— Nieko tokio. — Kleo kryptelėjo galva į šoną. — Pasinaudosiu anuo krautuvu! — nusišypsojusi pridūrė: — Nesijaudink, su manimi atvažiavo Darenas. Volteris sirguliuoja, todėl darbe nepasirodė.

Iš radijo stotelės atsklido nusikaltimo vietą sergėjančio pareigūno balsas:

— Sere, kai kas nori jus matyti — sako, kad jo laukėte. Kevinas Spinela?

Greisas jo laukė panašiai, kaip mėsinių musių, kurios apspinta pūvantį lavoną. Pasukęs už kampo jis žengė prie užkardos. Ten stoviniavo Spinela, laibas žemaūgis tipas žele suteptais, styrančiais, vėjo gūsiuose nekrutančiais plaukais, žiurkės dantimis kramtantis gumą, pasikėlęs rusvai gelsvo lietpalčio apykaklę tarsi stereotipinis seklys iš filmų.

— Labas rytas, vyresnysis detektyve!

Rojus Greisas pastukseno į savo laikrodį.

— Tiesą sakant, jau diena. — Jis priekaištingai nužvelgė žurnalistą. — Dažniausiai taip nesivėlinate.

— Cha cha, — atsiliepė Spinela.

Detektyvas tylėdamas padėbsojo į reporterį.

— Kiek girdėjau, aptikote furgoną su kūnu.

— Stebiuosi, kad nepasirodėte anksčiau. Krantinėje praleidau ne vieną valandą.

Spinela nė kiek nesutriko.

— Taip, taip. Ką galite apie jį papasakoti?

— Jūs veikiausiai turite daugiau duomenų už mane.

— Radote, ko gero, ne Juvaną Prisą, ar ne?

Tai logiškai išprotautas spėjimas, savęs paklausė Greisas, ar su Spinela susisiekė kažkas iš komandos?

— Furgone tikrai yra negyvėlis, bet jo tapatybė dar nenustatyta.

— Čia jūsų ieškomas „Ford Transit"?

Jis pamatė artėjančią, didelį juodą krepšį nešančią Nadiušką de Sančą apsauginiu kombinezonu ir baltais batais.

— Daryti išvadas per anksti.

Spinela bloknote užsirašė pastabą.

— Po nelaimės prabėgo dešimt dienų. Vyresnysis detektyve, jūs manote, kad pasistūmėjote į priekį mėgindami išsiaiškinti, kur dingo furgonas su vairuotoju?

— Mus itin džiugina visuomenės aktyvumas, — sumelavo Greisas. — Bet norėtume, kad piliečiai, kurie Sautvike tarp balandžio dvidešimt šeštosios, pirmadienio, aštuonioliktos valandos ir balandžio dvidešimt septintosios, antradienio, aštuntos valandos matė baltą furgoną, užmegztų ryšį su nusikaltimų tyrimo kabinetu arba anonimiškai paskambintų Kovos su nusikalstamumu organizacijai. Telefonų numerius padiktuoti?

— Aš juos turiu, — atsakė Spinela.

— Kol kas tiek žinių. — Greisas linktelėjo patologei nebyliai pasisveikindamas, gestu žadėdamas netrukus prie jos prisidėti. —

Tikiuosi, identifikavęs lavoną ir furgoną, jūs malonėsite naujienomis pasidalyti su mumis?

— Labai juokinga.

Nadiuška pasirašė sargybinės žurnale ir nėrė po Greiso pakelta juosta.

— Patologė iš Vidaus reikalų ministerijos? — susidomėjo Spinela. — Jei neklystu, užsiimate žmogžudystės tyrimu?

Vyresnysis detektyvas atsigręžė ir įsispitrijo reporteriui į akis.

— Paskutiniam gauti informaciją kiek neįprasta, ar ne?

Jis be galo patenkintas apsisuko ant kulno ir nusivedė Nadiušką De Sančą į prieplauką — patraukę dešinėn jiedu veikiai pranyko žurnalistui iš akiračio. Žinodamas, kad patologė mėgsta dirbti niekieno netrukdoma, Greisas paliko ją vieną, o pats nužygiavo į šiltą Specialiosios paieškos skyriaus furgoną, kur sėdėjo Kleo ir kiti komandos nariai.

Po pusvalandžio Nadiuška de Sanča laipteliais užlipo į transporterio kabiną.

— Rojau, privalau tau kai ką parodyti.

Įsirangęs į šiltą striukę, sekdamas įkandin patologės, Greisas nusigavo iki balto furgono. Moteris sustojo prie atidarytų vairuotojo durelių.

— Rojau, atsitiktinės mirties tikimybę galime atmesti, ir aš esu visiškai tikra, kad čia ne savižudybė.

Jis klausiamai dirstelėjo į Nadiušką.

Patologė pirštu bedė į saulės skydelį ir prie jo pritvirtintą mažutį cilindrinį objektą, į kurį Greisas nebuvo atkreipęs dėmesio.

— Matai? Povandeninė skaitmeninė vaizdo kamera — ir siųstuvas. Ji įjungta, nors elementas nusėdęs.

Greisas susiraukė ir tuo pat metu pyktelėjo ant savęs, kad nepastebėjo prietaiso. Kaip, po velnių, jis praspūdo pro akis? Maž-

daug colio skersmens ir trijų colių ilgio daikčiukas tamsiai mėlynu metaliniu aptaisu ir plačiakampiu „žuvies akies“ tipo objektyvu.

Jo minčių eiga nutrūko, kai Nadiuška pamojo į lavono plaštakas ir sumišusi atsisuko į detektyvą.

— Dėl mirusiojo gniaužtų kaltas *rigor mortis*, teisingai?

Greisas sulinksėjo.

Ji ištiesė pirštinėtą ranką ir kilstelėjo papurtusį, kaip alebastras baltą Priso pirštą. Šio galiuko oda liko prikibusi prie vairo ir iš pažiūros atrodė kaip pūslelė, iš kurios kyšojo gijos.

— Laboratorijoje teks atlikti analizę, bet jau dabar aišku, kad čia panaudota rišli medžiaga. Mano nuomone, vargšo rankos prie vairo prilipdytos ypač stipriais klijais.

55

Įsitaisęs „Premier Inn“ viešbučio kambaryje, priešais nešiojamąjį kompiuterį, Dantis gurkšnojo kavą ir montavo filmuotą medžiagą su užfiksuotomis paskutinėmis keliomis Priso gyvenimo minutėmis. Iš lubų kyšantį dūmų jutiklį tebedengė lipni juostelė, ant rašomojo stalo gulėjo cigarečių pakelis, plastikinis žiebtuvėlis ir peleninę atstojanti lėkštutė.

Jis naudojosi trimis kameromis: segima ant riešo, įtvirtinta furgone ir pastatyta ant šiukšlių konteinerio. Primityviai apdorotas filmas, kurį dar reikės patobulinti, prasidėjo nuo naktinio kadro, įamžinusio prie krantinės pakraščio stovintį furgoną. Į dešinę nuo transporto priemonės stiebėsi švartavimosi stulpelis. Viršutiniame dešiniajame ekrano kampe buvo matyti data ir laikas: balandžio 27-oji, antradienis, 2.00. Prie vairo kiurksojo Prisas, regis, praradęs sąmonę, lipnia juosta užklijuota burna.

Paskui sekė kabinos vaizdas — plačiu kampu nufilmuotas, sėdynėje diržais prisegtas, purvinus baltus marškinėlius dėvintis Juvanas Prisas. Vyrukas mėgino atsimerkti tarytum busdamas iš

miego, veido išraiška bylojo, kad jis jaučiasi suglumęs ir nesusigaudo, kur esąs. Galop nukreipė žvilgsnį į vairą gniaužiančius pirštus akivaizdžiai nesuprasdamas, kodėl neįstengia jų pakrutinti.

Jis pradėjo muistytis, pabandė išvaduoti savo galūnes. Akys baimingai išsprogo, nes žmogus po truputį įsisąmonino pakliuvęs į bėdą. Regėjimo lauke šmėstelėjusi kito individo ranka nuplėšė nuo lūpų juostą. Prisas iš skausmo aiktelėjo, pasuko galvą ir kreipėsi į asmenį, nutolusį už objektyvo akiračio. Prabilo įžūliu, tačiau panikos atmieštu balsu:

— Kas tu? Ką darai? Ką, velniai rautų, sumąstei?

Vairuotojo durelės užsitrenkė.

Kitoje scenoje atsivėrė vaizdas į dešinįjį kėbulo šoną ir už automobilio plytintį trumpą žemės ruožą. Kažkokia figūra, veidą slepianti po bluzono gobtuvu, atvairavo krautuvą su šakėmis ir juo taranavo užpakalinę „Ford Transit" dalį, per kelis colius pajudindama jį iš vietos, paskui ėmė stumti furgoną prieplaukos krašto link.

Priekiniams ratams persiritus virš krantinės briaunos, važiuoklė nuslydo grindiniu, išgaudama metalinį džeržgesį, ir automobilis staiga pasviro žemyn.

Filmo eiga persikėlė į kabiną. Juvanas Prisas suapvalėjusiomis akimis jau spiegė:

— Ne, ne! Ko tu nori? Pasakyk, ko nori! Maldauju, pasakyk! Šūdžiau, pasakyk! — jis palinko pirmyn, įsirėžė į saugos diržus ir prasižiojo lyg nebyliai klykdamas — tarsi iš siaubo nebūtų pajėgęs išgauti nė garso.

Tolimesniame natūriniame kadre krautuvas dar sykį stumtelėjo furgoną, ir tas nuvirtęs nuo prieplaukos trumpam dingo iš akipločio. Po sekundėlės pasigirdo duslus *pūkšt.*

Kitu kampu filmuotoje išorinėje scenoje „Ford Transit" ėmė sūpuotis ant bangų, plūduriuodamas netoli kranto. Furgonas lėtai, bet užtikrintai grimzdo pirmagaliu į dugną, aplink kėbulą į paviršių veržėsi burbulai.

Ekrane vėl pasirodė kabinos vidus. Priso fizionomija virto

siaubo kauke. Auka iš visų jėgų stengėsi atplėšti nuo vairo pirštus — kūnu įnirtingai lingavo į priekį ir atgal, kiek tik leido saugos diržas, trūkčiojo rankas ir pečius, iš klaiko perkreiptomis lūpomis vapėjo:

— Prašau... prašau... prašau... Padėkit man! Padėkit! Kas nors padėkit!

Jis užleido vietą panoraminiam kadrui, kuriame aiškiai buvo matyti, kad furgonas krypsta ant šono, o Prisas purtosi ir sukaliojasi nelyginant akrobatas. Tuo metu, kapotui smengant į gelmę, „Ford Transit" dar smarkiau pasviro žemyn ir pro atvirus langus plūstelėjo vandens srautas.

Kitą epizodą, filmuotą kabinoje, papildė slopus maurojimas. Vidinę erdvę tvindė putojantis tamsus vanduo. Jo lygis greitai kilo, užliedamas besikratančią Priso krūtinę. Apimtas nevilties, jis mėšlungiškai blaškėsi, mėgino ištrūkti į laisvę ir patylomis inkštė:

— Ne... ne... ne... ne...

Baltos putos sparčiai pasiekė kaklą, sudrėkino auskarą ir po kelių sekundžių apsėmė smakrą. Jis išspjovė į burną patekusį vandenį. Bet tas galų gale užtvindė burną. Prisas desperatiškai atkragino galvą, į paviršių iškeldamas veidą, ir gailiai sustugo:

— Maldauju, padėkit! Kas nors padėkit!

Nenumaldomai kylantis vanduo nugramzdino atvirą kaklo lopinėlį ir vėl ėmė tekšenti į smakrą. Auka kaip paklaikusi sumataravo galva.

Dantis gurkštelėjo kavos ir prisidegė cigaretę, bejausmį žvilgsnį įsmeigęs į ekraną. Pasiklausė, kaip vyrukas alsuoja, į plaučius sriuobdamas orą, tartum bandydamas apsirūpinti deguonies atsargomis.

Vanduo jau tyvuliavo kabinos palubėje. Prisas išplėstomis akimis tebekratė galvą. Vaizdas tapo miglotas. Iš jo burnos paplūdo burbuliukų čiurkšlė. Trūkčiojimai sulėtėjo, galiausiai liovėsi, ir dabar jo galva viso labo švelniai suposi linguodama srovėje.

Paskutiniame filmo kadre vaizdo kamera parodė, kaip užpakalinė „Ford Transit" dalis atlapotomis durelėmis garma į vilnijančią, it rašalas juodą įlanką. Vanduo suburbuliavo, ir furgonas prasmego bangose lyg smukdamas kitapus užuolaidų.

56

Braitono ir Hovo morge neseniai teko dvigubai praplėsti skrodimų kambarį. Atnaujinimo darbų prireikė norint vienu metu autopsijai parengti daugiau lavonų ir siekiant senuosius šaldytuvus pakeisti platesniais, nes ryškėjo stiprėjantis visuomenės polinkis į nutukimą.

Ankstesnėje patalpoje Roją Greisą visada apimdavo klaustrofobijos pojūtis, ypač kai ten susiburdavo nemažas skaičius asmenų, privalančių dalyvauti Vidaus reikalų ministerijos patologo atliekamame skrodime. Dabar bent jau atsirado papildomos erdvės. Vis dėlto atšiauriai apšviestas kambarys su plytelėmis išklijuotomis sienomis tebekėlė šiurpą.

Kai jis studijavo policijos mokykloje ketindamas tapti detektyvu, vienas iš instruktorių perskaitė žmogžudystės tyrimo moralinį kodeksą, kurį savo darbuotojams parašė pirmasis FTB direktorius Dž. Edgaras Huveris.

> Pareigūnui nėra didesnės garbės ir sunkesnės pareigos už žmogaus mirties tyrimą.

Tie žodžiai amžiams įstrigo Greisui į galvą. Kai vadovaudavo bylos nagrinėjimui, jį nuolat slėgdavo atsakomybės našta. Bet šioje patalpoje Rojų užvaldydavo ir kitos emocijos. Dėl prarastos gyvybės — net jeigu tai būdavo Juvano Priso tipo šunkara, — vyresnįjį detektyvą apimdavo tam tikras liūdesys. Kas žino, kokiu žmogumi Prisas būtų užaugęs, jeigu gyvenimas jam nebūtų padalijęs tokių beviltiškų kortų?

Nors ir įpareigotas stebėti skrodimą, autopsijos kambaryje Greisas kai kada jausdavosi įsibrovėlis. Lavonas, kurį patologai turėdavo prapjauti ir išskobti, netekdavo bet kokio privatumo. Tačiau nei mirusieji, nei jų mylimieji ničnieko negalėdavo pakeisti. Jeigu žmogus padėdavo galvą įtartinomis aplinkybėmis, koroneris reikalaudavo skrodimo.

Ant autopsijos stalo tysantis Juvanas Prisas atrodė siurrealistiškai. Buvo vis dar su marškinėliais, džinsais ir rankose gniaužė juodą vairą, Nadiuškos de Sančos paliepimu, išmontuotą iš furgono ir kartu su palaikais atgabentą į morgą. Susidarė įspūdis, kad negyvėlis vairavo kažkokį vaiduokliška automobilį.

Anapus skliautuoto praėjimo dunksojo plieninis stalas, šalia buvo sudėti kruvini vidaus organai, o juos apžiūrintį studentą instruktavo vienas iš Braitono patologų konsultantų. Nuo dezinfekcinių priemonių, yrančių vidurių bei kraujo dvoko Greisui kaip įprastai sutraukė skrandį. Šnairuodamas jis pamatė smegenis, kepenis, širdį, inkstus ir už jų kyšančią lentyną su elektroninėmis svarstyklėmis. Ant paties stalo gulėjo jau išmėsinėti palaikai — gipso atspalvio senutė pražiota burna, plačiai atlapota diafragma, viršun atverstais geltonais riebaliniais krūtų audiniais, krūtinės oda pridengta gakta, tarsi patologas būtų norėjęs išsaugoti jos orumą.

Jis sudrebėjo ir žengė arčiau Priso, šiugždėdamas pižamą primenančiu žaliu apdaru. Nadiuška pincetu atsargiai timpčiojo vieno piršto odą. Džeimsas Gartrelas, fotografas iš teismo ekspertų komandos, darbavosi pamažu slinkdamas aplink numirėlį. Glenas Brensonas kampe vogčiomis kalbėjo mobiliuoju. Su žmona Are, savęs paklausė Greisas. Savo advokatu? Koroneris Filipas Kijis žaliais mediko drabužiais ir po smakru nuleista melsva kauke nerimastingai susiraukęs dudeno į diktofoną.

Kleo su asistentu Darenu stoviniavo greta, kad iškilus būtinybei pagelbėtų Vidaus reikalų ministerijos patologei, bet kol kas, neturėdami kuo užsiimti, abu tegalėjo stebėti procesą. Retsykiais ji atsisukdavo į Greisą ir slapta nusišypsodavo.

Vyresnysis detektyvas įtemptai mąstė. Prie vairo priklijuotos rankos akivaizdžiai bylojo apie nužudymą. Be kita ko, ramybės nedavė furgone sumontuota vaizdo kamera. Ją įtaisė galvažudys? Priso pažįstamas, sadistiškas premijų medžiotojas, žinojęs, kur jis slapstėsi?

O gal incidentą derėtų nagrinėti kitokiu, nykesniu aspektu? Jį

slėgė mintys apie sąsajas su mafija. Nejau čia nagus prikišo žudikas, pasamdytas įgyvendinti sadistinio keršto troškimą?

Oficialiai numirėlio tapatybė dar nenustatyta. Vėliau jį turės atpažinti motina arba sesuo. Nadiuška pasakė gebėsianti acetonu ištirpdyti klijus, tad Greiso komanda galės paimti pirštų atspaudus ir, dėl visa ko, DNR mėginį. Bet iš kūną marginančių tatuiruočių ir veidą vagojančio rando Fordo kalėjimo pareigūnai jau užtikrino, kad kūnas tikrai Juvano Priso.

Kevino Spinelos iš *Argus* ir kitų žurnalistų pavyko neprileisti prie nusikaltimo vietos, todėl apie negyvėlio rankas, prilipusias prie vairo, žinojo tiktai krantinėje dirbę žmonės ir autopsijos dalyviai. Rojus Greisas dar nesiruošė viešai skelbti šitų duomenų. Jeigu per artimiausias kelias valandas naujienos pasieks spaudą, bus aišku, kur ieškoti jas nutekinusio informatoriaus.

Išėjęs iš skrodimų kambario jis paskambino į kabinetą Nr. 1, liepė Normanui Potingui pasirinkti žmones iš tyrimo komandos ir suburti grupę — reikia gauti kuo daugiau žinių apie vaizdo kamerą, jei tiksliau, nustatyti, kur Braitone arba už miesto ribų parduodami tokie mechanizmai, ir išsiaiškinti, ar pastaruoju metu kas nors jų pirko.

Atsisveikinęs su Potingu Greisas skambtelėjo detektyvui Petui Laniganui, bylos tyrėjų ir Amerikoje gyvenančios Reverų šeimos tarpininkui. Pasiteiravo, ar mirusio vaikino tėvai galėtų taip įsiusti, kad užsigeistų keršto ir nusamdytų žudiką.

Laniganas atsakė, esą jie turi pakankamai pinigų, valdžios bei pažinčių — ir tie žmonės vadovaujasi visiškai kitokiomis taisyklėmis. Amerikietis prižadėjo paieškoti daugiau informacijos. Kai darbo imdavosi samdomas gangsteris, retsykiais gandus apie susitarimą išgirsdavo ir policija. Laniganas pažadėjo paskambinti, vos tik ką nors sužinos.

Greisas baigė pokalbį apsunkusia širdimi. Jis staiga suvokė besiviliąs, kad Prisą būtų nudobęs vietinis avantiūristas. Mafijos užsakytos, vidury Braitono įvykdytos žmogžudystės variantas nieko

nepradžiugintų — nei municipaliteto su turizmo taryba, nei boso Piterio Rigo, nei jo paties.

Ankštoje morgo kontoroje vyresnysis detektyvas atsisėdo ant sofos, iš pastatyto ant viryklės ąsotėlio įsipylė stiprios kavos ir staiga tūžmingai apsisprendė. Kaip ten sakė Laniganas? *Tie žmonės vadovaujasi visiškai kitokiomis taisyklėmis?*

Na jau ne, tik ne jo taip mėgstamame mieste.

57

— Gegužės pirmoji, pirmadienis, pusė devintos ryto, — kabinete Nr. 1 susispietusiai komandai paskelbė Rojus Greisas. — Tai aštuonioliktas pasitarimas dėl operacijos „Smuikas". Pirmiausia pranešu, kad Juvano Priso tapatybė patvirtinta.

— Šefe, gaila prarasti tokį dorą Braitono bendruomenės narį, ar ne? — pratarė Normanas Potingas. — Mirtis prie jo tiesiog prikibo.

Aplinkiniai ėmė krizenti. Greisas priekaištingai dėbtelėjo į detektyvą seržantą.

— Ačiū, Normanai. Bet apsieikime be juokelių. Mes privalome aptarti rimtus klausimus.

Bela Moj papurtė „Maltesers" dėžutę, ištraukė šokoladinį rutuliuką, įsimetė jį į burną ir kąsdama sutraškino. Greisas pažvelgė į savo užrašus.

— Toksikologines ataskaitas gausime po kelių dienų, tačiau skrodimas atskleidė reikšmingų dalykų. Pirma, mėlynė ant Priso kaklo niekuo nesiskiria nuo žymės, aptiktos ant jo sesers Evės, kuri teigia, esą nuo pirmadienio vakaro, kai laukan išleido katę, nieko nepamena. Anot Nadiuškos De Sančos, sukelti kraujosruvas galėjo kovos menuose pasikaustęs asmuo. Jis smogė šonine plaštakos dalimi, ir auka iš karto prarado sąmonę. Matyt, būtent taip užpuolikas įveikė Juvaną Prisą.

Greisas vėl nudūrė akis žemyn.

— Priso plaučiuose rastas jūros vanduo liudija, kad furgonui atsidūrus įlankoje jis dar buvo gyvas. Dėl rankas prie vairo prilipdžiusių klijų savižudybės versija labai mažai tikėtina. Gal kas mano kitaip?

— Jeigu jis prarado sąmonę, kaip automobilis pateko į vandenį? — paklausė Nikas Nikolas. — Žmogui būtų nelengva nustumti „Ford Transit", nes, priekiniams ratams nuslydus nuo krantinės ir pakibus ore, važiuoklė, be abejo, įsirėžė į žemę. Argi jis neturėjo lėkti dideliu greičiu?

— Taikliai pastebėta, — atsiliepė Greisas. — Tą prieplaukos dalį valdančios „Dudman" kompanijos darbuotojai pranešė, kad iš savo vietos pajudintas krautuvas. Juo veikiausiai kažkas ir nustūmė furgoną.

— Bet tam prireiktų raktelio, ar ne? — tarstelėjo Bela Moj.

— Man sakė, kad šį modelį užveda universalus raktas, tinkamas visiems Jungtinėje Karalystėje esantiems tokio tipo krautuvams. Bet maždaug žinant, kaip veikia užrakto sistema, tai padaryti galima ir atsuktuvu.

— Ar klijų rūšis nustatyta? — pasiteiravo detektyvas seržantas Dankanas Krokeris.

— Jie išsiųsti į laboratoriją. Analizės rezultatų dar negavome.

— Furgone tūbelės neradome? — pasitikslino Krokeris.

— Ne, — atsakė Greisas. — Narai iš Specialiosios paieškos skyriaus nieko neaptiko, nors uoliai išnaršė įlankos zoną, kurioje radome furgoną. Be to, gelmėse tvyrojo aklina tamsa. Šiandien jie pratęs darbą ir prieplaukos teritorijoje pasidairys pirštų atspaudų, bet vargu ar aptiks ką nors vertinga.

— Kodėl taip manai, šefe? — paklausė Glenas Brensonas.

— Nes visi požymiai rodo, kad čia padirbėjo profesionalas. — Vyresnysis detektyvas nužvelgė komandą. — Man iš pat pradžių nepatiko žinutė apie šimto tūkstančių dolerių premiją. Pinigus siūlė už informaciją, padėsiančią atskleisti vairuotojo tapatybę, o ne jį sulaikyti ir nuteisti. Man regis, susidūrėme su užsakyta žmogžudyste.

— Ar tai kaip nors pakeis tyrimo eigą? — prabilo Ema Džeinė Boutvud.

— Dvidešimto amžiaus ketvirtame dešimtmetyje mūsų miestą vadino Europos žudynių sostine, — pareiškė Greisas. — Aš niekam neleisiu galvoti, kad jie gali čia atsibelsti, už atlygį nudėti auką ir išsisukti nuo bausmės. Nors, sprendžiant iš aplinkybių, Prisą turbūt pribaigė samdomas žudikas.

— Jeigu Braitone pasirodė mafijos gangsteris, — įsiterpė Nikas Nikolas, — jis tikriausiai jau grįžo į Ameriką. Ar į kitą vietą, iš kurios atvyko.

— Evės Pris būste nėra vidinių durų, vedančių tiesiai į garažą, — atsiliepė Greisas. — Nokautavęs Prisą nusikaltėlis turėjo jį pernešti į kitą pastatą — išeiti į tankiai apgyvendinto rajono gatvę. Vėliau Šorhamo uoste teko palikti auką furgone ir atidaryti vartus. Paskui priklijuoti jos rankas prie vairo, užvesti krautuvą ir nustumti „Ford Transit" į vandenį. Aš, žinoma, tik spėlioju. Tačiau Evei Pris netrūksta kaimynų. Ir aplink Šorhamo uostą pilna pastatų. Tarkim, Priso žudikui pasisekė, ir jo nepamatė nė gyva dvasia. Bet Evės Pris gatvėje ir Šorhamo apylinkėse reikia kuo greičiau apsilankyti kiekviename name. Gal kas vedžiojo šunį ar užsiėmė kitokia veikla. Mes privalome rasti *bent ką nors* pastebėjusius liudininkus.

Jis vėl žvilgtelėjo į užrašus ir atsigręžė į detektyvą konsteblį Housą.

— Deividai, kas naujesnio iš Fordo?

— Jokių žinių, bose. Kaip paprastai kaliniai atsitvėrė tylos siena. Niekas nieko nematė. Prižiūrėtojai perklauso mums reikalingu metu įrašytus pokalbius telefonu, bet patikrinimas užsitęs kelias dienas.

Greisas pasisuko į detektyvus konsteblius Boutvud ir Nikolą, kuriems pavedė atlikti tyrimą, susijusį su furgone rasta vaizdo kamera.

— Turite ką pranešti?

Ema Džeinė pakratė galvą.

— Kol kas ne, sere. Tai „Canon“ kamera, labai paplitusi ir užjūryje, ir mūsų kraštuose, kainuojanti apie tūkstantį svarų. Braitone ją siūlo septyniolika mažmenininkų, o kur dar internetinės parduotuvės, įskaitant „Amazon“. Jungtinėse Valstijose tą modelį siūlo įsigyti tūkstančiai mažmeninių įmonių, iš jų pagrindinis yra visą šalį aprėpiantis „Radio Shack“ prekybos tinklas.

— Nuostabu. Žodžiu, mes ieškome adatos šieno kupetoje?

— Teisingai, sere.

— Ką gi, neskaitant kitų darbų, puikiai mokame atlikti ir tokias užduotis, — tarė Greisas, skvarbiu žvilgsniu perverdamas jos akis. — Ieškoti adatos šieno kupetoje.

— Stengsimės kaip įmanydami, sere!

Vyresnysis detektyvas brūkštelėjo dar vieną pastabą ir trumpam paniro į apmąstymus. Nežinia kodėl, bet jį užvaldė bloga nuojauta. Suveikė *faro uoslė*, kaip sakydavo policininkai. Intuicija. Instinktai.

Ar kažkas panašaus.

Nelemtas šūdgalvis Kevinas Spinela spaudė jį suorganizuoti dar vieną spaudos konferenciją. Bet Greisas nebuvo tam pasirengęs, jis norėjo laimėti laiko. Šiuo metu reporteris žinojo tik tiek, kad Šorhamo uoste aptiktas furgonas su lavonu — nebent iš savo informatoriaus gavo papildomų duomenų. Popieriniame ir internetiniame šiandienos laikraščio numeryje pasirodžiusi naujiena apie radinį sutilpo į kelias eilutes, todėl Rojus spėjo, kad žurnalistą šiuo metu supo neperregima migla.

Na ir puiku.

Bėda ta, kad patamsiais klaidžiojo ir pats Greisas. O tai jau nieko gero.

58

Dantis taip pat skendėjo tamsoje. Bet joje ir siekė būti. Žinojo, kad su savo juodais drabužiais ir žemai virš veido nusmaukta juoda beisbolo kepuraite lauke taps beveik neįžiūrimas.

Antradienio vakaras: 23.23. Už lango nelijo, aptemusiame greitkelyje sruvo transporto priemonių tėkmė. Akiratyje viso labo plieskė užpakaliniai ir priešakiniai žibintai, kai kada pamirksėdavo posūkio signalai. Jis susitelkė į vairavimą, podraug apmąstė tolesnius žingsnius, įvertino alternatyvas, numatė palankiausią ir prasčiausią tikėtiną įvykių seką.

Galų gale nuo Aberdyno sekamas vilkikas patraukė į poilsio zoną. Atsipūtęs A74M greitkelio poilsio zonoje, į pietus nuo Lokerbio, vairuotojas nestodamas važiavo penkias valandas, ir Dantis jautė privaląs nusišlapinti. Poreikis nenumaldomai stiprėjo, todėl mažai trūko, kad jis būtų pasinaudojęs kaip tik dėl šios paskirties automobilyje laikomu vienkartiniu buteliu. Vienu iš tokių, kuriuos pasiimdavo į priešų teritoriją, idant nepaliktų nė menkiausio pėdsako.

Neatsilikdamas nuo vilkiko, jis pasuko į išvažiavimo kelią ir ėmė kilti nuožulniu šlaitu. Pro ženklus su degalų, maisto, nakvynės simboliais ir rodyklę, vedančią ten, kur galėjo stovėti sunkiasvorės transporto priemonės.

Tarsi paklusdamas balsu neišsakytiems Danties norams, vilkikas su priekaba šaldikliu nuburzgė palei sunkvežimių gretas ir sustojo, per kelias vietas atitolęs nuo paskutiniojo, ypač tamsiame aikštelės plote.

Dantis išjungė žibintus. Vidaus apšvietimą jau kiek anksčiau buvo sugadinęs. Jis sustabdė automobilį, nėrė iš salono ir susirietęs, nematomas nudūmė pirmyn. Aplinkui — nė gyvos dvasios. Vaizdo kamerų irgi nematyti. Arčiausiai taikinio riogsančio vilkiko langus dengė naktinės užuolaidėlės. Vairuotojas miegojo, žiūrėjo televizorių arba dulkinosi su greitkelio prostitute. Nors šlapimo pūslė baudėsi sprogti, jis stabtelėjo ir ėmė lūkuriuoti, nenuleisdamas akių nuo sunkvežimio.

Dvidešimt keturias tonas sveriančio, priekabą šaldiklį tempiančio šešiolikaračio „Renault" kabinoje Stiuartas Fergiusonas

siekdamas rankinio stabdžio atsiminė, kad šis įmontuotas kitoje vietoje negu „Volvo“, kurį jis dažniausiai vairuodavo. Šiuo metu pastarasis stovėjo Sasekso kriminalinio skyriaus valdybos aikštelėje, kur liks, kol bus baigtas prieš pusę mėnesio po vilkiko ratais patekusio jaunuolio žūties tyrimas.

Išjungęs variklį jis užgesino šviesas, kartu nuščiuvo ir iš kompaktinių plokštelių grotuvo sklidęs Stivio Vonderio balsas.

Po sukrėtimo Stiuartas vis dar neatsigavo ir naktimis sapnuodavo košmarus. Per praėjusias dvi savaites mieloji Džesė porą sykių švelniai prižadinusi pasakė, kad per miegus jis rėkė ir verkė. Iš sąmonės niekaip neblėso kūliais atskriejusio, dviračio rankenas gniaužusio vargšelio vaizdas. Ir sustabdyto „Volvo“ užnugaryje gulinti, per šoninį veidrodėlį pastebėta nukirsta koja.

Maža to, nerimą kurstė mintis, kad teks atsisveikinti su krovinių vežėjo karjera. Dėl vengimo laikytis poilsio grafiko jam grėsė kaltinimai mirtį nulėmusiu pavojingu vairavimu, todėl nuo širdies nusirito akmuo, kai išgirdo, kad policija jį patrauks atsakomybėn tik dėl sąlygiškai nereikšmingo ir paprasto nusižengimo — per didelio prie vairo prasėdėtų valandų skaičiaus. Nepaisydamas avarijos, Stiuartas dievino savo darbą, be kita ko, turėjo gauti padorų atlyginimą, kad įstengtų mokėti alimentus jį apiplėšti siekiančiai buvusiai žmonai Medei ir aprūpintų vaikus viskuo, ko tik jiems prireiktų.

Bent tiek gerai, kad pasisekė grįžti į kelią. Tiesą sakant, jis nė nemanė, kad taip puikiai jausis. Aną antradienį praleido nuolatinį reisą į Saseksą, nes bendrovė pristigo laisvų vilkikų, ir bosas liepė jam savaitę atsipūsti. Turint galvoje aplinkybes ir neišvengiamą teisminį persekiojimą, kompanijos vadovai pasirodė besantys labai supratingi. Jie negalėjo oficialiai pritarti vairuotojams, kurie atsisakydavo kelionėje būtinų pertraukų, bet tikrąją padėtį žinojo visi. Po velnių, ekonomikai patiriant nuosmukį, kiekvienas nėrėsi iš kailio, kad tik nežlugtų verslas.

Siaubo apsuptyje vienintelę paguodą teikė ketvirtą mėnesį jų vaiką nešiojanti Džesė, ji buvo neįtikimai rūpestinga. Stiuartas pažino dar vieną mylimos moters bruožą. Dabar kaip niekad norėjo

kuo greičiau atsikratyti šaldytos žuvies bei jūrų gėrybių krovinio ir grįžti namo. Jei nekils jokių nesklandumų, ketvirtadienį paryčiais galės įsitaisyti savo lovoje ir apkabinti šiltą, nuogą jos kūną. Jis taip nekantravo sulaukti to momento, kad užsigeidė vėl paskambinti Džesei. Ne, jau pusė dvyliktos. Per vėlu.

Šiuo metu jam knietėjo išlenkti stiprios kavos su cukrumi. Pasimėgauti spurga arba sluoksniuotu pyragaičiu su kremu ir sukrimsti šokoladuką, kad nepritrūktų jėgų paskutinei kelio atkarpai į Saseksą. Kai iki Braitono liks kelios mylios, užsuks į pakelės aikštelę ir porą valandų numigs.

Stiuartas nusileido ant paminos, trinktelėjo dureles ir jas užrakino. Vos tiktai dešiniąją koją įrėmė į žemę, pajuto smūgį į kaklą, ir galvą pervėrė akinantys balti žybsėjimai, lydimi elektros kibirkščių pliūpsnių. Tarsi žiūrėčiau į psichodeliškus šviesos efektus, pamanė jis ir po sekundės dalelės prarado sąmonę.

Dantis priklupo, laikydamas glebną žemaūgio kresno vyro kūną, ir apsidairė. Greitkelyje ūžė eismas. Kažkur sumaurojo užvedamas dyzelinis variklis. Iš netoliese stovinčio sunkvežimio vilnijo labai tykūs muzikos garsai.

Tempiant žmogų automobilio link, degutbetonio dangą ėmė brėžti vairuotojo „Totectors" auliniai, bet Dantis neabejojo, kad aplinkui nebuvo nieko, kas girdėtų gremžimą. Jis nugrūdo auką ant užpakalinės sėdynės, uždarė duris, pavažiavo į kitą aikštelės pusę ir sustojo aklinoje tamsoje, atokiau nuo kitų transporto priemonių. Tuomet iškrapštė į kelnes sukištus vyriškio marškinėlius, nykščiais užčiuopė jo stuburą ir nuo viršaus atskaičiavo C4 slankstelį. Pasitelkęs kariuomenėje išlavintą manevrą, kuriuo gebėdavo plikomis rankomis tyliai nukenksminti arba pribaigti priešą, Dantis iškėlė žmogų iš salono ir bloškė apačion — kai kelis rėžėsi jam į nugarą, ausis pasiekė triokštelėjimas. Pasirinkto slankstelio lūžis vilkiko vairuotojo nepražudys. Tik neleis pasprukti.

Jis įstūmė vyrą atgal į automobilį, lipnia juosta užklijavo burną ir supančiojo rankas. Paskui įspraudė į tarpą, priešakines sėdynes skiriantį nuo užpakalinių, pridengė kilimėliu, jeigu tojotą dėl kokios nors priežasties sustabdytų policija, ir užrakino duris.

Beliko atlikti dar vieną darbą, kuriam prireikė atsuktuvo. Dantis sugaišo penkiolika minučių. Tada numynė į poilsio zonos kavinę, pakeliui pastebėjo apsaugos kamerą, todėl dar žemiau užsismaukė beisbolo kepurėlę ir aukštyn atvertė striukės apykaklę. Pro objektyvą praėjo nusigręžęs ir po akimirkos žengė į pastatą.

Galiausiai pasinaudojęs tualetu jis nusipirko kavos puodelį ir sluoksniuotą pyragaitį su kremu. Išsirinko ramiame užeigos kampe stovintį stalą, užkando ir sriūbtelėjo plikinančio gėrimo. Vėliau išsinešė puodelį laukan, atsirėmė į sieną, prisidegė cigaretę ir nurijo dar vieną gurkšnį. Dūmas buvo ypač gardus. Jis jautėsi šauniai. Įvykiai kaip visada rutuliojosi pagal planą.

Nepavykusių misijų Dantis nevirškino.

59

Stiuartas Fergiusonas atsigaivelėjo sutrikęs. Akimirką manė esąs namuose, kartu su buvusia žmona Mede. Tačiau patalpa atrodė nematyta. Džesė? Jis su Džese? Aplinkui tarsi juoda tuštymė verpetais sukosi tamsa. Smilkinius varstė skausmingas pulsavimas. Ausys pagavo šurmulį, gausmą, prislopintą švilpimą, kokį išgauna kelią zulinančios padangos. Galva krūpčiojo, virpėjo ir nežymiai siūbavo lyg plevendama erdvėje.

Jis užmigo vilkiko kabinoje?

Stiuartas pasistengė surikiuoti mintis. Atsiminė užsukęs į pakelės poilsio zoną, kur ketino pavalgyti ir atsipūsti. Nejau nugriuvo ant gulto ir prisnūdo? Jis pamėgino įjungti lemputę, bet nieko nepešė — rodės, tartum būtų pamiršęs, kaip judinti pirštus. Antras bandymas irgi baigėsi nesėkmingai. Galbūt tysojo prislėgęs ranką? Staiga suvokė neįstengiantis pakrutinti nė vienos galūnės.

Sąmonę pervėrė svilinanti panika. Veidu vinguriavo prakaito lašai. Stiuartas įsiklausė į ūžesį. Zvimbimą. Jau žiojosi prabilti, kai suprato, kad negali praplėšti lūpų.

Jis gulėjo ant pilvo. Surištas? Kodėl nejautė savo kūno? Pakliuvo į avariją? Ir dabar jį gabeno į ligoninę?

Prakaitas pasiekė akis. Sūrymui dilginant vyzdžius, Stiuartas ėmė mirksėti. Panižo kairįjį skruostą. Kas atsitiko? Prakeikimas. Jis vėl įtempė ausis. Dabar buvo tikras, kad drybso riedančiame automobilyje. Juto šviesos šuorus. Pro šalį slenkančius priešakinius žibintus. Bet nieko nematė, išskyrus tamsų medžiagos pluoštą. Į šnerves smelkėsi dulkėto kilimo kvapas.

Kažkas čia ne taip. Galvoje sūkuriavo baimė ir panika. Jis troško Džesės. Troško būti jos glėbyje. Troško klausytis jos balso. Krenkšdamas pabandė krypteléti smakru. Ausis staiga pasiekė spragsėjimas. Nuolatinis, pasigirstantis kas porą sekundžių. *Spragt spragt spragt.* Automobilis mažino greitį. Jį apėmęs siaubas stiprėjo.

Stiuarto mintys nukrypo į Džesę. Mieląją Džesę. Jis beprotiškai geidė atsidurti pas mylimą moterį. Suriko ją kviesdamas, tačiau pro užklijuotas lūpas neprasiveržė joks garsas.

60

Deividas Harisas, kaip įprastai apsirengęs sunkia multino striuke, su džinsais, kepure ir auliniais batais, per rytinę rūkyklos apžiūrą nužvelgė dangų. Aukštybėse išplitusi vientisa debesų danga aižėjo, properšose nušvito it stiklo šukės vaiskūs žydrų padangių lopinėliai. Šiandien buvo kiek šilčiau. Pavasaris vėlavo, bet galgi pagaliau prasidėjo.

Jis dirstelėjo į laikrodį: 07.45. Kiekvieną trečiadienį, lygiai pusę aštuntos, čia prisistatydavo vilkikas, iš Aberdyno gabenantis „Ocean Fisheries“ krovinį. Vairuotojas, guvus nedidukas škotas, vardu Stiuartas Fergiusonas, elgdavosi dalykiškai. Mitriai iškraudavo

siuntą, padėdavo Harisui ir jo personalui sunešti į sandėlius prekes, jas patikrindavo, sužymėdavo savo deklaracijoje varneles, duodavo ją pasirašyti ir išlėkdavo. Vyrukas, regis, amžinai skubėdavo grįžti namo.

Aną savaitę iš Aberdyno apskritai niekas nepasirodė, o, kiek Harisas atsiminė, per daugelį metų taip buvo nutikę tik keletą kartų. Dar anksčiau, maždaug prieš pusę mėnesio, vilkikas pateko į rimtą avariją, apie kurią skelbė kiekviena naujienų laida. Žuvo Niujorke gyvenančių stambaus masto nusikaltėlių sūnus. Anot pranešimų, prie sunkvežimio vairo sėdėjo Fergiusonas, ir Harisas sumetė, kad nelaimė įvyko netrukus po to, kai jam atvežė krovinį.

Įdomu, kas šiandien pasirodys — Fergiusonas ar kitas vairuotojas? Jis vylėsi susitiksiąs su žemaūgiu škotu, nes norėjo paklausinėti, kas išties atsitiko. Rasi dėl incidento vyrutis prarado darbą. Ar bent jau buvo laikinai nuo jo nušalintas. Harisas dar kartą pažiūrėjo į laikrodį ir įtempė ausis, tikėdamasis išgirsti artėjančio vilkiko burzgimą. Bet tylą drumstė tiktai nuo Pietų Daunso sklindantis prislopintas avių bliovimas. Matyt, pagalvojo jis, susitiksiu su nauju vairuotoju, kuris laikosi kitokio grafiko arba tiesiog ne ten nusuko — į vietinius kraštus vedančiuose siauruose vingiuotuose keliuose nesudėtinga paklysti.

Kopdamas įkalnėn, tarp dviejų žemų pastatų, Harisas nupėdino palei išrikiuotus furgonus ir, didelei savo nuostabai, pamatė, kad ant pirmosios rūkyklos durų, kurias vakarais vienas iš darbuotojų užrakindavo, kabo atšauta spyna. Viduje sukirbėjo nerimas. Kiekviename rūkymo pastate tilpdavo apsčiai žuvies, jos vertė siekė tūkstančius svarų, ir per visą kompanijos veiklos istoriją dar niekas nebandė jų apiplėšti. Todėl Harisas nė nesvarstė būtinybės įsigyti brangių apsaugos sistemų — signalizacijos arba vaizdo kameros. Savo nusistatymus, ko gero, teks pakeisti, dingtelėjo jam.

Harisas tuojau pat atidarė duris ir žengė per slenkstį, nerdamas į gerai pažįstamą, jo mėgstamą, dūmais ir žuvimi kvepiančią tvankumą. Prieblandoje pasidairė, bet jokių nemalonių permainų

neįžvelgė. Ant kablių, styrančių iš džiovinimo patalpos lubų, tankiomis gretomis kadarojo vien laukinės škotiškos lašišos. Jis apsisuko išeiti, tačiau paskutinę akimirką nusprendė dar kartą viską apžiūrėti ir patraukęs svirtį įjungė apskritą palubės bėgelį, kuriam slenkant darbuotojai galėdavo patikrinti žuvų būklę. Įpusėjus ratui, Harisas netikėtai išvydo ant nutekamojo latako riogsančias keturias stambias lašišas.

Kaip, po velnių, jos atsikabino nuo kablių?

Gal naktį kilo nesklandumų dėl džiovinimo krosnies? Be kitų pažangių technologijų, bendrovė investavo į temperatūros stebėjimo sistemą. Jeigu pernelyg atvėsdavo viena iš rūkyklų arba per daug įšildavo kuri nors šaldykla, mechanikas Tomas Vaitas sulaukdavo skambučio į savo mobilųjį ir nedelsdamas atvykdavo. Nejau taisė gedimus šitoje patalpoje? Net jei ir taip, Tomas visada elgdavosi rūpestingai — keturių brangių lašišų nė už ką nebūtų palikęs gulėti nuotakų lovelyje.

Jis paskambino mechanikui, kuris rytais tūnodavo tolimajame kompanijos teritorijos pakraštyje įrengtoje savo dirbtuvėje. Vaitas bemat atsiliepė, bet Deividas Harisas iš jo tikėjosi kiek kitokio atsakymo. Naktį problemų nebuvo. Jokių iškvietimų.

Nutraukęs ryšį paspėliojo, ar tik čia nemėgino įsibrauti vagys. Skubiai sukabino ant kablių lašišas, apėjo gretimas keturias džiovinimo patalpas, tačiau nieko įtartina nerado. Galiausiai nudrožė šaldyklų link ir užvaldytas stiprėjančio nerimo bei sąmyšio įsispoksojo į pirmųjų durų spyną — ši taip pat kabėjo atrakinta.

Šūdas!

Harisas nužygiavo prie statinio ir patraukė sunkias stumdomąsias duris įsitikinęs, kad patalpos turinys bus pranykęs. Kai laukan plūstelėjo atšaldyto oro gūsis, jis sustingo negalėdamas patikėti savo akimis. Viskas vietoje, niekas nedingo. Po lubų bėgeliais, kuriuos valdė motorizuota skriemulių sistema, šešiomis eilėmis kaip vientisa siena kabojo rūkytos lašišos. Jis su palengvėjimu uždarė duris.

Tą pačią dieną, tik gerokai vėliau, pakuodami žuvis ir ruošdamiesi jas siųsti klientams, darbuotojai šaldykloje aptiko tai, kas Deividui Harisui prasprūdo pro akis.

61

— Gegužės penktoji, trečiadienis, pusė devintos ryto, — iš užrašų perskaitė vyresnysis detektyvas, kreipdamasis į savo komandą. — Tai dvidešimt šeštasis pasitarimas dėl operacijos „Smuikas". — *Ir mes, velniai rautų, nedarome jokios pažangos*, norėjo pridurti jis, bet susilaikė. Buksavimo pasitaikydavo beveik kiekviename tyrime.

Rojus Greisas buvo prastai nusiteikęs ir sudirgęs. Didžiausią nerimą kėlė Kleo. Šįryt eidama iš dušo ji vos neapalpo. Pati atkakliai tvirtino, esą silpnumą nulėmė per karštas vanduo, bet Greisas norėjo ją nuvežti į ligoninę. Kleo atsisakė aiškindama, kad jaučiasi visiškai atsigavusi, ir pareiškė privalanti vykti į morgą, nes ten trūksta darbo jėgos.

Ramybės nedavė ir byla. Nors žmogžudystės tyrimas įsibėgėjo, jo dalyviams stigo užsidegimo. Komandą kaip visada sudarė patikimi asmenys, tačiau kabinete netvyrojo įprasta atsidavimo bei susitelkimo atmosfera. Priežastis akivaizdi. Gal ji ir netikusi, bet žmogaus prigimties nepakeisi. Esmė ta, kad žudiko auka tapo Juvanas Prisas.

Nors jis mirė siaubingai, per laidotuves ašaros neišspaus nė vienas iš Sasekso kriminalinio skyriaus valdybos — tiesa, paklusdami vyresniojo detektyvo įsakymui, keli pareigūnai slapta dalyvaus gedulingoje ceremonijoje, tikrins, kas ten pasirodys ir kas galbūt ją stebės iš šalies.

Kad ir kokia padugnė buvo Prisas, jį kažkas nudobė. Užuot smerkęs velionį, Greisas privalėjo rasti kaltininką ir jį pasodinti už grotų. Tačiau, siekiant įgyvendinti tikslą, būtina motyvuoti komandą.

— Kol dar nepradėjote dėstyti ataskaitų, noriu glaustai pakartoti tyrimo kryptis. — Rojus atsistojo ir pirštu bedė į tris sunumeruotus, raudonomis didžiosiomis raidėmis užrašytus punktus. — Pirma, egzistuoja galimybė, kad Priso ir dviratininko Tonio Revero mirtys niekaip tarpusavyje nesusijusios, aišku? Prisas nesunkiai įsigydavo priešų. Visai įmanoma, kad tarp narkotikų prekeivių įsišėlo kova dėl įtakos zonų arba jį kažkas išdavė ir pribaigė. O gal jis suklydo apmovęs ne tą žmogų.

Dankanas Krokeris pakėlė ranką.

— Šefe, man klausimų kelia vaizdo kamera. Kodėl jo paprasčiausiai nenudėjo? Kam prireikė išmesti tokį brangų prietaisą?

— Sadistų mieste netrūksta, — atsakė Greisas, — bet aš tau pritariu. Apie kamerą pakalbėsime vėliau. Ką gi, antroji tyrimo kryptis: Prisą nudaigojo atlygį užsigeidęs gauti asmuo.

— Bose, vėl tenka atsižvelgti į kameros aspektą, — prabilo Bela Moj. — Kodėl žmogžudys nusikratė vertingo daikto, jeigu jam reikalingi premijos pinigai?

— Mums reikėtų prisiminti skelbimo formuluotę, — atsiliepė vyresnysis detektyvas. — Čia jums ne įprastas prašymas *suteikti informacijos, padėsiančios areštuoti ir nuteisti kaltininką.* — Jis pervertė porą užrašų lapų ir paskaitė: — Premija siūloma už informaciją, padėsiančią atskleisti jos sūnų pražudžiusio furgono vairuotojo *tapatybę.*

— Vadinasi, kažkas įvyko ne pagal planą? — įsiterpė Nikas Nikolas. — Žudikas bandė nufilmuoti Priso prisipažinimą, bet jam nepasisekė?

— Gal ir pasisekė, — tarstelėjo Glenas Brensonas. — Vaizdo kamera veikė kaip retransliatorius — mes nežinome, nei ką auka pasakė, nei kam buvo persiųstas įrašas.

— Vargu ar po vandeniu jis ilgai malė liežuviu, — suprunkštė Normanas Potingas.

Kai kurie iš komandos užgniaužė šypsenas.

— Nikai, kaip klostėsi įvykiai, spėlioti negaliu, — atsakė Greisas ir vėl pamojo į baltąją lentą. — Trečioji tyrimo kryptis: atsižvelgiant į Revero šeimos sąsajas su organizuotais nusikaltėliais, galima daryti prielaidą, kad čia padirbėjo profesionalas, nusamdytas atkeršyti Prisui. Aš kalbėjau su pažįstamu iš Amerikos, bet kol kas jis nerado jokių pėdsakų, vedančių į užsakytą žmogžudystę. Šiaip ar taip, mums derėtų labiau pasidomėti Jungtinėmis Valstijomis. — Greisas atsisuko į Krokerį. — Dankanai, paieškok išsamesnės informacijos apie Revero šeimyną ir jos ryšius.

— Taip, bose.

Detektyvas seržantas užsirašė pastabą.

— Pusę ketvirtos turėsiu susitikti su policijos viršininko pavaduotoju. Privalau jam parodyti, kad mes, po velnių, nesnaudžiame.

Sučirškė telefonas. Rojus atsiprašydamas kilstelėjo ranką ir įjungė savo mobilųjį. Skambino Kevinas Spinela. Kai išgirdo *Argus* reporterio naujieną, prasta Greiso nuotaika pabjuro gerokai smarkiau.

62

Trečiadienis nežadėjo tapti viena iš geriausių dienų Karlės gyvenime. Penkiolika minučių po devintos prie Braitono magistratų teismo ji ketino susitikti su savo advokatu bei kolega Kenu Eikotu ir prieš numatytą posėdį drauge išgerti kavos.

Kenas įspėjo — jos požiūriu, visai be reikalo, — nevairuoti pačiai, nes jai lemta prarasti pažymėjimą, ir bausmė įsigalios iškart. Sudaužytas „Audi“ glaudėsi policijos aikštelėje, todėl sėstis prie vairo nebuvo jokios galimybės, taigi Karlė atvažiavo taksi.

Ji vilkėjo baltą palaidinukę ir tamsiai mėlyną dviejų dalių kostiumėlį, ryšėjo konservatyvią šilkinę „Cornelia James“ skarelę, avėjo paprastus, mėlynus, už apdarus neką šviesesnius batelius. Kenas patarė atrodyti tvarkingai ir padoriai, apsieiti be madingų drabužių, neapsikarstyti akį rėžiančiais juvelyriniais dirbiniais.

Tarsi aš būčiau puošeiva!

Lipant iš taksi, trekštelėjo ir kone visiškai nulūžo dešinysis kulnas.

Ne, ne, ne! Nekrėsk man kiaulystės!

Eikoto dar nebuvo. Netoliese stoviniavo du paaugliai ir rūstaujanti, prakauli vidutinio amžiaus moteris. Vienas jaunuolis šiltu treningu ir beisbolo kepuraite graudžiai kūprinosi, kitas, dėvintis palaidinę su gobtuvu, demonstravo kietakakčio miną. Moteriškė, ko gero, buvo tųdviejų motina. Atšiaurūs, chuliganiškos išvaizdos vaikiai priminė užkietėjusius įstatymo pažeidėjus.

Karlę šildė saulės spinduliai, tačiau malonios dienos perspektyva neprasklaidė viduje tvyrančios žvarbios tamsos. Ji klaikiai nervinosi. Anot Eikoto, daug kas priklausys nuo to, prieš kokią magistratų trijulę šįryt teks stoti. Geriausiu atveju iš jos metams atims vairuotojo pažymėjimą — trumpiausiam laiko tarpui, kuriuo Jungtinėje Karalystėje atsipirkdavo išgėrę ir prie vairo sėdę prasižengėliai, — ir paskirs nemažą baudą. Bet jei nepasiseks, įvykiai gali pakrypti kur kas prastesne linkme. Nors policija neketino jos traukti baudžiamojon atsakomybėn dėl neatsargaus ir pavojingo vairavimo, magistratai, galimas daiktas, apkaltins Karlę iš karto keliais nusižengimais ir parinks prie aplinkybių derančią bausmę. Uždraus vairuoti trejus metus ar net ilgiau ir lieps suploti tūkstančius siekiančią baudą.

Laimė, po Keso mirties finansinių sunkumų nekilo, bet provincinės teisinės firmos dideliais atlyginimais nesižarstė, o kitąmet Taileris ims lankyti privačią mokymo įstaigą, kurioje, palyginti su Šv. Kristoforo mokykla, mokesčiai patrigubės. Štai tuomet greičiausiai reikės verstis per galvą. Karlės nė kiek nedžiugino mintis, kad kišenę aptuštintų milžiniška piniginė bauda ir trejus metus tektų išlaidauti kelionėms taksi, negana to, apie nuosprendį prapliuptų trimituoti vietinė žiniasklaida.

Ir dar lūžo prakeiktas bato kulniukas. Kokį įspūdį ji padarys magistratams, išlubčiodama į teismo salę?

Karlė atsirėmė į sieną, užuodė gundantį cigaretės dūmo dvelksmą ir nusitraukė batelį. Virš galvos ratus sukantis kiras kryktelėjo tarsi užsimanęs iš jos pasišaipyti.

— Atsiknisk, paukšti, — niūriai tarė ji.

Kulnas kabėjo ant odinės juostelės. Iš viršutinės jo dalies kyšojo dvi sulenktos vinys. Laikrodis rodė 09.07. Gal pakaktų laiko nukėblinti pas batsiuvį ir sutaisyti apavą, tačiau kur ieškoti artimiausio? Visai neseniai į akis buvo kritusi šalimais veikianti taisykla. Bet kur konkrečiai?

„iPhone“ dzingtelėjimu informavo apie gautą trumpąją žinutę. Ji išsitraukė mobilųjį iš rankinės ir užmetė akį į ekraną. Kenas Eikotas pranešė ateisiąs po dviejų minučių.

Karlė įsijungė „Friend Mapper“ programėlę ir patikrino, ar draugė, Klerė Mei, nuvežė Tailerį į mokyklą. Sūnaus nuotaikos ją slėgė. Jiedu visada buvo artimi — po Keso žūties užmezgė ypač stiprius tarpusavio ryšius, — bet dabar vaikas tarytum apsitvėrė siena ir netgi piktindavosi, kad motina liepia kasdien aktyvinti „Friend Mapper“.

— Nejau nenori žinoti, kur aš esu? — vakar paklausė ji.

Taileris gūžtelėjo.

— Kurių galų?

Pastaruosius porą metų abu naudojosi navigacine programa kiekvieną mielą dieną. Gatvių plane mėlynas taškelis žymėjo jos padėtį mieste, o purpurinis, sūnaus pasirinktos spalvos, ženklino Tailerį. Prisijungę prie žemėlapio jie galėdavo nustatyti vienas kito koordinates. Į tai berniukas reaguodavo kaip į savotišką žaidimą, mėgdavo stebėti motiną ir kartais, kai ji apleisdavo biurą, pasiųsdavo žinutę: **Aš tave matau ☺**.

Karlė lengviau atsiduso, išvydusi purpurinį tašką netoli Naujojo Bažnyčios kelio ir Vestburno Sodų gatvės kampo, kur stūksojo Šv. Kristoforo mokykla.

Tuo pat metu iš už kampo išniro Kenas Eikotas. Buvo apsitaisęs elegantišku, tamsiai pilku kostiumu, pasirišęs žalią kaklaraištį, rankoje nešėsi masyvų portfelį. Jis šypsojosi.

— Atleisk, kad pasivėlinau, Karle. Teko skubiai važiuoti į teismą, kuriame buvo sprendžiamas vaikų globos klausimas, bet aš turiu gerų naujienų!

Iš advokato veido rodės, lyg jis ketintų informuoti, kad byla nutraukta.

— Ką tik šnekėjausi su teismo sekretoriumi. Posėdžiui pirmininkaus Džuljeta Luis. Labai patyrusi ir nešališka.

— Nuostabu.

Karlė išklausė naujienas entuziastingai, kaip myriop pasmerktas nusikaltėlis, kuriam pranešė, kad egzekucijos kamera neseniai buvo perdažyta.

63

Dantis jautėsi pavargęs, tačiau žinojo privaląs tęsti darbą nelėtindamas tempo. Jei bent kiek atsipalaiduosi, policininkai greitai tave sučiups. Todėl juos būtina lenkti keliais žingsniais. Antra vertus, nusiplūkęs rizikuodavai padaryti klaidą.

Jėgas palaikė adrenalinas, be to, jis kartkartėmis snūstelėdavo — panašiai elgdavosi ir tarnybos laikais, kai sukiodavosi priešų teritorijoje. Pakakdavo penkias minutes sumerkti akis, ir organizmas kaipmat atsigaudavo. Įgūdžius padėjo išlavinti snaiperių mokykla. Dantis įstengdavo taip gyventi ištisomis dienomis. Prireikus netgi savaitėmis. Bet tie zuikmiegiai buvo gyvybiškai svarbūs. Atimk miegą iš zuikio, ir jis nudvės per dvi savaites. Atimk miegą iš žmogaus, ir jį užvaldys psichozė.

Dantis ketino padoriai numigti atlikęs užduotį; tada knarks, kiek širdis geidžia, kol vėl sulauks rusiškos ruletės dienos. Tiesa, be pertraukos ilgiau kaip keturių valandų niekada nemiegodavo. Jam nepatiko miegoti — nepatiko mintis, kad atsijungus kažkas gali nutikti.

Vairuodamas automobilį jis nužvelgė kvartalą. Norint suprasti, jog čia gyvena pasiturintys žmonės, nereikėjo būti raketų inžinie-

riumi. Pavieniai namai, dailios vejos, prašmatnūs automobiliai. Pinigai užtikrindavo nuošalumą. Malonesnį orą. Privatumą. Už statinių vešėjo didžiuliai sodai. Lyg kokios miesto džiunglės. Jam puikiai sekėsi egzistuoti miesto džiunglėse.

Riedant plataus kelio vingiu, kairėje pasirodė nemažas parkas. Teniso kortai. Uždara žaidimų aikštelė, kurioje dūko motinų stebimi mažyliai. Dantis susiraukė. Vaikų nekentė. Jis pamatė moterį, į plastikinį maišelį kišančią savo šuns mėšlą. Ir rungtyniaujančius futbolininkus. Galimybę įsikurti saugiame rajone suteikė penkis šimtmečius trukusios pergalingos kovos su įsibrovėliais. Čia niekas nesibaimindavo marodierių, žudančių vyrus ir prievartaujančių moteris bei vaikus, — skirtingai nei kitose pasaulio vietose, kuriose jis viešėjo.

Civilizacijos komforto zona.

Komforto zona, kuri supo Karlę Čeis, bent taip ji manė.

Dantis pasuko į Parko gatvę. Kiek anksčiau, grįždamas iš „Springs Smoked Salmon" rūkyklos, jau lankėsi šiose apylinkėse.

Darbas bus nesudėtingas. Klientą nepaprastai pradžiugins rezultatas. Jis nė kiek tuo neabejojo.

64

Lygiai pusę ketvirtos Greisas įžengė į Piterio Rigo kabinetą, bet po pašnekesio su Kevinu Spinela vyresnysis detektyvas tebekunkuliavo pykčiu. Policijos viršininko pavaduotojas, tikras dabita baltais dryželiais išmargintu mėlynu švarku ir taškuotu, ryškiaspalviu kaklaraiščiu, pasiūlė arbatos, ir jis dėkingai sutiko. Podraug vylėsi gauti ir sausainių, nes papietauti nespėjo. Visą dieną vertėsi per galvą ieškodamas su operacija „Smuikas" susijusios pozityvios informacijos trupinėlių, idant galėtų juos pateikti bosui, bet naujų duomenų rado mažai. Rankoje laikė rudą voką su naujausių įkalčių sąrašu, kurį prieš valandą prigriebė iš pasitarimo dėl daiktinių įrodymų.

— Na, kaip mums einasi, Rojau? — guviai paklausė Rigas.

Greisas skubiai išklojo apie tris tyrimo kryptis ir pridūrė, kad komanda vis labiau domisi Fordo kalėjime įvykdyta Voreno Talio žmogžudyste. Tuomet įteikė įkalčių sąrašo kopiją ir drauge su juo aptarė esminius klausimus.

— Mane prastai nuteikia vaizdo kamera, — tarė policijos viršininko pavaduotojas. — Kažkas čia nesiderina.

— Kuria prasme, sere?

Rigo asistentė atnešė padėklą su lėkštute pridengtu porcelianiniu puodeliu, cukrine ir, dideliam Greiso džiaugsmui, įvairių gardėsių dubenėliu, maloniu priedu, kuriuo ankstesnė kabineto šeimininkė niekuomet jo nenudžiugindavo. Kai Rigas mostu liepė vaišintis, vyresnysis detektyvas paskubomis sužiaumojo apvalų sausainį su džemo viduriuku ir pažvelgė į šokoladinį biskvitą. Greisui teko nusivilti, nes bosas palinko virš stalo ir čiupo jo nusižiūrėtą skanėstą.

Kramtydamas biskvitą Rigas paaiškino:

— Su atmatomis, mobiliaisiais filmuojančiomis savo smurto proveržius — tarkim, netikėtus išpuolius, — esame susidūrę ne kartą. Bet šitas atvejis pernelyg rafinuotas. Kam prireikė taip vargintis ir, o tai dar svarbiau, taip išlaidauti?

— Tie klausimai ramybės neduoda ir man, sere.

— Kokias išvadas padarėte?

— Svarstau visokius variantus. Bet manau, kad Prisą nužudė premijos siekiantis asmuo. Jeigu jau apie tai prakalbome, noriu paminėti reikšmingą smulkmeną. Reporteris iš *Argus* Kevinas Spinela mums kelia rimtų problemų.

— Nejaugi?

Rigas pasilenkė ir stvėrė kreminį sausainį, dar vieną Greisą viliojusį gardėsį.

— Šiandien jis man skambino. Nors stengėmės nuo spaudos nuslėpti, kad Juvano Priso rankos buvo priklijuotos prie vairo, Spinela apie tai sužinojo.

Greisas trumpai papasakojo apie visus praėjusių metų atvejus, kai žurnalistas sugebėjo atkapstyti slaptą informaciją.

— Ar numanote, kas jam gali nutekinti duomenis?

— Kol kas neįsivaizduoju.

— *Argus* paviešins žinią apie klijus?

— Ne. Įtikinau jį lukteléti.

— Šaunuolis.

Suskambo Greiso mobilusis. Atsiprašęs jis atsiliepė.

Į jį kreipėsi Treisė Stoker, nusikaltimo vietos tyrėjų vadovė, ir pranešė anaiptol ne geras naujienas.

Vyresnysis detektyvas pateikė kelis klausimus, baigė pokalbį ir atsigręžė į bosą, įdėmiai skaitantį daiktinių įrodymų sąrašą. Greisas dirstelėjo į šokoladinį trupininį pyragaitį, bet staiga pajuto praradęs apetitą. Rigas nuleido dokumentą ir klausiamu žvilgsniu pervėrė pavaldinį.

— Deja, sere, rastas antras lavonas, — tarė Greisas.

Jis nėrė iš kabineto ir, lėkdamas per policijos valdybos kompleksą, nuskubėjo prie savo automobilio.

65

Be kitų dalykų, Braitonas Rojų Greisą žavėjo aiškia šiaurėje miestą ir pribloškiančias gamtos platybes skirianča riba. Vietoj pakrikai išsibarsčiusių priemiesčių driekėsi A27 magistralės vingis, akivaizdi Braitono ir Daunso prieigų takoskyra.

Dabar Greisas artinosi link Šėtono griovio, kuris visada kurstė baimingą pagarbą, kad ir kaip dažnai jis čia užsukdavo, kad ir kas atvesdavo į vietinius kraštus, net jeigu kelionės priežastys buvo slegiančios kaip šiandien.

Rėždamas sparną aplink Sendę, vyresnysis detektyvas ją vežďavosi pasimėgauti Šėtono griovio grožybėmis, o susituokę abu savaitgaliais dažnai klaidžiodavo po šią teritoriją. Automobilį pa-

likdavo viršukalnėje įrengtoje aikštelėje ir nukulniuodavo laukais, gėrėdamiesi įspūdinga panorama — vienoje pusėje vilnijo kalvos, kitoje tyvuliavo jūra. Takeliu traukdavo palei seną, apleistą, kiek šiurpoką fortą, prie kurio vaikystėje jis ateidavo kartu su tėvais. Jiedu su seserimi bėgiodavo tarp trupančių sienų ir aplink mūrus, žaisdavo kaubojus ir indėnus, policininkus ir plėšikus, bet nepamiršdavo dairytis sau po kojomis, nes praradus atsargumą kildavo grėsmė įminti į vieną iš galybės karvės blynų.

Jei kalno viršuje tvoksdavo per stiprūs vėjo gūsiai, Rojus su Sende stačiais šlaitais nulipdavo į klonį. Pasak legendos, plačią daubą — iš tikrųjų gamtos sukurtą, kerinčiai gražų slėnį — iškasė šėtonas, norėjęs, kad Sasekso bažnyčias užtvindytų į krašto gilumą plūstelėjusi jūra. Palyginti su kitais mitais apie tamsią miesto praeitį, šitame tiesos buvo mažiausia.

Kai Sendė dingo, pirmuosius porą metų jis neretai čia užkildavo ir sėdėdamas automobilyje dairydavosi pro priekinį stiklą arba išlipdavo laukan pasivaikščioti. Puoselėjo miglotą viltį, kad ji galbūt pasirodys akiratyje. Be kitų versijų, nesiliovė tikėjęs prielaida, jog žmoną ištiko amnezija. Vienas Greisą konsultavęs neurologas pasakė, esą taip nukentėjusius individus kai kada aplanko prisiminimų nuotrupos, ir jie retsykiais atklysta į pažįstamas vietoves.

Tačiau vienatvės sklidinu laikotarpiu pasitaikydavo ir tokių momentų, kai jis atvykdavo į Šėtono griovį vien trokšdamas būti arčiau Sendės — idant vėjo šuoruose pajustų jos dvasią.

Rojus niekada čia nevaikščiojo su Kleo. Nenorėjo naujų santykių temdyti atsiminimais. Nė kiek netroško, kad mylima moteris sutiktų jį persekiojančias šmėklas. Savo ypatingomis vietelėmis jie pavertė kitas miesto dalis ir apylinkes.

Įjungęs mėlynus švyturėlius su klykiančiomis sirenomis, vyresnysis detektyvas rūko didžiausiu greičiu, kokį drįso išspausti aukštikalnių kelyje. Iš abiejų pusių tįso po menkai debesuotomis padangėmis raibuliuojantys, atviri žemės plotai. Maždaug už mylios į pietus laukai užleido vietą gyvenamiesiems Hangeltono kvarta-

lams, dar tolėliau namus pakeitė Šorhamas su savo uostu. Sekundės dalelę atplėšęs akis nuo tuščio kelio, jis pastebėjo aukštą jėgainės kaminą, miesto piliečių ir jūreivių orientyrą.

Sidabriniu „Ford Focus" švilpdamas dešinėn sukančiu vingiu, Greisas pamatė automobilį, pasirengusį išriedėti iš „Waterhall" golfo klubo aikštelės ir užkirsti kelią. Pirštu dūręs į prietaisų skydelio viduryje kyšantį mygtuką, jis pakeitė sirenos toną į griausmingą bliovimą: *pyyypt burpt pyyypt burpt.* Atsargumo priemonė suveikė, nes mašinos vairuotojas staigiai nuspaudė stabdį.

Rojus Greisas perkratydavo atmintį kaskart, kai vykdavo į nusikaltimo vietą — atkurdavo esminius elementus iš detektyvo biblijos — „Žmogžudystės tyrimo vadovo". Sunkių nusikaltimų skyriaus koridoriuje į akis krisdavo prie sienos prisegta jų santrauka su pavadinimais ir struktūrinėmis schemomis. Detektyvai iš Kriminalinio skyriaus praeidavo pro suvestinę mažiausiai keletą kartų per savaitę. Kad ir kiek sykių vadovaudavai bylos nagrinėjimui, sau nuolat tekdavo priminti pagrindus. Niekada nesileisk užliūliuojamas ramybės būsenos. Be kitų savybių, geras tyrėjas pasižymi pedantišku kruopštumu ir gebėjimu metodiškai plušėti.

Greisą kiekvieną kartą užgriūdavo atsakomybės našta. Ji slėgė ir prieplaukoje, radus Juvaną Prisą, ir dabar. Pirmąją darbų stadiją visada sudarydavo nusikaltimo vietos įvertinimas. Vyresniojo detektyvo galvoje buvo įsišakniję penki svarbiausi punktai. APLINKA. AUKA. NUSIKALTĖLIS. ĮKALČIAI. SKRODIMAS.

Aptikus žmogžudystės auką, pirmoji, kitaip sakant, *auksinė,* valanda buvo pradinis lemtingas tyrimo etapas ir ji suteikdavo daugiausia galimybių aptikti įkalčius, kol nusikaltimo teritorijos nespėdavo užteršti gausėjantis žmonių ratas, nors jie ir vilkėdavo apsauginius darbužius, o pėdsakų nesunaikindavo oro sąlygos, pavyzdžiui, lietus ar stiprus vėjas.

Jis pravažiavo vaizdingą Poiningso gyvenvietę ir dar žavesnį Falkingo kaimelį, įveikė staigų dešinįjį posūkį, už nugaros paliko „Piemens ir šuns" aludę, į kurią per vieną iš pirmųjų pasimatymų

nusivedė Sendę. Tada padidino greitį, vairuodamas fordą aukštikalnių papėdėje vingiuojančiu keliu.

Sasekso bendrovė „Springs Smoked Salmon" garsėjo visame pasaulyje, o jos rūkytomis žuvimis, kaip kokybės ženklu, puikavosi daugybė Greiso aplankytų restoranų. Jis nuolat stebėdavosi, kodėl kompanija įsikūrusi faktiškai giliame užkampyje. Matyt, todėl, kad anksčiau vietiniuose kraštuose negyveno jokie kaimynai, kuriuos būtų piktinęs žuvies tvaikas.

Greisas pravažiavo grupelę ūkinių pastatų ir gyvenamųjų namų, pasukęs stačia nuokalne sumažino greitį. Už kito vingio pastebėjo išsirikiavusius teisėsaugos pareigūnų automobilius žybsinčiais švyturėliais. Krūmokšniais apžėlusioje kelio pusėje spraudėsi dar kelios transporto priemonės su policijos ženklais, vieno iš nusikaltimo vietos tyrėjų universalas ir NVT furgonas.

Jis sustojo už paskutinės mašinos, nutildė variklį ir prietaisų skydelyje įjungė avarines šviesas. Rengdamasis popierinį kombinezoną užuodė degančios medienos kvapą ir aštresnį, sodresnį žuvies, sumišusį su gaiviais žolėto užmiesčio aromatais.

Įėjimą į rūkyklą saugojo mėlyna ir balta policijos juosta kartu su sargybinio pareigas atliekančiu jam nematytu jaunu konstebliu.

Greisas atkišo savo dokumentus.

— Laba diena, sere, — baugštokai pasisveikino vaikinas.

Vyresnysis detektyvas užsitempė pirštines ir nėrė po juosta. Konsteblis nurodė kopti tarp pašiūrių eilių kylančiu šlaitu. Netoli tenuėjęs Greisas pamatė apsauginius kombinezonus dėvinčių žmonių būrį. Tarp jų ir Treisę Stoker.

— Rojau, nejau mes visada turėsime susitikti tokiomis aplinkybėmis? — guviai paklausė moteris.

Jis plačiai nusišypsojo. Treisei jautė nuoširdžią simpatiją. Ji puikiai išmanė darbą, buvo tikra profesionalė, tačiau — palyginti su kolegomis, bent jau vienu konkrečiu asmeniu, — netapo ciniška. Už incidento narpliojimą atsakingas pareigūnas veikiai suvokdavo, kad pradėjus tirti bylą uolus ir dalykiškas nusikaltimo vietos tyrėjų vadovas galėjo suteikti itin daug naudos.

— Na, ką radote?

— Ne patį maloniausią vaizdelį iš tų, kuriuos man teko regėti.

Ji apsisuko ir rodydama kelią patraukė į priekį. Greisas linktelėjo porai pažįstamų detektyvų. Pirmieji į nelaimės vietą atvykę pareigūnai iškvietė juos įvertinti padėties. Jis nusekė įkandin Treisės, prisiartino prie vienaaukščių statinių bitumo stogais ir baltomis stumdomosiomis durimis, žengė link atviro pirmosios pašiūrės tarpdurio.

Staiga šnerves nutvilkė vėmalų smarvė. Tai nieko gera nežadėjo. Treisė atšlijo į šoną ir mostu paragino jį įeiti. Vyresnįjį detektyvą perliejo ledinio oro šuoras ir labai stiprus, kone slegiantis rūkytos žuvies dvokas. Priekyje stiebėsi vientisa siena begalvių, stambių rusvų žuvų, pakibusių ant tvirtų kablių, kyšančių iš palubės bėgelio. Keturias jų gretas skyrė siauri tarpeliai, pro juos žmogus vos įstengdavo prasiskverbti.

Staiga Greiso žvilgsnį prikaustė trečioji vora. Ir kažkas panašaus į apskrudusį, drauge su žuvimis kadaruojanti milžinišką gyvūną. Kiaulė, galvoje šmėstelėjo mintis.

Tačiau smegenims pamažu apdorojant vaizdą jis galų gale suprato, ką mato.

66

Ji mėgdavo žiūrėti į Izaro upę, pusiau dalijančią Miuncheną, tekančią faktiškai vien per parkų teritorijas. Penkto aukšto bute, iškilusiame virš judrios *Widenmayerstrasse* gatvės, mėgdavo įsitaisyti prie lango ir stebėti žmones, vedžiojančius šunis, bėgiojančius arba krantinėmis stumdančius vaikiškus vežimėlius. Bet ypač mėgdavo žvelgti į vandens srautą. Kaip tik todėl užsukdavo į Anglų sodą ir prisėsdavo netoli ežero. Vanduo veikė kaip narkotikas. Širdį spaudė jūros ilgesys. Aure, ko labiausiai trūko atsisveikinus su Braitonu. Miestas jai patiko, bet kartais pasiilgdavo jūros. Protarpiais užsi-

geisdavo ir kitko — anksčiau turėtos galimybės likti vienai. Žinoma, retsykiais dėl priverstinės vienumos jausdavo apmaudą, ypač kai vyrą netikėtai iškviesdavo į darbą ir bet kokie jųdviejų planai akimoju žlugdavo, o ji keletą savaitgalių tenkindavosi vien savo kompanija.

Italų rašytojas Džovanis Vinčensas Gravina teigė, esą *nuobodus žmogus pasirūpina, kad nebūtum vienas, bet nesuteikia draugijos.*

Tokie pojūčiai apnikdavo ir pastaruoju metu. Jam skirdavo velniškai daug dėmesio. Viskas sukosi vien tik apie jį. Laikrodis rodė, kad jis netrukus grįš. Va kaip klostėsi įvykiai. Susikaupimo reikalavo kiekviena naujo gyvenimo valanda.

Kompiuterio ekrane buvo matyti internetinė Sasekso laikraščio *Argus* versija. Vietiniame Miuncheno dienraštyje perskaičiusi pranešimą apie Rojaus Greiso ketinimus paskelbti žmoną mirusia, *Argus* ji tyrinėdavo kasdien.

Jeigu, prabėgus tiek daug laiko, vyras siekė, kad ji būtų pripažinta mirusia, vadinasi, taip elgėsi turėdamas konkretų motyvą. Jai pavyko išmąstyti vienintelę priežastį.

Giliai įkvėpusi sau priminė pykčio valdymo mantrą. *Jei nori gyventi, nelauk, kol praslinks audra, o išmok šokti lietuje.*

Ji ištarė žodžius balsu. Pakartojo sakinį. Dar sykį.

Galop nurimo tiek, kad laikraščio tinklalapyje galėjo atsiversti „Artėjančių vestuvių“ puslapį. Akimis permetė skiltį. Bet jo pavardės nerado.

Kaip ir kiekvieną dieną, atsijungė nuo sistemos apimta palengvėjimo.

67

Per daugybę metų Rojus Greisas su kaupu prisižiūrėjo baisybių. Įgydamas vis daugiau patirties, dažniausiai sugebėdavo šiurpius reginius išmesti iš galvos, bet tarpais, kaip dauguma polici-

ninkų, jų atsikratyti neįstengdavo net ir po darbo. Tuomet vakarais nepajėgdavo užmigti, mintyse nepaliaujamai perkratydavo matytus vaizdus. Arba pabusdavo rėkdamas, nes jie sukeldavo košmarus.

Vieną iš kraupiausių epizodų jis išgyveno jaunystėje, kai tarnaudamas uniformuotu pareigūnu pirmas atvažiavo į avarijos vietą ir pamatė po konteinervežio sunkvežimio ratais sutraiškytą penkiametį berniuką. Mažylio galva buvo perkreipta, ir dėl šviesių, dygliukais styrančių plaukų vargšelis absurdiškai, šiurpiai priminė Bartą Simpsoną. Greisas kelerius metus, pora ar tris kartus per mėnesį, sapnuodavo košmarus apie tą vaiką. Net ir dabar jausdavosi nejaukiai, kai televizoriuje pasirodydavo Bartas Simpsonas, nes animacinis veikėjas kurstydavo nemalonias asociacijas.

Jis žinojo negalėsiąs pamiršti ir dabartinio vaizdo. Stingo iš siaubo, bet negalėjo atplėšti akių ir liautis galvojęs, kaip žmogus prieš mirtį kankinosi. Vylėsi, kad aukos kančios greitai nutrūko, tačiau nujautė, jog merdėjimas užsitęsė.

Lavonas buvo žemaūgio, kresno vyriškio, bemaž plikai nurėžtais plaukais, trigubu pagurkliu ir ištatuiruotomis plaštakomis. Drabužiai gulėjo ant grindų, tarsi jis būtų išsirengęs iki paskutinio siūlo, nes užsigeidė nugrimzti į vonią arba paplaukioti. Mėlyni darbiniai rūbai, kojinės ir žali polo marškinėliai su užrašu ABERDYNO OCEAN FISHERIES buvo tvarkingai sulankstyti ir padėti greta tvirtų aulinių batų. Odos lopinius nujuodino suodžiai, ant galvos, veido bei rankų žiburiavo miniatiūriniai šarmos kristalai. Jis atrodė lyg kabliavimo būdu pagauta, sudarkyta žuvis, nes karojo ant vieno iš kablių, kurio smailė atviroje burnoje perrėžė gomurį ir po kairiąja akimi išsikišo laukan.

Greisą smarkiausiai paveikė negyvėlio veide atsispindintis sukrėtimas — išsprogusios, pasibaisėjimo kupinos akys.

Iš vidaus tebeplūdo žvarbaus oro šuorai, atsiduodantys ne vien rūkyta žuvimi, bet ir šlapimo bei ekskrementų smarve. Nelaimėlis apsičiurškė ir prisitriedė. Nieko keista, pamanė Greisas, tebespok-

sodamas į numirėlį, sutelkęs mintis į gautus pirminius duomenis. Kažkas įsilaužė ir į vieną iš rūkyklų. Nejau pirmiausia vargšą nutempė ten, o tik paskui atvilko čia, kad jį pribaigtų šaltis?

Nuo kvapų mišinio vyresnysis detektyvas kone žiaukčiojo. Atsiminęs patologo patarimą, jis ėmė alsuoti pro burną.

— Rojau, tau nepatiks mano naujienos, — gyvai prabilo Treisė, kurios šis vaizdas, atrodė, nė kiek nesujaudino.

— Man nepatinka vien tai, ką matau. Ar asmens tapatybę žinome?

— Taip, šios kompanijos bosas pažįsta auką. Jis vairuodavo vilkiką. Kas savaitę atvykdavo iš Aberdyno ir pristatydavo krovinį. Daugelį metų iš eilės.

Greisas vis dar neįstengė nukreipti žvilgsnio nuo palaikų.

— Mirtis patvirtinta?

— Dar ne. Paramedikas jau važiuoja.

Pagal įstatymus paramedikas privalėdavo oficialiai paskelbti žmogų mirusiu, net jeigu dėl to niekam nekildavo klausimų. Senais laikais pareigą atlikdavo policijos chirurgas. Greisas, aišku, suprato regįs lavoną. Jam toptelėjo ciniška mintis, kad mažiau abejonių keldavo nebent tie, kurie virsdavo krematoriumo urnas užkimšusiais pelenais.

— Patologas atvyksta?

Ji linktelėjo.

— Tik nežinau kuris.

— Tikiuosi, Nadiuška. — Greisas vėl nužvelgė kūną. — Nepyksi, jei išeisiu į lauką, kol jį bandys nuimti nuo kablio?

— Manau, aš prisidėsiu prie tavęs.

Jis blausiai nusišypsojo.

— Rojau, mes išsiaiškinome vieną dalyką. Ko gero, labai reikšmingą.

— Kokį?

— Anot pono Hariso, įmonės valdytojo, vairuotojas Stiuartas Fergiusonas susijęs su mirtina avarija Portlando kelyje.

Greisas atsigręžė į ją. Treisė Stoker pridūrė, jam nespėjus iki galo suvokti žinios esmės:

— Mums derėtų paeiti į priekį. Tu privalai kai ką pamatyti.

Vyresnysis detektyvas nusekė paskui kolegę, kuri žengė pirmyn, apsisuko ir pirštu bedė virš durų.

— Atpažįsti?

Greisas įsispoksojo į cilindrinį daiktą žvilgančiu objektyvu.

Ir suvokė, kad pasitvirtino slapčiausios jo baimės.

Jis išvydo vaizdo stebėjimo kamerą.

68

Karlė šypsodamasi sutiko į kabinetą užsukusią moterį ir pasiūlė prisėsti. Pasimatymą teko organizuoti vėlai, 16.45, nes visa diena buvo virtusi chaosu. Laimė, tai paskutinė klientė, jos galvoje sukirbėjo palengvėjimą teikianti mintis.

Atvykėlė, Andželina Goldsmit, trijų paauglių motina, neseniai išsiaiškino, kad architektu dirbantis sutuoktinis dvidešimt metų turėjo antrą šeimą, gyvenančią Čičesteryje, už trisdešimties mylių. Anos moters nevedė, todėl pagal įstatymus dvipatystės nepropagavo, bet moraliniu požiūriu jį galima vadinti tikru bigamistu. Nenuostąbu, kad vargšė jautėsi priblokšta.

Ir klientė nusipelnė advokato, gebančio susitelkti į jos problemas, o aš, dingtelėjo Karlei, šiuo metu neįstengiu to padaryti.

Ponią Goldsmit, patiklų ir dorą žmogų, ištiko šokas, kai vyras ją paliko dėl kitos moters. Švelnaus būdo ir puikios figūros gražuolė brunetė dėl šeimos atsisakė geologės karjeros. Antrosios pusės elgesys pakirto pasitikėjimą aplinkiniais, tad jai skubiai reikėjo konsultacijos.

Karlė išreiškė užuojautą ir drauge apsvarstė įvairius variantus. Davė gerą, kaip vylėsi, patarimą, kokių priemonių vertėtų imtis, siekiant pasirūpinti savo ir vaikų ateitimi.

Kai Andželina Goldsmit išėjo, Karlė sekretorei padiktavo keletą žinučių. Tuomet įsijungė balso paštą, išklausė klientų atsiųstus pranešimus ir paskutinį, gautą iš draugės Klerės Mei. Ši perdavė, kad pakeliui į namus Taileris be paliovos verkė, tik nesakė kodėl.

Bent tiek gerai, kad, iki Karlė sugrįš, berniuką prižiūrės jos motina. Vaikui patiko senelė, tad jis, galima daiktas, pralinksmės. Tačiau sūnaus elgesys kurstė nerimą. Nusigavusi namo ji ketino rimtai pasišnekėti su Taileriu. Paskui telefonu išsikvietė taksi ir išėjo iš biuro.

Važiuodama taksi Karlė nugrimzdo į savo mintis. Tvarkingai apsirengęs, kostiumuotas taksistas, regis, buvo šnekus vyrukas ir vis bandė užmegzti pokalbį, bet ji neatsiliepė. Plepėti nė kiek netroško.

Kenas Eikotas neklydo dėl magistratų sprendimo. Jai uždraudė metus sėstis prie vairo ir liepė sumokėti pačią mažiausią, anot kolegos, tūkstančio svarų baudą. Be to, Karlė priėmė teismo pasiūlymą lankyti vairuotojų mokymo kursus, kurie sutrumpintų draudimo laiką iki devynių mėnesių.

Ant nelygių batelių šlubčiodama prieplaukos link, ji jautėsi kaip idiotė. Nekantriai laukė pietų su Sara Elis, tikėdamasi, kad toji pakels jai nuotaiką. Bet Sara skambtelėjusi pranešė, esą vienui vienas gyvenantis senyvas jos tėvas nesėkmingai parkrito ir, kaip įtaria gydytojai, susilaužė riešą, todėl ji buvo priversta lėkti į ligoninę.

Ai, velniop, tarė sau Karlė ir, užuot susiradusi batų taisyklą, nukėblino į Hercogų skersgatvį pasidairyti terapinės mažmenininkų įstaigos. Dabar avėjo paieškų rezultatą — maloniai brangius, juodus odinius „Christian Louboutin“ absurdiškai aukštais kulnais, dviem kulkšnių dirželiais ir raudonais padais. Šiandien ūpą pakėlė tik jie.

Karlė nukreipė akis pro langą. Piko valandą automobilis slinko užkimštu Senuoju Šorhamo keliu. Ji nusiuntė Taileriui trumpąją žinutę, pranešė, kad grįš po dešimties minučių, ir pridėjo šypsenėlę bei virtinę bučinių.

— Sprendžiant iš jūsų namo numerio, gyvenate Goldstouno gatvės gale?

— Taip, teisingai.

— Aha.

Taksisto radijo stotelė rėksmingai atgijo ir bemat nuščiuvo. Po sekundės kitos jis paklausė:

— Jūsų namuose klozetų bakeliai sumontuoti aukštai ar žemai?

— Aukštai ar žemai?

— Aha.

— Neįsivaizduoju.

Karlė gavo Tailerio pranešimą: **Neįsijungei „Mapper“ ☹.**

Ji atsakė: **Atleisk. Klaiki diena. Myliu tave XXXX**

— Aukštai esantys turi grandinėlę, žemuose yra rankenos.

— Mūsiškiai turi rankenėles. Vadinasi, sumontuoti žemai.

— Kodėl pasirinkote juos?

Žmogaus balsas skambėjo čaižiai ir įkyriai. Jeigu jis nesiliaus pliaukšti apie tualetus, sumautų arbatpinigių tikrai negaus.

Laimė, taksistas nebepratarė nė žodžio, kol automobilis sustojo greta Karlės namų. Skaitiklis rodė devynis svarus. Karlė įteikė dešimtinę ir liepė pasilikti grąžą. Jai nuleidžiant kojas ant šaligatvio, vairuotojas sušuko:

— Gražūs bateliai! „Christian Louboutin“? Šeštas dydis? Aha?

— Atspėjote. — Ji nejučia šyptelėjo.

Vyriškis neatsakė. Tiesiog pakinkavo galva ir atsuko termoso dangtelį.

Koks šiurpus tipas. Ji priminė sau perduoti taksi firmai, kad nebenorėtų dar sykį su juo susidurti. Nors galbūt pati elgėsi bjauriai; vairuotojas, ko gero, viso labo stengėsi būti draugiškas.

Karlė nesigręžiodama užlipo laipteliais, vedančiais paradinių durų link. Prieangyje ėmė naršyti rankinę, apgraibomis ieškodama rakto.

Kitapus gatvės, lindėdamas išsinuomotame tamsiai pilkame

„Toyota Yaris", kuris prašėsi nuplaunamas, Dantis užsirašė elektroniniame bloknote: **Berniukas namo grįžta 16.45. Motina namo grįžta 18.00**. Tada nusižiovavo. Diena buvo labai ilga. Užvedęs variklį jis pajudėjo iš vietos. Staiga išvydo policijos automobilį, lėtai riedantį priešinga kryptimi. Prasilenkdamas su farais, žemiau nusmaukė beisbolo kepuraitės snapelį ir įsispitrijo į užpakalinio vaizdo veidrodėlį. Pamatė, kaip įsijungia stabdžių žibintai.

69

Iš virtuvės sklindantis lėkščių tarškėjimas bylojo, kad Taileris jau veikiausiai pavakarieniavęs, ir dabar jos motina tvarko indus. Patalpose tvyrojo kepto maisto kvapas. Lazanijos aromatas. Pro langus veržėsi saulės spindulių pluoštai. Artėja vasara, pamanė Karlė, skaudama širdimi žengdama per slenkstį. Įprastomis aplinkybėmis, pasukus laikrodžius į priekį, akivaizdžiai ilgėjant dienoms, ją apimdavo pakilesnis ūpas. Ankstyvo ryto šviesa ir auštant girdimas paukščių čiulbėjimas nuteikdavo maloniai. Po Keso žūties pirmuosius kelerius košmariškus metus labiausiai slėgdavo žiemos. Kažkodėl taikstytis su sielvartu lengviau sekdavosi vasarą.

Tik ką, po velnių, dabar reiškė *įprastos aplinkybės?*

Paprastai Taileris ją pasitikdavo išbėgdamas pro mokyklos vartus. Paprastai, jei Karlė iš kur nors grįždavo, sūnus atlėkdavo prie laukujų durų ir ją apkabindavo. Bet šiuo metu ji vienui viena stoviniavo koridoriuje ir stebeilijo į karalienės Viktorijos epochos kabyklą, į Keso panamą, vis dar užmestą ant kabliuko, minkštą fetrinę skrybėlę, kurią vyras įsigijo tenkindamas savo užgaidą, ir į stovą įkištą jo skėtį su anties galvos formos sidabrine rankena. Sutuoktiniui patikdavo piešiniai, ir vienas iš jų, sukurtas karaliaus Edvardo laikais, įtaisytas į masyvius rėmus, vaizduojantis senojoje Vakarų gatvės čiuožykloje zujančius žmones, kabojo ant sienos greta seniai pražuvusio kabamojo Braitono jūros tilto fotoatspaudo.

Ji pamažu susivokė, kad praradus vairuotojo pažymėjimą vasara virs tikra kankyne. Nieko tokio, nusprendė pasiryžusi mąstyti pozityviai. Jautė privalanti ištverti sunkumus tiek dėl Tailerio, tiek dėl savęs. Kai prieš ketverius metus mirė jos tėvas, motina sau būdinga filosofine maniera, kuria reaguodavo į bet kokias problemas, pasakė, esą gyvenimas primena knygos skyrius, ir jai laikas atsiversti naują.

Taip ir bus, nutarė Karlė. Prasidės skyrius „Be vairuotojo pažymėjimo". Teks vadovautis autobusų ir traukinių grafikais, kaip tūkstančiams kitų žmonių. O kur dar permainų pliusas — *ekologiškumo* aspektas? Ji ketino panaudoti susikaupusias atostogų dienas ir pradžiuginti Tailerį tradiciniais vasaros malonumais. Kartu su juo leis dienas paplūdimyje. Lankysis zoologijos sode ir atrakcionuose, pavyzdžiui, „Thorpe" pramogų parke, mėgausis išvykomis į Londono muziejus, ypač į sūnaus pamėgtą Gamtos mokslų muziejų. Galbūt susižavėjusi tokiais kelionės būdais apskritai pamirš automobilį.

Aha, galbūt vieną dieną ims žydėti kuolai.

Karlei įžengus į virtuvę, ją apkabino ir pabučiavo mama, virš juodo megztinio bei džinsų pasirišusi prikyštę su užrašu PASIKLIAUKIT MANIMI, AŠ ESU TEISININKAS.

— Vargšele, kokie sunkūs išbandymai tave užgriuvo.

Motina ją visokeriopai rėmė nuo mažų dienų. Septintą dešimtį įpusėjusi moteris trumpai kirptais, tamsiai rudais plaukais buvo patraukli, bet kiek liūdnoko veido. Anksčiau dirbo akušere, vėliau tapo apylinkės slaugytoja, o šiandien savo laiką skirdavo labdaros įstaigoms, taip pat nepilną darbo dieną plušėdavo „Martlet's", Braitono slaugos namuose.

— Laimė, blogiausia jau praeityje, — atsakė Karlė ir pastebėjo ant stalo gulintį, iš pirmo žvilgsnio uoliai sklaidytą *Argus*. Pati laikraščio nepirko, nes nedrįso jo atsiversti. — Apie mane rašo?

— Esi minima tiktai keliose eilutėse. Penktame puslapyje.

Titulinį puslapį užėmė straipsnis apie serijinį žudiką — Li Kohernį, kitados gyvenusį Braitone. Policija rausė dviejų ankstesnių

jo būstų sodelius. Naujienas apie nusikaltėlį rodė ir prie sienos virš virtuvės stalo pritvirtintas nedidukas plokščiaekranis televizorius. Apie tyrimo eigą oficialiai kalbėjo išvaizdus policininkas. Ekrano apačioje pasirodęs užrašas skelbė, kad šneka detektyvas vyresnysis inspektorius Nikas Slounas iš Sasekso policijos Kriminalinio skyriaus.

Karlė pavartė puslapius, rado trumpą žinutę apie save ir akimirką pasijuto dėkinga Koherniui už tai, kad šis siaubūnas nustelbė jos istoriją.

— Kaip laikosi Taileris? — pasiteiravo.

— Normaliai. Antrame aukšte žaidžia su bičiuliu Harisonu, kuris ką tik atėjo.

— Užlipsiu viršun ir su jais pasilabinsiu. Jau eisi?

— Iš pradžių pašildysiu tau vakarienę. Ko norėtum? Liko šiek tiek lazanijos ir salotų.

— Mielai išlenkčiau didžiulę vyno taurę!

— Aš prie tavęs prisidėčiau!

Sučirškė durų skambutis.

Karlė klausiamai dirstelėjo į motiną, paskui užmetė akį į rankinį laikrodį —18.15.

— Taileris sakė, kad gali atlėkti dar vienas draugas. Jie įsitraukę į kažkokio kompiuterinio žaidimo mūšį.

Karlė nužingsniavo į koridorių ir prisiartino prie laukujų durų. Atkreipė dėmesį į laisvai kadaruojančią apsauginę grandinėlę, bet tokį ankstyvą vakarą nematė reikalo jos užkabinti. Pravėrusi duris išvydo maždaug trisdešimt penkerių metų aukštą, pliką, juodaodį vyrą elegantišku kostiumu ir ryškiaspalviu kaklaraiščiu. Ir panašaus amžiaus moterį rudais, chna dažytais, pečius siekiančiais plaukais, pilku kostiumėliu su kelnėmis bei palaidinuke, kurios užsegta viršutinė saga jai suteikė oficialumo.

Vyriškis atkišo į juodą dėklą įkištą dokumentą su Sasekso policijos herbu ir jo nuotrauka.

— Ponia Karlė Čeis?

— Taip, — atsiliepė ji šiek tiek dvejodama, nenorėdama šįvakar atsakinėti į daugybę papildomų klausimų apie avariją.

Plikagalvis elgėsi maloniai, bet jautėsi nesmagiai.

— Detektyvas seržantas Brensonas ir detektyvė seržantė Moj iš Sasekso kriminalinio skyriaus. Galime užeiti? Privalome tuojau pat su jumis šnektelėti.

Jis budriai pašnairavo per petį. Kolegė apžiūrėjo gatvę.

Kažkodėl pajutusi nerimą Karlė atšlijo nuo tarpdurio ir praleido policininkus. Išvydo susirūpinusią, iš virtuvės spoksančią motiną.

— Nieko prieš, jei pakalbėtume akis į akį? — paklausė Brensonas.

Ji nusivedė atvykėlius į svetainę, prieš tai mostu parodžiusi mamai, kad nėra ko jaudintis. Pasiūlė prisėsti ant vienos iš dviejų sofų, uždarė duris ir sumišusi nužvelgė ant tapetų ruduojančią, kone visą sieną bjaurojančią dėmę. Pati įsitaisė ant kitos sofos ir įžūliai dėbtelėjo į detektyvus spėliodama, ką tuodu pasakys.

— Kuo galiu jums padėti? — pasiteiravo.

— Ponia Čeis, mes turime pagrindo manyti, kad artimiausiu metu jūsų gyvybei gresia pavojus, — atsakė Glenas Brensonas.

Karlė ėmė mirksėti.

— Nesupratau?

Jai į akis pirmąsyk krito vokas, kurį pareigūnas, augus ir stambus vyras, laikė keistai atsargiai, tarsi gniauždamas trapią vazą.

— Atvykome dėl autoavarijos, įvykusios prieš dvi savaites ir pasibaigusios Braitono universiteto studento Tonio Revero mirtimi, — atsakė jis.

— Apie kokią grėsmę jūs šnekate? Ir ką reiškia „artimiausiu metu“?

— Ponia Čeis, į tą pačią avariją buvo patekusios dar dvi transporto priemonės — „Ford Transit“ furgonas ir „Volvo“ vilkikas su priekaba šaldytuvu.

— Taip, būtent jos partrenkė vargšą dviratininką.

Karlė atkreipė dėmesį į detektyvę, kuri jai nusišypsojo su erzinančia užuojauta.

— Ar žinote, kas važiavo dviračiu?

— Taip, laikraščius vartau.

— Ir žinote, kad žuvusio vaikino motina yra Niujorko mafijos boso duktė?

— Skaičiau apie tai. Ir apie jos siūlomą premiją. Nė nemaniau, kad šiais laikais gangsteriai vis dar egzistuoja. Mafija man asocijuojasi su praeitimi, tarkim, su „Krikštatėviu".

Detektyvas seržantas susižvalgė su kolege.

— Ponia Čeis, aš atstovauju policijai bendraudamas su nukentėjusiųjų šeimomis. Kaip advokatė, turbūt esate girdėjusi apie tokias pareigūnų funkcijas?

— Taip, nors ir neužsiimu baudžiamąja teise.

— Atvykau čia jums padėti įgyvendinti tolesnių veiksmų planą, ir visai nesvarbu, kokį jų variantą pasirinksite. Minėjau „Ford Transit" furgoną...

— Kuris mane persekiojo?

— Taip. Privalote žinoti, kad jo vairuotojas negyvas. Penktadienį furgoną su kūnu aptikome Šorhamo uoste.

— *Argus* rašė apie furgoną su numirėliu, rastu uosto įlankoje.

— Teisingai, — atsiliepė Bela Moj, — bet neužsiminė, kad vairuotojas, mūsų nuomone, įsivėlęs į avariją. Ir nepridūrė, kad jis nužudytas.

Karlė susiraukė.

— Nužudytas?

— Taip. Detalių atskleisti negaliu, bet prašau mumis patikėti. Prisistatėme pas jus, nes prieš kelias valandas radome taip pat nužudytą žmogų, vairavusį „Volvo" vilkiką ir susijusį su Tonio Revero mirtimi.

Ją nutvilkė šaltos baugulio vilnys. Kambarys tarytum sulingavo ir netikėtai nugrimzdo į gąsdinančią, įtampos sklidiną tylą. Karlė pasijuto, lyg būtų atsiskyrusi nuo savo kūno ir nuplevenusi į juodą,

žvarbią, bežadę tuštumą. Mėgino atsiliepti, tačiau neišspaudė nė garso. Abiejų pareigūnų vaizdas tai išskysdavo, tai vėl paryškėdavo. Kakta staiga įkaito. Grindys ėmė siūbuoti it laivo denis. Ji įsikibo į dešinįjį sofos ranktūrį, kad neprarastų pusiausvyros.

— Aš... — prabilo, — aš... aš... galvojau, kad motinos atlygis... kad motina skyrė premiją tiems, kas pagelbės nustatyti furgono vairuotojo tapatybę.

— Jūs neklystate, — patvirtino Bela Moj.

— Tuomet... kodėl juos nužudė? — Karlės viduje sūkuriavo baimės verpetas.

— Nežinome, ponia Čeis, — atsakė Glenas Brensonas. — Galimas dalykas, neįtikimai sutapo aplinkybės. Bet policija įpareigota rūpintis piliečiais. Tyrimą atliekanti komanda atitinkamai įvertino grėsmę, todėl mes neabejojame, kad jūsų gyvybei kilo mirtinas pavojus.

Ne, to negali būti, mąstė Karlė. Jie, ko gero, nusprendė suskelti šlykštų pokštą. Tuoj nuskambės kulminacinė replika. Čia kokie nors subtilūs spąstai. Atgijęs teisininkės protas įniko analizuoti padėtį. Tuodu bandė ją įbauginti, priversti išsikalbėti ir pripažinti kaltę dėl kokių nors avarijos aspektų.

— Ponia Čeis, — tęsė Brensonas, — jus saugodami pasitelktume įvairias priemones. Tarkim, išvežtume iš miesto ir apgyvendintume slaptoje vietoje. Ką manote apie tokią alternatyvą?

Ji įsispigino į detektyvą, jausdama stiprėjantį siaubą.

— Ką turite omenyje?

Bela Moj atsakė:

— Kažką panašaus į liudininkų apsaugą, ponia Čeis... Nieko prieš, jeigu į jus kreipčiausi vardu?

Karlė niūriai krestelėjo galva, bandydama įsisąmoninti jos žodžius.

— Perkeltumėte mane kitur?

— Jus su šeima įkurdintume laikiname būste, į jį nuvažiuotumėte su palyda. Vėliau, jei nuspręstume, kad pavojaus lygis nema-

žėja, iškraustytume į kitą Anglijos kraštą, pakeistume jūsų pavardę, suteiktume visiškai naujas tapatybes.

Karlė į juos stebeilijosi išmušta iš vėžių, tarytum medžiojamas gyvūnas.

— Pakeisite pavardę? Suteiksite naują tapatybę? Iškraustysite iš Braitono? Dabar pat?

— Taip, — tarė Brensonas. — Liksime čia, kol susidėsite daiktus, tada iškviesime policijos palydą.

Ji pakėlė rankas.

— Sekundėlę. Tai beprotybė. Šiame mieste mokosi mano sūnus. Ir gyvena motina. Aš negaliu lyg niekur nieko keltis į naujus namus. Nė už ką. Tik ne šįvakar. O šnekos apie kitus Anglijos kraštus skamba kaip tikros paikystės. — Jos balsas drebėjo. — Klausykite, aš nekalta dėl avarijos. Taip, taip, mane nubaudė, nes prie vairo sėdau įkaušusi, bet, Viešpatie, to vargšelio nė nekliudžiau! Juk dėl jo mirties nesu atsakinga. Taip sakė eismo inspektoriai. Ir jų žodžius patvirtino šiandieninis teismas.

— Mes žinome, Karle, — pasakė Bela Moj. — Žuvusio vaikino tėvai gavo visą informaciją apie nelaimę. Bet, kaip minėjo mano kolega, Sasekso policija teisiškai įpareigota jumis pasirūpinti.

Karlė ėmė grąžyti rankas, nesėkmingai stengdamasi surikiuoti mintis.

— Ar aš teisingai supratau? Anot jūsų, man iš paskos važiavusio balto furgono vairuotojas negyvas... nužudytas?

Gleno Brensono veidą kaustė rimtis.

— Be jokių abejonių, ponia Čeis. Taip, jį nužudė.

— Ir vilkiko vairuotoją?

— Mums nekyla klausimų ir dėl jo mirties priežasties. Apie amžinatilsio jaunuolio artimuosius surinkome kiek įmanoma daugiau duomenų ir, deja, jie tikrai galėtų taip keršyti. Drįsčiau pridurti, kad tokie žygiai jų kultūrai įprasti. Vaikino šeima gyvena visiškai kitame pasaulyje.

— Nusišaut, kaip puiku! — Karlę apėmusią baimę užgožė pyktis. Ji staiga panoro alkoholio ir cigaretės. — Gal ko išgersite?

Abu detektyvai pakratė galvas.

Kelias sekundes Karlė sėdėjo nekrutėdama ir įtemptai mąstydama, bet susitelkti niekaip nepavyko.

— Anot jūsų, tie žmonės į pagalbą pasitelkė samdomą galvažudį?

— Tai — viena iš tikimybių, — švelniai atsakė Bela Moj.

— Kurgi ne. O kokia kita? Sutapimas? Jis būtų velniškai didelis, ar ne?

— Šimtas tūkstančių dolerių — nemenka suma, ponia Čeis, — pastebėjo Brensonas. — Ji aiškiai parodo, kaip tėvai niršta.

— Todėl man su vaiku reikia persikelti kitur? Pasikeisti vardus? Ir ką, sergėsite mus iki mirties?

Detektyvai vėl susižvalgė. Šįkart prašneko Bela Moj.

— Ponia Čeis, deja, policijos ištekliai per menki, kad jums suteiktume tokio lygio apsaugą. Bet galėtume jums suteikti naujas tapatybes.

— Čia — mano namas. Mano gyvenimas. Mūsų draugai. Sūnus jau neteko tėvo. Norite, kad prarastų ir bičiulius? Rimtai ketinate šįvakar mus išgabenti į slėptuvę? Prašote mesti darbą? Kas iš to, jei persikelsiu į naują būstą, vėliau ir į kitą grafystę? Jei anie žmonės iš tikrųjų nusamdė žudiką, nejau galvojate, kad jie mūsų neras? Ir kas toliau? Kol būsiu gyva, mane gąsdins beldimas į duris, girgždėjimas namuose arba iš vidinio kiemo sklindantis šakelių traškesys?

— Karle, mes neverčiame jūsų išsikelti, — tarė Bela Moj. — Tik sakome, kad, mūsų nuomone, tai būtų geriausia išeitis.

— Jeigu nuspręsite likti, — pridūrė Glenas Brensonas, — mes jus saugosime. Parūpinsime vaizdo stebėjimo kameras ir sargybą, bet tik dviem savaitėms.

— Kodėl tik dviem? — paklausė Karlė. — Dėl biudžeto suvaržymų?

Detektyvas seržantas skėstelėjo rankomis.

— Geresnių alternatyvų jums nepateiksime. — Brensonas iš voko ištraukė dokumentą. — Prašau perskaityti ir pasirašyti.

Karlė nudūrė akis į popieriaus lapą. Regėdama atspausdintą pranešimą, paniro į dar gilesnį šiurpulio sūkurį.

70

PRIEDAS F — SASEKSO POLICIJA

Įspėjimas dėl nužudymo pavojaus

Pranešimas dėl grėsmės asmens saugumui

Ponia Karlė Čeis
Parko gatvė 37
Hovas
BN3 6LN
Rytų Saseksas

Ponia Čeis,

esu gavęs informaciją, iš kurios peršasi prielaida, kad jūsų asmens saugumui kilo pavojus.

Pabrėžiu, kad informacijos šaltinio jums neatskleisiu jokiomis aplinkybėmis, tačiau, nors negaliu komentuoti nei duomenų ištakų ir turinio patikimumo, nei kitų aspektų, neturiu priežasties jais netikėti. Man nepateikė kitų su šia byla sietinų žinių, ir aš tiesiogiai nedalyvauju jos tyrime.

Mirus Juvanui Prisui, kuris vairavo Tonį Reverą parbloškusį furgoną, ir Stiuartui Fegiusonui, vilkiko

vairuotojui, taip pat susidūrusiam su Toniu Reveru, pagrįstai manau, kad artimiausiu metu jūsų gyvybei pavojų kelia keršto siekiantis nežinomas asmuo arba asmenys ir nežinomas samdomas žudikas arba žudikai.

Sasekso policija stengsis iki minimumo sumažinti riziką, bet negalės jūsų saugoti kiekvieną minutę.

Privalau pabrėžti ir tai, kad supažindindamas jus su informacija, be abejo, nesuteikiu įgaliojimų imtis įstatymui prieštaraujančių veiksmų (pvz., savigynos sumetimais nešiotis ginklą, grasinti smurtu, pažeisti viešąją tvarką), ir į neleistiną jūsų elgesį bus atitinkamai reaguojama.

Todėl siūlau rinktis jūsų saugumą užtikrinančias priemones (pvz., namuose įsirengti signalizaciją, pakoreguoti dienos režimą ir t. t.). Gal net nutarsite artimiausioje ateityje išsikelti iš dabartinės gyvenamosios vietos. Spręsti jums.

Jeigu norėsite man perduoti adresą, kuriuo gyvensite, aš liepsiu policijos pareigūnams išžvalgyti teritoriją, kad galėčiau duoti patarimų dėl aukščiau minėtų saugumo priemonių.

Jei kiltų įtartinų, su įvardyta grėsme susijusių incidentų, prašau paskambinti policijai.

Parašas	Vyresnysis detektyvas Rojus Greisas
Data/laikas	Gegužės 5, trečiadienis, 17.35

Aš, ... , patvirtinu, kad 20..... m. .... mėn. .... d., ... val., aukščiau išdėstytą pranešimą man paskelbė Sasekso policijos pareigūnas ....

Parašas

Pranešimą paskelbusio pareigūno parašas ....

Data/laikas ....

Pareigūno liudininko parašas ....

Data/laikas ....

Karlė perskaitė dokumentą ir pakėlė akis į abu policininkus.

— Ar teisingai supratau? Pasak jūsų, jeigu nesutiksiu persikelti, turėsiu pasikliauti vien savo jėgomis?

Bela Moj krestelėjo galvą.

— Ne, Karle. Kaip jau aiškino detektyvas seržantas Brensonas, tam tikrą laiko tarpą — dvi savaites — policija jus saugos ištisas paras. Įrengsime vaizdo stebėjimo kameras. Kaip įmanydami jus prižiūrėsime, bet saugumo negarantuosime.

— Norite, kad pasirašyčiau?

Bela sulinksėjo.

— Mano autografas jums reikalingas, kad nusergėtumėte savo paskuigalius, ar ne? Jei mane pribaigtų, visiems parodytumėte, jog nėrėtės iš kailio, — štai kur esmė?

— Klausykite, jūs esate protingas žmogus, — pareiškė Glenas Brensonas. — Sasekso teisėtvarkos pareigūnai dės visas jėgas mėgindami jus apsaugoti. Nieko keista, kad jums nesinori tūnoti uždarytai seifo tipo patalpoje, bet atsisakydama persikraustyti apribosite

policijos galimybes. Mums teks veikti išvien. — Jis nuleido vizitinę kortelę ant žurnalinio staliuko. — Jūsų tarpininkė bus detektyvė seržantė Moj, bet, jei kils problemų, nesivaržydama skambinkite man bet kuriuo paros metu.

Karlė suėmė rašiklį.

— Nuostabu, — ištarė pasirašydama pranešimą, iš baimės kone jausdama šleikštulį, stengdamasi mąstyti blaiviai.

71

Rojus Greisas susinervinęs vartėsi greta Kleo ir niekaip nepajėgė užmigti. Iš morgo išėjo tik antrą nakties, kai buvo baigtas sunkvežimio vairuotojo skrodimas. Bent jau pasisekė įtikinti Kleo keliauti namo anksčiau, ir ji išvyko prieš pat vidurnaktį. Greisas nuolat baiminosi, kad mylima moteris vėl ims kraujuoti. Ir pavojus kils tiek jos, tiek kūdikio gyvybei.

Nadiuška de Sanča buvo užsiėmusi, todėl autopsiją atliko daktaras Freizeris Teoboldas, pedantiškas patologas iš Vidaus reikalų ministerijos. Jis darbavosi lėtai, bet kruopščiai ir pateikė naudingos informacijos apie aukos mirties aplinkybes.

Ryškiai mėlyname laikrodžio-radijo imtuvo ciferblate, nuo jo akių atitolusiame vos per kelis colius, skaičius 03.58 pakeitė 03.59, vėliau, po amžinybės, užsižiebė 04.00.

Velniava.

Rojaus laukė ilga ir sunki diena, per kurią jis turės demonstruoti geriausią savo formą — suvaldyti gausėjančią tyrimo komandą, atlaikyti neišvengiamus Piterio Rigo klausinėjimus ir priimti svarbius sprendimus, iš naujo apmąstyti, kaip bendradarbiauti su spauda.

Jo akys vėl pakrypo į laikrodį: 04.01.

Virš miesto dangų nudažė pirmieji aušros ruožai. Tačiau Greiso viduje buvo juodėjanti tamsa. Kaip, velniai rautų, apginti žmo-

nes, neužrakinus jų vienutėje arba neužmūrijus seifo tipo patalpoje? Moteris neketino išsikelti iš namų, nors taip elgtis būtų protingiausia, antra vertus, jos motyvai suprantami. Tačiau Rojui teko atsakomybė rūpintis Karlės Čeis saugumu.

Greisas mintyse atkūrė furgone lindėjusio Juvano Priso reginį ir šiurpiai pamėklišką ant kablio kadarojusio Stiuarto Fergiusono vaizdą. Bet dabar jam ramybės nedavė stebėjimo kameros. Ypač antroji.

Siųstuvo diapazonas tesiekė keletą šimtų jardų, vadinasi, žudikas su imtuvu lūkuriavo netoliese — greičiausiai automobilyje. Pasiimti kamerą iš nuskendusio furgono, aišku, buvo sudėtinga, bet kodėl jis negrįžo antrosios? Vandeniui atsparūs prietaisai su naktinio filmavimo funkcija kainavo po tūkstantį svarų. Vėjais paleistos nemažos sumos.

Kas gi tas galvažudys? Sumanus, klastingas, organizuotai dirbantis individas. Per visą savo profesinės veiklos laikotarpį Greisas nebuvo matęs nieko panašaus.

Kameros priminė aną vasarą tirtą bylą apie iškrypėliškus, sadistiškus filmus kūrusią gaują, ir jis pasvarstė, ar tik čia nagų neprikišo tokius pat užmojus puoselėjantys nusikaltėliai, bet ne, vargu bau. Tai kerštas dėl Tonio Revero žūties. Abejones faktiškai išsklaidė šaldytus jūrų produktus gabenęs vilkiko vairuotojas, kuriam rūkykloje buvo įvykdyta egzekucija.

Patologo nuomone, Fergiusonas išleido paskutinį kvapą, šaldykloje praleidęs dvi valandas ar net mažiau laiko. Jeigu žmogžudys tūnojo šalimais fiksuodamas persiunčiamus kadrus ir veikiausiai laukdamas, kol auka numirs, kodėl jis nepasiėmė vaizdo kameros?

Nes vengė rizikuoti? Gal planus suardė koks žmogus, netikėtai atvykęs į kompanijos teritoriją? Arba pro šalį važiuojantys policijos patruliai? O gal norėta kažkam palikti žinutę? Cinišką pranešimą kitai aukai? *Štai kas tau gresia, ir pinigai neturi jokios reikšmės...*

Ar žudikas automobilyje ištisas dvi valandas stebėjo drebančio, spurdančio ir galų gale mirtinai sušąlančio Fergiusono trans-

liaciją? Pasak Freizerio Teoboldo, žmogaus oda iš dalies apdegė, ir plaučiuose nusėdo įkvėpti dūmai, bet jų buvo per mažai, kad auka uždustų. Gomurį pervėręs ir paakyje laukan išniręs kablys kurstė baisų skausmą, tačiau gyvybei pavojaus nekėlė. Akivaizdu, kad merdėdamas šaldykloje Stiuartas Fergiusonas siaubingai kankinosi.

Ką sadistas planavo Karlei Čeis?

Lanigano komanda pamažu apklausė Revero artimuosius ir Fernandos Rever brolį, po tėvo įkalinimo oficialiai tapusį šios nusikaltėlių šeimos bosu, tačiau amerikietis detektyvas nemanė, kad tie pokalbiai suteiks apčiuopiamos naudos.

Greisas nurijo vandens gurkšnį ir kaip galėdamas atsargiau apvertė pagalves į vėsesnę jų pusę.

Kleo taip pat miegojo prastai, nes sumerkti akis trukdė būtinybė gulėti ant kairiojo šono, po ranka pasikišus pagalvę, ir poreikis bemaž kas valandą apsilankyti tualete. Dabar ji snūduriavo garsiai šnopuodama. Galbūt kelias minutes paskaitęs jis aprimtų tiek, kad sudėtų bluostą? Ant grindų, įsitaisęs netoli lovos, su pertrūkiais knarkė jų augintinis Hamfris, labradoro ir borderkolio mišrūnas.

Judėdamas lėtai, kad neprižadintų Kleo, Rojus įjungė stalinę lempą, nustatė blausiausią šviesos režimą ir dirstelėjo į greta iškilusią šūsnelę tomų, iš kurių pusę įsigijo rekomendavus kolegai Nikui Nikolui.

„Tėvystė“. „Nuo vyruko iki tėtuko“. „Nauja laimingo kūdikėlio knyga“. „Šnabždūno atskleistos kūdikių paslaptys“.

Greisas stvėrė viršutinę, „Tėvystę“, ir ėmė skaityti nuo pasižymėtos vietos. Įveikė kelis puslapius, bet, užuot nurimęs, pajuto stiprėjančią baimę dėl gresiančios atsakomybės naštos. Jį užgrius apsčiai darbų. Neskaitant tarnybos policijoje.

Vos tik Kleo paskelbė apie nėštumą, Rojus nusprendė tapti savo atžalos gyvenime dalyvaujančiu, atsidavusiu tėvu. Bet dabar, kai vartė šias knygas, jį gąsdino suvokimas, kiek laiko ir pastangų reikalauja vaiko auginimas. Greisas nuoširdžiai troško prisiimti įsipareigojimus, tačiau neįsivaizdavo, kaip pajėgs viską suderinti.

Pusę šeštos jis galiausiai numojo ranka į miegą, išsirangė iš lovos, užsuko į vonios kambarį ir šaltu vandeniu apsišlakstė veidą. Akis peršėjo, tarsi jas būtų trynęs švitriniu popieriumi. Gal atkusti padėtų bėgiojimas? Bet ne, slėgė per didelis nuovargis. Todėl, apsirengęs šiltu treningu, Greisas nutarė tiesiog pasivaikščioti po kvartalą, kartu apmąstyti dienos planus ir pavedžioti Hamfrį, kuris veržėsi prisijungti prie šeimininko. Vėliau susivertė kavos dozę, nusiprausė duše ir patraukė į kontorą.

Prieš septintą jis įžengė į kabinetą, ištuštino „Red Bull" skardinę, skambtelėjo apsaugos komandai, slapta budinčiai prie Karlės Čeis namų, ir lengviau atsiduso sužinojęs, kad ramybės niekas netrikdė.

Bent jau praėjusią naktį.

72

— Noriu, kad visi žinotumėte, — pusę devintos ryto kabinete Nr. 1 prabilo Rojus Greisas. — Aš, velniai griebtų, nesu patenkintas.

Pasitarimo dalyviai jau girdėjo apie vilkiko vairuotojo nužudymą. Vykdant tokio masto tyrimą, naujienos apie reikšmingus įvykius plisdavo žaibiškai.

Siurbtelėjęs kavos ir pažiūrėjęs į užrašus jis pratęsė:

— Pirmasis mano darbotvarkės klausimas — mūsų bičiuliui Kevinui Spinelai iš *Argus* kažkas nutekina informaciją.

Vyresnysis detektyvas apžvelgė trisdešimt penkis rimtus veidus. Vakarykštis klaikus radinys sukrėtė net ir labiausiai užsigrūdinusius būrio narius.

— Nesirengiu jūsų kaltinti, bet reporteris gavo slaptus duomenis apie klijus, kuriais Priso rankos buvo prilipdytos prie furgono vairo. Juos atskleidė vienas iš tyrimo komandos, Specialiosios paieškos skyriaus, Šorhamo uosto arba morgo darbuotojų. Kai išsiaiškinsiu, kas nenulaiko liežuvio, tam tipui nulupsiu kailį, ir pa-

sidarbuosiu įrankiais, kurie kels didesnį skausmą nei mėsos kablys. Ar supratote mane?

Visi sulinksėjo. Bendradarbiai pažinojo Rojų Greisą kaip ramų ir taikų žmogų, retai kada prarandantį savitvardą. Įtūžusio šefo vaizdas juos pribloškė.

Jis vėl atsigėrė kavos.

— Gyvybiškai svarbiu faktoriumi gali tapti strateginiai mūsų ryšiai su visuomenės informavimo priemonėmis. Mes manome, kad į Braitoną atkako profesionalus žudikas, kurį Niujorke gyvenanti Reverų šeima tikriausiai nusamdė atkeršyti už sūnaus mirtį. Naudotis žiniasklaida reikia itin atsargiai — privalome kreiptis pagalbos į visuomenę ir rasti žmogžudį anksčiau, nei jis surengs dar vieną išpuolį, bet vengti gąsdinti miesto gyventojus.

— Sere, — prašneko neseniai į komandą pakviesta detektyvė konsteblė Steisė Horobin, į ketvirtą dešimtį ką tik įkopusi sumani pareigūnė madingai pakrikais rudais plaukais, — kaip konkrečiai jūs nenorite bauginti miestiečių?

Suskambo Niko Nikolo mobilusis. Svilinantis Greiso žvilgsnis paskatino jį skubiai užčiaupti telefoną. Vieną sekundės dalį rodės, lyg vyresniajam detektyvui maga sprogti, bet jis atsiliepė ramiu balsu:

— Jei prireiks, turėsime vietinius užtikrinti, kad jiems niekas negresia. Bet man nesinorėtų, kad žmonės susidarytų įspūdį, tarsi policija nepajėgi apsaugoti nekalto bendruomenės nario.

— Šefe, ar ponia Čeis gavo įspėjimą dėl nužudymo grėsmės? — pasiteiravo Dankanas Krokeris.

— Taip, — Greisą aplenkė Glenas Brensonas. — Mudu su Bela jį įteikėme anądien, po šeštos vakaro. Poniai Čeis pasiūlėme išsikelti iš rajono, bet ji atsisakė dėl šeiminių ir darbinių priežasčių. Jei atvirai, elgėsi neprotingai. Detektyvė seržantė Moj pas ją pernakvojo, ketindama sulaukti, kol šiandien bus sumontuotos vaizdo kameros, o apsaugos komanda nuo vakar, 21.00, budi prie moters namų. Kol kas jokių incidentų.

— Ar ponią Čeis prižiūrime pakeliui į darbovietę? — pasidomėjo Normanas Potingas. — Ir jos biure?

— Aš kalbėjau su inspektoriumi Hazardu iš Hovo rajono policijos, — tarė Greisas, — šiandien, rytoj ir pirmąją kitos savaitės pusę į darbą ir atgal ją vežios ženklintas policininkų automobilis. Į jos įstaigos priimamąjį nusiųsiu bendruomenės paramos pareigūną. Jei žudikas tikrai persekioja moterį, perduosime jam aiškų signalą, kad nuo mūsų išsisukti nepavyks.

— Šefe, o kaip Revero šeima iš Niujorko? — paklausė Nikas Nikolas. — Ar kas nors su jais kalbėjo?

— Su savo pažįstamu iš Niujorko policijos departamento pasidalijau naujausiomis žiniomis, ir tenykščiai jau ėmėsi bylos. Man sakė, kad taip žudydavo buvęs mafijos smogikas Ričardas Kuklinskis — mielas tipas, pravarde Ledinis. Jis naudodavosi šaldyklomis, mėgdavo supančioti aukas, įgrūsti į urvą ir su palikta vaizdo kamera filmuoti, kaip jas gyvas ėda žiurkės.

Bela, kuri ruošėsi iš dėžutės paimti „Maltesers" šokoladinį rutuliuką, atitraukė ranką ir pasibjaurėjusi perkreipė veidą.

— Bose, jis primena mūsų veikėją! — atgijo Potingas.

— O, taip, Normanai, — sutiko Greisas. — Bet dėl Kuklinskio kilo viena problema.

Detektyvas seržantas su nerimu lūkuriavo pratęsimo.

— Prieš ketverius metus Ledinis mirė kalėjime.

— Ką gi, jo kandidatūrai amen. — Potingas išsišiepęs apsižvalgė, bet kiti nė nevyptelėjo. — Beje, vakarykštis radinys šaldykloje — stambi žuvelė.

Jis vėl apsidairė, bergždžiai vildamasis pamatyti šypsenas. Tesulaukė niršaus Belos Moj žvilgsnio.

— Ačiū, Normanai, — atžariai tarė Greisas. — Vakar detektyvas Laniganas ketino aplankyti ponus Reverus ir vėliau mane informuoti, kaip klostėsi susitikimas. Bet vargu ar ką nors pešė. Mums nieko gera nežada ir dar vienas dalykas, kurį pranešė Laniganas: amerikiečiai turi mažai duomenų apie samdomus žudikus.

— Šefe, ar Kuklinskis iš pradžių paralyžiuodavo aukas?

— Ne, Nikai, bent jau kiek žinoma iš skrodimų. Mūsiškis galvažudys Priso neparalyžiavo — tiktai Fergiusoną.

— Kodėl, tavo nuomone, jis taip elgėsi?

Vyresnysis detektyvas patraukė pečiais.

— Turbūt iš sadistinių paskatų. Arba todėl, kad būtų lengviau prižiūrėti auką. Tikėkimės, — jis kilstelėjo antakius, — mums pasitaikys proga jį pakamantinėti.

— Bose, ką žiniasklaidai perduosime apie sunkvežimio vairuotojo mirtį? — paklausė Ema Džeinė Boutvud.

— Tik tiek, kad „Springs Smoked Salmon" rūkyklos šaldymo patalpoje aptiktas negyvas vyras. Nenoriu kurstyti spėlionių. Lai žmonės tiki, kad nutiko gamybinė nelaimė.

Greisas nukreipė akis į šalia užrašų gulintį mobilųjį, tartum laukdamas neišvengiamo Spinelos skambučio, bet aparatas tylėjo.

— Ką turėtume pridurti, kol kas nenutariau. Bet esu tikras, kad už mane sprendimą priims kas nors kitas.

Jis provokuojamai padėbsojo į komandą, nežiūrėdamas į jokį konkretų asmenį. Ir vėl dirstelėjo į savo užrašus.

— Taigi darbdaviai teigia, esą Stiuartas Fergiusonas, vilkiku tempęs priekabą šaldiklį, iš sandėlio išvažiavo antradienio popietę, netrukus po keturioliktos valandos. Mes privalome rasti sunkvežimį. — Greisas atsigręžė į detektyvę konsteblę Horobin. — Steise, sudaryk vilkiko maršrutą pasiremdama laiko tarpu, skiriančiu kelionės pradžią Aberdyne ir pabaigą, kad ir kur toji būtų. Mums reikia jį surasti. Trasą padės nubrėžti ANAS.

Automatinės numerių atmažinimo sistemos fotoaparatai, sumontuoti daugumoje Jungtinės Karalystės greitkelių bei magistralių, įamžindavo pravažiuojančių transporto priemonių numerius ir gautą informaciją persiųsdavo į duomenų bazę.

— Taip, sere, — atsakė ji.

Greisas perskaitė autopsijos santrauką. Aptaręs dar porą klausimų dėl skrodimo, išgėrė kavos likučius ir perėjo prie kito sąrašo punkto.

— Pakalbėkime apie bylos nagrinėjimo kryptis. Forde kalėjusio Priso draugo Voreno Talio žmogžudystė tebetiriama. — Jis pasiteiravo detektyvo seržanto Krokerio: — Dankanai, kokios žinios?

— Jokių, šefe. Kaliniai vis dar atsitvėrę tylos siena. Kvotėjai su jais šnekasi, bet persilaužimas kol kas neįvyko.

Greisas jam padėkojo ir atsisuko į Niką Nikolą.

— Nikai, ką pasakysi apie klijus ant Juvano Priso rankų?

— Informacijos paieškos grupė naršo visus Braitono ir Hovo mažmenininkus, prekiaujančius ypač stipriais klijais. Bose, užduotis sudėtinga, ir mums trūksta žmonių. Juk turime aplankyti kiekvieną spaudos kioską, statybinių ir ūkinių prekių parduotuvę, kiekvieną prekybos centrą.

— Lai jie tęsia darbą. — Vyresnysis detektyvas kreipėsi į Normaną Potingą: — Kas naujesnio apie filmavimo įrangą?

— Bose, mes bendravome su visomis šitą techniką parduodančiomis mažmeninėmis įmonėmis, netgi su „Cash Converters“ komisais. Vienas iš tenykščių darbuotojų maloniai sutiko patikrinti furgone aptikto prietaiso serijos numerį. Jo manymu, Jungtinėje Karalystėje tokiais modeliais neprekiaujama — juos galima įsigyti tiktai Jungtinėse Valstijose. Dar nesidomėjau įrenginiu, rastu rūkyklos šaldymo patalpoje, bet, rodos, aparatai identiški.

Kai pasitarimas baigėsi, suskambo Gleno Brensono radijo stotelė. Su detektyvu seržantu susisiekė Dankanas Stylas, priimamajame dirbantis apsaugos pareigūnas.

Brensonas jam padėkojo ir pranešė savo draugui:

— Apačioje laukia ponia Čeis.

Greisas susiraukė.

— Mūsų valdyboje?

— Taip. Ji sako norinti nedelsdama su manimi susitikti.

— Gal vis dėlto paklausė sveiko proto balso.

73

Dantis sėdėjo išsinuomotame „Premier Inn" viešbučio kambaryje, priešais save atsivertęs nešiojamąjį kompiuterį. Pro langą vis žvilgčiojo į automobilių stovėjimo aikštelę. Tolumoje matė Gatviko oro uosto šiaurinį terminalą ir virš pastato mėlynuojantį dangų. Žinojo gana greitai orlaiviu pakilsiąs į tą žydrynę ir grįšiąs namo, kur jo laukė faktiškai niekada neapsiniaukiančios Terkso ir Kaikoso archipelago padangės. Dantis mėgo kaitrą. Tarnaudamas kariuomenėje džiaugdavosi komandiruotėmis į karšto klimato regionus. Kiek teko viešėti Anglijoje, čia dažniausiai lydavo.

Lietaus jis nevirškino.

Dantis stebeilijo į ekraną, sukandęs tarp lūpų kadaruojančią cigaretę, protarpiais mintimis nuklysdamas į padanges, įsijungdamas vieną kadrą po kito. Parko gatvės, kur gyveno Karlė Čeis, fotografijas. Ir jos būsto fasado, užpakalinės dalies bei šonų nuotraukas.

Baigęs darbą „Springs" rūkykloje, jis ankstyvą rytą pravažiavo šia gatve ir įsiminė išsirikiavusius automobilius. Paskui trumpam apsilankė jos valdose. Kai jau susiruošė traukti savo keliu, iš namo atsklido šuns lojimas, o antrame aukšte užsižiebė šviesa. Vakar vėl atkakęs į čionykštį rajoną, atkreipė dėmesį į stovintį tamsų „Audi" ir prie vairo tūnančią miglotą figūrą. Anksčiau tų ratų nebuvo pastebėjęs.

Teisėtvarkos atstovams proto netrūko. Bėgant metams Dantis suprato, kad savo priešo negalima nuvertinti. Antraip prarasi gyvybę. Arba pateksi už grotų. Jungtinėse Valstijose asmenų priežiūra užsiimantys pareigūnai darbuodavosi aštuonių žmonių komandomis ir aštuonių valandų pamainomis, kitaip sakant, per parą iš viso budėdavo dvidešimt keturi policininkai. Jis neabejojo, kad vietinėse apylinkėse sukiojosi ir į akis nekritę farai — keletas patruliuodami pėsčiomis turbūt vaikščiojo užpakaliniame kieme ir aplink statinį.

Kai vakar pas Karlę Čeis atėjo detektyvai, trijulės pokalbį užfiksavo miniatiūriniai kryptiniai mikrofonai, kuriuos jis paslėpė

vidiniame kieme ir atsuko į langą. Dantis sužinojo, kad moteris nenori niekur kraustytis.

Jis žvilgsniu permetė savo užrašus. Šiandien, 08.25, mokykline uniforma apsirengusio berniuko atvažiavo moteris, vairuojanti juodą „Range Rover", kurio salone buvo dar du vaikai. O 08.35 Karlė Čeis žengė iš namų ir sėdo į policijos automobilį.

Paskui, 09.05, Dantis telefonu susisiekė su advokatų firma, apsimetė klientu ir pareiškė turįs skubiai su ja šnektelėti. Išgirdo, kad biure ponios Čeis kol kas nėra. Antrąsyk paskambino 09.30, bet moteris vis dar nebuvo atvykusi į darbą.

Kur ji prapuolė?

74

Rojaus Greiso kabinete Karlė Čeis įsitaisė šalia Gleno Brensono, už nedidelio apskrito posėdžių stalo. Prie jųdviejų prisijungė ir vyresnysis detektyvas.

— Malonu susipažinti, ponia Čeis, — atsisėsdamas tarė jis. — Tik gaila, kad matomės tokiomis nedžiaugsmingomis aplinkybėmis. Pageidausite ko nors atsigerti?

Karlei iš baimės taip traukė gerklę, kad nebūtų įstengusi nieko praryti.

— Aš... ne, ačiū.

Ji jautė dešiniąja koja stuksinti į grindis, bet nepajėgė susivaldyti. Dar smarkiau nervintis vertė įdėmūs abiejų policininkų žvilgsniai.

— N-norėjau su jumis pasikalbėti, — sumikčiojo Karlė, greitosiomis pažiūrėdama į Brensoną ir vėl atsigręždama į jo viršininką. — Vakar detektyvas seržantas Brensonas su kolege išaiškino man padėtį. Per naktį apmąsčiau jų žodžius. Nesu tikra, ar žinote, bet aš esu advokatė ir mano specializacija — skyrybų bylos.

Greisas linktelėjo.

— Informacijos apie jus turiu nemažai.

Moteris ėmė grąžyti rankas ir nugurkė seiles, idant atsileistų užgultos ausys. Pašaudė akimis į senovinių žiebtuvėlių kolekciją ant lentynos, sieną dengiančius įrėmintus pažymėjimus, vitriną su margojo upėtakio iškamša ir galop atsisuko į vyresnįjį detektyvą.

— Man labiau prie širdies kompromisai, o ne konfrontacija, — tarė ji. — Siekiu išgelbėti santuokas, užuot jas žlugdžiusi, — savo pažiūrų laikiausi visada.

Greisas vėl kinktelėjo galva.

— Elgiatės labai kilniai.

Karlė į jį pašnairavo spėliodama, ar tik policininkas nesišaipo, bet po akimirkos suvokė ničnieko nežinanti apie jo asmeninį gyvenimą.

— Mano patirtis liudija, kad problemų dažnai kyla dėl dialogo stokos.

Ji patrūkčiojo pečiais, dar energingiau subilsnodama koja. Greisas spitrijosi į viešnią nenumanydamas, kur toji lenkia.

— Prieš penkerius metus slidinėdamas Kanadoje žuvo mano sutuoktinis. Jį palaidojo sniego lavina. Žinote, kaip iš pradžių sureagavau? Užsigeidžiau nuskristi į Kanadą, rasti vedlį, su kuriuo mano vyras keliavo į kalnus — ir kuris išgyveno, — ir jį nužudyti plikomis rankomis.

Vyresnysis detektyvas atsigrįžo į Brensoną, bet draugas viso labo bejėgiškai gūžtelėjo.

— Kiekvienas savaip taikstosi su sielvartu, — tarė Greisas.

— Teisingai, — sutiko Karlė. — Todėl ir esu čia. — Ji pasisuko į Gleną Brensoną. — Vakar minėjote, kad mano gyvybei gresia pavojus, nes vargšo vaikino, mirusio dviratininko, tėvai kerštauja žudydami. Betgi aš niekuo dėta. Taip, buvau teisiama dėl vairavimo išgėrus, tačiau mano blaivumas nė per nago juodymą nebūtų pakeitęs įvykių — tai patvirtino eismo inspekcija. Furgono vairuotojas taip pat nekaltas, nors parbloškęs jaunuolį spruko iš nelaimės vietos, ir juo labiau kaltinti nereikėtų vilkiką vairavusio žmogaus. Dėl savo pražūties kaltas pats nelaimėlis, važiavęs ne ta gatvės puse!

Brensonas prasižiojo atsiliepti, bet Greisas jį aplenkė:

— Mes žinome, ponia Čeis. Bet, kaip aiškino kolega, šiuo atveju susidūrėme ne su normaliais, racionaliais individais. Kiek suprantame, Reverai kilę iš visuomenės terpės, kurioje nesutarimai sprendžiami ne teisme, o pasitelkiant fizinį smurtą. Juos informavo, kad jūs nekliudėte Tonio Revero, ir, galimas daiktas, keršto akcija jau baigėsi, jei tik abu nužudymai išties su ja susiję. Bet aš rūpinuosi jūsų saugumu ir esu įpareigotas jus prižiūrėti.

— Pone Greisai... atleiskite, vyresnysis detektyve, aš negaliu gyventi nuolat bijodama. Išspręsti įmanoma bet kokias problemas — spėju, kad išeitį radau ir iš dabartinės padėties.

Pareigūnai į ją įbedė veriančius žvilgsnius.

— Tikrai? — paklausė Glenas Brensonas.

— Taip. Naktį nesudėjau bluosto mąstydama, kaip elgtis. Nutariau su jais pasimatyti. Vyksiu į Niujorką ir su ponia Rever pasikalbėsiu kaip moteris su moterimi. Ji prarado sūnų. Aš — sutuoktinį. Mudviem norėtųsi apkaltinti kitus žmones ir savo netektyje įžiūrėti kokią nors prasmę. Pati nepaliaujamai galvoju apie tą priekvailį slidininkų vedlį, kuriam prastomis oro sąlygomis nederėjo Keso temptis ant šlaito. Tačiau kerštas jo nesugrąžins ir širdgėlos neapmalšins. Privalau kaip nors gyventi toliau. Kaip ir ji su savo vyru.

— Su netektimi esu susidūręs ir aš, — švelniai pasakė Greisas. — Jūsų motyvus puikiai suprantu. Bet, sprendžiant iš informacijos apie Reverų šeimą, vargu ar jūsų planas geras, ir Sasekso policija nė už ką jam nepritartų.

— Kodėl?

Į Greisą įsmeigtas moters akis staiga nutvieskė įtūžis, kuris jį suglumino.

— Todėl, kad mes atsakome už jūsų saugumą. Galiu jus apginti Braitone, bet ne Niujorke.

Ji atsisuko į Gleną Brensoną.

— Vakar teigėte, esą nuo manęs nenuleisite akių tik dvi savaites, teisingai?

Detektyvas seržantas linktelėjo.

— Prieš pasibaigiant terminui, be abejo, iš naujo įvertinsime situaciją.

— Bet manęs neglobosite visą likusį gyvenimą. Štai ko bijočiau. Nenoriu kitus penkiasdešimt metų dairytis per petį. Imtis žygių reikia nedelsiant. — Po trumpos pauzės Karlė paklausė: — Jūs uždrausite man skristi?

Greisas plačiai išskėtė rankas.

— Jūsų sustabdyti neturiu įgaliojimų. Bet, jeigu leisitės į kelionę, saugumo neužtikrinsiu. Galėčiau kartu su jumis išsiųsti pareigūną, deja, už savo jurisdikcijos ribų jis nieką tepajėgtų nuveikti...

— Aš vyksiu viena, — griežtai paskelbė Karlė.

Glenas Brensonas žavėjosi jos ryžtu ir slapta apgailestavo, kad prieš skyrybų procesą nusisamdė skystaklynį advokatą, o ne šitą karingą moterį.

— Ponia Čeis, — tarė Greisas, — mes gavome tam tikrų duomenų apie Reverus. Ar juos išklausytumėte, prieš priimdama galutinį sprendimą?

— Man praverstų viskas, ką galite papasakoti.

— Gerai. Iki pastarųjų laikų Brukline jiems priklausė naktinis klubas „Sugulovė“. Reverai pakviesdavo priešus išgerti ir atvažiavusius nelaimėlius nusivesdavo į pusrūsyje įrengtą, garbės svečiams skirtą poilsio kambarį. Ten juos pasitikdavo trys vyrai, įskaitant italų kilmės amerikietį, žavingą individą, pramintą Drakula, nes jis priminė aktorių Belą Lugošį. Ketvirtasis, kurio atvykėliai taip ir nepamatydavo, juos pribaigdavo, iš pistoleto su duslintuvu šaudamas į pakaušį. Drakula negyvėlių kraują nuleisdavo vonioje. Dar vienas tipas, anksčiau dirbęs mėsininku, sukapodavo lavonus į šešias dalis. Atskirus paketus su liemeniu, galva ir kiekviena galūne ketvirtas vyrukas išmesdavo į Niujorko sąvartynus ir į Hadsono upę. Policijos skaičiavimais, jie nudobė daugiau kaip šimtą asmenų. Selas Džordinas, Tonio Revero senelis, už žmogžudystes nuteistas vienuolika sykių kalėti iki mirties, mažų mažiausia aštuoniasdešimt septynerius metus. Ar suvokiate, su kuo bendrausite?

— Domėjausi jais per „Google" paiešką, — atšovė Karlė. — Apie Selą Džordiną žinių nestinga, tačiau aš nieko neradau apie jo dukrą. Bet argi jūsų žodžiai nepatvirtina mano įsitikinimo, kad juos vertėtų aplankyti ir atvesti į protą?

— Tie žmonės nepaiso sveiko proto.

— Bent jau leiskite man pabandyti. Turite jų adresą? Namų adresą?

— Gal pirma parašykite elektroninį laišką arba telefonu šnektelėkite su ponia Rever? Pažiūrėkite, kaip ji reaguos.

— Ne, privalau aptarti reikalus akis į akį, kaip motina su motina, — atsakė Karlė.

Detektyvai susižvalgė.

— Adresą jums rasiu, bet su viena sąlyga, — tarė Rojus Greisas.

— Kokia?

— Mes pasirūpinsime, kad Niujorke jus lydėtų apsauga.

Ji atsiliepė po užsitęsusios pauzės:

— Ar... ar dėl šito galėčiau pati apsispręsti?

— Ne, — nukirto Greisas.

75

Dešimtą valandą septyniolika minučių nešiojamajame kompiuteryje pyptelėjo signalas, pranešantis apie įrašomą garso failą. Vadinasi, kažkas kalbėjo Karlės Čeis namuose.

Dantis atsidarė rinkmeną ir ją išklausė. Būsto šeimininkė telefonu bendravo su kažkokia Klere, teiravosi jos apie šiandienos skrydžius į Niujorką, užtikrino tebeturinti galiojantį bevizio režimo kelionės leidimą, nes Jungtinėse Valstijose viešėjo pernai. Klerė, regis, dirbanti kelionių biure, išvardijo reisus, patikrino, kuriuose liko laisvų vietų, ir užsakė Karlei bilietą į „British Airways" lėktuvą, 14.55 iš Londono skrendantį į Niujorką. Tuomet moterys aptarė viešbučius. Kelionių agentė rezervavo kambarį „Sheraton", stovinčiame prie Kenedžio oro uosto.

Jis nusišypsojo ir dirstelėjo į laikrodį, dar sykį pasitikrindamas, kiek dabar valandų. O, moteriškė nė neįsivaizdavo, kaip jam palengvino darbą!

Vėliau paskambinusi į „Streamline" taksi firmą, Karlė Čeis paprašė, kad automobilis prisistatytų 11.30, maždaug po valandos, ir ją nuvežtų į Hitrou oro uosto penktąjį terminalą.

Galiausiai ji susisiekė su moterimi, vardu Sara, lyg ir drauge. Paaiškino, kad kitą dieną, 11.30, sūnus privalo apsilankyti pas odontologą, kuris pareguliuos vaikui skausmą keliantį lyginamąjį lanką. Įprastomis aplinkybėmis su berniuku vyktų senelė, tačiau gydytojas rytoj ketino tomografu ištirti jos pilvą, nes šiame aptiko tai, kas sukėlė įtarimų, ir Karlė tikrai nenorėjo, kad motina praleistų susitikimą. Vykti su Taileriu rengėsi pati, bet atsirado neatidėliotinų reikalų. Ar Sara rastų laiko jį palydėti?

Sara atsakė negalinti pagelbėti, jos tėvas išties susilaužė riešą, bet pridūrė, esą Džastinas savaitę atostogauja — jis nori atlikti vieną kitą darbą naujuose jų namuose ir tikrai neatsisakys pavežti Tailerio. Ji prižadėjo paskambinti po kelių minučių.

Vėl užsikaitęs kavos Dantis surūkė dar vieną cigaretę. Nuo kompiuterio atsklido antras dzingtelėjimas, ir jis pasiklausė, kaip Sara sako Karlei Čeis, kad problemos išspręstos. Džastinas, matyt, jos sutuoktinis, rytoj 11.15 paims Tailerį iš mokyklos. Karlė davė bičiulei adresą ir padėkojo.

Dantis nukreipė akis į bloknotą, kuriame buvo užsirašęs skrydžio detales. Ponia Čeis rezervavo bilietą su nenurodyta grįžimo data. Jis pasvarstė, kur moteris išsiruošė, bet nujautė žinąs atsakymą. Įdomu, paklausė savęs, kaip ji žaidžia boulingą.

Nors vargu ar jai pavyks nusigauti iki Reverų kėglinės.

Dantis tegalėjo viltis, kad jie nežudys Karlės Čeis, nes tai sužlugdytų jo planus.

76

— Negalima jai leisti taip elgtis, — paskelbė Rojus Greisas, kabinete Nr. 1 įremdamas rankas į stalviršį ir pasvirdamas arčiau Gleno Brensono.

— Mes neturime teisės jos sulaikyti, — atsakė bičiulis. — Ta moteris mirtinai persigandusi.

— Žinau. Mačiau. Mane irgi apimtų siaubas, jei atsidurčiau jos vietoje.

Karlė Čeis iš Kriminalinio skyriaus valdybos išėjo prieš valandą. Greisui reikėjo atlikti daugybę svarbių užduočių. Pirmiausia suorganizuoti spaudos konferenciją. Jis seniai išmoko pamoką — žiniasklaida mieliau bendradarbiaudavo, jei pats jai išklodavai apie žmogžudystę, užuot laukęs, kol apie nusikaltimą išgirsi iš reporterių. Ypač kai kalbama apie Keviną Spinelą.

Bet jis neįstengė susitelkti į darbus. Baisiai nerimavo dėl moters saugumo. Niujorke buvo pusė šeštos ryto, tad prisiskambinti detektyvui Petui Laniganui nepavyko — atsiliepė balso paštas. Amerikietis, ko gero, išsijungęs mobilųjį. Nuovokus žmogus, pamanė Greisas. Ir tikras laimės kūdikis. Tapęs Sunkių nusikaltimų ir nelaimingų atsitikimų skyriaus vadovu, jis neteko galimybės naktimis užčiaupti telefoną.

Suskambo Brensono mobilusis. Detektyvas seržantas atsiprašydamas pakėlė ranką, atsiliepė į skambutį ir griežtai tarė:

— Dabar šnekėti negaliu. Vėliau su tavimi susisieksiu. — Nutraukęs ryšį dėbtelėjo į aparatą. — Kalė. — Jis palingavo galva. — Nesuprantu, kodėl ji manęs taip nekenčia? Klausimų nekiltų, jei būčiau turėjęs meilužę, bet aš niekada nesidairiau į kitas moteris. Arė skatino mane tobulintis, kol pagaliau ėmė tuo piktintis. Priekaištavo, kad darbą iškėliau aukščiau jos ir šeimos. — Brensonas patraukė pečiais. — Ar kada esi suvokęs, kas vyksta moters smegeninėje?

— Man labiau knieti perprasti, kas vyksta šitos pakvaišėlės galvoje.

— Juokų darbas. Jei nori, aš atsakysiu neprašydamas dviejų šimtų penkiasdešimties svarų, kuriuos už valandą paklotum psichoanalitikui. Ji bijo. Aišku, senučiuk? Klaikiai bijo. Ir aš jos nekaltinu. Pats irgi drebinčiau kinkas.

Greisas linktelėjo. Staiga suzirzė jo telefonas. Skambino vienas iš kolegų paklausti, ar ketvirtadienį jis kaip įprastai prisijungs prie pokerio stalo. Jau antrą savaitę iš eilės Rojus atsiprašė ir pasakė neatvyksiąs. Su bičiuliais kortomis lošė daugelį metų, bet, laimė, jie visi tarnavo policijoje ir žinojo, kad išsisukti nuo darbo neleidžia įsipareigojimai.

Jam baigus kalbėti mobiliuoju, Brensonas tarė:

— Bjauru, kai žmonės mano, kad nepajėgiame jų apginti.

— Mes *galime* apginti, jei tik jie patys nori, — atšovė vyresnysis detektyvas. — Sąlyginį saugumą užtikrinti gebame, jeigu jie sutinka apsigyventi kitur ir pasikeisti tapatybę. Tiesa, jos motyvus suprantu. Manęs taip pat nežavėtų perspektyva palikti darbą, namus ir iš mokyklos atsiimti vaiką. Antra vertus, kiti nuolat taip elgiasi — susidėję daiktus išsikrausto, — ir ne vien todėl, kad juos persekioja.

— Leisime jai į Niujorką skristi vienai? Gal vertėtų ką nors išsiųsti drauge? Belą?

— Nekalbant apie kelionės kainą, tie kraštai nepriklauso Anglijos policijos jurisdikcijai. Belieka tikėtis, kad moterį paglobos Niujorko teisėtvarkos pareigūnai. Mes prižiūrėsime jos namus — su Karlės Čeis motina ir sūnumi, — dėl visa ko stebėsime ir mokyklą. Mūsų tarpininkas iš Niujorko, detektyvas Laniganas, regis, yra neblogas vyrukas. Ką daryti, jis žinos daug geriau už bet kurį iš mūsiškių palydovų. — Greisas pažiūrėjo į draugą ir kreivai vyptelėjo: — Kas naujesnio dėl Arės? Jokių permainų?

— O, žmonelė pasikeitė kaip reikiant. Jai ant galvos išdygo suknisti ragai.

77

Kenedžio oro uoste Karlė stovėjo ilgoje eilėje, vingiuojančioje imigracijos salės link. Kas porą minučių dirgliai žvilgčiojo į laikrodį, kurį atsuko penkiomis valandomis atgal, priderindama prie Niujorko laiko juostos, ir vis tikrino lėktuve užpildytą muitinės formą.

Ji siaubingai nervinosi. Kaip niekada gyvenime jautėsi visiškai nepasitikinti savimi.

Orlaivis vėlavo pakilti beveik dvi valandas, ir Karlė vylėsi, kad internetu užsakytas limuzinas jos tebelaukia. Anglijoje buvo pusė vienuoliktos vakaro, vadinasi, čia — pusė šeštos po pietų. Bet atrodė, jog diena užleido vietą vidurnakčiui. Lėktuve turbūt nederėjo gerti „Kruvinosios Merės" ir poros taurių „Chardonnay" vyno. Ji manė, kad išlenkusi alkoholio aprims ir kelias valandas nusnūs, bet dabar smilkinius pradėjo raižyti nežmoniškas skausmas, burna išdžiūvo, o galva ėmė svaigti.

Kaip keista, mąstė Karlė, pernai gruodį, prieš Kalėdas, ji suorganizavo Taileriui kelionę į Niujorką. Ir anuomet stoviniuodami šioje eilėje jiedu netvėrė iš džiaugsmo.

Ji skambtelėjo namo nekantraudama patikrinti, kaip laikosi sūnus. Vos tik motina atsiliepė, priešais išdygo rūstus uniformuotas vyras ir pirštu bedė į ženklą, draudžiantį naudotis mobiliaisiais. Karlė atsiprašydama nutraukė ryšį.

Geltonąją liniją ji pasiekė po dvidešimties minučių. Imigracijos tarnybos pareigūnė, guvi apkūni juodaodė, rodės, ištisą amžinybę šnekino priešais Karlę stūksantį, ant pečių kuprinę užsimetusį laibą ilgšį. Galų gale vyriškis nužingsniavo savo keliu, ir ji buvo paraginta prieiti. Karlė storulei įteikė savo dokumentus. Išgirdo nurodymą pažiūrėti į fotoaparato objektyvą. Ir priglausti prie elektroninio įrenginio plokštelės pirštus.

Bendraudama su pirmesniu atvykėliu pareigūnė šypsojosi ir pokštavo, bet dabar juokauti neturėjo nuotaikos.

— Spauskit stipriau, — įsakė.

Karlė pakluso.

— Aš negaunu jokių duomenų.

Dar smarkiau įmygus plokštelę, švytinčias raudonas lemputes galiausiai pakeitė žalios.

— Dabar dešinįjį nykštį.

Kai ji įvykdė reikalavimą, į ekraną žvelgianti moteris susiraukė.

— Kairįjį nykštį.

Karlė padarė, kaip liepta.

Staiga pareigūnė tarė:

— Prašau eiti su manimi.

Sutrikusi, sekdama įkandin juodaodės moters, ji žengė kitapus virtinės registratūros stalų ir tolimajame patalpos gale smuko pro tarpdurį. Akiratyje pasirodė tarpusavyje plepantys, ginkluoti imigracijos tarnybos pareigūnai ir keletas nuvargusių, iš mišrių etninių grupių kilusių žmonių. Šie sėdėjo kambaryje ir bejausmiais žvilgsniais spoksojo į priekį.

— Ponia Karlė Čeis, — garsiai paskelbė moteris, į nieką konkrečiai nesikreipdama.

Prie jos palengva atkulniavo vyriškis languotu švarku, baltais marškiniais ir rudu kaklaraiščiu. Jis prakalbo Bruklino gyventojo tartimi:

— Ponia Čeis?

— Taip.

— Aš esu detektyvas Laniganas iš Bruklino apygardos prokuratūros. Policijos departamentas iš Anglijos, Sasekso grafystės, manęs paprašė jus globoti.

Ji įdėmiai nužvelgė pašnekovą. Įspūdingo stoto, daugiau kaip penkiasdešimties metų vyrą žilstančiais, ežiuku kirptais plaukais, rauplėmis nusėtu veidu, susirūpinimą spinduliuojančia, bet draugiška išraiška.

— Kiek suprantu, jūs žinote ponų Reverų adresą? — paklausė Karlė.

— Taip. Ketinu jus ten nuvežti.

Ji papurtė galvą.

— Aš išsinuomojau automobilį. Privalau vykti viena.

— Ponia Čeis, taip elgtis jums neleisiu. To nebus.

Ryžtingas policininko tonas privertė ją suvokti, kad sprendimas jau priimtas, ir niekas jo nepakeis.

Karlė įtemptai pamąstė.

— Tebūnie, sekite man iš paskos, bet į Reverų namus užsuksiu be palydovų. Nesijaudinkite, nepražūsiu. Bent tokią galimybę suteiksite?

Porą sekundžių detektyvas ją varstė skvarbiu žvilgsniu.

— Kelionė truks dvi su puse valandos. Nuo jūsų nesitrauks konvojus. Aš luktelėsiu lauke, bet štai ką mes darysime. Kas ketvirtį valandos man siųsite trumpąją žinutę ir pranešite, kad esate gyva sveika. Po penkiolikos minučių jos negavęs, įsiveršiu vidun. Aišku?

— Ar turiu iš ko rinktis?

— Be abejo. Galiu kreiptis į imigracijos tarnybą, ir jūs pirmuoju reisu skrisite atgal į Londoną.

— Ačiū, — padėkojo ji.

— Nėra už ką, ponia.

78

Užpakalinėje „Lincoln Town Car“ dalyje viešpatavo ramybė ir tamsa. Karlė kiūtojo nugrimzdusi į savo mintis, retsykiais prigriebdavo vieną iš buteliukų, įstatytų į centrinio ranktūrio laikiklį, ir atsigerdavo vandens. Gal vis dėlto derėjo sutikti su Niujorko detektyvo pasiūlymu ir leisti imigracijos tarnybai ją išskraidinti į Angliją? Iš susijaudinimo gerklėje įstrigo gumulas, kūną nukratė baimės pakurstyta žvarba, kurią sustiprino kondicionieriaus per daug atvėsintas oras.

Dėl juodų odinių sėdynių ir tamsintų langų salonas atrodė rūškanas, kaip ir jos ūpas. Vairuotojas, matyt, irgi buvo nusiteikęs pras-

tai, nes nuo tada, kai išvažiavo iš oro uosto, neištarė daugiau kaip dviejų žodžių. Kas porą minučių suskambėdavo vyriškio telefonas. Jis piktai burbtelėdavo nesuprantama kalba ir išjungdavo aparatą.

Jo elgesys vis labiau erzino. Karlei reikėjo tylos. Reikėjo pagalvoti. Atsisėdusi automobilyje ji tuojau pat susisiekė su motina ir pranešė, kad viskas klojasi gerai. Priminė, jog rytoj ryte Taileris privalo apsilankyti pas odontologą, tuomet palinkėjo sėkmės atliekant tyrimus.

Karlės močiutę pražudė gaubtinės žarnos vėžys, dabar motinos pilve gydytojas rado kažkokį jam nerimą keliantį darinį. Po Keso žūties gimdytoja jai tapo tvirta, nepajudinama atrama. Ir turėtų pasirūpinti Taileriu, jeigu dukrai kas nors nutiktų. Bet šiuo metu vien mintis, kad mama galėtų susirgti ir mirti, slėgė kaip nepakeliama našta. Ji karštai vylėsi ir meldėsi, jog kompiuterinė tomografija neatskleistų jokių rimtų problemų.

Karlė vėl ėmė mąstyti, ką pasakys atkakusi prie Reverų durų. Jei tik namo šeimininkai teiksis ją įsileisti.

Retsykiais ji pakreipdavo galvą ir įsižiūrėdavo pro užpakalinį langą. Įkandin nenumaldomai sekė detektyvo Lanigano vairuojamas tamsiai pilkas sedanas. Amerikiečio palyda moterį varžė, nes nuojauta tikino, kad iš susitikimo siekiant išpešti kokios naudos pas Fernandą Rever būtina ateiti vienai.

Bet dažniausiai Karlė spiginosi į žaliomis pievomis ir žemais medžiais apsuptą nykų, begalinį kelią. Už medžių leidosi saulė, lauke tvyrojo sparčiai tirštėjanti prieblanda. Visiškai sutems po valandos. Ji tikėjosi su Reverais pabendrauti vidury dienos. Užmetus akį į laikrodį paaiškėjo, kad jau pusė aštuntos vakaro. Karlė paklausė vairuotojo, kada jie nusigaus į vietą, ir išgirdo šiurkščiu balsu sududentą atsakymą:

— Apie devintą. Laimė, dabar ne vasara, nes tada būna prastos eismo sąlygos, ir mums tektų važiuoti iki vienuoliktos.

Sulig kiekviena minute galvą raižė vis didesnį skausmą keliantys diegliai. Kartu daugėjo abejonių. Šiandieninę savikliovą greitai

tirpdė viduje išsikerojanti baimė. Ji pabandė įsivaizduoti save Fernandos Rever kailyje. Kaip jaustųsi atsidūrusi tos moters padėtyje?

Karlė tiesiog nenutuokė. Staiga ją apėmė pagunda kreiptis į vairuotoją, paprašyti, kad jis numotų ranka į kelionę, apsisuktų ir nuvežtų ją atgal į viešbutį.

O kas toliau?

Galbūt nieko? Galbūt abi žmogžudystės tėra sutapimas? Gal mirusio dviratininko šeima jau atkeršijo? Tačiau mąstydama blaiviau Karlė savęs paklausė, kaip sužinoti atsakymą. Kaip liautis bijojus?

Akivaizdu, kad neišsprendus šito reikalo baimė niekuomet neatslūgs.

Karlę užvaldė stiprėjantis ryžtas. Fernanda Rever privalo sužinoti tiesą.

Prabėgus, regis, vos kelioms minutėms, „Lincoln" pasiekė miestelį.

— Rytų Hamptonas, — vairuotojas prabilo draugiškiau, lyg pagaliau supratęs, kad jam gresia netekti arbatpinigių.

Ji dirstelėjo į laikrodį. Be penkių minučių devinta vakaro, vadinasi, Jungtinėje Karalystė jau beveik antra nakties. Skrandis įsitempė. Nervinės ląstelės eižėjo į skutus.

Priešais „Mobile Oil" degalinę pasukęs į dešinę, automobilis nuriedėjo lapuočiais apsiausta gatvele, kurios viduryje driekėsi dviguba geltona linija, ir Karlę persmelkė siaubo pliūpsnis. Aiškų protą temdė panikos migla. Ji alsavo tankiau ir žliaugė prakaitu, kone apimta hiperventiliacijos priepuolio. Atsigrįžusi į užpakalinį langą išvydo pavymui sekančio Lanigano sedano šviesas. Dabar, užuot kėlusios susierzinimą, jos teikė paguodą.

Gerklę vėl užkimšo gumulas, skrandyje ėmė veržtis mazgas. Rankas kratė drebulys. Karlė porą sykių giliai įkvėpė mėgindama aprimti. Pasistengė surikiuoti mintis, ėmė repetuoti pokalbio eigą nulemsiantį prisistatymą. Vėl suskambo vairuotojo mobilusis, bet

vyriškis turbūt pajuto keleivės nuotaiką, nes nutildė telefoną neatsiliepdamas į skambutį.

Dviguba geltona linija nutrūko, ir gatvė susiaurėjo iki tako. Plieskiant žibintams, Karlė pastebėjo abipus keliuko iškilusias gyvatvores.

Automobilis pristabdė ir netrukus sustojo. Priekyje stiebėsi užrakinti, pilkai dažyti aukšti vartai su viršuje stirksančiais dygliais. Šalimais buvo telefonspynės skydelis ir ženklas su užrašu: GINKLUOTA APSAUGA.

— Man paskambinti? — pasiteiravo vairuotojas.

Ji atsigręžė į užpakalinį langą ir pamatė iš sedano lipantį detektyvą. Karlė taip pat išniro iš „Lincoln" salono.

— Sėkmės, ponia, — tarė Laniganas. — Pažiūrėkime, ar jus apskritai įleis. Jei taip, aš lauksiu čia. Po penkiolikos minučių tikiuosi gauti pirmąją trumpąją žinutę. Nepamiršote?

Karlė mėgino atsakyti, bet neišspaudė nė garso. Burna perdžiūvo, gerklę tarytum sukaustė geležinė apykaklė. Ji linktelėjo.

Amerikietis jos mobiliajame surinko savo numerį ir žodžius „Viskas gerai".

— Štai ką man siųsite kas ketvirtį valandos.

Lauke tvyrojo ramus ir švelnus oras. Karlė buvo apsirengusi kasdieniškai, bet kukliai, mūvėjo juodus džinsus, avėjo juodus odinius aulinukus, vilkėjo baltą palaidinukę ir tamsiai pilką švarkelį, kurį pridengė lengvu, rusvai gelsvu lietpalčiu. Ją apleido bet kokio pasitikėjimo likučiai, ir dabar, nors kūną užtvindė adrenalinas, Karlė jautėsi dar labiau apspangusi. Ji prisivertė užmiršti, kad dabar iš tikrųjų buvo jau antra valanda nakties.

Karlė pirštu bedė į kvadratinį metalinį mygtuką. Veidą staiga nutvieskė užsižiebusi lempa. Į ją krypo virš galvos įtaisyta vaizdo stebėjimo kamera.

Iš traškančio garsiakalbio atsklido balsas, prabilęs laužyta anglų kalba:

— Taip, kas čia?

Karlė pakėlė akis į objektyvą ir dirbtinai nusišypsojo.

— Aš — Karlė Čeis, atvykau iš Anglijos pasimatyti su ponais Reverais.

— Jūsų laukia?

— Ne. Bet jie turėtų žinoti, kas esu. Buvau patekusi į tą pačią avariją, kaip ir jų sūnus Tonis.

— Prašau palūkėti.

Šviesa užgeso. Karlė lūkuriavo rankoje gniauždama „iPhone", pirštą glausdama prie mygtuko „Siųsti". Ji pasisuko ir įžiūrėjo detektyvą, kuris atsirėmęs į sedano kėbulą rūkė cigarą. Laniganas gūžtelėjo pečiais, sakytum linkėdamas geros kloties. Atvilnijęs tirštų dūmų gūsis sekundėlę priminė Kesą.

Po minutės vartai atsilapojo, alyva sutepti vyriai prasidarė be garso. Ausis pasiekė tik slopus elektrinis dūzgimas. Iš baimės kone bloguodama ji grįžo į automobilį.

79

Karlė žengė į vakaro tylumą. Priešais kilo milžiniško šiuolaikinio dvaro fasadas. Tamsus, nesvetingas, iš vidaus beveik neapšviestas. Dvejodama ji atsigręžė į limuziną, stovintį už kelių jardų ant skiedromis nukloto privažiavimo tako, greta „Porsche Cayenne" miesto visureigio. Nepriekaištingai tvarkingoje vejoje prožektoriai įspaudė ryškius krūmokšnių ir medžių šešėlius. Nervinės įtampos slegiama Karlė juto, kad pro tamsius langus į ją kažkas žiūri. Ji gurktelėjo, dar sykį nurijo seiles ir pažvelgė į laukujes duris, įstatytas po impozantišku portiku, tarp stačiakampių modernių piliastrų.

Jėzau Kristau, ar aš tikrai tam pasirengusi?

Tyla ją spaudė iš visų pusių. Tolumoje vos girdimai ošė jūra. Karlė įkvėpė aitraus, druskingo oro ir užuodė ką tik nupjautos žolės aromatą. Aplinkos normalumas gąsdino. Reverai gyveno kaip įprastai. Sūnus žuvo, bet jie vis tiek pjovė veją. Kažkodėl tai šiurpino.

Po Keso mirties ji nebesirūpino pievele. Leido užpakalinio kiemo sodui keroti be priežiūros, o namui pavirsti laužu. Susiėmė tik dėl Tailerio.

Nespėjus jai apsigalvoti, paradinės durys atsivėrė ir per slenkstį išsverdėjo moteris. Ji dėvėjo žalsvai melsvą treningą, buvo apsiavusi ryškiaspalvius sportbačius. Trumpaplaukė blondinė, patrauklių, bet atšiaurių veido bruožų, vienoje rankoje laikė pakrypusią martinio taurę, kitoje — cigaretę. Jos povyza rodė priešiškumą.

Karlė nedrąsiai žengtelėjo arčiau.

— Ponia Rever? — ji bandė nutaisyti šypseną, kaip buvo repetavusi, bet juto pastangas nueinant niekais. — Fernanda Rever?

Dvaro šeimininkė atvykėlę pervėrė rūsčiomis, it ledas šaltomis akimis. Karlei dingojosi, tarsi moteriškės žvilgsnis kiaurai skrodžia jos sielą.

— O tu velniškai drąsi, jei ryžaisi čia atsibelsti. — Blondinė prabilo tulžingu tonu, šiek tiek suliedama žodžius. — Mano namuose nesi pageidaujama. Keliauk į savo mašiną.

Moteris gąsdino, tačiau Karlė nejudėjo iš vietos. Ji ruošėsi įvairioms reakcijoms, įskaitant ir tokį atsaką, tik nepagalvojo, kad Fernanda Rever galėtų būti girta.

— Aš atskridau iš Anglijos su jumis pakalbėti. Prašau man skirti tik porą minučių. Neketinu vaizduoti suprantanti, ką išgyvenate, bet mudvi kai kas sieja.

— Tikrai? Na, abi esame gyvos — jokių kitų sąsajų neįžiūriu.

Karlė iš pat pradžių žinojo, kad problemų neišvengs. Tik vylėsi, jog su ponia Rever pavyks užmegzti dialogą ir rasti kokių nors bendrumų.

— Ar galiu užeiti? Paliksiu jūsų namus, kai tik norėsite. Bet meldžiu, pašnekėkime kelias minutes.

Fernanda Rever užsitraukė cigaretę, pro šnerves ir burną išpurškė dūmą, tada žiedais nusagstyta ranka paniekinamai sviedė nuorūką šalin. Toji nukrito ant privažiavimo tako, pažerdama kibirkščių pliūpsnį. Suteliūskavusi gėrimu, kuris truputį išsišlakstė

virš taurės krašto, blondinė nusvyravo į pastatą ir gestu liepė Karlei sekti iš paskos. Fernandos spinduliuojamą neapykantą truputį sušvelnino smalsumas.

Karlę apėmė dvejonės. Moteris atrodė grėsmingai neprognozuojama, o dar neaišku, kaip reaguos sutuoktinis. Džiaugdamasi, kad už vartų automobilyje sėdi detektyvas Laniganas, slapta dirstelėjo į laikrodį. Pirmąją trumpąją žinutę reikės išsiųsti po trylikos minučių.

Ji įžengė į didingą prieškambarį akmeninėmis grindų plytelėmis ir suktiniu laiptatakiu, numynė antikvaru užkimštu koridoriumi, eidama įkandin būsto savininkės, kuri keletą sykių atsitrenkė į sieną. Galų gale abi išniro į labai erdvią svetainę su balkonu, ąžuolinėmis lubų sijomis, gobelenais ir aliejiniais dažais tapytais įspūdingais paveikslais. Antikvariniai buvo kone visi baldai, išskyrus vieną. Šiuolaikiškame juodame fotelyje, visiškai nederančiame prie aplinkos, pakėlęs kojas drybsojo ir per televizorių beisbolo rungtynes žiūrėjo daugiau kaip penkiasdešimties metų vyriškis pražilusiais, link pakaušio sulaižytais plaukais ir tankiais juodais antakiais. Vienoje rankoje jis gniaužė alaus skardinę, kitoje laikė storą cigarą.

Moteris prisiartino, nuo antikvarinio medinio stalo pakėlė nuotolinio valdymo pultelį, įsispitrijo į prietaisą, lyg pirmą kartą gyvenime regėdama tokį daiktą, išjungė garsą ir su trenksmu numetė jį ant stalviršio.

— Ei, kas per... — užprotestavo vyras.

— Lu, mus aplankė viešnia. — Fernanda parodė į Karlę. — Atkako net iš Anglijos. Kaip miela, ar ne? — pridūrė lediniu balsu.

Lu Reveras blausiai šyptelėjo atvykėlei ir išsiblaškęs pamojavo ranka. Atsisukdamas į žmoną ir siekdamas pultelio, jis neatplėšė akių nuo ekrane rodomų nebylių žaidėjų.

— Tai svarbus varžybų etapas.

— Taip, taip, — atšovė Fernanda. — Čia irgi svarbus momentas. — Ji griebė nuo stalo „Marlboro Lights“ pakelį, išpurtė cigaretę ir žudančiu žvilgsniu nudelbė atvykėlę.

Nejaukiai sustingusi Karlė akimis paeiliui šaudė į namo šeimininkus ir žūtbūt stengėsi prisiminti savo veiksmų planą.

— Žinai, kas toji kalė? — į vyrą kreipėsi Fernanda.

Lu Reveras paėmė valdymo pultelį ir vėl įjungė garsą.

— Ne. Klausyk, man būtina ramybė. Duok poniai išgerti. — Jis atsainiai pašnairavo į Karlę. — Neatsisakysite gėrimo?

Karlei verkiant reikėjo svaigalų. O viliojantis, sodrus ir salsvas dūmas kurstė begalinį norą užsirūkyti.

— Verčiau mirsiu nei vaišinsiu tą sumautą šliundrą.

Fernanda nulingavo prie atidarytos antikvarinės alkoholio spintelės, čiupo sidabrinį kokteilių indą ir prisipildė taurę, per kraštus išliedama turinį. Gurkštelėjusi nuleido taurę, atsvirduliavo iki sutuoktinio, stvėrė pultelį ir išjungė televizorių.

— Ei! — suriko jis.

Blondinė bloškė pultelį ant kilimo ir ėmė įnirtingai jį trypti. Sutraškėjo lūžtantis plastikas.

Karlę apnikusi baimė sustiprėjo. Moteris buvo pakvaišusi ir visiškai nenuspėjama. Karlė vėl atsigręžė į vyriškį, pažvelgė į Fernandą ir vogčiomis pažvairavo į savo laikrodį. Prabėgo trys minutės.

— Jėzau Kristau! — padėjęs alaus skardinę, Lu Reveras iššoko iš fotelio ir atsisuko į žmoną. — Ar numanai, kokios reikšmingos šios rungtynės? Ką? Ar tau bent kas nors rūpi?

Jis nužygiavo durų link. Įsikibusi sutuoktiniui į ranką ir paleidusi taurę, kuri sudužo į grindis, Fernanda užspiegė:

— O tu, velniai rautų, numanai, kas per kalė čia stovi? Neįdomu sužinoti?

— Kol kas mane domina tik tai, kad Niujorko „Yankees“ laimėtų susitikimą. Katastrofai prilygtų net ir lygiosios.

— Galvoji, jiems nenusispjaut, kad žiūri varžybas? Po galais, sekundėlę atkreipk dėmesį į mus. Čia toji kekšė, kuri pražudė mūsų sūnų. Ar girdi, ką sakau?

Karlė nuo vyro nenuleido akių, protarpiais jas nukreipdama į moterį. Stengėsi išlikti rami, tačiau ją gniuždė nervinė įtampa. Lu

Reveras sustojo kaip įkaltas ir pasisuko į anglę. Dirstelėjęs į žmoną paklausė:

— Ką turi omeny, brangioji? — vyriškis vėl atsigręžė į Karlę, jo manieros akivaizdžiai keitėsi.

— Avarijos vietoje tą nuokrušą suėmė dėl vairavimo išgėrus. Ji nužudė mūsų sūnų ir dabar lyg niekur nieko stovi priešais mus.

Fernanda Rever grįžo prie baro atsargiai kilnodama kojas, tarytum mėgindama įveikti kliūčių ruožą. Prašnekusio Lu Revero tone buvo girdėti grėsmė — prieš keletą sekundžių švelniai rūstavęs vyrukas dingo.

— Ką, po velnių, išdarinėjate? Kaip drįstate rodytis mūsų namuose? Per mažai sukėlėte mums skausmo?

— Pone Reverai, aš atvykau visai dėl kitos priežasties, — virpančiu balsu tarė Karlė. — Būčiau labai dėkinga, jeigu suteiktumėte progą pakalbėti su jumis ir ponia Rever, paaiškinti, kas atsitiko.

— Mes žinome, kas atsitiko.

— Tu vairavai girta, ir mūsų sūnus žuvo, — niršiai pridūrė Lu žmona. Ji atsiūbavo link jųdviejų, per pripildytos taurės kraštelius vėl taškydama gėrimą.

Karlė sutelkė drąsos likučius.

— Aš be galo jus užjaučiu. Man neapsakomai gaila dėl jūsų netekties. Tačiau jūs privalote išgirsti apie tam tikrus, su avarija susijusius dalykus, kuriuos pati norėčiau žinoti, jeigu į ją būtų patekęs mano vaikas. Meldžiu, prisėskime ir viską aptarkime. Su jumis atsisveikinsiu, kai tik liepsite, bet iš pradžių leiskite man iškloti, kas tiksliai įvyko.

— Mes žinome, kas įvyko, — pakartojo Fernanda Rever ir atsisuko į vyrą. — Mesk laukan šitą šliundrą. Dėl jos žuvo Tonis — nenoriu, kad savo buvimu ji terštų mūsų namus.

— Mieloji, išklausykime ją, — atsiliepė Lu, rūsčiai dėbsodamas į Karlę.

— Negaliu patikėti, kad tuokiausi su žmogumi, kuris iškritęs iš

suknisto medžio! — užstaugė Fernanda. — Jeigu neliepsi jai pranykti, išeisiu aš. Neketinu su ja likti viename name. Varyk kalę laukan!

— Brangioji, pašnekėkime su ja.

— GRŪSK JĄ VELNIOP!

Sulig tuo žodžiu blondinė išdūmė iš kambario. Po kelių sekundžių užsitrenkė paradinės durys.

Stovėdama priešais Lu Reverą Karlė jautėsi siaubingai nejaukiai.

— Pone Reverai, gal man tikrai derėtų važiuoti... sugrįšiu vėliau... pavyzdžiui, ryte, jeigu...

Jis pirštu dūrė į moterį.

— Jūs atvykote kalbėtis, tad prašom.

Karlė žiūrėjo į vyriškį tylėdama, bandydama sugalvoti, kaip jį nuraminti.

— Kas yra? Netekot žado?

— Ne, tik... klausykit, man, aišku, neįmanoma suvokti, kaip jūs kankinatės.

— Nejaugi? — Lu atsiliepė su kartėliu, kuris ją pribloškė.

— Aš turiu mažametį sūnų.

— *Turite?* Ką gi, jums pasisekė. Mudu su žmona taip pat *turėjome* sūnų, kol jį nužudė girta vairuotoja.

— Viskas nutiko ne taip.

Iš už lango atsklido uždaromų automobilio durelių bilstelėjimas.

— Ar ne? Išties ne taip? — rodės, tarsi Reverui maga ją pasmaugti plikomis rankomis. Vyriškis jas iškėlė ir suskato gniaužyti kumščius.

Karlė galiausiai perprato, ką mėgino pasakyti porelė Braitono detektyvų, aiškinusių šių žmonių prigimtį. Tvirtinusių, esą jie gyvena kitokioje kultūrinėje terpėje. Akimirką kitą ji svarstė, ar nevertėtų tuojau pat išsiųsti trumpąją žinutę, bet pagaliau įtikino save nepasiduoti. Žinojo privalanti kaip nors užmegzti ryšį su Lu Reveru.

Nes jis buvo vienintelė Karlės viltis.

80

Greta sedano stoviniuojantis, cigarą rūkantis Petas Laniganas išgirdo užvesto variklio burzgimą ir pastebėjo, kaip atsiveria vartai. Pakvaišėlė anglė nusprendė keliauti atgal? Juk į namus užsuko vos prieš penkias minutes. Jis pasitikslino, kiek laiko prabėgo, žvilgtelėjęs į rankinį laikrodį.

Laimė, kad ji *išvis* grįžta, pamanė detektyvas. Nors, sprendžiant iš susitikimo trukmės, pokalbis nenusisekė. Į jos vėjavaikišką galvelę, ko gero, buvo įkrėsta proto.

Jis nustebo, vietoj limuzino pamatęs „Porshe Cayenne" ir prie vairo sėdinčios moters siluetą. Visureigis nutrūktgalvišku greičiu išniro iš kiemo ir kaip įkirptas metėsi pro šalį.

Laniganas atsigrįžo ir įsiminė numerį, žvilgsniu lydėdamas užpakalines šviesas, kol jos pranyko už vingio. Kažkas čia negerai. Jis nukreipė akis į mobiliojo ekraną. Nerado nei žinutės, nei praleisto skambučio. Įvykių eiga nė kiek nedžiugino.

Skubiai panaršęs išsaugotus telefono numerius, detektyvas paskambino į Safolko apygardos policijos budėtojų skyrių, prisistatė ir paprašė susekti „Porsche Cayenne". Norėjo žinoti, kur jis lekia.

Fernanda Rever stabtelėjo T formos sankryžoje, prie kurios veikė degalinė, rankinėje sugraibė „Marlboro Lights" pakelį, iškratė cigaretę ir įspraudė ją tarp lūpų. Pirštu bedė į automobilio žiebtuvėlį, pasuko kairėn ir nuspaudusi akceleratorių išlėkė į plentą. Nuo protą temdančių svaigalų ir įniršio akiratyje liejosi objektų kontūrai. Visureigis aplenkė lėtai judantį taksi, jo greitis nenumaldomai didėjo: 70... 80... 90 mylių per valandą. Ji prašvilpė pro visą virtinę užpakalinių žibintų, prisidegė cigaretę ir pabandė įkišti žiebtuvėlį į vietą, bet tas nusirito po kojomis.

Kūną purtė įsiūtis. Priešakyje vingiavo kelias. Viena ranka įsikibusi į vairą, jausdama, kaip vyzdžius graužia dūmų ratilai, ėmė

kuisti rankinuką, kol rado dirbtiniais deimantais inkrustuotą „Vertu“ mobilųjį. Prisimerkė mėgindama pro dūmus įžiūrėti ekraną, bet tematė išskydusią dėmę. Prikišo aparatą arčiau akių, rado brolio numerį ir spustelėjo sujungimo mygtuką.

Fernanda užnugaryje paliko vilkiką, „Porche Cayenne“ tebevairavo viena ranka. Ji privalėjo išsinešdinti. Kuo toliau nuo nelemtos kalės, savo akivaizda suteršusios jos būstą. Po šešto signalo įsijungė balso paštas.

— Riki, kur prapuolei, velniai tave griebtų? — suriko Fernanda. — Kas per šūdas čia darosi? Į mūsų namus atklydo anglų nuokruša. Girdi? Tonį pražudžiusi šliundra tūno mano namuose. Kodėl ji gyva? Aš tau sumokėjau krūvą pinigų — kodėl ji dar nepakratė kojų? Kas vyksta? Riki, sutvarkyk šį reikalą. Paskambink man. Po velnių, paskambink man!

Ji nutraukė ryšį ir sviedė telefoną ant keleivio sėdynės. Pati nenutuokė, kur važiuoja. Tiesiog nėrė į atplūstančią tamsą, trokšdama nutolti nuo savo namų. Kuo didesniu atstumu. Tegul Lu iš pradžių atsikrato sumautos kalės. Fernanda ketino grįžti tik tada, kai vyras su ja susisieks ir perduos, kad prakeikta bjaurybė dingo tiek iš jų namų, tiek iš gyvenimo.

Visureigis aplenkė kitą automobilį. Pro šalį sparčiai sruvo vakaro tamsa. Blausiai sušmėžavo ir bemat pranyko iš priekio artėjusios šviesos.

Tonio nebėra. Jis žuvo. Mažai trūko, kad būtų miręs kūdikystėje. Pirmus gyvenimo metus gulėjo ligoninėje, kone visą laiką prijungtas prie kvėpavimo aparato. Ir lindėdamas organinio stiklo inkubatoriuje. Ji su vaiku sėdėdavo kiauromis paromis, kol Lu dirbdavo, bučiuodavo jos tėvui pasturgalį arba žaisdavo golfą. Tonis ištvėrė sunkumus, tačiau augo ligotas, jį kamavo lėtinė astma. Berniukui sulaukus aštuonerių, didesnę metų dalį jį prie lovos prikaustė plaučių virusas. Fernanda maitindavo sūnų šaukštu. Drėgnu skudurėliu vėsindavo įkaitusią kaktą. Padėjo išsikapstyti. Globojo,

kol berniukas pamažu sustiprėjo. Paauglystėje jis niekuo nebesiskyrė nuo bendraamžių. Bet pernai pametė galvą dėl kvaišos anglės.

Ji maldavo Lu sulaikyti sūnų, bet ar vyras ėmėsi žygių? Kur jau ten! Nedarė ničnieko, tik svaičiojo, esą vaikams derėtų leisti rinktis savo gyvenimą. Kitų tėvų atžalos galbūt užsienyje jaustųsi kuo puikiausiai. Tačiau Tonis buvo nuo jos priklausomas. Jam reikėjo motinos. Ir tą patvirtino įvykių eiga.

Jo gyvybę atėmė trys padugnės. Furgonu važiavęs mulkis. Vilkiką vairavęs avigalvis. Girta kalė, išdrįsusi atvykti į jos namus ir inkščioti savo laibu balseliu: *Būčiau labai dėkinga, jeigu suteiktumėte progą pakalbėti su jumis ir ponia Rever, paaiškinti, kas atsitiko.*

Aš tau pasakysiu, kas atsitiko, spygaujanti bjaurybe. Tu prisišniojai ir nužudei mano sūnų. Kas čia neaiškaus?

Spidometro rodyklė jau svyravo ties šimto dešimties mylių per valandą žyma. O gal ties skaičiumi šimtas dvidešimt — ji beveik neįžiūrėjo prietaisų skydelio. Ant keleivio sėdynės ėmė blykčioti švieselė. Suvokusi, kad skamba mobilusis, Fernanda griebė aparatą ir iškėlė priešais save. Raidės liejosi, bet įskaityti vardą pasisekė. Su ja susisiekti stengėsi brolis.

Ji atsiliepė į skambutį, lenkdama kitą automobilį, tebevairuodama viena ranka ir mėgindama staigiai pasukti į kairę. Iki filtro suruseno lūpomis spaudžiama cigaretė, skruostais tekėjo iš akių paplūdusios ašaros.

— Riki, aš galvojau, kad tu sprendi šituos klausimus? Kodėl leidai sumautai idiotei atvažiuoti pas mus? Kodėl?

— Ei, viskas kontroliuojama!

— Tikrai? Ji atėjo į mano namus. Nepanašu, kad padėtis būtų valdoma.

— Mes turime planą!

„Porche Cayenne“ įveikė vingį, už kurio kelias dar staigiau smigo dešinėn. Supratusi, kad lekia per greitai, Fernanda koja tėškė per stabdį, bet automobilis staiga metėsi kairėn, tuomet nuslydo į dešinę ir šovė į priešingą pusę.

— Šūdas.

Ji trenkė mobilųjį šalin. Nuorūka nukrito tarp kojų. Kita kelio juosta artinosi priekiniai žibintai, sulig kiekviena sekunde ryškėjantys ir vis labiau spindintys. Užkaukė garso signalas. Fernanda žaibiškai pakreipė vairą. Visureigis suskato vinguriuoti gremėzdiškais piruetais. Vairas energingai sutrūkčiojo, išsivadavo iš jos rankų ir ėmė suktis.

Šviesos plieskė vis skaisčiau. Signalo bliovimas kurtino. Žibintai tviskėjo akių lygyje. Žlibino ją. Fernanda ėmė sukiotis, kaip ir vairas. Iš pradžių šastelėjo atbula. Paskui sulingavo į šonus. Akinamą švytėjimą traukė link savęs nelyginant magnetas.

Vis arčiau.

Ausų būgnelius skrodė garsėjantis signalas.

Tinklainę svilino žibintų spinduliai.

Galų gale automobilius sudrebino smūgis. Nugriaudėjo metalinis dundesys, toks pasigirstų susidūrus dviem ore siūbuojančioms, gigantiškoms naftos cisternoms.

Po avarijos trukusią tylos pauzę nutraukė iš mobiliojo atsklidęs Rikio balsas:

— Ei, mažute? Fernanda? Sese? Mažute? Ei, ar gerai jautiesi? Mažute, mažute? Klausyk, viskas gerai. Klausyk, mažute!

Bet ji brolio nebegirdėjo.

81

— Dėl jūsų mano žmona kaip reikiant susisielojo, — tarė Lu Reveras. — Nors mudu ir taip jaučiamės prislėgti. Nežinau, ko tikėjotės čia atvykdama, bet mes nenorime jūsų matyti. Mūsų namuose nesate pageidaujama. — Jis atkišo cigarą į anglę. — Aš jus palydėsiu laukan.

— Maldauju, suteikite man šansą. — Iš nevilties Karlė lemeno, tarsi būtų arti ašarų.

— Ponia, jūs išnaudojote savo šansą, kai svarstėte, ar girtai sėsti į automobilį. Mano sūnus neturėjo nė tokios galimybės.

— Pone Reverai, viskas nutiko ne taip. Patikėkite manimi.

Lu pritilo, ir akimirką Karlė pamanė, kad jis suminkštės. Tačiau namo šeimininkas dar tūžmingiau dūrė cigaru.

— Aišku, kad taip. Iš Anglijos policijos gavome toksikologinio tyrimo ataskaitą. Jo organizme ničnieko nerasta. Nė lašo alkoholio, nė menkiausio narkotikų pėdsako. — Vyras šiek tiek nukorė galvą, lyg pulti pasirengęs bulius. — O kaip jūsų toksikologinis tyrimas? Gal papasakosite, kas surašyta jūsiškėje ataskaitoje? Sakykit. Aš klausausi. Jūs sulaukėte mano dėmesio.

Jiedu tylėdami stovėjo vienas priešais kitą. Karlė desperatiškai bandė sugalvoti, kaip palenkti šį vyrą savo pusėn. Bet Reveras ją šiurpino. Tarytum po jo oda būtų slypėjęs nuodingas laukinis padaras. Sielvartaujančio tėvo kaukė slėpė mirtinai gąsdinantį individą. Praeityje ji ne kartą bendravo su siaubingą antipatiją keliančiais, nesukalbamais asmenimis, tačiau nebuvo sutikusi nieko panašaus į Lu Reverą. Rodės, ji atsidūrė tikro, nežmogiško blogio akivaizdoje.

— Aš klausausi, — pakartojo jis. — Kol kas nieko negirdžiu, bet klausausi.

— Verčiau sugrįšiu rytoj, — atsiliepė Karlė. — Jūs nieko prieš?

Reveras per žingsnį pasislinko į priekį drebėdamas visu kūnu.

— Tik pamėginkit grįžti — jeigu išdrįsite prisiartinti bent per šimtą mylių iki mano namų, štai kuo sudraskysiu jus į skutus. — Jis pakėlė virpančias rankas. — Ar supratot mane?

Karlė linktelėjo, jos gerklė perdžiūvo.

Būsto savininkas bedė pirštu.

— Išėjimas ana ten.

Jai žengus į vakaro tamsą, po kelių sekundžių įkandin užsitrenkė laukujės durys.

82

Skambantis ir vibruojantis telefonas prižadino Rojų Greisą, vos tik jam, regis, pavyko užsnūsti.

Jis apsivertė tiesdamas ranką link prieblandoje žybsinčio ekrano. Greta pastatytame laikrodyje švytėjo skaičiai 01.37.

— Gerai. Aš pabudau, — niurzgliai sumurmėjo Kleo.

Greisas įjungė stalinę lempą, stvėrė mobilųjį ir nuspaudė žalią mygtuką.

— Klssssau?

— Nemiegi, bose? — pasigirdo Dankano Krokerio balsas.

Koks kvailas klausimas, pamanė Rojus. Nejau detektyvas seržantas pažinojo žmonių, kurie gebėtų per miegus atsiliepti į skambutį? Jis nuslydo nuo lovos ir užkliuvo už Hamfrio, kuris išgąsdintas suviauksėjo. Greisas iš rankų paleido telefoną ir įsikibo į gulto kraštą, vos nesitėkšdamas veidu į grindis. Galiausiai kilstelėjo aparatą ir paprašė:

— Minutėlę, Dankanai.

Tevilkėdamas marškinėlius, ištipeno iš kambario, pavymui nusekė ir šuo, džiugiai pašoko ir aštriais nagais skausmingai įsikirto jam į koją.

— Gulėt, drauguži! — sušnypštė Greisas, kitapus slenksčio uždarydamas duris.

Hamfris lodamas nukūrė laiptais žemyn, vėl užlėkė viršun ir metėsi prie jo tarpkojo.

Įspraudęs mobilųjį tarp ausies ir peties, Greisas laisvomis rankomis pabandė atsimušti nuo šuns.

— Palauk, Dankanai. Gulėt! Hamfri, atstok!

Kartu su siautulingai amsinčiu šunimi jis nusileido į pirmą aukštą, įjungė šviesą, į šoną pastūmė *Sussex Life*, atverstą ties nekilnojamojo turto puslapiais — Kleo netikėtai įsijautė į namo paieškas, — ir įsitaisė ant sofos. Hamfris liuoktelėjo ant pagalvėlės. Glostydamas šunį, mėgindamas jį nutildyti, Greisas tarė:

— Atleisk. Kas naujo?

— Liepei paskambinti, vos tik surasime vilkiką.

— Radote jį? Tu tebedirbi?

— Taip.

— Dėkui, kad sėdi biure iki išnaktų. Na, pasakok.

— Mums ką tik skambino kelių patruliai iš Temzės Slėnio policijos. Jis stovi prie M1 greitkelio, Niuport Pagnelio poilsio zonoje.

— Kaip sunkvežimį aptiko? — Greisas iš visų jėgų stengėsi užgniaužti nuovargį ir surikiuoti mintis.

— Antradienio vakarą ANAS nufotografavo jį, M1 greitkeliu įvažiuojantį į Bakingamširą. Jokie kiti fotoaparatai vilkiko neįamžino, todėl vietinės policijos paprašėme apžiūrėti pakelės užkandinių aikšteles.

— Nuostabu. Ar toje poilsio zonoje sumontuotos stebėjimo kameros?

— Prie įvažiavimų lengviesiems automobiliams ir sunkvežimiams.

— Gerai, įrašai padės išsiaiškinti, ar vilkiką į aikštelę atvairavo pats Fergiusonas. Kiek dar laiko ketini likti darbe?

— Kiek tau reikės.

— Lai tenykščiai nukopijuoja vaizdo medžiagą, įrašytą nuo tada, kai ANAS užfiksavo vilkiką, ir kuo greičiau mums perduoda duomenis. Jeigu jiems praverstų pagalba, galime ten nusiųsti mūsų žmogų.

— Bus padaryta.

Greisas vėl paglostė šunį. Žinojo, kad šiuo metu jis mąsto ne taip aiškiai, kaip norėtųsi.

— Atleisk, dar vienas svarbus dalykas — Fergiusono vilkikas. Saugokite jį kaip nusikaltimo vietą. Tegul pareigūnai iš Temzės Slėnio policijos atitveria sunkvežimį dvidešimties pėdų spinduliu. Jeigu vairuotoją užpuolė, labai tikėtina, kad tai atsitiko netoli transporto priemonės. Vos tiktai prašvis, apylinkes išnaršys paieškos komanda. Kokios oro sąlygos?

— Jos nesikeitė nuo antradienio vakaro — sausa, pučia silpnas vėjas. Ryte nenumatomos jokios permainos.

Bent tiek gerai. Lietus galėjo nuplauti įkalčius.

— Dankanai, aš subursiu paieškos komandą. Jei tu užsiimsi vaizdo kameromis. Vėliau keliauk namo ir numik. Šauniai padirbėjai.

— Ačiū, bose.

Greisas išleido Hamfrį į vidaus kiemą ir palūkuriavo stebėdamas, kaip jis šlapinasi. Tuomet užėjo į virtuvę ir įjungė elektrinį virdulį. Iš antro aukšto atsklidus tualete nuleidžiamo vandens šniokštimui, jis akimirką paspėliojo, ar Kleo nusileis žemyn. Bet teišgirdo, kaip užsidarė miegamojo durys — kiek per garsiai.

Naktinio skambučio pažadinta Sendė nuolat niršdavo ir trankydavo duris. Kleo elgėsi tolerantiškiau, bet jos geranoriškumą slopino nėštumas, kuris, tiesą sakant, dirgino ir vieną, ir kitą. Dažniausiai jis abiem keldavo džiaugsmą arba kurstydavo nerimą, bet retsykiais primindavo didėjantį, tarp jų įsiskverbusį pleištą. Vakare Kleo buvo be galo irzli.

Vyresnysis detektyvas paskambino nusikaltimo vietos tyrėjams vadovaujančiai Treisei Stoker, atsiprašė, kad prikėlė, ir glaustai viską išklojo. Tada liepė į Niuport Pagnelio poilsio zoną pasiųsti NVT grupę — iš Braitono teks važiuoti dvi su puse valandos, — kuri išaušus imtųsi darbo. Ir, atsižvelgdamas į naujausius įvykius, aptarė, kokią strategiją jai derėtų rinktis, veikiant išvien su policijos tyrimo patarėju bei paieškos komanda.

Greisas į puodelį įsidėjo tirpios kavos, užpylė ją verdančiu vandeniu, pamaišė gėrimą ir nusinešė jį į svetainę. Paskui atsisėdo ant sofos ir įsijungė nešiojamąjį kompiuterį, šaukšteliu makaluodamas kavą, apsiblaususiomis akimis žiūrėdamas į ekraną. Hamfris čiupo kramtomą žaislą ir ėmė tąsyti ant grindų lyg įsitraukęs į mirtiną žaidimą. Greisas vyptelėjo augintiniui jausdamas, kad jam pavydi nesudėtingo gyvenimo. Po mirties, ko gero, mielai prisikeltų šunimi, jei tik galėtų pats apsispręsti, kuo atgimti. Ir pasirinkti šeimininką.

„Google“ langelyje jis įrašė žodžius „Niuport Pagnelio poilsio zona“. Po sekundės sulaukė nuorodų, bet šios nesuteikė jokios naudingos informacijos. Greisas atsidarė „Google Žemė“ programą ir vėl įvedė frazę „Niuport Pagnelio poilsio zona“.

Kai akiratyje pasirodė Žemės rutulys, jis priartino vaizdą. Neilgai trukus išvydo M1 greitkelį ir aplinkinę teritoriją. Siurbčiodamas kavą ir įtemptai mąstydamas, įsistebeilijo į ekraną.

Kelionę Sasekso grafystėje Fergiusonas veikiausiai pratęsė kitu automobiliu. Užpuoliko? Kaipgi su juo susidūrė? Rasi, pažinojo tą žmogų ir sutarė su juo pasimatyti stovėjimo aikštelėje? Galimas daiktas. Vis dėlto labiau tikėtina, kad užpuolikas jį sekė vildamasis sulaukti palankios progos. Jei tokia prielaida teisinga, jis riedėjo paskui Fergiusono vilkiką, atitolęs ne daugiau kaip per kelias transporto priemones.

Greisas nuleido kavos puodelį ir staiga žingsniais ėmė matuoti kambarį. Hamfris užsimanęs pažaisti vėl stryktelėjo prie šeimininko.

— Gulėt! — sušnypštė jis, tada paskambino į nusikaltimų tyrimo kabinetą Nr. 1 ir lengviau atsiduso, beveik tuoj pat išgirdęs detektyvo seržanto Krokerio balsą. — Atleisk, Dankanai, turiu dar vieną užduotį. Mes privalome išsiaiškinti, kokie automobiliai supo Fergiusono sunkvežimį prie Niuport Pagnelio. Pasidomėk penkiais, važiavusiais priekyje, ir dviem dešimtimis, sekusiomis iš paskos. Noriu žinoti, keli apsilankė poilsio zonoje ir kur pasuko apleidę aikštelę. Visai įmanoma, kad viename iš jų atsidūrė Fergiusonas. Galbūt savo noru, gal ir ne. Manau, tie ratai išnuomoti, todėl mums vertėtų dairytis naujo modelio nedidelio arba vidutinio sedano.

— Aš atliksiu darbą, bet šiek tiek užtruksiu, kol patikrinsiu kiekvieną transporto priemonę. Ar bus gerai, jeigu duomenis įteiksiu per rytinį pasitarimą?

Ne, nebus, pagalvojo vyresnysis detektyvas. Tačiau aplinkybes derėjo vertinti realiai, o Krokerio balsas bylojo, kad jis išsekęs.

— Taip, žinoma. Daryk, ką gali, ir paskui griūk miegoti.

Jis nusprendė paklausyti savo patarimo — drauge su Hamfriu užlipo į antrą aukštą ir atsargiai, kad neprižadintų Kleo, atsigulė lovoje. Vidurdienį ketino dalyvauti spaudos konferencijoje ir paskelbti, jog Stiuarto Fergiusono mirtį policija laiko smurtine. Šiuo klausimu išsamiai diskutavo su policijos viršininko pavaduotoju Rigu ir Sasekso policijos atstovais žiniasklaidai, bet pats dar neapsisprendė, kaip konkrečiai pateikti duomenis reporteriams. Norėjo aiškiai parodyti, kad, detektyvų nuomone, abu nužudymai susiję, vis dėlto dabar Greisui labiausiai reikėjo kokių nors liudininkų. Jeigu jis atskleis hipotezę apie ryšius su mafija ir samdomu žudiku, toji informacija veikiausiai pakenks, užuot suteikusi naudos, nes apimti baimės žmonės prikąs liežuvius.

Mažumėlę guodė tik tai, kad Spinelą, kaip ir kitus žurnalistus, pavyko įtikinti, esą Fergiusono mirtis tebuvo nelaimingas atsitikimas.

Galų gale Rojus Greisas sumerkė akis, tačiau po valandos neramų jo miegą išblaškė Kleo, kuriai prireikė nueiti į tualetą.

83

„Lincoln Town Car" salone sėdinti Karlė išriedėjo pro Reverų sklypo vartus. Už poros jardų prie savo automobilio stovintis detektyvas Laniganas įsakė limuzino vairuotojui sustoti.

— Na? — paklausė jis žvelgdamas smalsiai, bet su užuojauta.

— Jūs neklydote.

Karlė bejėgiškai patrūkčiojo pečiais. Po Lu Revero kalbos vis dar jautėsi sukrėsta.

— Savo tikslo nepasiekėte?

— Ne.

— Kodėl ponia Rever taip išlėkė iš namų. Įniršo ant jūsų?

Karlė panaršė rankinę, susirado rūkalų pakelį, prisidegė cigaretę ir giliai įkvėpė.

— Ji buvo girta. Nepajėgė racionaliai mąstyti. Pabandysiu dar sykį čia atvažiuoti. Galbūt ryte, kai ji prablaivės.

Detektyvas užsitraukė cigarą ir mąsliai išpūtė dūmą.

— Turiu pripažinti, ponia, esate velniškai drąsi. — Jis nusišypsojo. — Iš pažiūros jums nepakenktų išmesti burnelės.

Karlė linktelėjo.

— Ką jūs patartumėte? Kaip... kaip elgtis su tais žmonėmis? Kokia nors išeitis privalo būti — ji visuomet egzistuoja.

— Iš pradžių nuvykime į jūsų viešbutį. Mudu užsisakysime išgerti, ir jūs papasakosite, kas ten nutiko. Bet pirma norėčiau paklausti — ar man yra prasmės kreiptis į ponią Rever?

— Abejoju, — atsakė ji. — Ne, tik ne šįvakar.

— Aišku. Jūsų vairuotojas žino, kur važiuoti?

— Į „Sheraton“ viešbutį, prie Kenedžio oro uosto.

— Aš seksiu iš paskos. Stengsiuosi neatsilikti.

Karlė porą sykių žįstelėjo cigaretę, sumindė nuorūką, grįžo į linkolną ir perdavė nurodymus vairuotojui.

Pajudėjęs gatve limuzinas nusigavo iki sankryžos, pasuko į kairę ir nutolo nuo miestelio; tuo metu Karlė, kiūtodama ant sėdynės krašto, mintyse bandė atgaivinti pastarųjų dešimties minučių įvykius. Nuovargis ir nervinė įtampa kurstė vidinį drebulį. Baisus sapnas virto dar šiurpesniu košmaru.

Ji užsimerkė ir nebyliai sukalbėjo maldelę. Į Dievą kreipėsi pirmąkart po daugelio metų, prašydama jėgų ir aiškaus proto. Vėliau iš rankinuko iškrapštė nosinę ir nusišluostė skruostais tekančias ašaras.

Aplink limuziną slydo tamsa. Keletą minučių jai nė nešovė į galvą savęs paklausti, kodėl iš priekio neartėja jokios automobilių šviesos. Karlė nukreipė akis į rankinį laikrodį: 21.25 Niujorko laiku, 02.25 Anglijos laiku. Skambinti detektyvui seržantui Brensonui ir perduoti naujienas jau per vėlu. Su juo reikės susisiekti ryte. Beliko tikėtis, kad šįvakar drauge su detektyvu Laniganu pavyks sukurpti naują planą.

Ji nusižiovavo. Žvelgdama pro langą pastebėjo mirgančius raudonus žiburėlius ir ryškiai tviskančius užpakalinius stojančių transporto priemonių žibintus. Vairuotojas ėmė mažinti greitį, po akimirkos staigiai nuspaudė stabdžio pedalą, ir limuzinas sustingo įkandin virtinės automobilių. Vėl su kažkuo pakalbėjęs per radijo stotelę, jis atsigręžė į keleivę.

— Priekyje įvyko avarija.

Karlė tyliai linktelėjo. Išgirdo beldimą ir pamatė šalia linkolno stypsantį detektyvą Laniganą. Paspaudusi mygtuką, ji nuleido langą.

— Gal norite eiti su manimi? Regis, ponia Rever sudaužė savo visureigį. Policija užtvėrė kelią.

— Sudaužė? Fernanda Rever?

— Aha, — niūriai patvirtino jis ir atidarė dureles.

Ją perliejo baimė. Virpėdama Karlė išlipo laukan, kur tvyrojo vėsa, rodos, gerokai žvarbesnė nei prieš dešimt minučių. Ji standžiau įsisiautė į lietpaltį ir nužingsniavo pavymui detektyvo, traukiančio pro mašinų vorą, artėjančio prie skersai juostų pastatyto policijos automobilio, nuo kurio stogo švyturėlių smigo tamsą skrodžiantys raudoni blyksniai. Už jo rikiavosi kūginės gairelės.

Avarija. Toji moteris kaltins mane. Visi kaltins mane.

Juodu apsupo kakofoniškas sirenų spiegimas. Už patrulio automobilio Karlė įžvelgė sumaitotą, į balto pikapo pirmagalį iš dalies įsiskverbusį visureigį. Moteris suakmenėjo. Čia ne lengvas bakstelėjimas, o sunki nelaimė. Siaubinga katastrofa. Ji atsisuko į Laniganą.

— Ar ponia Rever sveika gyva? — paklausė. — Jums apie ją ką nors pranešė? Ar ji nesužeista?

Sirenų kauksmas nenumaldomai stiprėjo.

Detektyvas tylėdamas nudrožė tarp kūgių. Karlė metėsi iš paskos jausdama, kad viduje vienu metu užsiveržia tūkstantis mazgų. Stengėsi nusigręžti nuo nelaimės vietos, tačiau vaizdas tiesiog užbūrė, ir nuo jo nepavyko atplėšti akių.

Kelią užstojo pareigūnas, apkūnus jaunuolis su akiniais ir per didele kepure. Jis buvo maždaug aštuoniolikos metų ir kol kas neatrodė suaugęs su savo uniforma.

— Ei, žmonės, pasišalinkit.

Laniganas atkišo policininko ženklelį.

— O, taip, aišku. Gerai, sere. — Jis klausiamai parodė į Karlę.

— Ji su manimi, — atsakė detektyvas.

Vaikinas mostu liepė jiems praeiti ir sumišęs atsigrįžo į staugiančius, netoliese sustojančius greitosios pagalbos bei ugniagesių automobilius.

Dešinėje ji įžvelgė kombinezoną dėvintį vyriškį, kuris svyravo lyg praradęs orientaciją. Jis patyrė sukrėtimą, suprato Karlė. Priekyje žygiuojantis Laniganas išsitraukė ir įjungė žibintuvėlį. Šio spinduliai nutvieskė reginį, primenantį baugią instaliaciją iš šiuolaikinio meno muziejaus.

Priekinius pikapo ratus smūgis nubloškė per kelias pėdas atgal ir jie atsidūrė po salonu. Auksinio „Porshe“ šonas taip įdubo, kad abu jo galai išlinko kone statmenai. Deformuotas visureigis panėšėjo į skulptoriaus nukaltą, kreivą šleivą sniego valytuvą ir, rodės, virto pikapo pirmagalio dalimi.

Karlė užuodė vėmalų dvoką ir išgirdo žiaukčiojimą. Be to, oras smirdėjo degalais, alyva ir variu atsiduodančiu itin bjauriu tvaiku.

— Jėzau Kristau! — suriko Laniganas. — O, šūdasš

Jis žengė atbulas ir ištiesė ranką, norėdamas apsaugoti Karlę nuo atsivėrusio vaizdo. Bet pavėlavo.

Žibintuvėlio šviesoje ji pamatė dvi kojas, nuo pėdų iki kelių pridengtas žalsvai melsvo treningo kelnėmis. Apnuoginta viršutinė jų dalis užsibaigė aplink šakumą ištryškusiu purpurinės, juodos, tamsiai ir skaisčiai raudonos spalvų jovalu, iš kurio styrojo aštuoniolikos colių ilgio objektas, lyg koks milžiniškas baltas žuvies kaulas.

Tai moters stuburas, susigaudė ji, nevalingai įsikibdama į detektyvo ranką, jusdama, kaip į gerklę kyla skrandžio turinys. Fernandą Rever perpjovė pusiau.

Priblokšta, virpėdama iš siaubo, Karlė nusigręžė. Nuo ašarų aptemo akys. Ji pasvirduliavo keletą jardų, suklupo ir išsivėmė.

84

Viešbučio bare išlenktas didelis viskio stiklas ir dvi „Pinot Noir" vyno taurės padėjo kiek aprimti, bet ją tebekaustė šoko būsena. Laniganas susivertė mažą alaus bokalą. Rami policininko išvaizda tarytum skelbė, kad šiurpių avarijų jis prisižiūrėjęs su kaupu, todėl baisiems reginiams įgavo atsparumo. Tuo pat metu detektyvas elgėsi labai rūpestingai. Karlė nesuvokė, kaip žmonės geba priprasti prie tokio siaubo.

Nors Fernanda Rever bendravo storžieviškai, jos lemtis kėlė begalinį liūdesį. Pasak Lanigano, „Porshe Cayenne" vairuotojos neverta gailėtis, nes ji krauju susitepusi rankas, ką jau šnekėti apie žiaurią moters giminę, kuriai smurtas sukrovė didžiulius turtus. Vis dėlto užgniaužti širdgėlos nepavyko. Kad ir iš kokios šeimos Fernanda kilo, ji vis vien buvo žmogus. Taip baigti savo dienų nenusipelnė niekas.

Ir dėl to kalta Karlė.

Detektyvas paragino mesti iš galvos tokias mintis. Fernandai Rever nederėjo girtai lėkti iš namų. Ji pati apsisprendė sėsti į automobilį. Nors galėjo ir netgi privalėjo tiesiog liepti viešniai pranykti. Sėdusi prie vairo — juolab neblaivi — iškrėtė kvailystę.

Tačiau Karlė kaltino save. Graužėsi ir neabejojo, kad tapo avarijos priežastimi. Jeigu ji nebūtų atvykusi, dabar Fernanda Rever būtų gyva. Dalis jos troško grįžti į Hamptonus ir atsiprašyti Lu Revero. Bet Petas Laniganas sumanymui griežtai nepritarė.

Jiedu pastoviniavo lauke, kur detektyvas surūkė dar vieną cigarą, o Karlė spėjo ištuštinti pusę cigarečių pakelio. Nė vienas neįstengė atsakyti į klausimą: *kas toliau?*

Ji buvo visiškai išmušta iš vėžių. Kaip į Fernandos mirtį reaguos sutuoktinis? Kiti moters šeimos nariai? Lipdama į lėktuvą Karlė žinojo, kad jos laukia sunki užduotis. Bet nė nemanė, jog susitikimas galėtų pasibaigti tokiais padariniais. Virpančia ranka ji prisidegė cigaretę.

— Karle, nebegaiškite laiko ir rimtai apsvarstykite pasiūlymą dėl liudininkų apsaugos programos, — tarė Petas Laniganas. — Aš pasirūpinsiu, kad Niujorke kas nors nuolat jus prižiūrėtų, bet tokie žmonės kaip Reveras turi gerą atmintį ir ilgas rankas.

— Jūsų nuomone, man nebegrės jokie pavojai, jei dalyvausiu liudininkų apsaugos programoje?

— Ji nesuteiks šimtaprocentinės garantijos, bet geresnio šanso jūs neturėsite.

— Ar žinote, ką tai reiškia? Man su vaiku teks išsikelti į kitą šalies kraštą, mes niekada nebematysime artimųjų ir draugų. Jūs džiaugtumėtės, jei reikėtų taip pakeisti gyvenimą?

Detektyvas trūktelėjo pečiais.

— Nelabai. Bet jeigu suvokčiau, kad nėra kitų variantų, tuomet mieliau rinkčiausi šitą išeitį negu alternatyvą.

— Kokią... kokią alternatyvą?

Jis griežtai pažvelgė į Karlę.

— Būtent.

85

Viešbučio kambaryje kondicionierius pūtė per šaltą orą ir veikė per garsiai, tačiau pastangos sureguliuoti prietaisą nuėjo perniek. Karlė nerado ir atsarginio patalynės komplekto, todėl turėjo gultis į lovą faktiškai nenusirengusi. Ji nuolat vartėsi po antklode jausdama, kaip sąmonę griausmingai užtvindo slogių minčių cunamis.

Netrukus po šeštos ryto visiškai išsibudinusi Karlė atsikėlė, žengė prie lango ir praskyrė žaliuzes. Iš giedro mėlyno dangaus

plūstelėjo šviesa. Kurį laiką ji stebėjo į padanges šaunantį reaktyvinį lėktuvą, galop nudūrė žvilgsnį į pakrikai išdrikusį pramoninių statinių rajoną ir trisdešimčia aukštų žemiau tįstantį judrų kelią.

Galva skausmingai pulsavo, skrandį traukė šleikštulys, širdį varstė neapsakomai stipri baimė. Dabar ji kaip niekad geidė, kad šalia būtų Kesas. Kad ir kokių suknistų netikėtumų mestelėdavo pasaulis, vyras prieš juos atsilaikydavo aukštai pakelta galva. Išskyrus prakeiktą baltą masę, kuri jį įkalino ir uždusino.

Mėšlinų dalykų pasitaiko, mėgdavo kartoti sutuoktinis. Jis neklydo. Šūdina bėda tapo Keso žūtis. Kaip ir jos avarija arba Fernandos Rever mirtis. Aplinkui — vien šūdas. Bet didžiausia jo krūva būtų tai, jei tektų atsisakyti savo gyvenimo ir amžinai slapstytis. Ne, taip nenutiks. Turėtų egzistuoti geresnė išeitis.

Ji privalo egzistuoti.

Staiga suskambo mobilusis. Karlė pribėgo prie lovos, nuo naktinio staliuko čiupo telefoną ir įsižiūrėjo į ekraną. Bet tepamatė žodžius „tarptautinis skambutis".

— Alio?

— Karle? — keistu tonu prabilo Džastinas Elisas.

— Taip. Viskas gerai? — Karlė suvokė šnekanti nuovargio prislopintu balsu. Jai verkiant reikėjo paracetamolio ir puodelio arbatos.

— Hmm... nelabai. Dėl Tailerio įvyko kažkokia painiava.

— Ką turi omeny? Susitikimą su odontologu? Aš apsišoviau?

Ji pažvelgė į radijo imtuvo laikrodį. Anglijos laiko juosta nutolusi per penkias valandas į priekį. Neilgai trukus ten bus 11.15. Odontologas laukė Tailerio pusę dvyliktos, teisingai?

— Kokios problemos, Džastinai?

— Tu prašei jį nuvežti pas gydytoją. Dabar esu mokykloje, atvykau berniuko, bet man pranešė, kad jam iškvietei taksi.

Karlė tūptelėjo ant lovos krašto.

— Taksi? Aš nieko ne....

Ją pamažu persmelkė stingdanti baimė.

— Prieš pusvalandį vaikas įsėdo į taksi, — irzlokai tarė Džastinas. — Pamiršai, kad kvietei automobilį?

— O, Dieve! Džastinai! Viešpatie! Sakyk, kad tai netiesa!

— Apie ką tu kalbi?

— To negali būti. Matyt, įvyko klaida. Taileris greičiausiai liko mokykloje. Ar jos darbuotojai visur dairėsi? — stiprėjant panikai, Karlės balsas ėmė drebėti. — Meldžiu, liepk jiems dar sykį apsidairyti. Perduok, kad jie *privalo* apsidairyti.

— Kas atsitiko? Kas yra?

— O, Dieve, kad tik jis būtų ten! Maldauju, grįžk ir surask jį. Viešpatie, maldauju! — Karlė pašoko, apimta hiperventiliacijos priepuolio, ir ėmė blaškytis po kambarį. — Maldauju, Džastinai.

— Aš nesuprantu. Ponia Rič, su kuria bendravau, tikino nuvedusi berniuką iki vartų ir palaukusi, kol jis įsitaisys taksi salone.

— Tai neįmanoma! Neįmanoma, Džastinai. Tik nesakyk, kad jo ten nėra! — Karlė raudojo ir iš nevilties šaukė: — Meldžiu, nesakyk, kad jo ten nėra!

Pašnekovas atsiliepė po trumpos pauzės:

— Kas nutiko? Apsiramink! Paaiškink, kas nutiko?

— Džastinai, skambink policijai. Aš nekviečiau jokio taksi.

86

Dantį erzino pajūrį užkimšusi eismo spūstis. Gaišatis nebuvo įtraukta į planą. Pagal grafiką šią kelio atkarpą jis ketino įveikti per dešimt minučių, bet jau užtruko dvidešimt dvi. Automobiliai vos judėjo, pasislinkdami pirmyn ir vėl sustodami, nes dėl priekyje vykstančių kelio remonto darbų gatvėje iškilo kūginiai ženklai, ją susiaurinę iki vienos juostos.

Nervus tampė ir iš už nugaros sklindantis triukšmas, bet tas, laimė, buvo prikaustęs vaikio dėmesį. Dantis per veidrodėlį nužvelgė raudonu mokykliniu bleizeriu apsirengusį, akinius metaliniais

rėmeliais užsidėjusį berniuką, kuris neatplėšė akių nuo kažkokio elektroninio žaidimo.

Spragt. Pyyypt... cyyypt... hahaharrrrr... cyyypt... grrruuuup... dunkst, che che che... vrrrap, haha...

Vaikas netikėtai pakėlė galvą.

— Kur mes? Maniau, vykstame į Draivo gatvę? Čia ne tas kelias.

Dantis prašneko angliška tartimi:

— Man atsiuntė žinutę, kad pasikeitė adresas. Šiandien tavo odontologas dirba kitoje klinikoje, Regentystės aikštėje.

— Aišku.

Spragt. Pyyypt... cyyypt... hahaharrrrr... cyyypt... grrruuuup... dunkst, che che che... vrrrap, haha...

Sutraškėjo taksi radijo stotelė ir pasigirdo balsas:

— Vitidino gatvėje laukia keleivis. Kas nors važiuoja netoli Vitidino gatvės?

Nuo užpakalinės sėdynės atvilnijo:

Dziiingt... che che che... grrruuuup...

Jie artinosi prie sankryžos. Netrukus reikės sukti kairėn.

Dziiingt... kvyyyk... pryyyp... che che che...

— Koks ten žaidimas? — paklausė Dantis, norėdamas, kad berniukas jaustųsi atsipalaidavęs, bent jau kitas porą minučių.

— „Pikti paukščiai“. Liuksiškas. Teko žaisti?

Susitelkdamas vairuotojas neatsiliepė. „Škoda“ markės taksi staigiai nėrė į kairę ir toldamas nuo pajūrio įvažiavo į Regentystės aikštės gatvę. Tuo pat metu Dantis porą kartų garsiai nusičiaudėjo.

— Į sveikatą, — mandagiai tarė Taileris.

Dantis urgztelėjo vairuodamas automobilį pro sujungtus, vien baltai dažytus, įvairių nusidėvėjimo stadijų namus — vieni iš jų buvo padalyti į butus, kiti virtę viešbučiais. Ties sankryža pasirinko dešinįjį posūkį likdamas gatvėje, kuri juosė kvartalo viduryje žaliuojantį parkelį. Atgal pajūrio link riedantis taksi vėl pasuko į dešinę ir nuburzgė į požeminę stovėjimo aikštelę. Nuožulnaus tako

pusiaukelėje Dantį vėl apėmė čiaudulys. Jis sustabdė automobilį ir iš kišenės išsitraukė nosinę. Priglaudęs ją prie šnervių, dar sykį nusičiaudėjo.

— Į sveikatą, — pakartojo Taileris.

Vairuotojas atsigręžė. Berniukas nusprendė, kad vyriškis ruošiasi padėkoti, tačiau jo rankoje netikėtai įžiūrėjo juodą objektą, primenantį pistoleto gaiduką, tik be likusios ginklo dalies. Pajuto veidą nutvilkantį oro pliūpsnį ir išgirdo šnypštimą. Suvokė nebegalįs alsuoti ir pabandė giliai įkvėpti, podraug į plaučius įsiurbdamas kapsulės čiurkšlę.

Dantis luktelėjo, kol vaikas užsimerks, tada įbedė akis į priekinį langą ir nuleidęs stiklą patraukė nuo veido nosinę. Vingiuojančiu taku nuvairavo škodą į žemiausią garažo lygį, kuriame stovėjo tik viena transporto priemonė. Jo išsinuomota „Toyota“ su naujais numeriais.

Taksi atbulomis prisigretino prie automobilio.

87

Vienuoliktą valandą dvidešimt penkios minutės Rojus Greisas sėdėjo savo kabinete ir paskutinę akimirką taisė pranešimą, kurį ketino paskelbti per vidurdienį rengiamą spaudos konferenciją.

Bylos nagrinėjimo eiga jo netenkino, maža to, padėtį komplikavo po dviejų savaičių numatytas sadistinių filmų prekeivio Karlo Venerio teismas. Bet kol kas vyresnysis detektyvas nepajėgė galvoti apie nieką kitą, išskyrus operaciją „Smuikas“.

Pareigūnai, sutelkę dėmesį į skirtingas tyrimo kryptis, per rytinį pasitarimą pranešė, kad jie nė kiek nepasistūmėjo į priekį. Informacijos paieškos grupė nerado asmenų, pardavusių vaizdo kameras, kuriomis nufilmuotos Priso ir Fergiusono mirtys. Nepasisekė rasti ir liudininkų, mačiusių ką nors neįprasta prie Evės Pris namų. Sunkių nusikaltimų tyrėjai iš vakarinio filialo nepasiekė

persilaužimo narpliodami Fordo kalėjime įvykdytą Voreno Talio žmogžudystę.

Pastarąją savaitę tiek daug žmonių pirko momentinių klijų miesto parduotuvėse, kad, turint galvoje policijos išteklius, bandymai užsikabinti už siūlo galo prilygo košmarui. Tačiau komandos nariai surinko visus vaizdo įrašus iš prekyvietėse sumontuotų stebėjimo kamerų. Jei — tiksliau, kai — pavyks nustatyti įtariamojo asmenybę, jie kibs į darbą ir peržiūrės šimtus valandų trunkančią filmuotą medžiagą.

Sučirškė telefonas. Iš Niuport Pagnelio poilsio zonos skambino Treisė Stoker.

— Rojau, mes aptikome galimai įdomų objektą. „Lucky Strike“ cigaretės nuorūką. Nežinau, ar radinys reikšmingas, bet Jungtinėje Karalystėje tokių rūkalų dažnai nepamatysi.

Kaip rūkalius, nors ir neužkietėjęs, Greisas šį tą išmanė apie cigaretes. „Lucky Strike“ buvo gaminamos Jungtinėse Valstijose. Jei, kaip jis spėjo, Prisą ir Fergiusoną nudaigojo profesionalas, egzistavo miglota tikimybė, kad čia nagus prikišo Reverams pažįstamas samdomas žudikas, kuriuo jie pasikliovė. Galbūt į Angliją atsiųstas amerikietis. Detektyvas šiek tiek atkuto, tarsi išgirdęs apie potencialiai svarbią detalę, nors suvokė, kad jos atsiradimą įmanoma susieti ir su visiškai nekaltu paaiškinimu.

— Treise, ar sugebėjai išgauti atspaudą?

Nuo cigaretės nuorūkos paimti pirštų atspaudus buvo sudėtinga, ir sėkmė iš dalies priklausė nuo to, kaip žmogus ją laikė.

— Ne. Galėtume atlikti cheminę analizę, bet daugiau naudos peštume iš DNR. Ją ištirti kuo greičiau?

Greisas susimąstė. Versdamiesi per galvas, metę kitas užduotis, laboratorijos darbuotojai rezultatus pateiktų per vieną arba dvi dienas. Priešingu atveju jie plušėtų savaitę ar ilgiau. Procesas buvo nepigus, ypač dabar, kai policijai derėjo apkarpyti savo išlaidas, bet tiriant žmogžudystes pinigų aspektas nekeldavo tiek daug rūpesčių kaip įprastai.

— Be abejo, — atsakė jis. — Puikiai padirbėjai, Treise. Šaunuolė.

— Persiųsiu tau nuotraukas.

— Gal aptikai batų arba padangų žymes?

— Ne. Deja, žemė sausa. Bet jei ten yra kokių pėdsakų, mes juos rasime.

Jis nusišypsojo žinodamas, kad kas jau kas, o Treisė tikrai sugebėtų rasti minėtus įkalčius. Paprašęs pranešti naujienas, Greisas nutraukė ryšį, bet telefonas vėl ėmė zirzti. Šįkart su juo susisiekė Dankanas Krokeris, sprendžiant iš balso, nemiegójęs visą naktį.

— Bose, maždaug tuo pat metu, kaip ir Stiuartas Fergiusonas, į Niuport Pagnelio poilsio zoną užsuko dar du automobiliai, „Vauxhall Astra" ir „Toyota Yaris" — abi markės paplitusios tarp nuomojamų ratų, — informavo detektyvas seržantas. — „Astra" variantą atmetėme, nes jį vairavo prekybos atstovas iš trafaretinės spaudos bendrovės. O štai „Yaris" kelia kur kas didesnį susidomėjimą.

— Taip, klausau?

— Tu neapsirikai. Automobilis išsinuomotas — iš „Avis" kompanijos Gatviko oro uoste. Paieškos sistemoje nurodžiau numerį, ir aštuntą ryto ANAS fotoaparatas jį užfiksavo M11 greitkelyje, netoli Brentvudo. Vietinis eismo inspektorius sustabdė „Yaris". Prie vairo sėdėjo Brentvude gyvenanti, į darbą važiavusi dvidešimt septynerių metų moteris.

Greisas susiraukė. Negi Krokeriui aptemo sveikas protas?

— Dankanai, rodos, mums netinka nė viena iš tųdviejų transporto priemonių.

— Anaiptol. Tik paklausyk, išlipusi iš automobilio jauna dama suvokė, kad jos numeriai pakeisti svetimais.

— Niuport Pagnelio poilsiavietėje?

— Ji negali to garantuoti — neprisimena, kada paskutinį kartą žiūrėjo numerio skydelius. Jei atvirai, kaip ir dauguma iš mūsų.

Greisas akimirką nugrimzdo į savo mintis.

— Taigi peršasi prielaida, kad juos sumainė mūsų įtariamasis. Ar paieškos sistemoje paženklinai jos numerius?

— Taip, bose. Kol kas nieko naujo.

— Gerai pasidarbavai. Nedelsdamas man pranešk, jei kas pastebės automobilį.

— Žinoma.

— Ar ką nors nusiuntei į „Avis" filialą Gatviko oro uoste?

— Sarą Papesk ir Emą Džeinę Boutvud.

Greisas suraukė antakius.

— Kas toji Sara?

— Sumani mergina, ką tik prisidėjusi prie mūsų. Iš Naujosios Zelandijos komandiruota detektyvė.

— Aišku.

Jam magėjo asmeniškai pažinoti kiekvieną komandos narį. Bet tyrimo grupė taip išaugo, kad pavaldiniai suskato kviestis naujus žmones neprašydami jo leidimo, ir tai kėlė nerimą. Per daugelį darbo metų tokių momentų pasitaikydavo retai, tačiau dabar Rojus jautė, kad aplinkybės kėsinasi jį priveikti.

Jis dirstelėjo į apvalų medinį laikrodį — policijos nuovadoje iš „Farų" serialo naudotą rekvizitą dovanojo Sendė, sveikindama jį su dvidešimt šeštuoju gimtadieniu. Ant tos pačios sienos, tik kiek žemiau, kabėjo septynis svarus ir šešias uncijas sveriančio margojo upėtakio iškamša, kurią santuokinio gyvenimo pradžioje žmona nupirko iš Portobelo kelio antikvarinės prekyvietės. Greisas pritvirtino iškamšą po laikrodžiu, idant savo detektyvams galėtų mestelėti sąmojį apie kantrybę, reikalingą didelei žuviai pagauti. Ir kartu sau priminti, kad jis pats visada privalo išlikti kantrus. Nužudymo byla tolygi dėlionei. Reikia atkapstyti ir tarpusavyje sujungti miriadus smulkių detalių. Nors į sprandą alsuoja viršininkai ir vietinė žiniasklaida, šaltakraujiškumo prarasti nevalia. Panikuodamas nieko doro nenuveiksi, tik priimsi neteisingus, faktais nepagrįstus sprendimus.

Atsivėrė durys ir vidun įėjo Glenas Brensonas, kurį iš pažiūros slėgė visi pasaulio rūpesčiai — pastaruoju metu bičiulis dažnai taip

atrodydavo. Greisas neabejojo, kad jis pratrūks dėstyti naujausią sagą apie žlungančią santuoką, tačiau detektyvas seržantas žengė prie vienos iš dviejų priešais rašomąjį stalą stovinčių kėdžių, įrėmė stambias rankas į atkaltę ir palinko į priekį.

— Senučiuk, turiu naujienų, deja, nekokių. Iš Niujorko man skambino Karlė Čeis.

Draugas į save prikaustė Greiso dėmesį.

— Kaip ir numaniau, jos misija nenusisekė?

— Galima ir taip pasakyti, bose. Vakar autoavarijoje žuvo Tonio Revero motina.

Vyresnysis detektyvas įsispigino į Brensoną netekęs žado, jausdamas, kaip iš kiekvienos arterijos išsenka kraujas.

— Žuvo?

— Taip.

Priblokštas Greisas kelias sekundes neįstengė blaiviai mąstyti.

— Ką sužinojai? — galiausiai prabilo. — Kaip... kaip tai įvyko?

— Papasakosiu vėliau — tai menkiausia iš visų problemų. Mes susidūrėme su gerokai rimtesne. Dingo dvylikametis Karlės Čeis sūnus.

— Dingo? Ką turi galvoje?

— Regis, vaiką pagrobė.

Rojus Greisas įdėmiu žvilgsniu pervėrė dideles, apvalias Brensono akis. Pasijuto taip, lyg jo pilve būtų ištiškęs ledinis vanduo.

— Kada... kada tai nutiko?

— Rytą, penkiolika minučių po vienuoliktos Karlės draugas Džastinas Elisas ketino paimti jos sūnų iš Šv. Kristoforo mokyklos ir nuvežti pas odontologą — berniukui reikėjo pareguliuoti dantų lyginamuosius lankus. Dešimt minučių po vienuoliktos atkakęs į vietą Elis išgirdo, kad vaikis prieš dvidešimt minučių sėdo į taksi. Bet Karlė Čeis kategoriškai neigia kvietusi taksi.

Greisas stebeilijosi į draugą stengdamasis įsisąmoninti informaciją, mėgindamas ją susieti su Dankano Krokerio žiniomis apie automobilio numerius.

— Vakar ji atrodė kaip paklaikusi. Gal vis dėlto pamiršo, kad užsakė automobilį?

— Ką tik su ja kalbėjau telefonu. Karlė šimtu procentų tikra, jog taksi firmai neskambino.

Brensonas atsisėdo priešais Greisą, ant krūtinės sunėrė rankas ir pratęsė:

— Vienai iš mokytojų skambtelėjo lauke lūkuriuojantis taksistas. Moteriškei nekilo jokių klausimų, nes ji žinojo, kad vaiko užsuks ne motina, kuri pranešė negalėsianti atvykti.

— Vairuotoją matė?

— Ne, gerai neįžvelgė. Jis buvo užsimaukšlinęs beisbolo kepuraitę. Be to, mokytojai rūpėjo, kad Taileris saugiai įsėstų į automobilį, — ji stoviniavo prie vartų ir stebėjo, kaip berniukas įsitaiso salone.

— Mokyklos vadovai lyg niekur nieko leidžia vaikams važinėti taksi? — paklausė Greisas.

— Ten įvestos griežtos taisyklės, — atsakė Brensonas. — Tėvai privalo iš anksto įspėti mokymo įstaigos valdžią. Taip elgėsi ir Karlė Čeis, pateikusi visiems atvejams galiojantį leidimą.

Kelias sekundes Greisas sėdėjo tylėdamas ir įtemptai mąstydamas. Jis nudūrė akis į rankinį laikrodį.

— Vizitas numatytas pusę dvyliktos?

— Taip.

— Kas nors tikrino, ar jis atvyko pas odontologą?

— Jau domimės. Prieš porą minučių vaikas dar nebuvo pas jį pasirodęs.

— Kur įrengtas gydytojo kabinetas?

— Vilberio kelyje.

— Šv. Kristoforo mokykla privati, ar ne? Naujosios Bažnyčios kelyje?

Brensonas linktelėjo.

— Iš vienos vietos į kitą automobiliu galima nusigauti per penkias minutes. Daugiausia per dešimt. Berniuką išvežė prieš pat vienuoliktą?

— Teisingai.

— Į taksi firmą kreipeisi?

— Apklausiu visas. Šiuo metu joms skambina Normanas Potingas, Bela Moj ir Steisė Horobin.

Greisas įtūžęs kumščiu smogė per stalą.

— Šūdas, šūdas, šūdas! Kodėl manęs niekas neperspėjo apie apsilankymą pas dantų gydytoją?

Brensonas jį apdovanojo bejėgišku žvilgsniu.

— Mes visą naktį sergėjome jos sūnų ir motiną, berniuko močiutę. Ir nenuleidome akių nuo Karlės Čeis draugės, išvežusios vaiką į pamokas, — norėjome įsitikinti, kad jis saugiai ten nukaks. Lygiai taip pat ketinome elgtis ir šiandien po pietų, kai Taileris būtų apleidęs mokyklą. Niekas mums nepranešė apie vizitą pas odontologą.

Vyresnysis detektyvas pakratė galvą.

— Karlei Čeis grėsė pavojus. Vadinasi, pažeidžiami buvo ir jos artimieji. Mokykloje turėjo budėti kas nors iš mūsiškių.

— Po laiko lengva kalbėti. Dauguma žmonių rytais nekeltų kojos iš lovos, jei žinotų, kas dieną nutiks.

Greisas niūriai dėbtelėjo į draugą.

— Jei žinočiau, kas nutiks, mano darbas, po velnių, būtų gerokai paprastesnis. — Jausdamas, kad smegenys artinasi prie perkaitimo ribos, jis griebė tušinuką ir bloknote ėmė rašytis pastabas. — Mes turime berniuko fotografiją?

— Ne. Tik apibūdinimą. Penkių pėdų ūgio, šiek tiek panašus į Harį Poterį — laisvai krentantys rudi plaukai, ovalo formos akinukai vieliniais rėmeliais, raudonas mokyklinis bleizeris, balti marškiniai, raudonas ir pilkas kaklaraištis, pilkos kelnės.

— Gerai, išvaizda gana savita. Bet mums tuojau pat reikia nuotraukos.

— Jau stengiamės ją gauti.

— Ar kas šnekėjo su berniuko senele?

— Ji išvykusi į Sasekso grafystės Karališkąją ligoninę — į susitikimą su savo gydytoju. Ten pasiunčiau vieną iš mūsų žmonių.

— Taksi automobilio tipą nustatėme? Tai sedanas, universalas ar vienatūris?

— Dar neišsiaiškinau.

— Kodėl?

— Nebuvo laiko. Norėjau nedelsdamas tau perduoti informaciją.

Greisas pakėlė akis į sieną dengiantį Rytų ir Vakarų Sasekso žemėlapį, tuomet nužvelgė knygų lentyną ir ant šios užkeltą oficialų „Pagrobimų žinyną", kuriame buvo aprašytos su žmonių grobimų tyrimais susijusios procedūros bei taisyklės. Daugumą žinojo mintinai, bet vis vien ketino atidžiai jas peržiūrėti. Tik pirma privalėjo atlikti neatidėliotinas užduotis.

— Glenai, — tarė čiupdamas telefoną, — aplink mokyklą nubrėžkime apskritimą, jo spindulį prilyginkime atstumui, kurį įmanoma sukarti per trisdešimt minučių. Nustatykime transporto priemonės tipą ir modelį. Ar kas iš mūsų išvyko pasimatyti su mokytoja?

— Du pareigūnai iš informacijos paieškos komandos jau turėtų būti pas ją.

— Nusiųsk dar kelis. Tegul jie apklausia kiekvieną prie mokyklos gyvenantį žmogų ir tuos, kurie netoliese vedžiojo šunis, kates arba auksines žuveles.

Jis surinko operacijų valdymo centro numerį, paskambino Bekei Niuman, budinčiai inspektorei iš policijos dispečerinės, glaustai supažindino su aplinkybėmis ir paklausė, kas šiandien atlieka auksinio vado pareigas. Jas dažniausiai eidavo vyresnysis inspektorius arba vyriausiasis detektyvas, kuriems tekdavo kontroliuoti bet kokius svarbius įvykius, nutinkančius per jų budėjimo laikotarpį.

Greisas apsidžiaugė išgirdęs, kad šiandien auksinio vado prievoles atlieka vyriausiasis detektyvas Grehemas Baringtonas, nepaprastai gabus ir nuovokus pareigūnas. Po akimirkos buvo su juo sujungtas ir skubiai išdėstė reikalo esmę. Baringtonas atsakė, kad jam prireiks pagalbininko, ir į sidabrinio vado postą pasiūlė detektyvą vyresnįjį

inspektorių Trevorą Barnsą. Tada įvardijo, kuo užsiims bronziniai vadai — vienas, policijos tyrimo patarėjas, sutelks dėmesį į paieškas, antras rinks informaciją, trečias bus atsakingas už tyrimus, ketvirtas bendraus su visuomenės informavimo priemonėmis.

— Atsižvelgiant į padėties rimtumą, kreiptis į žiniasklaidą turėtų policijos viršininko pavaduotojas. Šiandien budi policijos viršininko pavaduotojas Rigas.

Greisas kreivai nusišypsojo. Jam patiko mintis, kad mažumėlę arogantiškas Piteris Rigas nusiris hierarchijos laiptais žemyn ir turės paklusti vyriausiojo detektyvo įsakymams.

— Bronziniu vadu, kuris rūpinsis tyrimu, lai būna tavo pavaduotojas. Kas jis?

— Glenas Brensonas.

— Detektyvas seržantas?

— Taip, bet geras. — Rojus Greisas atsigręžė į kolegą ir mirktelėjo.

— Gerai.

— Grehemai, manau, dabar svarbiausia užtverti kelius.

— Taip, postus įrengsime visose pagrindinėse trasose. Kokį spindulį pasirinksime? Per keturiasdešimt penkias minutes ar per valandą įveikiamą atstumą?

Užmetęs akį į laikrodį, Greisas mintyse atliko aritmetinius veiksmus. Patrulio automobiliams prireiks laiko nusigauti į jiems paskirtus taškus.

— Dėl visa ko, per valandą. O kaip „H-900“? Ar jis greitai pakiltų?

„H-900“ buvo policijos sraigtasparnio šaukinys.

— Tučtuojau. Išsiaiškink, kaip atrodo taksi, kad pilotams galėčiau perduoti duomenis. „Vaiko gelbėjimo parengtį“ skelbsi?

— Būtinai. Kaip tik rengiausi, — atsakė Greisas, nors puikiai žinojo, kad komandą užtvindys skambučiai ir dauguma iš jų nukreips dėmesį klaidinga linkme.

Per „Vaiko gelbėjimo parengtį“, pagal amerikiečių AMBER

pavojaus sistemą neseniai pradėtą policijos iniciatyvą, pareigūnai stengdavosi visoje šalyje kuo skubiau išplatinti dingusio arba pagrobto nepilnamečio apibūdinimą. Informaciją skleisdavo pasitelkę trumpąsias žinutes, socialinius tinklus, naujienų suvestines, skelbimus ant kelio ženklų. Į pranešimus reaguodavo tūkstančiai žmonių, ir kiekvieną atsaką tekdavo nuodugniai patikrinti. Bet tokios priemonės suteikdavo vertingų žinių, ir susiklosčius dabartinei situacijai buvo neįmanoma sumąstyti geresnio veiksmų plano.

— Reikia perspėti ir uostus, — pridūrė Greisas. — Iš šalies neišvyks nė vienas asmuo, keliaujantis su mažamečiu berniuku, kol nenustatysime jų tapatybių. Privalome sutelkti visas jėgas. Ir nedelsdami rasti tą šunsnukį, kol jis nesužalojo vaiko.

Rojus baigė pokalbį, leisdamas vyriausiajam detektyvui imtis darbo, ir atsisuko į Brensoną.

— Ką gi, tu paskirtas už tyrimą atsakingu bronziniu vadu. Netrukus iš Baringtono sulauksi nurodymų, bet iš pradžių įvykdysi tris skubias užduotis.

— Taip?

— Pirma, tegul berniuko kompiuterį — manau, Taileris jį turi — išanalizuoja Pažangių technologijų nusikaltimų skyrius. Sužinok, su kuo vaikas bendrauja elektroniniu paštu, „Facebook“ tinkle ir pokalbių svetainėse.

Brensonas kinktelėjo galva.

— Gausiu jį iš senelės.

— Antra, Karlės Čeis namuose ir vidiniame kieme, taip pat artimiausių kaimynų ir draugų būstuose išnaršyk kiekvieną colį. Jei valdoms apieškoti reikės pagalbos, savanorius galėsi pasirinkti iš vietinių.

— Aha.

— Trečia, palaikyk ryšį su odontologu ir mokykla. Aš nė kiek netrokštu pasirodyti idiotu, jeigu vaikį rasime gyvą ir sveiką, nes jo mamulė užmiršo tau ką nors paminėti.

— Aišku, tačiau sprendžiant iš jos žodžių vargu ar taip nutiks.

— Tikiuosi. — Vyresnysis detektyvas patraukė pečiais. — Bet norėčiau, kad mano lūkesčiai nepasitvirtintų, jei supranti, apie ką šneku.

Brensonas linktelėjo atsistodamas išeiti. Jis puikiai suvokė, ką Rojus turi omeny.

Kai durys užsidarė, Greisas nuo lentynos stvėrė „Pagrobimų žinyną“ ir padėjo jį ant stalo, bet prieš atversdamas knygą prisėdo, bloknote pasižymėjo dar kelis veiksmus, staiga šovusius į galvą, ir trumpam susimąstė. Sučirškė telefonas. Skambino asistentė Eleanora Hodgson, ji norėjo pasiteirauti, ar jau gali perspausdinti jo suredaguotą pareiškimą žiniasklaidai.

Pastarąsias kelias minutes Rojų kaustė panika, todėl pranešimas iškrito iš galvos. Greisas atsakė, kad dėl naujausių įvykių juodraštį turės visiškai perrašyti, o spaudos konferenciją, ko gero, teks pusvalandžiui atidėti.

Mintys apie Karlės Čeis sūnaus likimą kurstė siaubą. Prisą ir Fergiusoną pribaigė žiaurus sadistas. Kas žino, ką nusikaltėlis suplanavo Taileriui Čeisui. Šiuo metu Greisui terūpėjo išvaduoti berniuką iš jo nagų. Kol kas prabėgo trisdešimt minučių. Per pusvalandį galima nusigauti į pačias įvairiausias vietas. Bet taksi turi kristi į akis, kaip ir vyriškis su vaiku — ypač Taileris, tebedėvintis mokyklinę uniformą.

Širdies gilumoje nusėdo slegianti baimė. Greisas žinojo esąs nekaltas, tačiau jis privalėjo užtikrinti Karlės ir jos šeimos saugumą, todėl dabar pyko ant savęs, kad nesuvaldė įvykių eigos.

Laimė, spaudos konferencija organizuojama pačiu tinkamiausiu laiku. Suvienijus „Vaiko gelbėjimo parengtį“, laikraščių žurnalistus ir televizijos reporterius, per artimiausią valandą žinia apie dingusį berniuką pasklis po visą šalį.

Greisas vėl kilstelėjo telefoną ir surinko numerį žmogaus, su kuriuo šnekėtis nedegė noru.

Policijos viršininko pavaduotojas Piteris Rigas atsiliepė po pirmojo signalo.

88

Karlė žingsniais matavo viešbučio kambarį, skendėdama juodame siaubo verpete, plūsdama ašaromis, desperatiškai geisdama sugrįžti į Angliją. Mintys sprigsėjo kaip paklaikusios, kūną buvo apėmusi fizinė liguista būsena.

Kodėl ji taip sukvailiojo ir paliko Tailerį deramai neapsaugotą? Kodėl, ak, kodėl rūpestingiau visko neapmąstė, prieš priimdama idiotišką sprendimą skristi į Niujorką?

O gal iš galvos iškrito kokios nors smulkmenos? Ir taksi atsiradimą įmanoma lengvai paaiškinti? Ar per pastarųjų savaičių chaosą kas nors prasprūdo pro akis? Užsivertusi darbais ji nuolat kviesdavo taksi, kad sūnus galėtų nukakti, kur tik prireikdavo. Negi užregistravo vaiką kitam susitikimui? Bet su kuo? Galbūt užsakė automobilį prieš daugelį savaičių ir apie jį užmiršo? O gal vairuotojas išvežė ne tą berniuką? O, taip, mokykloje veikiausiai įvyko nesusipratimas!

Širdį akimirką užliejo palengvėjimas.

Ji žinojo, kad griebiasi šiaudo.

Karlė stengėsi iš galvos išmesti sumaitotame visureigyje regėtos Fernandos Rever vaizdus. Dalis jų šiurpiai persipynė su Tailerio veidu. Drebėdama ji pasvarstė, ar nevertėtų išsimaudyti po karštu dušu, tačiau nutarė nerizikuoti, baimindamasi praleisti skambutį. Vienas iš registratūros darbuotojų paslaugiai ieškojo artimiausių skrydžių į Jungtinę Karalystę. Namo būtina parsigauti dar šiandien — kaip nors, kažkaip. Karlė dirstelėjo į rankinį laikrodį, bet nepajėgė įžvelgti, ką rodo ciferblatas. Akys tarytum ėmė streikuoti. Kad ir kur žiūrėjo, objektų kontūrai atrodė išskydę.

Reikia mąstyti aiškiai. Deja, mintis temdė vaizduotė, piešianti, kaip Taileris sėdasi į taksi.

Kurį vairavo pabaisa.

Karlė žengė prie lango ir vėl įsispitrijo laukan. Prieš dvi minutes aukštybėse švytėjo žydras dangus. Dabar jį aptraukė pilki debesys. Kraštovaizdis išbluko. Ji pamatė ant savivarčio paminos stovintį vyriškį. *Ar tavo sūnų pagrobė?* Į akiratį pakliuvo iš nediduko automobilio lipanti moteris. Pradedanti naują dieną. Sau įprastą, nuo kitų niekuo nesiskiriančią dieną. *Ar tavo vaiką pagrobė?*

Ji užsuko į vonios kambarį išsivalyti dantų, tačiau rankos taip virpėjo, kad mėginant ant šepetėlio išspausti pastos toji kaskart šleptelėdavo į kriauklę. Karlės viduje sakytum veržėsi spyruoklė. Ji pripylė į virdulį vandens, bet ant prakeikto prietaiso nerado jungiklio. Telefoną laikė šalia savęs, vildamasi sulaukti Tailerio skambučio. Melsdamasi, kad jis paskambintų.

Staiga aparatas suskambo. Ekrane nušvito užrašas: NUMERIS NERODOMAS.

— Taip, a-alio?

— Karle? Čia detektyvas seržantas Brensonas.

— Taip? — pakartojo ji slėpdama nusivylimą. Bet gal policininkas turi kokių žinių? *Meldžiu, meldžiu, praneškite ką nors naujo.*

— Privalau jums pateikti kelis klausimus.

Nuleisdama rankas ji pratrūko:

— Aš maniau... nežinau... gal įvyko nesusipratimas, ir taksi atvažiavo kito berniuko? Mokytojai įsitikino, kad jo niekur nėra? Taileris mėgsta gamtos mokslus, istoriją ir panašius dalykus. Jis dažnai užklysta į laboratorijas, kur darbuojasi vienas. Kai kada elgiasi lyg atsiskyrėlis. Ar jie ten dairėsi?

— Mokykla apieškoma. Bet taksi išties buvo atvykęs paimti jūsų sūnaus.

— Taileris pasirodė pas odontologą? Bent ką nors išsiaiškinote?

— Kol kas ne, bet nesijaudinkite, mes jį rasime. Tik man reikia jūsų pagalbos.

— NESIJAUDINTI? JŪS MAN LIEPIATE NESIJAUDINTI! — suriko Karlė.

— Mes darome, ką galime.

— Aš grįšiu namo artimiausiu reisu. Jei pasiseks išskristi dieną, Anglijoje būsiu jau šįvakar.

— Taip, jums derėtų parlėkti kuo greičiau. Praneškite skrydžio detales, ir jus pasitiksime oro uoste. Beje, mus jau informavo apie ponią Rever.

— Tai tikras košmaras. Maldauju, padėkite man. Raskite sūnų. O, Dieve, maldauju.

— Reikšminga gali būti kiekviena smulkmena. Sakykite, kas žinojo, kad Taileris ruošiasi vykti pas odontologą?

— Kas? Tik... mokytojai... ir mano draugai, Sara Elis ir jos vyras Džastinas, jis ketino Tailerį pristatyti į vietą. Ne... neįsivaizduoju kas dar.

— Mūsiškis Pažangių technologijų nusikaltimų skyrius atliko paiešką. Jums, be abejo, ne paslaptis, kad Taileris užsiregistravęs įvairiuose socialiniuose tinkluose, — tarė Brensonas.

— Taip... apie kai kuriuos žinau.

— Gal „Twitter" svetainėje brūkštelėjo kokią žinutę? „Facebook" paskyroje juokavo apie susitikimą su dantistu? Ar jums užsiminė apie atsakymus į savo įrašą?

— Ne. Abi savaites po avarijos jis atrodė keisto ūpo. Aš... aš... — ji grūmėsi su ašaromis. — Taileris... ypatingas vaikas. Nepaprastai sumanus. Į svetimo žmogaus automobilį nė už ką nesėstų. Jūs turbūt spėliojate, kodėl esu tuo tikra, bet patikėkite, dėl jo guldau galvą. Mano sūnus labai praktiškas. Tikrinote, ar jis grįžo namo?

— Jūsų būstą stebime nuolat. Šiuo metu, kiek suprantame, viduje nėra nė gyvos dvasios. Bet nuo mokyklos Taileris neabejotinai važiavo taksi.

— Meldžiu, raskite jį. Maldauju.

— Prisiekiu, mes būtinai surasime jūsų vaiką. Jo dairosi visi.

Ašaros jai graužė akis, aplinkiniai objektai liejosi į miglotą dėmę.

— Reverų šeima... — gokčiodama išspaudė Karlė. — Lai jie elgiasi su manimi, kaip užsigeidę. Man vis tiek. Perduokite Reverams... perduokite, kad jie gali mane pribaigti. Tegul sugrąžina sūnų ir paskui mane nužudo.

Detektyvas seržantas prižadėjo paskambinti, vos tiktai gaus naujų žinių. Nutraukusi ryšį ji vėl prisigretino prie lango ir apžvelgė niaurų, pilką kraštovaizdį. Viešpatie, pasaulis milžiniškas. Kaip čia išvis galima ką nors rasti? Nuo ko pradėti paiešką? Toli apačioje Karlė pastebėjo kulniuojantį, prie ausies mobilųjį prispaudusį žmogų. Į galvą staiga toptelėjo mintis.

Ji nusišluostė akis, įsispoksojo į „iPhone" ekraną ir ėmė smiliumi braukti programėlių piktogramas, versdama jas slysti į šoną, kol aptiko reikiamą. Tuomet dūrė į šią pirštu.

Po sekundės viduje užsižiebė vilties kibirkštys. Karlė atidžiai įsižiūrėjo į telefoną, prikišusi jį arčiau veido.

— O, taip! Taileri, šaunuoli! Koks tu protingas!

89

Greisas iš spaudos konferencijos salės išėjo 12.50, patenkintas solidžiu Piterio Rigo pasirodymu, jausdamas, kaip nuo širdies nuslenka didelis akmuo. Susitikimai su žiniasklaidos atstovais visada priminė vaikščiojimą po minų lauką. Užtekdavo vieno neteisingo atsakymo, kad reporteriai tave pavaizduotų visišku mulkiu. Rigas su jais bendravo nuovokiai, kalbėjo dalykiškai ir trumpai.

Jį nusekė Kevinas Spinela, kaip įprastai panoręs išgirsti atsakymą į dar vieną klausimą. Tačiau vyresnysis detektyvas nedegė noru šnekučiuotis. Greisas pasiekė koridoriaus pradžioje įstatytas rakinamas duris ir atsisuko į žurnalistą.

— Aš neturiu ko pridurti. Jeigu jums reikia papildomos informacijos, kreipkitės į policijos viršininko pavaduotoją Rigą, kuris operacijos „Smuikas" atveju palaiko ryšį su spauda.

— Žinau, tebepykstate dėl mano straipsnio apie premiją, — atsakė Spinela, — bet jūs kartais užmirštate, kad mudviejų darbai skirtingi. Jūs bandote ištirti nusikaltimus, aš stengiuosi, kad būtų parduota kuo daugiau laikraščio egzempliorių. Turėtumėte tai suprasti.

Rojus Greisas dėbsojo į Spinelą netikėdamas savo ausimis. Ant kortos pastatyta vaiko gyvybė, jis įsitraukęs į vieną iš rimčiausių tyrimų per savo karjerą ir dabartiniu etapu privalo suktis kaip įkirptas, o jaunasis reporteris nusprendė būtent šiuo metu suskelti pamokslą apie leidybos verslą?

— Kevinai, ko konkrečiai, jūsų nuomone, aš nesuprantu?

Greisas nusigręžė į duris ir priešais skenerį pakėlė savo kortelę.

— Kad nesu jūsų marionetė. Noriu pagelbėti, bet visada liksiu ištikimas savo redaktoriui.

— Verčiau liaukitės aušinęs burną, skubėkite į leidyklą ir sukurpkite straipsnį, kuris Taileriui Čeisui galbūt padėtų išsaugoti gyvybę.

— Ten važiuoti nėra jokio reikalo. Galiu pasinaudoti šituo.

Spinela manieringai išsišiepdamas iš kišenės išsitraukė „Blackberry“ telefoną.

Greisas žengė per slenkstį ir sau už nugaros trenkė durimis. Jau ruošėsi susisiekti su auksiniu vadu ir pasidomėti naujienomis, kai jam paskambino Glenas Brensonas.

— Bose, iš spaudos konferencijos jau išėjai?

— Taip.

— Mums viskas klojasi kaip iš pypkės! Gavome žinių apie Tailerį.

— Kur tu?

— Tyrimo kabinete.

— Tuojau būsiu.

Vyresnysis detektyvas metėsi laiptais į apačią, nuskuodė pirmyn ir įsiveržė į sausakimšą nusikaltimų tyrimo patalpą. Kitaip nei koridoriuje, kvepiančiame šviežiais dažais, per pietus kabinetas atsiduodavo valgykla. Dabar čia tvyrojo kario dvelksmu atmiešti

karštos sriubos ir mikrobangų krosnelėje pašildyto daržovių šiupinio aromatai.

Šįsyk tarp sienų vilnijo energiją spinduliuojantis tylus gausmas, kuris Greisui labai patikdavo. Ryžtu trykštantis nusiteikimas. Vieni komandos nariai, įsitaisę prie darbo stalų, šnekėjo mobiliaisiais, skaitė arba vedė duomenis į kompiuterius, kiti stovėdami koregavo ant baltų lentų nubraižytą genealoginį medį ir nuotraukų išdėstymą. Aplinkui buvo girdėti nesiliaujantys, slopūs stacionarių telefonų skambučiai ir trankesnė išmaniųjų bei tarškančių klaviatūrų kakofonija.

Kai kurie dirbdami valgė. Normanas Potingas kūprinosi virš spausdintos medžiagos, žiaumodamas milžinišką pyragėlį su mėsos bei daržovių įdaru ir nepaisydamas trupinių, drimbančių tiek ant jo kaklaraiščio, tiek ant marškiniais aptempto, išsipūtusio pilvo.

Glenas Brensonas sėdėjo kambario kampe, netoli vandens automato. Greisas skubiai žengė prie draugo, nė nedirstelėjęs į Niką Nikolą ir Deividą Housą, kurie mėgino patraukti vyresniojo detektyvo dėmesį. Jis pažiūrėjo į savo laikrodį ir lyg pasitikslindamas užmetė akį į kabantį ant sienos. Taip elgdavosi nuolat, nes tiesiog neįstengdavo susiturėti. Dabartinėmis aplinkybėmis gyvybiškai svarbi buvo kiekviena minutė ir net sekundė.

— Bose, ar teko naudotis „iPhone“?

— Ne. O ką? — Greisas susiraukė.

— Viena iš jo programėlių vadinasi „Friend Mapper“. Funkcionuoja palydovinio navigatoriaus principu. Pavyzdžiui, jei tu ir koks pažįstamas žmogus turite „iPhone“ aparatus, judu visą laiką galite būti prisijungę prie sistemos. Tarkim, jeigu mes ja naudotumėmės, ir tuo metu programa veiktų, aš matyčiau, kuriame pasaulio taške atsidūrei, o tu regėtum mane — su maždaug penkiasdešimties jardų paklaida.

Greisas staiga suprato, ką bičiulis turi galvoje.

— Karlė Čeis su sūnumi?

— Taip!

— Ir? Pasakok.

— Dovanodama Taileriui išmanųjį, Karlė Čeis, regis, prigrasė, kad dingęs iš jos akiračio vaikas įsijungtų „Friend Mapper“.

— Šiuo metu programėlė veikia?

— Karlė su mumis susisiekė prieš dvidešimt minučių. Telefonas nejuda, bet signalas sklinda iš Regentystės aikštės. Mes nenutuokiame, išjungtas aparatas ar nusėdo elementas, galimas daiktas, jis pateko į prasto ryšio zoną.

— Kada signalas atsirado?

— Ji nežino, nes programą pasitikrino neseniai. Bet stebisi dėl koordinačių. Regentystės aikštės gatvė driekiasi už poros mylių į rytus nuo mokyklos ir toli nuo odontologo. Anot jos, Taileriui nėra priežasties ten sukiotis. Karlė kiek įmanydama išdidino miesto planą. Sako, kad šalia pastebėjo įvažiavimą į požeminę stovėjimo aikštelę.

Greisas staiga užsikrėtė bičiulio jauduliu.

— Jei vaikas tebėra požeminiame garaže, tuomet aišku, kodėl signalas silpnas ir niekur nejuda.

Brensonas nusišypsojo.

— Auksinis vadas ten nusiuntė patrulius. Jie stato užtvaras, saugo įėjimus, šukuoja teritoriją ir tikrina kiekvieną išvažiuojantį automobilį.

— Keliaujam! — paragino Greisas.

90

Iš galvos dar nebuvo išdilę ne itin malonūs prisiminimai apie Gleno Brensono lenktynininko įgūdžius, todėl Rojus Greisas pats sėdo prie vairo. Jiems švilpiant Braitono gatvėmis, kuriomis slinko pietų meto eismas, detektyvas seržantas tarė:

— Karlė Čeis užsisakė bilietą į „British Airways“ reisą, lėktuvas pakils aštuntą valandą keturiasdešimt minučių Niujorko laiku, arba

be dvidešimt antrą Londono laiku, — tai yra anksčiau nei po valandos. Hitrou oro uoste ji nusileis penkios minutės po pusės devintos vakaro.

— Supratau.

Suskambo Greiso mobilusis.

— Atsiliepsi, Glenai?

Brensonas stvėrė telefoną, tuo metu vyresnysis detektyvas pasuko į priešingą gatvės pusę ir aplenkė vorą automobilių, laukiančių, kol prie Daiko ir Senojo Šorhamo kelių sankryžos užsidegs žalias šviesoforo signalas. Įsitikinęs, kad aplinkiniai jį mato, pakeitęs sirenos toną, Greisas nurūko per sankryžą.

Brensonas baigė kalbėti ir atsigręžė į draugą.

— Iš „Avis" filialo skambino Ema Džeinė. Aną savaitę pirmadienio rytą „Toyota Yaris" išsinuomojo kažkoks Džeimsas Džonas Robertsonas, pasak vairuotojo pažymėjimo. Vyriškis užrašė netikrą adresą, be to, Pažangių technologijų nusikaltimų skyrius pranešė, kad jis susimokėjo idealiai falsifikuota „Visa" kortele. „Avis" darbuotoja apibūdino žmogų, bet iš informacijos daug naudos nepešime — tai liesas žemaūgis tipas, šneka angliška tartimi, nešioja beisbolo kepuraitę ir tamsius akinius. Už tą pačią kainą jam siūlė geresnį modelį, tačiau klientas atsisakė.

— Elgesys neįprastas, — tarė Greisas. — Įdomu, kodėl jis priėmė tokį sprendimą?

Brensonas linktelėjo.

— Žinai, būtų nuostabu, jeigu Karlės Čeis sūnų galėtume atvežti į oro uostą, kur jis pasitiktų motiną.

— Sutinku.

— Jei pasiseks, taip ir nutiks.

Rojus Greisas pritarė bičiulio viltims, bet ne optimizmui. Bėgant metams, šiame darbe optimizmo proveržius apmalšindavo patirtis — taip juos nuslopindavo, kad, jei nepasisaugodavai, vieną rytą atsibusdavai virtęs cinišku šunsnukiu, kuriuo žadėjai sau niekada netapti.

Riedėdamas normaliu greičiu, iš Sasekso kriminalinio skyriaus valdybos į Regentystės aikštę nusigaudavai maždaug per dvidešimt minučių. Greisas sukorė atstumą per aštuonias. Nepaisydamas ženklo „Važiuoti draudžiama", jis išsuko iš pajūrio kelio ir sustojo už dviejų policijos automobilių bei poros furgonų, kurie rikiavosi abipus nuožulnaus, į požeminę stovėjimo aikštelę vedančio tako. Abu detektyvai nėrė iš „Ford" salono kone anksčiau nei sustingo ratai.

Istoriniame, bet vietomis apšiurusiame kvartale knibždėjo uniformuoti pareigūnai, o link atvykėlių drožė įspūdingo stoto Sju Karpenter, Braitono ir Hovo budinti inspektorė. Daugiau kaip keturiasdešimties metų moteris stiebėsi į šešių pėdų aukštumas, bet dėl iškilios kepurės, slepiančios ilgus, tamsius plaukus, atrodė dar augesnė. Greisas atsiminė, kad jųdviejų keliai buvo susikirtę prieš kelerius metus. Tąsyk Sju tarnavo seržante ir savo gebėjimais padarė jam įspūdį.

— Laba diena, sere, — dirgliai oficialiai pasisveikino ji ir vyptelėjo Glenui Brensonui.

— Kaip einasi? — pasiteiravo vyresnysis detektyvas.

— Žemutiniame trečiajame lygyje aptikome taksi. Transporto priemonė užrakinta. Šiaip jau taksi retai kada stovi daugiaaukščiuose požeminiuose garažuose. Norėdami gauti daugiau informacijos, susisiekėme su „Streamline" firma, kurioje jis užregistruotas.

— Apžiūrėkime automobilį, — tarė Greisas.

Iš savo kelionmaišio, įmesto į bagažinę, jis dėl visa ko išsitraukė mėlynas apsaugines pirštines — nežinia, kada jų gali prireikti — ir du plastikinius įkalčių maišelius. Tuomet skubiai nužvelgė žolėtą kvartalo centrą. Tolimojoje pusėje, prie išvažiavimo iš aikštelės, pamatė policininkų apsuptą, sustabdytą „Jaguar" su atšautu bagažinės dangčiu.

— Įėjimą ir išėjimą, be abejo, stebi vaizdo kameros?

— Jos pritvirtintos ne vien lauke, bet ir viduje, sere. Tačiau kameros sudaužytos.

— Visos iki vienos?

— Taip, šiandien jas pakeis, deja, mums iš to nebus jokios naudos.

— Velnias, velnias, velnias. — Greisas sutrinksėjo krumpliais ir ėmė linguoti galva. — Sakyčiau, kameros nuniokotos pernelyg tinkamu metu.

— Šioje požeminėje aikštelėje, tiksliau, vietiniame rajone, nuolat kyla neramumų, sere, — priminė Sju Karpenter ir pirštu dūrė į kitoje gatvės pusėje kyšantį, griuvėsiais virtusį Vakarinį jūros tiltą, įspūdingą Braitono objektą, prieš kelerius metus sudegintą per vieną iš baisiausių vandalizmo protrūkių.

Sekdami įkandin inspektorės, Greisas su Brensonu nužingsniavo pro įvažiavimą sergėjantį bendruomenės paramos pareigūną ir dvokiančioje laiptinėje ėmė leistis žemyn, kol pasiekė beveik tuščią, dulkėmis ir variklio alyva atsiduodantį apatinį garažo lygį. Į tolumą driekėsi raudoni vamzdžiai ir nudrengtos betono grindys, išmargintos baltais stulpeliais ir stovėjimo vietas ženklinančiomis linijomis.

Dešinėje pusėje dunksojo taksi, „Škoda" sedanas, iš dalies pasislėpęs už betoninio kontraforso, bagažine veik įsirėmęs į sieną. Greta mindžikavo du jauni pareigūnai.

Artėdamas prie automobilio vyresnysis detektyvas pamatė šalia ratų gulinčias juodo plastiko nuoplaišas. Kišenėje sugraibė pirštines ir jas užsitempė. Priklupęs pakėlė lūžgalius ir įkišo į įkalčių maišelį.

Tuo pat metu iš inspektorės Karpenter radijo stotelės atsklido dispečerės balsas. Greisas su Brensonu puikiai jį girdėjo. Rodos, „Streamline" bendrovės operatorę apėmė nerimas, nes nuo vidurnakčio „Škoda" vairuotojas visiškai į ją nereagavo.

— Vardą žinote? — paklausė Karpenter.

— Maikas Hovardas, — sutraškėjo balsas.

— Pasidomėkite, ar ji turi vairuotojo mobiliojo numerį, — įsiterpė Greisas.

Jis įdėmiai nužvelgė salono priekį ir galą, iš eilės paklebino dureles, tačiau visos buvo užrakintos.

Sju Karpenter perdavė vyresniojo detektyvo klausimą. Neilgai trukus dispečerė padiktavo numerį. Greisas jį užsirašė ir nedelsdamas surinko savo mobiliajame.

Po akimirkos užpakalinėje taksi dalyje jie nugirdo tykią skambučio melodiją. Rojus išjungė telefoną, atsisuko į vieną iš konsteblių ir liepė duoti lazdą. Sunerimęs jaunasis pareigūnas įvykdė nurodymą.

— Atsitraukite! — Greisas užsimojo policininko lazda ir kirto per vairuotojo langą.

Griausmingas smūgis įskėlė stiklą, bet jo nesudaužė. Vyresnysis detektyvas trenkė dar stipriau, ir šįsyk langas pažiro į šukes. Lazda nubraukęs dantytus kraštus, Greisas kyštelėjo ranką į saloną, susirado rankenėlę ir ją patraukė. Tada atšovė duris, įlindo vidun ir atleido rankinį stabdį.

— Padėkit, — į konsteblius kreipėsi jis, mėgindamas pastumti automobilį.

Sekundę kitą „Škoda“ ožiavosi, bet galiausiai lėtai ir tyliai nušlinko pirmyn. Kai taksi atitolo nuo sienos per kelias pėdas, Greisas grąžino rankinį stabdį į pradinę padėtį. Įkišęs galvą į automobilį, apžiūrėjo nepažįstamą prietaisų skydelį. Ant priekinio stiklo išvydo vairuotojo pažymėjimą su nuotrauka, įamžinusia penktą dešimtį pradėjusį apkūnų vyrą retėjančiais rudais plaukais ir nuostabos kupina veido mina. Apačioje buvo išspausdintas vardas ir pavardė, *Maikas Hovardas*. Greisas atidžiai pasidairė spėliodamas, ar salone įtaisytas bagažinę atidarantis jungiklis. Netrukus jį aptiko, ir dangtis spragtelėjęs pakilo.

Glenas Brensonas pirmas nulėkė į taksi užnugarį.

Kai įsmeigė akis į bagažinę, jam atvipo žandikauliai.

— O, šūdas, — nusikeikė detektyvas seržantas.

91

Sausakimšame laukiamajame prie įlaipinimo vartų Nr. 47 sėdinti Karlė pašnairavo į laikrodį. Tada atsisuko į dvi „British Airways“ kompanijos darbuotojas, stovinčias ir plepančias už registracijos stalo. Kartkartėmis nuaidėdavo signalas, po kurio sekdavo trumpas pranešimas. Antai paskutinis raginimas lipti į kitą orlaivį. Ji vėl nudelbė akis į rankinį laikrodį. Be aštuonių minučių pusė devintos. Lėktuvas turėtų pakilti greičiau nei po dvidešimties minučių, o įsodinimo procedūra nė neprasidėjo. Kas čia vyksta?

Priešais save Karlė gniaužė rankinę ir kelioninį krepšį. Jokio bagažo nepridavė, nes baiminosi, kad Londono oro uoste tektų gaišti laiką laukiant, kol jį atgaus. Jos keliai vis bilsnojo vienas į kitą. Karlei verkiant reikėjo arbatos ir kokio užkandžio, nors nuojauta tikino, jog dabar nepavyktų nuryti nė kąsnio.

Ji paskambino motinai. Pastaroji jautėsi vos ne prasčiau už dukrą ir kaltino save, kad vyko susitikti su gydytoju, užuot nuvažiavusi Tailerio. Po pašnekesio Karlė kurį laiką sėdėjo virpėdama, perštinčiomis akimis dairėsi į bendrakeleivius, kai kada peržvelgdavo elektroninius laiškus, plūstančius į „iPhone“ aparatą. Daugiausia susijusius su darbo reikalais. Tarp jų pasitaikė klausimai arba iš klientų prašyta informacija. Kolegų žinutės. Apie Tailerį dar negirdėjusių draugų pokštai. Ji neskaitė nė vieno. Tikrino juos tik norėdama pažiūrėti, gal kartais laiškelį atsiuntė sūnus.

Šalimais įsitaisė dvi vidutinio amžiaus poros. Atostogaujantys, linksmai nusiteikę amerikiečiai, kurie keliavo į Jungtinę Karalystę pažaisti golfo. Jie šnekėjosi apie golfo aikšteles. Viešbučius. Restoranus. Pokalbių normalumas Karlę erzino. Pagrobtas jos sūnus, o tie žmonės pliurpia apie kamuoliukų įveikiamus ilgus atstumus, riedėjimo zonas ir pernai nemalonumų pridariusią vandens kliūtį.

Ji atsistojo, žengė prie registracijos stalo ir pasidomėjo, ar lėktuvas pakils laiku. Išgirdo, kad keleiviai į orlaivį bus laipinami po dviejų minučių.

Vis šiokia tokia paguoda. Nors ir nedidelė.

Apleidusi viešbutį, Karlė jau šimtąjį kartą pasitikrino „Friend Mapper“ duomenis. Purpurinis Tailerio taškelis užsispyręs liko toje pačioje vietoje — prie Regentystės aikštėje įrengto požeminio garažo.

Kodėl čia? Kodėl tu esi čia?

Akyse ėmė kauptis ašaros, ekrano vaizdas išskydo. Su Brensonu ji bendravo prieš valandą. Gal, prieš lipant į lėktuvą, vertėtų dar kartą su juo susisiekti?

Tačiau detektyvas tikino skambtelėsiąs, vos tik kas nors paaiškės, ir Karlė neabejojo, kad jis laikysis duoto žodžio; pareigūnas puikiai atliko tarpininko vaidmenį. O kas, jeigu jam nepasisekė užmegzti ryšio? Skrydis tęsis septynias valandas. Kaip, velniai rautų, septynias valandas ištverti be naujienų?

Karlė pasitikrino balso paštą, deja, iš Brensono — jokių žinių. Ji paskambino detektyvui į mobilųjį ir lengviau atsiduso, kai šis beveik iš karto atsiliepė.

— Tai aš, Karlė. Esu Kenedžio oro uoste, tuojau lipsiu į lėktuvą. Tik norėjau pasiteirauti, kaip einasi.

— Aha, supratau. Jūs gerai jaučiatės?

— Pusėtinai.

— Reiso laiką mes žinome. Kai nusileisite, prie vartų jus pasitiks vienas iš mūsų žmonių.

Brensono balsas skambėjo keistai, tarytum detektyvas seržantas būtų mėginęs ką nors nuslėpti. Ir jis stengėsi kuo skubiau užbaigti pokalbį.

— Vadinasi, kol kas... nieko nenustatėte?

— Dar ne, bet tikimės vėliau jums pateikti naujos informacijos. Tailerio ieško faktiškai visi Sasekso policininkai. Jį tikrai rasime.

— Man kilo mintis... na... jei kas paaiškėtų, kol skrisiu, ar perduosite man žinią per lakūną?

— Taip, per ACARS* sistemą piloto kabinoje galime pasiųsti

* ACARS (angl. *Aircraft Communications Addressing and Reporting System*) — orlaivių ryšio ir keitimosi pranešimais sistema.

trumpąją žinutę, negana to, dauguma tolimųjų reisų lakūnų aprūpinti palydoviniais telefonais. Kai tik turėsiu naujienų, nedelsdamas jas pranešiu, gerai?

Ji padėkojo ir nutraukė ryšį. Sykiu išgirdo skelbimą apie pradedamą įsodinimą. Tempdama kelioninį krepšį sparčiai ilgėjančios eilės link jautė, kad viduriuose vis tvirčiau užsiveržia mazgas.

Septynios valandos.

Septynios laukimo valandos.

Kai buvo patikrintas jos pasas ir įlaipinimo talonas, Karlė nužingsniavo pirmyn nerdama į nebylią miglą, kaip niekada vieniša ir išsigandusi.

Staiga, kol stovėjo lėktuvo tarpueilį užkimšusioje grūstyje, mobilusis dzingtelėjimu informavo apie gautą trumpąją žinutę. Širdį suvirpino netikėtai įsižiebusi viltis, ir ji nekantriai įsmeigė žvilgsnį į ekraną. Dideliam savo nusivylimui, teišvydo telefonų kompanijos „O2" perspėjimą, kad veikiai bus pasiektas užsienyje galiojantis penkiasdešimties megabaitų limitas.

Karlė ištrynė pranešimą ir susirado sėdynę. Tiksliau, tą jos dalį, kurios nepasiglemžė prakaituojantis, išpleręs, turbūt ne mažiau kaip penkis šimtus svarų sveriantis plikis.

Ir taip šlykščią dieną galutinai grasino sugadinti pragariškas skrydis. Ji įsispraudė į vietą, nepatogiai įbesdama alkūnes sau į krūtinę, jausdama, kaip visą kūną drebina baimė.

Baimė, kad jai galbūt nebelemta pamatyti sūnaus gyvo.

92

Aklinoje tamsoje gulinčio Tailerio galvą varstė skausmas. Jis nieko aplinkui neįžvelgė ir nesugebėjo pakrutinti nei rankų, nei kojų. Baimę ir sąmyšį papildė suvokimas, kad čia anaiptol ne žaidimas — atsitiko kažkas baisaus.

Judėjimo pojūtis liudijo, kad jie kelyje. Į šnerves smelkėsi stiprūs kiliminės dangos ir plastiko kvapai, naujų ratų aromatai. Neseniai teko važiuoti bičiulio motinos automobiliu, ką tik nuo konvejerio nuriedėjusiu „Hyundai“, kurio salonas trenkė panašiais kvapais. Jis užuodė ir gumą. Be to, girdėjo ūžesį. Matyt, tysojo bagažinėje. Taksi? Greitis tai sumažėdavo, tai vėl padidėdavo. Taileris įstengė judinti tik kelius — šiek tiek palankstyti. Kai pamėgino juos įremti į kokį tvirtą pagrindą, inercijos jėga nubloškė vaiką atgal, ir jis pasiridenęs atsitrenkė į kietą objektą.

Berniukas bandė užrėkti, paklausti vairuotojo, kas jis toks, bet nepajėgė praskirti lūpų, o pats balsas sklido dusliai.

Kai pasišalino į svečius užsukę du policininkai ir su juo atsisveikino draugai, mama atsisėdo Tailerio miegamajame ir ėmė aiškinti, kad vyksta negeri dalykai. Jiems reikėtų saugotis blogų žmonių. Stebėti netoli namų praeinančius nepažįstamuosius. Jeigu kas nors kristų į akis, jam derėtų susisiekti su policija.

Ar automobilį vairavo vienas iš tų blogiukų?

Laimė, švarko kišenėje slypėjo įjungtas „iPhone“ telefonas. „Friend Mapper“ programėlė nurodys tikslią jo vietą. Mama sužinos, kur jis yra, ir praneš pareigūnams. Bijoti nebuvo jokio reikalo. Policininkai jį suras.

Taileris tikėjosi, kad taip nutiks artimiausiu metu, nes nedegė noru praleisti šiandien popiet prasidėsiančios informatikos pamokos. Ir jam nepatiko drybsoti sustingus tamsoje. Juolab kad rankas svilino skausmas.

Bet nieko tokio, viskas bus gerai.

93

Greisas metėsi prie užpakalinės taksi dalies, vos tik Glenas Brensonas palinko virš atidarytos bagažinės.

Joje gulėjo persigandęs vyras, nuo jo sklido gaižus šlapimo

dvokas. Riebus žmogaus veidas atrodė drėgnas ir blyškus. Rankos, kojos, burna buvo apvyniotos lipnia juosta, identiška tai, kuri pančiojo Juvaną Prisą, atkreipė dėmesį Greisas, iš kišenės krapštydamas policininko pažymėjimą, idant apramintų nelaimėlį.

— Policija. Nesijaudinkite, jums negresia joks pavojus. Tuojau jus ištrauksime.

Jis atsigręžė į Brensoną ir prie jųdviejų priėjusią inspektorę Sju Karpenter.

— Pirmiausia atklijuokime burną. Sju, kvieskite medikus, policijos tyrimo patarėją ir paieškos komandą. Tegul kas nors atneša vandens arba arbatos. Aš noriu, kad uždarytume šitą garažo lygį — kartu su laiptine, jeigu kartais jie išsinešdino pėsčiomis.

— Taip, sere.

Greisas pasviro žemyn ir pirštų galiukais kaip įmanydamas švelniau užčiuopė juostos sujungimo liniją. Žinojo, kad be pirštinių darbuotis lengviau, tačiau jų nenusimovė; galiausiai ėmė plėšti juosalą puikiai suvokdamas, jog vyriškiui klaikiai peršti, bet siekdamas išsaugoti įkaltį kuo geresnės būklės, kad vėliau jį ištirtų teismo ekspertai.

Kai plėvelė nusilupo nuo burnos, žmogus iš skausmo aiktelėjo.

— Nepykit, — sumurmėjo Greisas.

Lipnia juosta buvo apvyniota visa galva, bet vyresnysis detektyvas neketino dar labiau jo kankinti.

— Maikas Hovardas? — paklausė.

— Taip! Jėzau, kaip nudiegė. — Taksistas šyptelėjo.

Greisas sulankstė juostelės dalį į gumulą.

— Atleiskite. Mes turėsime jus iškelti. Jūs sužeistas? Kur nors skauda?

Vyriškis pakratė galvą.

— Tiesiog padėkite išlipti.

Maikas Hovardas pasirodė besąs drūtas ir sunkus vyras. Sukaupę jėgas jiedu su Glenu Brensonu užtempė jį ant bagažinės krašto. Atrišo galūnes ir atsargiai nuplėšė juostą nuo pakaušio. Tuomet

padėjo žmogui atsistoti, prilaikydami pavedžiojo po aikštelę, kol kojose ėmė cirkuliuoti kraujas ir jis atgavo pusiausvyrą. Bet vyriškis švokštė kone apimtas hiperventiliacijos priepuolio, todėl detektyvai jį pasodino ant užpakalinio „Škodos“ buferio.

— Ar galite papasakoti, kas įvyko? — švelniai prabilo Greisas.

— Atsiprašau, aš prisišlapinau. Nesusiturėjau. Nebeįstengiau valdytis.

— Dėl to nesukite galvos. Sugebėsite kalbėti?

— Kiek dabar valandų?

— Pusė antros, — atsakė Glenas Brensonas.

— Kokia diena?

— Penktadienis.

Taksistas susiraukė.

— Penktadienio rytas?

— Ne, jau po vidurdienio, pietų metas.

— Prakeikimas.

— Kiek laiko ten gulėjote? — pasiteiravo Greisas.

Maikas Hovardas porą kartų giliai įkvėpė.

— Aš dirbu vakarais. Traukiau namo, maždaug pirmą nakties, kai pajūryje mane sustabdė kažkoks žmogus.

— Kur tiksliai?

— Netoli Taikos statulos. Jis atsisėdo gale ir liepė važiuoti į Šorhamo uostą — sakė, naktimis ten dirba. Prisimenu tik tiek, kaip pasukau į kelią prie aerodromo, ir nieko daugiau.

Tą vietą Greisas žinojo. Jos neapšvietė jokie gatvės žibintai.

— Kokį paskutinį dalyką prisimenate?

— Kai atsipeikėjau, mane kratė. Užuodžiau dyzeliną ir išmetamąsias dujas. Supratau esantis savo taksi bagažinėje. Persigandau. Nenutuokiau, kas man gresia.

— Ar pamenate vyruko išvaizdą?

— Jis buvo užsidėjęs beisbolo kepuraitę ir žemyn nusmaukęs snapelį. Bandžiau įžiūrėti bruožus — kai naktį iš gatvės paimi keleivį, taip elgtis reikia visada. Bet man nepavyko.

Greisui palengvėjo, kai pamatė, kad taksistas šiek tiek atkuto.

— O kaip jo tartis?

— Rodos, angliška. Nors jis kalbėjo nedaug. Ar turite vandens?

— Tuojau jums atneš. Norėsite užkąsti?

— Man reikia cukraus. Aš esu diabetikas.

— Greitoji pagalba prisistatys netrukus — paramedikai jums ką nors duos. Palūkėsite kelias minutes?

Maikas Hovardas linktelėjo.

Vyresnysis detektyvas pratęsė apklausą:

— Mes privalome kuo skubiau rasti jus užpuolusį žmogų, nes jis, kaip manome, pagrobė vaiką. Žinau, patyrėte siaubingą išbandymą, bet mums praverstų bet kokios smulkmenos, kurias atsimintumėte.

Taksistas pasviro į priekį ir atsistojo.

— Oooo, mano koją sutraukė siaubingas mėšlungis. — Jis porą sykių treptelėjo į žemę. — Leiskite pagalvoti. Keleivis buvo nedidelio ūgio. Smulkus ir laibas kaip žebenkštis. Prižadėsite man vieną dalyką?

— Kokį? — paklausė Greisas.

— Jeigu rasite tą tipą, ar galite atgauti pinigus, kuriuos jis man skolingas, ir vožti taip, kad vyrukas susiriestų iš skausmo?

Rojus Greisas nusišypsojo, regis, pirmą kartą po ištisos amžinybės.

— Jums teks mane aplenkti.

— Taip ir padarysiu, drauguži.

Į vairuotoją kreipėsi Glenas Brensonas:

— Ar turite kokių artimųjų, kuriems norėtumėte paskambinti ir pranešti, kad esate saugus?

Greisas mąsliai pažvelgė į rankinį laikrodį. Taileris Čeisas dingo beveik prieš dvi su puse valandos. Kodėl jį atvežė čia? Grobikas, ko gero, požeminiame garaže pasistatė kitą automobilį — reikia tikėtis, išsinuomotą „Toyota Yaris“, — nutaręs, kad rado gerą vietą užpulti ir iš rikiuotės išvesti berniuką, o tada persėsti į naujus ratus.

Jam pravertė ir tai, jog rajone neveikė vaizdo stebėjimo kameros. Inspektorės Karpenter nuomone, prie jų nagus prikišo niekingi Braitono vandalai, bet vyresnysis detektyvas taip nemanė. Nes nujautė pradedąs atpažinti žudiko braižą.

Jis mintyse atliko skaičiavimus. Dėl kelio darbų pajūris buvo užsikimšęs transporto priemonėmis. Kelionė iš mokyklos turėjo tęstis nuo penkiolikos iki dvidešimties minučių, jei jie važiavo tiesiai į automobilių aikštelę. Iškrypėliui patiko stebėti, kaip aukos merdėja. Todėl Greisas iškėlė dar vieną prielaidą, kad įgyvendinti savo užmačias jis rengėsi kitur. Sprendžiant iš vaizdo, susidaryto apie tą žmogų, šioji teritorija neatitiko jo stiliaus. Nusikaltėlis ketino nugabenti berniuką ten, kur galėtų filmuoti priešmirtines jo kančias. Tikriausiai į dramatišką aplinką. Tačiau kokią?

Kur konkrečiai mieste arba už jo ribų ieškoti vaiko?

Greisas vėl įsispigino į savo laikrodį. Pagrobėjas pristatė Tailerį į požeminį garažą maždaug 11.20, bet vargu ar čia užsibuvo. Veikiausiai išskubėjo po keliolikos minučių. Tikrai ne vėliau kaip po pusvalandžio.

Link taksi jau bėgo du paramedikai ir uniformuotas policininkas. Vyresnysis detektyvas stumtelėjo Brensoną į šoną, praleisdamas atvykėlius.

— Keliaujam, — tarė draugui.

— Kur?

— Pasakysiu mašinoje.

94

Dantis vairavo tojotą vakarų kryptimi, neviršydamas leistino trisdešimties mylių per valandą greičio. Traukė palei Šorhamo uostą nudrikusia gatve ir vis dairėsi į kairėje plytinčius ramius įlankos vandenis, į kuriuos Juvaną Prisą atvedė paskutinė išvyka. Mažai trūko, kad būtų nepastebėjęs, kaip prie kelio darbų zonos užsižiebė raudonas šviesoforo signalas.

Jis staigiai nuspaudė stabdį. Iš bagažinės atsklido bumbtelėjimas, sužvigo užsiblokavę ratai. Vieną gąsdinančią sekundę jam dingojosi, kad į tojotą įsirėš iš paskos važiuojanti transporto priemonė.

Nerimą sukėlė ir netikėtai pasigirdęs sirenų kauksmas. Po kelių akimirkų priešinga linkme nurūko švyturėliais žybčiojantis policijos automobilis. Dantis neatplėšė budraus žvilgsnio nuo veidrodėlių, bet farai juo nesidomėjo arba paprasčiausiai neatkreipė dėmesio. Lengviau atsidusęs jis nuvažiavo pro kairėje dunksančius pramoninius statinius, kol išvydo savo orientyrą — mėlyną žemą biurų pastatą, priklausantį Šorhamo uosto administracijai.

Jis pasuko dešinėn į siaurą gatvelę, užnugaryje palikdamas ties sankryža įrengtą šiuolaikinių virtuvės prietaisų saloną. Kvartalo aplinka sparčiai prastėjo, keliukas tįso po geležinkelio tiltu. Bet Dantis, neprivažiavęs perdangos, įsuko į apšnerkštą teritoriją — iš dalies pramonines valdas, iš dalies daugiabučių zoną su pigiai nuomojamais būstais. Į atmintį įsirėžę objektai tarsi nė kiek nepasikeitė.

Jis praslinko pro masyvią suodiną spaustuvę ir automobilius, tiek sustatytus kelyje, tiek padrikai išrikiuotus greta įvairių pastatų. Čia niekam nekrisdavai į akis ir niekam nerūpėdavai, net jeigu tave kas nors pastebėdavo.

Dantis vėl susuko vairą dešinėn ir netrukus pasiekė vietovę, kurią aptiko prieš šešerius metus. Nuriedėjo pro apšiurusį dešimties aukštų daugiabutį, lengvąsias transporto priemones ir furgonus, kol pagaliau išniro į pustuštę stovėjimo aikštelę, iš dviejų pusių apsuptą trupančiu mūru, iš trečios užtvertą medine tvora, iš ketvirtos — užpakaline daugiaaukščio dalimi.

Jis įjungė atbulinę pavarą, automobilio galu prigludo prie sienos, tuomet sukirto degalinėje įsigytą sumuštinį su vištiena, atsigėrė spanguolių sulčių, smuko laukan ir užrakino dureles. Žemai nuleidęs kepuraitės snapelį, pabalnojęs nosį tamsintais akiniais, įdėmiai peržvelgė apmusijusius langus, bet vietoj smalsių veidų tepamatė keliuose balkonuose plazdančius skalbinius. Dantis pastovėjo prie kėbulo apsimesdamas, kad tikrina užpakalinę padangą, norėdamas įsitikinti, jog belaisvis guli tyliai.

Ausis pasiekė duslus smūgis.

Jis piktai atidarė bagažinę ir išvydo kitapus akinių baugščiai spindinčias berniuko akis. Nors vaikį standžiai supančiojo, mašinoje nerado nieko, prie ko galėtų jį pritvirtinti. Ko gero, būtų protingiausia sulaužyti jam nugarą ir paralyžiuoti, bet iš pradžių tektų mažį iškelti, o Dantis neketino taip rizikuoti. Todėl viso labo tarė:

— Dar bent garsas, ir tu — lavonas. Aišku?

Berniokas linktelėjo, regis, dar labiau persigandęs.

Dantis užtrenkė bagažinės dangtį.

95

Žmogus juoda beisbolo kepurėle ir tamsiais akiniais šiurpino Tailerį, bet sykiu kurstė pyktį. Maudė raiščiais kaustomus riešus, dešiniąją pėdą traukė mėšlungis. Įsiklausęs jis išgirdo slopstantį žingsnių gurgždėjimą.

Kai vyriškis išlipo iš salono, automobilis švelniai sulingavo, bet nuo tada riogsojo nekrutėdamas, vadinasi, jis dar negrįžo. Matyt, nudrožė į kokią nors vietą.

Taileris bandė susigaudyti, kiek dabar valandų ir kur jis atsidūrė. Pakilus dangčiui, bagažinę nutvieskė dienos šviesa. Aptriušusi pastato siena su pora langų galėjo stiebtis bet kokioje miesto dalyje. Tačiau vidun atvilnijęs gaivaus oro aromatas rodėsi pažįstamas — atsiduodantis druska, sumišęs su medienos, išdeginto kuro ir kitais pramoniniais kvapais. Mes netoli uosto, suprato vaikas. Beveik garantuotai prie Šorhamo uosto. Mokykla keletą kartų čia organizavo pasiplaukiojimus baidarėmis.

Natūralus apšvietimas nebuvo ryškus, tačiau vakaro sutemų nepriminė. Labiau tikėtina, kad dangus apsiniaukęs ir artimiausiu metu prapliups lyti.

Jį turėtų greitai rasti. Mama žinos, kur jo ieškoti, pagal „Friend Mapper“ signalą. Gal net paskambins... nors Taileris, be abejo, neįstengs atsiliepti.

Jis maištingai įsirėmė į kėbulą ir iš visų jėgų spyrė. Dar sykį. Ir dar.

Berniukas kojomis talžė automobilio šoną, kol nuvargo. Spyrių akivaizdžiai niekas neišgirdo.

Bet jį tikrai netrukus suras, ar ne?

96

Džono gatvės nuovadoje Greisas drauge su jam pavymui sekančiu Brensonu užbėgo į trečią aukštą, nuskubėjo koridoriumi ir įlėkė į visą parą prižiūrimą vaizdo kamerų valdymo centrą.

Melsvu kilimu išklotoje ir tamsiai mėlynomis kėdėmis apstatytoje erdvioje patalpoje buvo įrengtos trys darbo vietos, kiekvieną iš jų sudarė virtinė monitorių, demonstruojančių kaleidoskopą vaizdų, filmuojamų įvairiuose Braitono ir Hovo rajonuose ir kitose Sasekso vietose, klaviatūros, kompiuteriai bei telefonai. Čia suplaukdavo visų grafystės kamerų įamžinami kadrai.

Nūnai prie dviejų darbo stalų kūprinosi ausines užsidėję dispečeriai. Vienas jų susitelkęs dalyvavo policijos operacijoje, bet kitas atsisuko į abu detektyvus ir pasisveikindamas linktelėjo — keturiasdešimties metų giedraveidis vyras tvarkingai sušukuotais rudais plaukais, apsirengęs plona, juoda palaidine. Policininko ženkliukas skelbė, kad su jais pasilabino Džonas Pamfris. Po kelių sekundžių prie ketvertuko prisijungė vyriausiasis detektyvas Grehemas Baringtonas, auksinis vadas.

Baringtonas, keturiasdešimt penkerių metų aukštas lieknas vyras trumpais šviesiais plaukais ir atletiško stoto, dėl kurio priminė profesionalų maratono bėgiką, vilkėjo trumparankovius baltus uniforminius marškinius su antpečiais, mūvėjo juodas kelnes ir avėjo juodus batus, rankoje laikė radijo stotelę, o prie diržo buvo prisisegęs mobilųjį.

— Džonai, — kreipėsi jis į dispečerį, — kokios stebėjimo kameros įtaisytos arčiausiai požeminio garažo Regentystės aikštėje?

— Viena sumontuota priešais stovėjimo aikštelę ir priklauso policijai, — atsakė Pamfris, — bet iš jos nėra jokios naudos — vaizdą temdo nuolatiniai trikdžiai.

Jis subarbeno per klaviatūrą ir po akimirkos venas iš ekranų ėmė raibuliuoti.

— Kiek laiko tai tęsiasi? — įtariai paklausė Rojus Greisas.

— Mažiausiai metus. Vis prašau technikų pašalinti gedimus. — Dispečeris gūžtelėjo pečiais. — Kamerų yra tiek į rytus, tiek į vakarus nuo šios vietos. Kokia kryptis jus domina?

— Mes paskubomis ištyrėme teritoriją. Regentystės aikštėje išriedant iš požeminio garažo, reikia sukti kairėn į pajūrį, kur driekiasi Karaliaus kelias, nebent planuoji traukti į kitą pusę, link Vakarinio kelio, bet tokiu atveju susidursi su problemomis.

Viena iš pastarosios gatvės juostų buvo skirta vien autobusams ir taksi, tačiau vargu ar grobikas norėtų, kad jį ten sustabdytų. Ne, Greisas nemanė, kad nusikaltėlis ryžtųsi taip rizikuoti.

— Aš nustačiau tam tikrus parametrus, — pratęsė vyresnysis detektyvas. — Mums rūpi vaizdo medžiaga, rodanti greta stovėjimo aikštelės užfiksuotas transporto priemones, kurios šiandien, tarp vienuoliktos penkiolika ir vienuoliktos keturiasdešimt penkios, Karaliaus kelyje važiavo į rytus arba vakarus. Jei konkrečiau, ieškome „Toyota Yaris“ sedano — prie vairo vyras, jis lekia vienas arba su dvylikamečiu berniuku.

— Gerai, vyručiai, — tarė Grehemas Baringtonas, — aš jus paliksiu. Šūktelkite, jei ko prireiks.

Greisas padėkojo, ir abu detektyvai, iškilę už Pamfrio nugaros, įsižiūrėjo į ekranus.

— „Yaris“ populiarus, sere, — pasakė dispečeris. — Gatvėse tokių modelių rieda tūkstančiai. Veikiausiai pamatysime visą jų galybę.

— Mes paženklinsime pirmąjį penketuką. Jeigu jie suka kairėn, vadinasi, keliauja į rytus, bet visai įmanoma, kad įveikę nedidelį atstumą apsigręžia ir pasirenka vakarų kryptį.

Greisas vos spėjo nutilti, kai jie išvydo rytų kryptimi, pro Vakarų gatvės pradžią, braukiantį tamsų „Yaris“. Stebėjimo kamera filmavo iš pietinės kelio pusės.

— Stabdykite kadrą! — liepė Brensonas. — Galite jį padidinti?

Pamfris sutaukšėjo per klaviatūrą, ir objektyvas su pertrūkiais, tačiau mitriai pritraukė vairuotojo durelių bei lango vaizdą — grūdėtą, tačiau ganėtinai aiškų, kad jie pamatytų dvi senyvas ponias.

— Judėkime toliau, — nurodė vyresnysis detektyvas.

Trijulė žvilgsniais ėmė varstyti sparčiai prasukamus kadrus ir šmaižančius, mirgančius automobilius.

Staiga Greisas sušuko:

— Stokit! Atgal!

Kurį laiką jie nenuleido akių nuo atsukamo įrašo.

— Va! Šitas.

Ekrane pasirodė tamsiai pilkas „Yaris“, kurio salone sėdėjo tik vienas žmogus.

— Prašau išdidinti vaizdą.

Kadras vėl tapo grūdėtas, bet jame vis tiek buvo matyti prie vairo įsitaisęs vyriškis. Veidą pridengė beisbolo kepuraitės snapelis bei akiniai nuo saulės.

— Diena apniukusi, — pastebėjo Pamfris. — Kodėl jis su tamsintais akiniais?

Greisas atsigręžė į Brensoną.

— Pasak mokytojos, taksistas buvo užsidėjęs beisbolo kepurėlę. Kaip ir asmuo, iš „Avis“ išsinuomojęs automobilį! — Vyresnįjį detektyvą užplūdo adrenalinas. Jis pasisuko į dispečerį. — Geresnio atvaizdo išgauti neįmanoma?

— Galiu nusiųsti kadrą technikams, kad jį paryškintų, bet darbas užtruks.

— Gerai, taip ir padarykite. Registracijos numerį sugebėtume įžvelgti?

Pamfris įjungė įrašą ir ėmė kas sekundę jį stabdyti, stebėdamas colis po colio slenkantį automobilį.

— GV08WDX, — perskaitė Brensonas.

Užsirašęs tai, ką padiktavo draugas, Greisas kreipėsi į Pamfrį:

— Iš čia galite patikrinti ANAS?

— Taip, sere.

Trijulė įsispitrijo į ekraną. Dideliam Greiso džiaugsmui, automobilis vėl išdygo akiratyje, ir šįkart jis keliavo vakarų kryptimi.

— „Yaris“ apvažiavo Rūmų tilto žiedą ir pasuko atgal! — šūktelėjo vyresnysis detektyvas. — Kur kita stebėjimo kamera?

— Neskaitant sugedusios priešais požeminį garažą Regentystės aikštėje, artimiausia yra Brunsviko Vejose, už mylios į vakarus.

— Pažiūrėkime, ką ji nufilmavo, — liepė Greisas.

Tamsiai pilka tojota pasirodė priešais objektyvą po penkių minučių, liudijančių, kad vairuotojas laikėsi greičio apribojimų, galbūt stabtelėjo prie kelių šviesoforų ir sugaišo dėl kelio darbų.

— Kur dar kita?

— Toje miesto pusėje daugiau kamerų nėra, sere.

— Supratau. Dabar patikrinkime, ar nuo vienuoliktos valandos penkiolikos minučių į „Yaris“ sureagavo bent vienas ANAS fotoaparatas. Kur sumontuotas pirmasis, turiu galvoje, į vakarus nuo šios vietos?

Pamfris nusisuko į gretimą kompiuterį ir suvedė duomenis. Ant medinio stalo Greisas pastebėjo nebaigtus valgyti jo pietus. Tuščią plastikinę užkandžių dėžutę, apelsino žievelės ringę ir neatidarytą jogurto indelį. Sveikas maistas, dingtelėjo vyresniajam detektyvui, nors, žinoma, daug priklausė nuo sumuštinio įdaro.

— Na, štai. Be šešių minučių dvylikta. Informacija iš ANAS aparato Hove, prie Paribio kelio ir Kingsvėjaus gatvės sankirtos.

Ekrane staiga nušvito tamsiai pilko „Yaris“ pirmagalio nuotrauka. Numeris regimas kuo aiškiausiai, kitaip nei vairuotojas, pasislėpęs už beveik matinio priekinio stiklo. Įtempus akis, lyg ir pavyko įžiūrėti vyriškį su beisbolo kepuraite ir tamsiais akiniais, bet to garantuoti niekas nedrįso.

— Ar galima paryškinti veidą? — paklausė Brensonas.

— Viskas priklauso nuo šviesos, kuri krenta į langą, — atsakė Pamfris. — Deja, tie prietaisai skirti fiksuoti numeriams, o ne veido bruožams. Jei norite, paprašysiu technikų išdidinti kadrus.

— Taip, abu atvaizdus, — tarė Greisas. — Į automobilį sureagavo tik šitas ANAS aparatas?

— Bent jau šiandien.

Rojus mintyse atliko aritmetinius veiksmus. Vairuotojas greičiausiai vengė pažeisti eismo taisykles, nes, be abejo, netroško, kad jį, vežantį pagrobtą vaiką, sustabdytų policija... Iš požeminio garažo norint patekti į Karaliaus kelią, tenka sukti kairėn. Vadinasi, jis traukė rytų kryptimi, kol baigėsi Karaliaus kelias, tada prie Rūmų tilto apvažiavo žiedą ir grįžo ta pačia gatve. Atsižvelgiant į nuotolį, šviesoforus ir vietą, kurioje tojota pakliuvo į stebėjimo kameros akiplotį, piršosi išvada, kad ANAS užtiko jiems reikiamą automobilį. Greisas pajuto stiprėjantį jaudulį.

Sprendžiant iš koordinačių, „Yaris" riedėjo palei Šorhamo uostą, netoli Sautviko. Jis buvo tikras, kad sadistas pažįsta šią teritoriją. Dauguma piktadarių siautėdavo jiems gerai žinomose vietovėse, savo komforto zonose. Vyresnysis detektyvas sau priminė, jog reikia liepti Dankanui Krokeriui užsiimti nauja tyrimo linkme, tai yra persijoti žiaurius nusikaltimus, anksčiau įvykdytus tenykščiame rajone. Bet pirmiausia, neatplėšdamas akių nuo sustingusio „Yaris" pirmagalio ir blyškaus vairuotojo silueto, jis nusprendė patikrinti automobilį per policijos kompiuterių tinklą. Ir bemaž iš karto sulaukė informacijos, kad transporto priemonės savininkas yra kažkoks Baris Saimonsas, įsikūręs Vortinge, Vakarų Sasekse, maždaug už penkiolikos mylių į vakarus nuo Braitono. Naujienos nuslopino Greiso džiaugsmą. Duomenys sutapo su vairuotojo lytimi ir derėjo prie kelionės krypties — žmogus važiavo ten, kur gyveno. Išblėsti viltims neleido tik tai, kad „Yaris", matyt, stabtelėjo Šorhame arba Sautvike. Jis ruošėsi susisiekti su Baringtonu, nurodyti auksiniam vadui pasiųsti į vietą sraigtasparnį ir aptverti rajoną, kai suzirzė mobilusis.

Skambino Dankanas Krokeris.

— Sere, mes radome „Toyota Yaris“ su numeriais, pakeistais Niuport Pagnelio poilsio zonoje. Jie buvo nuimti nuo automobilio, priklausančio dvidešimt septynerių metų moteriai, kurią sustabdė M11 greitkelyje, prie pat Brentvudo. ANAS ką tik pastebėjo automobilį A23 magistralėje, lekiantį į šiaurę nuo Braitono.

97

Taileris vėl pratrūko spyriais šventinti kėbulą. Aplinkui aidėjo duslus metalinis *bum bum bum.*

Kas, jei vyriškis nesugrįš?

Jam teko skaityti istoriją — tik nepavyko atsiminti, kokioje knygoje, — apie žmogų, kuris vos neuždusо užrakintas bagažinėje. Kaip ilgai galima tūnoti tokioje vietoje? Kiek laiko jis čia praleido? Galbūt pančius įmanoma nuzulinti aštria briauna? Taileris pabandė apsiversti tyrinėdamas savo belangę, bet ji buvo ankšta ir išklota kilimine danga.

Jo laikrodis tamsoje švytėdavo, tačiau ciferblato įžiūrėti nepavyko. Berniukas visiškai prarado laiko nuovoką. Nenutuokė, kada grobikas pasišalino iš salono, nežinojo, koks dabar metas — dar diena ar jau naktis. Jei tas tipas neparsigaus atgal, kiek laiko praslinks, kol svetimas automobilis patrauks aplinkinių dėmesį?

Staiga jį apėmė panika dėl „Friend Mapper“. O jeigu programėlė iškrito motinai iš galvos? Ji nuolat versdavo Tailerį prisijungti prie sistemos, nors pati dažnai užmiršdavo sekti jo pavyzdžiu. Ir nė velnio neišmanė apie technologijas.

Gal nesiliauti spardžius, ir garsai pasieks atsitiktinio praeivio ausis? Bet jis bijojo, kad grįžęs vyriškis išgirs bildesį ir perpyks. Vos tik vaikas apsisprendė palūkėti, iš lauko atsklido sparčių žingsnių girgždesiai. Paskui šiek tiek sulingavo automobilis.

Kažkas įsėdo į saloną.

98

Vaizdo kamerų valdymo centre Greisas atidžiai įsižiūrėjo į fotografiją, iš priekio įamžinusią tamsiai pilką „Toyota Yaris", kuris riedėjo gerai pažįstama A23 magistralės atkarpa, šiek tiek į šiaurę nuo Braitono. Jis apniuko pamatęs, kad langas dar tamsesnis nei ankstesnėje, prie Šorhamo uosto darytoje nuotraukoje. Salone neįžvelgė nei šešėlių ar siluetų, nei užuominų į skaičių žmonių, važiuojančių automobiliu.

Brensonas kaipmat perdavė žinią auksiniam vadui ir per radijo stotelę įdėmiai išklausė atsakymą.

Neketindamas rizikuoti Greisas liepė Džonui Pamfriui paskelbti visuotinę tojotos paiešką. Ir prisėdo sugniaužęs kumščius. Negi juos pagaliau aplankė sėkmė?

— Kokios vaizdo kameros įtaisytos A23 magistralėje? — paklausė dispečerio.

— Iš stacionarios stebėjimo įrangos ten tėra ANAS fotoaparatai. Į artimiausios kameros objektyvą automobilis pateks Gatvike, jei tebekeliaus šiaurėn.

Greisą vienu metu užvaldė džiaugsmingas jaudulys ir nusivylimas. Jis mielai būtų lėkęs į A23 ir dalyvavęs sulaikymo operacijoje. Viename iš monitorių Pamfris įjungė kelių žemėlapį ir parodė dviejų ANAS fotoaparatų pozicijas. Įtariamasis turėjo apsčiai progų išsukti iš greitkelio. Bet, jeigu pasiseks, jį užtiks sraigtasparnio lakūnas.

Rojus Greisas atsigręžė į ekranų virtinę ir įbedė akis į nuotrauką, kurioje pajūriu į rytus traukė „Yaris", pasak registracijos dokumentų, priklausantis Bariui Saimonsui. Dėl visa ko skambtelėjo į nusikaltimų tyrimo kabinetą Nr. 1. Ragelį pakėlė Nikas Nikolas. Vyresnysis detektyvas liepė rasti Saimonsą ir įsitikinti, kad tai jis šįryt vairavo automobilį Braitono krantinėje.

Dabartinės įtariamojo koordinatės liudijo, kad jis užtruks apie

dvidešimt penkias minutes, kol nusigaus iki Gatviko ir paklius į ANAS fiksuojamą teritoriją. Įvykių eigą Greisas galėjo sekti per radijo stotelę. Akivaizdu, kad per operaciją teks veikti labai greitai. Sraigtasparnis, taip pat turintis automatinę numerių atpažinimo sistemą, M23 greitkelį pasieks po devyniasdešimties sekundžių. Objektą jau vijosi niekaip nepaženklintas policijos automobilis, kol kas nuo jo atitolęs per porą mylių, dar du prisistatys po minutės. Persekiodami žmonių grobikus, teisėtvarkos atstovai stengdavosi naudotis neišsiskiriančiomis transporto priemonėmis, kad nusikaltėlis nepultų panikuoti išvydęs pareigūnų automobilį ir nenuspaustų akceleratoriaus pedalo, įtraukdamas auką į gaudynes. Jeigu tojotą pavyktų apsupti trimis arba, pageidautina, keturiais nežymėtais automobiliais, jie įspraustų nusikaltėlį į „dėžutę“ anksčiau, nei jis susigaudytų, kas atsitiko.

— Man reikia grįžti į policijos valdybą, — tarė Greisas.

— Kaip ir man.

— Jei norite, persiųsiu kadrus į tyrimo kabinetą, — pasiūlė Pamfris.

Greisas padėkojo, ir abu detektyvai išėjo. Kai pro užpakalinę pastato dalį jie išniro laukan, kur rikiavosi automobiliai, suskambo Rojaus mobilusis. Užmegzti ryšį bandė prie požeminio garažo likusi Sju Karpenter.

— Sere, nežinau, ar ši detalė reikšminga, — jam atsiliepus, prabilo inspektorė, — bet, kiek suprantu, stovėjimo vietą Regentystės aikštėje nurodė programa iš dingusio berniuko „iPhone“ telefono.

— Taip, — viltingai patvirtino Greisas. — Programėlė vadinasi „Friend Mapper“. Mes tikimės, kad Taileris jos neišjungs, ir signalas mus atves pas vaiką, jei tik jo nerasime anksčiau.

— Deja, sere, garažo šiukšlių dėžėje, greta taksi, viena iš mūsų paieškos komandų aptiko sudaužytą „iPhone“.

99

Lipdamas į automobilį Greisas liepė Sju Karpenter nedelsiant nustatyti, ar ant telefono liko pirštų arba pėdos atspaudų, ir nuvežti aparatą į Pažangių technologijų nusikaltimų skyrių. Pridūrė norįs, kad atlikus pirminį patikrinimą mobilusis per artimiausią pusvalandį atsidurtų technikų rankose. Dabar gerokai svarbiau išanalizuoti jo turinį nei gauti įkalčius.

Pasišalinęs iš garažo, susukęs vairą kairėn ir nuriedėjęs stačiu šlaitu žemyn, jis kreipėsi į Brensoną, kuris per radijo stotelę klausėsi auksinio vado instrukcijų.

— Man vis dar neaiškūs motyvai. Nusikaltėlis pričiupo berniuką kaip atsarginį variantą, nes dingo motina?

— Ji netikėtai išskrido į Niujorką, todėl teko pasitenkinti vaiku? Štai ką sakai?

— Taip. O gal iš pat pradžių buvo nusižiūrėjęs Tailerį?

— Kokia prasme?

— Manau, jis planuoja kiekvieną smulkmeną. Ir vengia atsitiktinių progų. Spėju, kad Karlė Čeis keliaudama į Jungtines Valstijas šiek tiek palengvino jam užduotį.

Brensonas linktelėjo ir nudūrė akis į rankinį laikrodį.

— Orlaivis nusileis daugiau kaip po šešių valandų.

— Galbūt ją pasitiksime turėdami gerų žinių.

— Aš prižadėjau perduoti naujienas į lėktuvą, kai tik jų atsiras.

— Jei pasiseks, taip nutiks po kelių minučių.

Greisas liūdnai nusišypsojo bičiuliui ir trumpam įsmeigė žvilgsnį į prietaisų skydelio laikrodį. Jau pusė trečios. Jis suvokė privaląs pavalgyti, bet neturėjo apetito ir neketino aukoti laiko užkandinėms. Iš švarko kišenės iškrapštė keletą dienų ten pratūnojusį „Mars“ šokoladuką suglamžytu popierėliu.

— Aš nepietavau. Tu alkanas? Norėsi pasidalyti?

— O, varge, tu moki džiuginti žmones, — atsakė Brensonas lupdamas popieriuką. — Prašmatni, išlaidūniška puota su Rojumi Greisu. Pusė „Mars“. Saugojai jį kišenėje nuo mokyklos laikų?

— Atsiknisk!

Glenas perlaužė šokoladą pusiau ir šiek tiek didesnę dalį atidavė Greisui, kuris ją įsimetė į burną.

— Ar esi matęs filmą apie...

Suskambo vyresniojo detektyvo telefonas. Jis sėdėjo prie vairo ir lėkė dideliu greičiu, todėl atsiliepė įstatęs mobilųjį į laisvųjų rankų įrangą. Abudu išgirdo sidabriniu vadu paskirto detektyvo vyresniojo inspektoriaus Trevoro Barnso balsą. Patyrusiam, metodiškam, tyrimams vadovaujančiam pareigūnui, kaip ir pačiam Rojui Greisui, per savo gyvenimą teko narplioti daugybę sunkių nusikaltimų.

— Rojau, M23 greitkelyje, už keturių mylių nuo Krolio žiedo, sustabdėme „Toyota Yaris", — pranešė jis.

Sunkiai kramtomu šokoladu ir tąsiu įdaru užsikimšęs burną, Greisas iš džiaugsmo kumščiais smogė per vairą.

— Nuostabu! — sušuko Brensonas.

— Čia tu, Glenai? — paklausė Barnsas.

— Aha, mudu mašinoje. Kokia padėtis?

— Na... — detektyvo vyresniojo inspektoriaus tonas nespinduliavo entuziazmo, antra vertus, jis visada kruopščiai rinkdavosi žodžius ir kalbėdavo bejausmiu balsu, — nesu tikras, kad aptikome ieškomą asmenį.

— Trevorai, kaip jį apibūdintum? — sidabrinio vado replika Greisui pakurstė nerimą.

Jis sustabdė automobilį prie šviesoforo.

— Kiek suprantu, jūsų ieškomam samdomam žudikui ne aštuoniasdešimt ketveri.

— Ką turi omeny? — Roją apėmė bloga nuojauta.

— Mes dairomės „Toyota Yaris", kurio numeris yra YD58VJK? Teisingai?

Greisas išsitraukė bloknotą ir atsivertė reikiamą puslapį.

— Taip. Mūsų nuomone, įtariamasis jo lenteles atsuko nuo kitos tojotos, stovėjusios Niuport Pagnelio poilsio zonoje.

— Šitą „Yaris" vairuoja aštuoniasdešimt ketverių metų senu-

kas, keliaujantis su aštuoniasdešimt trejų metų žmona. Čia jų automobilis, bet ne registracijos numeris.

— Ne jų registracijos numeris? — aidu atkartojo Greisas.

Užsidegė žalias signalas, ir jis pajudėjo iš vietos.

— Ne, Rojau. Vairuotojas gal ir karšinčius, bet, kaip man sakė, dar nesuvaikėjęs. Savąjį numerį žinojo mintinai. Regis, jo lenteles kažkas nudžiovė ir pakeitė kitomis.

— Iš kur jis važiavo? — paklausė Greisas, nors numanė, kokį atsakymą išgirsiąs.

— Iš Braitono. Jiems patinka alsuoti jūros oru. Tarp tiltų vedžioti šunį. Į miestą atvyksta nuolat. Kažkur krantinėje sukerta žuvies su gruzdintomis bulvytėmis.

— Leisk atspėti. Tojotą paliko Regentystės aikštės požeminiame garaže?

— Šaunuolis, Rojau. Ar kada svarstei dalyvauti „Galvočiaus“ viktorinoje?

— Kartą, kai mano smegeninė dar veikė. Diktuok, kokį numerį pavogė.

Brensonas jį užsirašė.

Kai pokalbis baigėsi, Greisas trumpam paniro į tylą, sutelkęs mintis į žudiką, nenoromis juo žavėdamasis. *Kad ir kas esi, šunsnuki, tau proto netrūksta. Kaip ir humoro jausmo. Bet, tavo žiniai, šiuo metu aš visiškai praradau gebėjimą juokauti.*

Mobilusis vėl ėmė zirzti. Iš nusikaltimų tyrimo kabineto Nr. 1 paskambino Nikas Nikolas, jo balsas bylojo, kad vyras sutrikęs.

— Šefe, kaip ir prašei, patikrinau transporto priemonės savininką Barį Saimonsą.

— Dėkui. Kas naujo, Nikai?

— Ką tik su juo šnekėjau. Į Saimonso namus nusiunčiau kelis žmones, tie pabendravo su kaimynais, žinančiais, kokioje bendrovėje jis dirba, — gavau jo darbo mobiliojo numerį.

— Puiku.

Prieš pratęsdamas detektyvas konsteblis, regis, sudvejojo.

— Liepei išsiaiškinti, ar šįryt jis vairavo tojotą Karaliaus kelyje — pirma traukė į rytus, vėliau pasukęs vakarų kryptimi įveikė Kingsvėjaus gatvės ir Paribio kelio sankryžą? Numeris GV08WDX?

— Taip.

— Šefe, mano klausimas Saimonsą mažumėlę nustebino. Mat jis su žmona jau beveik dvi savaitės atostogauja Kipre ir dabar guli Limasolio paplūdimyje.

— Ar, jiems nesant, automobilį galėjo vairuoti kas nors iš pažįstamų?

— Ne, — atsakė Nikas Nikolas. — Tuodu paliko „Yaris" Gatviko oro uoste, ilgalaikėje stovėjimo aikštelėje.

Vyresnysis detektyvas pasuko automobilį į šalikelę ir staigiai nuspaudė stabdį.

— Nikai, skelbk visuotinę to numerio paiešką. Drožk į Informacijos analizės padalinį — noriu žinoti, kokiose vietose ANAS užfiksavo automobilį, pradedant nuo tada, kai Baris Saimonsas atvyko į Gatviką, baigiant šiandiena.

— Tik pasitikslinsiu numerį, šefe. GV08WDX?

— Teisingai.

Greisas įjungė sireną su švyturėliais ir atsigręžė į Gleną Brensoną.

— Keliausime į Šorhamą.

— Nori, kad vairuočiau?

Vyresnysis detektyvas pakratė galvą.

— Dėkui už pasiūlymą, bet Taileriui Čeisui labiau praversčiau likęs gyvas.

100

Dantis įsitaisė už daugiabučio stovinčioje tojotoje. Aplinkui rikiavosi tie patys automobiliai, kuriuos jis matė prieš valandą, kai išsiruošė pasižvalgyti. Diena tik įpusėjo, todėl visai įmanoma,

kad aikštelė užsipildys, kai žmonės po darbo parsigaus namo. Bet anąsyk, prieš šešerius metus, taip nenutiko. Daugiaaukščio langai, rodės, buvo nevalyti nuo tų laikų. Galbūt čia gyveno vien seniai. Galbūt jie visi mirę.

Jis dar kartą perskaitė gautą trumpąją žinutę, privertusią grįžti anksčiau. Vienui vieną žodį: **paskambinkit**.

Dantis ištraukė SIM kortelę ir kaip įprastai ją aplydė žiebtuvėlio liepsna. Sutirpdytu plastiko gabalėliu nusprendė atsikratyti vėliau. Paskui iš krepšio išsiėmė dar nenaudotą telefoną ir surinko numerį.

Rikis Džordinas atsiliepė po pirmojo signalo.

— Taip?

— Rašėte, kad paskambinčiau.

— Kur, po velnių, taip užtrukote, pone Dantie?

Jis nutylėjo.

— Ei? Alio, pone Dantie?

— Taip.

— Klausykite, mūsų šeimoje nutiko dar viena tragedija, ir dėl jos kalta toji moteris, ponia Čeis. Žuvo mano sesuo. Dabar *aš* esu jūsų klientas, aišku? Nuo šiol dirbate man. Sukelkite jai velniškai stiprų skausmą. Tokį, kokio ji niekada nepamirštų.

— Darau, ką galiu, — atsakė Dantis.

— Ei, milijoną žalių moku ne tam, kad darytumėte tik tiek. Supratote? Už tokius pinigus privalote verstis per galvą. Atlikite darbą originaliai. Kūrybingai. Nustebinkite mane. Priblokškite. Parodykite, kad turite kiaušius.

— Kiaušius, — pakartojo jis.

— Taip, jums nepasigirdo. Vaizdo įrašus man pristatysite, ar ne? Kai tik įvykdysite užduotį?

— Rytoj.

Dantis nutraukė ryšį, vėl supleškino SIM kortelę ir prisidegė cigaretę. Jam nepatiko tas žmogus.

Storžieviškumo jis nevirškino.

101

Už Hovo lagūnos, dviejų seklių, žmogaus rankų darbo ežerų, tyvuliuojančių greta vaikų žaidimo aikštelės, Rojus Greisas išjungė švyturėlius ir sireną. Kitapus pėsčiųjų tako driekėsi ilga virtinė paplūdimio būdelių, dunksančių priešais jūrą.

Lagūna užsibaigė ties Aldringtono įlanka, rytiniu Šorhamo uosto pakraščiu. Nuo tos vietos iki paties Šorhamo miesto ir dar kelias mylias už pastarojo ribų kraštovaizdį iš esmės buvo užvaldę pramoniniai statiniai bei dokai. Mažindamas greitį jis prisiartino prie Paribio kelio sankryžos ir dūrė pirštu į priekinį langą.

— Va ir ANAS fotoaparatas, šįryt užfiksavęs Barį Saimonsą.

Iš radijo stotelės atvilnijo Niko Nikolo balsas.

— Šefe, gavau tavo prašytos informacijos apie „Toyota Yaris" su numeriu GV08WDX. Ji gana keista, todėl ištyriau dar keturiolikos dienų duomenis ir dabar žinau kiekvieną vietą, kurioje per visą mėnesį buvo pastebėtas automobilis. Pirmąsias dvi savaites priešais objektyvą jis atsidurdavo darbo dienomis — galime daryti prielaidą, kad savininkas rytais iš Vortingo keliaudavo į darbą Braitono centre, o vakare grįždavo atgal. Bet sekmadienį, daugmaž prieš pusę mėnesio, iš Vortingo pajudėjo į Gatviką.

— Ir tai atitinka Saimonsų žodžius, — įsiterpė Brensonas. — Jie atvyko į Gatviko oro uostą, paliko ratus ilgalaikėje stovėjimo aikštelėje ir išskrido į Kiprą.

— Taip, — sutiko Nikolas. — Bet va, kur man nesueina galai. Tą patį rytą, tik vėliau, Vakarų gatvės pradžioje vaizdo kamera nufilmavo „Yaris", važiuojantį rytų kryptimi. Aš nesuprantu, kaip iš oro uosto jis persikėlė į Kingsvėjaus gatvę. Jeigu automobilis iš Gatviko lėkė tiesiai į Braitoną, A23 magistralėje jį turėjo pastebėti ANAS fotoaparatas, vėliau ir kitas, įtaisytas netoli miesto, ką jau kalbėti apie esančius Braitone.

— Nebent jo kelionė prasidėjo nuo požeminio garažo Regentystės aikštėje, — mąsliai tarė Greisas. — Tokiu atveju, išnyrant į

Karaliaus gatvę, teko sukti kairėn, todėl Vakarų gatvėje jis du kartus pravažiavo pro vaizdo kamerą — pirmąsyk, kai traukė į rytus, ir po kelių minučių, kai nuriedėjo vakarų linkme. Už mylios atsidūrė Brunsviko Vejų kameros akiratyje, ir galiausiai jį užfiksavo šita.

— Šefe, tu galutinai mane supainiojai, — prisipažino Nikolas. — Tai nepaaiškina, kaip „Yaris" iš Gatviko persikraustė į požeminę stovėjimo aikštelę.

— Nes nieko panašaus neįvyko, Nikai, — atsakė Greisas. — Įtariamasis jau pademonstravo gudrumą kaitaliodamas numerių lenteles. Mūsų nuomone, savo tojotą jis išsinuomojo Gatviko oro uoste veikiančiame „Avis" filiale. Esu pasirengęs lažintis iš pinigų, kad ponai Saimonsai, po atostogų grįžę iš Kipro, pamatys, jog dingo jų automobilio numeriai. Gerai padirbėjai. Ar Paribio kelyje tojota pastebėta?

— Ne.

Vadinasi, dingtelėjo Greisui, žudikas kažkur buvo pasistatęs „Yaris" arba vėl sumainė numerius.

Jis baigė pokalbį ir tučtuojau susisiekė su Grehemu Baringtonu, norėdamas sužinoti naujienas.

— Spėju, kad nusikaltėlis tebėra Šorhamo regione, — tarė Greisas. — Bet nuojauta pasikliauti negalima. Manau, kelių šimtų kilometrų spinduliu nuo Braitono reikia sustabdyti ir apieškoti kiekvieną tamsų „Toyota Yaris".

— Taip ir darome.

— Visas turimas pajėgas nukreipkime į Šorhamo uostą ir jo artimiausias apylinkes.

— Rojau, bėda ta, kad teritorija milžiniška.

— Žinau. Beje, privalome iškratyti išplaukiančius laivus ir iš Šorhamo oro uosto skrendančius lėktuvus. Patikrinkime, kada kyla potvyniai. Kiek pamenu iš savųjų jūreiviškų dienų, uosto prieigos seklios, todėl per atoslūgį tam tikrą laiko tarpą daugybė laivų negali jų įveikti.

— Informaciją gausiu. Kur dabar esi?

— Su Brensonu nusigavome į Paribio kelio pradžią, kur įtariamasis buvo užfiksuotas paskutinį kartą. Pusės mylios spinduliu į vakarus nuo vaizdo kameros vertėtų surengti pradinę paiešką.

— Tiek uoste, tiek krašto gilumoje?

— Taip. Apeikime visus gyvenamuosius namus, priestatus, garažus, pašiūres, pramonės objektus, laivus, katerius. Vietinių zonų neaprėpia Braitono ir Hovo kamerų tinklas, todėl sutelkime dėmesį į komercines valdas, turinčias vaizdo stebėjimo sistemas. Automobiliai neprasmenga lyg skradžiai žemę. Tą „Yaris" tikrai kas nors matė. Viena iš kamerų jį nufilmavo.

— Rojau, ar teisingai supratau? Transporto priemonė paskutinį kartą regėta Paribio kelio ir Kingsvėjaus gatvės sankryžoje? Važiuojanti vakarų kryptimi?

— Taip, Grehemai.

— Gerai, palik šitą reikalą man.

Vyresnysis detektyvas žinojo, kad auksinis vadas, laimė, vienas iš jo gerbiamiausių policijos pareigūnų, išnaršys kiekvieną kertę. Ką gi, derėtų leisti jam imtis žygių, pačiam grįžti į Sasekso kriminalinio skyriaus valdybą, užsukti į nusikaltimų tyrimo kabinetą Nr.1 ir parodyti, kad jis remia savo komandą, o vėliau kaip reikiant pasirengti vakariniam pasitarimui, nes šiame ketino dalyvauti policijos viršininkas Tomas Martinsonas ir policijos viršininko pavaduotojas Piteris Rigas. Bet Greisui nesinorėjo trauktis iš gaudynių.

Žudikas sukiojosi Šorhame, dėl to nekilo jokių abejonių, bet jei kas paklaustų, kodėl jis taip mano, Greisas gūžtelėtų pečiais ir nevykusiai pasiteisintų *faro uosle.* Vis dėlto Glenas Brensonas jį suprato. Štai kodėl vieną dieną bičiuliui lemta užsikarti į jų profesijos aukštumas, jei tik jis ištvers žlungančios santuokos pasekmes.

Greisas paskambino į nusikaltimų tyrimo kabinetą ir išgirdo atsiliepusio Niko Nikolo balsą.

— Nikai, lai komandos nariai meta savo užduotis ir porą minučių apmąsto vieną dalyką. Jeigu pagrobtum vaiką, kur Šorhame geriausia būtų jį slėpti? Kalbu apie tokią vietą, kurioje žmonės ne-

silanko. Apie kurios egzistavimą galbūt nė nenutuokia. Nuo kontrabandininkų laikų miestas suvarpytas slaptų praėjimų. Drauge apsvarstykite įvairias idėjas, gerai?

— Klausau, šefe.

— Mes susidūrėme su galvotu ir klastingu tipu. Prieglobstį jis rinksis nuovokiai.

— Į darbą kibsiu nedelsdamas.

Greisas padėkojo ir, kai tik išpuolė proga, susuko vairą dešinėn. Jis nuslinko gatvelėmis tarp sublokuotų namų ir pramoninių statinių. Suvokė ieškantis adatos šieno kupetoje. Tačiau mintyse lyg mantrą kartojo žodžius, sykį išgirstus iš policijoje tarnavusio tėvo. *Didžiausią klaidą daro žmogus, kuris ničnieko nesiima, nes gali nuveikti labai nedaug.*

102

Taileris pajuto, kaip susiūbavo automobilis. Išgirdo pokštelėjimą, koks nuskambėtų trenkus durelėmis. Ir girgždančius žingsnius.

Palaukė, kol garsai nutyks, vėl apsivertė ir koja, dešiniuoju pečiu bei galva ėmė talžyti kėbulą, kiek tik leido jėgos — jis žliaugė prakaitu, be paliovos baladojo, kol galiausiai išseko.

Berniukas aprimęs susimąstė.

Kodėl jo iki šiol neaptiko?

Mama, „Friend Mapper“! Prisimink „Friend Mapper“!

Kur telefonas? Kažkur greta, be abejo. Jei pavyktų nuplėšti tai, kas užklijavo burną, jis galėtų užrėkti. Taileris nusirito ant pilvo, veidu perbraukė dangą, bet rado tik pūkuotą kilimą. Bagažinėje turėtų kyšoti kokia nors aštri briauna. Jis pasislinko į priekį, kilstelėjo galvą. Aplinkui tebuvo minkštas naujas kilimas, kurį liečiant rodės, kad prie tavęs priglunda šepečio plaukeliai.

Kaip elgtųsi jo pamėgtų knygų veikėjai? Haris Poteris? Aleksas Raideris? Eimė ir Denas Kehilai iš „39 ingredientų“? Jie ne kartą

privalėjo kapstytis iš keblių situacijų. Todėl tikrai žinotų, ko griebtis. Kas jam praspūdo pro akis?

Iš lauko vėl atsklido gurgždesys. Automobilis! Taileris suskato spardytis kaip paklaikęs. *Aš čia! Čia! Čia!*

Užsidarė durelės. Pasigirdo žingsniai.

Slopstantys.

103

Kol ji skrido, Sasekso policija nė sykio neužmezgė ryšio. Karlė vildavosi sulaukti žinutės kaskart, kai jos link žingsniuodavo ekipažo narys. Jungtinės Karalystės laiku jau buvo 20.45. Taileris dingo beveik prieš dešimt valandų.

Sulig kiekviena minute liguista būsena stiprėjo, todėl ji neprisilietė prie maisto, tiktai gurkšnojo vandenį, per pragarišką reisą įtrėkšta į sėdynės kertelę, į kurią neišplito prakaitu dvokiančio, degtinę su kokakola vis maukiančio storulio masė.

Karlė nesiliovė galvojusi apie savo sprendimą vykti į Niujorką. Jeigu nebūtų ten keliavusi, pati būtų pasiėmusi Tailerį iš mokyklos, ir dabar jam negrėstų jokie pavojai. Šiuo metu sūnus kambaryje sėdėtų prie kompiuterio — vienas arba su bičiuliais, — tyrinėtų fosilijų kolekciją arba mokytųsi groti kornetu.

Fernanda Rever galėjo visa tai nutraukti, bet ji žuvo.

Lu Reveras kurstė baimę. Jis atsidavė laukinio įsiūčiu, tryško blogiu. Jeigu būtų bendravusi su Fernanda kaip moteris su moterimi, gal ir būtų pasisekę išnaudoti progą, su sąlyga, kad amerikietė būtų buvusi blaiva. Bet ne su jos vyru. Nė už ką. Ir ypač dabar.

Lėktuvas sustingo. Po signalo, *ding dong*, ėmė traškėti atsegami diržai, virš galvų suspragsėjo atidaromos rankinio bagažo saugyklos. Ji pakilo su kitais žmonėmis džiaugdamasi, kad ištrūko iš riebalų maišo draugijos. Nuo lentynos nutraukė kelionmaišį su paltu ir paskambino motinai, norėdama pranešti, kad orlaivis nusileido, tikėdamasi, kad ji turės žinių. Lūkesčiai neišsipildė.

Po kelių minučių Karlė linktelėjo prie įėjimo stovintiems dviem ekipažo nariams, kartu su priešais slenkančiais bendrakeleiviais žengė pro duris ir nėrė į uždarą tiltelį. Kaipmat pastebėjo jos laukiančią aukštą Gleno Brensono figūrą, nepažįstamą, jaunesnį uniformuotą pareigūną ir detektyvę seržantę Belą Moj.

— Naujienų yra? — išpyškino ji.

Brensonas perėmė krepšį ir pasivedė Karlę į šoną, toliau nuo keleivių grūsties. Ji nužvelgė abu detektyvus ir uniformuotą policininką, bergždžiai tikėdamasi trijulės akyse įžiūrėti bent kokį pozityvumą.

— Deja, ne, — atsakė Bela Moj. — Jūs, aišku, irgi nieko negirdėjote?

— Prieš lipdama į lėktuvą skambinau visiems sūnaus draugams... jų tėvams. Tailerio nematė nė vienas.

— Tie žmonės įsitikinę, kad vaikas nežaidžia jų namuose, vidiniame kieme arba garaže?

— Jie išnaršė kiekvieną kampą, — prislėgta atsiliepė Karlė.

— Kaip skrydis? — pasiteiravo Glenas Brensonas.

— Siaubingas.

— Mes bent jau žinome vieną teigiamą dalyką, — pratęsė detektyvas seržantas. — Esame įsitikinę, kad Taileris tebėra Braitono ir Hovo teritorijoje. Galbūt Šorhame, Sautvike arba Portsleide. Tose vietose turite draugų ar giminaičių, pas kuriuos jis galėtų nukakti, jei paspruktų?

— Nuo grobiko?

— Taip.

— Šorhamo paplūdimyje gyvena keletas bičiulių, bet vargu ar Taileris žino jų adresus.

— Nuvešime jus kuo greičiau namo, — tarė Bela, — ir nuolat informuosime, kaip klostosi įvykiai. — Detektyvė pamojo į uniformuotą pareigūną. — Tai konsteblis Džeksonas iš Londono policijos — Hitrou oro uostas priklauso jo jurisdikcijai. Jis maloniai sutiko pasirūpinti, kad nesugaištumėte laiko prie imigracijos tarnybos posto.

Karlė jam padėkojo.

Po penkiolikos minučių, įsitaisiusi ant užpakalinės policijos automobilio sėdynės, ji jau traukė oro uosto tuneliu. Glenas Brensonas vairavo, Bela Moj sėdėjo šalia kolegos. Pastaroji atsigręžė į Karlę.

— Mes turime nemažai klausimų, susijusių su Taileriu. Nieko prieš, jeigu juos pateiksime tuojau pat, ar mieliau luktelėsite, kol nusigausite namo?

— Verčiau nelaukime. Jei tik sugebėsiu kuo nors pagelbėti...

— Savo draugų pavardes ir adresus jau nurodėte. Mes tikriname, su kokiais tolimesniais pažįstamais Taileris palaikė ryšį per kompiuterį ir „iPhone". Abiejų prietaisų turinį analizuoja Pažangių technologijų nusikaltimų skyrius.

— „iPhone"? Jūs aptikote jo telefoną?

Belos Moj veidas suakmenėjo. Ji dirstelėjo į Brensoną ir nejaukiai pasisuko į Karlę.

— Atleiskit, jums niekas nesakė?

— Ko nesakė? — Karlę vienu metu ėmė kratyti virpulys ir išmušė prakaitas. — Ko nesakė? — svirdama į priekį pakartojo. — Apie ką jūs kalbate?

— Berniuko išmanųjį radome požeminiame garaže — su „Friend Mapper" programėle, apie kurią mums pranešėte.

— Radote? Kaip tai *radote?*

Bela Moj sudvejojo nežinodama, ką konkrečiai gali atskleisti moteriškei. Bet ji turėjo teisę išgirsti tiesą.

— Ant žemės aptikome prietaiso nuoplaišų, vėliau iš stovėjimo aikštelės šiukšlių dėžės ištraukėme ir patį aparatą.

— Ne. — Karlės balsas drebėjo. — Ne. Maldauju, ne.

— Galimas daiktas, Taileris jį pametė, — įsiterpė Glenas Brensonas, mėgindamas pozityviai pažvelgti į aplinkybes, siekdamas jai įkvėpti optimizmo — *visiems* įkvėpti optimizmo. — Galbūt, kai jis leidosi į kojas, telefonas išsprūdo iš rankų. Mums belieka viltis, kad berniukas kur nors slapstosi.

Iš siaubo virpanti Karlė desperatiškai sulemeno:

— Meldžiu, tik neaiškinkite, kad radote jo mobilųjį. Taileris — protingas vaikas. Aš maniau, kad sūnus bus prisijungęs prie „Friend Mapper", ir signalas nuves pas jį. Buvau tikra, kad *tik tai* suteikia vilties.

Ji prapliupo nevaldomai raudoti.

104

Prieš pusę dešimtos vakaro dangus galutinai aptemo, pakilo vėjas ir ėmė lyti. Dantis grįžo į Šorhamą vairuodamas „Toyota Camry", kurį išsinuomojo netoliese, Paribio kelyje veikiančiame „Sixt" kompanijos filiale. Jis apvažiavo daugiabutį ir už pastato plytinčioje stovėjimo aikštelėje nugrimzdo į aklimą tamsą. Šalia „Toyota Yaris" buvo laisva vieta. Atbulomis prisigretinęs prie automobilio, išjungė variklį ir šviesas.

Dantis jautėsi prastai nusiteikęs. Kad ir kaip uoliai rengdavai planą, prakeiktų netikėtumų neišvengdavai. Vis susidurdavai su kokia nenumatyta problema. Šioje operacijoje keblumų kėlė vandens lygio pokyčiai. Jam nė nešovė mintis apie tai pagalvoti. Dabar ant keleivio sėdynės gulinčioje neseniai įsigytoje kuprinėje buvo potvynių ir atoslūgių jūrlapis, kurį jis prieš pusvalandį atsispausdino interneto kavinėje. Po kelių minučių teks kruopščiai išnagrinėti diagramą ir suvokti jos pateikiamą informaciją. Kol kas vaiką reikėtų perkelti kitur. Rajone knibždėte knibždėjo policininkų, regis, įsitraukusių į visuotines paieškas. Už ketvirčio mylios jie užtvėrė kelią, tačiau stabdė vien tik „Toyota Yaris" sedanus.

Tie modeliai kurstė per didelį susidomėjimą. Jais važinėti pernelyg pavojinga, nes kiltų grėsmė būti demaskuotam. Teritoriją naršantys pareigūnai iki čia nusigaus dar negreitai, spėjo jis, po pusantros valandos ar net dviejų. Derėtų pasirūpinti, kad jie ničnieko nerastų.

Išlipęs laukan Dantis atšovė bagažinę ir skubiai žengė prie „Yaris“ galo.

Sukandęs dantis, kovodamas su nenumaldomai stiprėjančiu poreikiu nusišlapinti, trokšdamas vandens perdžiūvusiam gomuriui sudrėkinti, Taileris išgirdo, kaip prisiartino ir sustojo automobilis. Jis ketino vėl į darbą paleisti kojas, tačiau nuskambėjo čaižus metalinis žvangtelėjimas, ir bagažinės dangtis atsidarė. Kūną perliejo vėsaus, drėgno oro gūsis, bet dienos šviesą pakeitė tamsybės, šiek tiek prasklaidytos oranžinio gatvės žibintų blizgesio.

Užsižiebė akinantis žibintuvėlio spindulys, už švytėjimo šaltinio pasirodė miglota figūra su beisbolo kepuraite ir tamsiais akiniais. Taileris beprotiškai persigando. Jeigu jis galėtų kalbėti, galbūt pavyktų prišnekinti nepažįstamąjį atnešti vandens ir ko nors užkąsti?

Berniukas staiga suprato, kad jį kelia aukštyn. Nešamas per lauką pajuto lietaus lašus ant veido ir skausmingai drėbės ankštoje erdvėje, kuri kvepėjo panašiai kaip ir ankstesnė, bet kiek kitaip. Gal net šviežiau?

Ausis pasiekė duslus smūgis, Tailerį vėl apsupo aklina tamsa. Jis bandė įsiklausyti į žingsnius, bet teišgirdo užvesto variklio burzgimą. Krestelėjimai bylojo, kad jie pajudėjo iš vietos.

Automobiliui šovus pirmyn, vaikas nusirideno atbulas ir galva tėškėsi į aštrų daiktą. Iš skausmo suknerkė prislopintu balsu. Netrukus metėsi per kelias pėdas į priekį, nes vairuotojas staigiai paspaudė stabdį.

Nežinia, į ką jis atsitrenkė, bet objektas turėjo ašmeningas briaunas. Automobiliui vėl didinant greitį, Taileris pasislinko atgal, veidu palietė kažkokį paviršių ir nosimi patrynė, kaip įtarė, užpakalinę bagažinės dalį. Galiausiai užčiuopė atsikišimą, nors nė nenutuokė, ką rado — turbūt vieno iš žibintų aptaisą. Kurį laiką mėgino prie jo priglusti burna ir nugremžti juostą, tačiau kėbulas smarkiai lingavo, ir jam sunkiai sekėsi išlaikyti pusiausvyrą.

Grobikas nelauktai pristabdė, pasuko vairą ir nulėkė viražu. Berniukas bejėgiškai griuvo ant šono. Kėbulą stipriai sukratė, ir Taileris dar sykį galva tvojosi į bagažinės dangtį. Galų gale automobilis sustingo, ir inercijos jėga nubloškė vaiką pirmyn.

Atidžiai dairydamasis Dantis su trenksmu užvažiavo ant šaligatvio ir po akimirkos nuslinko žole, pakankamai toli, kad tojotos niekas neįžiūrėtų nuo kelio, besidriekiančio virš uosto. Pro šalį blykčiojo eismo žiburiai, o kitapus gatvės tviskėjo gyvenamųjų namų langai, bet daugumą jų dengė užuolaidos.

Jis sustojo prie apleisto, už autobusų stotelę ne didesnio pastato, iškilusio priešais milžinišką Šorhamo jėgainę, riogsančią anapus juodų uosto vandenų. Tai buvo mažutis plytinis statinys čerpių stogu, aprūdijusiomis metalinėmis durimis. O rūdžių nusėtą masyvią spyną Dantis pats pakabino prieš šešerius metus, kai pastarąjį kartą viešėjo Braitone. Akivaizdu, spynos niekas nekrutino, ir tai džiugino. Tiesą sakant, aplinkiniams nebuvo jokios priežasties čia lankytis. Nes konstrukcija pripažinta itin pavojinga ir toksiška, be to, jai grėsė subyrėti. Ant sienos pritaisytas, geltonai ir juodai nudažytas ženklas demonstravo elektros simbolį ir skelbė: NESIARTINTI — MIRTINAI PAVOJINGA.

Iš tolumos atsklido sraigtasparnio garsai. Jis sukinėjosi apylinkėse kiaurą popietę ir visą vakarą. Dantis į kuprinę įkišo pirštinėtą ranką, pastvėrė prie galvos tvirtinamą žibintuvėlį, prisegė jį prie beisbolo kepuraitės ir išsitraukė ūkinių prekių parduotuvėje pirktas metalo žirkles. Įjungė lemputę, nuo durų nurėžė spyną ir vėl užgesino šviesą. Dar kartą apžiūrėjęs namų langus, iš bagažinės iškėlė berniuką ir jį drauge su kuprine įnešė į pastatą. Įkandin savęs uždarydamas duris, išgirdo aidintį žvangėjimą.

Jis paspaudė žibintuvėlio jungiklį. Priešais, tarp dviejų mūrinių sienų, leidosi trumpas, siauras, betoninis laiptatakis. Ties apatine pakopa sužibo dvi raudonos akutės, bet jos kaipmat pranyko tamsoje.

Dantis nuleido bernioką ant kojų, prilaikydamas, kad tas neparpultų.

— Ar tau reikia išsičiurkšti?

Vaikis linktelėjo. Dantis pagelbėjo jam nusilengvinti ir po kelių sekundžių užsegė užtrauktuką. Tuomet nuvilko laiptais žemyn, pakeliui į šonus braukdamas voratinklius. Apačioje plytėjo grotuota metalinė platforma su turėklais, virš galvos ir palei sienas tįso gausybė metalinių vamzdžių, dauguma iš jų buvo be izoliacinio sluoksnio, visiškai surūdiję ir, rodės, apdrabstyti trupančiu asbestu. Aplinkui viešpatavo kapų tyla.

Kitoje užtvaros pusėje į šimto devyniasdešimties pėdų gelmę smigo šachta su plieninėmis kopėčiomis. Dantis atsisuko į berniuką, persvėrė jį virš turėklo nepaisydamas maldingo žvilgsnio ir pašvietė žibintuvėliu, kad vaikas įsižiūrėtų į vertikalų tunelį. Iš siaubo jo akys suapvalėjo.

Dantis iš kuprinės iškrapštė tamprų mėlyną trosą ir supančiojo aukos kulkšnis. Paniškai besiblaškantį vaikį, iš kurio lipnia juosta apklijuotos burnos veržėsi inkštimas ir verkšlenimas, nuleido po platforma, pakabindamas šachtoje, kitu virvės galu aprišo paramstį.

— Netrukus grįšiu, — tarė. — Siūlyčiau per daug nesimuistyti. Vargu ar norėtum, kad tavo kojos išsprūstų iš kilpos.

105

Akiniai pasislinko tarpuakio pusėn. Taileris baiminosi, kad bet kuriuo metu jie gali nuskrieti į bedugnę. Maža to, trosas pamažu slydo, ypač kairiąja kulkšnimi. Jis siūbavo jausdamas, kaip svaigsta galva, visiškai praradęs orientaciją.

Nosimi nuropojo miniatiūrinis padarėlis. Veidą gairino šaltas skersvėjis, oras trenkė drėgme, pelėsiais ir silpnesniu, atgrasiu puvėsių dvoku.

Virvė dar šiek tiek čiūžtelėjo.

Ar pagrobėjas tikrai grįš?

Kur telefonas? Automobilyje? Kaip žmonės jį ras be „Friend Mapper“ signalo?

Berniuką apėmė panika, jis suvokė, kad trosas po truputį slysta. Kaip ir akiniai. Taileris suakmenėjo, kojomis įrėžė pančius, idant tie įsitemptų. Dabar gyvis ropojo per lūpas ir kuteno šnerves. Į smegenis plūdo kraujas. Kažkas palietė dešinįjį petį.

Jis suriko, tačiau garsas liko įkalintas gerklėje.

Taileris ūmai suprato, kad linguodamas trumpam prigludo prie šachtos sienos. Kai statmeno tunelio paviršius kelias sekundes apšvietė žibintuvėlio spindulys, susidarė įspūdis, kad jie gruoblėti. Kopėčių pakraščiai irgi turėtų būti aštrūs ar bent jau neapvalinti. Jis kaip įmanydamas atsargiau ėmė sūpuotis, vėl atsitrenkė į sieną, galop skausmingai rėžėsi į kopėčias.

O, taip!

Galbūt, brūžinant pančius į briauną, pavyktų juos perdrėksti ir išvaduoti rankas.

Akiniai pašliuožė arčiau kaktos. Vabzdys jau rėpliojo akies voku.

Trosas vėl slystelėjo kulkšnimis.

106

Prieš savaitę čionykštė teritorija jam pasitarnavo neblogai, nusprendė Dantis. Visur tvyrojo tamsa, vietinių apylinkių niekas neprižiūrėjo, jų nefilmavo stebėjimo kameros. Neskaitant jėgainės, kitame krante tebuvo aptemusios, nakčiai uždarytos medienos sandėliavimo aikštelės. O vandens gylio kuo puikiausiai užteko.

Kažkieno pakeistą, ant vielinės tvoros kabančią spyną jis nupjovė metalo žirklėmis. Pastūmė vartus, bet šiuos kaipmat užtrenkė nuo neramių įlankos vandenų tvoskiantis ir, regis, sulig kiekviena minute stiprėjantis pietų vėjas. Dantis vėl juos pradarė ir parėmė

netoliese gulėjusia sena alyvos statine. Paskui sėdo į „Yaris" ir nuvairavo automobilį į prieplauką, riedėdamas pro pilnutėlį šiukšlių konteinerį, stovėjusį čia aną savaitę, ir krautuvą su šakėmis — tik imk ir naudokis. Tiesa, dabar pastarojo neprireiks.

Išlipęs jis budriai apsidairė. Girdėjo vandens pliuškenimą ir tolimą čeksėjimą, kurį skleidė jachtoje keliamos, vėjo plaikstomos burės. Kažin kur danguje vėl pradėjo tratėti sraigtasparnis. Pasišviesdamas žibintuvėliu Dantis dar kartą peržvelgė saloną, ištraukė peleninę, jos turinį nunešė prie pat kranto ir sulydytas SIM korteles bei nuorūkas sviedė į banguotą juodą vandenį. Įsitikino, kad „Yaris" viduje nieko daugiau nepaliko, ir porą sykių giliai įkvėpęs pasiruošė kitam darbui.

Jis nustūmė automobilį atokiau nuo įlankos, pravėrė visus langus ir duris, atšovė bagažinės dangtį. Įsitaisė prie vairo, įjungė pavarą ir numygo akceleratoriaus pedalą, priversdamas automobilį šauti link krantinės pakraščio. Paskutinę sekundę šoko laukan ir atsitrenkęs į kietą paviršių nusirideno šonu. Iš už nugaros atsklido duslus pūkštelėjimas.

Dantis nerangiai atsistojo ir pamatė, kad tojota plūduriuoja nusėdusi iki slenksčių, vilnyse krypuodama į priekį ir atgal. Jau ketino įjungti žibintuvėlį ir atidžiau įsižiūrėti, kai, dideliam savo apmaudui, išgirdo variklio urzgesį. Lyg ir artėjantį. Įlanka plaukė motorlaivis.

Jis sustingo.

Aplink kėbulą kilo purpsintys burbuliukai. Automobilis grimzdo. Pirmagalis beveik paniro po vandeniu. Variklio birbimas garsėjo.

Skęsk. Skęsk, velniai rautų. Skęsk!

Dešinėje pusėje sužioravo blyški, tačiau skaistėjanti švieselė.

Skęsk!

Gurguliuojantis vanduo jau plekšeno į priekinį stiklą.

Skęsk!

Variklis burzgė dar trankiau. Artinosi traukė galinga dyzelinė dvimotorė valtis. Žiburėlis sparčiai ryškėjo.

Skęsk!

Bangelėse dingo stogas. „Yaris“ nenumaldomai grimzdo. Iš akiračio išnyko užpakalinis langas. Ir bagažinė.

Automobilis nugrimzdo.

Neilgai trukus, plieksdamas navigacinėmis šviesomis ir prožektoriais, regėjimo lauke pasirodė uosto administracijos kateris, kuriame stovėjo du policininkai.

Dantis spruko už atliekų konteinerio. Laivas plaukė pro šalį. Vieną sekundės dalį variklių gausmą ir pirmagalio vilnių tekšėjimą papildė radijo stotelės traškesys. Bet motorlaivio garsai jau blėso, o žibintų spinduliai blyško.

Jis lengviau atsikvėpė.

107

Tailerio ausis pasiekė griausmingas metalinis *žvangt*. Ir kažkas panašaus į žingsnių dundėjimą. Jį trumpam užvaldė viltis.

Kažkas artinosi. Berniukas užuodė cigaretės dūmo kvapą. Ir išgirdo pažįstamą balsą:

— Ei, grožiesi vaizdu?

Dantis įjungė žibintuvėlį, nuo balkono atrišo mazgą ir pirštinėtomis rankomis įsikibęs į trosą vėl ėmė leisti berniuką. Jautė, kaip tas bumbsi į šachtos sienas.

Virvė suglebo. Puiku. Vaikis išsitiesė ant pirmosios iš trijų poilsio aikštelių, viena nuo kitos atskirtų penkiasdešimties pėdų tarpais.

Jis užsimetė ant peties kuprinę ir nulipo kopėčiomis žemyn, viena ranka kabindamasis į skersinius, kita suvydamas ir įtempdamas trosą. Kai kojomis įsirėmė į aikštelę, procedūrą pakartojo,

vėliau dar sykį ją atliko, ir galų gale berniukas veidu prisispaudė prie šachtos grindų. Dantis nusiropštė įkandin, žengė prie vaiko, kuprinėje susirado nediduką žibintą, įjungė jį ir pastatė ant žemės.

Priešakyje, po uostu, driekėsi tunelis, apie jį Dantis sužinojo iš archyvinių šaltinių, praėjusį kartą planuodamas išvyką į Braitoną. Kadaise, kai koridorius dar nebuvo pripažintas pavojingos būklės, čia driekėsi iš senosios jėgainės nutiesti elektros laidai. Jį uždarė iškilus naujai elektrinei ir atsiradus kitam tuneliui.

Regint požemius, apimdavo jausmas, kad spoksai į begalinės, surūdijusios, tamsoje prasmengančios plieninės statinės vidų. Abi sienas dengė asbestu aplipdyti stori metaliniai vamzdžiai su senais kabeliais. Grindis atstojo medinis ištrūnijęs takas, prie kurio telkšojo balos. Ant kniedytų plokščių netrūko pilkšvų rūdžių dėmių, kelią margino smailūs kreminio atspalvio stalaktitai ir stalagmitai, panašūs į aptirpusias žvakes.

Tačiau Dantis spitrijosi visai į kitą objektą. Nukreipęs akis į tunelį, su pasitenkinimu žvelgė į žmogaus kaukolę, kuri jį pasitiko kreivu vypsniu. Sasekso naminių gyvūnėlių parduotuvėse įsigytos ir penkias dienas badu marintos dvylika žiurkių darbą atliko be priekaištų.

Estijos prekybos laivyno kapitono uniforma ir kepurė su snapeliu bei juostelėmis išnyko. Kartu su oda, kūno audiniais, dauguma raumenų ir plaukais. Graužikai sutaršė netgi jūreiviškus aulinius. Dauguma kaulų nuvirto vieni ant kitų arba ant grindų, neskaitant dilbio ir skeleto plaštakos, pakeltų aukštyn, grandine ir spyna prirakintų prie metalinio vamzdžio. Dantis baiminosi, kad žiurkės nuės medžiaginius pančius ir suteiks aukai progą pabėgti.

Jis apsisuko, pasodino mažį ir atrėmė į sieną, leisdamas įsižiūrėti į tunelį bei griaučius. Vaikas mirksėjo ir atrodė pasikeitęs. Dantis staiga suprato, kur šuo pakastas. Dingo akiniai. Žibintuvėliu apšvietęs grindis, jis veikiai pastebėjo rėmelius ir uždėjo akinius berniukui ant nosies.

Vaikas įsistebeilijo į jį. Staiga krūptelėjo išvydęs skeletą — šviesos pluošto nutviekstose akyse atsispindėjo stiprėjantis siaubas.

Dantis priklupo ir nuo jo burnos nuplėšė lipniąją juostą.

— Ei, ar gerai jautiesi?

— Nelabai. Jei atvirai, ne. Noriu namo. Noriu pas mamą. Noriu gerti. Kas jūs? Ko jums reikia?

— Tu daug klausinėji.

Tailerio žvilgsnis nukrypo į griaučius.

— Jis ne itin geros fizinės formos, ar ne, vaiki? Ką pasakysi?

— Tai vyras, tarp penkiasdešimties ir šešiasdešimties metų. Rytų europietis.

Danties kaktoje įsirėžė raukšlė.

— Paaiškinsi, kaip susigaudei?

— Mokausi archeologijos ir antropologijos. Ar galite duoti vandens? Ir dar, aš alkanas.

— Po velnių, esi pasipūtęs gudruolis?

— Aš tiesiog ištroškęs. Kodėl mane čia atvežėte? Kas jūs?

— Anas tipas, — Dantis pirštu bedė į skeletą, — ten pratūnojo šešerius metus. Niekas nežino apie šią vietą. Ar tau patiktų tunelyje praleisti pustuzinį metų?

— Nė trupučio, — atsakė Taileris.

— Suprantama. Vargu ar kas nors tuo džiaugtųsi, tiesa?

Berniukas pritardamas sulinksėjo. Vyras atrodė kiek pakvaišęs, be vieno šulo, nors galbūt nevisiškai išprotėjęs. Bent jau ne daugiau negu kai kurie Tailerio mokytojai.

— Ką tas žmogus padarė?

— Kai ką apiplėšė, aišku?

Taileris gūžtelėjo pečiais.

— Aha.

Iš perdžiūvusios burnos ištrūkęs garsas priminė baikštų kvarkimą.

— Vaiki, tuojau tau išdėstysiu reikalo esmę. Palūkėk minutėlę. Mudviem kilo rimta problema. Susijusi su potvyniais.

Jis padėbsojo į grobiką ir drebėdamas nužvelgė palaikus. Negi po šešerių metų pats virs tokiais griaučiais?

— Potvyniais?

Vyriškis kuprinėje sugraibė perlenktą popieriaus lapą ir jį praskleidė.

— Ar supranti, kas čia parašyta? — paklausė atsukęs žibintuvėlį į jūrlapį ir iškėlė jį priešais Tailerio veidą. Berniukas įsižiūrėjo į diagramą ir dirstelėjo į vyro laikrodį.

— Per atoslūgį didieji laivai negali dvi valandas patekti į uostą arba iš jo ištrūkti, — tarė Dantis, įsmeigęs akis į langelius, kuriuose po raidėmis ŽVL ir AVD buvo pažymėtas laikas ir greta užrašyta: *Vandens lygis virš nulinės ataskaitos ženklinamas metrais.* — Man nelengva susivokti. Nesu tuo tikras, bet, regis, atoslūgis prasidėjo dvidešimt trečią valandą dvidešimt pirmą minutę. Vadinasi, eismas atsinaujins tik minutė po pusės antros.

— Čia kitos dienos data, — atsakė Taileris. — Šiandien laivas pajudės šešios minutės po antros. Mes kur nors plauksime?

Dantis nutylėjo.

108

Nusikaltimų tyrimo kabinete Nr. 1 telefonai nepaliaujamai čirškė nuo tada, kai buvo paskelbta „Vaiko gelbėjimo parengtis", o naujienos apie Tailerio pagrobimą atsidūrė pirmuosiuose daugumos laikraščių puslapiuose ir pateko į svarbiausių radijo ir televizijos žinių santraukas. Laikrodis rodė veik pusę pirmos nakties. Nuo vaiko dingimo prabėgus bemaž keturiolikai valandų, visoje šalyje jo vardą girdėjo faktiškai kiekvienas, nepuoselėjantis atsiskyrėliško gyvenimo būdo, ir dauguma matė nuotrauką.

Patalpoje kunkuliavo darbas, kaip ir vidurdienį, erdvę tvindė nuolatiniai stacionarių ir mobiliųjų telefonų skambučiai. Nusimetęs švarką, pasiraitojęs rankoves, atlaisvinęs kaklaraiščio mazgą, Ro-

jus Greisas sėdėjo ir skaitė detektyvo Lanigano elektroniniu paštu atsiųstą, šiuo metu samdomais žmogžudžiais dirbančių žinomų asmenų sąrašą ir jų aprašytus veiklos metodus. Neketindamas apsiriboti vien tik paieška Jungtinėse Valstijose, jis užmezgė ryšį su Europos teisėtvarkos atstovais, kurių informacija jau ėmė plūsti į Kriminalinį skyrių.

Kol kas jokie duomenys nederėjo nei prie įtariamojo, nei prie jo automobilio.

Atsižvelgiant į tai, kaip dažnai nusikaltėlis keitė automobilio numerius, teko kreiptis į policijos nuovadas visoje Jungtinėje Karalystėje ir paprašyti sustabdyti kiekvieną tamsų, tiek pilką, tiek kitokio atspalvio „Yaris". Greisas norėjo eliminuoti bet kokią tikimybę, kad žudikas sugebės ištrūkti iš spąstų, įskaitant ir klaidas, kurias galbūt padarytų daltonikai.

Pareigūnai sekė Eurotunelį, oro ir jūrų uostus, tačiau berniukas jau galėjo būti užsienyje. Praslysti pro užmestą tinklą be vargo įstengtų privatūs orlaiviai ir laivai. Vis dėlto jis neabejojo, kad būtent Bariui Saimonsui priklausantis „Toyota Yaris" išvežė Tailerį Čeisą iš požeminio garažo Regentystės aikštėje. Tokiu atveju vaikis tikrai neapleido Šorhamo teritorijos.

Uosto viršininkas su administracija ir pakrantės sargyba pranešė, esą šiandien patikrintas kiekvienas į jūrą plaukęs laivas. Po aštuntos vakaro pro šliuzą nepraslinko nė vienas konteinervežis. Į atvirus vandenis patraukė tiktai keletas žvejybinių botų.

Staiga prie jo žengė Steisė Horobin.

— Sere, iš BLB, atestuotųjų matininkų firmos, su mumis susisiekė kažkokia Linė Sebidž. Nori šnekėti su Normanu Potingu. Detektyvui seržantui skambino į mobilųjį, bet jis neatsakė. Tvirtina visą vakarą ieškojusi informacijos, kurią jis prašė kuo greičiau pateikti, ir mano, kad ją rado.

Greisas suraukė kaktą.

— Iš matininkų kompanijos?

— Taip, vadinamos BLB.

— Turi omeny, tenykščiai užsiima *projektavimu?*

Horobin linktelėjo.

— Taip, sere, šia sritimi.

— Ko jai prireikė tokį vėlų metą?

— Nežinau.

— Kur Potingas?

— Bela Moj spėja, kad jis išlėkė užkąsti, sere.

— Gerai, leisk man pakalbėti su... Sebidž?

— Linė Sebidž.

Rojus pakėlė ragelį, ir netrukus moterį su juo sujungė.

— Vyresnysis detektyvas Greisas. Kuo galiu jums padėti?

— Aš esu viena iš BLB partnerių. — Sebidž atsiliepė žvaliu balsu, tarsi dabar tebūtų įpusėjusi paprasta darbo diena. — Priklausau senai atestuotųjų matininkų bendrovei. Šiandien, vėlyvą popietę, detektyvas seržantas Potingas į mus kreipėsi dėl pagrobto berniuko — aiškino, kad Šorhamo uoste ieško slėptuvėms tinkamų vietų. Vyriausiasis mechanikas jam užsiminė, kad per pastarąjį amžių mūsų firma, BLB, uoste atliko galybę darbų, ypač susijusių su anglimi kūrenamos pirmosios elektrinės statybomis. Ir pridūrė manąs, kad anuomet šalia jos buvo išraustas tunelis, kuriuo niekas nesinaudoja jau dešimtmečius.

— Kokia jo paskirtis? — sukluso Greisas.

— Visą vakarą tikrinau mūsų archyvus — juose informacija kaupiama ilgiau nei šimtmetį — ir, ko gero, radau, kas jį domina. Prieš septyniasdešimt metų po uostu iškastą senosios jėgainės, Šorhamo B, tunelį, kuriuo driekėsi elektros kabeliai. Jį uždarė prieš du dešimtmečius, kai buvo pastatyta nauja elektrinė.

— Iš kur apie požeminį tunelį gali žinoti uoste nedirbantis žmogus?

— Jį lengvai aptiktų kiekvienas, besidomintis to regiono istorija. Gal net per „Google“, jei tik uoliai naudotųsi paieškos sistema.

Moteris išaiškino, kur rasti įėjimą.

Po kelių minučių, vos tiktai Greisas padėkojo ir nuleido ragelį, prie jo žengė Glenas Brensonas su dviem garuojančiais puodeliais rankose.

— Atnešiau tau kavos.

— Ačiū. Pasivažinėsi su manimi? Mudviem praverstų pakeisti aplinką.

— Kur vyktume?

— Į vieną Braitono vietą, kurioje niekada anksčiau nesilankėme.

— Dėkui už pasiūlymą, bose, bet pirmą nakties nejaučiu jokio noro vaizduoti turisto, sėdusio su tavimi į vieną valtį.

— Nesijaudink, mes nesiirstysime — keliausime po vandeniu.

— Nuostabu. Perspektyvos tik gerėja. Nardysime?

— Ne. Leisimės į tunelį.

— Į tunelį? Tokiu paros metu? Juokauji?

Greisas pakilo nuo kėdės.

— Čiupk apsiaustą ir žibintuvėlį.

— Mane kamuoja klaustrofobija.

— Kaip ir mane. Galėsime susikibti rankomis.

109

— Kokie, tavo nuomone, mūsų šansai? — pasiteiravo Glenas Brensonas, kai Greisas lėtai nuvairavo automobilį gatve, įdėmiai žvelgdamas kairėn, ieškodamas Linės Sebidž apibūdinto statinio. Kėbulą talžė stiprus vėjas, ant priekinio lango tiško stambūs lietaus lašai. — Vienas iš milijono? Vienas iš milijardo? Vienas iš trilijono, kad jis lindi tame tunelyje?

— Tu nesistengi mąstyti kaip nusikaltėlis, — tarė vyresnysis detektyvas.

— Aha, džiaukis, antraip dabar filmuočiau, kaip tave kabinu ant mėsos kablio.

Greisas nusišypsojo.

— Vargu bau. Tu bandytum mus pergudrauti. Kiek kartų jis keitė automobilio numerius? Ir dar, paliko vaizdo kameras tartum šaipydamasis iš mūsų. Tai itin sumanus tipas.

— Šneki taip, lyg juo žavėtumeis.

— Aš ir žaviuosi — profesionalumu. Kitkas man kelia neapsakomą pasibjaurėjimą, bet jo išmonė daro įspūdį. Jeigu įtariamasis kažkur slapstosi drauge su vaiku, abejoju, kad jis sėdi grybų pilnoje daržo pašiūrėje. Veikiau tokioje vietoje, apie kurią, jo manymu, mes nepagalvojome. Todėl ne, tikimybė nėra lygi vienai iš milijono. Šansai, sakyčiau, labai neblogi, ir mes privalome įsitikinti, kad ten nieko nėra.

— Kodėl nepasiuntei poros uniformuotų pareigūnų, — irzliai burbtelėjo Brensonas. — Arba Normano Potingo?

— Kad mums sugadinčiau malonumą? — Greisas užvažiavo ant šaligatvio. — Rodos, pasiekėme tikslą.

Po sekundės kitos, žibintuvėlio spinduliu nutvieskęs teritoriją, Greisas pamatė ant žemės gulinčią sulaužytą spyną. Priklupo ir atidžiai ją apžiūrėjo.

— Nupjauta, — tarė.

Jis atidarė duris ir pirmas ėmė leistis betoniniu laiptatakiu. Nulipdami nuo apatinės pakopos abu žengė ant turėklais atitvertos, grotuotos metalinės platformos. Juos apsupo senų metalinių vamzdžių tinklas.

Brensonas sušnarpštė, per nosį įkvėpdamas oro.

— Šita vieta naudota kaip tualetas.

Greisas palinko virš turėklų ir apšvietė vertikalią šachtą.

— Prakeikimas, — burbtelėjo. Dugnas buvo be galo toli. Po akimirkos jis suriko iš visų plaučių: — POLICIJA! Ar apačioje kas nors yra?

Jo balsas aidėjo. Greisas pakartojo klausimą.

Link jųdviejų atvilnijo tik slopstantis aidas.

Pareigūnai susižvalgė.

— Čia kažkas lankėsi, — pareiškė Glenas Brensonas.

— Gal net tebetūno. — Greisas vėl įsispoksojo į statmeną tunelį ir užmetė akį į kopėčias. — Aukštumos mane velniškai gąsdina.

— Ir mane, — pripažino detektyvas seržantas.

— Aukščio ir uždarų patalpų baimė? Ar yra kas nors, ko nebijotum? — išsišiepė Greisas.

— Mažai kas.

— Pašviesk man. Už penkiasdešimties pėdų į apačią matau tarpinę aikštelę. Ten tavęs ir palauksiu.

— O kaip Sveikatos ir saugos įstaigos taisyklės?

Greisas subarbeno sau į krūtinę.

— Aš tavimi pasirūpinsiu. Jei nukrisi, prižadu tave sugauti.

Jis perlipo balkono kraštą nusprendęs nesidairyti žemyn, įsikibo į turėklus, koja susirado pirmąjį skersinį ir ėmė pamažu, atsargiai leistis.

Prireikė kelių minučių, kol abu pasiekė šachtos dugną.

— Nieko čia malonaus, — tarė Brensonas sukiodamas žibintuvėlį. Šviesos pluoštas smigo į tunelį. — Kad aš nusprogčiau! — Jam į akis krito skeletas.

Abu vyrai per kelis žingsnius prisiartino prie palaikų.

— Regis, bose, prie tavo darbo krūvio prisidėjo nauja neatskleista byla, — paskelbė detektyvas seržantas.

Bet griaučiai ir kaukolė Greiso nedomino. Jis žvelgė į numestą ant žemės popieriaus gniūžį. Užsitempęs pirštines atsiklaupė, pakėlė gumulą ir praskleidė. Tuomet susiraukė.

— Kas tai? — paklausė Brensonas.

Greisas atkišo radinį.

— Potvynių ir atoslūgių jūrlapis.

— Velniava! Kaip manai, kiek laiko jis čia išgulėjo?

— Neilgai, — atsakė Rojus. — Jis naujas, šios savaitės — pradedant nuo vakarykštės dienos. Nurodo potvynio metą.

— Kam išvis reikalingi tokie duomenys?

— Per atoslūgį Šorhamo žiotys tėra šešių pėdų gylio. Kai vandens lygis maksimaliai nusėda, pora valandų didiesiems laivams būna per seklu plaukti į jūrą arba sugrįžti į uostą.

— Galvoji, kad ši informacija sietina su Taileriu?

Greisui pro akis vos neprasprūdo po aprūdijusiu vamzdžiu nusviestas miniatiūrinis objektas. Detektyvas vėl priklupo, smiliumi bei nykščiu jį suėmė ir kilstelėjo.

— Dabar esu tuo tikras, — atsakė. — „Lucky Strike" cigaretė. — Nuorūkos galiuką priglaudė prie skruosto. — Žinai ką? Jis dar šiltas.

Pats užsitraukęs pirštines Brensonas perėmė jūrlapį ir sekundėlę jį patyrinėjo. Paskui nukreipė žvilgsnį į savo laikrodį.

— Uosto žiotys, jeigu jos išties taip vadinamos, atsivers šešios minutės po antros. Po penkiasdešimt šešių minučių. Šūdas! Nė vienam laivui negalima leisti išplaukti iš uosto.

Šįkart ant kopėčių skersinių pirmas metėsi detektyvas seržantas, pamiršęs bet kokią aukštumų baimę. Greisas nusekė jam iš paskos, atsilikdamas keliais coliais.

110

Mirtinai persigandęs Taileris inkštė ir drebėjo, bet per daug muistytis nedrįso. Po kojomis, vos už poros colių nuo pėdų, įnirtingai vilnijo juodas kaip rašalas vanduo, kuris baudėsi tėkštis sakytum niršus laukinis žvėris. Kūną čaižė lietaus šuorai. Jis kabojo lyg nukryžiuotas, ant skausmingai praskėstų rankų.

Taileris manė, kad bus nutrenktas į gelmę, tačiau grobikas jį pakabino virš vandens. Berniukas nesiliovė bandęs surikti, deja, burną vėl užspaudė lipni juosta, ir šūksniai viso labo skambėjo galvoje.

Jis verkė, gokčiojo, meldė motinos.

Oras atsidavė stipriu jūržolių dvoku. Išlipęs iš tunelio, vyriškis jo akis apvijo raiščiu, kurį nuėmė prieš blokšdamas Taileri žemyn.

Vandens šniokštimą papildė artėjančio sraigtasparnio ūžesys. Vaiką perliejo akinama šviesa, ir jis vėl prasmego į tamsą.

Skriskit čionai! Čionai! Skriskit čionai!

Maldauju, gelbėkit. Maldauju, gelbėkit. Mama, gelbėk.

111

Radijo ir telefono ryšys atsirado tik tada, kai jie kopėčiomis užsikabarojo į viršų. Greisas nedelsdamas paskambino Trevorui Barnsui, sidabriniam vadui, Sasekso policijos kriminalinio skyriaus valdyboje sėdinčiam už savo darbo stalo.

Abu detektyvai visu greičiu užlėkė akmeniniais laiptais ir išniro į gaivius vėjo šuorus bei lietų apsipylę prakaitu, džiaugdamiesi, kad atsidūrė gryname ore. Sučeksėjo žemai virš įlankos skriejantis sraigtasparnis, jo ryški prožektoriaus šviesa plačiu puslankiu nutvieskė banguotą vandenį.

Netrukus Barnsas per radijo stotelę informavo kreipęsis į uosto viršininką ir sužinojęs, kad pagal grafiką į jūrą ruošiasi išplaukti tiktai žemsemė „Arco Dee". Jau atšlijusi nuo prieplaukos ji traukė didžiojo šliuzo link.

— Man teko lankytis toje žemsemėje, — sušuko Greisas, mėgindamas perrėkti sraigtasparnio gausmą ir vėjo staugimą. — Ten nužudyti vaiką galima įvairiausiais būdais. — Vyresnysis detektyvas susisiekė su sidabriniu vadu. — Trevorai, kai „Arco Dee" nusigaus į šliuzą, įlipkite į laivą ir apieškokite.

Greisas trumpam sustingo ir žvilgsniu pasekė prožektoriaus spindulį, raižantį milžinišką antžeminę Šorhamo jėgainės dalį. Pastato išvaizda priminė laiptų pakopas, pirmoji jo dalis plokščiu stogu stiebėsi į šešiasdešimties pėdų aukštį, o pagrindinė buvo iškilusi per šimtą pėdų. Vakariniame pakraštyje kyšojo vienišas, dviejų šimtų pėdų aukščio kaminas. Šviesos pluoštui slenkant statiniu, Greisui pasirodė, kad ant stogo plokštumos kažkas sukrutėjo.

Jis bemat užmezgė ryšį su dispečeriu.

— Sujunkite mane su „H-900".

Po akimirkos, traškant radijo stotelei, Rojus suriko žmogui, iš sraigtasparnio stebinčiam apylinkes:

— Grįžkite! Vėl apšvieskite elektrinės stogą!

Kol jiedu lūkuriavo, sraigtasparnis plačiu viražu parlėkė atgal. Iš pradžių spindulys užkliudė kaminą, paskui smigo į viršun kylančias kopėčias ir galiausiai nuplieskė žemesniojo sektoriaus stogą. Detektyvai išvydo figūrą, driuokiančią į priešingą statinio pusę ir pranykstančią už ventiliacijos angos.

— Sukitės ratu. Ten kažkas yra! — jis atsigręžė į Brensoną. — Aš žinau, kaip greitai užkopti viršun!

Pribėgę prie automobilio jie šoko į saloną. Greisas įjungė švyturėlius su sirena ir išrūko į kelią.

— Skambink sidabriniam vadui, — liepė draugui. — Tegul visi laisvi automobiliai atvyksta prie jėgainės.

Už ketvirčio mylios jis spustelėjo stabdį, priešais uosto administracijos būstinę pasuko kairėn ir nudūmė gretimu išvažiuojamuoju keliu, kol pasiekė užtvarą ilgomis plieninėmis smailėmis. Ant šių pritvirtintas ženklas skelbė:

ŠORHAMO UOSTO VALDOS

PAŠALINIAMS ĮEITI DRAUDŽIAMA

VIEŠKELIS — KITOJE ŠLIUZŲ PUSĖJE

Išpuolę laukan detektyvai nukūrė aukštais turėklais apjuostu taku. Greisas kelią pasišvietė žibintuvėliu. Dešinėje pusėje matė bokšto prožektorių nupliekstus du uosto šliuzus — mažesniuoju judėdavo žvejybiniai botai ir jachtos, kitu, gerokai didesniu, plaukdavo tanklaiviai, žemsemės ir konteinervežiai.

Šliuzus skyrė ilga prieplauka, jos viduryje dunksojo nemažas dispečerinės pastatas. Po langais ant sienos raudonavo trys vertikalaus šviesoforo signalai.

Jis atkreipė dėmesį į pašalinius vejantį ženklą, kabantį ant krantinės užtvaros. Greisas matė, kad ši neužrakinta, bet dabar jo akys krypo kairėn, į iš dalies sraigtasparnio prožektoriaus apšviestą, gigantišką jėgainės antstatą. Vyresnysis detektyvas leidosi tekinas drauge su įkandin pūškuojančiu Brensonu, peršoko metalinius skersinius ir nuskuto pro kitus įspėjamuosius signalus, raudonai blizgančius pradžioje tako, vingiu besidriekiančio virš pagrindinių šliuzo vartų. Vienas iš ženklų draudė čia eiti, kai sumirgėdavo raudonos švieselės ir užstaugdavo sirena.

Pasiekęs dvi senovinių medinių vartų dalis jungiantį tašką, Greisas apsisuko ir vėl įsižiūrėjo į elektrinę. Jei ant stogo tikrai pastebėtas įtariamasis, ką, velniai rautų, jis ten veikė? Toji pozicija, be abejo, patogi, bet kam išvis prireikė ją užimti? Negi pagrobėjas viršun užvilko berniuką?

Jie įveikė antrąją išriestą vartų pusę, šoko į prieplauką ir nubėgo jėgainės link. Greisas priešakyje išvydo stirtą padėklų, sukrautų greta elektrinę juosiančios aukštos tvoros.

— Palauk čia, — Brensonui liepė jis, tada užsirabždino ant padėklų, perlipo smailes ir iš dešimties pėdų aukščio šoko apačion. Skausmingai nutūpęs leido sau pasvirti į priekį, idant pariedėtų ir taip sušvelnintų smūgį, bet viso labo krūtine plojosi į žemę, ir nuo smūgio jam užėmė kvapą.

Danguje tebegriaudėjo sraigtasparnis, virš Greiso slystelėjo prožektoriaus spindulys, kuris po akimirkos nužvilgino elektrinės antstato šone pritvirtintas plienines kopėčias.

Jis pripuolė prie skersinių ir kiek galėdamas mitriau ėmė lipti viršun. Kuo aukščiau kilo, tuo smarkiau jį timpčiojo gūsiai. Elgiuosi kaip sumautas pamišėlis, tarė sau Greisas. Bet vis tiek ropštėsi, stipriai įsikibdamas į kiekvieną pakopą, prisiklijuodamas prie koptų, jausdamas, kaip kūną pliekia lietus ir vis aršiau tąso vėjas, kuris sakytum užsibrėžė jį nublokšti žemyn. Ausis netikėtai perrėžė šiurpus, graudulingas klyksmas, tarsi ištrūkęs iš sielvar-

taujančios moters gerklės, ir detektyvo pusėn šovė didžiulis juodas pavidalas.

Instinktyviai atsisukęs Greisas pamatė uosto ir už jo plytinčio, per mylių mylias nudrikusio miesto žiburius. Vėjo šuorai ėmė jį dar įnirtingiau taršyti. Aplinkui šmaižantis, plasnojantis tamsus padaras vėl suspiegė. Ant jėgainės sienos pritaisytame inkile gyveno sakalai keleiviai, staiga prisiminė Greisas — prieš statant elektrinę buvo priimtas kažkoks prakeiktas ekologinis susitarimas.

Paukštis dar sykį nėrė jo kryptimi.

Nuostabu! Dirbdamas faru sugebėjau dvidešimt metų išlikti gyvas, o dabar mane pražudys nelemtas saugomas plėšrūnas.

Jis sugniaužė skersinį ūmai pajutęs, kad apsvaigo galva.

Laikykis. Laikykis. Nepamiršk pirmosios kopėčių taisyklės. Nuo pakopų nepatrauk trijų galūnių ir tu nenukrisi.

Greisas ėmė mostaguoti dešiniąja ranka, nekvaršindamas galvos dėl to, kaip pakenks saugomam paukščiui. Ir stiprėjant vėjui pratęsė žygį stogo link.

Sakalas turbūt suprato užuominą, nes išgaravo nakties tamsybėse.

Galų gale detektyvas prisitraukė iki viršaus ir keturpėsčias nušliaužė bituminiu stogu, kol saugiu atstumu atitolo nuo krašto. Tada stabtelėjo ir susirietęs dvilinkas pabandė atgauti kvapą. Dairydamasis jautė, kad širdis baudžiasi išsprogti iš krūtinės. Netrukus suūžė sraigtasparnis, ir visą stogą kartu su kitos antstato dalies siena prožektorius, rodės, trumpam nugramzdino į dienos šviesą.

Staiga Greisas išvydo vaizdo kamerą.

Aparatas apačion nukreiptu teleobjektyvu slėgė priešakyje stūksantį tvirtą metalinį trikojį.

Jis įsižiūrėjo kitapus objekto, akimirką žvilgsniu paieškojo anksčiau regėtos figūros, tačiau aplinkui nebuvo nė gyvos dvasios. Kai skraidyklės spindulys nuslydo šalin, Greisas pribėgo prie įmantrios stebėjimo įrangos ir prisimerkęs dirstelėjo pro vizyrą.

Šūdas. O, ne. O, ne.

Naktinio matymo režimui būdingoje nykioje žalumoje skendėjo stambiu planu filmuojamas Taileris Čeisas. Berniukas kabojo viduryje šliuzo vartų, per kelias pėdas žemiau jų viršūnės, tik per porą colių aukščiau vandens. Vaiko rankos buvo praskėstos ir pririštos prie kairiosios bei dešiniosios vartų dalies. Mirksinti šviesėlė liudijo, kad kamera įrašo vaizdą arba jį kažkur transliuoja.

Rojų Greisą apėmė siaubas, kai pagaliau įsisąmonino, kam prireikė potvynių ir atoslūgių jūrlapio.

Su Glenu užmegzti ryšio nepavyko, nes radijo stotelės kanalas buvo užimtas. Niršdamas jis dar sykį pamėgino prisikviesti kolegą. Sulig trečiuoju bandymu, virš galvos riaumojant sraigtasparniui, išgirdo draugo balsą.

— Glenai! — suriko. — Pasirūpink, kad neatsidarytų šliuzas! Dėl Dievo meilės, neleisk atsiverti vartams! Jie pražudys berniuką. Perplėš pusiau!

Sraigtasparnio gausmas, kurį papildė vėjo švilpesys ir pliaupiančio lietaus šniokštimas, tiesiog kurtino.

— Pakartok? — atsiliepė Brensonas. — Bose, aš tavęs nenugirdau.

— VELNIAI RAUTŲ, PASIRŪPINK, KAD NEATSIDARYTŲ ŠLIUZAS! — užstaugė Greisas.

Smūgis į pakaušį nutrenkė jį ant stogo.

Kažkas slopiai sutraškėjo, ir iš radijo stotelės atsklido balsas:

— Ką sakei? Neleisti atsiverti šliuzui?

Jis bandė pakilti, bet drėbėsi ant šono. Susmukęs pajuto, kad tuojau apsivems. Priekyje žmogaus figūra persirito per stogo pakraštį ir dingo iš akiračio. Virš galvos vėl pakibusio sraigtasparnio šviesoje Greisas pažiūrėjo į kamerą. Tūžmingai nusirideno, įsirėžė į trikojį ir jį parvertė. Stengdamasis atsistoti suvokė, kad jam pakirto pakinklius. Įvarytas į neviltį atsiklaupė ant visų keturių ir pasižvalgė radijo stotelės, tačiau jos nebuvo.

Vyresnysis detektyvas dar kartą atsiplėšė nuo stogo, bet šįsyk jį pargriovė vėjas. *Ne, ne, ne.* Galiausiai išsitiesė stačias ir nekreipdamas dėmesio į galvą skeliantį skausmą prisvirduliavo prie kopėčių. Stvėrėsi už skersinio, bet suklydo nudūręs akis žemyn.

Pasaulis apsisuko trijų šimtų šešiasdešimties laipsnių kampu.

Jis privalėjo tai padaryti. Privalėjo. Privalėjo. Gniauždamas kopėčių šonus, Greisas permetė kojas per stogo kraštą. Gūsiai mėgino jį nublokšti atgal.

Nežiūrėk apačion.

Galvoje šmėstelėjo mintys apie Kleo. Negimusį jųdviejų kūdikį. Tolesnį bendrą gyvenimą. Galimas daiktas, jis nuskries į pragarmę ir užsimuš. Ar taip rizikuoti apsimoka?

Bet tuomet Rojus atsiminė ant šliuzo vartų pakabinto berniuko vaizdą. Siekiant išgelbėti vaiko gyvybę, verta imtis bet kokių priemonių.

Jis leidosi kiek įmanoma greičiau, pusiau lipdamas ir pusiau šliuoždamas. Spiginosi tik priešais save ir nė karto nešnairavo žemyn. Pirštinės apsaugojo rankas porą sekundžių, kol kopėčių metalas perskrodė apsauginį sluoksnį ir nusvilino delnus.

Kojos rėžėsi į tvirtą pagrindą, ir Greisas tėškėsi ant nugaros. Nerangiai pakilo, dešinėje pastebėjo pro jėgainės galą slenkančią žemsemę „Arco Dee“, kurios pirmagalyje tvieskė žibintas, ir ant šliuzo sublyksėjusias raudonas švieseles.

Ne. Ne. Ne.

Jis metėsi prie plieninės tvoros ir kone sugniužo pamatęs, kad įkliuvo į spąstus. Užlipus ant padėklų krūvos, peršokti smailes lengva, bet parsigauti atgal gerokai sunkiau. Greisas nerado nieko, ant ko galėtų palypėti.

— Glenai! — užstaugė, nors nenutuokė, kur šiuo metu bičiulis sukiojasi. — Glenai!

— Aš čia, bose!

Greisas lengviau atsiduso, nes kolegos balsas nuskambėjo anapus užtvaros.

— Padėk man perlipti!

Neilgai trukus Glenas pasviro virš tvoros. Greisas įsikibo į stiprią draugo ranką ir buvo pakeltas aukštyn. Dar po akimirkos užgriuvo brezentu dengtą viršutinį padėklą ir šoko ant žemės. Su jais bemaž susilygino žemsemės priekis.

— Ar prie šliuzo vartų kas nors yra? — riktelėjo Greisas.

Brensonas pakratė galvą.

— Svarbiausia, kad jie neprasivertų!

Abu pareigūnai dideliu greičiu leidosi į kojas. Bėgdamas Rojus Greisas išgirdo artėjančias, kakofoniškai žviegiančias policijos sirenas. Jis nudūmė prieplauka ir pasiekė vartų prieigas. Raudonos lemputės nepaliaujamai blykčiojo, signalas griausmingai kaukė. Žengęs ant šliuzo tako Greisas pajuto, kad jis dreba. Skuodžiant pirmyn, vibracijos stiprėjo. Galiausiai vyresnysis detektyvas nusigavo iki dvi vartų puses jungiančio taško.

Virpesiai netikėtai atlėgo. Vartai sustingo. Greisas nukreipė akis žemyn ir išvydo berniuką. Tiesiai virš galvų pakibusio sraigtasparnio apšviestas Taileris priminė groteskišką nukryžiuotojo figūrėlę, po juo audringais verpetais sūkuriavo vanduo. Bet kurią akimirką vaiką galėjo perplėšti į gabalus.

— Stabdyk prakeiktus vartus! — Brensonui sustūgo Greisas, ropšdamasis per šliuzo užtvaros viršų. Netoli jo įžvelgė medinį kablį, kurį buvo apvijusi virvė, ir lyg paklaikęs įniko ją timpčioti.

Vanduo ėmė siautulingai putoti. Vartai krustelėjo, ir jų dalis atskyrė pamažu, colis po colio, platėjanti spraga.

Brensonui lekiant į tolimąją šliuzo pusę, vartai vis labiau tirtėjo. Jis peršoko metalines plokštes, pastūmė neužrakintą užkardą ir nubėgo dispečerinės link. Staiga kažkas apsikabino jo kojas, ir detektyvas seržantas parpuolė veidu į žemę.

*

Rojus Greisas dar sykį patraukė po truputį įsitempiančią virvę. Neskaitant sraigtasparnio maurojimo, sirenos kauksmo, vėjo bei lietaus ošimo, jo ausis pasiekė ir prislopintas verkimas. Sekunde anksčiau nei padidėjo tarpuvartė, pančiai atsipalaidavo.

Vartams prasidarant, vienai jų pusei nuslenkant kairėn ir dingstant iš akiračio, berniukas tėškėsi į vandenį.

Greisas šoko į beprotiškai purslojančią ledinę įlanką, kuri buvo dešimt kartų šaltesnė, nei jis tikėjosi. Aplinkui driokstelėjo burbulai. Išniręs detektyvas ėmė godžiai ryti orą. Arčiau negu už poros šimtų jardų lyg dangoraižis kyšojo žemsemės pirmagalis. Pastangas judėti niekais pavertė jį nusitempusi povandeninė priešsrovė. Greisas vėl išsikapstė į paviršių kone springdamas šlykščiu, alyva atsiduodančiu skysčiu. Išspjovė glitėsius ir, nors kūną slėgė permirkę drabužiai, nuplaukė į kitą šliuzo pakraštį, kur buvo pastebėjęs trosą, nuo vienos vartų dalies tįstantį į vandenį.

Jis ėmė traukti virvę, kiek tik leido jėgos, ir po akimirkos į paviršių iškilo kūnas. Greisas suėmė berniuko galvą, šlapiais slidžiais pirštais pamėgino nuplėšti juostą nuo burnos.

Jiedu prasmego po vilnimis, bet greitai išniro. Vyresnysis detektyvas užsikosėjo tykšdamas seilių purslais.

— Tau niekas nebegresia! Niekas nebegresia! — pradėjo raminti Tailerį.

Abu vėl nugrimzdo gilyn. Ir dar sykį pasirodė paviršiuje. Žemsemė, regis, sustingo. Dabar jie skendėjo duburyje šviesos, kuri plūdo nuo sraigtasparnio prožektoriaus. Vaikas blaškėsi apimtas nežabotos panikos. Drebulio purtomas Greisas mataravo kojomis, kabinosi į vartų dalį aplipusias jūržoles ir stengėsi nulaikyti berniuką. Galų gale įsistvėrė į augmenijos kuokštą. Tailerio galva murktelėjo po vandeniu. Greisas ją iškėlė ir glėbyje tvirtai suspaudė vaiką, kartu gniauždamas jūržolių sruogas, jausdamas, kaip nuo šalčio grumba ranka.

*

Glenas Brensonas apsivertė ir pamatė dispečerinės link maunantį smulkaus sudėjimo individą. Nerangiai atsistojęs šovė pavymui ir įsikibo į nepažįstamąjį tuo metu, kai šis atvėrė duris.

Jis apsisuko, trenkė policininkui į veidą ir nurūko prieplauka.

Kryptis pasirinkta klaidingai, suvokė Brensonas apsvaigęs, bet ne tiek, kad nepajėgtų blaiviai mąstyti. Nuskubėjo įkandin ir užkirto kelią, neleisdamas vyriokui pro jį prasmukti zigzagais. Pamažu stumiamas į krantinės pakraštį, žmogus atliko apgaulingą judesį ir metėsi į šalį, bet detektyvas seržantas jį sugriebė. Vyriškis bandė vožti jam į galvą, tačiau Brensonas, ankstesniame gyvenime dirbęs naktinio klubo apsauginiu, buvo gerai įvaldęs savigynos veiksmus, todėl kirčio išvengė, staigiu klasikiniu kikboksininko spyriu nutirpdė dešiniąją jo koją ir kumščiu smogė į kairįjį inkstą. Iki šiol nė nesuprato, kaip arti vandens jiedu stovėjo. Priešininkas atbulas nusirito nuo prieplaukos krašto ir dingo verpete.

Juos trumpai nušvietė sraigtasparnio prožektorius. Žemaūgis tipas pranyko.

Brensonas netikėtai išgirdo balsą:

— Ei! Kas nors! Glenai! Kur tu prapuolei? Ei, kas nors ištraukite mus! Paskubėkite! Čia velniškai šalta!

112

Nuo metų pradžios pirmąsyk išaušo tikrai šilta diena, ir Braitone termometro stulpelis rodė beveik dvidešimt keturis laipsnius, o miesto paplūdimiuose, baruose bei kavinėse grūdosi žmonės. Rojus Greisas su Kleo, lauke pavedžioję Hamfrį, grįžo namo — vaikščiojo neilgai, nepamiršdami ginekologo konsultanto perspėjimų, kad nėščiajai derėtų apriboti fizinį krūvį.

Dabar visi trise buvo įsitaisę stogo terasoje, Greisas gurkšnojo rožinį vyną, Kleo siurbčiojo šeivamedžio žiedų gėrimą, šuo graužė kramtomą žaislą.

— Kas laukia Karlės Čeis? Tavo įtariamasis nuskendo Šorhamo uoste, o Tonio Revero motina žuvo, ar ne?

— Narai šukuoja įlanką. Bet ji drumzlina. Ką nors įžiūrėti nelengva net ir su povandeniniais žibintais. Tenka darbuotis apčiuopomis arba pasitelkus sonarą. Ir nereikėtų pamiršti stiprių srovių. Kūną galėjo sparčiai nuplukdyti į atvirus vandenis.

— Argi po kelių dienų lavonai neišnyra į paviršių?

— Vidinių dujų prisikaupia maždaug per savaitę. Bet jei negyvėliai, tarkim, iškyla per naktinį atoslūgį, vėjui pučiant nuo sausumos, jie atsiduria jūroje. Ten vėl nugrimzta į gelmę, kur juos iki kaulų suėda žuvys, krabai ir omarai.

— Kaipgi Tonio Revero tėvas?

— Aš bendravau su detektyvu Laniganu iš Niujorko. Mums rūpesčių pridarytų nebent jo žmonos brolis — mirusio jaunuolio dėdė Rikis Džordinas. Šio tėvas, Selas, už grotų lindės iki gyvenimo pabaigos, todėl, atvirai kalbant, nenuleisti akių reikėtų būtent nuo to vyruko. Lanigano nuomone, kaip tik jis veikiausiai ir pasamdė žudiką. Karlę Čeis ir jos šeimą dar kurį laiką saugosime, bet vargu ar dabar jiems gresia rimtas pavojus.

Kleo suėmė Rojaus delną ir priglaudė prie išsipūtusio savo pilvo.

— Šiandien Gumbiukas nerimsta.

Greisas jautė, kaip kūdikis juda.

— Turbūt todėl, kad valgei šokoladinių ledų. Juk pasakojai, kaip jis įsismarkauja, kai paragauji šokolado, ir sakei, esą jam lemta tapti šokoholiku.

— *Jam?* — ironiškai pasitikslino ji.

Rojus plačiai nusišiepė.

— Pati nuolat kartoji bobučių pasakėles, neva jei pilvo padėtis aukšta arba jis smarkiai atsikišęs, gims berniukas.

Kleo gūžtelėjo.

— Galėtume lengvai išsiaiškinti.

— Tau maga sužinoti?

— Ne. O tau? Anąsyk, kai aptarėme šią temą, noru nedegei.

— Vienodai mylėsiu tiek berniuką, tiek mergaitę. Nes vaikas bus *mūsų*.

— Išties? Tu nenorėtum vaikino, kuris užaugęs taptų kovotoju, kaip mano didvyris Rojus Greisas? Į gilų tunelį lipantis klaustrofobas? Aukštumų bijantis, bet ant jėgainių kopiantis žmogus? Baisiai prastas plaukikas, neriantis į uosto įlanką išgelbėti mažylio?

Greisas patraukė pečiais.

— Aš faras. Mano darbe pasitaiko momentų, kai negaliu rinktis alternatyvų, atsižvelgdamas į savo baimes. Pradėjęs taip elgtis kaipmat suvoksi, kad išsirinkai netinkamą profesiją.

— Tu dievini savo tarnybą, ar ne?

— Nė kiek nesidžiaugiau, kopėčiomis leisdamasis į tunelį. Stirau iš siaubo ropšdamasis ant elektrinės stogo. Bet, laimė, jaunajam Taileriui nieko bloga nenutiko. Ir dar, kai jį nuvežėme pas motiną — kai pristatėme į Sasekso grafystės Karališkąją ligoninę, kur patikrino jo būklę... o, kad būtum mačiusi Karlės Čeis veidą. Štai kodėl esu policininkas. Neįsivaizduoju jokio kito darbo, kuriame galėčiau nuveikti tiek daug naudingų dalykų.

— O aš įsivaizduoju. — Kleo jį pabučiavo į kaktą. — Kad ir kuo užsiimtum, vis tiek darytum ką nors gero. Toks jau tu žmogus. Todėl tave ir myliu.

Greisas į ją pašnairavo.

— Tikrai?

— Aha. — Kleo sutrūkčiojo pečiais ir nurijo gėrimo gurkšnį. — Žinai, retsykiais galvoju apie tave ir Sendę.

— Ką konkrečiai?

— Minėjai, kad jai niekaip nepavyko pastoti, teisingai?

Jis kinktelėjo galva.

— Jeigu jums būtų nusišypsojusi sėkmė, kas tuomet? Ar mes... hmm... ar mes būtume kartu?

— Visiškai nenutuokiu. Bet kai ką tau pasakysiu. Aš džiaugiuosi, kad mudu suvedė likimas. Esi geriausia, kas man nutiko per visą gyvenimą. Tapai patikima mano atrama.

— Kaip ir tu — manąja.

Kleo suspaudė jam ranką.

— Leisk tavęs šio to paklausti. Ar Sendė tave kada vadino savo *atrama?*

Rojus Greisas ją apkabino. Po minutės kitos atsiliepė:

— Teko girdėti posakį, esą praeitis — tai svečia šalis?

Ji pritardama linktelėjo.

— Siūlau ten nekeliauti.

Greisas ją pabučiavo.

— Gera mintis, — sutiko Kleo.

113

— Gegužės dvyliktoji, trečiadienis, pusė devintos ryto, — iš užrašų perskaitė Rojus Greisas, stovėdamas nusikaltimų tyrimo kabinete Nr. 1. — Pateiksiu naujausius duomenis apie operaciją „Smuikas". Glaustai išklosiu informaciją apie dingusį, veikiausiai paskendusį, nenustatytos tapatybės įtariamąjį, kurio dairosi Specialiosios paieškos skyriaus narai, jau penktą dieną naršantys Šorhamo uostą. Vakar Aldringtono įlankoje, netoli tos vietos, kur aptikome baltą furgoną su Juvanu Prisu, iš trisdešimtiems pėdų gelmės iškėlėme „Toyota Yaris". Su paskiausiais mums žinomais nusikaltėlio naudotais numeriais. Dabar automobilį nuodugniai tiria ekspertai.

Dankano Krokerio ranka šovė viršun.

— Bose, mes nieko negirdėjome apie Fordo kalėjimą. Ar Voreno Talio žmogžudystės byloje pasistūmėjome į priekį? Ar radome kokių nors detalių, kurios nušviestų mūsų įtariamąjį?

Greisas atsisuko į Potingą.

— Normanai, ką mums papasakosi?

— Po pietų kalbėjau su Liza Seterington ir šiuo reikalu užsiimančiais pareigūnais iš Sunkių nusikaltimų skyriaus vakarinio filialo. Jie ketina apkaltinti pradinį įtariamąjį, drauge su Taliu kalėjusį Li Roganą.

Vyresnysis detektyvas jam padėkojo ir pratęsė:

— Karlę Čeis ir jos šeimą kol kas prižiūrėsime. Iš Jungtinių Valstijų tikiuosi gauti žinių, kurios padės apsispręsti, kiek laiko juos saugoti ir kokių priemonių mums derėtų imtis.

Rojus Greisas žinių sulaukė netikėtai greitai. Apleidus pasitarimų kambarį, pyptelėjo telefonas, pranešdamas, kad balso paštas užregistravo praleistą skambutį. Detektyvo Lanigano.

Niujorke buvo jau vidurnaktis, bet grįžęs į savo kabinetą Greisas tučtuojau jam paskambino.

Laniganas atsiliepė iš karto. Sprendžiant iš balso, miegoti nesiruošė.

— Rojau, pas mus vyksta keisti dalykai. — Kaip įprastai, amerikiečiui dudenant, rodės, kad jo burna pilna stiklo rutuliukų. — Galimai jums *reikšmingi* dalykai.

— Kas atsitiko?

— Tiesą sakant, aplinkybės man ašarų nespaudžia. Kalbu apie Fernandos Rever brolį Rikį Džordiną — Selo Džordino sūnų.

— Iki gyvos galvos nuteisto mafijos boso atžalą?

— Teisingai. Regis, jau minėjau, kad jums problemų pridariusį tipą, kaip manome, nusamdė Rikis.

— Taip.

— Pagalvojau, kad vertėtų jums perduoti naujieną. Prieš porą valandų Rikis Džordinas rastas negyvas savo bute. Vaizdas klaikus. Iš pirmo žvilgsnio kažkas užsakė jį nudobti. Matyt, gangsteriai aiškinosi santykius. Iškastruotą Rikį pririšo prie lovos — panašu, kad jis mirtinai nukraujavo. Žudikas įgrūdo pimpalą jam į burną, o šią paskui užklijavo lipnia juosta. Be to, nurėžė kiaušinius ir juos pasiėmė.

— Prieš aukos mirtį ar jai išleidus kvapą? — pasitikslino Greisas.

Laniganas prajuko.

— Na, žinant apie kokį individą šnekame, aš jam linkėčiau visa ko geriausio. Suprantate, ką turiu omeny?

— Be abejo!

— Todėl tikėkimės, kad Rikis jų neteko būdamas gyvas. Beje, dar viena smulkmena, dėl kurios ir pamaniau, kad įvykis jus sudomins. Nusikaltimo vietoje žmogžudys paliko veikiančią vaizdo kamerą.

114

Josarjanas kaip visada nuo vidurdienio saulės slėpėsi namuose ir snūduriavo greta pravirų vidaus kiemo durų. Kartą per dieną ramybę sudrumsdavo moteris, ji atnešdavo ėdesio ir į dubenėlį pripildavo vandens. Jis užkrimsdavo, palakdavo ir vėl dėdavo į akį.

Šuo ilgėjosi partnerio. Ilgėjosi bėgiojimo kalvose ir iškylų laivu, kai galėdavo nepaliaujamai ryti šviežias žuvis.

Bet šiandiena buvo kitokia. Sklidina energijos.

Jis jautėsi įsiaudrinęs. Kas porą minučių atsibusdavo, patursendavo po kambarius, trumpam išnirdavo į karštą saulėkaitą ir nuslinkdavo atgal į pavėsį.

Josarjanas vėl murksojo, kai atsidarė paradinės durys. Žengdama per slenkstį moteris ne taip bruzdėdavo. Šiuos garsus jis atpažino. Ėmė vizginti uodega. Pašoko ir džiugiai sulojęs nukūrė prie tarpdurio.

Namo grįžo partneris.

Žmogus jį paglostė ir kažką maloniai suniurnėjo.

— Ei, vyruti, gera tave matyti. Kaip sekėsi?

Partneris nuleido krepšį, atsegė jį ir iš vidaus ištraukė baltą

plastikinį maišelį. Tada numynė prie tuščio dubenio, padėto šalia vidinio kiemo durų.

— Atvežiau tau gardėsį! Ypatingą delikatesą, iš paties Niujorko. Nieko sau, ar ne?

Josarjanas viltingai įsispoksojo į partnerį. Tuomet pažvelgė į savo indą, į kurį dunkstelėjo pora mažučių, ovalo formos objektų. Šuo juos godžiai surijo ir vėl nukreipė akis į žmogų, norėdamas daugiau maisto.

Dantis papurtė galvą. Jis nevirškino kiekybės.

Pirmenybę teikė kokybei.

115

Baltas medinis „Rheindelta" jachtklubo namelis stovėjo prie milžiniško Bodeno ežero. Ji nusprendė, kad per atostogų savaitę būtų neblogai pakeliauti burlaiviu. Jis savo ruožtu pasiūlymui entuziastingai pritarė.

Biure į juos maloniai ir paslaugiai kreipėsi administratorius, sveikata trykštantis jaunas vokietis.

— Ar jums teko buriuoti anksčiau?

Ji sulinksėjo.

— Taip, mudu su... su buvusiu vyru aistringai mėgome šią veiklą. Plaukiodavome Anglijoje — prie pietinės Braitono pakrantės. Sykį, atostogaudami Graikijoje, prisijungėme prie nedidelių jachtų flotilės.

— Puiku. — Šypsodamasis administratorius ėmė pildyti prie segtuvo lentelės prignybtą formą. — Iš pradžių pasirūpinkime jaunikaičiu. Kiek jam metų?

— Sukaks dešimt.

— Kada?

— Ateinantį kovą.

Vokietis berniuką apdovanojo vypsniu.

— Buriuotojo genus tikriausiai paveldėjai iš tėvo?

— Ak, jis turi apsčiai tėvo genų, teisingai? — tarė ji atsigręžusi į sūnų.

Vaikas patraukė pečiais.

— Galbūt. Nežinau. Gyvenime nesu jo matęs.

Administratoriaus lūpų kampučiai nusviro, ir jis suraukė antakius.

— Ką gi, prašyčiau jaunuolio vardo ir pavardės.

Ji brūkštelėjo *Brunas Lormanas* ir atidavė blanką.

— Ar berniukas turi antrą vardą?

Sendė atsiprašydama nusišypsojo.

— Taip, atleiskit.

Ji apsuko popieriaus lapą ir viduriniame tarpelyje užrašė: *Rojus.*

James, Peter
Ja289 Mirusiojo gniaužtai: [detektyvinis romanas]/Peter James; iš anglų kalbos vertė Bronislovas Bružas. — Kaunas: Jotema, [2014]. — 400 p.
ISBN 978-9955-13-442-8

Karlė Čeis patenka į automobilių avariją, pražudžiusią jauną Braitono universiteto studentą. Po dešimties dienų sulaukia naujienų, kurios jos gyvenimą paverčia tikru košmaru. Su nelaimingu įvykiu siejamų kitų dviejų transporto priemonių vairuotojai rasti žiauriai nukankinti. Sasekso kriminalinės policijos vyresnysis detektyvas Rojus Greisas aiškiai perspėja Karlę: kita auka gali tapti ji. Studentas priklausė itin pavojingų nusikaltėlių šeimai iš Amerikos. Taigi kai kas prisiekia atkeršyti už giminaitį ir neketina nurimti, kol savo gyvybe nesumokės visi lemtingosios avarijos dalyviai.

UDK 821.111-31

Peter James

MIRUSIOJO GNIAUŽTAI

Iš anglų kalbos vertė *Bronislovas Bružas*
Redaktorė *Lina Čekauskaitė*
Viršelio dailininkas *Audrius Arlauskas*
Viršelyje fotografija iš *www.istock.com*
Maketavo *Elvyra Laipanova*

SL 250. 25 sp. l. Užsak. Nr. 14.250
UAB „Jotema", Algirdo g. 54, 50157 Kaunas
http://www.jotema.lt
Tel. 337695, el. paštas: info@jotema.lt
Spausdino UAB „Spindulio spaustuvė", Vakarinis aplinkkelis 24, 48184 Kaunas

Lietuvių kalba išleistos Peter James knygos

TIESA

PRIEBLANDA

ALCHEMIKAS

Serija apie detektyvą Roją Greisą

MIRTIES GLĖBY

MIRTIS UŽKLUPS RYTOJ

MIRUSIOJO PĖDSAKAIS

MIRĘS GYVENTI

SKARABĖJO PRODUKCIJA

KLASTA IR VILTIS

Karlė Čeis patenka į automobilių avariją, kurioje žūsta Braitono universiteto studentas. Po dešimties dienų ji sulaukia naujienų, ir moters gyvenimą jos paverčia tikru košmaru. Su nelaimingu įvykiu siejamų kitų dviejų transporto priemonių vairuotojai randami žiauriai nukankinti. Sasekso policijos Kriminalinio skyriaus vyresnysis detektyvas Rojus Greisas aiškiai perspėja Karlę: kita auka gali tapti ji. Studentas priklausė itin pavojingų nusikaltėlių šeimai iš Amerikos. Taigi kai kas prisiekia atkeršyti už giminaitį ir neketina nurimti, kol savo gyvybe nesumokės visi lemtingosios avarijos dalyviai.

Policijos nuomone, Karlei belieka pasikeisti tapatybę. Persigandusi moteris nesutinka — ji žino, jog tie žmonės ras savo auką, kad ir kur ši slėptųsi. Tad ji pati sugalvoja gelbėjimosi planą. Vis dėlto žudikas vienu žingsniu lenkia Karlę, stebi ją ir lūkuriuoja, pasiruošęs imtis veiksmų...

ISBN 978-9955-13-442-8

www.jotema.lt
www.facebook.com/jotema